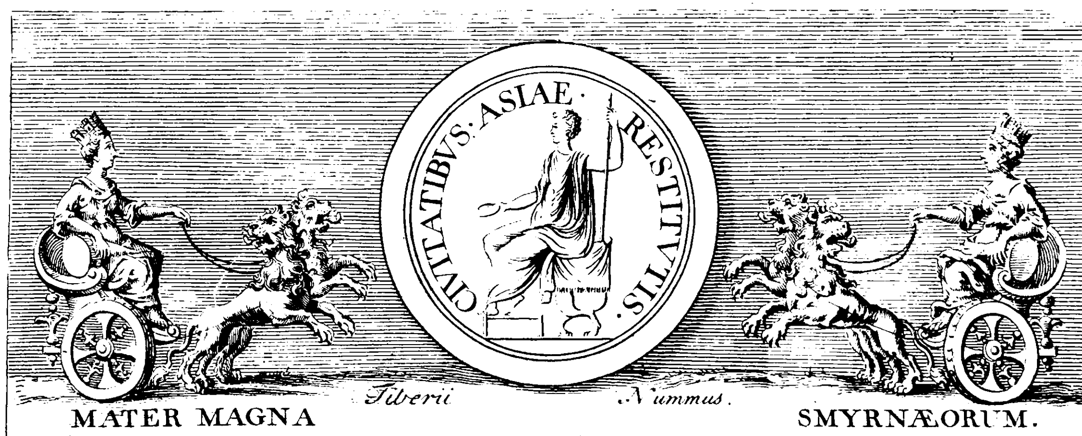

Sultan Mehmed II, the Conqueror
Ex Libris
George Crews Mc Ghee
United States Ambassador
to Turkey

ANTIQUITATES *ASIATICÆ* Chriſtianam Æram ANTECEDENTES;

Ex Primariis MONUMENTIS GRÆCIS Deſcriptæ, Latinè verſæ, NOTISQUE & COMMENTARIIS ILLUSTRATÆ.

ACCEDIT MONUMENTUM LATINUM ANCYRANUM.

Per *EDMUNDUM CHISHULL*, S.T.B.

LONDINI,
Typis GUIL. BOWYER, MDCCXXVIII.

Reverendissimo in Christo Patri ac D^no D^no

GUILIELMO,

Divinâ Providentiâ

ARCHIEPISCOPO

CANTUARIENSI,

TOTIUS ANGLIÆ

Primati ac Metropolitano.

OPTANT hæc, PATER REVERENDISSIME, exolescentia alterius orbis Monumenta in sacratissimum tuum sinum tempestivè omnia confugere; ut illic ab injuriis temporum, quibus annos fere bis mille conflictata sunt, quietam sibi spondeant, nec obnoxiam invidiæ, æternitatem. Olim principibus viris optimè

optimè de patriâ meritis, Servatoribus & Benefactoribus urbium dedicata, nunc unum haberi ambiunt pietatis, prudentiæ, æquitatis, quâ Tu Ecclesiam regis, obsequii, amoris, reverentiæ, quâ Te Ecclesia prosequitur, monumentum. Adit Te nunc humillimè quæ semper Tibi candida inserviit; quæ successu nuper optimo prolata est, Te uno duce & auctore, ad ostendenda jura Ecclesiastica, pura puta Antiquitas. Errorum, quotquot orti fuerint, periculosiorum præsentissimum semper habitum est remedium, ---- *antiquam exquirere matrem.* Hanc ergo, Amplissime Archipræsul, proprio suo habitu decoram, sine fuco, sine velo, è sæculorum tenebris eduxisti. Conditâque utilissimâ illâ Historiâ, doctâ, Deus bone! & laboriosâ, luce jam clariorem aperuisti & Matris Ecclesiæ et Cleri Anglicani statum. Ita, omnium instar orationum, fulgentia illic vetera monumenta nubes atque inania dispellunt; sistuntque ante oculos præsentem, quæ obruta pæne jacuit, veritatem. Quare pacatâ per Te nuper, quam olim etiam strenuè defendisti, & quiescente nunc florentissimâ, sub Te tanto Præsu-

le, Ecclesiâ, non dedignaris aliquando & illa quoque vetera recolere, quibus Historia sæpe dubia confirmatur, sæpe fucatè tradita corrigitur, sæpe etiam sepulta atque perdita restituitur: Numismata dico, & Inscriptiones. Subiit igitur cogitatio, an hæ meæ humiles vigiliæ, Musis, fateor, humanioribus dicatæ, à sacris tamen haudquaquam alienæ, aliquà Tibi, PATER ERUDITISSIME, gratæ, atque acceptæ esse potuerint. At spem illam nimiò plus ambitiosam contraria mox modestia repressit. Ut enim rei temerè oblatæ veniam non omnino desperassem; de præstitâ tamen, judicium in Tè acerrimum reformidavi. Revocarunt interim aufugientem, quæ in omni vitâ Tuâ eminus conjuncta eluxerunt, summâ cum doctrinâ candor, cum summâ prudentiâ moderatio. His unicè confisus REVERENDISSIMÆ TUÆ PATERNITATI religiosè dedico, consecroque, *Antiquitatum Asiaticarum* seriem, si non peritè quidem, at industriè certè adornatam. Tu modo tenue munusculum propitiâ, quâ excellis, benignitate bonus favensque accipe. Hoc ego optatissimo honore ægritudinem & infirmitatem meam; hoc meam inertiam

consolabor. Deumque Opt. Max. non obtestari desinam, ut diutissimè Te Regi Optimo, & Regno Britanniæ, consiliarium, Ecclesiæque, quam beâsti, Anglicanæ Patronum, atque Præsidem, conservet. Offerebam humillimè mense Febr. A.D. MDCCXXVIII.

Reverendissimæ Tuæ Paternitatis

Filius, Servusque Obsequentissimus,

Edmundus Chishull.

PRÆFATIO.

ANNUS nunc agitur decimus fere septimus, ex quo constitueram in lucem edere Græcarum Inscriptionum syllogen: jamque impetratâ Almæ Matris celeberrimæ Universitatis veniâ, novam eas ad marmora Oxoniensia appendicem destinaveram. Harum aliquam ipse partem ex Oriente mecum attuleram; partem aliam mecum communicaverat amicus & eruditus vir, fato postea functus in Britanniâ, Antonius Picenini, M. D. Coirensis. Is enim, A. D. 1705. Smyrnæ cùm forte esset, illustrissimo Guil. Sherard LL. D. Anglorum in eâ urbe negotiantium Consuli, circumituro septem Asiæ Ecclesias, comitem se adjunxerat. Opportunè autem, tum cùm hæc prelo parabantur, moram mihi justissimam injecere ab ipso Consule eruditissimo missæ perhumanæ literæ. His ille " amicè gratulatus est, pervenisse quæ eo itinere repererat " in meas quas optaret manus; valde interea cupere, ut auctiora " longe & ditiora in reipublicæ literariæ usum proferrentur; ergo " ultrò ad me nunc mittere alia multa excellentioris notæ, quæ, " Anno 1709, propè Teum & Stratoniceam descripserat; non des- " perare se quin eadem loca, capto tempore, reviseret, & excepta " festinantius Apographa ad ipsos iterum lapides exigeret; porro id " impensè agere ut conquirantur sibi undique Inscriptiones; acce- " pisse nuper unam a Sigeo, rarissimam certè & antiquissimam, " Βουστροφηδὸν exaratam; eamque, cum cæteris quas haberet omnibus, " quum primum in patriam reverteretur, curæ se meæ atque fidei " commissurum." Reversus ille est bono favente numine, & plaudentibus literatis omnibus, Anno 1718, neque diu postea liberrimè mihi in manus tradidit messem sanè amplam & fœcundam; non jam appendicis alicujus, at justi operis materiem. Clara erant apographa, accurata ipsius manu fideliter excepta, neque pauca eorum (Anno 1716, comite tunc viro eruditissimo, nunc Archidiacono Cantuariensi, Rev. Sam. Lisle S. T. P.) ad suos quæque lapides examinata. Cumque uno omnia volumine, in Bibliothecæ Harleianæ ornamentum, pulchrè transcripta essent; hoc etiam mihi indulsit, liberè vertendum & consulendum, HONORATISSIMUS COMES OXONIENSIS, pro summo, quo bonas literas prosequitur, amore & favore.

PRÆFATIO.

Ita parata aliquamdiu jacuit incondita literata moles. Restabat, ut hæc grammaticè criticèque legerem, distinguerem, explicarem, faciemque eis magis familiarem, pro hodierno Græcarum literarum habitu induerem. Quid facerem? Herculeus incumbens morbus, podagra, chiragra, panagra, ut expertus loquitur Erasmus, à labore me ecclesiastico prope jam depulerat. Et propendebat erga has difficiles amœnitates dudum eis exercitatus & oblectatus animus. Opus itaque aggredior, ruri domique clausus, non nisi modicâ librariâ supellectile instructus, sæpe in anno morbo enecatus, sæpe tamen, Dei Opt. Max. misericordiâ, ex tot repetitis mortibus, acrior eo ipso, atque alacrior resurgens. Defecissem tamen, spemque omnem inglorius abjecissem, nisi manu me verè medicâ levâsset, diu jam ore & opinione omnium, nunc regio titulo, Archiater, doctissimus D. RICHARDUS MEAD. Tum verò sacrum illud proverbium longè verissimum sum expertus, ferrum exacuitur ferro, & homo amicus exacuit faciem amici sui. Ita ille me hortatu, ille consilio, ille favore semper præsentissimo recreatum, pergere & lætum suscepti operis finem sperare jussit. Quippe parum est huic tanto Æsculapio, quanquam id quidem sit in se quam maximum, corporis malis occurrisse, & quicquid in homine est mortale procul, quantum pote est, à morte semovisse. Adest ille ubique per orbem eruditum opifer; animi & ingenii bona unus hodie Mœcenas fovet, tuetur, sospitat; præbetque amicâ facilitate, & se, & mensam, & museum suum; geniale illud ψυχῆς, & liberale, siquod alias, Ἰατρεῖον.

Jamque obtestandus es, amice Lector, ut primum hoc volumen non ex brevitate molis, sed ex monumentorum in eo comprehensorum dignitate & Majestate æstimes. Inscriptione Bostrophâ Sigeâ quid brevius, quid simplicius? Et tamen uno vetustatis nomine tot & tam egregiis usibus abundat, ut omnem pænè retegat literaturæ tum nascentis, tum adolescentis historiam: mutatam à Simonide, & Palamede, advectam à Cadmo Grammaticam; elementorum, quibus vox humana pingi demum, figi, & traduci cœpit, in Græcia novitatem; eorundem in Hierosolymâ sanctâ, ejusque viciniâ, antiquitatem. Quæ quidem omnia non obscurè patere credimus, ex perpenso bene brevi digrammate, quo Naturæ atque Orbis alphabetum novâ methodo concinnavimus. Tabulâ istâ, quâ Teiorum servantur Diræ, nihil vetustius novit orbis eruditus, ex Simonideo

alphabeto

alphabeto ductum. Elegans Jovis Urii Bosporani epigramma *æquat antiquitate Alexandri M. tempora, & à Cicerone feliciter illustratum, Ciceronem non infeliciter collustrat. Jam verò cetera hujus voluminis ita tribus illis ætate appropinquant, ut quod sit eorum recentissimum superet tamen æram Christianam. Eadem materiâ ita splendidâ excellunt, ut jure intra manus eruditorum, & in Bibliothecis instructioribus, locum sibi aliquem ambiverint. Non enim in his agitur de ignotis urbium magistratibus, de Athletis toties victoribus, de loco & jure sepulchralium; quæ quidem longè est copiosior lapidum inscriptorum seges. Legis hic autographa Regum, populorum, communitatum acta; Macedonum in Syria, in Ægypto, in Pergamenâ dominantium monumenta; succedentium his tum triumvirorum, tum senatûs Romani decreta; religiosissima duarum urbium, Sigei & Stratoniceæ Psephismata; Didymei oraculi splendorem; legationes Teiorum, responsa Romanorum, Ætolorum, Cretensium; atque obiter etiam horum inter se, sub eâdem lege & societate, coeuntium Fœdera. Quamvis enim ex præscriptâ mihi regulâ Antiquitates tractem* Asiaticas, *multa tamen, ab his nomine aliena, re cognata, nostrorum illustrandorum gratiâ, tum edita, tum inedita huc arcesso: hæc, ut maturè jam tandem in usum eruditorum prodeant: illa, ut lucem priore justiorem revisa & recognita accipiant. Hæc inter, duo cæteris præeminent monumenta,* Adulitanum *à loco dictum, &* Ancyranum. *Quæ quidem reipsa diversissima non possum tamen non inter se committere, fortuito nescio quo colore alterum invicem alterum referentia. Sunt enim maximorum duorum Principum, Ptolemæi tertii & Augusti Cæsaris, rerum suarum gestarum scripti à seipsis indices, uterque ab utroque in extremâ vitæ clausulâ. Ambo etiam in dissitissimis terrarum partibus diu jam olim latitantes lucem demum, post multa elapsa sæcula, simili planè sorte recuperârunt.*

Hæc omnino singularia, & primæ certè notæ monumenta tam multiplex ubique ornat, & tam spectabilis rerum copia, ut acceptâ luce ab Historiis, lucem eis vicissim non contemnendam præbeant. Vocabula non raro exhibent, quæ frustra in operibus onomasticis, & lexicographorum classibus requiras. Immò linguarum nobis quarundum specimina conservant, quas apprimè erat è re literariâ & scivisse, & diligentius observavisse. Harum duæ sunt Cretico-Dorica & Ætolica; *in quibus nativas non paucas linguæ*

Latinæ caussas & origines Grammaticorum filii recognoscent. Præter has vero Macedonica, *haud unquam libris commissa, at post Alexandri M. victorias, usu vulgari dìdita, aliquas in his lapidibus & voces, & phrases retegit; quæ antea in* LXX-*virali tantùm versione, aut Sacro Novo Fœdere, repertæ pro singularibus & novi commatis locutionibus perperam sunt habitæ ab eruditis.*

Hæc & his similia necessario erant Notis *subindicanda, nonnunquam etiam & commentariis illustranda. In quo tamen ab ambitiosis omnibus & topicis literaturæ ornamentis temperavimus; nihil nisi necessarium, & ex re natum, novum plerumque aut novè productum, aut de communi proprium quodammodo & peculiare redditum, nostris hisce chartis illinentes. Sic sedulò quidem, sed & cautè justéque admodum curavimus, ut* ANTEIQUA *hæc reposta, emortua, sepolta, ad humaniorum literarum, & ipsius etiam studii Theologici incrementa detorquerentur. Multa autem è notatu necessariis consulto nunc distulimus, ut observata ejusdem generis, iterum atque sæpius recurrentia, commodè sub eodem capite, in Lexico, quod daturi sumus, alphabetico tradantur. Faveas interim his imperfectè præstitis, desque veniam sæpe ægrotanti, sæpe timenti ægrotare, antiquariæ hujus eruditionis studiose Lector. Hoc enim si benignè feceris, pergam bono cum Deo; neque cessabo à promisso opere; sed decurram in Musarum stadiis, uno quo potuero modo,*——
animus sine corpore velox.

ERRATA habes in calce operis correcta; quibus adde *Pag.* 137. in Allariotarum Epistolâ *l.* 2. pro πόλει, legendum Βυλᾶ. *pag.* 145. βωμόν. in appendice *pag.* 2, 3. ΚΗΡΙΑ. Cætera his similia bone condonabis Lector. In ipsis autem Monumentis siqua secius aut insculpta aut descripta videri possint, alteri ea volumini reservantur. Ex gr. *p.* 110. *l. ult.* casu secundo posita ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙ ΠΕΡΔΙΚΚΑΙ. Dubiumque *pag.* 90. Sitne ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ τῦ μετὰ Μηνοδώρυ, an ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ τῦ Μηταμηνοδώρυ.

ORNATISSIMO DOCTISSIMOQUE VIRO

GUILIELMO SHERARD LEGUM DOCTORI

SOCIETATIS REGIÆ SODALI

ANGLORUM SMYRNÆ NEGOTIANTIUM

CONSULI NUPER CELEBERRIMO

LUSTRATORI ORBIS ERUDITI

FACILE BOTANICORUM PRINCIPI

HERBARUM LAPIDUM NUMISMATUM

FELICISSIMO IN ORIENTE REPERTORI

INSCRIPTIONEM HANC SIGEAM

IPSO POTISSIMUM CURANTE

ERUTAM E DIUTURNIS TENEBRIS

ET LUCE BRITANNICA DONATAM

SUMMA QUA PAR EST OBSERVANTIA

D. D. D. Q. E. C.

Eorum quæ obſervata & notata ſunt ad *Inſcriptionem Sigeam* SYLLABUS.

IN *Troade, tribus à Sigeo promontorio milliaribus, quo loco olim ſtetit urbs Sigeum, jacet hodie prægrande novempedale marmor, vetus proculdubio tetragona capite avulſo ſtatua, inſcriptionem habens eodem quo Solonis leges verſu* Boſtropho *exaratam, linguâ mixtâ Leſbiâ Atticâque, literis vero quot & quales ante Simonidem fuerunt, formam illam Archaicam præ ſe ferentibus, quæ primò Etruſcis & Latinis cum Æolibus & Ionibus communis fuit. pag.* 1. 6, 24.

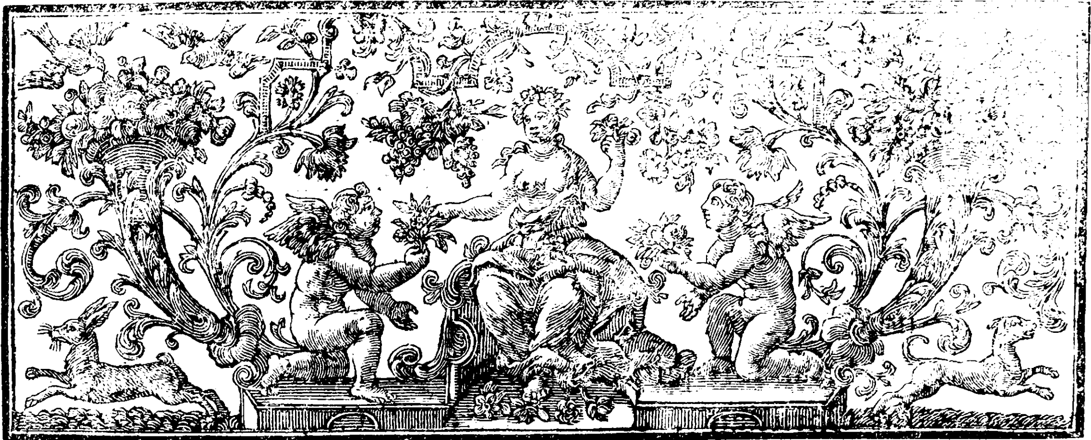
Occurrit illic H *Ionica, ut in Hebræâ Latinâque ſerie litera numero octava*, §. II. & *Latinarum inſtar, vocales* E & O, *ſub unâ & eâdem illâ figurâ, quantitatem diſparem celantes*. §. III. ΟΥ *ſyllaba abhinc ubique exulans per literam* O *antiquâ ſimplicitate pingitur*. §. IV. *Atque hæc quidem omnia ipſo illo vetuſto ſcriptionis genere, cujus exemplum prænobilis olim criticus Herodes Atticus in villâ ſuâ Triopiâ revocatum extare voluit*. §.V,VI.

Verſus ille Boſtrophus Periandro & Soloni, duobus Græciæ ſapientibus, quorum ille Sigeum adjudicavit Athenienſibus, hic vero eandem Archon occupavit, familiaris fuit. Unde non valde mirum, ſi occaſione tali circa eadem tempora nonnunquam in eâ urbe reperiretur. §. VII, XVI. *Accedunt his alia etiam indicia vetuſtatis; interpuncta nempe voces diſterminantia*, §. VIII. & *in voce* ΜΕΛΕΔΑ-ΙΝΕΝ *vetus ille Æolum hiatus; in quo eorum digamma nunc intelligi ſolebat, ut in* ΑΡΓΕΙ-ΟΣ, *nunc etiam pingi, ut in* ΔΑϜΙΟΣ. *cujus etiam poſterioris notabile exemplum, vox* ΑϜΥΤΟ *hoc eſt* αὐτȢ, *in Deliacâ Tournefortianâ inſcriptione extans, inanimadverſum nuper Montfauconio, nunc primum oſtenditur eruditis*, §. IX. *necnon vicarium ejuſdem Æolici* Ϝ, *Græcum* Υ, *Latinum* V, *notatur*, §. X.

Hæc omnia cœpere exoleſcere quadringentis ante Chriſtum annis, ex lege novæ illius poſt Euclidem Archontem Grammaticæ. Ejuſque rei recens hîc exemplum indigitatum eſt, retentatis in ſuperiore parte lapidis verſibus ejus ſex primoribus. §. XI.

Percurritur hâc occaſione priſcum ex quo ducta eſt Inſcriptio Alphabetum Græcum: XII. *Genioque ejus penitus perſpecto, dignoſcuntur in eo primariæ quædam diſtinctæ à ſecundariis literæ: quarum in linguâ Hebræâ, Græcâ, Latinâ, Etruſcâ idem eſt reſpectivè & locus & poteſtas & figura; ut in concinnato ad id diagrammate monſtratur. Cùm verò quinque numero ſecundariæ recentia ſint neque neceſſaria poſteriorum magiſtrorum reperta; ſeptendecim aliæ primariæ, ſolæ illæ voci humanæ articulatim neceſſariæ, à Cadmo è Phœniciâ ſunt traductæ; ita novæ quidem in Græciâ ut nulla ei vox tunc eſſet quâ* τὸ ſcribere *aut* τὸ legere *exprimeretur; at in Terrâ Sanctâ ita primitus antiquæ, ut Dei ipſius donum ſingulare, immo inventum eſſe videantur*. §. XIII, XIV, XV. *Subjiciuntur his varii illi apud varios ſcribendi modi, interque eos Boſtrophus pro raro & incommodo habendus*, §. XVI.

Inſcriptione demum metrice propoſita §. XVII. *expendenda venit ejus dictio & materia: viz. ſtatua ſub Phanodici, cui dicata eſt, perſonâ ſpectatores alloquens*, §. XVIII. *mox ipſe Phanodicus dedicata à ſe donaria recenſens*: 1. *Crateram, vas vinarium*. 2. *Epiſtaton, cui imponenda erat cratera*. 3. Ἡθμὸν, *ſive ad vina repurganda colum. cujus uſus in N. Teſt. Matt.* xxiii. 24. *ſignatus in noſtrâ tamen vernaculâ verſione penitus intercidiſſe viſus*. §. XIX. *Sequitur de cura & tutela operis*, §. XX. & *de Æſopo artifice, qui nomen ei adſcripſit, conjectura*. §. XXI. *In Appendiculâ autem quædam iterum plenius retractantur*.

INSCRIPTIO

SIGEA.

FAS sit, juvante Deo, spectatissimum totius Asiæ monumentum orbi literato tradere. Jacet illud in Troade visendum, inter Sigeum promontorium & amnis Scamandri campum, ipso illo in loco, ubi, (1) lapidibus ab eversâ Trojâ comportatis, Mitylenæi è Lesbo insulâ profecti, Sigeum urbem condidere. Horum mox æmuli Athenienses novâ urbe conditores pepulere:

(1) Οὐδὲν δ' ἴχνος σώζεται τῆς ἀρχαίας πόλεως. εἰκότως. ἅτε γὰρ ἐκπεπορθημένων τῶν κύκλῳ πόλεων, οὐ τελέως δὲ κατεσπασμένων, ταύτης δ' ἐκ βάθρων ἀνατετραμμένης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων ἀνάληψιν μετηνέχθησαν. Ἀρχαιάνακτα γοῦν φασι τὸν Μιτυληναῖον ἐκ τῶν ἐκεῖθεν λίθων τὸ Σίγειον ἐπιτειχίσαι. i.e. Trojæ *antiquæ ne quidem vestigium etiamnum superest: neque mirum. spoliatis enim, at non penitus deletis circumvicinis urbibus, ipsâ verò funditùs eversâ, omnes ejus lapides ad illas instaurandas sunt avecti. Archæanactem sanè Mitylenæum è Trojanis lapidibus Sigeum aiunt extruxisse.* Strab. Geogr. lib. 13.

moto circa eam [2] bello, quod Periander Corinthius, Cypſeli filius, electus arbiter diremit. Ab eo igitur Athenienſibus adjudicatum eſt Sigeum ſexcenteſimo quarto, ut ſchola Chronologorum ſtatuit, ut verò colligit [3] Uſſerius, quingenteſimo octogeſimo nono ante Chriſtum anno; Archonte tum Athenis Solone, qui quas ſuæ Reipublicæ condidiſſet [4] Leges novo tabularum generi *βουστροφηδὸν* inſcribi voluit. Sub eâdem poſtea ditione videtur hæc urbs manſiſſe, ad Alexandrum uſque Magnum, ejuſque in impèrio ſucceſſores. His vero novum Ilium magno ſtudio efferentibus, Sigeum prorſus [5] dirutum eſt ab Ilienſibus; & Strabonis jam temporibus deſertum jacuit. Revixit tamen ſeculis Chriſtianis, & ſub metropoli Cyzicenâ Epiſcopatûs honore floruit. Nunc villa tantùm paupercula, quam Turcis primùm *Jeni-hiſſari*, mox *Gaurkioi* nominâſſe placuit, religionem adhuc Chriſtianam, & loci memoriam ſervat.

Has inter rerum viciſſitudines, ingenti cuidam ſaxo ſua ipſius moles atque pondus ſaluti fuit. Loco illud olim intra Trojæ mœnia nobilitatum, deinde illinc avectum à Mitylenæis, & Sigei

(2) Ἐπολέμεον γὰρ ἐκ τε Ἀχιλληΐου πόλιος ὁρμεώμενοι καὶ Σιγείου, χρόνον ἔτι συχνὸν, Μιτυληναῖοί τε καὶ Ἀθηναῖοι —— i. e. *Diutinè enim pugnatum eſt Mitylenæos inter & Athenienſes, ex Achilleo impetum facientes & Sigeo.* Μιτυληναίους δὲ καὶ Ἀθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου· τούτῳ γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο. Κατήλλαξε δὲ ὧδε· νέμεσθαι ἀμφοτέρους τὴν ἔχουσι —— Σίγειον μὲν νῦν οὕτω ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι· i. e. *Mitylenæos verò & Athenienſes Periander Cypſeli filius delectus arbiter conciliavit; hâc quidem ratione, ut utriſque quod poſſiderent tribueretur. Atque hoc modo Sigeum in poteſtatem devenit Athenienſium.* Herod. lib. 5. cap. 94, 95.

(3) Vid. Uſſerii Annales ad Annum ante Æram Chriſtianam 590, 589.

(4) Didymus Grammaticus tractatum de tabulis Solonis, περὶ τῶν ἀξόνων τοῦ Σόλωνος, teſte Plutarcho edidit. Atque ejuſdem auctoris, ex eo forſitan tractatu, non ignobile fragmentum extat, unde tabulas iſtas βουστροφηδὸν inſcriptas fuiſſe diſcimus. Ὅτι βουστροφηδὸν ἦσαν οἱ ἄξονες καὶ οἱ κύρβεις γεγραμμένοι δεδήλωκεν Εὐφορίων ἐν Ἀπολλοδώρῳ. i. e. *Verſibus quodammodo aratoriis ſcriptos fuiſſe axes & cyrbes, Euphorion in Apollodoro prodidit.* Vid. Suidam & Harpocrationem in ὁ κάτωθεν νόμος.

(5) Sigei urbis, ejuſque jam extantis, ſitum ſic innuit Herodotus, libro nempe quarto, Σίγειον τὸ Τρωικὸν, iterumque quinto, Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ nominans. De eâdem verò tanquam ſuo jam tempore eversâ Strabo, Mela, Plinius ſunt loquuti. Strabo ſcilicet lib. 13. oram ab Abydo Troadem versùs relegens, μετὰ δὲ τὸ Ῥοίτειόν ἐστι τὸ Σίγειον κατεσπασμένη πόλις, καὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ ὁ Ἀχαιῶν λιμὴν. *Poſt Rhœteum verò eſt Sigeum urbs diruta, naviumque ſtatio, & Achivorum portus.* Iterumque κατέσκαπται δὲ τὸ Σίγειον ὑπὸ τῶν Ἰλιέων ἀπειθούντων. i. e. *à novis Ilienſibus parum ei fidentibus dirutum eſt Sigeum.* Parili modo & Pomponius, lib. 1. cap. 18. *Hìc Sigeum fuit oppidum, hìc Achivorum fuit bellantium ſtatio; huc ab Idæo monte dimiſſus Scamander exit.* Plinius itidem in deſcriptione Troadis; *Scamander amnis navigabilis, & in promontorio quondam Sigeum oppidum, dein portus Achæorum.*

in Prytaneo collocatum, Græculis nunc Christianis, ante fores templi otiantibus, sedile præstat. At nullum non honorem meruit, quòd, bis mille & trecentos annos, concreditam ejus lateri Inscriptionem custodierit; quâ nulla in toto orbe spectabilior, neque genuinæ unquam antiquitatis certioribus indiciis claruit. Primus hanc Britanniæ ostendebat Botanicorum Princeps, cæterâque rarâ eruditione celeberrimus, Guilielmus Sherard, juris utriusque Doctor. Jussu enim ipsius, consulatum Smyrnæ tum gerentis, Homerus, Dragomannus Græcus, bonâ eam fide atque diligentiâ exscripserat. Postea eandem vidit, exscripsit & depinxit reverendus & eruditus vir, Samuel Lisle, S. T. P. qui, mihi in illâ curâ jucundissimâ successor, Anglis Smyrnæ negotiantibus à sacris fuit. Et hujus verò & illius apographa, omni ferè apice inter se invicem congruentia, duas in eodem marmore inscriptiones Græcas, utramque, dextrorsùm sinistrorsùm, undecim versiculis exaratam, multarum insuper literarum insuitatos ductus, vocesque à se invicem punctis disterminatas, exhibent. Porrò mihi hunc eundem lapidem secundâ curâ iterum versanti, ab altero erudito successore, reverendo Bernardo Mould, supervenere amicæ literæ, unà cum schedis propriâ ipsius manu pulchrè & ad amussim pictis. Inde minuta quædam certiùs edoctus, & de quibusdam dubitare jussus, quæ suo quæque loco indicabuntur, jam tandem integrum, qua pote est, monumentum, & pleniorem in lucem defero. Interea tam insolitæ literaturæ exemplari non incommode præfigendum duxi priscum illud Græcum, quale in usu esse cœpit, statim post Trojana tempora, alphabetum.

Priscum . Alphabetum Græcum.

More igitur, modoque, in ſequenti tabulâ expreſſo, Hermæa iſta ſtatua Phanodici ſpectatores videtur alloqui, Sigei in Prytaneo eo tempore locata, quo priſcum alphabetum Græcum literis ſolummodo conſtitit Cadmeis, & Palamedeis; locum jam tum ſervantibus & Æolico digamma, & Ionicâ veteri aſpiratâ; ſed non adhuc invectis à Simonide vocalium longarum formis η & ω; ut neque (6) veris ejus duplicibus conſonantibus ξ & ψ. At non paucis poſt hæc inſcripta annis, nempe poſt admiſſas Simonideas literas, credibile eſt aut Prytanum aliquem, aut alium, cui lege id liceret, refinxiſſe partem Inſcriptionis; & ſex priores verſus in, quot ante inſcriptos viderat, undecim numero dilataſſe. Exarantur illi certè in eâ, quæ opportunè vacua fuit, parte lapidis ſuperiore: ſed nova poſt Simonidem Grammatica poſteriùs adjectos arguit. Immò ob mutatam, poſt erectum monumentum, Sigei urbis ditionem, è Leſbiâ in magis Atticam converſa eſt Inſcriptio; &, ad vetuſtiora illa explananda, vox una atque altera palàm novata cernitur. Utriuſque autem Inſcriptionis hæc erit ratio, ſi ad ſequioris literaturæ normam tum in ſcribendi genere, tum dicendi redigantur: Id quod Homero, Heſiodo, Alcæo, cunctiſque ante Simonidem ſcriptoribus, mutatâ jam Grammaticâ, evenit.

φανοδικȣ. ειμι. τȣ	*φανοδικȣ.*
ἑρμοκρατȣς. τȣ προκο	*εμι. τȣρμοκ*
νησιȣ. καγω. κρατηρα.	*ρατεος. τȣ.*
καπιστατον. και. ἡθμ·	*προκοννη*
ον. ες πρυτανειον. ε	*σιȣ. κρητηρ*
δωκα· μνημα. σιγει	*α. δε. και. ὑποκ*
ευσι. εαν. δε. τι. πασχ	*ρητηριον. κ*
*ω. μελεδαΐνειν. * εω.*	*αι. ηθμον. ες. π*
σιγειεις. και. μ᾽ επο	*ρυτανηιον.*
ησεν. ὁ αισωπος. και	*εδωκεν. σιγει*
ὁι αδελφοι.	*ευσιν.*

(6) Vide quod inferius ad Sect. XII. notandum veniet, de Z literâ, pro Simonideâ falsò à multis habitâ.

* εω. ſic nempe, ſi ſtet — εω, ut vocis ἐρέω pars. Aliter, δε. ω, i. e. δεῖ ὦ legendum; aut ſimpliciter ἐῶ. de quo vide Sect. XX. & tria in ſequente Tabulâ Apographa: Nec-non aliud Dom. *Vandervecht* ΜΕΛΕΔΑΙΝΕΝ[illegible]-ΕΩ.

LAPIS SIGEUS, VERA, QUA HODIE JACET, FORMA ET MAGNITUDINE.

Scala Pedum Anglicorum.

9 8 7 6 5 4 3 2

Deest ab hâc imâ Sculpturæ parte pes 1½.

Scriptionis Etruscæ Specimen è Bartolij monumentis veterum. Fig. XCIII.

Tabulæ Eugubinæ Specimen è Grutero Pag. CXLII. *Lin.* XXV.

Juxta apographum S. Homeri, Græci.

Juxta apographum S. Lisle S.T.P.

Juxta apographum B. Mould A.M.

Literarum in Lapide Sigeo vera forma et magnitudo.

Verus & Integer statuæ Hermææ status

ΤΑΡ

In Tarentinorum nummo Goltziano.

Ornatissimo Doctissimoq; Viro RICHARDO MEAD, M.D.
Reg. Med. Lond. Collegij, et Societatis REG. Sodali Meritissimo,
hanc Tabulam summæ observantiæ ergô, et gratitudinis,
D.D.D.Q.E.C.

B. Mould delin. J. Sturt sculp.

Phanodici ſum, filii *Hermocratis Proconeſii. Et ego Craterem* & Crateris *Baſin* & *Colum ad Prytaneum dedi memoriæ ergô Sigeis. Si quid verò patiar curare* * me jubebo Sigeos. *Et fecit me Æſopus atque Fratres.*

Phanodici ſum, filii *Hermocratis Proconneſii. Craterem vero* & *Hypocraterium* & *Colum ad Prytaneum dedit is Sigeis.*

En, Lector, Inſcriptionem, nec ductu longam, nec inſigni aliquâ materiâ præ cæteris notabilem; at criteriis certè grammaticis, antiquiſſima illa tempora teſtantibus, omnes quaſcunque alias poſt ſe facilè relinquentem. Quæ autem & qualia iſta fuerint ſuo nunc ordine notabitur: Obſervatiſque primùm quæ ad elementa Inſcriptionis attinent, poſtea dictionem ejus & materiam breviter excutiemus.

I.

Primo igitur neceſſe eſt ut in legentis oculos incurrant antiquiſſimâ illâ formâ ſignatæ literæ, A, Γ, Δ, Θ, Λ, M, N, Σ, X, Υ: è quibus duæ Palamedeæ dictæ, Θ nempe & X, primâ illâ & vetuſtâ quæ inventori placuit, figurâ ſunt conſpicuæ. At cæteræ multò vetuſtiores Cadmeas ſe facilè fatentur; & formam à Phœniſsâ vix leviter mutatam gerunt. Quod ad Γ attinet, & Λ, & Σ; comparent hæ quidem more Attico exaratæ, in duobus illis monumentis, huic noſtro, & pretio & raritate, proximis, (7) quorum ſpecimen eruditiſſimus D. de Montfaucon, e Muſeo Baudelotiano, tantâ cum laude protulit. Eædem verò hìc Sigei nunc ad dextram nunc ad ſiniſtram

* Aliter, *curare* me *oportet, O Sigei:* ex Græco μελεδαίνεν δεῖ, ὦ Σιδειεῖς.

(7) Vid. Montfauconii Palæographiam Græcam lib. 2. cap. 4. *Nihil* (inquit ille) *vetuſtius adhuc in marmoribus repertum eſt binis Inſcriptionibus Athenienſibus, Ionico veteri charactere conſcriptis, quæ ab illuſtriſſimo D. Marchione de Nointel, Regio in aulâ Conſtantinopolitanâ Oratore, Athenis, operâ D. Galland erutæ ſunt.* —— *Hæ autem inſcriptiones temporis notam præferunt; ambæque erectæ ſunt tempore Peloponneſiaci Belli. Prima verò ſtatim poſt Cimonis egregii Athenienſium Ducis mortem, annis circiter* 450 *ante Chriſtum natum, poſita eſt. Vulgaribus illa typis ita legitur:* Ἐρεχθεΐδος. οἵδε ἐν τῷ πολέμῳ ἀπέθανον ἐν Κύπρῳ, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Φοινίκῃ, ἐν Ἁλιεῦσιν, ἐν Αἰγίνῃ, p. 134.

verſæ, Æolicum magis uſum & characterem ſapiunt. Tales ſunt certè, quales [8] Etruſca ſervant monumenta, quæ ignotâ linguâ Æolicâ, & Græcis inverſis literis, ſiniſtrorſum ſcripta, Eugubii olim & Peruſiæ in Italiâ eruta fuere. Illa etenim cum his noſtris ſi quis diligentiùs conferat, videbit ſtatìm, in linguis tam diſparibus, miram quandam elementorum cognationem. Ipſiſſimæ enim inuſitatæ literæ, cum geminatâ illâ vocum interpunctione, in utriſque ſimiles occurrunt. Utraque ſcilicet teſtantur Æolicarum olim gentium in diverſa migrationem: Hinc in Italiam; ubi [9] lingua Æolica, inter Opicam, Etruſcam, Umbram, penitus ſepulta, poſtea emerſit in Romanam: illinc in Leſbon & vicina Aſiæ; ubi à doctiſſimis Poetis lingua eadem exculta & ornata floruit. Æoles verò recentiores è Mitylenâ urbe Leſbiâ profecti novam iterum coloniam in Troadem deportârunt. Unde toti ferè [10] regioni dialectum ſuam, adeóque Sigeo ab ipſis condito, ſine omni dubio, intulere.

II.

PROXIMAM Inſcriptioni laudem Ionica vetus aſpirata, in eâdem toties repetita, non immeritò ſubminiſtrat. H inquam aſpirata; vocalis iſtius longæ vicem non adhuc gerens, ſed octavum in alphabeto locum, ut ח Hebræorum, utque H Latinorum occupans; ejuſque adhuc retinens teſtimonium, quod ab eo uſque tempore inter numeralia octo denotaverit. Eandem itaque aſpirationem tum olim lectioni præſtitit, quam Grammatici recentiores per uncinulum maluerunt exprimi. Antiquorum hoc cenſebat proprium ſub Marco Imperatore [11] Convivator ille Athenæi: Et cla-

(8) Vid. Gruteri Corpus paginis CXLII. & CXLV. & conferantur notanda illic monumenta cum Etruſcorum veterum ſepulchris, editis à Petro Sanctio Bartolio, Fig. XCI, XCII, XCIII, XCIV, XCV, XCVI. in Theſauro Græcarum Antiquitatum Gronoviano, Vol. XII. pag. 74, &c.

(9) Vid. Dionyſii Halicarnaſſenſis Antiq. Rom. lib. 1. cap. 90. Ῥωμαῖοι δὲ φωνὴν μὲν οὔτ' ἄκρως βάρβαρον, οὔτ' ἀπηρτισμένως Ἑλλάδα φθέγγονται, μικτὴν δέ τινα ἐξ ἀμφοῖν, ἧς ἐστιν ἡ πλείων Αἰολίς. i. e. *Sermone Romani loquuntur, non ad extremum barbaro, neque perfectè Græco, ſed diverſo, ex utriſque mixto, majorem partem Æolico.* Adde ex Athenæo lib. 10. cap. 6. ubi Ῥωμαῖοι, inquit ille, πάντα σχεδὸν Αἰολεῖς μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ σχεδὸν τόνους τῆς φωνῆς. i. e. *Romani omnino Æolum imitatores, ut etiam & accentu vocis.*

(10) Strabo lib. 13. oram Troadis maritimam deſcribens τὸ παλαιὸν (inquit) ὑπὸ τοῖς Αἰολεῦσιν ἦν τὰ πλεῖστα. ὥστε Ἔφορος οὐκ ὀκνεῖ πᾶσαν τὴν ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης καλεῖν Αἰολίδα. i. e. *Olim ſub Æolenſibus iſta ferè omnia fuere; adeo ut Ephorus totam illam ab Abydo, Cumam uſque, oram non vereatur Æolida vocare.*

(11) Vid. Athenæi Deipnoſophiſt. lib. 9. cap. 12. Οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦ Η στοιχείου τυπώσα-

ra

ra rei exempla (ultra lapides Baudelotianos, & HEKATON vulgo obſervatum) HΥΨΑΣ, HIMEPAION, HIΣMEN, proferuntur, ex antiquis nummis, (12) a præſtantiſſimo Spanhemio. Quâ ille fretus autoritate, contra omnia librorum omnium exemplaria, Ἱσμήνην & Ἱσμηνίους aſpirari debuiſſe docuit. Ideoque & nobis nunc idem de voce Ἡθμὸν, teſte tanto lapide, affirmabitur. Hoc ipſum certè, unus è grammaticorum ſcholâ, Græcus ille Apollonii ſcholiaſtes diſertè monuit: Quippe cui lapideam hanc grammaticam propriis fortaſſe oculis uſurpâſſe contigit. Quid verò? Apud Henricum Stephanum, judicem cætera acutiſſimum, abreptum tunc numero contradicentium, fidem non invenit. At poſthàc certè in claſſe Lexicographâ Ἡθμὸς jure optimo aſpiratam geret. Sed de vocibus HAIΣOΠOΣ & HAΔEΛΦOI non eſt cur idem ſentiamus: Quia hæ ex articulis ὁ & οἱ mediante ſynalœphâ ſunt enatæ. Quæ interim felicitas, Cadmeum illud elementum quater in hoc uno marmore repertum iri, cùm tota hactenus penus antiquaria tam pauca ejus exempla ſuppeditaverit!

III.

Est & ſuum adhuc pretium monumento, quod E & O vocales unâ ſemper figurâ, &, ſeu breves ſeu longæ fuerint, ſine ulla variatione monſtret: id quod ad minimum ætatem Inſcriptioni aſſerit (13) Euclide Archonte Athenienſium, ſi non & (14) Simonide poëta melico, priorem. Grammaticam enim jam mutaverat Simonides, aut quicunque is alter fuerat qui E longum per H, O longum per Ω, primus ſignare docuit. Et novitatem illam miro paſſim conſenſu Iones adoptabant, poſt quingenteſimum & tri-

θαι τὴν παλαιοὺς δασεῖαν· διόπερ καὶ Ῥωμαῖοι πρὸ πάντων τῶν δασυνομένων ὀνομάτων τὸ H προγράφουσι. i. e. *in eâ ſum ſententiâ veteres per elementum* H *denſum ſpiritum ſignâſſe; ideoque & Romani in ſingulis vocabulis denſiore ſpiritu prolatis anteponunt* H.

(12) Vid. Spanhemium de præſtantiâ & uſu numiſm. Antiq. Diſſert. 2. p. 95. *Alia veterum illorum nummorum qui——extra Atticam cuſi, ratio habenda eſt: in quibus illud* H *non literam* ἦτα, *ſed aſpirationis notam, ſicut in Cadmeo Græcarum Literarum Alphabeto, ubi* ἐπισήμου *vicem demum præſtitit, continuo arguit. Tales utique antiqui Himeræ in Sicilia nummi, qui non* IMEPA vel IMEPAIΩN ſed HIMEPAION & HIMEPA, *cujuſmodi apud Parutam videas ſunt inſcripti; quingentis proinde ac ſupra fortè ante Chriſtum annis. Adde in Selinuntiorum in eâdem Siciliâ nummis* HΥΨΑΣ pro ΥΨΑΣ —— & *extra Siciliam in Bæotiæ oppidi Iſmenes nummo* HIΣMEN *apud Goltzium*; Tab. XVII.

(13, 14, 15, 16) Ad illuſtranda ſingula loca quæ hiſce cifris inſigniuntur, adducenda eſt Alphabeti Græci Hiſtoria ex Gloſſographis & Scholiaſtis decerpta. Horum is maximè audiendus qui Euripidem enarrans in Phœniſſis ỳ. 688. Σοὶ νιν

cesimum

ceſimum ante Chriſtum annum. Unæ ſolummodo Athenæ legis prætextu reſtitere: unde factum ut Cadmeæ literæ non rarò apud hiſtoricos ſub Atticarum nomine celebrentur. Sed tandem (15) exemplo Samiorum, Archonte tum Euclide, receptum & Athenis fuit, autoritate publicâ, Ionicum illud recens Alphabetum. (15) Sami illud adornaverat Calliſtratus, & poſt reperta Cadmi, Palamedis, & Simonidis, in eam quæ nunc obtinet, normam atque numerum redegerat. Exolevit ex eo tempore per univerſam Græciam grammatica ſimplex, & Cadmeæ proxima, ſuccedente illâ alterâ quæ (16) poſt Euclidem & rata & nominata fuit. Et rata,

Σοί νιν ἔκγονοι κλίσαν, voces Σοὶ ἔκγονοι non in recto plurali, ſed ex more veteris ſcripturæ, in dativo ſingulari legit. Γράφεται (inquit) σῷ νιν ἐκγόνῳ κλίσαν.] Ἵν' ᾖ, τῷ ἐκγόνῳ σοῦ τῷ Κάδμῳ . . . . . καλέκλισαν τ . . . . γέγονε δὲ περὶ τὴν ἀρχὴν ἁμάρτημα. ἐπ' Ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Εὐκλείδου, μήπω τῶν μακρῶν εὑρημένων, τοῖς βραχέσιν ἀντὶ μακρῶν ἐχρῶντο, τῷ ε ἀντὶ τοῦ η καὶ τῷ ο ἀντὶ τοῦ ω. ἔγραφον οὖν τῷ δήμῳ μετὰ τοῦ ι δήμοι. μὴ νοήσαντες δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαίαν γραφὴν καὶ δεῖ μετατεθεῖναι τὸ ο εἰς τὸ ω μέγα, ἐτάραξαν τὸ νοητόν. i. e. *Scribatur* Σῷ νιν ἐκγόνῳ κλίσαν, non jam Σοὶ ἔκγονοι· *ut ſit ſenſus, Cadmo illam progenito tuo* (non, *Tui illam progeniti*) *condidere* . . . . *Error verò à principio eſt obortus. Euclide enim Athenis Archonte, cùm nondum inventæ longæ literæ fuerunt, brevibus longarum loco utebantur; ε nempe loco η, & ο loco ω.* Δήμῳ *igitur adjecto ι* Δήμοι *tunc ſcripſere: Ii verò quibus non in mentem venerit vetuſtum* illud *ο in ω* μέγα *convertere, intellectum verſûs perturbârunt.* In hoc uno tamen erravit ſcholiaſtes quod vocales iſtas longas ſub Euclide inventas crederet. Priùs enim inventæ à Simonide, ſparſim deinde ab Ionibus uſu celebratæ, poſtea à Calliſtrato Samio in claſſem atque ordinem redactæ, tandem ſub Euclidis magiſtratu in publica Athenienſium monumenta ſunt admiſſæ. Clarè hæc & diſtinctè, quamvis ſub diverſis titulis à Suidâ tradita accepimus: In Σιμωνίδης nempe, προσεξεῦρε δὲ καὶ τὰ μακρὰ τῶν στοιχείων καὶ τὰ διπλᾶ. i. e. *adinvenit Simonides literas longas dupliceſque*; in Ἀττικισμὸς, ——Ἀττικοῖς γράμμασιν Δημοσθένης . . . . ἀντὶ τοῖς παλαιοῖς. Τὴν γὰρ τῶν κδ' στοιχείων γραμματικὴν ὀψέ ποτε παρὰ τοῖς Ἴωσιν εὑρεθῆναι. i. e. *Demoſthenes Literas Atticas quaſi Antiquas dicit: illam enim ad viginti quatuor literas ſpectantem Grammaticam ab Ionibus ſeriùs inventam:* In Σαμίων ὁ Δῆμος, —— παρὰ Σαμίοις εὑρέθη πρώτοις τὰ κδ' γράμματα ὑπὸ Καλλιστράτου, ὡς Ἄνδρων ἐν τρίποδι. Ἀθηναίους δ' ἔπεισε χρῆσθαι τοῖς τῶν Ἰώνων γράμμασιν Ἀρχῖνος ὁ Ἀθηναίου ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου. i. e. *apud primos omnium Samios viginti quatuor literæ à Calliſtrato ſunt inventæ, ut Andron in tripode teſtatur. Athenienſibus verò, ſub Archonte Euclide, autor fuit Archinous Athenæi filius ut Ionum Literis uterentur.* Nomen hinc exortum τῆς μετ' Εὐκλείδην Γραμματικῆς, i. e. *poſt Euclidem Grammaticæ:* unáque emicuit nota temporis in inſcriptionibus certiſſima; quâ uſus olim Plutarchus monumentum quoddam vulgò Ariſtidis creditum, tale non eſſe demonſtravit. χρόνῳ πολλῷ νεώτερον (inquit ille in Ariſtidis vitâ) i. e. *longo tempore juniorem:* ὡς ἐλέγχει γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην ὄντα Γραμματικῆς. i. e. *ut probant literæ quæ Grammaticæ ſunt poſt Euclidem uſurpari cæptæ.* Ab hâc tamen regulâ excipiendæ ΘΕ & ΑΤΗΕ, aut ΑΘΕ, in Thebanorum & Athenienſium nummis percuſſæ literæ, diu poſt Euclidis tempora, ob amorem & honorem vetuſtatis, à nobiliſſimis civitatibus retentæ. Quibus adde verba bene ominata ΑΓΑΘΕΙ ΤΥΧΕΙ, & ΤΕΙ ΒΟΥΛΕΙ, cum ſimilibus. Vide Athenienſium in Delo Pſephiſma in Montfauconi Diario Italico. p. 43.

inquam,

inquam, & nominata; quia uſu ſaltem ante Euclidem, & privatâ paſſim ſcriptione, vocalium longarum formam invaluiſſe conſtat. Euclide enim antiquior [17] Euripides *η* literæ figuram in Θησέως nomine deſcripſit; & Plato poſt illius magiſtratum annos haud viginti natus, geminæ iſtius mutationis in alphabeto factæ, idque in Cratylo ſub perſonâ Socratis, illo jam tempore ut antiquæ meminit [18]. *Non η antiquitùs, ſed ε* (inquit ille) *utebamur.* Et paulò antè, *antiquiſſimorum alii non ἡμέραν ut nunc dixere, ſed ἱμέραν, alii vero ἑμέραν.* Iterumque ἔρως *antiquitùs vocabatur* ἔσρος: *o enim loco ω in uſu fuit; at, ob o in ω mutatum,* ἔρως *nunc vocatur.* Fortunatum igitur lapidem, qui ſcripturam illam, pluſquam bis mille abhinc annis Platoni pro antiquâ habitam, ſalvam adhuc, genuinam, & autographam, noſtro ſervavit ſeculo; forſan & futuris ſervat!

IV.

His demum accedit & aliud antiquitatis non ignobile indicium, quòd genitivi caſus, in ου nunc rectè terminati, hîc tamen per *o* nudum perpetuo efferantur. Hoc nos iterum remittit ad convivium [19] Athenæi; in quo Achæus adducitur Poëta, poculum quoddam antiquum Διονυσο inſcriptum referens. De eo autem ſic concluſum à ſophiſtis; abeſſe illinc elementum *υ*, quia *o* nudum, loco ου diphthongi, omnibus olim antiquis in uſu fuit. Eâdem etiam ratione ter abeſt idem elementum ab inſcriptione

(17) Notum illud Euripidis eſt Commentum, quo, à Paſtore Literarum imperito, ΘΗΣΕΥΣ nomen ſignis ſic innuitur. Vid Euripidem in Fragm. & Athenæum lib. 10. cap. 20.

Τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γράμματα δύο·
Ταύτας διείργει δ' ἐν μέσαις ἄλλη μία.

i.e. Iambicis Grotianis, Η vocalis, ſic depicta.

Loco ſecundo lineæ apparent duæ,
Quas limite una media diſpeſcit ſuo.

(18) Græca Platonis in Cratylo ſic ſe habent, οὐ γὰρ ἡ ἐχρώμεθα, ἀλλὰ ε τὸ παλαιόν· cujus exemplum antea attulit, οἱ μὲν ἀρχαιότατοι ἱμέραν τὴν ἡμέραν ἐκάλουν, οἱ δὲ ἑμέραν· iterumque, ἔρως ἀπὸ τοῦ ἐσρεῖν ἔσρος τό γε παλαιὸν ἐκαλεῖτο. τῷ γὰρ ο ἀντὶ τοῦ ω ἐχρώμεθα. νῦν δὲ ἔρως κέκληται διὰ τὴν τοῦ ω ἀντὶ τοῦ ο μεταλλαγήν.

(19) Athenæi Deipnoſophiſta Achæum Poetam citans, & de poculo agens literato habente τοῦ Διονύσου τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου ὡς βραχέως ἐγκεχαραγμένην. i. e. *ultimam Dionyσου Syllabam per o ſolummodo quaſi compendiosè ſculptam*, adjecto rem ſic ornat commentario, ἐν τούτοις λείπει τὸ υ στοιχεῖον, ἐπεὶ πάντες οἱ Ἀρχαῖοι τῷ ο ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασήμει. i. e. *in his deficit elementum υ, quia antiqui omnes o utebantur, non ſolum eâ quâ nunc valet poteſtate, ſed etiam cùm diphthongus ſignificanda fuerat.* Athen. lib. 11. cap. 5.

[20] ΘΕΟ ΑΠΑΤΟΡΟ. quæ Cadmeis plane literis depicta, ſubjecta eſt Θεᾶς Ἀπατούρου, i. e. *Deæ* Veneris *Apaturæ* imagini, inter reliquias urbis Phanagoriæ, non procul à Mæotide Palude. Sed & rem ipſam, & rationem rei, & alia multa huc ſpectantia [21], Quintilianus appoſitè notavit. *Orthographia* (inquit ille) *conſuetudini ſervit, ideoque ſæpe mutata eſt. Nam illa vetuſtiſſima tranſeo tempora, quibus & pauciores literæ, nec ſimiles his noſtris earum formæ fuerunt, & vis quoque diverſa: ſicut apud Græcos ο Literæ; quæ interim longa & brevis ut apud nos; interim pro ſyllabâ, quam nomine ſuo exprimit, poſita eſt.* Similis inter [22] ε & ει interceſſit ratio. Cùm enim quinta illa alphabeti litera nomine ſuo proprio non aliud quam ει exprimeret, hinc factum ut ε & ει pro ſe invicem & promiſcuè ſcriberentur. Scribere ſcilicet ut loquebantur diu fuit uſitatum: ideoque cùm rectiùs inſcribi debuiſſet, Σιγειεις, μελεδαινειν, εποιεσεν, pro receptâ tamen loquelâ Σιγειες, μελεδαινεν, εποεισεν, hic noſter lapis Sigeus exhibet.

V.

Post ſingula hæc criteria, ſuis quæque ab autoribus firmata, uno omnia intuitu contemplari libet [23] connexa ab Herode Attico. Vir ille conſulari dignitate, nec minùs omnigenâ eruditione fulgens, Criticen [24], teſte Philoſtrato, omni ſtudio exercuit, & veteribus ſe totum dedit. Cùm igitur deſideret in ſuburbano

(20) Vide Anglicanum Alberici de la Motray Itinerarium, Vol. 2. pag. 49, 50, 51. unà cum tabulâ huc pertinente notatâ XXVII. 11. cui lux accenſa à Strabone lib. XI. ἔστι δ' ἐν τῇ Φαναγορείᾳ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐπίσημον τῆς Ἀπατούρου, i. e. *Eſt verò in Phanagoriâ Veneris*, Apaturæ dictæ, *inſigne templum.* Hunc locum nunc Turcæ Tartarique incolæ *Eſki-ſheir*, i. e. *urbem veterem* appellant.

(21) Vid. Quinctilianum de Inſtit. Orat. lib. 1. cap. 7. de Orthographiâ.

(22) Vid. Excerpta Athenæi à Caſaubono in annotationibus adducta, ubi regula illa Grammaticalis ſic concepta traditur: πάντες οἱ Ἀρχαῖοι τῷ ου ἀντὶ τοῦ ο στοιχείου προσεχρῶντο, παραπλησίως καὶ τῷ ει ἀντὶ τοῦ ε. Quorum is eſt ſenſus genuinus, *antiqui omnes* ου & ο, *quin & ſimili modo* ει *&* ε *promiſcuè uſurpabant*, Caſaub. ad Athen. lib. 11. cap. 5.

(23) Eo planè fine concepta eſt Inſcriptio Herodiana, literis ſcilicet obſoletis, ex antiquitate ultimâ petitis, quamvis contrarium ſenſerit magnus Joſ. Scaliger, formaſque iſtas inuſitatas ad M. Antonini uſque tempora continuatas crediderit.

(24) Ita Philoſtratus in Herodis Vitâ, τοῖς δὲ κριτικοῖς τῶν λόγων Θεαγένει τε τῷ Κνιδίῳ καὶ Μουνατίῳ τῷ ἐκ Τραλλέων ξυνεγένετο. i. e. *cum viris rei criticæ peritis Theagene Cnidio & Munatio Trallenſi eſt verſatus.* & paulò poſteà, προσέκειτο μὲν πᾶσι τοῖς παλαιοῖς, i. e. *priſcis omnibus incubuit.* Quin & has ipſas columnas reſpexiſſe videtur Hadrianus Sophiſta, qui, referente eodem Philoſtrato, Herodis Attici memoriæ laudans & exultans acclamavit πάλιν ἐκ Φοινίκης γράμματα. i. e. *En iterum è Phœnice literæ!*

ſuo,

ſuo, & novas, quas ſacraverat columnas, curioſiùs inſcriptas vellet; ſpretâ ævi ſui, hoc eſt Antoniniani, ſcriptione, epigraphen puram putam *Archaïcam* confinxit, ſingulis ſyllabis atque literis ad exemplar antiquitatis factam. Hanc publico literarum bono ſervavere horti Farneſiani; à Salmaſio olim ſingulari quodam tractatu explicatam, & à Grutero immortali corpori, paginâ viceſimâ ſeptimâ, inſertam. Erit igitur nec inutile, nec injucundum, ſi poſtulante ſic operis ratione, è penu huc illam Gruterianâ depromamus. Sic veteris ſcripturæ genium facillimo hoc compendio indagabimus; & unus inſtar omnium Herodes Ἀρχαῖα nos Γραμμάτα docebit.

ODENI ΘEMITON METAKINESAI EK TO TRIOΠIO HO ESTIN
EΠI TO TRITO EN TEI HODOI TEI AΠΠIAI EN TOI HE
RODO AΓROI OΓAR LOION TOI KINESANTI MARTYS DAIMON
ENHODIA *Sic habet prima columnæ facies: in alterâ verò ſic ſcriptum legitur,* KAI HOI KIONES DEMETROS
KAI KORES ANAΘEMA KAI +ΘONION ΘEON.

Hoc eſt, ſcriptura recentiore, ὀυδενὶ θεμιτὸν μετακινῆσαι ἐκ τȣ̃ τριοπίȣ ὅ ἐςιν ἐπὶ τῷ τρίτῳ, ἐν τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίᾳ ἐν τῷ Ἡρώδȣ ἀγρῷ. ȣ̓ γὰρ λῷον τῷ κινήσαντι. Μάρτυς Δαίμων Ἐνοδία . . . . καὶ ὁι κίονες Δήμητρος ϗ Κόρης Ἀνάθημα, ϗ χθονίων θεῶν, i. e. *Nemini fas dimovere è Triopio, quod eſt ad tertium, in viâ Appiâ, in Herodis agro. Optabit enim non dimotum qui dimoverit. Teſtis Dea Trivia . . . . columnæque Cereris & Proſerpinæ donarium, & inferorum Deorum.* Poſitâ jam ante oculos & noſtrâ & Herodianâ Tabulâ, ac lineamentis tam ſimilibus in utrâque ſe prodentibus, magiſne tanti viri ingenium laudabimus, an fortunam noſtram? Veram utique Herodes picturam antiquitatis dedit: Nos ipſam damus antiquitatem.

VI.

TRIA interim ad has columnas obiter notanda ſubeunt. Horum primum; D, L, & R Literas in Græcarum claſſe comparuiſſe:

ruiſſe: unde & Herodis calculo ſententia Plinii confirmatur [25], qui ex Delphicâ priùs tabulâ indicaverat, veteres Græcas literas eaſdem fuiſſe pene ac Latinas. Neque diſſentit ab his Tacitus, quo autore *forma literis Latinis, quæ veterrimis Græcorum.*

Secundum eſt Triopium, Cnidii illud & Templi & Promontorii nomen, ad villam in Viâ Appiâ tranſpoſitum; id, quod autorem indicat, quo potiſſimum, in hâc tam criticâ Inſcriptione adornandâ, uſus eſt Herodes. Theageni enim Cnidio in criticis eum operam dediſſe, Philoſtratus memoriæ prodidit.

Tertium notatu neceſſarium eſt χ litera Palamedea, in voce χθονίων, rectangulam crucem præferens, adeoque ad ſummæ antiquitatis normam à Theagene & Herode picta. Marmor enim Baudelotianum, quadringenteſimi & quinquageſimi ante Chriſtum anni, eandem, ut in recentiori alphabeto, obliquè decuſſatam exhibet. At noſtrum altiùs aſſurgens planè in voce πασχω primævam retinet figuram, & inventori Palamedi, & reſtitutori Herodi conſonam. Hoc igitur ſi citius comparuiſſet, non ita ad Herodianos lapides impegiſſent Critici. Nunc verò, ipſe ille in his ſtudiis nobiliſſimus Coryphæus, Dominus B. de Montfaucon καταχθονίων pro χθονίων incautè legens, hæc à ſcopo aberrantia commentatur. *Quod ſingularius eſt* (Palæograph. Gr. lib. 2. cap. 4.) *κατὰ compoſitum cruce deſignatur hac ratione, -|-θονίων pro καταχθονίων inferorum; ubi etiam vides literam χ omitti.* Sed purè illic legitur χθονίων θεῶν, i. e. *inferorum Deorum;* ut χθόνιος Ζεὺς pro Ἅδης apud Heſychium: χθόνιαι item Θεαὶ pro Cerere & Proſerpinâ apud Ariſtophanem: & ipſa illa χ falsò omitti credita, ſic olim +, ad inſtar crucis, inter veteres Ionicas ſignabatur.

(25) Plinii Nat. Hiſt. lib. 7. cap. 57, 58. *Gentium conſenſus tacitus primus omnium conſpiravit, ut Ionum literis uterentur. Veteres Græcas fuiſſe eaſdem penè quæ nunc ſunt Latinæ, indicio erit Delphica tabula antiqui æris, quæ eſt hodie in palatio, dono Principum Minervæ dicata, in Bibliothecâ cum inſcriptione tali,* NAVSIKRATES TISAMENO ATHENAIOS KORAI KAI ATHENAI ANETHEKE. Tali planè formâ redonanda eſt antiqua Delphica inſcriptio: parilemque in æneâ illâ columnâ Romæ in Aventino poſitâ imaginari licet, de quâ ſic in Antiq. Rom. lib. 4. cap. 26. Dionyſius Halicarn. αὕτη διέμεινεν ἡ στήλη μέχρι τῆς ἐμῆς ἡλικίας ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ κειμένη, γραμμάτων ἔχουσα χαρακτῆρας Ἑλληνικῶν οἷς τὸ παλαιὸν ἡ Ἑλλὰς ἐχρῆτο. i. e. *manſit hæc columna, ad meam uſque adoleſcentiam, Dianæ in Templo poſita, eos Græcarum literarum characteras habens, quibus antiquitùs Græcia utebatur.* Addendus his Tacitus in Annal. lib. 11. cap. 14.

VII.

SED loco nunc ultimo notabitur, quod primo forsitan lectorem in admirationem rapit, rarum istud Βουστροφηδὸν scribendi schema, ab inflectione versuum, boum arationem imitantium, sic Græcè dictum. Ejus unicum hoc exemplum inter omnes ubique reliquias antiquitatis extat; nec nisi unum olim innotuit Pausaniæ, dignorum visu monumentorum diligentissimo exploratori. Id [26] ille in arcâ Cypselicâ vocatâ reperit, Olympiæ tum sacratâ in Junonis templo: Quæ tamen aliquando Periandri Cypselidæ fuerat, unius è septem sapientibus; ejusdem qui, belli arbiter electus, Sigeum Atheniensibus adjudicavit. Sed & alterum rei exemplum & ipse quoque alter sapientûm Solon Atheniensis præbuit. Nam eo Solon tempore, Periandri æqualis & amicus, leges suas βουστροφηδὸν inscripsit: Leges æquitate summâ & prudentiâ admirandas; sed nec minùs scripturæ schemate hinc illinc longè famigeratas. Hoc igitur tum Athenis occurrente, cùm Sigeum in potestatem Atheniensium Periandro judice devenerat, & cognatis jam virorum tam illustrium monumentis passim per ora hominum volitantibus, quid mirum si Sigeorum aliquis & victori populo, & Soloni legislatori, & arbitro litis Periandro, eodem scribendi schemate placere studuit? Maximè, si in memoriam revocemus, orientalem illam ad lævum à dextris scriptionem Sigeo Æolicæ civitati familiarem certè, si non propriam, eo tempore fuisse. Quamvis enim Iones, receptis ex Phœniciâ literis, statim eas dextrorsùm versas deformaverint; at Æolas hoc seriùs admisisse, tum Etrusca, quæ adduximus, monumenta, tum nummi passim Æolici, [27] . . . . AꟼI, ... ΛYAꓘ, . . . OꟼꓘI, aliique multi inversè scripti fidem faciunt ocu-

(26) Pausanias lib. 5. cap. 17. cedrinæ istius arcæ fusâ narratione meminit, quâ mater ejus Cypselum celavit, Corinthiorum postea Tyrannum & Periandri Patrem, ad necem à Bacchiadis quæsitum. Eâ in areâ multis antiquis literis incisæ inscriptiones fuerant. Καὶ τὰ μὲν (inquit autor) ἐς εὐθὺ αὐτῶν ἔχει. σχήματα δὲ ἄλλα τῶν γραμμάτων βουστροφηδὸν καλοῦσιν Ἕλληνες· τόδε ἐστὶ τοιόνδε. Ἀπὸ τοῦ πέρατος τοῦ ἔπους ἐπιστρέφει τῶν ἐπῶν τὸ δεύτερον, ὥσπερ ἐν διαύλου δρόμῳ. i. e. *Atque earum quidem literarum aliæ in rectum jacent; aliæ eo se ordine ostentant quem βουστροφηδὸν appellant Græci: is verò est hujusmodi. Unius à fine versûs is qui sequitur inflexus est, ut in cursu fit diaulico.* Quam rem metricè, nec infeliciter, expressam video, apud Matthiam Belium, in libello de Literaturâ Hunnoscythicâ.

Non attollebant dextram; sed meta prioris
Principium versûs posterioris erat.

(27) Vid. apud Goltzium in Tab. magnæ Græciæ 37. FΑΛΕΙΟΝ nummum cum Æolico digamma: Tab. 29 & 30. ΚΑΥ-

 ΛΟΝΙΑΤΑΝ

oculatam. Tandem autem, teſtante Plinio, *gentium conſenſus tacitus conſpiravit; ut Ionum literis uterentur.* Rarus proinde hic ſcribendi ſiniſtrorſum, at rariſſimus is βυςροφηδὸν exarandi modus. Uterque verò Cadmeis ſic literis ornatus interiorem aperit antiquitatem. Hinc igitur Inſcriptioni noſtræ ſua ætas aſſerenda. Poteſt eſſe paulò antiquior Solone; poteſt eſſe, quod magis ſentio, Soloni æqualis & Periandro: at Euclide certè Archonte recentior eſſe non poteſt. Judicent igitur eruditi, & quam velint ætatem monumento tribuant: ſit modò poſt Sigeum à Mitylenæis conditum, ſed & ante illic admiſſas Simonideas literas.

VIII.

His tam inuſitatis literis, & obtinenti antiquitùs ſcriptioni, cognata ſunt illa vocum interpuncta, quæ non in noſtro ſolùm, ſed & [28] in multis per Etruriam monumentis, in utroque Attico Baudelotiano, & in Teio ſequente Sherardiano, numero interdum tria, interdum duo appinguntur. Eo ſcilicet commento ſtudioſè cavêre Veteres, ne vox una in alteram incurrens lectionem aut turbaret aut corrumperet. Idemque mos, cum ipſo unà alphabeto, ab Æolibus deductus ad Latinos, ſaltem puncti unius uſu, ad ſera uſque tempora pervenit. Verùm, apud ipſos autores Græcos, res priſci & non inutilis inſtituti ſtatim abiit in deſuetudinem, negligentibus eam Grammaticis ſequioris ævi. Notatu interim non indignum, & articulos, & præpoſitiones, & conjunctiones, nullo unquam puncto disjunctas à nominibus, ſed, ex genio linguæ Phœniciæ & Hebrææ, pro præfixis habitas fuiſſe. Una etiam integra periocha, ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΠΑΣΧΩ, ſolitâ vocum interpunctione non diſtinguitur. Sed caſu an conſilio id factum fuerit; an puncta

ΛΟΝΙΑΤΑΝ: tab, 31. ΚΡΟΤΟΝΙΑΤΑΝ: quin & eorundem numiſma apud Spanhemium Differt. 2. literis Phœniciis exornatum. His adde nomen ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ, apud Pauſaniam lib. 5. cap. 25. γεγραμμένον ἐπὶ τὰ λαιὰ ἐκ δεξιῶν. i. e. ad lævum è dextera parte ſcriptum. Neque omittenda hoc in loco vetus Etruſca ſcriptio ab Æolicâ deducta, eâque ratione more retrogrado exarata: quam tamen ob antiquum digamma, literaſque alias puras putas Æolicas, præ cæteris unicè demiror in aſſe librali ΟΔΙΓΕΛΑ inſcripto, quem ex muſeo Pembrochiano præſtantiſſimus protulit Spanhemius, & integriorem paulò ex muſeo Huberti Benevolentii eruditus Autor Juſtus Fontaninius. Hunc verò conſule fuſiùs de his agentem in antiquitatibus Hortæ Coloniæ Etruſcorum lib. 1. cap. 7.

(28) Vid. Gruterum pag. CXLII, & ſepulchra Petri Sanctii Bartollii, Fig. 91, 92, &c.

primitùs

primitùs impacta injuriâ temporis exciderint, non est unde certò colligatur.

IX

AT curiosiùs nunc venit expendendus Æolicus iste, in voce *μελέδα ιωειν*, inter vocales *α* & *ι*, hiatùs. Interpunctum in eo nuper depinxeramus, secundùm optimum, quo usi fuimus, Doctoris *Lisle* apographum. Sed contrarium monente Domino *B. Mould*, ex suis & aliorum schedis, idem nunc duximus omittendum. Ipse interim hiatus, Æolum omnino proprius; qui vocalium aut conjunctionem aut collisionem omni studio vitabant. Eo fine hiatum aliquando vacuum relinquebant: aliquando eum digamma isto suo interposito adimplebant. Prioris exemplum dat Eustathius, doctus ille Homeri enarrator, Iliad pag. 22. l. 1. *οἱ Αἰολεῖς πολλάκις ἐν ταῖς διφθόγγοις ... ἀρκοῦνται μόνῃ διαστάσει*, ut Ἀτρεΐδης, Ἀργεῖος. i. e. *Æoles plerumque in dipthongis solo hiatu sunt contenti, ut Atreïdes, Argeïus.* Posterioris exemplum à Prisciano est: *Hiatûs quoque causâ solebant illi interponere digamma: quod ostendunt etiam Poëtæ Æolicè usi, Alcman, καὶ χεῖμα πῦρ τε δάϝιον & Epigrammata quæ ego* (inquit lib. 1.) *legi in Xerolopha Byzantii sic scripta:* ΔΗΜΟΦΟϜΟΝ, ΛΑϜΟΚΟΟϜΟΝ. Par exemplum vocis αϜυτο (αὐτῷ nunc rectè scriptæ) in lapide illo quadrato, qui Colossum olim Apollineum in Delo insulâ sustentaverat. Par exemplum inquam, si sua Inscriptioni lectio sana & incorrupta steterit. Accuratissimè eam exscripsit notâ Vir eruditione Tournefortius, mihi hoc in loco non sine honore nominandus, ob[29] communicatas, quàm humanissimè Inscriptiones, cùm in peregrinatione Orientali iter per Smyrnam faceret. Sed pace nunc dixerim Reverendi Domini Montfauconii, à quo hanc demum Deliacam & editam & explicatam[30] video, pars longè

potior

(29) Vid. Tournefortium in Itinerario orientali Epistolâ 22. hoc ipsum memorantem. Ipse vero, in Epistolâ ejusdem Itinerarii septimâ, Deliacam Inscriptionem publici jam juris fecerat, non sine hâc insulsâ laude, ob erroneam explicationem, omine non fausto datâ. *Deux des plus grands hommes de ce siècle, sans être avertis d'où j'avois tiré cette Inscription, sans se voir, sans conferrer ensemble, l'ont expliquée sur le champ, & se sont si bien rencontrez, que je ne puis assez admirer leur sagacité. Le P. Hardouin croit que les quatre premieres lettres désignent quelques noms propres: & le P. Dom. Bernard ne doute pas que l'inscription ne soit en caractéres anciens & Ioniens qui répondent aux suivans;* Το λιθο εϛιν ανδελιας και το σφελας· huic lapidi inest statua & scabellum *suivant le P. Hardouin:* in lapide sum (*vel* est) statua & basis *suivant le P. Dom. Bernard.*

(30) Palæographiæ Græcæ lib. 2. cap. 1. pag. 121. *Hanc Deliacam inscriptionem ... à V. Clar. de Tournefort accepimus, qui re-*

gio

potior Inſcriptionis, unà cum vero ſensûs acumine, ipſum aliud advertentem fugiebat. Cùm enim ſic habeat monumentum,

ΟΑϜΥΤΟΜΘ ΟΕΜΙΑΝΔΡΙΑΣΚΑΙΤΟΣΦΕΛΑΣ

id tamen vulgari ſcribendi more ſic ille mutatum & mutilatum extulit. *ἐν τῶ λίθω ἐιμὶ ἀνδριὰς καὶ τὸ σφέλας*· i. e. *in lapide ſum ſtatua, & baſis:* ſenſu planè aut nullo aut inepto. At ſervato Æolico digamma inter vocales *α* & *υ*, in voce *ἀὐϝο*, & *ο*, ex more Veterum, pro cognomine ſibi ſyllabâ admiſſo; ſic rectiùs longè & integriùs legendum veniet, *ὀ ἀυτῦ λίθυ ἐιμ᾽ ἀνδριὰς καὶ τὸ σφέλας*· i. e. *non ſum ejuſdem lapidis & ſtatua &* (ſtatuæ) *baſis.* Verum hoc fuiſſe disjuncti jamdudum lapides & dejecti docent. At nihil à vero alienius, quàm quod temerè nimis viſum Montfauconio, *poſt duas priores literas* O A, *ſatìs conſpicuè legi* E N. Quod enim E fuiſſe credidit infimâ lineâ mutilum, id clarè inſpicientibus verum eſt & perfectum Æolicum digamma F: & quod eidem N eſſe videbatur mancum aut vitiatum, id ipſum eſt priſcum Υ, Sigeo noſtro in voce Σιγευευσι non abſimile, cornu uno recto, altero proclivi figuratum: de quo ſic præclarè Voſſius, lib. I. de Arte Grammaticâ, cap. 30. *Nec* Υ *eam olim habuit figuram, quam hodie: quando nunc cornua ejus utraque recta, vel utraque æqualiter inflexa pinguntur: olim verò unum erat rectum, alterum proclive, ac tamen præceps.* Veriſſimè interea vir ille ſummus pronunciavit literarum in hâc Inſcriptione formam priſcam eſſe & ſingularem, &, quoad A ſaltem, alibi tum non viſam. Jure igitur huc vocari & penitiùs inſpici volebat. Nam præter Æolicum digamma F, quod vindicandum & reſtituendum fuerat; ipſum illud ignotum A, quin & E, Θ, N, Σ, Υ, inuſitatum omnia ductum oſtentantia, Sigeo nunc demum in lapide comparuerunt.

gio juſſu ac peculio Orientales regiones peragravit, multaque eruditè obſervata retulit. Is in Delo Inſulâ ad baſim ſtatuæ humi dejectæ, ipſam literarum formam imitatus, hæc exſcripſit, ab initio, ut videtur, manca: in reliquis quidpiam ineſt vitii. Poſt duas priores literas O A, *ſat conſpicuè ita legitur* εν *τω &c. Forma literarum priſca & Ionica, admodumque ſingularis.* A *ſic ſcriptum .... nuſquam aliàs vidi. In primâ ſyllabâ* EN, E, *quæ litera ter occurrit, infimâ lineâ mutila eſt.* N *ſequens videtur mancum aut vitiatum,* &c.

X. Sed

X.

SED & alteram quoque animadverſionem, huic priori non diſſimilem, ſcriptio illa ſingularis in voce Σιγευευσι ſuggerit. Cùm enim ει in ε ob nomen literæ tranſierit, ideóque rectè ſatìs juxta ſuperiùs obſervata Σιγεευσι pro Σιγειευσι inſcribendum fuerit; in dubium tamen non immeritò vocatur, quo jure inter ε & ευ inexpectatum ſe Υ intruſerit. Sed ex ſententiâ magni Scaligeri, inter animadverſa ad Euſebii Chronicon, hìc facilè reponendum, Υ literam eandem ibi vim & uſum cum F Æolico habere. Nam (ut inquit ille) *indifferenter Æoles* αυως & αFως *dicebant pro* ηως *aurora. Sic apud Priſcianum* καὶ χεῖμα πῦρ τε δάFιον, *quod aliter* δάυιον *pro* δήϊον *hoſtile*. Hinc [31] Græci Υέλιαν pro Fέλιαν, & Romani pro utraque *Veliam* dixerunt, quòd F, & Υ, & V eâdem vi polleant. Et pari certè ratione *Sigevum* & *Sigevos*, ut Ἀργεῖος *Argivus*, efferendum eſſet, ſi Σίγειον & Σιγειεὺς, more Æolico concepta, reddi Latinè oporteret. Interim non eſt meum refragari, ſi diversâ aliquis ſententiâ contenderit, υ illud in voce Σιγευευσι (errore ex loquelâ orto) pro ι literâ ſubditum fuiſſe. Subditum ſic certè fuit in primâ ſyllabâ vocis Συκεευσι, quam Inſcriptio additicia pro Σιγειευσι corruptè præfert.

XI.

HÆC igitur primariæ Inſcriptionis propria.—At illa tandem additicia aliud videtur non fuiſſe, quàm primariæ tentata innovatio; idque ad oſtentandas Simonideas literas; aut tum fortè cùm inventæ, aut tum potiùs cùm legitimè acceptæ fuerant. Legitima ea-

(31) Quanta ſit inter digamma F & ου ſyllabam, nec non Υ Græcam literam, & V Latinam cognatio, in nullo magis conſpicitur quàm in diversâ urbis *Veliæ* Scriptione; ab origine ſcilicet Fέλια ſcribebatur, Dionyſio Halicarnaſſ. lib. 1. cap. 20. luculenter id teſtante: ἦν τὰ πολλὰ ἑλώδη ἃ νῦν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τῆς διαλέκτου τρόπον Οὐέλια ὀνομάζεται. συνηθὲς γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, ὡς τὰ πολλὰ, προσιθέναι τῶν ὀνομάτων, ὁπόσων αἱ ἀρχαὶ ἀπὸ φωνηέντων ἐγίνοντο, τὴν ου συλλαβὴν, ἑνὶ στοιχείῳ γραφομένην. τοῦτο δ' ἦν ὥσπερ γάμμα διτλαῖς εἰς μίαν ὀρθὴν ἐπιζευγνύμενον ταῖς πλαγίαις, ὡς Fελένη καὶ Fάναξ καὶ Fοῖκος καὶ Fανὴρ, καὶ πολλὰ τοιαῦτα· i. e. *multa eo in loco paluſtria fuere, quæ nunc ex vetuſto Dialecti modo Velia nominantur. Græcis enim priſcis uſitatum fuit* ου *ſyllabam charactere uno pictam vocabulis anteponere quæ à vocali inciperent. Hic autem erat ut duplex Gamma, conſtans duabus lineis ad unam rectam obliquè applicitis.* Poſtea verò non Οὐέλια ſolùm, ſed & Υελια ex Fελια factum eſt, ut conſtat ex Υελητῶν nummis quos Goltzius aliique protulere. Latinè verò *oppidum Helia*, inquit Plinius, *quæ nunc Velia*, lib. 3. cap. 5. H enim aſpirata Ionica F Æolicæ æquipollebat. Nota quoque Λευὶ, Δαυὶδ, &c. ſic Græcè ex Hebræo verſa, ut prodant Υ Græci ad Hebræum *vau*, adeoque ad digamma F, relationem.

rum acceptio non niſi ſub Archonte Euclide fuit, quadringentis ante Chriſtum annis: Archinoo, Athenæi filio, Athenienſibus id ſuadente, ne à cæteris ubique Ionibus in monumentis publicis abirent. At pluſquam uno priùs ſeculo inventæ & oſtenſæ fuerant ſub Hipparcho Piſiſtratide, Tyranno Athenienſi; & ſub(32) Hegeſiſtrato Hipparchi fratre, Sigei tunc temporis dominante. Nec ſub his inventas tantùm, ſed ab iiſdem in pretio & honore habitas, ex Platone facilè colligimus. Eo enim autore, Hipparchus (33) Tyrannus, Poëſeos Homericæ reſtitutor, & doctis undequaque viris impensè fautor, Simonidem ad ſe acciverat Athenas, atque illic inter charos habuit, donis multis magniſque cumulatum. Sic igitur ſe habentibus Simonideis literis, aut prima illa inventio aut ſerior earum legitima acceptio, redintegrandæ Inſcriptioni noſtræ occaſionem præbere poterat. Tum enim, in Athenienſis ditionis urbe, non erat incongruum tentari novæ ſcriptionis ſpecimen: ſeu fortè ſic voluerint Phanodicæ familiæ poſteri, ſeu Sigeis potiùs magiſtratibus ſic viſum fuerit, ex more & conſuetudine magiſtræ urbis. Quicquid ſit, primævam illam aſpiratam hinc eliminatam cernimus; Vocalem utramque longam ex mente Simonidis depictam; Æolicam Mitylenæorum dialectum in magis Atticam converſam; Συκεευσι pro Σιγειευσι erroneè & corruptè poſitum; poſteriorem Inſcriptionis partem à novatore penitùs reciſam; literas enormi ſpatio alteram ab alterâ divulſas; & alia non pauca

(32) Hegeſiſtratum Piſiſtrati Athenienſis filium, Hipparchi fratrem, Sigei Tyrannidem exercuiſſe autor eſt Herodotus; quamvis Anachroniſmo (ut Uſſerius monuit) deceptus, Sigeum nòn niſi ſub Piſiſtrato redactum ſtatuit; quod Soloni potius Archonti tribuendum. Ἱππίας δ᾽ ἀνεχώρεε ἐς Σίγειον, τὸ εἷλε Πεισίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μιτυληναίων. Κρατήσας δὲ αὐτοῦ κατέστησε Τύραννον εἶναι παῖδα τὸν ἑαυτοῦ νόθον Ἡγησίστρατον. i. e. *Hippias verò ad Sigeum iterum conceſſit, quod Piſiſtratus à Mitylenæis vi ceperat. Ejus verò potitus Tyrannum illic conſtituit nothum ipſius filium Hegeſiſtratum.* Herod. lib. 5. cap. XCIV.

(33) Hipparchus, ex omnibus Piſiſtrati filiis & ætate & ſapientiâ primus, ἀλλά τε πολλὰ ἔργα σοφίας ἀπεδείξατο (inquit Socrates apud Platonem in Hipparcho) καὶ τὰ Ὁμήρου πρῶτος ἐκόμισεν ἐς τὴν γῆν ταύτην· καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διϊέναι, ὥσπερ νῦν ἔτι οἵδε ποιοῦσι. καὶ ἐπ᾽ Ἀνακρέοντα τὸν Τήιον πεντηκόντορον στείλας ἐκόμισεν εἰς τὴν πόλιν. Σιμωνίδην δὲ τὸν Κεῖον περὶ αὐτὸν ἀεὶ εἶχε μεγάλοις μισθοῖς καὶ δώροις πείθων. i. e. *Multa ille Sapientiæ præclara exempla edidit; & Homeri etiam carmina primus in hanc urbem intulit, & recitatores compulit alternis illa vicibus in Panathenæorum feſta percurrere; quod & iidem nunc quoque faciunt. Quinetiam Anacreonta Teium, miſsâ ad eum quinquaginta remorum navi, accivit huc in urbem. Simonidem verò Ceum circa ſe ſemper habuit, magnis eum præmiis & muneribus inducens.*

aut

aut omissa aut immutata, quæ, conlatis inter se invicem Inscriptionibus, additiciæ præ primariâ novitatem certo certiùs loquuntur.

XII.

SED hic nos locus admonet sistendi iterum ante oculos prisci alphabeti Græci: ut perpensis ejus singulis elementis, certius de his omnibus judicium & sincerius haberi possit. *Vid. pag.* 3.

A igitur inæqualitate laterum notandum venit, lineam habens obliquam, à medio longiore latere ad pedem brevioris ductam. Par prope & veteribus Latinis forma, ut ex lamellâ illâ cupreâ Tiburtinâ inter Inscriptiones Fabretti constat. *pagg.* 27, 28.

B illud antiquum, cum duabus ejus ansis acutiùs quàm nunc formatis, in nostro quidem lapide ob vocum penuriam non occurrit.

Γ, ad instar *Lambda* recentioris, acutum in apice angulum effecit: neque desunt nummi Siculi in quibus, adinstar C Latini, rotundatum pingitur. Ubique interim C Latinum, nec minùs *Kappa* Græcum potestate retulit: unde, errore ex loquelâ orto, Συκεευσι in additiciâ Inscriptione pro Σιγειευσι legitur.

Δ ab initio triangulum, non tamen ut nunc isosceles, sed claudum seu scalenum fuit: rotundatis igitur duabus lineis brevioribus, conversum est in D Latinum.

E litera, ut apud Latinos, nunc brevis nunc longa audiebatur. Unica ei forma, eadem quæ & (33) tridenti obliquato fuit: & quoniam ει syllabam suo nomine expressit, cum eâdem non rarò permutabatur.

F digamma Æolicum & nomine & figurâ *Gamma* geminum expressit, potestatem verò accepit à *Gamma* longè alienam. Planè enim, ut *Vau* Hebræum, nunc V Latinam (eamque aut consonantem aut vocalem) sonat; nunc vero ut idem *Vau* quiescit, & hiatum inter duas vocales sine sono implet. Nota ejus primaria F, secundaria Υ: æquo etenim jure & hæc & illa nota, in initio & in medio vocum, ab Æolibus signari suetæ. *Vid. not.* 31. & *pag. seq.*

Z, litera Simonidea (34) falsò à multis credita, tametsi non comparet in Sigeo lapide, prisco tamen Græco alphabeto adscribi postu-

(34) Sic scilicet apud Athenæum lib. 10. cap. 20. E literam in ΘΗΣΕΥΣ nomine Agathon Tragicus descripsit, Ἔπειτα τριόδους πλάγιον ἦν προκείμενος. i. e. *Deinde Tridens erat obliquè jacens.* Similisque eodem in loco tum Euripidis tum Theodectis descriptio adhibetur.

(35) Latè se sparsit vulgaris error, ab ipso etiam Montfauconio in Palæographiæ suæ propylæo adoptatus, de inventione literæ

poſtulat. Apertè id teſtatur Ariſtoteles, ipſo citante Plinio, lib. vii. cap. 56. Nec obſtat in eodem capite corruptiſſima Pliniana lectio, ex multis ſecum invicem pugnantibus elicita ab Hermolao Barbaro, quâ Z Simonidi Melico, & Palamedi Ξ, aſſeritur. Hoc enim non ex alio quàm inſcitiâ librariorum Latinorum profectum, qui Ξ loco Z, & Z contra loco Ξ, nullâ neque arte neque judicio ſuppoſuere. Sonum edidit hæc litera nobis hodie incognitum; medium inter *Zain* Phœnicium, à quo ortum duxit, & G Latinum, cui ortum, ſed ſerò, dedit. Vetus ejus figura ⌶, paulatim in Z deflexa eſt.

H in Sigeo lapide, eandem quam apud Phœnices & figuram & poteſtatem ſervans, quatuor illis vocabulis, *Hermocratȣs*, *Hethmon*, *Haiſopos*, *Hadelphoi*, literam initialem præſtat. Fuit hæc propria Ionum, qui illam in medio, æquè ac initio vocum, non aliter atque Æoles digamma ſuum, adhibuêre. Exemplo ſint prioris ΗΟΔΟΣ, ΕΝΗΟΔΙΑ, ΤΑΗΩΣ: poſterioris FOINOΣ, OFIΣ, ΔAFION, ſeu ΔAΥION. Primitùs quoque aut H, aut F, omnem ʽΡῶ initialem comitata eſt; ita ut F eam anteiret, at H eandem ſemper ſequeretur. Id teſtatur aſper ille uncinulus hodie ſupra ʽΡῶ initialem pictus; per quem aliquando ſubintelligitur F, ut ῥῖγος, *frigus*, ῥάγω *frango*, ῥάγος (i. e. ἐλεύθερος) *Francus*; ſæpius H, ut ῥόμβος *rhombus* &c.

Θ Palamedea dicta, & priſca certè, quamvis diu poſt Cadmeas inducta litera, non ut nunc punctum aut lineolam, ſed crucem in

literæ Z; quæ cùm veriùs Palamedis fuerit, à quamplurimis tamen Simonidi tribuitur. Errori occaſionem dedit depravata à Librariis Latinis tum in Hygino, tum in Plinio ſeniore, figura literarum. His verò, in Græcorum characterum ductu, quàm parum fidendum fuerit, indicio erit editio Pliniana, quæ prima omnium, Venetiis, operâ Joannis Spiræ, in folio peramplo prodiit A. D. MCCCCLXVIIII. ubi, pro inſcriptione Græcâ Ναυσικράτης Τισαμενȣ̃ Ἀθηναῖος Κόρῃ καὶ Ἀθηνᾷ ἀνέθηκεν, monſtroſa iſta Latinis concepta literis inferciuntur; *xaxilipcui canece comai coekpturae trata una ciezica*, l. 7. c. 58. Servat exemplar hoc Spiranum, Harduino, ut videtur, inauditum, Magnus Britanniæ noſtræ Æſculapius, Ricardus Mead M. D. inter alia non pauca inſtructiſſimæ Bibliothecæ ornamenta. Notabile eſt Z literam in Suidæ Lexico inter Palamedeas primam numerari. Veritati interim nihil obſtat quòd cætera in eodem loco mendosè admodum ſcribantur. Vidit hoc Salmaſii nobile ingenium, & Salmaſio conſentiens Spanhemius in eruditiſſimâ diſſertatione ſecundâ, §. 3. *Litera Ξ non inter quatuor literas, prout hodie apud Plinium legitur, à Palamede repertas; ſed à Simonide veriùs, quod ei quoque tribuit Suidas, reponenda eſt: ac verè proinde apud Plinium Z pro Ξ, ubi de inventis à Palamede literis agitur, ab illuſtri Salmaſio emendatum: quâ de re autem nihil à poſtremo, erudito quanquam, Plinii editore monitum videas.* Erroris ſecurior Plutarchus, Παλαμήδης, inquit, πρότερος τέτταρα, καὶ Σιμωνίδης αὖθις ἄλλα τοσαῦτα προσέθηκε. Sympoſiacon IX Quæſt. 3.

circulo,

circulo, eamque interdum rectangulam, interdum decuſſatam geſſit.

I & K literæ eandem ab initio formam ſine ullâ, ut videtur, notabili mutatione ſervant.

Λ olim acuto ad calcem angulo, & formâ hodiernæ penè contrariâ, pingebatur. Quippe aliud non fuit quàm veterrima L Latina, qualis ea in antiquiſſimis ejus linguæ monumentis, Senatuſconſulto nempe de [36] Bacchanalibus, & lamellâ cupreâ Fabretti conſpicienda extat.

M & N literæ primam earum lineam longiuſculam habuere; cæteraſque à ſe invicem latiore angulo diductas.

O litera (adinſtar E, nunc breve nunc longum, ut apud Latinos, ſonans) quoniam ου ſyllabam ſuo nomine expreſſit, pro eâdem ſemper & proferebatur & ſcribebatur.

Γ nondum utroque latere æquali, at ſecundo breviore comparebat; apte ſic B dimidiatum, ut poteſtate, ita & figurâ, referens.

P aliquando capite triangulari; aliquando, ut nunc, rotundo, & ſemicirculari fuit. Sed & virgula ipſius capiti ſubjecta, in antiquis nummis & lapidibus, Herodiano præcipuè & Baudelotiano, Latinum ad modum cernitur.

Σ literæ, apud antiquos, duæ olim figuræ competebant. Harum antiquior, [37] cincinnum referens, in Latinum alphabetum tranſiit: recentior, quæ Græcorum manſit propria, [38] arcum Scythicum expreſſit. Has duas in Sigeo lapide, cincinnatam dico, & arcuatam, quanquam rudes, ut in antiquo opere, non ſine voluptate contemplamur.

T & nunc & olim patibulum famosè retulit. Palus tamen erectus in [39] Phœniciâ & Etruſcâ literâ ſupra tranſverſum paulò eminebat.

Υ ſæpe

(36) Senatûs conſultum de Bacchanalibus, Latinarum, quas novi, antiquitatum pulcherrima longè & nobiliſſima, videatur in editione Ciceronis Gronovianâ, ex ære autographo repræſentatum, Tabulâ poſt præfationem tertiâ.

(37) (38) Apud Athenæum, in loco ſuperiùs memorato, ubi triplex ΘΗΣΕΥΣ nominis pictura, Autoribus Euripide, Agathone, Theodecte, exhibetur, Σ arcuati ſic meminit Agathon, Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἦν προσεμφερές. i. e. *arcui Scythico ſimile Elementum tertium:* cinninnati verò ſic Euripides, τρίτον δὲ βόστρυχός τις ὡς εἱλιγμένος. i. e. *Tertium capilli cinnus tanquam involutus:* quin & iiſdem fere verbis Theodectes, Τρίτον δ' ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές. i. e. *Tertium capillo in cinnum retorto ſimile.*

(39) Quod T Phœnicium & Samaritanum crucis habuerit ſimilitudinem, quæ in Chriſtianorum frontibus pingitur, adeóque palo erecto conſurrexerit ſupra tranſverſum paulò eminente, autoribus Origene & Hieronymo, in Palæographiâ adſtruit Montfauconius: congruentibus etiam Alphabetis Samaritanis & R. Azariæ, & Toinardi, lib. 2. cap. 1. T verò Etruſcum ſimili modo pictum clarè exhibet Fabrettus in nummo

Υ ſæpe ad modum V Latini; ſæpe cornu uno recto, & proclivi altero ſurgebat. Poſterius monuit Voſſius ex Catalectis quidem Virgilianis. Fidemque rei autographi duo lapides, Delius & Sigeus, adſtruxere. Uterque enim literam hanc bicornem levi diſcrepantiâ exhibet (40): hic nempe à dextro latere, ille à ſiniſtro procliviorem. Nec abludit à Sigeâ formâ ſingularis ille Regis Amyntæ nummus à Montfauconio in lucem datus. Similiorem tamen, eamque, more noſtro Æolico, ſiniſtrorſum verſam, (41) Rauci Cretenſes percuſſêre.

Supersunt denique Φ & X Palamedi adſcriptæ literæ. Φ diverſis temporibus diverſas figuras induit, quarum quæ primæva fuerat ab hodiernâ parùm diſcrepavit. X certè ab initio quatuor (42) rectis angulis coibat, teſtante id & noſtro, & Herodiano lapide. Sed diu jam exolevit rectangula ejus forma, & in decuſſatam mutata abiit.

XIII.

Perspecto nunc priſci alphabeti genio, palàm eſt quàm facilè hinc abeſſe poterant nova illa Simonidis inventa. Palàm etiam & Palamedeas, quæ vocantur, literas, primæ Cadmearum claſſi novas & (43) adventitias acceſſiſſe. Simonidearum nempe η & ω propriè non ſunt literæ, ſed ſigna quantitatis longæ. ξ itidem & ψ non aliud fuiſſe conſtat quàm (44) colligationes conſonantium, pari ratione ac dipthongi ſunt vocalium. Par ratio & duplicis elementi Z, quod

VTEPE inversè ſcripto pag. 528. Fontaninius in TVTEDE pag. 139. quin & Gruterus pag. CXLV. & Bartolius in Etruſcis, quæ edidit, ſepulchris.

(40) Utramque Υ literæ figuram poſteris Phœnicibus uſitatam vide apud Begerum in Theſ. Brand. Vol. III pag. 72, 73.

(41) Vid. Theſaurum Britannicum Haymianum Vol. 2. in ΡΑΥΚΙΩΝ nummo priſcis literis Æolicis ſignato.

(42) Vide ita deſcriptam X literam ab Hippocrate de capitis vulneribus. p. m. 895.

(43) De adventiciis literis mirè confuſa habet Cedrenus, pag. editionis Xylandrinæ 103.

(44) Omnes ubique nôrunt ſub duplicibus iſtis & novitiis ξ & ψ latere κς & πς· adeò ut quæ priùs ſcripta fuerant ἀγακς & πελεπς, poſt Simonidem ἀιαξ & πελοψ jam ſcribi cœperint. At ſub ξ etiam γς & χς, item ſub ψ etiam βς & φς, pari lege comprehendi, omnibus non æquè notum. Hanc tamen ſententiam, oborto de his ſermone, & obſervatâ nominum quorundam in Baudelotiano marmore ſcriptione, egregiè mihi confirmavit doctiſſimus R. Ainſworth, amicus meus & vicinus, ob ſingularem eruditionem & humanitatem, inter paucos æſtimandus. Quinetiam rationem rei allatis his exemplis luculenter illuſtravit. Ea eſt, inquiebat, in nominibus, quantum ad rectos & obliquos caſus, nec non in verbis, quantum ad præſens & futurum tempus, analogia, ut alterum facilè alterius primævam Orthographiam prodat. Ex Gr. rectos nominum caſus σάρξ φλὸξ, σὶξ, antiquitùs fuiſſe σάρκς, φλόγς, σίχς, à genitivis σαρκὸς, φλογὸς, σιχὸς,

extra

quod consonas Σ & Δ, & vicissim Δ & Σ, connectit; quodque si non ipse Palamedes, at aliquis post Cadmum autor, alphabeto intulit. His adde, quòd certiores illæ Palamedeæ, (45) Θ, Φ, X, à Cadmeis T, Π, K, non nisi aspiratæ adjectione differunt: id quod resoluta earundem scriptio in vocibus ATHENAION, ΠΗΙΛΟΣ, KHPONOΣ, apertè probat. Motis igitur his omnibus è genuino Græco alphabeto, duplicibusque Q & X, unà cum (46) novitio G, juxta invictas (47) Vossii rationes, è Latino pariter abjectis, manet in utrâque linguâ idem planè ordo atque numerus, eademque ferè & figura & potestas literarum. Percelebris proinde Plinii observatio, *Veteres Græcas literas fuisse easdem penè quæ Latinæ*, ex sequenti nostrâ tabellâ, æquè ac illâ Delphicâ, firmabitur. Constat ea literis octodecim; ita tamen ut earum ultima non tam sit nova litera, quam sextæ illius F, cum vocalis officio fungitur, repetitio. Hac ratione secundùm quosdam septendecim fuerunt; & secundum alios, aspiratam in literarum numero non habentes, sexdecim tantum literæ. Tot olim figuras Græca gens Ionica à Phœnicibus accepit; inversoque omnium situ, in meliores paulò transmutavit. Servavit enim, ut videtur, rationem purè Mathematicam, quoad recti-linearum, circularium, & angularium literarum formas. Æoles vero, vaga gens, & solum mutare sueta, ad easdem

extra omnem controversiam ponitur. Præterea ὄψ, φλέψ, καλήλιψ, antiquitus fuisse ὄπς, φλέβς, καλήλιφς, singuli ipsorum genitivi ὀπὸς, φλεβὸς, καλήλιφ☉ indubitatè monstrant. Pari modo & in verbis, futura πλέξω, φδύξω, τδύξω, ante Simonidem fuisse πλέκσω, φδύγσω, τδύχσω, arguunt præsentia eorum tempora πλέκω, φδύγω, τδύχω. Futura itidem tempora ἕρψω, τρίψω, γράψω, ante novam hanc Grammaticam alia non fuisse quàm ἕρπσω, τρίβσω, γράφσω, ex præsentibus ἕρπω, τρίβω, γράφω, apertè constat. Contrarium quidem, quantum ad χς & φς, docuit Theodorus Beza in Alphabeto Græco & Hebraico A. D. MDC. edito: Ibi enim (pag. 59.) aspiratas χς & φς sub literis ξ & ψ contineri fidenter pernegat. Hunc verò optimè refellit ipsa autographa antiqua scriptio in Sponianis occurrens monumentis. ΟΦΣΙΑΔΕS enim exhibent quod nunc Ὀψιάδης; ΑΛΕΧΣΙΜΑΧΟΣ quod nunc Ἀλεξίμαχος depingimus. Vid. Montf. Pal. Gr. p. 139, 140. & Sponii Miscell. p. 316. Elementum Z longo ante tempore ab autore diverso prodiit. Ei verò hæc propriè potestas competit, aliquando ΣΔ, aliquando ΔΣ vice versâ colligare: id quod, omissis aliis, ex Æolicâ scriptione τράπεσδα pro τράπεζα, σδυγὸς pro ζυγὸς, necnon Σδεὺς & Δσεὺς pro Ζεὺς, clarè satis evincitur. Rectè enim Theocriti Scholiastes ad Idyl. 1. vers. 3. διαλύουσι δὲ Δωριεῖς τὸ Z εἰς τὰ ἐξ ὧν ἦν συγκείμενον στοιχεῖα·

(45) Plutarchi Symposiacon lib. ix. Quæst. 3. τὸ γὰρ Φῖ καὶ τὸ Χῖ, τὸ μὲν ἐστι Πῖ, τὸ δὲ Κάππα δασυνόμενον.

(46) Plutarchus de Quæst. Rom. p. m. 277. τὸ κ´ πρὸς τὸ γ´ συγγένειαν ἔχει παρ᾽ αὐτοῖς. ὀψὲ γὰρ ἐχρήσαντο τῷ Γάμμα, Καρβιλίου Σπορίου προσεξευρόντος. Columna igitur Duiliana, A. U. C. 494. G non habet. Habet verò senatûs consultum de Bacchanalibus, U. C. 566.

(47) Voss. de Arte Gram. l. 1. c. 15, 18, 21.

quaqua-

quaquaverſum diſſeminandas non infeliciter contulerunt. Tandem enim, optatiſſimo eventu, per diverſas Græcarum gentium ad diverſa Italiæ migrationes, Ionicæ quidem in Latinas, & Æolicæ in Etruſcas literæ, vix ullam paſſæ mutationem tranſiere. Genuinam harum omnium cognationem oculo hîc placuit ſubjicere: Siquidem, ut omiſſis ſecundariis, & ſuperfluis quinque literis, primariarum præcipuè inſtituatur comparatio, quales è Phæniciâ in Græciam, è Græciâ in Italiam, utrumque ante Trojana tempora, ſunt deductæ. Quò verò res pleniùs innoteſcat;

Primò ponendæ ſunt Phœniciæ, hoc eſt, Hebraicæ antiquæ propriâ ſuâ formâ Hieroſolymitanâ, ad fidem numiſmatum, expreſſæ. Iisque, ad oſtendendum earum nomen, ordinem, ac poteſtatem præfigendæ ſunt Hebraicæ hodiernæ, ab Eſdrâ, poſt captivitatem Babylonicam, formis novis Aſſyriacis donatæ.

Secundò Græcæ, Phœniciarum filiæ, diverſo hinc illinc ſtatu, Ionico ad dextram, Æolico ad ſiniſtram, ſunt ſiſtendæ.

Tertiò Latinæ ſequentur & Etruſcæ. Quarum Latinæ facie planè Ionicâ dextrorsùm, Etruſcæ verò, Phœniciis ſimiliores & Æolicis, ſiniſtrorsùm ſunt ducendæ.

XIV.

Hoc modo facilè patebit, idque in brevi ex adverſo tabulâ, avita illa Literarum, primariarum ad primarias, ſecundariarum ad ſecundarias, quoad ordinem, figuram, atque numerum relatio: Res mire utilis, & jucunda obſervatu; nunc primum poſt Scaligerum, Bernardum, & Montfauconium, rectiùs ut videtur, indagata. Mirandum enim tot, & tales, & tantos viros, nullâ habitâ literarum quoad ætatem & poteſtatem ratione, ſecundarias cum primariis, recentiores cum antiquis, in eâdem ſerie permiſcuiſſe. Primarias voco literas, quæ propriam quandam habent & diſtinctam in ſuâ ſerie poteſtatem: Secundarias, quæ quam habent poteſtatem, eam non niſi ab alio in eâdem ſerie elemento mutuatam accepêre. Hâc lege è primariis Græcis exulabunt ſuperius notatæ Z, Θ, Ξ, ut jam olim exularunt ϡ, Ϙ, i. e. Epiſema *San-pi* & *Koppa*. Nec minore jure à primariis Hebraicis ſecernentur ז, ט, ס, צ, ק, ob alias in eâdem ſerie puriores, & ſimpliciores, pro ſecundariis meritò habendæ. Etenim dentales ז, ס, צ, non niſi primariam dentalem ש diverſimode ſibilantem referunt. Duæque illæ ט, ק, a duabus aliis ת, כ, quoad ſonum ſaltem, & poteſtatem, licèt

8

non

Naturæ atque Orbis Alphabetum,

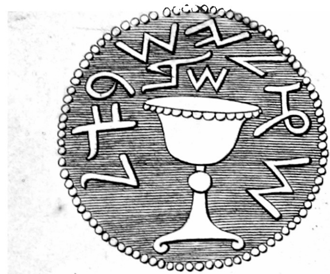
sive

Primariarum Literarum Tabula, cui adjuncta est et altera Secundariarum.

1	*Primariæ Septendecim Hebraicæ, Assyriacâ novâ formâ. & Phœniciâ Antiquâ.* (a)	א	ב	ג	ד	ה	ו	*	ח	*	י	כ	ל	מ	נ	*	ע	פ	*	*	ר	ש	ת	ו
		𐤀	𐤁	𐤂	𐤃	𐤄	𐤅	*	𐤇	*	𐤉	𐤊	𐤋	𐤌	𐤍	*	𐤏	𐤐	*	*	𐤓	𐤔	𐤕	𐤅
2	*Ex Phœniciis, eodem ordine ac potestate, totidem Cadmeæ Græcæ, modo utroque scriptæ.*	Δ	Β	Λ	Δ	Ε	Ϝ	*	Η	*	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	*	Ο	Π	*	*	Ρ	Σ	Τ	Υ
		Α	Β	Λ	Δ	Ε	Ϝ	*	Η	*	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	*	Ο	Π	*	*	Ρ	Σ	Τ	Υ
3	*Ex Græcis Latinæ ad dextram, Etruscæ ad lævam, versæ.*	A	B	C	D	E	F	*	H	*	I	K	L	M	N	*	O	P	*	*	R	S	T	V
		𐌀	𐌁	𐌂	𐌃	𐌄	𐌅	*	𐌇	*	𐌉	𐌊	𐌋	𐌌	𐌍	*	𐌏	𐌐	*	*	𐌓	𐌔	𐌕	𐌖
1	*Quinque Secundariæ Hebraicæ, Assyriacâ formâ, & Samaritanâ Biblicâ.*	*	*	*	*	*	*	ז	*	ט	*	*	*	*	*	ס	*	*	צ	ק	*	*	*	*
		*	*	*	*	*	*	𐤆	*	𐤈	*	*	*	*	*	𐤎	*	*	𐤑	𐤒	*	*	*	*
2	*Ex iis, eodem ordine ac potestate, quinque Secundariæ Græcæ, Latinæ duæ.*	*	*	*	*	*	*	Ι	*	⊕	*	*	*	*	*	Ξ	*	*	ϡ	Ϙ	*	*	*	*
		*	*	*	*	*	*	G	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	Q	*	*	*	*

Sextæ literæ, vocalis factæ, repetitio.

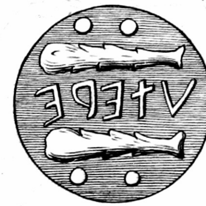
3 *Etrusca Series sine Secundariis pura, ut Cadmea, mansit, et priscam Cadmearum formam persæpe propius expressit; ut in Tuscis Deûm nominibus,* 𐌌𐌄𐌍𐌄𐌓𐌅𐌀, *cum Æolico digamma, Latinè* Minerva, 𐌄𐌓𐌂𐌋𐌄 Hercules, 𐌊𐌀𐌔𐌕𐌖𐌓 Castor. (b)

Literæ Hebræo-Phœniciæ *in Siclo ante Capt. Babyl. è Waltoni introd. P. 31.*

Literæ Hebræo-Assyriacæ *in Siclo post reditum, è Waltoni introd. P. 33.*

Literæ Etruscæ *è ponderibus duobus inter Fabretti Inscript. P. 528.*

(a) *Hierosolymis Babyloniâ expugnatione deletis, omne instrumentum Judaicæ literaturæ per Esdram constat restauratum.* Tertull. de cultu fœm. l. 1. c. 3. (b) *v. Etruriæ Regalis Tabb. 5, 2, 7.*

J. Sturt sculp.

non quoad ſcribendi uſum, ſuperfluæ redduntur. Has tamen omnes æquali jure repræſentarunt, in ſuis literarum paradigmatis, Scaliger, Bernardus, & Montfauconius. At quinque illis ſecun-

(48) Hujuſce Tabulæ hæc eſt ratio; ut ſcilicet ſeriatim repræſententur puræ ſolummodò & primariæ orbis eruditi literæ, detruſis inferiùs ſecundariis, Cadmoque non notis, aut neglectis.

Primò, Antiquæ iſtæ, in jugatâ Hebraicarum ſerie, omnes, exceptâ *Pe*, ex paucis, quæ habentur, ſiclis eruuntur: Hieroſolymitanæ proinde rectius vocandæ, quanquam occaſione Phœnicum in Græciam eas inferentium, Græcis Phœniciæ ſint vocatæ. Earum quæ nonum nunc implet locum, vero *Kaph* nomine appellanda; non obſtante quod Waltono ipſi, aliiſque *Koph* olim audiverit. Idque ſiclus iſte Aſſyriacus, paris alterius Hebraicæ veteris certiſſimus interpres, docet.

Secundò, In Græcis præcipuè ſpectanda eſt omnimodo illa, quam præ ſe ferunt, hinc ad Phœnicias, illinc ad Latinas ſimilitudo. Hæc verò ſe plenius aperiet, ex diverſis aliquot formis quæ (pag. 3.) in priſco Græco Alphabeto, literis, Α, Γ, Δ, Λ, Ρ, Σ, Υ, ſupra infraque ſunt appictæ. Α ſcilicet in Deliacâ Tournefortii inſcriptione; Γ in nummis Siculis epigraphen ΓΕΛΑΣ & ΑΚΡΑΓΑΣ apud Paratam gerentibus; Δ & Λ in columnis Farneſianis; Ρ ſæpe in nummis & Baudelotiano lapide; Σ in inſcriptione Sigeâ additiciâ; Υ in ſingularibus quibuſdam, Raucorum, Tyriorum, & Regis Amyntæ nummis.

Tertiò, Latinæ ſequuntur & Etruſcæ in eâdem Tabulâ conjunctæ: Latinæ quidem, quales eas ante Simonidem, immò & ipſum ante Palamedem, (ut teſtis eſt Hyginus Bibliothecæ Palatinæ ſub Auguſto Cæſare præfectus) *Evandrus profugus ex Arcadiâ in Italiam tranſtulit*, eaſque *mater ejus Carmenta in Latinas commutavit num.* XV*. In hâc verò ſerie, tres iſtæ, A, L, P. quæ præ cæteris fortè ignotiores videbuntur, ſuis quæque in monumentis comparebunt. A nempe & L in Lamellâ cupreâ inter Fabretti inſcriptiones pagg. 27 & 28. L & P in Scipionis Barbati Inſcriptione poſt alios à Fabretto editâ pag. 461. quin & P non infrequenter in Gentis Publiciæ, Pomponiæ, & Poſthumiæ, apud Vaillantium, nummis.

Etruſcæ Latinis longè eſſent cenſendæ recentiores, ſi fides autoribus, qui eas à Demarato Corinthio, Lucii Tarquinii Regis Romani Patre, in Etruriam advectas tradidere. Sed quoniam, præter aſpiratas duas, numero ſunt tantùm ſexdecim; Hebraicis primariis & numero, & ordine, & poteſtate omnino pares; firmiſſimo id erit argumento, Etruſcas quoque literas, non aliter ac Latinas, ante Palamedis tempora in Italiam demigrâſſe. Harum ego numerum & figuram ex nummis paſſim & inſcriptionibus apud Gruterum, Bartolium, Fabrettum, Fontaninium, ſummâ quâ potui fide & diligentiâ concinnavi. Sic quidem, ut ſecunda in hâc ſerie literula nunc primum ſuo loco reſtituatur; idque ope vocis Βρονlας Etruſcè apud Fabrettum ſcriptæ. *Vide ejus Inſcriptiones, pag.* 696.

Memorabili demum Taciti teſtimonio quanquam vario quidem illo, & incerto, claudi hæc Nota poſtulat. *Ægyptii* (inquit ille Ann. XI. cap. 14.) *literarum ſemet inventores perhibent; inde Phœnicas, quia mari præpollebant, intuliſſe Græciæ; gloriamque adeptos tanquam repererint quæ acceperant. Quippe fama eſt Cadmum, claſſe Phœnicum vectum, rudibus adhuc Græcorum populis artis ejus auctorem fuiſſe. Quidam Cecropem Athenienſem, vel Linum Thebanum, & temporibus Trojanis Palamedem Argivum memorant, ſexdecim literarum formas; mox alios, ac præcipuum Simonidem cæteras reperiſſe. At in Italiâ Etruſci ab Corinthio Demarato, Aborigines Arcade ab Evandro didicerunt. Et forma literis Latinis, quæ veterrimis Græcorum. Sed nobis quoque paucæ primùm fuere: deinde additæ ſunt.*

dariis ex utrâque ſerie retractis, emicabit ſtatim purum putum *Naturæ, atque Orbis Alphabetum*; ope nummorum & inſcriptiorum è penitiſſimâ antiquitate erutum; octodecim poteſtatibus inſtructum; nullâ ſimplici deficiens, neque ullâ compoſitâ redundans; voci atque eloquio humano articulatè adaptatum; facile illud rerum, idemque immortale teſtimonium; Facta, Dicta, Cogitata præſentibus ſono exprimens; abſentibus picturâ ſervans; felix vivorum cum mortuis, mundi hujus cum altero commercium; divinum plane opus & inventum; ſapientiſſimoque illo animi, oris, atque oculorum noſtrorum formatore, Deo omnipotente, non indignum.

At heus tu, inquiet Ariſtarchus, quâ tu audaciâ non Simonidi tantùm, ſed & Eſdræ, & Palamedi obſtrepis? Tu, qui, Samaritanis ipſis irreligioſior, Alphabeti numerum imminuis? De Græcis itaque reſpondeo; alias Simonidem ſub Hipparcho Athenarum tyranno, alias Palamedem, Trojani belli tempore, Cadmearum claſſi inſeruiſſe. Proinde Latina, non minus quàm Græca antiqua claſſis, ante Trojana tempora concinnata, locos eoſdem iis vacuos oſtendit. Quinque Hebraicas quod attinet, & (quia res eódem recidit) Phœnicias; hæ quidem in Alphabeto ſuos tunc locos habuere, cum ob illata puncta vocalia, & inductas formas Aſſyriacas, a Maſoretis de novo deſcriberentur Pſalmi illi Alphabetici, xxxiv & cxix. At vero an Davidis, an Cadmi, an Moſis tempore habuerint, nihil eſt quod auſim affirmare. Immò animum in difficultate tantâ, (49) multa divinantem reprimo, & periculoſæ me ſubtraho conjecturæ. Si verò tum habuerint; nemo inficias ibit, quin Phœnicem exſulem, optimo uſum conſilio, primarias ſecreviſſe à ſecundariis, & de poſterioribus hiſce altùm ſi-

(49) *Animum* (inquam) *multa divinantem.* Qualia ſunt; fuiſſe Hebræis, ab omni retrò tempore ante tranſmigrationem Babylonis, duas & viginti literas: in eo numero א, ה, ו, י, ע, cum & conſonæ fuerint & vocales, pro decem habitas fuiſſe: verùm poſt reditum à Babylone illata fuiſſe puncta, & ablatum ab iis quinque literis vocalium officium: excidiſſe igitur priſco Hebræorum alphabeto quinque literarum numerum: proinde, ut ſacer ille & antiquior earum numerus in integrum iterum reſtitueretur, inductas fuiſſe quinque ſecundarias ו, ט, ס, צ, ק. Quo vero melius ſanciretur novum hocce, & magnum (ut appellatum fuit) Alphabetum, Maſoretas illud Pſalmis Alphabeticis, ob id ipſum paululum mutatis, intertexuiſſe: quod & Simonidem poſtea imitatum, ſuis viginti quatuor literis totidem Homeri Rhapſodias ſignaviſſe.

luiſſe, cùm priores illas, tanti pretii theſaurum, in Græciam ſecum deportaret.

LATEAT igitur hæc in puteo profundè demerſa veritas. Et tamen libet aliquid doceri a Siclis duobus Waltonianis, quorum unum Hebræo-Phœnicium, alterum-Hebræo-Aſſyriacum, à doctiſſimis ad S. Biblia prolegomenis, huc adduximus. Hi inter ſe invicem collati veram *Kaph* Phœniciam (quanquam Waltono non illud advertente) detegunt; eodemque intuitu, vicariam ejus *Koph* manifeſtæ novitatis arguunt. Quid enim? quum ק in duabus vocibus, שקל & קדוש, Grammaticè nunc locum vendicet; utræque tamen iſtæ in nummo Hebræo-Aſſyriaco per כ ſcriptæ exhibentur. Erat quidem egregius tantæ novitatis uſus; præſertim ad diverſas ejuſdem vocis ſignificationes promptiſſimè ſignandas: unde omnis à voce שכל ablata eſt ambiguitas, quæ prius, non niſi per *Kaph* depicta, & *monetæ pondus* ſignificabat, & *intellectum*. Quòd ſi largior nunc ſuppeteret antiquæ ſcriptionis copia, idem & in multis aliis, quoad reliquas ſecundarias literas, credibile eſt potuiſſe demonſtrari. Nil interim mirandum, quòd Maſoretæ Hebraici tam facilè, datis novis legibus, Linguam ipſorum jam demortuam refinxerint; cùm vivas & vigentes duas, Tuſcanam dico & Gallicanam, noverimus mutationem tantam, ex Academiarum nuper juſſu, accepiſſe.

XV.

SED revocat nunc calamum properantem, & neſcio quâ animum dulcedine perfundit, veneranda illa origo, & ſucceſſio literarum. Sexaginta ſcilicet (50) ante tempora Trojana annis, Latinæ à Pelaſgis & Arcadibus, utriſque gente Æolibus, domo patriâque profugis, ad Umbros, & Aborigines, alioſque tum Italiæ populos, ſunt deductæ. Græcas, centum & quinquaginta annis ante Pelaſgorum exitum, aut Cadmus, aut Cadmei certè Phœnices Græciæ tum indigenis Æolibus & Ionibus tradidêre. Cadmeis eo tempore

(50) Credibile eſt ſecundùm Plinium (lib. 7. cap. 56.) *Primos in Latium literas Pelaſgos attuliſſe*; artem verò earundem perfeciſſe Arcadas; quorum migratio, paulò pòſt, Pelaſgiam, celeberrimâ notâ temporis à Dionyſio Halicarnaſſenſi inſignitur: nempe ἑξηκοστῷ μάλιστα ἔτει πρότερον τῶν Τρωικῶν, i. e. *ſexageſimo ferè ante bellum Trojanum anno*, duce Evandro, filio Mercurii, & Nymphæ cujuſdam Arcadicæ, quam Themin Græci, Carmentam Romani appellavere. Antiq. Rom. lib. 1. cap. 31. Quibus verò autoribus eædem in Græciam literæ è Phœnice tranſiverint, clarè traditum ab Herodoto l. 5. c. 58. & à Diod. Sic. l. 3. Hinc Literæ Ionibus Φοινικήϊα vocatæ, & ἐκφοινίξαι *legere* ſignificans; de quo poſtea in *Teiorum Diris*.

pore Phœnicibus eædem fuêre literæ, quæ & Samaritis postea Israeliticis fuerunt: Samaritis [51] eædem quæ & Judæis ipsorum fratribus, ad asportationem usque Babylonicam: Judæis nondum asportatis eædem quæ & Pentateucho Moysis: Pentateucho, ut fas est credere, eædem quæ lapideis Legis tabulis, Dei ipsius digito inscriptis.—Pulchra ex his conclusio, & præclara admodum, lucescit;

(51) Agitata jamdudum fuit nobilis ac erudita Quæstio; an Samaritanæ literæ, &, quod eòdem recidit, Phœniciæ, Græcæ, & Latinæ, eædem reipsâ fuerint cum veteribus Hebraicis. Negant longè pauciores; præeuntibus Buxtorfio & Lightfotio; at contrarium innumeri tuentur magni nominis Heroes; interque eos, post antesignanum Jos. Scaligerum, Casaubonus, Grotius, Vossius, Bochartus, Morinus, Breerwoodus, Waltonus, Huetius, Prideauxius; &, qui peculiari rem tractatu expedivit, Lud. Cappellus. Novam ansam Quæstioni præbuere observati sæpe à Viris doctis nummi Hierosolymitani, Sicli nempe & Hemisicli, *Hierusalem sancta* Samaritanis literis inscripti: quos quidem copiâ satis magnâ, unà cum Alphabeto Samaritano, in Appendice ad Breerwoodi pondera, Waltonus dedit. Hinc enim Samaritanas literas in usu fuisse Hierosolymis ante captivitatem Babylonicam, hodiernas verò Judaicas, formâ quadratâ & Assyriacâ, non nisi post reditum invaluisse, creditur. At veteres Rabbini, & Thalmudistæ, doctissimique Christianorum Patrum, Origines & Hieronymus, ne quidem advocatâ nummorum fide, characterum Hebraicorum mutationem pro certâ & indubitatâ habuere.

Descenderat olim in hanc arenam, & Cappelli se Diatribæ opposuerat juvenis tunc admodum Spanhemius: [*Vide Waltoni introductionem p.* 9.] unde factum, ut in eandem ille sententiam, quanquam summâ quâ solebat modestiâ, animique valdè dubius, in eruditissiâ etiam senectute, propenderet. At consultus ab eo fortè Rev. Petr. Allixius subitaneam prorsus, & extemporaneam, ad Spanhemium dat Epistolam, quâ dubitantem animosè impellit ad convellendam Scaligeri de Samaritanis Literis sententiam; idque nullis nixus argumentis, nisi quæ jam olim profligaverat Waltonus: ita ut Waltonum in *tertio Proleg. à Sectione vicesimâ nonâ ad tricesimam octavam* perlegisse, satis superque fuerit ad castigandam Allixii temeritatem. Labefactatum quidem fuit à Spanhemio Eusebii testimonium; utpote in melioribus ejus codicibus non repertum. Stabit tamen Hieronymo immota fides, qui hæc habet, in Prologo Galeato, certam rei cognitionem, & veritatem præ se ferentia. *Samaritani etiam Pentateuchum Moysi totidem literis scriptitant, figuris tantum & apicibus discrepantes. Certumque est Esdram scribam, legisque doctorem, post captam Hierosolymam, & instaurationem templi sub Zorababel, alias literas reperisse, quibus nunc utimur; cùm ad illud usque tempus iidem Samaritanorum & Hebræorum characteres fuerint...... & nomen Domini tetragrammaton in quibusdam Græcis voluminibus usque hodiè antiquis expressum literis invenimus.* Hæc igitur, & alibi quoque plura, his consentanea, Hieronymus. Eusebii interim silentium validiore longè testimonio compensavit Montfauconius, qui, è MSS. quibusdam Hexaplis, Originem his ipsis verbis Hieronymo congruentem protulit. *Tetragrammaton* (inquit ille) ἐν τοῖς ἀκριβέσι τῶν ἀντιγράφων Ἑβραϊκοῖς ἀρχαίοις γράμμασι γέγραπται. ἀλλ' οὐχὶ τοῖς νῦν. φασὶ γὰρ τὸν Ἔσδραν ἑτέροις χρήσασθαι μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. i. e. *in exemplaribus quæ accuratiora fuerint* ineffabile Dei nomen *scriptum est antiquis literis Hebraicis, non verò hodiernis. Aiunt enim Esdram aliis usum fuisse post captivitatem.* Vid. Palæogr. Græc. lib. 2. cap. 1. Conlatis his invicem Testimoniis certum est per antiquas literas tum Hieronymum

 tum

ceſcit; ab iiſdem ſacris fontibus literaturam fluxiſſe & religionem. Neque mirum quòd, [52] ignoratis olim literis, Graiæ nunc origines ignorentur; cùm electus à Deo populus, primi illi literarum & cuſtodes & magiſtri, mundi ipſius initia, perpetuamque exinde hiſtoriam, manſuris vocum figuris conſignaverint.

XVI.

A MATRE igitur Hebræâ venere literæ, ad agnatas, etiam & non agnatas linguas, per univerſum ferè orbem, derivatæ. Mos interim ſcribendi hinc & illinc [53] diverſus fuit; ad lævum alter, Aſiaticis & Ægyptiis; alter ad dextrum, Europæis uſitatus. Noſter ex utroque mixtus, quo primùm tempore, quâve ex causâ aut autore prodiit, nullâ certâ traditione noſcitur. Waltonus, certè *(in ſupplemento ad Prolegomena) de ſiclorum* agens *formis & inſcriptionibus*, nummum unum atque alterum obſervavit, ita literis Hebraicis in-

tum Origenem intellexiſſe Samaritanas. Certum etiam, tertio jam quartoque ſeculo Chriſtiano, Sacroſanctum Dei nomen, his ipſis literis deſcriptum, in accuratis quibuſdam Græcis voluminibus extitiſſe. Non poteſt igitur non in nihilum abire inanis iſta Rabbinorum recentiorum Hypotheſis, quâ duplicem apud Judæos characterem, ſacrum nempe & profanum, atque illum quidem Aſſyriacum, hunc verò Samaritanum confinxere. Profanum enim characterem quis ſanus dixerit, quo Dei nomen ineffabile depictum eſt à Judæis Helleniſtis; & qui in Græca etiam exemplaria eo fine eſt receptus, ut antiquam illam formam, *Tetragrammati*, primigeniam, & Moſaicam teſtaretur? Vide Bernardi notas ad Joſephum pag. 188. Charactere Biblico Samaritico hodie etiam utuntur Gentis ejus reliquiæ; eoque Cairi olim ad Scaligerum, Sichemi nuper ad Huntingdonum, ad Marſhallum, & Ludolfum epiſtolas dedêre.

(52) Eupolemus, citante Clem. Alexand. Strom lib. 1. τὸν Μωσῆ φησι γραμματικὴν πρῶτον τοῖς Ἰουδαίοις παραδοῦναι, καὶ παρ' Ἰουδαίων Φοίνικας παραλαβεῖν, Ἕλληνας δὲ παρὰ Φοινίκων. i. e. *Moſem, dicit, Grammaticam primum Judæis tradidiſſe; & à Judæis Phœnicas accepiſſe, Græcos verò à Phœnicibus.* Unde Joſephus contra Appionem lib. 1. §. 2. Ὀψὲ δὲ καὶ μόλις ἔγνωσαν φύσιν γραμμάτων i. e. *Sero ac vix novêre* Græci *naturam literarum.* Certiſſimè. Quippe non vox iis ulla fuerat quæ *ſcribere*; non ulla quæ *legere* ſignificaret. Nam, ut ſuperius annotavimus, rem novam, ſtatim atque appulit è Phœnice, per φοινικήιον, rei uſum per ἐκφοινίξαι, deſignabant. Poſtea ab iis γράφειν & ἀναγνῶσαι ad *ſcribendi* & *legendi* ſenſum ſunt tranſlata. Quorum γράφειν propriè & primitùs erat *Sculpere*, i. e. verbo ad nos Anglos derivato, *to grave*: ἀναγνῶσαι autem *recognoſcere*, à γνῶ, anglicè *know*. Γράμματα verò, quâ demum *literæ* ſignificari cœptæ, vox eſt recentior Homero. *Euſtath ad Iliad.* p. 490.

(53) Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι; Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν. Herodot. II. 36. *Literas ſcribunt, & calculis computant Græci, dextrorſum à ſiniſtrâ manum ferentes; Ægyptii verò à dextrâ ad ſiniſtram.* Nec pigebit his ſuperaddere veterem Indorum morem, qui, referente Diod. Sic. lib. 2. γράφουσι τοὺς στίχους, οὐκ εἰς τὸ πλάγιον ἐκτείνοντες ὡς ἡμεῖς, ἀλλ' ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὄρθιον. i. e. *ſcribunt verſiculos, non obliquè illos pro more noſtro extendentes, ſed à supernâ parte deorſum rectà deſcribentes.*

ſcriptos, ut in anticâ quidem parte à dextrâ ad ſiniſtram, at in poſticâ à ſiniſtrâ ad dextram progrederentur. Atque hinc anſa aliqua Nauclero aliiſque fortaſſis data; ſecundùm quos Hebræi βουστροφηδὸν progreſſi uſque ad tempora Eſdræ: *Eum primum inſtituiſſe, ut à dextrâ ſiniſtrorſum ſcriberetur.* Sic ſcilicet eorum ſententiam retulit, qui tamen eidem non ceſſit, Voſſius. Nec immeritò. Nam quo tum, cedò, inſtituente, & Phœnices poſteri, & Samaritarum reliquiæ ſic ſcripſere, quibus nihil commune cum Eſdrâ, præter odium, interceſſit? Rectiùs longè & veriſimiliùs opinari licet, allatis ex Aſiâ in Europam literis, Iones ab inconcinno illo ſiniſtrorſum ſcribendi genere omnino abhorruiſſe; quod tamen indigenæ in Græciâ Æoles, iidemque in Latio alienigenæ, patienter aliquamdiu pertulêre. Hinc orta videtur noſtra, ex Ionicâ Æolicâque mixta, ideoque & moleſta ſcriptio. Quid enim inter ſcribendum eſt moleſtius, quàm manum continuis vicibus βουστροφηδὸν circumagi, (54) diverſoſque eidem literæ aſpectus, nunc hunc, nunc illum, dari? Fuere nihilominus qui alternatam hancce flexionem, utcunque moleſtam & inconcinnam, raró quidem, idque novitatis causâ, aut affectationis, non ex uſu communi, adhibuerint. Hoc igitur, & alia multa involutè ſcribendi ſchemata, myſticam quandam religionem præ ſe ferentia, Periandri arcam circuibant. Solon etiam, qui obſcurum aliquid & abſtruſum in ſuis legibus, Plutarcho teſte, adamavit, non aliâ videtur ratione ſcriptionem adeò intricatam, difficilemque lectu, prætuliſſe. Nihilominus ab his exemplis manare mos inſolitus, & ſingularia pauca monumenta occupare potuit; Sigei præcipuè, ubi mirum in modum increbreſcebat Periandri & Solonis fama; mixtimque habitabant cives, Attici ſimul & Æolici, hi quidem ſiniſtrorsùm, illi verò dextrorsùm exarare ſueti.

XVII.

SIC ſe demum habeat critica iſta commentatio ad elementa monumenti ſpectans. Supereſt nunc ipſa dictio, & materia Inſcrip-

(54) *Diverſos* (inquam) *eidem literæ aſpectus*; Quales ſunt D & Ɑ, E & Ǝ, difficilis non minus, quàm deformis in ſcribendo nævus. Is igitur ſtudiosè videtur evitatus à poſteris literarum ⌶, H, Θ, Ξ, Φ, X, Ψ, Ω, repertoribus. Planè enim has omnes literas de induſtriâ ſic formârunt, ut (quod paucis admodum acciderat in Cadmeâ claſſe) ſtatum ſuum ſervent immutatum, ſeu ſcriptio fortè ad dextram, ſive ad ſiniſtram ferat.

tionis, pro quatuor ejus periodis, in quatuor ultimis hujus opuſculi ſectionibus illuſtranda: Si tamen totam priùs Inſcriptionem, ut intra metri ſpacia coercitam, pauliſper ſecum expendet æquus & curioſus Lector. Veterrima certè quæ occurrunt apud Herodotum, Thucydidem, & Pauſaniam ſaxis inciſa epigrammata, omnia ferè metro concipiuntur. Unde & nomen *Epigrammati*, breviculo Poematii generi, remanſit. Noſtrum, fatemur, numeris lege ſolutis fertur: Non eſt tamen cur non & Antiſpaſticis Dimetris accenſeatur, quæ pedibus diſſyllabis compoſita, & nonnunquàm ſemipedem, nonnunquam tribrachum admittentia, impura Glyconia Anacreontica vocari poſſint.

Φανο|δικȣ | ειμι | τ' ȣ̓ρμο-
' κρα̃τȣς | τȣ Προ|κοννη|σιȣ·
Κα|γω κρα|τηρα | καπι|ςα̃τον
και ή θ|μον ες | πρυ̃τα|νειον
δωκα | μνημα | Σιγει|ευσι·
Εαν | δε τι | πασχω | μελε-
δα ϊ|νεν * ε | ω Σι|γειεις.
Και μ' ε|ποη|σεν ʽΑι|σωπος
και ἀ|δελφοι.

Sciendum interea veteres illos lapidum atque codicum exaratores, rarò aut nunquam pro ratione pedum, ſed pro fortuitâ tabellæ latitudine concluſiſſe verſus. Hinc in quibuſdam metris rite ordinandis tanta oborta eſt difficultas, comicis præcipuè & id genus humili ſermone ſcriptis. Hæc enim tam multiplici varietate temporum, pedum quoque & ſemipedum tam incerto numero laborantia, diverſimodè pro tenore muſico, adeoque & pro lectoris libitu, ſecari & feriri poſſunt. Sed ſubit nunc primæ iſtius Periodi, & dictio, & materia expendenda.

XVIII.

ΦΑΝΟΔΙΚΟ: ΕΙΜΙ: ΤΟ ΗΕΡΜΟ ΚΡΑΤΟΣ: ΤΟ ΠΡΟΚΟΝΕΣΙΟ:	Φανοδίκȣ εἰμὶ τȣ̃ ʽΕρμοκράτȣς τȣ̃ Προκοννησίȣ.

Phanodici ſum Filii Hermocratis Proconeſii.

Hæc congruenter ſatis & novator Inſcriptionis extulit: ΦΑΝΟΔΙΚΟ ΕΜΙ ΤΟΡΜΟΚΡΑΤΕΟΣ ΤΟ ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΙΟ. 'Εμὶ enim pro εἰμὶ, primò ex loquelâ ortum, poſtea etiam in ſcriptionem ſatis rectam & probatam abiit. Idem & de ἑρμοκρατεος pro ἑρμοκρατος dicendum

dicendum erit; necnon de ν litera in Προκοννησιο geminata: quod ultimum & ipſe obiter [ss] Strabo ut communiter receptum notat. Nemo inſuper miretur, ſi maneat ο longa, non ου ſyllaba, inſcripta; quia is quidem uſus duo aut tria deinceps ſecula pervaſit. Unde ΤΟΣ ΝΟΜΟΣ in Cretenſi apud Oxonienſes Marmore: ΤΟΣ ΝΟΜΟΣ quoque & ΤΟΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ in Epictetæ apud Grut. Teſtamento. Atque hinc data Latinis terminatio hodie in caſu quarto plurali immutata manet.

Phanodicum quod attinet; id nominis (ut crediderim) rarò alibi obſervatum. Peropportunè tamen occurrit apud [ss] Scholiaſtem Apollonii Phanodicus Hiſtoricus, Deliacorum auctor: Idemque, ut videtur, à Laertio ſemel atque iterum laudatus, tanquam de Tripode, Sapientis dicto, deque Thalete & Biante ſcriptor. Noſter verò his æqualis ex patre Hermocrate, & patriâ Proconneſo inſulâ oriundus, ob ſua in Sigeos beneficia, videtur in eorum Prytaneo ſtatuæ honorem meritus. Conſtans enim & ſolenne per omnes ubique Græciæ civitates fuit, ſuo quemque ornari Prytaneo; hoc eſt, æde & penetrali Veſtæ; ubi, præter æternum ignem in ſacrario foveri ſolitum, ſimulachra Deorum popularium, heroum etiam, & virorum illuſtrium, cum titulis ſacrata locabantur. Hunc in Sigeâ urbe Phanodico honorem obtigiſſe, argumento eſt inſignis lapis, donaria ab eo in Prytaneum collata recitans. Quippe imagini, ut par eſt credere, ſubjectus fuit; quæ, inter alias, Hermarum more, dedicata, perſonam loquentis induit, & Phanodici ſe eſſe profitetur. Amabant enim hujuſmodi Proſopopœias veterrima per Græciam opera; ſuoſque ſæpe ſpectatores non inve-

(ss) Strab. Geogr. lib. 13. Καλοῦνται Ἑκατοννήσιοι συνθέτως ὡς Πελοπόννησος, κατὰ ἔθος τι τοῦ Ν γράμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις. ὡς Μυόννησος, καὶ Προκόννησος λέγεται, καὶ Ἁλόννησος. *Hecatonneſii compoſitè vocantur, ut Peloponneſus; ob literam* Ν *conſuetudine quadam in talibus abundantem: quomodo & Myonneſus dicitur, & Proconneſus, & Halonneſus.*

(ss) Vid. Apollonii Scholiaſtem ad lib. 1. verſ. 419. περὶ τῆς Ὀρτυγίας Φανόδικος ἐν τοῖς Δηλιακοῖς ἱστόρηκεν. Et prius ad verſ. 211. Φανόδικος ἐν α΄ Δηλιακῶν. Laertius in Thaletis vitâ, Hiſtoricorum enumerans ſententias de invento Sapientis Tripode (quippe ΣΟΦΟΙ, i. e Σοφῷ inſcripto) hæc habet de Phanodico: Φανόδικος δὲ περὶ τὴν Ἀθηναίων θάλασσαν εὑρεθῆναι, καὶ ἀνενεχθέντα εἰς ἄστυ, γενομένης ἐκκλησίας, Βίαντι πεμφθῆναι. i. e. *Autor eſt Phanodicus inventum fuiſſe tripodem prope mare Athenienſium, & poſtquam in urbem inferretur, habitâ concione, Bianti fuiſſe miſſum.* Iterum verò in *Biante*, Φανόδικος δὲ κόρας αἰχμαλώτους λυτρωσάμενον Μεσσηνίας, θρέψαι τε ὡς θυγατέρας, καὶ προῖκας ἐπιδοῦναι, καὶ εἰς τὴν Μεσσήνην ἀποστεῖλαι τοῖς πατράσιν αὐτῶν. i. e. *Biantem tradit Phanodicus puellas quaſdam captivas Meſſenias redemiſſe, redemptaſque habuiſſe loco filiarum, datiſque dotibus, domum ad earum patres remiſiſſe.*

3 nuſtè

nuſtè alloquebantur. Sic Tripos ille antiquiſſimus (56) Cadmeis literis inſcriptus, & Thebis Apollini ſacratus;

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν ἐὼν ἐκ Τηλεβοάων. *Herod. lib.* 5. *c.* 58.

Sic & ſtatua in vetuſto illo Epigrammate Homeri credito;

Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται. *Id in Hom. vitâ.*
Enarrabo Midam cunctis hîc eſſe ſepultum.

Sic denique apud Pauſaniam, Œnomai in Elide columna; quæ, phraſi noſtræ quàm ſimillimâ, i. e. καὶ ἐγώ, hæc orditur,

Καὶ γὰρ ἐγὼ κείνων εἰμ', ὦ ξένε, λείψανον οἴκων. *Lib.* 5. *c.* 20.
Hoſpes, Ego illarum pars ſum ſervata domorum.

Hæc omnia ex ultimâ penitùs antiquitate, diu ante Sigeum lapidem, repetita ſunt exempla. Sed ad ea uſque tempora durâſſe eundem uſum, teſtis inſignis Plato; qui in *Hipparcho*, de cippis ejus Mercurialibus hoc diſertè memorat: ἐπιγέγραπται λέγων ὁ Ἑρμῆς ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ ἄστεος καὶ τοῦ δήμου ἕστηκεν, i. e. *inſcripta eſt ſtatua Mercurialis, ediſſerens quòd in media urbe populoque ſteterit.* Cui quidem addi poterit inciſum antiquis Atticis Literis Epigramma in Cornucopiâ à Miltiade primo dedicatâ. *Pauſan. lib. 6. cap.* 8.
Ζηνί μ' ἄγαλμ' ἀνέθηκαν—— *Me ſtatuam poſuere Jovi* &c.

XIX.

ΚΑΓΩ: ΚΡΑΤΕΡΑ: ΚΑΠΙΣΤΑΤΟΝ: | καγὼ κρατῆρα, καπίςατον,
ΚΑΙΗΕΘΜΟΝ: ΕΣΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ: | κὰι ἡθμὸν ἐς πρυτανεῖον,
(57) ΚΔΩΚΑ: ΜΝΕΜΑ: ΣΙΓΕΥΕΥΣΙ: | δῶκα μνῆμα Σιγειεῦσι.

i. e. *Et Ego Craterem*, & Crateris *baſin*, & *colum ad Prytaneum, memoriæ ergô dedi Sigeis.*

Quadrarent hæc longè meliùs ſi autori fortè Inſcriptionis ſic eam

(56) Ἶδον δὲ καὶ αὐτὸς Καδμήια γράμματα ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἰσμηνίου ἐν Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν ἐπὶ τρίποσί τισι ἐγκεκολαμμένα, τὰ πολλὰ ὅμοια ἐόντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι. ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπόδων ἐπίγραμμα ἔχει·

ΑΜΠΗΙΤΡΥΟΝ: ΜΑΝΕΤΗΕΚΕΝ: ΕΟΝ: ΕΚ ΤΕΛΕΒΟΑΟΝ.

i. e. *Quin & ipſe vidi apud Thebas Bœotias in templo Apollinis Iſmenii Cadmeas literas in tripodibus quibuſdam inciſas, ut plurimum ſimiles Ionicis: unus verò tripodum hanc habet inſcriptionem.*

Me dedit Amphitryo, gente ortus Teleboarum.

(57) Aut K iſtud in ΚΔΩΚΑ otioſum eſt, aut erroneè pro E poſitum. Sic eodem manûs errore inter marmora Oxonienſia in decreto Smyrnæorum, verſu 103, ΤΡΚΙΣ pro ΤΡΕΙΣ.

ordiri placuiſſet, Φανόδικός εἰμι, &c. Nunc verò ambiguitatem & difficultatem non levem patitur: dum, more prorſus Æſopico, utramque ſtatua perſonam, & loquentis & donantis, induit. Hoc ipſum, novatori Inſcriptionis duriuſculum & abnorme viſum, in causâ fuit, cur, eliminatâ voce κἀγὼ, pro primâ perſonâ tertiam, hoc eſt, ἔδωκεν pro ἔδωκα, hunc ad modum repoſuerit: ΚΡΗΤΗΡΑ ΔΕ: ΚΑΙ ΥΠΟ-ΚΡΗΤΗΡΙΟΝ: ΚΑΙ ΗΘΜΟΝ: ΕΣ ΠΡΥΤΑΝΗΙΟΝ ΕΔΩΚΕΝ: ΣΥΚΕΕΥΣΙΝ. In quibus etiam κρητῆρα pro κρατῆρα, ὑποκρητήριον pro ἐπίστατον, πρυτανήιον pro πρυτανεῖον, omnia magìs Atticè aut Ionicè dicuntur. Sed his omiſſis, donaria nunc recenſeamus, monumenti loco à Phanodico Sigei in Prytaneum poſita: κρατῆρα nempe, καὶ ἐπίστατον, καὶ ἡθμόν. Hæc quò meliùs intelligantur, ſciendum eſt Græca illa Prytanea non igni ſolummodo Veſtali, & collocationi ſtatuarum, Prytanum itidem concilio, & concioni [58] populi ſæpiuſcule congregandæ deſtinata fuiſſe; ſed & epulo publicè præbendo, ſi legatis fortè exteris, aut ſenatoribus urbis, aut viris illuſtribus, ſic ex decreto meritis, is honos habendus eſſet. Hos in uſus, ſuis ſemper cœnationibus, ornatis quidem & peramplis, ἑστιατόρια Græcè dictis, Prytanea inſtructa novimus. Cœnationibus iſtis ſuæ numeroſæ menſæ, menſiſque ſingulis ſuus integer apparatus, præcipuè potorius fuit. Neque defuere inter principes & illuſtres viros, qui menſam unam atque alteram, oblatis ultrò muneribus inſtruerent. Sic Perſeus rex ille Macedonicus (quod Livii ipſius verbis teſtatum velim, *lib.* 41. *c.* 20.) *Cyzici in Prytaneum, id eſt penetrale urbis, ubi publicè, quibus is honos datus eſt, veſcuntur, vaſa aurea menſæ unius poſuit.* Tarſenius item Rheginus ſimilibus in Prytaneo donariis municipes ſuos demeruit, ſecundùm Inſcriptionem Gruterianam *pag.* CLXXIV. 7.

TI. TARFENIVS. TI. F. SABINVS. AED. POT
II. TESTAMENTO. LEGAV+. MVNICIPIB
RHEGINIS. IVLI. IN. PRYTANEO. STATVAM
AEREAM. MERCVRI. TRVLLAM. ARGENTEAM
ANAGLYPTAM. P. II∽. LARES. ARGEN
TEOS. SEPTEM. P. II∽. L. PELBEM
AEREAM. CORINTHEAM. ITEM. IN. TEMPLO

(58) *Concioni populi*, unde, & teſte Herodoto in Polymniâ cap. 197. Λήϊτον καλέουσι τὸ Πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοί. i. e. *Achæi linguâ ſuâ Prytaneum vocant* Λήϊτον.

APOL-

APOLLINIS. MAIORIS. PVGILLARES
MEMBRANACIOS. OPERCVLIS. EBOREIS
PIXIDEM. EBOREAM. TABVLAS. PICTAS XVIIII.
HEREDES. EIVS. PONENDA
CVRAVERVNT

Pari igitur pro re ſuâ magnificentiâ & Phanodicus noſter Sigei ad Prytaneum (ſeu *in Prytaneum*, ut Livio transferre placuit) vaſa hæc potoria dedicavit: κρατῆρα dico, & ἐπίςατον, & ἠθμόν.

1. Κρατὴρ, vas potorium, ad vina liberè miſcenda, fundenda, ebibenda factum, cùm nullam Latinam vocem ſibi propriè reſpondentem habeat, ideo *crater* etiam à Latinis, nonnunquam & *cratera* appellatur. Is ſæpiſſimè auro, gemmis, & cælaturâ pretioſus, non ſine pompâ & coronamento, in ſympoſiis proponi ſolitus: unde phraſis illa Homerica κρατῆρα ςῆσαι, aut καθιςάναι, quod & Latinè *craterem ſtatuere*, à Virgilio dictum.

2. Hunc in uſum parabatur & ἐπίςατον, quod non niſi per periphraſin Latinè dicitur; ſed ad verbum Anglicè, *a Stand.* Fulcrum enim fuit, ſive ſuſtentaculum, crateri ſic in menſâ ſiſtendo adaptatum. Id clarè innuit Inſcriptio additicia, ὑποκρητήριον pro ἐπίςατον ſubſtituens: credo ſcilicet, quia vox primaria aut non ſatìs recepta uſu, aut vetuſtate abolita videbatur. Hactenus certè in Lexica non irrepſit; niſi quòd ſimile quiddam habeant in vocabulo ἐπίςημα pro ςήλη, hoc eſt *columna*, poſito. Poſtea verò hujuſmodi ſuſtentacula *baſes* vocari cœpta: unde & nos ita ἐπίςατον redidimus, tum Juris Romani, tum antiquæ Latinæ Inſcriptionis autoritate fulti. In Jure ſcillicet Romano ſic loqui amant: *Cui Corinthia vaſa legata eſſent, & baſes quoque eorum vaſorum collocandorum cauſsâ paratas deberi, Trebatius reſpondit.* L. hæres meus D. de Legat. 3. Sed & noſtro penè par donarium, crateram ſcilicet cum baſi ſuâ, Inſcriptio Gruteriana recitat: *pag.* XLVIII.

SANCTISSIMO HERCVLI
INVICTO

CORPOR. CVSTODIARIOR.
L. CVRTIVS. ABASCANTVS. CVM
CVRTIO. GAVDENTE. FIL.
IMM. A. III
CRATERAM. ARGYROCORINTHAM

CVM.

CVM. BASI. SVA. ET. HYPOBASI
MARMOREA
SVA. PECVNIA. DONVM
DEDERVNT.
DEDICAT. VIIII. K. IVN.
SER. SCIPIONE. ORFITO. Q. NONIO. PRISCO. COS.

Cui affine aliquid pag. xvi. 12. idem corpus Gruterianum exhibet.

EX IUSSU. I. O. M. D.
L. TETTIUS. HERMES
CUM. CONIUGE. SUA ET FILI S
ET OMNIBUS. SUIS
CANTHARUM. CUM
* VASE. SVA POSUERUNT. * i. e. BASE

3. Reſtat adhuc ἠθμὸς, fundo vas ſubtiliter & creberrimè perforato; colum Latinè dictum; tertia illa, & legitima, ſupellectilis potoriæ pars. Sic enim ad quæſtionem Juris reſponſum à Pomponio: *In argento potorio eſſe, non id duntaxat, in quo bibi poſſit; ſed etiam quod ad præparationem bibendi comparatum eſt; ut colum . . . . . & urceoli.* L. in argento D. de auro & argento Legat. Stato igitur ſupra baſin crateri & ſuum etiam ſuperimpoſitum inſiſtebat colum; talique modo inter ſe juncta & aptata in nundinis venalia proſtitêre. Teſtatur id Julius Pollux, lib. 10. c. 24. ubi ἠθμȣ̃ μαγειρικȣ̃, i. e. *coli coquinarii* mentione priùs factâ, ſubdit ſtatim, ἐν μὲν τοῖς δημιοπράτοις καὶ ἠθμός τις ἐπὶ κρατῆρος πέπραται· ὃς ἴσως τοῖς περὶ τὸν οἶνον μᾶλλον προσήκει. i. e. *Quinetiam in tabulis auctionariis aliud quoddam colum, crateri ſuperimpoſitum, venale eſt repertum: quod quidem ad rem vinariam veriùs fortaſſe pertinet.* Uſus ejus, frigidam ex nive redditam, ipſum etiam vinum, & aromata immixta vino, ſine fæce, ſine ſorde, in craterem [59] puriùs tranſmittere. Quamvis enim plebeiæ menſæ ſacco ad id linteo uterentur; at pretioſa nobiliorum vina, non ſine colo divite, aureo fortè aut argenteo, reſtinguebantur. Hinc, apud Martialem in Apophoretis, coli iſta nivarii cum ſacco nivario comparatio.

(59) Pherecrates apud Athenæum lib. 11. cap. 8. ἀπόνιζε τὴν κύλικα, δῶσων πιεῖν ἐγχύτα, ἐπιθεὶς τὸν ἠθμόν. i. e. *Bibere daturus, Pocillator, ablue calicem, imponens colum.*

Colum

Colum Nivarium. CIII.

Setinos moneo noſtrâ nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus Nivarius. CIV.

Attenuare nives nôrunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

Utrumque ſcilicet oſtentat utilitatem ſuam: Nec immeritò; cùm, pari utriuſque beneficio, ſordidum omne ſecerneretur; κώνωπες præcipuè, *culicum* infeſtum genus, quod è (60) fæce vini oriundum nativa ubique dolia, & crateras mirè appetebat. Hunc percolandi morem in proverbio notabis Evangelico (Mat. xxiii. 24.) Τὸν κώνωπα διυλίζοντες, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Ibi enim Heſychius διυλίζοντες rectè reddidit διηθμεύοντες, διηθοῦντες· Latina pariter verſio *excolantes culicem:* & ſimili certè modo Anglicana reddere debuiſſet, *which ſtrain* out *a Gnat*, &c. Nunc verò maximè mirandum, phraſi planè alienâ ſacram hanc pericopam occupari; legique paſſim à popularibus, *which ſtrain* at *a Gnat*: unde conceptus non verus, ab Hagiographo longè alius ac diverſus, audientium animis ingeneratur.

Vaſa hæc potoria, ſolennem alicujus menſæ in Prytaneo apparatum, Phanodicus ſuâ pecuniâ ſacrata voluit: ut eſſent nempe μνῆμα Σιγειεῦσι, hoc eſt, *ſui apud Sigeos monumentum.* Σιγειεῦσι enim Dativus eſt pluralis à recto ſingulari Σιγειεὺς formatus; de quo ſic Stephanus *de Urbibus*, Σίγειον πόλις Τρῳάδος, ὁ πολίτης Σιγειεύς. Plenam autem & peculiarem vocis Μνῆμα in hujuſmodi ſtatuis ſignificationem, more ſuo, hoc eſt optimo, Maro Poeta extulit; *Quique ſui memores alios fecere merendo.* Æn. 6. 664.

XX.

ΕΑΝ ΔΕ ΤΙ ΠΑΣΧΟ: ΜΕΛΕ- ΔΑ ΙΝΕΝ: *ΕΟ ΣΙΓΕΙΕΣ:	ἐὰν δέ τι πάσχω μελε- δα · · ινεν * εω Σιγειεις.

i. e. *Si verò quid patiar, curare* me *jubebo Sigeos.*
aliter————————————*curare* me *oportet, O Sigei.*

Lectorem hìc deſtituit Inſcriptio additicia. At in primariâ ulteriùs procedit ſtatua; perſonâ in ſe receptâ, novâ ſanè, & mirum

(60) Ariſtot. Hiſt. Animal. lib 5. cap. 19. Οἱ δὲ κώνωπες ἐκ σκωλήκων, οἳ γίνονται ἐκ τῆς περὶ τὸ ὄξος ἰλύος. i. e. *Culices prodeunt è vermiculis qui ex aceti fæce oriuntur.*

L in

in modum singulari; ægrotantis scilicet, atque medico egentis. Is namque conceptus & voci πάσχω, & μελεδαίνειν, non obscurè subest. "Ego verò, si quid patiar (persona inquit marmorea) "si aliquo me fortè incommodo laborare, ut frangi, aut imminui, "aut loco dimoveri accidat; accerso mihi medicos, Sigeos a- "micos meos; hos me curare, & reficere; ab his mihi mede- "lam adhiberi, jubeo". *Jubebo* tamen, in priore hujus opusculi editione, tanquam *in futuro* reddidi, quia, collatis tribus apographis, levis iste in lapide defectus vestigia vocis ἐρέω (i. e. ἐρῶ, λέξω, aut ἀπαγγελῶ) non obscura retegebat. Sunt equidem quibus (61) nihil defecisse visum, sed pro integro oportere legi, μελεδαίνειν ἐῶ Σιγειεῖς. i. e. *Sigeis ut id curent permitto, sino, commendo.* Me vero à diligentissimo B. Mould posterius acceptæ schedæ tantum non impulere, ut, quod prius, in appendiculâ, conjectaveram, nunc certius reponendum putem, ΜΕΛΕΔΑ ΙΝΕΝ ΔΕ Ο ΣΙΓΕΙΕΣ, i. e. μελεδαίνειν δεῖ, ὦ Σιγειεῖς, *Curare oportet, ô Sigei.* Neque inaniter hoc sibi promiserit Phanodicus, cùm *apud omnes Græcos hic mos esset* (teste 2. in Verrem Cicerone) *ut honorem hominibus habitum in monumentis ejusmodi* (i. e. in statuis) *nonnullâ religione Deorum consecrari arbitrarentur.* Unde & Aristides in communi Apologiâ, εἴ τις μὲν εἰκόνας— τȣ̃ Δήμȣ ςήσαν͂τος, ἐκίνει, πᾶς ἂν τις ἔφη νεμέσητον εἶναι. i. e. *Quas Populus locârit statuas siquis temerè moveret, nemo est qui non clamaverit, rem esse indignam; omni odio, irâ & vindictâ prosequendam.*

XXI.

ΚΑΙ ΜΕΠΟΕΙΣΕΝ: ΗΑΙΣΟΠΟΣ:	καὶ μ' ἐπόησεν Αἴσωπος
ΚΑΙ ΗΑΔΕΛΦΟΙ·———	καὶ ἀδελφοί.———

i. e. *Et fecit me Æsopus atque Fratres.*

Antiquis plerisque operibus, ut è Pausaniâ abundè constat, adscripta fuere Artificum celebriorum nomina. Servatâ igitur Prosopopœiâ, suos etiam artifices opus hoc nostrum jactat: *Æsopum* quendam, *atque Fratres:* hoc est, Æsopum operis præfectum, collegasque unà statuarios, eâdem cum Æsopo operâ, officinâ & sodalitate junctos. Et esset sanè, quod non sine summâ ratione jactari poterat, si ὁ Λογοποιὸς Æsopus, si clarus ille è Phrygiâ Fabulator,

(61) Ita fert Epistola eruditi Viri S. Barker Armig. quam privatim ejus humanitati debeo, datam *Dec.* 11. 1722. Quod etiam in Bibliothecâ Literariâ Num. X. editum legatur.

lator, is fortè fuerit, qui Sigeo nostro lapidi & verba, & vocem, cum figurâ accommodaverit. Quod ipsum ut non temerè nimis affirmari, ita nec obstinatè negari vellem. Ætas enim Fabulatoris apprimè convenit, ut & vitæ ejus historia, sæpe cum Solone, sæpe cum Periandro actæ. Operam quod attinet lapidariam; nolim huc tortè trahere quod apud Plutarchum, in convivio Sapientûm, Æsopo objectum video. Σὺ δὲ τεκτόνων καὶ λιθοξόων ἔργα περινοστεῖς. i. e. *Tu verò* [inquit Anacharsis] *inter fabrorum & lapicidarum opera perpetuò versaris.* Quanquam quid vetat pro more istius convivii, jocis & dicteriis pleni, veram illìc Æsopi historiam, & vitæ ejus rationem obliquè stringi? His adde, quòd homo ingenio promptus, conditione servus, artem subinde cum domino mutare poterat, & sub uno pistoriam, sub altero statuariam facere. Sed neque omnino negligendum fuerit, inter omnes qui ad nos pervenêre lapides, unum hunc βουστροφηδὸν inscriptum, unum etiam præ cæteris insigniter vocalem, & humanâ personâ loquutum innotuisse. Hoc igitur Æsopi quis non commentum dixerit? Ab arcâ nempe Periandri, & à Solonis legibus βουστροφηδὸν exarare doctus, vocem ipse statuæ tanquam de suo indidit; & qui bruta toties animalia induxerat loquentia, nunc etiam & ipsum lapidem de donariis ipsius publicis, & de curando corpore, clarè sermocinantem protulit. Nec est cur quenquam moveat sphalma, si quod fuerit, literarium, infra tanti viri famam, & indignum Æsopo visum. Qui enim inventione, acumine, & judicio tantum præstitit, at literaturâ Æsopus præstitisse nullibi, quod sciam, traditur. Sanè eum in conventibus solummodò dictavisse, non scriptas edidisse, Fabulas docta jamdudum fuit Varronum duorum Anglicorum, Gatakeri & Bentleii, observatio [62].

Dabit hìc veniam æquus bonusque lector; & in re tam spissè abditâ huic uni forsan ignoscet conjecturæ; cæteris, utì spero, certiore ubique fide, & solidiore fundamento nixis. Sed manum nunc de tabulâ; nisi quòd una ad extremum vocula ultro se offerat annotandum. Ea est εποεισεν, fallente soni similitudine, (ut superiùs observatum fuit) pro εποεσεν inducta. At ipsa interim εποεσεν non à ποιέω noto illo & Ionico, sed ab antiquato du-

(62) Vid. Gatakerum de Stylo novi Instrumenti cap. 23. & doctissimi D. Bentleii, de Æsopiis Fabulis, ad clariss. Wottonum Differt. Anglican. p. 135.

I dum

dum ποέω, Æolum magis proprio, deflectitur. Ariſtophanes & [63] Theocritus poſtremam iſtius radicis memoriam ſervavêre; & nata ex eâ vocabula Latina, *Poëma*, *Poëſis*, *Poëta*, etiamnum ſervant.

(63) Quod linguâ Ionicâ ποιέω, id Doricâ & Æolicâ ποῶ fuiſſe, Poetæ veteres teſtantur: ex. gr.

Ἦ καλὰς ἄμμε ποῶν ἐλελήθει βῶκος ἀοιδάς.

Certè nos latuit faciens bona carmina meſſor.

Ἀλλ' ἀμύνε, καὶ δίωκε, καὶ τροπὴν αὐτοῦ ποῦ.

Quin propugna, & inſequere, & fac ut hinc vertatur. Vide Theocrit. Idyl. 10. 38. & Ariſtoph. Equit. Act. 1. Scen. 3. Non diſſimilis iſta vocum ἀγνοέω & ἀγνοίεω, βοηθέω & βοιηθέω *variatio.* Unde apud Hom. Il. N. ℣. 22. οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα, & in Smyrnæorum & Magnetum Fœdere inter Marm. Oxon. ℣ 69. τῷ Δήμῳ Σμυρναίων βοιηθήσω.

N. B. pag. 20. lin. 22. in quibuſdam exemplaribus pro [*Rhetor*, *Frater* ex Gr. Ῥέτορ, Ϝράτερ,] debere legi, *Rhetor*, *Frigus*, *Frango*, *Francus*, ex Græcis ῥήτωρ, ῥῖγος, ῥάγω, ῥάκος, i. e. ἐλεύθερος. Vide Heſychium, & annotata ad eundem, in voce mendosâ ῥαχός.

Notarum

Notarum ad Inſcriptionem

APPENDICULA.

UT brevis iſte, qui præceſſit, Commentarius ſimpliciore filo deduceretur, viſum eſt tum notas, tum Græca veterum Teſtimonia, ad imum cujuſque paginæ, quà commodè fieri potuit, rejicere. Hanc verò digneris hîc admittere, Benigne Lector, *Appendiculam*, novâ mihi, ſed & juſtâ nimis occaſione, lucubratam: maximè ob Honorem, qualem haud ſperaveram, à Viro Literatorum Principe, hiſce meis conatibus impenſum.

I.

PAG 2. lin. 16. *Ingenti cuidam ſaxo ſua ipſius moles, atque magnitudo ſaluti fuit.*] Ingenti dico, utpote quod novem pedum Anglicorum habeat longitudinem; paulo plus quàm cubiti latitudinem, digitorum ferè octo profunditatem. Marmor eſt candore admirabili, figurâ ubique quadratâ, foramen habens in parte ejus ſuperiore excavatum, idque ut alius ei lapis ſupernè immittatur, longum ſatis, latum, & profundum. Hæc verò & fabrica, & menſura, nunc demum verius & accuratius à Rev. B. Mould communicata, planiſſimè Hermem indicant, Phanodici olim ſtatuam, nunc, ut cum Luciano loquar, ϛήλην παλαιᾶ νεκρᾶ ὑπτίαν, i. e. *reſupinam mortui veteris columnam*. Huic enim funeſtè accidit, ut & aliis multis Hermis, ex Græciâ in Italiam comportatis, *capitis jactura revulſi*.

Pag. 4. l. 1. *Hermæa iſta ſtatua Phanodici ſpectatores videtur alloqui Sigei in Prytaneo .... locata.* iterumque pag. 32. lin. 15. *ob ſua in Sigeos beneficia videtur in eorum Prytaneo ſtatuæ honorem meritus.*] Statuam hìc intelligo Mercurialem, hoc eſt, caput Phanodici ϛήλῃ ſive κίονι impoſitum, ut loquuntur Græci; ut Latini, *cippo* ſeu *columnæ*. Hoc nempe τετραγώνȣ ἐργασίας, i. e. *operis quadrati artificium* primò excultum Athenis, in ſacris ibi porticibus, & privatis, viſebatur: datoque inde exemplo ad alias civitates tranſiit. Neque Diis ſolum, ut ab initio, & Heroibus, ſed & viris illuſtribus, ob collata in ſuos beneficia, teſte Demoſthene, eſt tributum. Παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῶ προγόνων πολλὰ ἀγαθὰ εἰργασμένοι τινὲς, ... ἐπιγεγραμμένοι ἐν τοῖς Ἑρμαῖς ἐτύγχανον. i. e. *Apud majores noſtros, qui eos bonis multis operibus demeruerant, Inſcriptionem in Hermis accepêre.* Orat. ad Leptinem. Talem nobis ſtatuam Iſocratis in Atticis Pauſanias deſcripſit; talem in Corinthiacis Teleſillæ Poëtriæ; talem in Phocicis Homeri. Quod ſi altiora libeat repetere, talem quoque Agamemnoni dicatam, in voce Ἑρμαῖ, teſtatur Harpocration, addens etiam inſcriptionem antiquis literis inciſam,

Ἀντ' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα ϛῆσαν Ἀχαιοί. i. e.
Sic meritum poſuit Agamemnona cœtus Achivûm.

Hujuſmodi ſtatuam jam conſpeximus in aureo Tarentinorum nummo, è Goltzianis in Tabellam noſtram inter pagg. 4. & 5 relato: earumque meſſem non exiguam, ex Urſino, alibique conquiſitam, redonavere Orbi erudito Antiquitates Græcæ Gronovianæ, Vol. II. & III. E quibus integras quidem duas, Iſocratis nempe, & Ruſtici Philoſophi, duas item decollatas, Homeri ſcilicet & Menandri, atque has quidem cum trinis in fronte inſcriptionibus, Lectori conſiderandas ſiſto. Noſtram enim & o-

pere, & figurâ abundè referunt———Hæc sunt quæ suffulciunt conjecturam nostram de Statuâ Phanodici sic factâ, sic inscriptâ, & in Prytaneo, ubi donaria ejus sacrabantur, Sigei dedicatâ.

II.

Video tamen longè aliud censuisse virum verè magnum, & in eruditâ omni antiquitate felici ingenio exercitatissimum. Illo quippe Judice, " *aut nulli tunc temporis* " *fuere, aut pauci admodùm Statuarii. Sigei præsertim, parvo ignobilique oppido.* Quod verò ad Prytaneum attinet, " *locum* (inquit ille) *cibis atque epulis destinatum*; *mirè* " *esse incongruens, & ab omni longè fide alienum, ut Statuæ in eo collocarentur.*

Proh iniquum igitur Ciceronem, à quo Verri tam atrociter objecta est *Sappho sublata de Prytaneo!* Proh istum vaferrimum, & itinerantium omnium mendacissimum, Pausaniam! Qui Prytanei sæpe factâ mentione, non locum nobis exhibet cibationibus solummodò destinatum; sed & curiam urbis; sed & templum & penetrale Vestæ; multa habens οἰκήματα, sacra quædam, quædam & communia; atque inter communia, unum quidem cœnationem, Græcè ἑστιατόριον dictum. Athenis verò percurrens celebriora Urbis monumenta, Πλησίον (inquit) Πρυτανεῖόν ἐστιν, ἐν ᾧ νόμοι τε οἱ Σόλωνός εἰσι γεγραμμένοι, καὶ Θεῶν Εἰρήνης ἀγάλματα κεῖται καὶ Ἑστίας. Ἀνδριάντες δὲ ἄλλοι τε καὶ Αὐτόλυκος ὁ Παγκρατιαστής. Τὰς γὰρ Μιλτιάδου καὶ Θεμιστοκλέους εἰκόνας ἐς Ῥωμαῖόν τε ἄνδρα καὶ Θρᾷκα μετέγραψαν. *Prope est Prytaneum, in quo scriptæ Solonis leges*; *positæque sunt Dearum Pacis & Vestæ statuæ. Sunt illic aliæ quoque statuæ*; *quin & Autolycus Quinquertio victor. Miltiadis enim & Themistoclis imagines mutatis inscriptionibus ad Romanum quendam & Thracem jam fuerant translatæ.* Vid. Pausan. Lib. 5. Cap. 15. lib. 1. cap. 18.

Sed neque oppidum fuit tam ignobile Sigeum. Illud quidem, jam direptum, oppidum vocant Mela & Plinius. At urbs fuit Herodoto primas in totâ Troade ante novum Ilium exortum ferens; diutini inter Athenienses & Mitylenæos belli & causa, & præmium, proposita; florens opibus literisque, postquam illuc commigraverint Athenienses; regnata mox Hegesistrato Pisistratidæ; & Hippiæ ejus fratri optabile perfugium præstans. Sed ut hæc omittam; Qui sacro Prytanei honore, & magnificentiâ præluxit, non potuit non esse opulentus & ornatus locus. Alere igitur potuit, aut saltem ad se arcessere Statuarios. Nec erat (proh Dii) tam rara eo tempore Statuaria. Sat diu enim ante Euclidem Archontem, & publicè ab eo acceptum Samium Alphabetum, claruere Dipœnus & Scyllis, Solonis æquales, statuarii; aliique, inquit Plinius, lib. 36. cap. 5, 6. à primâ usque Olympiade fuere. Hinc Delphis leguntur positi Cleobis & Biton; Athenis Harmodius & Aristogiton; positi item in Prytaneo Miltiades & Themistocles; positæ etiam & Romæ (quæ à Græcis hoc didicerat) regnante Tarquinio Prisco, non paucæ statuæ; positus & ipse Romulus, anno U. C. XVI, à Victoriâ coronatus in Vulcani æde. Hæc vero quid commemorem? cùm millenis ante Euclidem annis viguerit Sculptura Statuarum; docente nos doctissimo Pausaniâ, sub Polycrate quidem Samio æs primò fusum, at à Danai usque temporibus ξόανα, hoc est, sculpta ligno, aut lapide, simulacra, ut infinito pene numero, ita summo fuisse in honore. Ad Statuarum formam quod attinet, eam antiquitùs fuisse Mercurialem, hoc est, columnarum modulo, quadratam, & prælongam, eruditè notat Clemens Alexdrinus Stromat. 1. adducens scilicet è deperdito Poetâ . . . κίονα μακρὸν ἀνάσσης, i. e. *prælongam Junonis statuam.* Nam (ut inquit ille, Admonit. ad Gentes, pag. 29.) πρὶν ἀκριβωθῆναι τὰς τῶν ἀγαλμάτων σχέσεις, κίονας ἱστάντες οἱ παλαιοὶ ἔσεβον τούτους ὡς ἀφιδρύματα τοῦ Θεοῦ. i. e. *Cùm nondum exquisito habitu perfecta fuere simulachra, columnas figebant veteres, easque ut collocatas Numini Statuas colebant.* Mansit autem Ἑρμογλυφικὴ nomen Arti statuariæ, morem modumque veterum statuarum apud seros usque posteros testata. *Vide somnium Luciani.*

III.

Pag. 7. lin. 6. *Hoc ipsum* (aspirari nempe vocem ἠθμός) *Græcus Apollonii Scholiastes disertè monuit.*] Ἠθμὸς δασύνεται, i. e. *Vox ἠθμὸς aspiratur* clamavit olim eruditissimus

ſimus Apollonii Scholiaſtes. Ἠθμὸς δασύνεται, vetuſtæ ſervator Orthographiæ, vetuſtus nunc clamat Lapis. His verò non auditis, verba Henrici Stephani recoxit Vir doctiſſimus, contrarium ab exemplaribus, & à compoſito ἀπηθέω, ſuadere tendens. Sed erràſſe potius Grammaticos, vetereſque exemplarium exſcriptores, tam fido nunc adjutus teſtimonio, Scholiaſtes vincet. Interim rectè non procedit à compoſitis ad ſimplicia Virorum doctiſſimorum argumentum. Nam, præter omnia Ionica, in communi etiam dialecto quædam ſimplicia aſpirata amittunt in compoſitione aſpirationem. Atque hoc quidem compoſita vocis Ἥλιος, ἀπηλιώτης, ἀπηλιαστὴς, ἀνήλιον, & alia id genus luculentè monſtrant. Non equidem is ſum, qui, ob detectum ſerò nimis errorem, omnia ubique exemplaria protinus mutanda cupiam. Sed cùm plurima ſint ſimplicia nunc leni, nunc aſpiratâ inſignita; idque ob nullam aliam rationem niſi quià de verâ eorum aſpiratione dubitaverint Grammatici; in hac ſaltem claſſe à Lexicographis & ἠθμὸς accenſum velim. Talia ſunt ἔρση & ἕρσης ἰσμὸς & ἱσμὸς, ὄλμος & ὅλμος, ἄλυσις & ἅλυσις, cum ſimilibus. Scholiaſtæ interim verba ſic ſe habent ad lib. 1. ỳ. 1294. τὸ δὲ Ἡθμὸς δασύνεται, καί τοι τὸ η ἔχον πρὸ τοῦ θ', τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἥσω μέλλοντος δασυνομένου. i. e. *Vox* ἠθμὸς *aſpiratur, quamvis* η *habens ante* θ, *idque ratione futuri* ἥσω *aſpirati.*

IV.

Pag. 16. lin. 3. 9. οὐ αὐτοῦ λίθου εἰμι ἀνδριας και το σφελας. *non ſum ejuſdem lapidis ſtatua & baſis.*] Arbitratur Vir doctiſſimus *Senario iſti à Delo inſulâ verſiculo præponi debere* Τ *literam*, bis mille & quod excurrit annorum ſpatio, injuriâ fortè aliquâ extritam. Ita ut contrario jam ſenſu legatur & intelligatur τοῦ αὐτοῦ λίθου εἰμὶ ἀνδριὰς καὶ τὸ σφέλας, i. e. *Ejuſdem ſum lapidis Statua & Baſis*. Hæc & me primâ ſtatim facie ſubibat cogitatio, eamque diſticho firmandam duxi, quod ad baſin Obeliſci Byzantini, ſub terræ agg ere, adſcribitur,

Hic lapis eſt unus: dic nunc quâ eſt arte locatus.
Si nunc ſunt bini, dic ubi contigui.

Sed mutavi mox ſententiam, edoctus à Whelero Sponioque non ita pridem extitiſſe, in Delo inſulâ, & coloſſum & coloſſi baſin, utrumque à ſe invicem divulſum: quin & adhuc, teſte Tournefortio, illæſam manere baſin, ſic ut retulit inſcriptam, figurâ perfectè quadratâ, nulloque uſpiam fracturæ indicio; ita ut diviſo à Statuâ lapide fabrefactum fuiſſe conſtet. Fors quidem, ante æream Niciæ palmam, quæ gravi ruinâ lapſa evertit hoc opus coloſſeum, laus ei unius lapidis & oſtentatio jure competebat. At refectâ de novo Statuâ, iterúmque ſuper eandem baſin à Naxiis, qui eam olim dedicâſſent, erectâ, credibile eſt uni baſis lateri inſcriptum fuiſſe literis ætati iſti congruentibus, ΝΑΞΙΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ; ac in altero (poſcente tum ſic rei veritate) antiquum initiale Τ deletum. Superſedi tamen inani conjecturâ, & ab inſtituto ſuſcepti operis alienâ; contentus, quod mearum erat partium, ter in vetuſtâ inſcriptione ο loco ου legiſſe, & neglectum aliis F Æolicum inter duas vocales oſtendiſſe. Vid. Tournefortii Itinerarium. Epiſt. 7. & adductam illic è Plutarcho ſubverſæ ſtatuæ Hiſtoriam.

V.

Pag. 19. lin. 1. *Alia non pauca omiſſa aut immutata, quæ, conlatis inter ſe invicem inſcriptionibus, additiciæ, præ primariâ, novitatem certo, certiùs loquuntur.*]. Negat vir doctiſſimus *brevioris hujuſce inſcriptionis præ longiore illâ novitatem.* Sed præter interna tot *criteria*, (pag. 18, & 34 notata) provoco nunc pleniùs ad externam utriuſque faciem: Breviorem nempe Inſcriptionem, ad exemplum longioris, undecim verſiculis extenſam: Nec non (ex relatu Rev. B. Mould) juſtas illas quidem longioris Inſcriptionis lineas; brevioris autem vagas, enormes, graciles; leviſſiméque, in extimâ lapidis ſuperficie, ſuperinductas potiùs, quàm inciſas. His accedat conjectura, quam nunc demum, nec, ut ſpero, improbandam profero: inciſam nempe fuiſſe in ſuperiore, vacuâque lapidis parte, breviorem hanc inſcriptionem, cùm reficeretur fortè, & curaretur, ex Phanodici rogatu, proceſſu aliquo temporis paſſâ detrimentum

trimentum Statua. Quâ quidem occasione, nec immeritò, tum vocem μνῆμα omissam cernimus, tum ἐὰν δέ τι πάσχω, & quæ sequuntur ad finem usque inscriptionis. Non est interim cur miretur Vir doctissimus, rogitetque, *cur in parte lapidis inferiore primaria incisa sit inscriptio, terræ mox aggestu, sordibusque, & sentibus obscuranda?* Cùm enim Stela, sine capite imposito, novem habeat pedum altitudinem, basique trium minimùm pedum sub tecto superstructa fuerit; rectissimè à Stelæ medio, aut paulo supra medium, incipere debuere versus; eâ nempè parte monumenti, quæ legentium staturam, & prætereuntium oculos æquaret.

VI.

Pag. 31. lin. 30. Φανοδίκου εἰμί] i. e. *Sum ego Statua, aut imago Phanodici*, intellectâ voce εἰκών, ξόανον, ἄγαλμα aut ἀνδριάς· non aliter ac vox Νόμισμα in Numismatis ΑΜΥΝΤΑ, ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ intelligitur. Dubitavit valdè Vir doctissimus, *an nomen personæ, cui Statua honori obtigit, secundo unquam casu indicaretur.* Sed dubium hoc clara eximunt exempla, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΙΘΡΙΔΑΤΟΥ basi antiquæ Statuæ in Delo insulâ inscripti: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ in eâdem insulâ: L. JUNII RUSTICI PHILOSOPHI STOICI, & ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ, inter antiquitates Græcas Gronovianas, Vol. III. ubi tamen dubium facit mancum initio nomen annon ΕΡΜΟΔΩΡΟΥ legendum fuerit: de quo Plinius lib 34. c. 5. *Fuit Hermodori Ephesii* [Statua] *in Comitio, legum, quas Decemviri scribebant, interpretis, publicè dicata.*

VII.

Pag. 34. lin. 3. *Utramque statua Personam, & loquentis & donantis, induit.*] Hoc, uti dixi, duriusculum & abnorme visum, frustra emendare voluit Vir doctissimus, dum *vocem* ΚΑΓΩ *ad primum inscriptionis membrum, præpostero verborum ordine, nec ferendo, retulit.* Redit enim in sequente membro extrudi visa persona; & nolit, velit emendator, in voce ἔδωκα intelligetur. Hoc verò tam abnorme & duriusculum cùm graves plerique auctores in se admiserint; quid mirum si rudi fortè lapidis inscriptori accidisse reperiatur? Perfacilè sanè imaginis, & personæ ab imagine expressæ, notiones inter se invicem permutantur. Atque hinc illud Pausaniæ, statuas in Prytaneo recitantis. Sunt illic, inquit, ἀνδριάντες ἄλλοι τε καὶ Αὐτόλυκος ὁ παγκρατιαστής· i. e. *tum aliæ imagines, tum Autolycus:* quod rectiùs Αὐτολύκου, casu prorsùs secundo, efferendum esset. At Historicus ab imagine ad personam σχηματικῶς, ut ait Thucydidis Scholiastes, ἀκαταλλήλως, & ἀνακολούθως transiit. Par quoque & ipsius Patris Ennii, à suâ ipsius imagine inexpectata ad se ipsum transitio. Sic enim antiquum epigramma.

Aspicite, O civeis, senis Ennî imagini' formam:
Hic vostrûm panxit maxsuma facta patrum.
Nemo me lacrumeis decoret, nec funera fletu
Facsit. quur? volito vivu' per ora virûm.

Ubi NEMO ME &c. phrasi insperatâ, lectorem nil tale opinantem excipit.

VIII.

Ad Pag. 35. Dixeram fortè vocem ἐπίστατον tanquam ignotiorem in longiore inscriptione per ὑποκρητήριον, tanquam per notiorem, in breviori explicatam esse. Sed hoc convellens Vir doctissimus ἐπίστατον in Libris incassum quærit; & abesse iisdem ὑποκρητήριον non rectè opinatur. “ *Invenitur*, inquit, *in Aristophane* ἐπίστατος; at “ ὑποκρητήριον *nullibi nisi in hoc lapide*”. Jam verò ut moto sine causâ dubio satisfaciam, contrarium, hoc brevi additamento, ostendendum duxi. Hactenus (aiebam) vox ἐπίστατον in Lexica non irrepsit, nisi quod simile quiddam habeant in ἐπίστημα pro στήλη posito. Sed addo nunc, ὑπόστατον à Polluce, idque simili planè sensu, recenseri: Lib. 10. cap. 22. Occurrit etiam λουτήριον ἐπὶ τῷ ὑποστάτῃ, i. e. *lavacrum fulcro impositum*,

in Pausan. Phocicis. c. 26. Erravit verò Vir doctissimus dum, nescio cui fisus Scholiastæ, Aristophaneum istud τȣ̃πισάτȣ à recto ἐπίςαlος sustinuit deflectere, quod verè quidem ab Ἐπιςάτης, statuentibus sic Suidâ Stephanóque, deflectendum fuerit. Neque apud Comicum vox ista (quod pro certo habet Vir doctissimus) focarium instrumentum denotat; sed Larem familiarem, Deum ἴπνȣ Ἐπιςάτlω, Foci *Penetralis* Præstitem, signo ibi parvulo sacratum. Græcis enim Δαίμονες ἐπιςάται, qui Romanis Dii Præstites & Præsides fuere. De quibus Ovidius in Fastorum quinto,

Præstitibus Maiæ Laribus vidêre Calendæ
Aram constitui, signaque parva Deûm.

Epops igitur, in Avibus Aristophanis, duos, qui advenere, fugitivos ad ξυνοικίαν, adeóque ad Focum Larium, quò familia convenit, admissurus, Age (inquit p. 561)

Ἄγε δὴ σὺ, καὶ σὺ, τὴν πανοπλίαν πάλιν
Ταύτlω λαϐόνlε κρεμάσαlον, Τυχῇ 'γαθῇ,
Ἐις τ̃ ἴπνον εἴσω, πλησίον τȣ̃ 'πιςάτȣ. i. e.
Age tu, tuque alter, armaturam iterum (quam posuistis)
Hanc capientes, suspendite eam, Bonâ cum Fortunâ,
Interiùs in foco, prope (Larem) *Præstitem.*

Ἴπνος iste à cavitate Æolibus κοῖλον vocabatur, Laresque in eo positi *coillo* potentes, secundùm Inscriptionem à Tertulliano, in libello *de Spectaculis*, servatam. Arma verò, idque prope Lares, suspendere solenne semper fuit fugitivis, sospitatis tandem & periculo defunctis. Quæ res & ejusdem Ovidii carmine celebrata est,

Miles ut emeritis non est satis utilis annis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma Lares. Trist 4. El. 4.

Quod si alio teste, aut auctore, indigeat hæc nostra interpretatio, accedat Plautus, Aristophanis non rarò imitator, qui, habito ob oculos ultimo illo versiculo, in suam eum transtulit *Aulularíam*, Act. 2. Scen. 8.

Nunc tusculum emi, & hasce coronas floreas:
Hæc imponentur in foco nostro Lari.

Vox igitur ἐπίςαlον, sive ἐπίςαlος malit Vir doctissimus, non nisi manifesto errore Aristophani tribuitur. At, quam ille vocem aliàs ignotam statuit, ὑποκρηlήριον clarè satis ab Herodoto, quanquam ὑποκοριςικῶς dicitur; ab Athenæo verò, & Plutarcho, explicatur. Ἀλυάτlης ὁ Λυδὸς (Lib. 1. cap. 26.) ἀνέθηκεν ἐς Δελφȣ̀ς κρηlῆρα τε ἀργύρεον μέγαν, καὶ ὑποκρηlηρίδιον σιδήρειον κολλητὸν, θεᾶς ἄξιον, i. e. *Alyattes ille Lydus Craterem ingentem argenteum apud Delphos dedicavit, & Hypocraterium parvulum, ferreum, conglutinatum, contemplatu dignum.* Quæ quidem Herodotea respiciens fortè Athenæus (lib. 5. cap. 13.) ὑποκρηlηρίδιον interpretatus est ἐγίυθήκην, ἐγίυθήκας verò λεϐήτων ὑποθήμαlα, hoc est, *Fulcra lebetes sustentantia.* Addit ille ex Simonide, ἐγίυθήκη κ' ἐπ' αὐτῆς κύπελλον, i. e. *Incitega & incitegæ insistens poculum.* Pro ἐγίυθήκη verò (ut obiter id moneam) scribendum esse ἐγκειθήκη, detorta ex eo *incitega* vox Latina indicat. Interea rem totam conficit, quàm felicissimè, hoc ipsum Herodoti ὑποκρηlηρίδιον. Nam ad Pausaniæ usque tempora servatum minutim ab eo *in Phocicis* cap XVI. describitur, vocaturque ὑπόθημα τȣ̃ Ἀλυάτlȣ κρηlῆρος, i. e. *Halyattis crateræ basis:* iterumque, ἕδρα τῷ κρηlῆρι, i. e. *crateræ, sedis instar, inserviens*: à Plutarcho verò περιϐόηlος τȣ̃ κρηlῆρος ἕδρα, ἣν Ἡρόδοlος ὑποκρηlηρίδιον ὠνόμασεν, i. e. *celeberrima Crateris sedes, quam* Hypocrateriolum *Herodotus vocavit.* de Orac. def. p. m. 436.

N IX. Pag.

IX.

Pag. 37. l. 39. ΜΕΛΕΔΑ. ΙΝΕΝ**ΕΟ ΣΙΓΕΙΕΣ: *μελεδαίνεν ἐρέω Σιγειεῦς*] Sequutus ſum religioſè trium Apographorum ductus: quorum unum habet ΙΝΕΝ Ε*ΕΟ, alterum ΙΝΕΝ*ΡΕΟ, tertium, omiſſis duabus literis, ΙΝΕΝ**ΕΟ. Quòd ſi conjecturæ indulgendum fuerit, legerem ſanè ΜΕΛΕΔΑ· ΙΝΕΝ: ΔΕΟΣΙΓΕΙΕΣ, i. e. ſervatâ vetuſtâ orthographiâ, *μελεδαίνειν δεῖ, ὦ Σιγειεῦς. curare* [*me*] *oportet*, *O Sigei*. Sed non eadem in antiquos lapides, ac in Auctores toties exſcriptos, Criticis permiſſa eſt poteſtas. Non veretur tamen Vir doctiſſimus renitentem etiam & reclamantem Sigeum lapidem conjectando ſic refingere .... Μελεδὰ ἵν' ἐνδέω Σιγειέσι, i. e. *cura erit*, *ubi opus habeam*, *Sigeenſibus*. Μελεδὴ enim (inquit Vir doctiſſ.) vox eſt Hippocrati eo ſenſu uſitata. Verùm non perplacet iſta lectio, quia voces ἵνα ἐνδέω nullum habent ſenſum niſi qui præceſſerit in iſtis ἐὰν δέ τι πάσχω. Adde quod, ex lege vetuſtæ Orthographiæ, iſtud ΙΝΑ ſine Η literâ initiali non eſſet depingendum: cujus tamen in Apographis nec vola nec veſtigium.

Omitto notare Σιγειέσι à Viro doctiſſimo repoſitum, cùm Σιγειεῦσι Dativus ſit pluralis paulò antè in hoc ipſo lapide adhibitus. Nequeo tamen non notare nothum iſtud Μελεδὴ pro Hippocratico hìc falsò venditatum. Μελέτη quidem & Μελεδαίνω, cum derivatis ab eâ μελεδὼν & μελεδώνη, voces ſunt Hippocraticæ, non rarò inter divina opera, ut propriæ, & genuinæ, agnitæ. At μελεδὴ iſtud Hippocrati primus adſcripſit Stephanus; poſt Stephanum Foëſius; & hâc demum occaſione, poſt eos Vir doctiſſimus. Sed nullus ei, inter voces Hippocraticas, apud Erotianum, Galenum, aut veterem aliquem Lexicographum eſt locus. Neque mirum; cùm μελεδὴ non niſi pro μελέτη, idque ſemel tantùm in exemplaria irrepſerit, Librariorum vitio, temerè nimis δ pro τ (ut fit ferè in cognatis literis) exarantium. Pravus ille, & magni quidem Stephani deceptor, locus, in Edit. Gen. 1657. pag. 616, 617. *de morbis mulierum*, ſic ſe habet; Ἢν μὴ μεγάλα ἕλκεα ἔχοι ... μελεδαινομένη ἐν τάχει ὑγιαίνει· χρὴ δὲ μελεδὴν προσέχειν ἐν τάχει, ἢν ἕλκεα ἐν τῇ μήτρῃ ἔνι. i. e. *Ni magna habeat ulcera*, *Medicum citò nacta convaleſcit Mulier. At oportet curam citò adhibere*, *utero ſi inſint ulcera.* Hæc verò fortè fortuna ex eodem tractatu pag. 696. repetita ſunt, ubi μελέτην locum ſuum lectione non dubiâ tuetur. ἢν μὴ μεγάλα ᾖ τὰ ἕλκεα, μελεδαινομένη ἐν τάχει ὑγιαίνει. Χρὴ δὲ τὴν μελέτην ἀτρεκέως ποιέεσθαι ἑλκέων τῶν ἐν τῇσι μήτρῃσι. Cui quidem & aliud illud ſuffragatur pag. 591. ἔσι δ' ᾗσι καὶ ἕλκεα γίνεται ἐν τῇσι μήτρῃσι· καὶ δεήσεται προσέχειν τῇ μελέτῃ. Faceſſat igitur vox Μελεδὴ, quam uno tantummodò loco exhibent exemplaria, eandem in alio corrigentia; quæque à nullo, ante Stephanum, Lexicographo, ſive ex Hippocrate, ſive ex alio aliquo auctore, adducitur Faceſſat, inquam, ex Hippocrate vox Μελεδὴ, quanquam obliquè eam tuentibus & Stephano, & Foëſio: multoque ocyus faceſſat ex novo Aretæi Indice, in quem clanculum, poſt obortam hanc Falſi ſuſpicionem, præter omne librorum jus, & conſuetudinem, irrepſit. Quanto autem ſatius, ſine inauſpicato hoc tentamine, ΜΕΛΕΔΑ. ΙΝΕΝ interpretari μελεδαίνεν, hoc eſt verum in Æolicâ inſcriptione agnoſcere Æoliſmum. Vulgo enim notum Æolum infinitivos in εν terminatos: unde σπείρεν & ἀναγινώσκεν in Cretenſi, apud Oxonienſes, marmore. Quin & vocalium α & ι alterius ab alterâ divulſionem, poſt Euſtathium & Priſcianum, quos adduxi in Commentario, Salmaſius ex arcanis prodidit. Epiſt. lib. I. Ep. XCVII. *Æoles qui dipthongos nullas agnoſcebant, aliorum dividebant: ut* πάϊς *pro* παῖς, κόϊλον *pro* κοῖλον. *Sic pro* ἄιρω *dixerunt* ἀΐρω. Nil interim refert quâ notâ ſignetur hæc diviſio, ſeu digamma hoc fiat interpoſito, ſeu relicto inter vocales hiatu, ſeu duobus in vocis capite apiculis.

X.

Pag. 38. lin. ult. *Si ὁ* λογοποιὸς *Æſopus ...... is fortè fuerit*, &c.] In dubium vocat Vir doctiſſimus an feriò hujus operis artificem Æſopum Fabulatorem ſtatuam. Ego verò nequaquam id ſtatuo: ſed verecundus, & ſuſpenſo calamo, veniamque ſincerè deprecans, & ne veriſimilia quædam huc facientia imprudens neglexiſſe videar, Lectori hanc injicio cogitatiunculam. Dixi tamen, iterúmque non vereor dicere, *Hoc ipſum ut non temerè nimis affirmari*, *ita nec obſtinatè negari vellem.* Quanquam enim

ex adytis profatur vir doctissimus Æsopo non fuisse fratres; at mihi nil opus hoc oraculo, qui fratres non intelligo uterinos, sed Collegii fabrilis socios. Non mihi autem, sed ipsi se lapidi opponit, dum tres numero artifices uni operi non patitur adscribi. Æsopus enim, fratrésque, quicunque aut hic, aut illi fuerint, tres fuerint necesse est. Et quanquam non nisi durâ lege ad proferenda hujusmodi exempla adigamur; duos tamen unius operis Artifices non semel memorat Pausanias: quin & tres (ni fallor) in Epigrammate dulcissima exhibet Anthologia; *in Append. ad Brodæi Epigram.* p. 13.

Ἀγχάσιος δ' ἐποίησε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης. i. e.
Anchasius fecitque Trophonius atque Agamedes.

XI.

Quidni autem plures uni se operi adscriberent, quum, lege elegantioris Statuariæ, unum idemque opus à pluribus non rarò perficeretur; prima scilicet potiorque pars à primis & potioribus, inferior verò à secundæ, tertiæ, & quartæ aliquando classis operariis? Hosce fabros secundarios, arte atque ordine inferiores, *imos* Horatius vocat: simulque vetus illud Statuariæ institutum aptissimè sic depingit;

Æmilium circa ludum faber imus *& ungues*
Exprimet, & molles imitabitur ære capillos,
Infelix operis summâ, quia ponere totum
Nesciet. de Arte Poet. verf. 32.

Heus verò! hoc ipsum *faber imus* expulsum ex Horatio Bentleiano, & in ejus locum *faber unus* securè receptum cernimus. At ignoscet, spero, fortè & gaudebit, Vir doctissimus, *unus* Horatii amicus atque vindex, si, ope nunc Græcæ Inscriptionis, revocetur illa constans & antiqua lectio, quæ in omnibus ubique apparuit, ante eum natum, exemplaribus. Binas ad rem nostram facientes manu ipse propriâ desumpsi Thyatiris, quæ mox, inter ejus urbis inscriptiones, edi atque explicari postulabunt. Interim earum unam, quanquam loco non suo, proferam: quoniam opportunè fert suppetias tum laboranti Horatio, tum præsenti, quod tractamus, argumento. Λικιννιον. Ρουφινον. Συγκλητικον. υιον. Λικιννιου. Ρουφινου. οι. περι. τον. ηρακλεα. πρωτων. γυμνασιων. νεανισκοι. και. κατα. το. αρχαιον. του. τελους. i. e. *Licinnium Rufinum senatorium Filium Licinnii Rufini* posuere, *qui sunt circa Herculaneum Ludum*, *primarum Scholarum Juvenes*, *quique secundùm vetus institutum, sunt tertiæ*, circa eundem, *Scholæ*. Qui maturè hæc perpendit videbit illud Horatianum, *Æmilium circa ludum faber*, aptissimè respondere Græco οἱ περὶ τὸν Ἡρακλέα νεανίσκοι, alterique illi, quod frequentius fuit, οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. Simulque *imus* quem dixit *faber* respondet tertiæ isti artificum, circa ludum Herculaneum, Scholæ. Porrò plures in hoc lapide artifices, ut in nostro *Æsopus atque fratres*, unum idemque opus manifestò sibi vendicant.

XII.

Hæc sunt quæ notatu non indigna videbantur, post scriptas ad Illustrissimum Amicum, &, scriptoris ipsius jussu, mecum communicatas literas. Jamque pauca essent expendenda, quæ me publicè quidem, sed & humanissimè commonefecit pereruditus ille Literaturæ elegantioris promus condus *Michael Maittaire.* Vide ab eo edita Miscellanea Græcorum aliquot Scriptorum carmina, p. 180. & seqq. Verùm huic quoque, ex superiùs notatis, de vocibus ἐπίσταλον & ὑποκρητήριον, deque notho isto Μελεδα non in lapidem arcessendo, abunde satisfactum spero. Interim unicè est orandus Vir rei Grammaticæ callentissimus, neu velit nobilissimæ Inscriptioni & decus, & florem, & omne penè pretium deterere, *dum literas* ο & ε *breves pro longis lic* asserit *usitatas*; ο *scilicet pro* ω *substituentibus Æolicis, at* ε *pro* η *Doricis scriptoribus.* Quid enim? nullam hæc fatentur dialectum, sed verum illum & antiquum Græcæ linguæ Genium;

Genium; qualem Latina ab ipsâ accepit, hodieque servat; dum, quinque vocalibus contenta, quantitatem literarum O & E non signat picturæ diversitate; ore tantùm & aure dimetitur. Sic igitur ante Euclidem Archontem, non solùm apud Æolas Dorasque, sed mediis etiam Athenis exarari suetum. Monstrat hoc lapidis Baudelotiani titulus, quem, hac quidem occasione, ex Palæographiâ Montfauconii, oculis, quantum id typi patiantur, nunc subjiciam. ΗΟΙΔΕ ⁝ ΕΝΤΟΙ ⁝ ΠΟΛΕΜΟΙ ⁝ ΑΠΕΘΑΝΟΝ ⁝ ΕΝΚΥΠΡΟΙ ⁝ ΕΝΑΙΛΥΠΤΟΙ ⁝ ΕΝΦΟΙΝΙΚΕΙ ⁝ ΕΝΑLΙΕΥΣΙΝ ⁝ ΕΝΑΙΛΙΝΕΙ ⁝ i. e. οἵδε ἐν τῷ πολέμῳ ἀπέθανον, ἐν Κύπρῳ, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Φοινίκῃ, ἐν Ἁλιεῦσιν, ἐν Αἰγίνῃ. Nemo in his dixerit aut ο pro ω, aut ε pro η, breves pro longis, substitutas. Sed nondum inventis, aut saltem nondum acceptis Simonideis longarum formis, una illa & perpetua Ε & Ο figura, ut hodiè in Latinâ Filiâ, ita tunc in Matre Græcâ, tum brevem tum longam designabat.

Eodem erravit tramite Vir aliàs certè Κριτικώτατος, dum non concedit voces Ηάισωπος & Ηαδελφοὶ ex articulis ὁ & οἱ meditante synalœphâ esse enatas. *Reclamant* inquit *Synalœphæ & Craseos leges: nam ο α in ω, οι α in ῳ coalescunt, ut ὤ"ρχων & ῴ "νδρες. Pari ratione voces supradictæ fierent ὦ 'σωπος & ῷ 'δελφοί.* Rectè quidem ista; si ageretur de inscriptione & de Grammaticâ post Euclidem natâ. Nunc autem clament quantum poterint Craseos & Synalœphæ leges: at fortiùs, credo, reclamabit Sigeus Lapis, " *natum se eo seculo in quo ω nondum natum fuit; proinde iis se non legibus teneri.*

Frustra ab eodem *M. M.* exagitata est vox ἐρέω tanquam ab Homero cum accusativo solummodò, aut dativo, neque sensu *jubendi*, usurpata. Sed nostro planè sensu, & Syntaxi non dissimili, Patrocli jam defuncti imago sic alloquitur Achillem, Il. Ψ. ψ. 83,

> Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴκε πίθηαι,
> Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ. i. e.
>
> *Jussero præterea, mihi si concedis, Achille,*
> *Ossa tuis uno mea ponere juncta sepulchro.*

Sciet etiam ἐρέω (non aliter atque verbum εἰπεῖν apud Evang. Matt. IV. 3. & sæpius apud Thucydidem, notante id clariss. Hudsono ad lib. 7. §. 29.) rectè pro *jubebo* positum: ut docet ejus contrarium ἀπερῶ, *vetabo* significans. Interim hæc duo Græca, inter se contraria, à contrariis duobus Anglicanis *to bid* & *to forbid*, longè aptiùs reddentur. Ego enim neque Græcum ἐρέω, nec Latinum *jubebo* notione *imperandi* capio; sed *hortandi*, *rogandi*, *volendi:* Quo sensu Lectorem demum salvere, valere, sine livore esse *jubeo.*

ERRATA.

P. 18. col. 2. l. 3. ἀπολήψεως leg. ἀπολήψεως. 28. col. 1. l. 3. à fine *eruditissiâ* leg. *eruditissimâ*. 20. l. 20. ῥάγος leg. ῥάκος. 28. in notis *Origines* & *Originem* leg. *Origenes*, *Origenem*.

Psephisma

Pſephiſma *SIGEORUM*,

ad Regem Antiochum Soterem,

Et ſecundam ejus Uxorem,

Sororem Reginam, ſpectans.

Haym Thes. Britan. part. 1 p. 27. 31.

INſcriptionem Sigeam antiquiſſimam, non ſolùm βȣϛροφηδὸν exaratam, ſed & Cadmeis literis inſignem, excipiat Sigea altera, quâ (ſi Teiam exceperim & Boſporanam, mox, Deo volente, ſecuturam) vix ulla, ut opinor, è Simonideo ducta Alphabeto, vetuſtior ad nos pervenit. Claræ enim Chronici marmorei Epochæ quatuordecim poſt annis, Archonte Athenis Diogneto, ſunt deſcriptæ. Et cùm Stela illa celeberrima Oxonienſis, Magnetum & Smyrnæorum fœderi dicata, non niſi Seleuci Callinici Majeſtatem ſpectet; hæc avo ejus Antiocho Seleuci Nicatoris Filio firmatum Imperium gratulatur; ſecundo, ut videtur, poſt occiſum Seleucum anno, æræ Seleucidarum 35, ante Chriſtum 278. Sciat interim Lector, permiſſam mihi humaniſſimè egregii lapidis deſcriptionem, ab illuſtriſſimo Armigero, *Edwardo Wortleio Montague*, à Regiâ nuper Majeſtate ad Portam Ottomanicam Legato. Is enim illum reperit Sigei, intra parietes iſtius Templi Chriſtiani, cujus fores Phanodicus noſter cuſtos immotus ſervat. Repertum Eruditiſſimus Legatus aureis aliquammultis redemit à Sacerdote Græco; redemtumque ſecum in Britanniam auro contra non carum reportavit. Sic igitur marmorea ſtela, parte ſui inferiore mutilata.

1. ΕΠΙΜΗΝΙΕΥΟΝΤΟΣΝΥΜΦΙΟΥΤΟΥΔΙΟΤΡΕΦΟΥΣΕΠΙΣΤΑΤΟΥΝΤΟΣΔΕΔΙΟ... ΙΟΥΤΟΥ
2. ΙΠΠΟΜΕΔΟΝΤΟΣΔΗΜΗΤΡΙΟΣΔΙΟΥΣΕΙΠΕΝΕΠΕΙΔΗΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝΤΙΟΧΟΣΒΑΣΙΛΕΩΣ
3. ΣΕΛΕΥΚΟΥΕΝΑΡΧΗΙΤΕΠΑΡΑΛΑΒΩΝΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΚΑΙΠΡΟΣΤΑΣΕΝ
4. ΔΟΞΟΥΚΑΙΚΑΛΗΣΑΙΡΕΣΕΩΣΕΞΗΤΗΣΕΤΑΣΜΕΝΠΟΛΕΙΣΤΑΣΚΑΤΗΝΣΕ
5. ΛΕΥΚΙΔΑΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑΣΥΠΟΚΑΙΡΩΝΔΥΣΧΕΡΩΝΔΙΑΤΟΥΣΑΠΟΣΤΑΝΤΑΣ
6. ΤΩΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝΕΙΣΕΙΡΗΝΗΝΚΑΙΤΗΝΑΡΧΑΙΑΝΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΝΚΑΤΑΣΤΗΣΑΙ
7. ΤΟΥΣΔΕΠΙΘΕΜΕΝΟΥΣΤΟΙΣΠΡΑΓΜΑΣΙΝΕΠΕΞΕΛΘΩΝΚΑΘΑΠΕΡΗΝΔΙΚΑΙΟΝΑΝΑ
8. ΚΤΗΣΑΣΘΑΙΤΗΜΠΑΤΡΩΙΑΝΑΡΧΗΝΔΙΟΚΑΙΧΡΗΣΑΜΕΝΟΣΕΠΙΟΥΑΗΙΚΑΛΗΙΚΑΙΔΙΚΑΙΑ.
9. ΚΑΙΛΑΒΩΝΟΥΜΟΝΟΝΤΟΥΣΦΙΛΟΥΣΚΑΙΤΑΣΔΥΝΑΜΕΙΣΕΙΣΤΟΕΝΑΓΩΝΙΣΑΣΘΑΙΠΕΡΙ
10. ΤΩΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝΑΥΤΩΙΠΡΟΘΥΜΩΣΑΛΛΑΚΑΙΤΟΔΑΙΜΟΝΙΟΝΕΥΝΟΥΝΚΑΙΣΥΝ
11. ΕΡΓΟΝΤΑΣΤΕΠΟΛΕΙΣΕΙΣΕΙΡΗΝΗΝΚΑΙΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΕΙΣΤΗΝΑΡΧΑΙΑΝΔΙΑΘΕΣΙΝ
12. ΚΑΤΕΣΤΗΣΕΝΝΥΝΔΕΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΣΕΠΙΤΟΥΣΤΟΠΟΥΣΤΟΥΣΕΠΙΤΑΔΕΤΟΥΤΑΥΡΟΥ
13. ΜΕΤΑΠΑΣΗΣΣΠΟΥΔΗΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΑΜΑΚΑΙΤΑΙΣΠΟΛΕΣΙΝΤΗΝΕΙΡΗΝΗΝΚΑΤΕΣΚΕΥ
14. ΑΣΕΝΚΑΙΤΑΠΡΑΓΜΑΤΑΚΑΙΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΕΙΣΜΕΙΞΩΚΑΙ...... ΕΡΑΝΔΙΑΘΕΣΙΝ
15. ΑΓΗΓΟΧΕΜΑΛΙΣΤΑΜΕΝΔΙΑΤΗΝΙΔΙΑΝΑΡΕΤΗΝΕΙΤΑΚΑΙΔΙΑΤΗΝ......ΩΝΚΑΙΤΩΝ
16. ΔΥΝΑΜΕΩΝΕΥΝΟΙΑΝΟΠΩΣΟΥΝΟΔΗΜΟΣΕΠΕΙΔΗΚΑΙΠΡΟΣ.... ΚΑΘΟΝΚΑΙΡΟΝ
17. ΠΑΡΕΛΑΒΕΝΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΕΥΧΑΣΚΑΙΘΥΣΙΑΣΥΠΕΡΑΥΤΟΥΠΑΣΙΤΟΙΣΘΕΟΙΣ
18. ΔΙΕΤΕΛΕΙΠΟΙΟΥΜΕΝΟΣΚΑΙΝΥΝΕΥΝΟΥΣΩΝΚΑΙΤΗΝΑΥΤΗΝ.... ΕΣΙΝΕΧΩΝ
19. ΦΑΝΕΡΟΣΗΙΤΩΙΒΑΣΙΛΕΙΤΥΧΗΙΤΗΙΑΓΑΘΗΙΔΕΔΟΧΘΑΙΤΗΙΒ....... ΤΩΙ
20. ΔΗΜΩΙΤΗΜΜΕΝΙΕΡΕΙΑΝΚΑΙΤΟΥΣΙΕΡΟΝΟΜΟΥΣΚΑΙΤΟΥΣ...... ΕΙΣΕΥΞΑΣ
21. ΘΑΙΤΗΙΑΘΗΝΑΙΤΗΙΙΛΙΑΔΙΜΕΤΑΤΩΝΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝΤΗΝΤΕΠΑΡΟΥΣΙΑΝΓΕΓΟ
22. ΝΕΝΑΙΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣΚΑΙΤΗΣΑΔΕΛΦΗΣΑΥΤΟΥΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣΚΑΙΤΩΝΦΙΛΩΝ
23. ΚΑΙΤΩΝΔΥΝΑΜΕΩΝΚΑΙΓΙΝΕΣΘΑΙΤΑΤΕΑΛΛΑΑΓΑΘΑΤΩΙΒΑΣΙΛΕΙΚΑΙΤΗΙΒΑΣΙ
24 ΛΙΣΣΗΙΠΑΝΤΑΚΑΙΤΑΠΡΑΓΜΑΤΑΚΑΙΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΑΥΤΟΙΣΔΙΑΜΕΝΕΙΝΛΑΜΒΑΝΟΥ
25. ΣΑΝΕΠΙΔΟΣΙΝΚΑΘΑΠΕΡΑΥΤΟΙΠΡΟΑΙΡΟΥΝΤΑΙΕΥΞΑΣΘΑΙΔΕΚΑΙΤΟΥΣΑΛΛΟΥΣΙΕΡΕΙΣΚΑΙ
26. ΙΕΡΕΙΑΣΜΕΤΑΤΟΥΙΕΡΕΩΣΤΟΥΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣΑΝΤΙΟΧΟΥΤΩΙΤΕΑΠΟΛΛΩΝΙΤΩΙΑΡΧΗΓ...
27. ΤΟΥΓΕΝΟΥΣΑΥΤΟΥΚΑΙΤΗΙΝΙΚΗΙΚΑΙΤΩΙΔΙΙΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΘΕΟΙΣΠΑΣΙΚΑΙΠΑΣΑΙΣ....
28. ΤΑΙΣΕΥΧΑΙΣΤΗΙΜΕΝΑΘΗΝΑΙΣΥΝΤΕΛΕΣΑΤΩΣΑΝΤΗΝΝΟΜΙΖΟΜΕΝΗΝΚΑΙΤΑΤ.........
29. ΣΙΑΝΟΙΤΕΙΕΡΟΝΟΜΟΙΚΑΙΟΙΠΡΥΤΑΝΕΙΣΜΕΤΑΤΗΣΙΕΡΕΙΑΣΚΑΙΤΩΜΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ......
30. ΛΛΩΝΙΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΘΕΟΙΣΟΙΣΤΡΑΤΗΓΟΙΜΕΤΑΤΩΝΑΛΛΩΝΙΕΡΕΙΩΝΟΤΑΝ..........
31. ΣΙΑΣΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΕΙΤΩΣΑΝΟΙΤΕΠΟΛΙΤΑΙΚΑΙΟΙΠΑΡΟΙΚΟΙΠΑΝΤΕΣΚΑΙΣΥΝ...........
32. ΑΣΣΥΝΤΕΛΕΙΤΩΣΑΝΘΥΣΙΑΣΤΟΙΣΘΕΟΙΣΥΠΕΡΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣΚΑΙΤΟΥΔΗΜΟΥ.........
33. ΕΙΣΤΗΝΤΙΜΗΝΚΑΙΔΟΞΑΝΑΝΗΚΟΝΤΑΣΥΓΚΑΤΑΣΚΕΥΑΞΩΝΟΔ.......................
34. ΝΕΣΑΙΜΕΝΑΥΤΟΝΕΠΙΤΗΙΑΡΕΤΗΙΚΑΙΤΗΙΑΝΔΡΑΓΑΘΙΑΙΤΗΙ....................
35. ΚΟΝΑΧΡΥΣΗΝΕΦΙΠΠΟΥΕΝΤΩΙΕΡΩΙΤΗΣΑΘΗΝΑΣΕΝΤΗΙΣ...............
36. ΕΠΙΒΗΜΑΤΟΣΤΟΥΛΕΥΚΟΛΙΘΟΥΚΑΙΕΠΙΓΡΑΨΑΙΟΔΗΜΟΣ..................
37. ΟΧΟΝΒΑΣΙΛΕΩΣΣΕΛΕΥΚΟΥΕΥΣΕΒΕΙΑΣΕΝΕΚΕΝΤΗΣΕΙΣΤΟΙΕΡΟ...............
38. ΤΗΡΑΓΕΓΟΝΟΤΑΤΟΥΔΗΜΟΥΑΓΟΡΕΥΣΑΙΔΕΚΑΙΕΜ......................
39. ΓΥΜΝΙΚΩΙΑΓΩΝΙΤΟΝΑΓΟΝΩΘΕΤΗΝΚΑΙΤΟΥΣ. . . . .
40. ΛΙΣΚΑΙΑΙΑΟΙΠΑΙΠΟΛΕΙΣΣΤΕΦΑΝΩΣΙΝ. . . . .
41. ΙΛΙΑΔΑΤΗΝΑΓΓΕΛΙΑΝΠΟΙΟΥΜΕΝΟΥΣ. . . . .
42. ΕΛΕΣΘΑΙΔΕΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΕΚΠΑΝ. . . . .
43. ΑΣΠΑΣΑΜΕΝΟΙΕΑΥΤΟΝΠΑΡΑΤ. . . . .
44. ΠΙΑΙΝΕΙΝΑΥΤΟΝΤΕΚΑΙΤΗΝ. . . . .
45. ΚΛΙΤΟΥΣΦΙΛΟΥΣΚΑΙ. . . . .
46. ΜΗΝΚΑΙΑΠΟΛΟΓΙΣΑΜ. . . . .
47. .... ΑΥΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣ. . . . .

Idem Psephisma scriptione hodiernâ repræsentatum, Latineque redditum, restitutis usque ad versum 39. quibusdam, quæ fugêre, literis.

1. Ἐπιμηνιεύοντος Νυμφίου τοῦ Διοτρέφους, Ἐπιστατοῦντος δὲ Διονυσίου τοῦ	Epimenia procurante Nymphio, Diotrephis F. Epistatam verò agente Dionysio
2. Ἱππομέδοντος, Δημητρίου Διοὺς εἶπεν. Ἐπειδὴ βασιλεὺς Ἀντίοχος βασιλέως	Hippomedontis F. Demetrius Diis F. sententiam dixit. Quoniam Rex Antiochus Regis
3 Σελεύκου ἐν ἀρχῇ τε παραλαβὼν τὴμ βασιλείαν, καὶ προστὰς ἐν-	Seleuci F. & ab initio adeptus regnum, instansque
4. δόξου καὶ καλῆς αἱρέσεως ἐζήτησε τὰς μὲν πόλεις τὰς κα [τὰ] τὴν Σε-	bono & pleno gloriæ proposito, quæsivit quidem, quæ in

5. λευκίδα, περιεχομένας ὑπὸ καιρῶν δυσχερῶν, διὰ τοὺς ἀποστάντας	Seleucide ſunt urbes, difficultate temporum implicitas, culpâ quorundam qui ſe
6. τῶμ πραγμάτων, εἰς εἰρήνην καὶ τὴν ἀρχαίαν εὐδαιμονίαν καταστῆσαι,	à rerum ſtatu alienos geſſerant, in pace & priſtinâ felicitate ſtabilire;
7. τοὺς δ' ἐπιθεμένους τοῖς πράγμασιν ἐπεξελθὼν, καθάπερ ἦν δίκαιον, ἀνα-	factoque in eos impetu qui rerum invaſerant adminiſtrationem, paternum, uti æquum fuit,
8. κτήσασθαι τὴμ πατρῴαν ἀρχήν· δι' ὃ καὶ χρησάμενος σπουδῇ καλῇ καὶ δικαίᾳ	imperium ſibi recuperare; quamobrem & bonâ & honeſtâ diligentiâ uſus,
9. καὶ λαβὼν οὐ μόνον τοὺς φίλους, καὶ τὰς δυνάμεις, εἰς τὸ ἐναγωνίσασθαι περὶ	& accipiens ſecum, non ſolùm amicos & copias militares, ut certatim &
10. τῶμ πραγμάτων αὐτῷ προθύμως, ἀλλὰ καὶ τὸ δαιμόνιον εὔνουν καὶ συν-	promptè ei pro Republicâ adeſſent, ſed & ipſum Deum fautorem ſociumque
11. εργόν, τάς τε πόλεις εἰς εἰρήνην, καὶ τὴμ βασιλείαν εἰς τὴν ἀρχαίαν διάθεσιν	operis, & urbes in pace, & regnum in diſpoſitione priſtinâ
12. κατέστησεν· Νῦν δὲ παραγενόμενος εἰς τοὺς τόπους τοὺς ἐπίταδε τοῦ Ταύρου	ſtabilivit: Jamque veniens ad ea loca quæ ſunt intra montem Taurum,
13. μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας, ἅμα καὶ ταῖς πόλεσιν τὴν εἰρήνην κατεσκεύ-	omni curâ ſtudioque, ſimul urbibus pacem procuravit,
14. ασεν, καὶ τὰ πράγματα καὶ τὴμ βασιλείαν εἰς μείζω καὶ [τελεωτ]έραν διάθεσιν	ſimul Rempublicam Regnumque ad ampliorem ſtatum, & meliorem diſpoſitionem
15. ἀγήγοχε, μάλιστα μὲν διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετήν, εἶτα καὶ διὰ τὴν [τῶν φίλ]ων καὶ τῶν	perduxit; maximè quidem propriâ ſui ipſius virtute, deinde etiam amicorum &
16. δυνάμεων εὔνοιαν. Ὅπως οὖν ὁ δῆμος, ἐπειδὴ καὶ πρόσ[εχώς] καθ' ὃν καιρὸν	poteſtatum benevolentiâ; *Ut ergo* Populus (quoniam quo tempore
17. παρέλαβεν τὴμ βασιλείαν, εὐχὰς καὶ θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς θεοῖς	Regnum capeſſivit, ſupplicationibus & victimis pro eo Diis omnibus
18. διετέλει ποιούμενος, καὶ νῦν εὔνους ὢν καὶ τὴν αὐτὴν [διάθ]εσιν ἔχων	attentè faciens perſeveravit) nunc etiam bonum animum & eandem erga Regem diſpoſitionem habentem
19. φανερὸς ᾖ τῷ βασιλεῖ, Τύχῃ τῇ ἀγαθῇ δεδόχθαι τῇ β[ουλῇ καὶ] τῷ	clarè ſe demonſtret, *Bonâ Fortunâ* placere Senatui
20. δήμῳ, τὴμ μὲν ἱέρειαν καὶ ἱερονόμους, καὶ τοὺς [πρυτάν]εις εὔξασ-	Populoque, & Sacerdotem ipſam, & Sacrorum Magiſtros, & Prytanes ſupplicationem
21. θαι τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἰλιάδι, μετὰ τῶμ πρεσβευτῶν, τήν τε παρουσίαν γεγο-	Minervæ Llienſi facere, unà cum Legatis, tum ob adventum
22. νέναι τοῦ βασιλέως, καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ βασιλίσσης, καὶ τῶν φίλων,	Regis, & ſororis ejus Reginæ, & Amicorum
23. καὶ τῶν δυνάμεων, καὶ γίνεσθαι τά τε ἄλλα ἀγαθὰ τῷ βασιλεῖ, καὶ τῇ βασι-	& Poteſtatum; tum quòd alia quoque bona & regi eveniant, &
24. λίσσῃ πάντα, καὶ τὰ πράγματα καὶ τὴμ βασιλείαν αὐτοῖς διαμένειν λαμβάνου-	Reginæ omnia, quòdque Reſpublica & Regnum ipſis permaneat,

25. σαν

25. σαν ἐπίδοσιν, καθάπερ αὐτοὶ προαιροῦνται. Εὔξασθαι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἱερεῖς καὶ	incrementum etiam accipiens, prout ipsi præoptant: Supplicationem item facere alios aliasque
26. ἱερείας, μετὰ τοῦ ἱερέως τοῦ τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου, τῷ τε Ἀπόλλωνι τῷ ἀρχηγ [έτῃ	Sacerdotes, unà cum Sacerdote Regis Antiochi, & Apollini generis ejus auctori,
27. τοῦ γένους αὐτοῦ, καὶ τῇ Νίκῃ, καὶ τῷ Διῒ, καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις. [Ἅμα δὲ	& Victoriæ, & Jovi, & aliis Diis, & Deabus omnibus: Quinetiam una cum
28. ταῖς εὐχαῖς τῇ μὲν Ἀθηνᾷ συντελεσάτωσαν τὴν νομιζομένην καὶ τατ[τομένην θυ-	supplicationibus, Minervæ quidem legitimum & præscriptum sacrificium peragunto
29. σίαν ὅι τε Ἱερονόμοι, καὶ οἱ Πρυτάνεις, μετὰ τῆς Ἱερείας, καὶ τῶμ πρεσβευτῶν, [··ῷ δὲ Ἀπό-	Sacrorum Magistri, & Prytanes, cum ipsâ Deæ Sacerdote & Legatis; Apollini verò
30. λλωνι καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῶν ἄλλων * ἱερειων. Ὅταν [δὲ ποιῶσι θυ- (* Sic.)	cæterisque Diis Prætores, cum aliis Sacerdotibus. Cùm vero sacrificia peragunt,
31. σίας, στεφανηφορείτωσαν. Οἵ τε πολῖται, καὶ οἱ πάροικοι πάντες καὶ συν[οικοι δημοσί-	coronas gestanto. Cives quoque & Incolæ omnes, & contubernales,
32. ας συντελείτωσαν θυσίας τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ δήμου [Σιγειέων. Τὰ δὲ	Diis publica sacrificia peragunto, pro Rege, & Populo *Sigeorum*. Quæ verò
33. εἰς τὴν τιμὴν καὶ δόξαν ἀνήκοντα συγκατασκευάζων ὁ δ[ῆμος παρέξει εἰς τὸ ἐπαι-	ad honorem & gloriam Regis pertinebunt populus apparata habeat *præbeatque*; tum ad
34. νέσαι μὲν αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ ἀνδραγαθίᾳ τῇ [τοσαύτῃ, στῆσαί τε αὐτοῦ εἰ-	laudandum eum, ob Virtutem Fortitudinemque tantam; tum ad ponendam ejus
35. κόνα χρυσῆν ἐφ᾽ ἵππου ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Σ[ιγειέων πόλει,	statuam Equestrem auream, in Templo Minervæ, quod est in Urbe Sigeorum,
36. ἐπὶ βήματος τοῦ λευκολίθου· καὶ ἐπιγράψαι, Ὁ δῆμος [Σιγειέων βασιλέα Ἀντί	supra Basin candidi Marmoris: eique sic inscribunto, *Populus Sigeorum* hoc honore prosecutus est
37. οχον βασιλέως Σελεύκου εὐσεβείας ἕνεκεν τῆς εἰς τὸ ἱερὸ[ν, Εὐεργέτην καὶ Σω-	*Regem Antiochum Regis Seleuci F. ob suam erga Minervæ Templum Pietatem, Benefactorem & So-*
38. τῆρα γεγονότα τοῦ Δήμου. Ἀγορεῦσαι δὲ καὶ ἐμ [πανηγύρει καὶ ἐν τῷ ἐνεστῶτι	*terem Populi.* Hunc verò Honorem & in *Panegyri*, & in *proximo*
39. γυμνικῷ ἀγῶνι τὸν ἀγωνοθέτην καὶ τοὺς [κήρυκας τὴν τιμὴν	Gymnico certamine, ab Agonothetâ & *præconibus* proclamatum iri ....

AD

ANTIOCHI SOTERIS
Inſcriptionem NOTÆ.

℣. 1. Ἐπιμηνιεύοντος Νυμφίου.] i. e. Epimenia agente, celebrante, procurante; ſacrificante Nymphio. Fuere verò Epimenia ſacrificium quoddam epulare, à Collegis Sacerdotibus per vices procurari ſuetum. Liba in eo & mellitæ placentæ epulonibus & convivis, magno numero vocatis, diſtribuebantur: Primo quidem noviluniis (unde & vocis notatio) adſtringebatur. Poſtea, pro re natâ, & celebriori quâvis occaſione, aliis etiam menſis diebus indici cœpit. Singulis verò Diei Epimeniæ actis adſcribebatur Sacerdotis, ſacrum procurantis, nomen: Qui nunc honos indictâ die Epimeniâ, & convocato ſenatu, ut de honorando Rege Antiocho conſuleretur, Nymphio cuidam obtigit. Verus hic & germanus Epimeniorum ſenſus non ex Heſychio aut Harpocratione, vim vocis ſolummodo notantibus, eruendus erat, ſed ex Epictetæ apud Gruterum Teſtamento pag. ccxvi. maturè nimirum obſervatis & perpenſis in eo vocibus, ἐπιμήνια, ἐπιμήνεια, ἐπιμήνιοι, ἐπιμηνιεύειν, item phraſibus, ἐνγραφέτω τός τε ἐπιμηνίος, i. e. *ſacerdotes Epimenios deſcribito*; οἱ ἐπιμήνιοι θύοντες τὰς θυσίας, i. e. *Epimenii ſacrificia peragentes*, ἐμ Μηνὶ Δελφινίωι ἁμέρας τρεῖς ἀποδείξας ἐπιμηνίος, i. e. *in menſe Delphinio, tres dies indicens Epimenios*; θύεν τὰν μὲν τὰν πρώταν ἐπιμηνιεύοντα τῶν Μώσαις, κ. λ. i. e. *primo die Epimenia procurantem ſacrificare Muſis*, &c. Adde ex vetuſto apud Athenæum Pſephiſmate, τάδε ἐπιμήνια θυέτω ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. i. e. *Epimenia peragat Sacerdos una cum collegis epulonibus*. lib. 6. cap. 6.

Ibid ἐπιστατοῦντος . . Διονυσίου.] *Epiſtatam agente Dionyſio.* Apud Sigeos, compoſito ad exemplum Athenienſium ſtatu, duplex fuit Epiſtatæ Magiſtratus. Alter annuus; cui in partem officii ceſſit cuſtodia ærarii, & ſigilli publici, ſortitò ex Prytanibus creatus; diurnus alter, electus è Collegio Proëdrorum quotieſcunque Populi aut Senatûs concilium cogeretur. Præſidebat igitur actis curiæ; ejuſque decretis, unà cum Sacerdote Epimenio, & ſenatore qui ſententiam dixerit, nomen ſuum adſcribebat. Nobili hâc occaſione ad decernendum Regi Antiocho honorem ſenatus populuſque uno & eodem cœtu congregabantur. Separatim tamen leguntur in Magnetum & Smyrnæorum fœdere Ἐπιμήνιοι τῆς βουλῆς, & in Sherardiano Stratonicenſi marmore Ἐπιστάται τοῦ βουλευτηρίου, at in Lege apud Æſchinem Ἐπιστάτης τῶν Προέδρων.

℣. 2. ἐπειδὴ βασιλεὺς Ἀντίοχος βασιλέως Σελεύκου ἐν ἀρχῇ τε παραλαβὼν τὴμ βασιλείαν, κ. λ.] Annus jam agebatur à Seleuco Rege Syriæ nuncupato, hoc eſt ab initio æræ Seleucidarum, triceſimus tertius, ante Chriſtum ducenteſimus octogeſimus; cùm, nunciatâ è Macedoniâ Seleuci nece, Antiochum ejus filium, Stratonices novercæ conjugem, turbulentæ res in Syriâ, & in Aſiâ ultra montem Taurum, excepere. Signatur hic rerum ſtatus in exordio Pſephiſmatis, nec non in hiſtoriâ Memnonis, quam excerpſit & ſervavit Photius; Cod. ccxxiv. cap. 16. ὁ δὲ Σελεύκου Ἀντίοχος πολλοῖς πολέμοις, εἰ καὶ μόλις, καὶ οὐδὲ πᾶσαν ὅμως, ἀνασωσάμενος τὴν πατρῴαν ἀρχὴν πέμπει στρατηγὸν Πατροκλέα σὺν ἐκστρατεύματι εἰς τὴν ἐπίταδε τοῦ Ταύρου. i. e. *Antiochus Seleuci F. cùm multis jam bellis, idque ægrè quidem, neque univerſum tamen, conſervâſſet paternum imperium, Patroclem ducem, cum delectu, mittit in regionem citra montem Taurum.* Hæc ad Antiochi annum primum, eundemque ante Chriſtum 280mum, omnino referenda; quia Patrocles ab iſtâ expeditione redux, à Zipæte ſeniore, Bithynorum Rege, jam vivente, eſt occiſus; qui moriens eo ipſo aut proximo ſaltem anno Bithyniæ regnum Nicomedi filio reliquit.

P ℣. 3.

℣. 3. τὴμ βασιλείαν. ℣. 6. τῶμ πραγμάτων. ℣. 20. τὴμ μὲν ἱέρειαν.] Propositis his exemplis lectorem ne notare pigeat, literam lingualem ν in μ labialem toties hìc conversam, quoties vocem præcesserit à labiali β, aut π, aut μ incipientem: id quod in aliis ejusdem ævi lapidibus, in compositis Græcis ἐμβάλλω, ἐμπίπτω, ἐμμένω, in Latinis *imbibo*, *impono*, *immuto*, similibusque observandum venit. Nimirum hunc induxit usum soni facilior prolatio, dum duæ cognatæ literæ uno oris nisu exprimuntur. Hinc autem vera illa & antiqua Elementi β, compressis labellis, pronunciatio, hoc saltem loco atque tempore, demonstratur; quicquid in contrarium olim edixerit Gardinerus Cancellarius Cantabrigiensis, aut Basileæ nuper peroraverit doctissimus Wetstenius.

℣. 3, & 4. Προστὰς καλῆς αἱρέσεως] *Bonum sibi præfigens institutum*, aut *bono adhærens proposito:* sensu quidem non admodum vulgari; quem tamen D. Paulus in capite ad Titum tertio bis admisit: versibus nempe 8, & 14, καλῶν ἔργων προΐστασθαι. Non dissimile è Thucydide adducit Stephanus, προεστήκεσαν τῆς μεταβολῆς, & è Themistio Budæus, οἱ προϊστάμενοι τῆς δόξης. Anglicè igitur προστὰς feliciùs quàm Latinè redditur, *standing to*, *insisting upon*, &c. Hæc verò omnia comparentur cum opposito ἀποστάντας τῶν πραγμάτων in seq. versu 5.

℣. 5. καὶ τὴν Σελευκίδα] Errore credo marmorarii pro κατὰ τὴν Σελευκίδα. Erat verò Seleucis Syriæ Regio quarta, ad mare vergens: ubi Antiochus opportunè compescendis motibus intentus missos sibi à Philetæro Pergameno Patris Seleuci cineres recepit, eosque Seleuciæ maritimæ in Templo, Nicatorio dicto, Appiano teste, tumulavit.

℣. 5. & 7. ἀποστάντας τῶν πραγμάτων & ἐπιθεμένους τοῖς πράγμασιν.] Vox πράγματα apud optimos quosque auctores, idem quod nunc apud nostrates, *Affaires* & *Things* significat; res nempe, Rempublicam, rerum summam, negotia, potentiam, & majestatem Regni: familiariùs tamen de Regum Syriacorum rebus dicebatur; ut constat ex nostro marmore; ex Magnetum & Smyrnæorum fœdere; nec non ex Machabæorum scriptore; apud quem notandæ phrases, πραγμάτων ἐπίβουλος, 2 Mach. iii. 38. ἀλλότριον γεγονέναι τῶν πραγμάτων, iv. 21. ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων, xiv. 26.

℣. 8. πατρῴαν ἀρχὴν.] Syriam intelligit intra Euphratem & Mare Mediterraneum sitam, Asiamque intra montem Taurum: Transeuphratensem enim Regionem jam olim, ferè tredecim retro annis, unà cum uxore Stratonice, Antiocho, dilecto suo Filio, concesserat Seleucus.

℣. 9, 10. λαβὼν.... Δαιμόνιον εὔνουν καὶ συνεργόν.] Sententia verè pia & magnæ erga Deum fiduciæ plena. Accedit enim ad illud Marci Evangelistæ xvi. 20. τοῦ κυρίου συνεργοῦντος, Pauli item 1 ad Cor. iii. 9. Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· nisi quod verear hîc per Δαιμόνιον intelligi Genium Alexandri M. cui devotus Antiochus noster, & insomniis per eum monitus, posthàc triennio, præclaram illam de Gallis victoriam reportavit. Vid. Lucian. Vol. 1. p. 499. Nummumque excellentiss. Devoniæ Ducis, pag. sequ. 58.

℣. 9. τοὺς φίλους καὶ τὰς δυνάμεις.] Ita scilicet in Oriente de subjectis Regi Satrapis & Dynastis amabant loqui. Versio enim LXX. huic lapidi coæva, sic habet Estheræ cap. ii. 18. *fecit Rex convivium magnum*, τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν, cùm in Hebræo sit *Principibus suis & servis suis*. Et postea Maccabæorum scriptor 1 Macc. xii 43. ἐπέταξε τοῖς φίλοις καὶ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ. Cùm verò Δυνάμεις secundùm vulgarem vocis notationem reddiderim *copias militares*; easdem scilicet quas & Anglicè *Forces* dicimus; meritò tamen dubitandum, annon hîc Δυνάμεις significet Δυνάστας; non aliter ac ἐξουσία apud Divum Paulo pro ἐξουσίαν gerente, & *Potestas*, apud Varronem & Juvenalem, pro potestatem habente ponitur. Ex eâ certe *Potestatis* notatione, & Italicum *Podestà*, & Turcicum *Podeschá* enatum.

℣. 9. εἰς τὸ ἐναγωνίσασθαι αὐτῷ i. e. *ut certatim eum adjuvent.* Sic in Smyrn. & Magn. fœdere, p. 12. τῷ δήμῳ βοηθήσω ἀγωνιζόμενος, & Joan. xviii. 36. οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο.

℣. 12. νυνὶ δὲ παραγενόμενος εἰς τόπους τοὺς ἐπίταδε τοῦ Ταύρου, κ. λ.] Pergit nunc Psephisma ad expeditionem cis montem Taurum, quam, anno Regni secundo, præsens pise Antiochus contra Nicomedem susceperat; mortem scilicet Patroclis, & exerci-

tûs excidium, ulturus. De eâ sic idem Memnon, cap. xvi. Διὰ ταῦτα δὴ ἐπιστρατεύειν ἐγνωκότος Ἀντιόχου κατὰ Βιθυνῶν, ὁ τούτων Βασιλεὺς Νικομήδης διαπρεσβεύεται πρὸς Ἡράκλειαν συμμαχίαν αἰτῶν. i. e. *Hanc ob rem Antiocho contra Bithynos bellum decernente Rex eorum Nicomedes Legatos ad Heraclienses mittit, auxilium ab iis petens.* Iterumque cap. 19. οὔπω συῤῥαγεὶς Ἀντίοχος Ἀντιγόνῳ τὸν πρὸς Νικομήδην χειρίζεται πόλεμον· ὁ δὲ Νικομήδης. . . . . τελήρεις τεσσαρεσκαίδεκα συμμάχους λαμβάνει, καὶ λοιπὸν ἀντικαθίσταται τῷ τοῦ Ἀντιόχου στόλῳ· ἐπὶ χρόνον δέ τινα ἀντικαθιστάντες ἀλλήλοις, οὐδέτεροι μάχης ἦρξαν, ἀλλ' * ἀπράκτοι διελύθησαν. i. e. *Nondum Antigono collisus Antiochus contra Nicomedem Bellum suscipit: Nicomedes autem triremes tredecim auxiliares accipit, & classem tum demum Antiochi opponit classi. Aliquamdiu verò alter alteri oppositus neutrâ ex parte fecere initium pugnæ, sed manibus non concertis recessere.* Apprimè hæc consonant Psephismati. Classe scilicet Antiochi Hellesponti fauces occupante; præsens ipse, & ad omnem eventum paratus, Sigei substitit, unà cum Reginâ & Dynastis & universo comitatu Regio. Idque gratè nunc recolens Sigeorum Populus, nullâ pugnæ factâ mentione, solo Regis adventu stabilitum imperium, & servatas intra montem Taurum civitates, gloriatur.

℣. 12. ἐπίταδε τοῦ Ταύρου.] Non hîc lego cum vulgaribus ἐπὶ τάδε, sed ἐπίταδε, ad normam adverbii ἐπέκεινα· contraria verò significat, nempe *cis*, *citra*, *intra*, *ultra*, pro loci & loquentis ratione; sicut & עבר apud Hebræos, & πέραν apud Evangelistas Græcos.

℣. 14. τὰ πράγματα καὶ τὴν βασιλείαν εἰς μείζω και . . . . . . ἄγειν διάθεσιν ἀγήοχε.] Non incongruè in lacunâ τελεωτέραν leges, ut 3 Macc. iii. 26. διειλήφαμεν . . . τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ τῇ βελτίστῃ διαθέσει καταστασθήσεσθαι. Quæ libentiùs hîc allego, ut scilicet notetur phraseologiæ per totam hanc Inscriptionem cum Phraseologiâ Maccabaicâ conspiratio: nimirum Hellenicâ puritate jam tum apud Syros in Hellenisticam degenerante. Observanda etiam in lapide vox ἀγήοχα, pro quâ ἀγήοχα in libris.

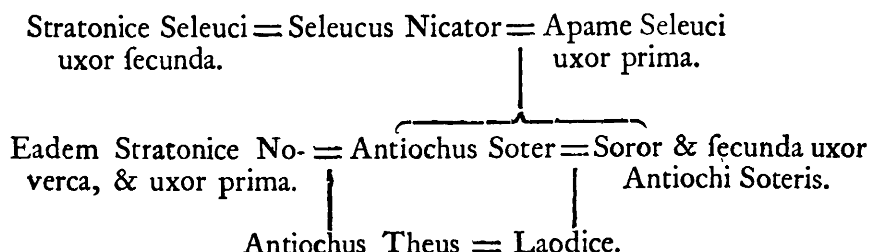
℣. 20. τὴν μὲν Ἱέρειαν, καὶ Ἱερονόμους, καὶ τοὺς Πρυτάνεις εὔξασθαι τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἰλιάδι, κ. λ.] Lucescit hîc Minervæ Iliensis Religio, per sacerdotem fœminam & Ἱερονόμους, hoc est, sacrorum sub eâ magistros, & Prytanes administrata. Nimirum, vastato quanquam Ilio, & portato in Italiam Palladio, revixit tamen in Troade Minervæ Iliensis cultus. Huic (inquit Herodotus) mille boves Xerxes immolavit, ex Asiâ in Europam trajecturus: Huic etiam, teste Arriano, litavit Alexander magnus, factâ jam ex Europâ in Asiam exscensione. Eâdem nunc Antiochus religione motus supplex adiit τὸ Ἀθηναῖον τὸ ἐν Σιγείῳ, i. e. *Minervæ apud Sigeos templum*, sic scilicet ab Herodoto in Terpsichore cap. 95. appellatum: inferiùs verò versu 35. τὸ Ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Σιγειέων πόλει, i. e. *Minervæ in Sigeorum civitate templum.*

Notetur in eodem versu vis vocis εὔξασθαι, ubi, ut *supplicatio* apud Latinos, non tam precationem, quam gratiarum actionem denotat.

℣. 22. τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ βασιλίσσης.] Nonnihil hinc accedit lucis ad stemma Regum Syriæ plenius evolvendum. Huic scilicet Antiocho, Soteri appellato, aliam fuisse uxorem, præter Stratonicen Novercam, ex Polyæno viri docti collegere; at eandem fuisse ipsius sororem nunc primum ex hoc lapide compertum est. Polyæni verba, lib. 8. c. 50. sic se habent. Ἀντίοχος ὁ προσαγορευθεὶς Θεὸς, ἔγημε Λαοδίκην ὁμοπάτριον ἀδελφὴν [non utique ὁμομήτριον] ἐξ ἧς, κ. τ. λ. i. e. *Antiochus cognomine Theus Laodicen uxorem duxit ex eodem, quo ipse, patre* (Antiocho Sotere, at matre non eâdem) *natam*, &c. Ut igitur Antiocho Theo dicto, parentes fuere Antiochus Soter & Stratonice, ita & Laodice ejus uxori idem pater fuit Antiochus Soter; at mater, quæ, in nostro lapide, Regina, Soteris soror, appellatur. Nomen ejus vix ullibi servatur: at credibile est fuisse germanam mariti sororem, ex iisdem queîs ipse parentibus, Seleuco Nicatore, & Apame Persicâ matre genitam. Non diu igitur post patris Seleuci obitum Stratonicen novercam & uxorem amiserat Antiochus: tantum abest à vero quod contra omnem Historiæ fidem Julianus in Misopogone tradidit, recusatam eam vivente patre, & demum, eo mortuo, acceptam. Tutius longè, tum aliis, tum Plutarcho, in Demetrii vitâ, creditur, nuptam Antiocho Stratonicen, & in novum Regnum

Tran-

Transeuphratense ductam, statim postquam pater ejus Demetrius Macedoniæ sibi Regnum usurpaverat; decimo nono videlicet, aut vicesimo æræ Seleucidarum anno. Eâ mortuâ, inducta est secunda uxor, in Inscriptione nostrâ *Soror Regina* appellata. Ejusque, ut videtur, est caput illud muliebre, quod, in nummo Regis Antiochi Soteris, Inscriptionis titulo subjeci. Præfert enim iste nummus Elephantum, notum illud Victoriæ de Gallis reportatæ symbolum; quo tempore Antiochus Sororem hanc Reginam Matrimonio sibi junctam habuit, mortuâ jam, aliquot annis, novercâ uxore Stratonice. *vide notam ad vers.* 8, 9, 10, 38. *cum stemmate sequenti.*

ỳ. 26. τοῦ ἱερέως τοῦ τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου.] Gliscit in his verbis non serva tantùm, sed & profana Græcorum adulatio, quâ Alexandri successores Σωτῆρας Θεοὺς solenni rescripto appellavere. Perpulchrè hanc Atheniensibus in *Demetrio* exprobrat Plutarchus. Μόνοι, inquit, [Ἀθηναῖοι Δημήτριον καὶ Ἀντίγονον] Σωτῆρας ἀνέγραψαν θεοὺς, καὶ τὸν ἐπώνυμον καὶ πάτριον Ἄρχοντα καταπαύσαντες ἱερέα Σωτήρων ἐχειροτόνουν καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. i. e. *Demetrium & Antigonum soli omnium Athenienses Servatorum Deorum titulo in acta retulerunt; abrogatoque patrio Archonte, urbis nomen ferente, Sacerdotem Servatorum singulis annis creaverunt.* Pari titulo ὁ ἱερεὺς ὁ τοῦ βασιλέως, i. e. Sacerdos Regis Antiochi Soteris, hîc Sigei constitutus, ejus adhuc viventis ἀποθέωσιν testatur. Huic, & Seleuco patri, idem Lemni quoque attributum Athenæus, l. 6. c. 16. assentatione ibi graphicè descripta, prodidit. Οἱ Λημνόθεν, inquit, Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου, i.e. *Qui Lemnum incolebant Athenienses Templa extruxere non Seleuci solùm, sed & filii ejus Antiochi.* Facilè ex his patebit, cur in Magnetum & Smyrnæorum marmore, versu 101, Ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ Ἀντίοχος, pater nempe Antiochi Thei, & Seleuci Callinici avus, geminato sic titulo designetur: paratumque jam responsum clariss. Joanni Harduino; qui in Chronologiâ Vet. Testam p. 173. verborum hâc structurâ deceptus, Antiochum primum & secundum, patrem scilicet & filium, Soterem & Theum, in unum temerè confinxit; & Antiochum Theum ex canone Regum Syriæ expunxit. Obiter enim patrem Antiochum, ut & solenniùs ejus ex Stratonice novercâ filium, Θεὸν appellatum novimus. Sed & ipse præstantissimus Spanhemius verba ista Θεὸς καὶ Σωτὴρ Ἀντίοχος de Antiocho Theo filio (patris scilicet Soteris ἀποθέωσιν non advertens) malè videtur accepisse, *de usu numism.* p. 415.

ỳ. 26 & 27. Τῷ . . Ἀπόλλωνι τῷ Ἀρχηγέτῃ τοῦ γένους αὐτοῦ] Nota, ex Justino, malè gloriosa fabula, quâ Apollinem auctorem generis Seleucidæ præ se ferebant. *Seleuci mater Laudice, cùm nupta esset Antiocho, claro inter Philippi duces viro, visa est sibi per quietem ex concubitu Apollinis concepisse; gravidamque factam, munus concubitûs annulum à Deo accepisse, in cujus gemmâ anchora sculpta esset; jussaque donum filio, quem peperisset, dare. Admirabilem fecit hunc visum & annulus, qui posterâ die, ejusdem sculpturæ, in lecto inventus est, & figura anchoræ quæ in femore Seleuci nata cum ipso parvulo fuit. Quamobrem Laudice annulum Seleuco, eunti cum Alexandro magno ad Persicam militiam, edocto de origine suâ dedit. Ubi post mortem Alexandri, occupato regno orientis, urbem condidit, ibique geminæ originis memoriam consecravit. Nam & urbem ex Antiochi patris nomine Antiochiam vocavit, & campos vicinos urbi Apollini dicavit. Originis ejus argumentum etiam in posteris mansit: siquidem filii nepotesque ejus anchoram in femore veluti notam generis naturalem habuere.* Justin. lib. 15. cap. 4. At quid verius, aut quid clarius, ex hoc tanto hiatu colliges, amice Lector, quàm incestam hanc familiam, ex nothâ prorsus origine, & congressu adultero prognatam?

ỳ. 28.
8

℣. 28. νομιζομένην καὶ τεταγμένην θυσίαν] à voce νόμος, & *legem* significante & *legitimam consuetudinem*, νομιζομένην θυσίαν interpretabere *justum*, *legitimum*, *solenne*, *ordinarium*, ex præscriptâ nimirum lege, & recepto more, non ex novâ aliquâ superstitione aut privatâ religione introductum, *sacrificium.* Jubebat scilicet Lex Atheniensium Θεοὺς τιμᾶν καὶ Ἥρωας ἐγχωρίους ἐν κοινῷ, ἑπομένους πατρίοις νόμοις. i. e. *Ritu communi venerari Deos & Heroas indigetas*, *secundùm patrias*, *easque sub pœnâ indictas*, *leges.* Unde & in XII Tabulas Romæ quoque illatum; *separatim nemo habessit Deos.* Hoc igitur sensu & Epicteta, in supra laudato ipsius Testamento, νομιζόμενα dixit & νενομισμένα ἱερά. Maccabæorum auctor (2 Macc. xiv. 14.) τῶν νομιζομένων θαλλῶν. Josephus quoque in Antiq. lib. 4. c. 4. τέλεσπονδα εἰς τὰς θυσίας νενομισμένα. Thucydides lib. 6. c 69. σφάγια τὰ νομιζόμενα, & alicubi, tametsi non succurrit locus, εὐχὰς νομιζομένας. Hinc igitur explicandus, simul & reddendus, D. Lucas, Act. xvi. 13. οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, pro quo pessimè Latina Versio (ut & citato Maccabæorum loco) *ubi videbatur oratio esse.* Rectè Anglicana aliæque, *where Prayer was wont to be made.* Paulò tamen meliùs, *where Prayer was appointed to be made.*

℣. 33. εἰς τὴν τιμὴν καὶ δόξαν ἀνήκοντα.] Ita & de Antigono Macedoniæ Rege Polybius l. 2. c. 70. ἐπ' αὐτὴν ἦλθε τῶν Νεμεέων πανήγυριν . . . τυχὼν πάντων τῶν πρὸς ἀθάνατον δόξαν καὶ τιμὴν ἀνηκόντων. Notanda quoque τιμὴ καὶ δόξα in Nov. Test. sæpissime conjuncta.

℣. 32, 35, 36.] Ter excidit, ab extremo horum versuum, Populi Sigeorum nomen: quasi de industriâ, ad hanc præcipuè partem, destituente lectorem lapide. Illud verò in honorario hoc Psephismate, in æde Minervæ posito, non tam malâ fortunâ factum reor, quàm invidiâ Iliensium, qui, Strabone teste, Sigeum urbem delevere. Cùm verò disertè in Herodoto legatur τὸ Ἀθηναῖον ἐν τῷ Σιγείῳ, pariterque in versu lapidis 35to τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Σ . . . non potui non illic legere Σιγειέων πόλει. Quo dato, & in fine versuum 32, & 36, idem Σιγειέων nomen reponendum fuit.

℣. 34, & 35. Lego in lacunâ [στῆσαι τε αὐτοῦ εἰ]κόνα χρυσῆν ἐφ' ἵππου; & adduco ex Diodoro Siculo consimile quoque Atheniensium eodem ferè tempore de Demetrio & Antigono Psephisma, lib. nempe 20. ubi Archonte Anaxicrate ἐψηφίσαντο χρυσᾶς μὲν εἰκόνας ἐφ' ἅρματος στῆσαι τοῦ τε Ἀντιγόνου καὶ τοῦ Δημητρίου. i. e. *statuas curules aureas Antigoni & Demetrii ponendas decrevere.*

℣. 37. εὐσεβείας ἕνεκεν τῆς εἰς τὸ ἱερόν.] Pari honore Delii in Arundeliano marmore Reginam Laodicem Seleuci Philopatoris uxorem prosequuntur; nempe ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐσεβείας τῆς περὶ τὸ ἱερόν. pag. 142.

℣. 37, & 38. Supplendum, probabili conjecturâ, ob ubique ferè conjunctos *Evergetis* & *Soteris* titulos, Εὐεργέτην καὶ Σω]τῆρα γεγονότα τοῦ δήμου. Σωτῆρα enim quin hîc in marmore scribatur, nullum esse statuo, ne vel minimum dubitandi locum. Itaque, ex hoc ipso tempore, Antiocho id cognominis adhæsit. Et quod nummi non hactenus fecere, unus hic ab ipsâ felici expeditione servatus lapis historicis adstruxit fidem. Unus, inquam, nisi quod in oppido Turcico *Siverbizar*, prope Teum & Isthmum Erythræum sito, subter portam, limen nunc jacet marmoreum, cui inscribitur. . . . . . . ANTIOXOY KAI BAΣIΛIΣΣHΣ ΣTPATONIKHΣ . . . iterumque KAI ANTIOXOY BAΣIΛEΩΣ KAI ΣΩTHPOΣ. Memoratur quidem, ab Appiano in Syriacis, Ἀντίοχος Σελεύκου . . ὁ τῆς μητρυιᾶς ἐρασθεὶς, ὃς καὶ Σωτὴρ ἐπεκλήθη, Γαλάτας ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς Ἀσίαν ἐμβαλόντας ἐξελάσας. Fallitur tamen, aut non rectè intelligitur Appianus, qui verbis sic constructis, *Sotera* eum tum primum cognominatum innuit, cùm Gallos ex Europâ in Asiam irrumpentes repulerat. Priùs enim repressus Nicomedes, & firmatum paternum imperium, & salus data tot intra Taurum montem civitatibus mansurum hunc nominis honorem Antiocho peperere. Cæterùm Appianum non malè lapidi conciliandum reor, si de Gallis quibusdam intelligatur, jam tum, ut auxilio Nicomedi essent, in Asiam transfretantibus. Nam justus ille Gallorum exercitus, a Luciano in Zeuxide descriptus, uno alterove posthac anno, elephantorum ope debellatus est. Neque post eam, utcunque claram & memorabilem, victoriam, Σωτὴρ hocce cognomentum, sed Καλλινίκου acclamatum fuit. Ipse etiam Antiochus, Σωτὴρ à se titulum longè

alienum ratus, partam ſibi & ſuis per ſedecim belluas Σωτηρίαν cum pudore & lacrymis eſt profeſſus: ideoque & erecto poſt prœlium trophæo nil niſi elephantum inſcribi juſſit. *vid. Luciani Zeuxida ſive Antiochum. p. ed. Var.* 583.

Sotera verò inſcribi, ſi vel unius ſolummodò populi aut civitatis fuerit, *hoc quantum eſt? Ita magnum*, inquit Cicero, (in Verrem. 2.) *ut Latino uno verbo exprimi non poſſit. Is eſt nimirum* Soter *qui ſalutem dedit.* Sed auxit titulum Nero, Σωτὴρ inſcriptus τῆς οἰκουμένης. Quibus commotus Divus Paulus, & terrenum Soteris honorem præ cœleſti indignè ferens, non ſine honeſtâ æmulatione quoſdam monet è Philippenſibus; coloniæ nimirum jure, & civitate Romanâ, & Sotere Cæſare gloriantibus; Ἡμῶν ... τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ Σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. i. e. *Nobis eſt in cœlis civitatis jus* (non ut habet Latina, aliæque multæ verſiones *noſtra converſatio in cælis eſt*, ſed) *nobis eſt in cælis civitatis jus: unde etiam* Sotera *exſpectamus Dominum Jeſum Chriſtum.* Phil. iii. 20. Ita igitur Chryſoſtomus in locum, πάντα ἡμῖν ἐν οὐρανοῖς ἐστι· καὶ Σωτὴρ, καὶ πόλις, καὶ ὅ τι ἄν εἴποι τις. i. e, *Omnia nobis ſunt in cælis: & Soter, & civitas, & quodcunque quis optaverit.* Præterea, aut ego egregiè fallor, aut idem ille D. Paulus, & κήρυξ, & ἀπόστολος, & διδάσκαλος ἐθνῶν, falſos Σωτῆρας Θεοὺς toties à Græcorum Præconibus annunciatos, toties in nummis & lapidibus inſcriptos deteſtatus, veram idcircò appellationem Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, non ſemel, ad Timotheum & Titum ſcribens, unico mundi *Salvatori*, Deo atque homini aſſeruit. vid. 1. Tim. i. 1. ii. 3, 7. 2 Tim. ii. 10. 11. Tit. i. 3, 4. ii. 10, 13. iii. 4. Quo intuitu & Euſebius piè gloriatus eſt jam tandem Romanos Imperatores Χριστόν τε τοῦ Θεοῦ παῖδα, παμβασιλέα τῶν ὅλων ὁμολογεῖν, Σωτῆρά τε αὐτὸν ἐν στήλαις ἀναγορεύειν. i. e. *Chriſtum Dei Filium Univerſi Regem profiteri, quin &* Sotera *eum in columnis renuntiare.* Euſeb. Eccl. Hiſt. l. x. c. 4.

ΔΑΙΜΟΝΙΟΝ ΕΥΝΟΥΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΟΝ

hoc eſt, ut videtur, Genius Alexandri magni, cujus in inſcriptione ỳ. 9. mentio; quemque in prœliis ſocium & adjutorem habuiſſe crediti Seleucus & Antiochus, qui primi poſt Alexandrum in Syriâ regnaverunt. vide notam ad ỳ. 9, 10. Porrò in nummis ex Theſauro Haymiano part. 1. pagg. 21, 28, huc adductis, recognoſce uni appictum Σ, alteri ⋇, quæ tanquam initialia vocis ΣΥΝΕΡΓΟΣ, alias ΞΥΝΕΡΓΟΣ, non incommodè interpretabere. Alii Seleuci nummi caput habent Apollinis, cum Victoriâ, appictiſque literis Ε Υ, quæ neſcio annon etiam ΕΥΝΟΥΝ, ut in inſcriptione noſtrâ, indigitent.

STATUA

STATUA
Jovis Urii Bosporani.

A Sigeo nos vocat ad fauces freti Bosporani non indignum observatu monumentum. Chalcedona fortè invisentes, nobile viatorum par, Whelerus nostras Sponiusque, in privatis prope Ecclesiam ædibus offendêre marmoream basin; & descriptum ex eâdem Epigramma in suos uterque codices retulêre. Verùm cùm non levis sit apographorum, ut in re obscurâ, discrepantia; oportebit uno ea intuitu inter se committere, quò meliùs alteri ab altero aliquid veri luminis accendatur.

1. *Wheleri, in Itinerario Anglicano, pag.* 209:

ΟΥΡΙΟΝΕΠΙΠΡΙΜΝΗΣΤΙΣΟΔΗΓΗΤΗΡΑΚΑΛΕΙΤΩ
ΖΗΝΑΚΑΤΑΠΡΩΤΟΝΩΝΙΣΤΙΟΝΕΚΠΕΤΑΣΑΣ
ΕΠΙΚΥΑΝΕΑΣΔΙΝΑΣΔΡΟΜΟΥΣΕΝΘΑΠΟΣΕΙΔΩΝ
ΚΑΜΠΥΛΟΝΕΙΛΙΣΣΕΙΚΥΜΑΠΑΡΑΨΑΜΑΘΟΙΣ
ΕΙΤΑΚΑΤΑΙΓΑΙΑΝΠΟΝΤΟΥΠΛΑΚΑΝΑΣΕΡΕΥΝΩΝ
ΝΕΙΣΘΩΤΩΙΔΕΒΑΛΛΩΝΨΑΙΣΤΑΠΑΡΑΤΩΖΩΑΝΩΙ
ΟΔΕΤΟΝΕΥΑΝΤΗΤΟΝΑΕΙΘΕΟΝΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥΠΑΙΣ
ΣΤΗΣΕΦΙΛΩΝΑΓΑΘΗΣΣΥΜΒΟΛΟΝΕΥΠΛΟΙΗΣ

2. *Sponii, inter Miscellanea Eruditæ Antiquitatis, p.* 332.

ΟΥΡΙΟΝΕΚΠΡΥΜΝΗΣΤΙΣΟΔΗΓΗΤΗΡΑΚΑΛΕΙΤΟ
ΖΗΝΑΚΑΤΑΠΡΟΤΟΝΩΝΙΣΤΙΟΝΕΚΠΕΤΑΣΑΣ
ΕΣΤΕΠΙΚΥΑΝΕΑΣΔΙΝΑΣΔΡΟΜΟΣΕΝΘΑΠΟΣΕΙΔΩΝ
ΚΑΜΠΥΛΟΝΕΙΛΙΣΣΕΙΚΥΜΑΠΑΡΑΨΑΜΑΘΟΙΣ
ΕΠΕΚΑΤΑΙΓΑΙΗΝΠΟΝΤΟΥΠΛΑΚΑΝΟΣΤΟΝΕΡΕΥΝΑΙ
ΝΕΙΣΘΩΤΩΙΔΕΒΑΛΩΝΨΑΙΣΤΑΠΑΡΑΤΩΑΝΩΙ
ΟΔΕΤΟΝΕΥΑΝΤΗΤΟΝΑΕΙΘΕΟΝΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥΠΑΙΣ
ΣΤΗΣΕΦΙΛΩΝΑΓΑΘΗΣΣΥΜΒΟΛΟΝΕΥΠΛΟΙΗΣ

Exscripsi

Exſcripſi, inquit Sponius; ſubnectitque iſtis non bene exſcriptis Græcis non bonam hanc Latinam Verſionem.

Ventum ſecundum quis ex puppi moderatorem vocabit
Jovem rudentibus velum expandens.
Eſt ſuper Cyaneis vorticibus, curſus ubi Neptunus
Curvos fluctus volvit prope arenoſa littora.
Tunc dixit (Neptunus) per Ægæum nunc reditum paret,
Huic appoſitis libamentis ſupernè
Ideo propitio ſemper Deo Antipatri filius
Collocavit libens felicis ſymbolum navigationis.

" Hæc uterque vidit, exſcripſit, & explicuit (inquit reveren-
" dus admodum *Fleetwoodus* in Inſcriptionum antiquarum ſylloge
" pag. 53.) ſed non iiſdem oculis eodemve animo & ſenſu.
" Quis clarius, quis felicius non dico. Hoc certum eſt ex di-
" verſâ utriuſque lectione Inſcriptionem correctiorem fieri, ſen-
" ſum clariorem elici poſſe.

Conatus igitur hæc tam corrupta & luxata ad priſtinam ſuam formam reſtituere deprehendi ſtatim Antiquitatis non contemnendæ monumentum, *Statuam Jovis Urii Boſporani*, quam ſacratiſſimam M. Tullius memoravit, quamque veteres Geographi Dionyſius Byzantius, Arrianus, & Menippus non intactam reliquerunt. *Oratione* utique *in L. Piſonem* hunc ad modum Cicero invehitur; " A te Jovis Urii Fanum antiquiſſimum Bar-
" barorum ſanctiſſimumque direptum eſt. Idemque *in Verrina* quæ eſt de ſignis, *Verri* ſic aurem vellicat, " ex æde Jovis religio-
" ſiſſimum (1) ſimulacrum Jovis *Imperatoris*, quem Græci *Urion*
" nominant, pulcherrimè factum nonne abſtuliſti? ————
" Jovem autem Imperatorem quanto honore in ſuo templo fuiſſe
" arbitramini? Hinc colligere poteſtis, ſi recordari volueritis, quantâ
" religione fuerit eâdem ſpecie atque formâ ſignum illud quod ex
" Macedoniâ captum in Capitolio poſuerat Flamininus. Etenim
" tria ferebantur in orbe terrarum ſigna Jovis Imperatoris, uno
" in genere pulcherrimè facta: Unum illud Macedonicum quod in
" Capitolio videmus; alterum in Ponti ore & anguſtiis; tertium
" quod Syracuſis ante Verrem prætorem fuit. Illud Flamininus ita
" ex æde ſuâ ſuſtulit, ut in Capitolio, hoc eſt, in terreſtri domicilio
" Jovis poneret. Quod autem eſt ad introitum Ponti, id cùm tam

" multa ex illo mari bella emerſerint, tam multa porrò in Pon-
" tum invecta ſint, uſque ad hunc diem integrum inviolatum-
" que ſervatur.

Sat clarè igitur & fanum & cultum Jovis Urii Romanâ eloquentia tradidit. Fani locum in Aſiano litore ſignant Peutingerianæ tabulæ. (2) Arrianus verò in Ponti Euxini periplo ejuſdem diſtantiam, hinc a Byzantio centum & viginti ſtadiis, illinc à Cyaneis petris quadraginta, quà anguſtiſſimæ ſunt Ponti, quæ vocantur, fauces, accuratè admodum metitur. Hìc poſt multos annos certa ſtatuæ pernicies à pretio metalli fuit: quo direpto, Chalcedona, in propinquo litore, tranſlata eſt marmorea inſcripta baſis. At Dionyſius Byzantius, (quem auctorem ſolus ſibi habuit Petrus Gyllius) integri, ſuumque jam fanum exornantis, ſigni ſtatum, atque habitum, ſic deſcribit. " *In Fano* (Jovis Urii) *ſtatua ærea eſt antiquæ artis,*
" *ætatem puerilem præ ſe ferens, tendens manus .... Quidam ai-*
" *unt audaciæ ſignum eſſe navigantium, deterrens temeritatem na-*
" *vigationis periculis plenam, atque oſtendens redeuntium ſalutis fe-*
" *licitatem & pietatem.* Vide Gyllium de Boſphoro Thracio, lib. 3. cap. 5.

His ordine prænotatis, tempus nunc proponi Epigramma, veræ, ut ſpero, lectioni, ſenſuique, & acumini reſtitutum; maximè, ſi tu calculum adjeceris, amice lector.

In ſtatua Jovis Urii epigramma.

(3) Οὔριον ἐκ πρύμνης τὶς ὁδηγητῆρα καλείτω
(3) Ζῆνα, κατὰ προτόνων ἱστίον ἐκπετάσας.
(4) Εἴτ' ἐπὶ Κυανέας δίνας δρόμος, ἔνθα Ποσειδῶν
Κάμπυλον εἱλίσσει κῦμα παρὰ ψαμάθοις.
(4) Εἶτα κατ' Αἰγαίαν πόντου πλάκα νόστον ἐρευνῶν
Νείσθω, τῷδε βαλὼν ψαιστὰ (5) παρὰ ξοάνῳ·
Ὧδε (3) τὸν εὐάντητον ἀεὶ θεὸν, Ἀντιπάτρου παῖς,
Στῆσε Φίλων, (3) ἀγαθῆς σύμβολον εὐπλοΐης.

Idem epigramma latinè redditum.

Nauta, Jovem celsâ ductorem è puppe vocato
 Urion, extenſo vela rudente parans.
Sic bene Cyaneo curret tibi vortice pinus,
 Quà rotat incurvas Ennoſigæus aquas.
Tum, reditum Ægæi meditans ſuper æquora ponti,
 Fac redi, at huic ſtatuæ ſolvere liba memor:
Quâ poſuit nautis dextrum & lætabile numen
 Ritè Philo, ſalvos ire redire jubens.

Ad ſtatuam Jovis Urii Boſporani notæ.

(1) S*Imulacrum Jovis Imperatoris, quem Græci Urion nominant.* Διὸς Οὖρος. i. e. immiſſus à Jove ventus ſecundus, toties ab Homero decantatus, & cultum & titulum fecit *Jovi Urio*, vela facientibus propitio. Eum igitur, ut inferiùs notabitur, Latini à formâ PUERUM, ab effectu SERENUM, coluêre. Aſt unde idem Latinis *Imperator*, non eſt adeò facilè inveſtigatu. Ὁδηγήτῆρα enim, quod *Jovi Urio* in epigrammate tribuitur, *Imperatorem* vix crediderim ſonare. Fuere equidem, quibus mendum hoc in loco ſubodorantibus, Cicero *Imbricitoris* ſcripſiſſe viſus: quo ſenſu ab Homero ἱκμενος οὖρος, ab Ennio *ſpiritus auſtri imbricitor* celebratur. At mihi, fateor, altera illa ſuſpicio altè defixa inſidet: Oratorem, in hâc Verrinâ, decurtatâ voce exarâſſe Jovis IMP. quod in *Imperatoris* converſum à librariis, cùm *Impuberis* efferendum eſſet. Certè Jupiter *Impuber* cum notis ejuſdem titulis apprimè congruit, Jove nempe Axure, Jove nondum barbato, Jove puero, eodemque Vejove, in Capitolio inter arcem & ædem Capitolinam prope Aſylum poſito; de quo Ovidius in Faſtorum 3.

Juppiter eſt juvenis, juveniles aſpice vultus.

Idemque non minus congruit cum his ipſis Jovis Urii ſimulacris, quorum Macedonicum in Capitolio eâdem ac Boſporanum & ſpecie & formâ fuit; Boſporanum verò, à Dionyſio Byzantio, *puerilem ætatem præ ſe ferens* perhibetur. Erat quidem Romæ, idque in Capitolio, hoc eſt in ipsâ æde Capitolinâ, ſignum Jovis Imperatoris Præneſte devectum, à P. Victore inter Capitolina monumenta recenſitum. Ejuſque in Livio hiſtoria eſt, *lib. 6. cap. 29. T. Quintius ſignum Præneſte devectum Jovis Imperatoris in Capitolium tulit. Dedicatumque eſt inter cellam Jovis ac Minervæ, tabulaque ſub eo fixa, monumentum rerum geſtarum.* Sed aliud erat ſignum T. Quintii Cincinnati Præneſtinum, anni U. C. 375. à Livio, aliud T. Quinti Flaminini Macedonicum, anni U. C. 558, à Cicerone memoratum. Quid ergo? exorta vides quatuor hujus generis ſigna, Præneſtinum, Macedonicum, Boſporanum, Syracuſanum; è quibus primum illud Præneſtinum, inter Jovem & Minervam in ipsâ æde Capitolinâ poſitum, & inſcriptum, Ciceroni non potuit non eſſe notiſſimum. At ille: *Tria ferebantur in orbe terrarum ſigna Jovis* IMP. *uno in genere pulcherrimè facta: Macedonicum,* inquit, *quod in Capitolio videmus, Boſporanum, & Syracuſanum.* Omnino igitur, in

 hâc

hâc Verrinâ, de signis Jovis Imperatoris non egit Cicero, sed aut utrobique, compendio vocum, IMP. solummodo exaravit; aut integris fortasse vocibus *Impuberis* scripsit & *Impuberem*; Jovem Puerum in Capitolio prope Asylum, designans: quæ tamen (occasione *Jovis Imperatoris* Liviani in eodem Capitolio positi) in *Imperatoris* & *Imperatorem*, errore nimis facili, transierunt. Sed hujus rei penes criticos, humanarum artium magistros, supremum judicium esto.

(2) *Arrianus in Ponti Euxini periplo, pag.* 12. *edit Oxon.* Τὸ ἱερὸν τȣ̃ Διὸς τȣ̃ Οὐρίȣ διέχει ἀπὸ Βυζαντίȣ ςαδίȣς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, καὶ ἔςιν ςενότατον ταύτῃ τὸ σόμα τȣ̃ Πόντȣ καλȣ́μενον. Idem pag. 25. Ἐκ δὲ Κυανέων ἐπὶ τὸ ἱερὸν τȣ̃ Διὸς τȣ̃ Οὐρίȣ, ἵνα περ τὸ σόμα τȣ̃ Πόντȣ, ςάδιοι τεσσαράκοντα. i. e. *Fanum Jovis Urii distat à Byzantio stadia centum & viginti, atque hìc est angustissimum quod vocatur, Ponti os.—— à Cyaneis verò petris ad fanum Jovis Urii, ubi os est Ponti, stadia sunt quadraginta.*

(3) Οὔριον Ζῆνα——τὸν εὐάντητον ἀεὶ θεὸν——ἀγαθῆς σύμβολον εὐπλοΐης. i. e. *Jovem Urium, ——fortunatum semper* Deum—— *bonæ symbolum navigationis:* Quà Urium, Latinis aliquandò PUERUM, aliquando SERENUM nominatum; quà fortunatum, & prosperas præstantem navigationes, Fortunæ tum PRIMIGENIAE, tum REDUCI sociatum. Horum prius in duabus inscriptionibus Prænestinis legitur, apud Grut. LXXVI. 6. 7. FORTUNAE. PRIMIGENIAE. IOVI. PUERO. iterumque FORTUNAE. IOVIS. PUERI. PRIMIGENIAE. Posterius in totidem Romanis LXXVII. 6. FORTUNAE. REDUCI. ET IOVI. SERENO. iterumque, MIX. 9.

IOVI. SERENO
ET
FORTVNAE. REDVCI
IMP. L. SEPTIMI. SEVERI
PII. PERTINACIS. AVG. ARAB
ADIAB. P. P.
STATVAM. HANC
VOTO. SVSCEPTO
L. FORTVNATVS. QVINT
SOD. HADRIANAL
D. S. I. S. L. M.

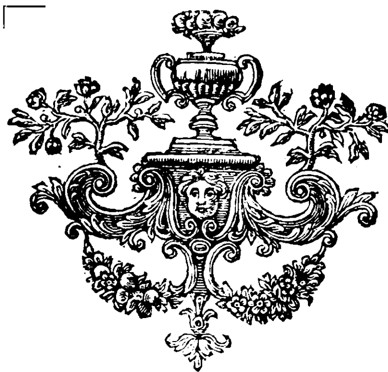
Quid plenius, quid meliùs exprimere potuit Græcorum Jovem Urium, fortunatum Deum, puerilem faciem, teste Dionysio, præ se ferentem; ostendentem, protensis manibus, redeuntium post navigationem felicitatem; quàm Jovis *Pueri* cum Fortunâ *Primigeniâ*, Jovis *Sereni* cum Fortunâ *Reduce*, apud Latinos sociatio? Ab eodem quid magis alienum, quàm *Imperator?*

(4) Εἶτ' ἐπὶ Κυανέας δίνας δρόμος—— Εἶτα κατ' Αἰγαίαν πόντȣ πλάκα——nautis Jovem Urium invocantibus prosperam utrinque navigationem promittit auctor epigrammatis, seu cursus eis Cyaneas versùs & Euxinum pontum, sive retrò versùs Hellespontum & Ægæum fuerit. Cui monito obsecutus est Menippus, *peripli duorum pontorum auctor*, teste, qui ejus geographiam defloravit, Marciano Heracleotâ. edit. Oxon. pag. 68. περιέπλευσεν πρότερον μὲν τὸν Πόντον, μετ' ἐκεῖνον δὲ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὴν Προποντίδα, ἅμα τῷ Ἑλλησπόντῳ, ἀπὸ τȣ̃ ἱερȣ̃ καλȣμένȣ Διὸς Οὐρίȣ τȣ̃ περίπλȣ τὴν ἀρχὴν ἑκατέρων ἠπείρων ποιησάμενος. i. e. *circumnavigavit (Menippus) primo quidem Pontum Euxinum, deinde verò Propontidem unà cum Hellesponto, à fano Jovis Urii utriusque continentis peripli capiens initium.* Sed & ipsum Menippum audi pag. 69. κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὸ σόμα τȣ̃ Εὐξείνȣ πόντȣ ἐν δεξιοῖς τῆς Ἀσίας μέρεσιν .... κεῖται χωρίον Ἱερὸν καλȣ́μενον, ἐν ᾧ νεώς ἐςι Διὸς Οὐρίȣ προσαγορευόμενος. Τȣ̃το δὲ τὸ χωρίον ἀφετήριόν ἐςι τῶν εἰς Πόντον πλεόντων. i. e. *Juxta Thracium Bosporum & os Euxini Ponti, dextrâ Asiæ parte, situm est castellum, quod* Ἱερὸν *appella-*

appellatur: in quo templum est Jovis Urii nominatum. Hoc autem castellum initium est unde in Pontum solvunt navigantes. Notabile est hunc ipsum locum, castello hodie Turcico in angustiis Bospori obsessum, & nunc & olim, uno eodemque Ἱερȣ̃, hoc est *Fani* nomine vocatum; ultra bis mille & ducentos, ut ex Herodoto probatur, annos. lib. 4. cap. 84, 85.

(s) Παρὰ ξοάνῳ, ὧδε τὸν εὐάντητον ἀεὶ θεὸν Ἀντιπάτρȣ παῖς σῆσε Φίλων. En verba quæ mirè ludificarunt Sponium, sed in quibus bene lectis & intellectis, & opus habemus, & opificem, & in his ætatem monumenti: opus quidem, statuam antiquæ artis, quâ representatus est Jupiter Urius, dexter semper & navigantibus fortunatus deus: opificem verò Philonem, Antipatri F. statuarium, à Plinio (lib. 34. c. 8.) mentionem inter præstantes meritum: eundemque posito Hephæstione, Alexandri M. amico, celebratum. Unde Tatianus in oratione adversùs Græcos cap. 55. τὴν Ἡφαιστίωνος ȣ̓κ αἰδεῖσθε πορνείαν, καὶ εἰ πάνυ Φίλων αὐτὸν εὐτέχνως ἐποίει; i. e. *Impudici illius Hephæstionis non vos pudet, utcunque eum Philo affabrè admodum posuerit?*

Eadem igitur inscriptionis, quæ & Alexandri M. & Macedonum jam per Asiam volitantium, ætas. Et signi sanè, si Ciceronem audias & Dionysium, minor esse non potuit: dum fani ipsius originem ad Phryxum, ad Argonautas, & fabulosa usque tempora varii apud Gyllium auctores retulerint. Sed ab initio duodecim deorum fuit. Postea titulus cultusque ad Jovem Urium restrictus, è Macedoniâ, ut videtur, huc delatus.

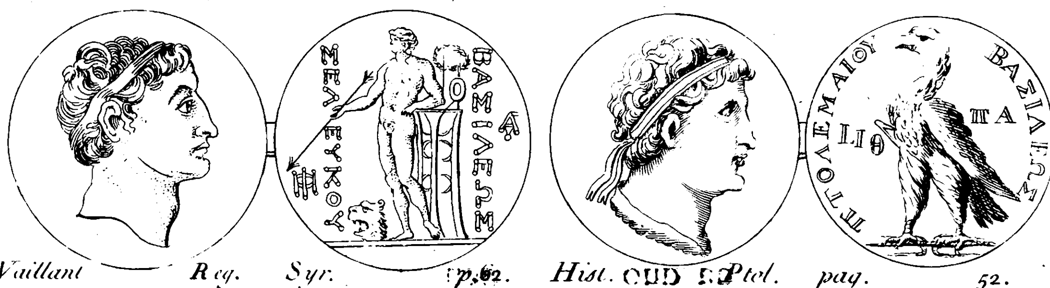

Monu-

Monumentum Milesium,

E T

Adulitanum.

Vaillant — *Reg. Syr. p. 62. Hist. ... Ptol. pag. 52.*

COnjuncti nunc legantur hostes olim infensissimi, qui, circa annum ante Christum 246, eodem ferè tempore capessivere regnum; Syriæ nempe, Asiæque cis & citra Taurum, Seleucus Callinicus, Ægypti verò & Arabiæ, Ptolemæus Euergetes. Hos ipsos, etiam & à sancto Dei spiritu, in prophetica Danielis visione, conjungi placuit; alterum ut regem Aquilonis, ut regem Austri alterum adumbratum; vicinam utramque Judæis, & molestam admodum futuram, hinc & hinc, potentiam. A Daniele verò (quod omnino nolim inobservatum) Seleucus, Aquilonis Rex, ut vasis aureis & argenteis in sacorum usum ditissimus, Austri rex Ptolemæus; ut eorundem spoliator & reportator, debellato Aquilonis regno, est prædictus. Id quod citatum dabo & è vulgatâ, & è LXX-virali etiam versione: quoniam recens factam in Ægypto facilè eam crediderim notam fuisse Ptolemæo, saltem ei ostensam fuisse, in Templo Hierosolymitano, cùm sacrum ibi faceret ob res prosperè in Syriâ contra Seleucum gestas. *Vid. Joseph. contra Ap. l. 2. c. 5.*

Visio Danielis ultima cap. XI. *anno ante Christum* 534.

Gr. LXX.	Vulgat. Lat.
7 ... ἥξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ Βορρᾶ, καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς, καὶ κατισχύσει.	7 ... *Veniet* [*Rex Austri*] *cum exercitu, & ingredietur provinciam Regis Aquilonis, & abutetur eis, & obtinebit.*

8. Καί γε τοὺς θεοὺς ἀυτῶν μετὰ τῶν χωνευτῶν ἀυτῶν, πᾶν σκεῦος ἐπιθυμητὸν ἀυτῶν, ἀργυρίου καὶ χρυσίου, μετ᾽ αἰχμαλωσίας ὄισει εἰς Ἄιγυπτον, καὶ ἀυτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλέα τοῦ Βοῤῥᾶ.

9. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ Νότου, καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν ἀυτοῦ.

8. *Insuper & Deos eorum & sculptilia, vasa quoque pretiosa argenti & auri captiva ducet in Ægyptum. Ipse prævalebit adversus Regem Aquilonis.*

9. *Et intrabit in regnum Rex Austri, & revertetur ad terram suam.*

Ecce rem videmus tot ante annis prænuntiatam, quâcum optimè conspirant nobilissima duo monumenta: unum, si Judæam respicias, in aquilonari mundi plagâ, alterum in australi positum; *Milesium* dico, & *Adulitanum*. Illud enim ad Seleucum Callinicum spectans, etiam nunc prope Miletum, in Ioniæ confiniis, extat: Hoc verò, ad Ptolemæum pertinens Euergeten, apud Adulen, Sinûs Arabici emporium, intra Æthiopiæ olim fines est repertum.

Monumentum Milesium Seleuci Callinici.

LOCUS est, è regione Sami Insulæ, *Joran* nunc Turcis dictus, in quo multæ humi confractæ jacent, multæ recta stant columnæ, spectabiles adhuc reliquiæ prægrandis istius Templi, Oraculique, quod primò Branchidæ Apollinis, postea Didymæi fuit. Conditum illud à Milesiis, mediâ inter urbem & Posideum promontorium viâ, multis, (ut inquit Strabo) antiquarum artium donariis, à regibus & principibus ditatum fuit. Quos * inter Seleucus Callinicus, fraterque ejus Antiochus Hierax, jam tum Rex Asiæ appellatus, amplissimam hanc, quæ sequitur, Dedicationem fecere: piâ scilicet in Apollinem & Servatores Deos gratitudine, ob Seleucum insperatò salvum & incolumem, & ob pacem eodem tempore cum Ptolemæo Euergete in decem annos factam. Hæc relata à Justino, & Plutarcho, pertinent ad annum ante Christum 243, æræ Seleucidarum septuagesimum, Regis Seleuci quartum. Ipsius verò ad Milesios epistola, & indictum Apollini sacrificium, vasorum quoque, unguentorum, & aromatum recensio; cum ad-

* Vid. Not. 1.

scripto

ſcripto ſingulorum pondere, inciſa ſunt marmoreo quadrato lapidi, quem ſubter tuguriolum, à boreali Templi latere, bis vidit, & exſcripſit illuſtriſſimus Coſ. Sherardus: Annis 1709, & 1716.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΥ
ΤΑΜΙΕΥΟΝΤΩΝΤΩΝΙΕΡΩΝΧΡΗΜΑ
ΤΩΝΤΙΜΕΑΤΟΥΦΥΡΣΩΝΟΣΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑ
ΤΟΥΝΑΗΜΟΝΟΣΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣΤΟΥΚΡΕΙ
ΣΟΝΟΣΦΙΛΙΠΠΟΥΤΟΥΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΥΑΛΕΞΑΝ
ΔΡΟΥΤΟΥΛΟΧΗΓΟΥΠΟΛΥΞΕΝΟΥΤΟΥΒΑΒΩΝΟΣ
ΤΑΔΕΑΝΕΘΗΚΑΝΒΑΣΙΛΕΙΣΣΕΛΕΥΚΟΣΚΑΙ
ΑΝΤΙΟΧΟΣΤΑΕΝΤΗΙΕΠΙΣΤΟΛΗΙΓΕ
ΓΡΑΜΜΕΝΑ
ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΕΛΕΥΚΟΣΜΙΛΗΣΙΩΝΤΗΙΒΟΥΛΗΙ
ΚΑΙΤΩΙΔΗΜΩΙΧΑΙΡΕΙΝΑΦΕΣΤΑΛΚΑΜΕΝΕΙΣ
ΤΟΙΕΡΟΝΤΟΥΑΠΟΛΛΩΝΟΣΤΟΥΕΝΔΙΔΥΜΟΙΣ
ΤΗΝΤΕΛΥΧΝΙΑΝΤΗΝΜΕΓΑΛΗΝΚΑΙΠΟΤΗΡΙΑ
ΧΡΥΣΑΚΑΙΑΡΓΥΡΑΕΙΣΑΝΑΘΕΣΙΝΤΟΙΣΘΕΟΙΣ
ΤΟΙΣΣΩΤΗΡΣΙΚΟΜΙΞΟΝΤΑΠΟΛΙΑΝΘΗΝΕΠΙ
ΓΡΑΦΑΣΕΧΟΝΤΑΥΜΕΙΣΟΥΝΟΤΑΝΠΑΡΑΓΙ
ΝΗΤΑΙΛΑΒΟΝΤΕΣΑΥΤΑΑΓΑΘΗΙΤΥΧΗΙ
ΑΠΟΔΟΤΕΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΙΝΑΕΧΗΤΕΣΠΕΝΔΕΙΝ
ΚΑΙ ΧΡΙΕΣΘΑΙ ΥΓΙΑΙΝΟΝΤΩΝΗΜΩΝΚΑΙΕΥΤΥΧΟΥΝ
ΤΩΝΚΑΙΤΗΣΠΟΛΕΩΣΔΙΑΜΕΝΟΥΣΗΣΩΣΕΓΩ
ΒΟΥΛΟΜΑΙΚΑΙΥΜΕΙΣΧΡΙΕΣΘΕΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΗΙΤΗΙ
ΔΕΠΟΛΙΑΝΘΗΙΚΑΙΤΗΝΑΝΑΘΕΣΙΝΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ
ΤΩΝΑΦΕΣΤΑΛΜΕΝΩΝΣΥΝΤΕΛΕΣΑΤΕΤΗΝΘΥΣΙΑΝ
ΗΝΣΥΝΤΕΤΑΧΑΜΕΝΑΥΤΟΙΣ.ΥΝΕΠΙΜΕΛΗΘΗΤΕ
ΟΥΝΙΝΑΓΕΝΗΤΑΙΚΑΤΑΤΡΟΠΟΝΤΩΝΔΕΑΦΕΣ
ΤΑΛΜΕΝΩΝΧΡΥΣΩΜΑΤΩΝΚΑΙΑΡΓΥΡΩΜΑΤ
ΩΝΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΥΠΟΓΕΓΡΑΦΑΥΜΙΝΤΗΝΓΡΑΦΗΝ
ΙΝΑΕΙΔΗΤΕΚΑΙΤΑΓΕΝΗΚΑΙΤΟΝΣΤΑΘΜΟΝ
ΕΚΑΣΤΟΥΕΡΡΩΣΣΘΕ

ΓΡΑΦΗΧΡΥΣΩΜΑΤΩΝΤΩΝΑΦΕΣΤΑΛΜΕΝΩΝ:

ΦΙΑΛΗΚΑΡΥΩΤΗΑΓΑΘΗΣΤΥΧΗΣΜΙΑΟΛΚΗ
ΔΡΑΧΜΑΙΔΙΑΚΟΣΙΑΙΤΕΣΣΕΡΑΚΟΝΤΑΕΠΤΑ
ΑΛΛΗΚΑΡΥΩΤΗΘΕΜΙΔΟΣΜΙΑΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙ
ΕΚΑΤΟΝΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΑΛΛΗΚΑΡΥΩΤΗΑΗΤΟΥΣ
ΜΙΑΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΟΚΤΩ
ΤΡΕΙΣΟΒΟΛΟΙΑΛΛΗΚΑΡΥΩΤΗΕΚΑΤΗΣΜΙΑΟΛΚΗ

ΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΔΕΚΑΤΡΕΙΣΠΑΛΙΜΠΟΤΩΝ
ΤΡΑΓΕΛΑΦΩΝΠΡΟΤΟΜΩΝΕΣΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ
ΑΠΟΛΛΩΝΟΣΞΕΥΓΟΣΕΝΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑ
ΚΟΣΙΑΙΔΕΚΑΟΚΤΩΤΡΕΙΣΟΒΟΛΟΙΑΛΛΟΠΑΛΙΜΠΟ
ΤΟΝΕΛΑΦΟΥΠΡΟΤΟΜΗΕΠΙΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝ
ΑΡΤΕΜΙΔΟΣΕΝΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΕΞΗΚΟΝ
ΤΑΜΙΑΚΕΡΑΣΕΠΙΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝΔΙΙΣΩΤΗΡΙΕΝ
ΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑΤΡΕΙΣ
ΤΡΕΙΣΟΒΟΛΟΙΟΙΝΟΧΟΑΘΕΩΝΣΩΤΗΡΩΝΜΙΑ
ΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑ [ΕΞΞ]
ΨΥΚΤΗΡΒΑΡΒΑΡΙΚΟΣΛΙΘΟΚΟΛΛΟΣΕΠΙΓΕΓΡΑΜ
ΜΕΝΟΣΣΩΤΕΙΡΑΣΕΙΣΕΧΩΝΑΠΟΠΕΠΤΩΚΟΤΑ
ΚΑΡΥΑΕΠΤΑΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙΕΒΔΟ
ΜΗΚΟΝΤΑΔΥΟΜΑΞΟΝΟΜΟΝΧΡΥΣΟΥΝΟΛΚΗ
ΔΡΑΧΜΑΙΧΙΛΙΑΙΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΟΚΤΩΕΙΣΤΟΠ
ΑΝΧΡΥΣΩΜΑΤΩΝΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΣΧΙΛΙΑΙΔΙΑ
ΚΟΣΙΑΙΤΕΣΣΕΡΑΚΟΝΤΑΟΚΤΩΟΒΟΛΟΙΤΡΕΙΣ
ΣΚΥΦΟΣΑΡΓΥΡΟΥΣΤΟΡΕΥΤΟΣΞΩΩΤΟΣ
ΕΧΩΝΣΧΟΙΝΙΔΑΕΙΣΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙ
ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΨΥΚΤΗΡΑΡΓΥΡΟΥΣΜΕΓΑΣ
ΔΙΩΤΟΣΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΝΑΚΙΣΧΙΛΙΑΙ
ΛΙΒΑΝΩΤΟΥΤΑΛΑΝΤΑΔΕΚΑΣΜΥΡΝΗΣ
ΤΑΛΑΝΤΟΝΕΝΚΑΣΙΑΣΜΝΑΙΔΥΟΚΙΝΝΑΜΩ
ΜΟΥΜΝΑΙΔΥΟΚΟΣΤΟΥΜΝΑΙΔΥΟΛΥΧΝΙΑ
ΧΑΛΚΗΜΕΓΑΛΗΕΠΡΟΣΤΕΤΑΓΕΝΔΕΚΑΙΘΥΣΙΑΝ
ΤΩΙΘΕΩΙΙΕΡΕΙΑΧΙΛΙΑΚΑΙΒΩΔΩΔΕΚΑ

Idem Græcè & Latinè.

Ἐπὶ Στεφανηφόρȣ Ποσειδίππȣ, ταμιδυόντων τῶν ἱερῶν χρημάτων Τιμέα τȣ̃ Φυρσῶνος, Ἀρισαγόρα τȣ̃ Ναήμονος, Κλεομήδȣς τȣ̃ Κρείσονος, Φιλίππȣ τȣ̃ Σωσιςράτȣ, Ἀλεξάνδρȣ τȣ̃ Λοχήγȣ, Πολυξένȣ τȣ̃ Βαϐῶνος, τὰ δὲ ἀνέθηκαν (1) Βασιλεῖς Σέλδυκος καὶ Ἀντίοχος τὰ ἐν τῇ ἐπισολῇ γεγραμμένα.

Sub Stephanephoro Posidippo, Præfectisque Sacri Ærarii Timea F. Phyrsonis, Aristagora F. Naëmonis, Cleomede F. Creisonis, Philippo F. Sosistrati, Alexandro F. Lochegi, Polyxeno F. Babonis, (1) *Reges Seleucus & Antiochus hæc quæ in Epistolâ sunt scripta dedicavêre.*

Βασι-

Βασιλεὺς Σέλευκος Μιλησίων τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ χαίρειν. Ἀφεστάλκαμεν εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Διδύμοις τήν τε λυχνίαν τὴν μεγάλην, καὶ ποτήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, εἰς ἀνάθεσιν τοῖς Θεοῖς τοῖς Σωτῆρσι, κομίζοντα (2) Πολιάνθην, ἐπιγραφὰς ἔχοντα. Ὑμεῖς οὖν ὅταν παραγίνηται λαβόντες αὐτὰ ἀγαθῇ τυχῇ ἀπόδοτε εἰς τὸ Ἱερὸν, ἵνα ἔχητε σπένδειν καὶ (2) χρίεσθαι, ὑγιαινόντων (3) ἡμῶν, καὶ (3) εὐτυχούντων, καὶ τῆς πόλεως (3) διαμενούσης, ὡς ἐγὼ βούλομαι καὶ ὑμεῖς. (2) Χρίεσθε ἐντεταλμένῃ τῇδε Πολιάνθῃ, καὶ τὴν ἀνάθεσιν ποιούμενοι τῶν ἀφεσταλμένων συντελέσατε τὴν θυσίαν, ἣν συντετάχαμεν αὐτοῖς. Συνεπιμελήθητε οὖν ἵνα γένηται κατὰ τρόπον. Τῶν δὲ ἀφεσταλμένων χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων εἰς τὸ Ἱερὸν ὑπογέγραφα ὑμῖν τὴν γραφὴν, ἵνα εἴδητε καὶ τὰ γένη καὶ τὸν σταθμὸν ἑκάστου. Ἔρρωσθε.

Rex Seleucus Milesiorum Concilio & Populo Salutem. Misimus ad Templum Apollinis Didymei tum grande illud Candelabrum, tum Pocula aurea & argentea, in dedicationem Diis Servatoribus, deferentia (2) Polianthum, Inscriptiones habentia. Vos igitur, cùm pervenerint, eadem bonâ cum fortunâ recipientes, recondite in Templo, ut habeatis & libare, & (2) perungi, occasione (3) salutis, & (3) prosperitatis nostræ, & (3) Civitatis in suo statu permanentis, prout ego & vos optamus. (2) Perungimini hâc quam mandavimus Polianthâ, missorumque facientes dedicationem, peragite sacrificium quod cum iis unà ordinavimus. Communi igitur curâ id agite ut hæc rite fiant. Vasorum verò Auri & Argenti, quæ missa sunt ad Templum, scriptum vobis Catalogum subjunxi, ut noscatis tum genera, tum pondus singulorum. Valete.

Γραφὴ χρυσωμάτων τῶν ἀφεσταλμένων.

Aureorum quæ missa sunt Catalogus.

1. Φιάλη (4) Καρυώτη Ἀγαθῆς Τυχῆς μία. Ὁλκὴ δραχμαὶ διακόσιαι τεσσεράκοντα ἑπτά.

2. Ἄλλη Καρυώτη Θέμιδος

1. Phiala (4) Caryota Bonæ Fortunæ una. Pondus drachmæ ducentæ quadraginta septem.

2. Alia Caryota Themidis una.

μία. Ὁλκὴ δραχμαὶ ἑκατὸν ἐνενήκοντα.

3. Ἄλλη Καρυώτη Λητοῦς μία. Ὁλκὴ δραχμαὶ ἑκατὸν ἐνενήκοντα ὀκτὼ, τρεῖς ὀβολοί.

4. Ἄλλη Καρυώτη Ἑκάτης μία. Ὁλκὴ δραχμαὶ ἑκατὸν δεκατρεῖς.

5. Παλιμπότων (5) Τραγελάφων προτομῶν, ἐγγεγραμμένων ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ζεῦγος ἕν. Ὁλκὴ δραχμαὶ τριακόσιαι δεκαόκτω, τρεῖς ὀβολοί.

6. Ἄλλο παλίμποτον ἐλάφου προτομὴ, ἐπιγεγραμμένον ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ, ἕν. Ὁλκὴ δραχμαὶ ἑκατὸν ἑξήκοντα μία.

7. Κέρας ἐπιγεγραμμένον ΔΙΙ ΣΩΤΗΡΙ ἕν. Ὁλκὴ δραχμαὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρεῖς, τρεῖς ὀβολοί.

8. Ὀινοχόα Θεῶν Σωτήρων μία. Ὁλκὴ δραχμαὶ τριακόσιαι ὀγδοήκοντα ἑπτά.

9. Ψυκτὴρ Βαρβαρικὸς λιθόκολλος, ἐπιγεγραμμένος ΣΩΤΕΙΡΑΣ, εἷς, (6) ἔχων ἀποπεπτωκότα κάρυα ἑπτά. Ὁλκὴ δραχμαὶ τριακόσιαι ἑβδομήκοντα δύο.

10. Μαζονόμον χρυσοῦν. Ὁλκὴ δραχμαὶ χίλιαι ὀγδοήκοντα ὀκτώ.

Εἰς (7) τὸ πᾶν Χρυσωμάτων δραχμαὶ τριχίλιαι διακόσιαι

Pondus drachmæ centum nonaginta.

3. *Alia Caryota Latonæ una. Pondus drachmæ centum nonaginta octo, tres oboli.*

4. *Alia Caryota Hecates una. Pondus drachmæ centum & tredecim.*

5. *Par unum gemini haustûs poculorum,* (5) *Tragelaphorum effigie, inscriptorum* APOLLINIS. *Pondus drachmæ trecentæ octodecim, tres oboli.*

6. *Aliud gemini haustûs poculum, cervi effigie, unum, inscriptum* DIANAE. *Pondus drachmæ centum sexaginta una.*

7. *Cornu unum, inscriptum* IOVI SERVATORI. *Pondus drachmæ centum septuaginta tres, & tres oboli.*

8. *Trulla Deorum Servatorum una. Pondus drachmæ trecentæ octoginta septem.*

9. *Crater unus refrigeratorius, Barbaricus, gemmatus, inscriptus* SERVATRICIS, *carya* (6) *habens decidua septem. Pondus drachmæ trecentæ septuaginta duo.*

10. *Mazonomum aureum. Pondus drachmæ mille octoginta octo.*

Summâ (7) *totali Vasorum auri drachmæ ter mille, ducentæ*

τεσσεράκοντα ὀκτὼ, ὄβολοι τρεῖς.

quadraginta octo, tres oboli.

1. Σκύφος ἀργυροῦς τορευτὸς ζωωτὸς, ἔχων χοινίδα, εἷς. Ὁλκὴ δραχμαὶ τριακόσιαι ὀγδοήκοντα.

1. *Scyphus unus argenteus, cælatus, figuris animalium distinctus, junci odorati unguentum habens. Pondus drachmæ trecentæ octoginta.*

2. Ψυκτὴρ ἀργυροῦς μέγας δίωτος. Ὁλκὴ δραχμαὶ ἐνακισχίλιαι.

2. *Crater refrigeratorius, prægrandis argenteus, ansas habens duas. Pondus drachmæ novies millenæ.*

1. Λιβανωτοῦ τάλαντα δέκα.
2. Σμύρνης τάλαντον ἕν.
3. Κασίας μναῖ δύο.
4. Κινναμώμου μναῖ δύο.
5. Κόστου μναῖ δύο.

1. *Thuris talenta decem.*
2. *Myrrhæ talentum unum.*
3. *Casiæ libræ duæ.*
4. *Cinnamomi libræ duæ.*
5. *Costi libræ duæ.*

Λυχνία χαλκῆ μεγάλη.

Candelabrum grande æreum.

Ἐπροσέταξεν δὲ καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ Ἱερεῖα χίλια καὶ Βω. δώδεκα.

Simul etiam Deo [Apollini] sacrificium ordinavit, Victimas mille, & Aras duodecim.

Ad Monumentum Milesium Notæ.

(1) *SEleucus Callinicus Fraterque ejus Antiochus Hierax.* Hi sunt qui in monumento Βασιλεῦς Σέλευκος καὶ Ἀντίοχος nominantur. De iis verò sic Justinus lib. 27. cap. 2. Seleucus à Ptolemæo victus *Antiochiam confugit. Inde ad Antiochum fratrem literas facit, quibus auxilium ejus implorat, oblatâ ei Asiâ intra fines Tauri montis. Antiochus autem cùm esset annos* XIV *natus, supra ætatem regni avidus occasionem non tam pio animo quàm offerebatur arripuit; unde Hierax est cognominatus. Interea Ptolemæus Euergetes cùm Antiochum in auxilium Seleuco venire cognovisset, ne cum duobus uno tempore dimicaret, in annos decem cum Seleuco pacem facit. Sed pax ab hoste data interpellatur à fratre.* Et tamen hac ipsâ occasione Antiochus fraterni in Seleucum animi nobile exemplum edidit; eo nomine à Plutarcho non semel in bonorum Fratrum numerum relatus. tractatu nempe *de fraterno amore, p. m.* 489. & *in Apophthegmatis, pag.* 184. Ἀντίοχος ὁ ἐπικληθεὶς Ἱέραξ ἐπολέμει περὶ βασιλείαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν Σέλευκον. ἐπεὶ δὲ ὁ Σέλευκος ἡττηθεὶς ὑπὸ Γαλατῶν οὐδαμοῦ φανερὸς ἦν, ἀλλ' ἐδόκει κατακεκόφθαι, θεὶς τὴν πορφύραν ὁ Ἀντίοχος φαιὸν ἱμάτιον ἀνέλαβε· μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν σώζεσθαι, εὐαγγέλια τοῖς Θεοῖς ἔθυσε, καὶ τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑαυτὸν στεφανηφορεῖν ἐποίησεν. i. e. *Antiochus cognomento Hierax bellum de regno adversus fratrem Seleucum gerebat. Cùm verò Seleucus à Gallis victus nusquam appareret, at in pugnâ occisus putaretur, deponens purpuram Antiochus pullam vestem induit. Paulo pòst audito fratrem incolumem vivere, evangelia Diis sacrificavit, & civitatibus*

sibi

ſibi ſubditis Stephanephorium indixit. Habes, lector, occaſionem & indicti ſolennis ſacrificii, & inſcripti lapidis, & ſuſcepti in eodem volvendo hujus ſtudii & laboris.

(2) Κομίζοντα Πολιάνθην——ἵνα ἔχητε——χρίεσθαι. Iterumque χρίεσθε ἐντεταλμένῃ τῇδε Πολιάνθῃ. i. e. *Pocula Polian̄tham deferentia, ut habeatis perungi.* Iterumque *Perungimini hac quam mandavimus Polianthâ.* Vox Poliantha unguentum hîc ſignificat Polianthinum, ut Œnantha ſæpius Œnanthinum, & Schœnis hîc inferius Schœnanthinum. Huic verò Polianthino hac occaſione oblato myſterium & ſuperſtitio non levis inerat. Etenim id tradit Plinius lib. 21. cap. 7. apud Græcos Polium herbam, odorato flore, foliis canis, interponi veſtibus gratiſſimum; *inclytam Muſæi & Heſiodi laudibus, ad omnia utilem prædicantium, ſuperque cætera ad famam & dignitates.* Iterumque cap. 20. *Polio Muſæus & Heſiodus perungi jubent, dignationis gratiâ, gloriæque avidos polium tractare, colere.*——Lectione igitur certiſſimâ, repoſui literis minuſculis ΧΡΙΕΣΘΑΙ, pro ΧΡΑΣΘΑΙ, quod in Apographo clarè quidem ſed mendosè legitur. Nimirum ad tam ſolennis Stephanephorii, ſacrificii, atque epuli lautitiam id unicè pertinebat, ut libantes & epulantes omnes olei & unguenti copiâ diffluerent.

(3) Ὑγιαινόντων ἡμῶν, i. e. *occaſione ſalutis noſtræ:* poſt acceptam ſcilicet ab Antiocho & Gallis cladem. Καὶ εὐτυχούντων, i. e. *proſperitatis,* ob pacem cum teterrimo hoſte Ptolemæo Euergete pactam. Καὶ πόλεως διαμενούσης, i. e. *& civitatis in ſtatu priſtino manentis.* Nuper enim Dominum mutaverat, accepto Ptolemæi jugo, qui Ioniam, & Cariam, & Helleſpontum, & vicinas ubique Provincias longè lateque ſpoliaverat; hoc verò anno, ſecundùm prophetiam & inſcriptionem ſequentem, reverſus eſt in terram ſuam.

(4) Φιάλη καρυώτη *Phiala Caryota* i. e. Poculum aureum, intercurrente palmæ fructu cum ſpathis ſuis, ſeu palmitibus, cælatum: unde lucem accipit Martialis iſtud Epigramma (l. 13. 27.) *Spathalion Caryotarum* inſcriptum. *Aurea porrigitur Jani Caryota Calendis.*

(5) Παλιμπότων Τραγελάφων προτομῶν, *Poculorum gemini hauſtus, Tragelaphorum effigie.* Παλίμποτον affectata erat poculi ſpecies, ut etiam ἀμφίθετον, διπύθμενον, ἀμφικύπελλον, aliaque ita callido ſecretoque artificio elaborata, ut ſemel epota compotatorem deciperent, iterum potari poſtulantia. Huic poculorum pari data eſt Tragelaphi, i. e. Hirco-cervi effigies, animalis ad proverbium uſque rari. Vidimus tamen ex Aſia huc allatum: alteriuſque à ſe viſi imaginem Petrus Bellonius inter rariſſimè obſervata retulit; *libro Obſervationum* 1. *cap.* 54.

Cætera in hoc lapide memorata pocula (ne nimii ſimus in ſingulis enarrandis) habes Lector, exhauſta à Sophiſtis, in elegantiſſimo apud Athenæum convivio, *lib.* xi. Obtinebit autem, in his reddendis, optima Macrobii regula, Virgilii auctoritate tradita. *Nomina poculorum Vergilius plerumque Græca ponit; ut Carcheſia, ut Cymbia, ut Cantharos, ut Scyphos. Ea autem cujus figuræ ſint, quiſve eorum fecerit mentionem, nemo quærit; contenti ſcire cujuſcemodi eſſe pocula.* Macrob. Saturn. l. 5. c. 21.

(6) Ἔχων ἀποπεπτωκότα κάρυα ἑπτὰ, i. e. *Carya habens decidua ſeptem.* Aut ſubeſt hîc aliquid myſterii, aut nuces intelligit aut caryotidas, ab artifice tam mirâ arte repræſentatas; ut jam nunc à ramuſculo videare delapſas cernere, recenſque ab involucris ſuis, ſeu calycibus excluſas.

(7) Εἰς τὸ πᾶν. Quod Latinè *ſummâ totali* dixeris, ſed ad verbum Anglicè, *in all.* Totum verò partibus æquandum demonſtrat pro imperfecto iſto [ΕΞΞ] ΕΠΤΑ, i. e. *Septem* debere legi. Singula enim ſic collecta pondera ſummam reddunt drachmarum 3248, cum obolis inſuper tribus. Notum verò ſex obolos unam conficere drachmam; drachmamque auream, docentibus id Suidâ & Heſychio, decuplam fuiſſe argenteæ; adeóque eam valuiſſe monetæ hodiernæ Anglicanæ 0 *l.* 6 *s.* 5 *d.* ½ i. e. ſex ſolidos, quinque denarios, cum dimidio. Exſurgit igitur (præter unguenta & aromata) donariorum *Auri* noſtrâ monetâ valor; libræ ſterlingæ 1048. ſolidi 19. denarii 10. *Argenti*; lib. ſt. 302. ſol. 18. den. 6. cum dimidio.

8 *Monu-*

Monumentum Adulitanum Ptolemæi Euergetis.

POST pacem in decem annos cum Seleuco pactam, eamque ulterius in alios decem propagatam, nihil egisse visus Ptolemæus vix fando quidem audiit in Historiâ. Cùm ecce! Justino rerum potiente, plusquam septingentis post Regem Ptolemæum annis, bonus vir Cosmas Indicopleustes, cognomen à navigatione Indicâ adeptus, nova multa, eaque non incerta ex orbe Australi retulit. Inscriptum intelligo monumentum; in quo non illa tantum Imperii Seleuciani devastatio, sed & res ad Austrum gestæ contra Arabicas Æthiopicasque gentes, ad finem usque regni recitantur. Hoc Cosmas; ad demerendam, quà egregiè potuit, posteritatem, Topographiæ Christianæ, scripto à se operi inseruit. Ejusque Topographiæ vetustum admodùm exemplar unciale, noni ut putatur seculi, Romæ extat in Bibliothecâ Vaticanâ; alterùm uno seculo recentius Florentiæ in Laurentianâ. Monumentum igitur è MS. Vaticano A. D. 1632. Leo Allatius in folio separato edidit. Idem A. D. 1672 è folio expressum Allatiano, & Hannonis periplo conjunctum, Berkelius servare voluit; iterumque A. D. 1685. inter Miscellanea eruditæ Antiquitatis, Joannes Sponius. Interea Thevenotius nactus exemplar Bigotianum, è Laurentiano Codice descriptum, in suo illud Itinerario Gallicè scripto dederat. Omnes verò nuper superavit Rev. B. Montfauconii industrius & ingenuus labor, editâ ex eodem codice integrâ Topographiâ Christianâ A. D. 1706. Ubi *perinsigne*, inquit, *monumentum antiquitatis studiosis offert Cosmas; dùm Inscriptionem nobis Ptolemæi, tertii Regis Ægyptii cognomine Euergetis, in extremis Æthiopiæ quà Ægyptum respicit partibus, exscriptam à se literis consignavit. Illa verò omnes ejusdem Ptolemæi tam in Oriente* (Aquilone rectiùs dixisset) *quàm in Æthiopiæ, & Arabiæ partibus, expeditiones minutatim enarrat; ut pulchrior, & ad Historiam opportunior, altera nusquam compareat.* Eadem de Monumento honorifica sensère Is. Vossius, Spanhemius, & Vaillantius, alique Inscriptione usi Principes in Literaturâ Viri. Unus de eo dubitavit Clariss. Dulodorus Berolinensis, Begerus is est, in Thes. Brand. Vol. iii. pag. 32. Huic autem mox in notis responsuri, Cosmam nunc ipsum audiamus, rem plenè quidem, sine arte, sine

fuco enarrantem; probum mercatorem qui non voluit, simplicem & semidoctum monachum, qui hæc non potuit confingere. Ut taceam nullum tunc fuisse Annium Viterbensem, nullum tunc Cyriacum Anconitanum, quibus figmenta inscriptionum fuere cordi.

E Cosmæ Topographiâ Christianâ A. D. 545. *scriptâ, pag.* 140.

(a) Ἐν τῇ Ἀδούλῃ (1) τῇ καλουμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει, παραλίῳ τυγχανούσῃ ὡς ἀπὸ μιλίων δύο, λιμένι ὑπαρχούσῃ (2) Ἀξιωμιτῶν ἔθνους, ἔνθα καὶ τὴν ἐμπορείαν ποιούμεθα, οἷον ἀπὸ Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπὸ Ἔλα ἐμπορευόμενοι, δίφρος ἐστὶ κείμενος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πόλεως, κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος, προσέχων ἐπὶ τὴν ὁδὸν Ἀξιώμεως, μαρμάρινος, ἑνὸς τῶν βασιλευσάντων ἐνταῦθα Πτολεμαίου, ἀπὸ δοκιμαστοῦ μαρμάρου λευκοῦ οἷά εἰσι τὰ τραπέζια τὰ λευκὰ, οὐ μέντοι Προκοννήσιος· ἔχων βάσιν τετράγωνον, καὶ τέσσαρα κιόνια λεπτὰ, μικρὰ, εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας, καὶ ἕνα παχύτερον μέσον γεγλυμμένον χοινωτὸν, καὶ ἐπάνω τῶν κιονίων τὸ κάθισμα, καὶ τὸ ἀνακλιτὸν τὸ ὄπισθεν τοῦ θρόνου, καὶ τὰ παρ' ἑκάτερα πλευρὰ, δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ὅλος ὁ δίφρος, καὶ ἡ βάσις, καὶ τὰ πέντε κιόνια, καὶ τὸ κάθισμα, καὶ τὸ ἀνακλιτὸν τὸ ὄπισθεν τοῦ θρόνου, καὶ τὰ παρ' ἑκάτερα πλευρὰ, ὅλα εἷς λίθος γεγλυμμένος, ἔχων ὅλος ὡς πήχεις δύο ἥμισυ, ὡς αἱ παρ' ἡμῖν καλούμε-

(a) *In maritimâ Æthiopum, Adule (1) vocatâ, urbe, quasi duobus à mari milliaribus, Axiomitarum portu, ubi mercaturam ab Alexandriâ scilicet & ab Elâ negotiantes exercemus, Sella est lapidea, sita ad ingressum urbis occidentalem, contigua viæ quâ Axomen itur, ad Ptolemæorum unum qui hîc regnavere spectans, lapide candido pretioso facta, cujusmodi sunt mensæ candidæ, non autem Proconnesio. Basin habet quadratam, &, ad quatuor angulos columellas quatuor, graciles, exiguas, mediam verò unam crassiorem, sculptili contortilique opere; supraque columellas sedem, & reclinatoriam ponè thronum tabulam, & latera ab utrinque dextra & sinistra. Tota ipsa sella, & basis, & columellæ quinque, & sedes, & reclinatoria ponè thronum tabula, & duo utrinque latera; unus sunt lapis sculptilis, habens totus cubitos circiter duos, cum dimidio., eâ quâ apud nos Cathedræ quæ vocantur formâ.*

ναι

ναι καθέδρᾳ. Ὄπισθεν δὲ αὐτȣ̃ τȣ̃ δίφρȣ ἄλλο μάρμαρον ἀπὸ Βασανίτȣ λίθȣ ἐςὶν ἱςάμενον, ὡσεὶ πηχῶν τριῶν, τετράγωνον, ὡς εἰκὼν, ἧς ἡ κεφαλὴ τὸ μέσον μὲν ὀξὺ ἄνω, τὰ παρ' ἑκάτερα δὲ μικρὸν χαμηλότερα ὡς τύπον τȣ̃ ςοιχείȣ τȣ̃ [Λ]λαμβδὰ, ὅλον δὲ τὸ σῶμα τετράγωνον. Νυνὶ δὲ αὐτὴ ἡ εἰκὼν ἐκπεπτωκυῖά ἐςιν ὄπισθεν τȣ̃ δίφρȣ, τὸ κάτω πάνυ μέρος αὐτῆς κλασθὲν καὶ ἀπολεσθέν. Ὅλον δὲ τὸ μάρμαρον καὶ ὁ δίφρος πεπληρωμένα γραμμάτων Ἑλληνικῶν. Παρόντι ȣ̃ν μοι ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις πρὸ τȣ́των τῶν ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε, πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ιȣςίνȣ, τȣ̃ Ῥωμαίων Βασιλέως, ὁ τηνικαῦτα βασιλεὺς τῶν (b) Ἀξιωμιτῶν (2) Ελεσβαὰν, μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τȣ̀ς Ὁμηρίτας τȣ̀ς πέραν, γράφει τῷ ἄρχοντι Ἀδȣ́λης, ἀναλαβεῖν τὰ ἴσα τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ δίφρῳ τῷ Πτȣλεμαϊκῷ, καὶ τῇ εἰκόνι, καὶ ἀποςεῖλαι αὐτῷ. Καλέσας δὲ με, ὁ τότε ἄρχων, ὀνόματι Ἀσβᾶς, καὶ ἄλλον ἕνα πραγματευτὴν, ὀνόματι Μηνᾶν, ὃς γενόμενος μονάζων ἐν τῇ Ῥαΐθȣ ȣ̓ πρὸ πολλȣ̃ τὸν βίον μετήλλαξε, κελεύει ἡμῖν ἀπελθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν τὰ γεγραμμένα. Λαβόντες δὲ δεδώκαμεν τῷ ἄρχοντι, κατασχόντες ἑαυτοῖς τὰ ἴσα,

Verùm ponè ipsam sellam adstat alius Basanitici generis lapis, circiter cubitorum trium, quadrangulus, ad modum tabulæ pictoriæ, cujus caput in medio quidem supernè est acutum, ast utrumque paulo infra latus formam efficit elementi Λαμβδὰ, *& totum subtus corpus est quadrangulum. Jam verò ipsa tabula ponè sellam delapsa est: Parsque ejus infima confracta & deperdita. Totus autem lapis & ipsa sella plena sunt Græcis Literis. Cùm verò præsens iis in locis essem annis abhinc plus minus viginti quinque, sub initium principatûs Justini Romanorum Imperatoris, Elesbaan, tunc* (b) *Axiomitarum* (2) *Rex, expeditionem suscepturus contra Homeritas ultra sinum positos, datis ad præfectum Adules literis, jubet desumere exemplar Inscriptorum in sellâ Ptolemaïcâ, tabulâque, & desumptum ad se transmittere. Me igitur accersens is, qui tum præfectus fuit, nomine Asbas, & mecum unà alium negotiatorem, Menam dictum, qui Raïthi monachus factus non ita pridem obiit, ire nos jubet & desumere inscriptionem. Desumptam igitur dedimus præfecto, penes nos item exemplar reti-*

ἃ καὶ νῦν θήσω ἐν ταύτῃ τῇ συγγραφῇ, συμβαλλόμενα ἡμῖν, πρὸς τὴν τῶν τόπων, καὶ τῶν οἰκούντων, καὶ τῶν διαστημάτων εἴδησιν. Ἕυρομεν δὲ καὶ ἐν ὀπισθίοις τοῦ δίφρου γεγλυμμένους, τόν τε Ἡρακλέα, καὶ Ἑρμέα.. . . . .

. . . Ἔστιν οὖν ὁ δίφρος καὶ τὸ μάρμαρον ἅμα οὕτως, καὶ αὐτὸς ὁ Πτολεμαῖος.

nentes, quod & huic nunc scripto inseram, valde nobis utile repertum, ad locorum, & incolarum, & distantiarum notitiam. Sculptos etiam à posticâ sellæ parte & Herculem invenimus & Mercurium. . . . .

. . . . *Et sella igitur, & lapis, & ipse Ptolemæus, hunc ferè ad modum se habent.*

Cosmæ Topogr. Christian. p. 188.

Vaillant Hist. Ptol. p. 52.

Εἰσὶ δὲ καὶ τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ εἰκόνι ταῦτα.

In quadratâ verò tabellâ hæc sunt scripta.

ΒΑΣΙΛΕΥΣΜΕΓΑΣΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣΥΙΟΣΒΑΣΙΛΕΩΣΠΤΟΛΕΜ
ΑΙΟΥΚΑΙΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣΑΡΣΙΝΟΗΣΘΕΩΝΑΔΕΛΦΩΝΤΩΝΒΑ
ΣΙΛΕΩΝΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥΚΑΙΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣΒΕΡΕΝΙΚΗΣΘΕΩΝ
ΣΩΤΗΡΩΝΑΠΟΓΟΝΟΣΤΑΜΕΝΑΠΟΠΑΤΡΟΣΗΡΑΚΛΕΟΣΤ
ΟΥΔΙΟΣΤΑΔΕΑΠΟΜΗΤΡΟΣΔΙΟΝΥΣΟΥΤΟΥΔΙΟΣΠΑΡΑΛΑ
ΒΩΝΠΑΡΑΤΟΥΠΑΤΡΟΣΤΗΝΒΑΣΙΛΕΙΑΝΑΙΓΥΠΤΟΥΚΑΙΛ
ΙΒΥΗΣΚΑΙΣΥΡΙΑΣΚΑΙΦΟΙΝΙΚΗΣΚΑΙΚΥΠΡΟΥΚΑΙΛΥΚΙΑΣΚ
ΑΙΚΑΡΙΑΣΚΑΙΤΩΝΚΥΚΛΑΔΩΝΝΗΣΩΝΕΞΕΣΤΡΑΤΕΥΣΕΝ
ΕΙΣΤΗΝΑΣΙΑΝΜΕΤΑΔΥΝΑΜΕΩΝΠΕΖΙΚΩΝΚΑΙΙΠΠΙΚΩΝ

ΚΑΙ

ΚΑΙΝΑΥΤΙΚΟΥΣΤΟΛΟΥΚΑΙΕΛΕΦΑΝΤΩΝΤΡΩΓΛΟΔΥΤΙΚ
ΩΝΚΑΙΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝΟΥΣΟΤΕΠΑΤΗΡΑΥΤΟΥΚΑΙΑΥΤΟΣΠ
ΡΩΤΟΣΕΚΤΩΝΧΩΡΩΝΤΟΥΤΩΝΕΘΗΗΡΕΥΣΑΝΚΑΙΚΑΤΑΓ
ΑΓΟΝΤΕΣΕΙΣΑΙΓΥΠΤΟΝΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΑΝΠΟΛΕΜΙΚΗΝ
ΧΡΕΙΑΝΚΥΡΙΕΥΣΑΣΔΕΤΗΣΤΕΕΝΤΟΣΕΥΦΡΑΤΟΥΧΩΡΑΣ
ΠΑΣΗΣΚΑΙΚΙΛΙΚΙΑΣΚΑΙΤΟΥΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥΚΑΙΘΡΑΚΗ
ΣΚΑΙΤΩΝΔΥΝΑΜΕΩΝΤΩΝΕΝΤΑΙΣΧΩΡΑΙΣΤΑΥΤΑΙΣΠΑ
ΣΩΝΚΑΙΕΛΕΦΑΝΤΩΝΙΝΔΙΚΩΝΚΑΙΤΟΥΣΜΟΝΑΡΧΟΥΣΤ
ΟΥΣΕΝΤΟΙΣΤΟΠΟΙΣΠΑΝΤΑΣΥΠΗΚΟΟΥΣΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣΔ
ΙΕΒΗΤΟΝΕΥΦΡΑΤΗΝΠΟΤΑΜΟΝΚΑΙΤΗΝΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙ
ΑΝΚΑΙΒΑΒΥΛΩΝΙΑΝΚΑΙΣΟΥΣΙΑΝΗΝΚΑΙΠΕΡΣΙΔΑΚΑΙΜ
ΗΔΙΑΝΚΑΙΤΗΝΛΟΙΠΗΝΠΑΣΑΝΕΩΣΒΑΚΤΡΙΑΝΗΣΥΠΑΥΤ
ΟΝΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΣΚΑΙΑΝΑΖΗΤΗΣΑΣΟΣΑΥΠΟΤΩΝΠΕΡ
ΣΩΝΙΕΡΑΕΞΑΙΓΥΠΤΟΥΕΞΗΧΘΗΚΑΙΑΝΑΚΟΜΙΣΑΣΜΕΤ
ΑΤΗΣΑΛΛΗΣΓΑΖΗΣΤΗΣΑΠΟΤΩΝΤΟΠΩΝΕΙΣΑΙΓΥΠΤΟ
ΝΔΥΝΑΜΕΙΣΑΠΕΣΤΕΙΛΕΔΙΑΤΩΝΟΡΥΧΘΕΝΤΩΝΠΟΤΑΜ
ΩΝ. * * * * *

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῇ εἰκόνι ἐγέγραπτο, ἃ καὶ εὕρομεν σῶσαι. Ὀλίγα δὲ ἦσαν τὰ ἀπολόμενα· οὐδὲ γὰρ πολὺ ἦν τὸ κεκλασμένον μέρος αὐτῆς. Εἶτα, ὡς ἐξ ἀκολουθίας, καὶ εἰς τὸν δίφρον ἐγέγραπτο οὕτως.

Hæc nos servavimus inscripta Tabulæ reperta. Pauca verò erant quæ interiere: neque enim magna ejus pars confracta fuit. Alia deinde, sic continuata, & ipsi quoque sellæ sunt inscripta.

ΜΕΘΑΑΝΔΡΕΙΩΣΤΑΜΕΝΕΓΓΙΣΤΑΤΟΥΒΑΣΙΛΕΙΟΥΜΟΥΕ
ΘΝΗΕΙΡΗΝΕΥΕΣΘΑΙΚΕΛΕΥΣΑΣΕΠΟΛΕΜΗΣΑΚΑΙΥΠΕΤΑΞΑ
ΜΑΧΑΙΣΤΑΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΕΘΝΗΓΑΖΗΕΘΝΗΕΠΟΛΕ
ΜΗΣΑΕΠΕΙΤΑΑΓΑΜΗΚΑΙΣΙΓΥΗΝΚΑΙΝΙΚΗΣΑΣΤΗΝΗΜΙΣ
ΕΙΑΝΤΩΝΠΑΡΑΥΤΟΙΣΠΑΝΤΩΝΕΜΕΡΙΣΑΜΗΝΑΥΑΚΑΙΤΙΑ
ΜΩΤΟΥΣΛΕΓΟΜΕΝΟΥΣΤΖΙΑΜΩΚΑΙΤΟΥΣΓΑΜΒΗΛΑΚΑ
ΙΤΑΕΓΓΥΣΑΥΤΩΝΚΑΙΖΙΓΓΑΒΗΝΕΚΑΙΑΓΓΑΒΕΚΑΙΤΙΑΜΑ
ΚΑΙΑΘΑΓΑΟΥΣΚΑΙΚΑΛΑΑΚΑΙΣΕΜΗΝΕΕΘΝΟΣΠΕΡΑΝΤ
ΟΥΝΕΙΛΟΥΕΝΔΥΣΒΑΤΟΙΣΚΑΙΧΙΟΝΩΔΕΣΙΝΟΡΕΣΙΝΟΙΚΟ
ΥΝΤΑΣΕΝΟΙΣΔΙΑΠΑΝΤΟΣΝΙΦΕΤΟΙΚΑΙΚΡΥΗΚΑΙΧΙΟΝΕ
ΣΒΑΘΥΤΑΤΑΙΩΣΜΕΧΡΙΓΟΝΑΤΩΝΚΑΤΑΔΥΝΕΙΝΑΝΔΡΑ
ΤΟΝΠΟΤΑΜΟΝΔΙΑΒΑΣΥΠΕΤΑΞΑΕΠΕΙΤΑΛΑΣΙΝΕΚΑΙΖ
ΑΑΚΑΙΓΑΒΑΛΑΟΙΚΟΥΝΤΑΣΠΑΡΟΡΕΣΙΘΕΡΜΩΝΥΔΑΤΩΝΒ
ΛΥΖΟΥΣΙΚΑΙΚΑΤΑΡΡΥΤΟΙΣΑΤΑΛΜΩΚΑΙΒΕΓΑΚΑΙΤΑΣΥ

ΝΑΥΤΟΙΣΕΘΝΗΠΑΝΤΑΤΑΓΓΑΙΤΑΣΤΟΥΣΜΕΧΡΙΤΩΝΤΗ
ΣΑΙΓΥΠΤΟΥΟΡΙΩΝΟΙΚΟΥΝΤΑΣΥΠΟΤΑΞΑΣΠΕΖΕΥΕΣΘΑΙ
ΕΠΟΙΗΣΑΤΗΝΟΔΟΝΑΠΟΤΩΝΤΗΣΕΜΗΣΒΑΣΙΛΕΙΑΣΤΟΠΩ
ΝΜΕΧΡΙΑΙΓΥΠΤΟΥΕΠΕΙΤΑΑΝΝΙΝΕΚΑΙΜΕΤΙΝΕΕΝΑΠΟΚΡ
ΗΜΝΟΙΣΟΙΚΟΥΝΤΑΟΡΕΣΙΣΕΣΕΑΕΘΝΟΣΕΠΟΛΕΜΗΣΑΟΥΣ
ΚΑΙΜΕΓΙΣΤΟΝΚΑΙΔΥΣΒΑΤΩΤΑΤΟΝΟΡΟΣΑΝΕΛΘΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΦΡΟΥΡΗΣΑΣΚΑΤΗΓΑΓΟΝΚΑΙΕΠΕΔΕΞΑΜΗΝΕΜΑΥΤΩ
ΙΤΟΥΣΤΕΝΕΟΥΣΑΥΤΩΝΚΑΙΓΥΝΑΙΚΑΣΚΑΙΠΑΙΔΑΣΚΑΙΠΑΡ
ΘΕΝΟΥΣΚΑΙΠΑΣΑΝΤΗΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝΑΥΤΟΙΣΚΤΗΣΙΝΡΑ
ΥΣΩΕΘΝΗΜΕΣΟΓΕΙΑΛΙΒΑΝΩΤΟΦΟΡΩΝΒΑΡΒΑΡΩΝΟΙΚΟΥ
ΝΤΑΕΝΤΟΣΠΕΔΙΩΝΜΕΓΙΣΤΩΝΑΝΥΔΡΩΝΚΑΙΣΟΛΑΤΕΕΘΝ
ΟΣΥΠΕΤΑΞΑΟΙΣΚΑΙΤΟΥΣΑΙΓΙΑΛΟΥΣΤΗΣΘΑΛΑΣΣΗΣΦΥ
ΛΑΣΣΕΙΝΕΚΕΛΕΥΣΑΤΑΥΤΑΔΕΠΑΝΤΑΤΑΕΘΝΗΟΡΕΣΙΝΙΣ
ΧΥΡΟΙΣΠΕΦΡΟΥΡΗΜΕΝΑΑΥΤΟΣΕΓΩΕΝΤΑΙΣΜΑΧΑΙΣΠΑ
ΡΩΝΝΙΚΗΣΑΣΚΑΙΥΠΟΤΑΞΑΣΕΧΑΡΙΣΑΜΗΝΑΥΤΟΙΣΠΑΣ
ΑΣΤΑΣΧΩΡΑΣΕΠΙΦΟΡΟΙΣΑΛΛΑΔΕΠΛΕΙΣΤΑΕΘΝΗΕΚΟΝΤ
ΑΥΠΕΤΑΓΗΜΟΙΕΠΙΦΟΡΟΙΣΚΑΙΠΕΡΑΝΔΕΤΗΣΕΡΥΘΡΑΣ
ΘΑΛΑΣΣΗΣΟΙΚΟΥΝΤΑΣΑΡΑΒΙΤΑΣΚΑΙΚΙΝΑΙΔΟΚΟΛΠΙΤΑ
ΣΣΤΡΑΤΕΥΜΑΝΑΥΤΙΚΟΝΚΑΙΠΕΖΙΚΟΝΔΙΑΠΕΜΨΑΜΕΝΟ
ΣΚΑΙΥΠΟΤΑΞΑΣΑΥΤΩΝΤΟΥΣΒΑΣΙΛΕΑΣΦΟΡΟΥΣΤΗΣΓΗΣ
ΤΕΛΕΙΝΕΚΕΛΕΥΣΑΚΑΙΟΔΕΥΕΣΘΑΙΜΕΤΕΙΡΗΝΗΣΚΑΙΠΛ
ΕΕΣΘΑΙΑΠΟΤΕΛΕΥΚΗΣΚΩΜΗΣΕΩΣΤΩΝΣΑΒΑΙΩΝΧΩΡΑΣ
ΕΠΟΛΕΜΗΣΑΠΑΝΤΑΔΕΤΑΥΤΑΤΑΕΘΝΗΠΡΩΤΟΣΚΑΙΜΟΝ
ΟΣΒΑΣΙΛΕΩΝΤΩΝΠΡΟΕΜΟΥΥΠΕΤΑΞΑΔΙΗΝΕΧΩΤΟΝΜΕ
ΓΙΣΤΟΝΘΕΟΝΜΟΥΑΡΗΝΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝΟΣΜΕΚΑΙΕΓΕΝΝ
ΗΣΕΔΙΟΥΠΑΝΤΑΤΑΕΘΝΗΤΑΟΜΟΡΟΥΝΤΑΤΗΙΕΜΗΙΓΗΙΑ
ΠΟΜΕΝΑΝΑΤΟΛΗΣΜΕΧΡΙΤΗΣΛΙΒΑΝΩΤΟΦΟΡΟΥΑΠΟΔΕ
ΔΥΣΕΩΣΜΕΧΡΙΤΩΝΤΗΣΑΙΘΙΟΠΙΑΣΚΑΙΣΑΣΟΥΤΟΠΩΝΥ
ΠΕΜΑΥΤΟΝΕΠΟΙΗΣΑΜΕΝΑΥΤΟΣΕΓΩΕΛΘΩΝΚΑΙΝΙΚΗΣΑ
ΣΑΔΕΔΙΑΠΕΜΠΟΜΕΝΟΣΚΑΙΕΝΕΙΡΗΝΗΙΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣΠ
ΑΝΤΑΤΟΝΥΠΕΜΟΙΚΟΣΜΟΝΚΑΤΕΛΘΟΝΕΙΣΤΗΝΑΔΟΥΛΗ
ΝΤΩΙΔΙΙΚΑΙΤΩΙΑΡΕΙΚΑΙΤΩΙΠΟΣΕΙΔΩΝΙΘΥΣΙΑΣΑΣΥΠΕΡΤ
ΩΝΠΛΩΙΞΟΜΕΝΩΝΑΘΡΟΙΣΑΣΔΕΜΟΥΤΑΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ
ΚΑΙΥΦΕΝΠΟΙΗΣΑΣΕΠΙΤΟΥΤΩΙΤΟΠΩΙΚΑΘΙΣΑΣΤΟΝΔΕΤ
ΟΝΔΙΦΡΟΝΠΑΡΑΘΗΚΗΝΤΩΙΑΡΕΙΕΠΟΙΗΣΑΕΤΕΙΤΗΣΕΜ
ΗΣΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. ΚΖ.

Idem Græcè & Latinè.

Βασιλεὺς (3) μέγας Πτολεμαῖος, ὑὸς βασιλέως Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Ἀρσινόης θεῶν ἀδελφῶν,

Rex magnus (3) *Ptolemæus, filius regis Ptolemæi & reginæ Arsinoes deorum fratrum, regum Pto-*

3

τῶν

τῶν βασιλέων Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Βερενίκης θεῶν σωτήρων ἀπόγονος, τὰ μὲν [4] ἀπὸ πατρὸς Ἡρακλέος τοῦ Διός, τὰ δὲ [5] ἀπὸ μητρὸς Διονύσου τοῦ Διός, [6] παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν Αἰγύπτου, καὶ Λιβύης, καὶ Συρίας, καὶ Φοινίκης, καὶ Κύπρου, καὶ Λυκίας, καὶ Καρίας, καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων, ἐξεστράτευσεν [8] εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ δυνάμεων πεζικῶν καὶ ἱππικῶν καὶ ναυτικοῦ στόλου, καὶ ἐλεφάντων [7] Τρωγλοδυτικῶν, καὶ Αἰθιοπικῶν, οὓς ὅ τε πατὴρ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χώρων τούτων ἐθήρευσαν, καὶ καταγαγόντες εἰς Αἴγυπτον κατεσκεύασαν πολεμικὴν χρείαν. Κυριεύσας [8] δὲ τῆς τε ἐντὸς Εὐφράτου χώρας πάσης, καὶ Κιλικίας, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ Θράκης, καὶ τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις πασῶν, καὶ ἐλεφάντων Ἰνδικῶν, καὶ τοὺς μονάρχους τοὺς ἐν τοῖς τόποις πάντας ὑπηκόους καταστήσας, διέβη [8] τὸν Εὐφράτην ποταμόν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ Βαβυλωνίαν, καὶ Σουσιανήν, καὶ Περσίδα, καὶ Μηδίαν, καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν ἕως Βακτριανῆς ὑφ᾽ αὑτὸν ποιησάμενος, καὶ [9] ἀναζητήσας ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας μετὰ τῆς ἄλλης γάζης τῆς ἀπὸ τῶν τόπων εἰς Αἴγυπτον, δυνάμεις

ἀπέστειλε

lemæi & reginæ Berenices deorum servatorum nepos, genus paternum ducens [4] ab Hercule Jovis filio, maternum [5] verò à Baccho Jovis filio, cùm [6] accepisset à patre regnum Ægypti, & Libyæ, & Syriæ, & Phœnices, & Cypri, & Lyciæ, & Cariæ, & Cycladum insularum; expeditionem [8] fecit in Asiam cum vi pedestri equestrique, & classe nauticâ, & elephantis [7] Troglodyticis Æthiopicisque, quos & pater ejus, & ipse, ex istis primi sedibus, venatu ceperunt, abductosque in Ægyptum ad belli usum habiles reddiderunt. Nactus [8] autem dominium totius intra Euphratem regionis, & Ciliciæ, & Pamphyliæ, & Ioniæ, & Hellesponti, & Thraciæ, & cunctarum in hisce regionibus copiarum, necnon & elephantorum Indicorum, post omnes, qui in locis erant, monarchas subditos sibi factos, trajecit [8] Euphratem fluvium: cúmque suæ fecisset ditionis Mesopotamiam, & Babyloniam, & Susianam, & Persidem, & Mediam, reliquasque omnes Bactrianam usque regiones, & [9] perquisivisset, quæcunque à Persis ex Ægypto avectæ fuerant, res sacras, easque cum aliâ ex locis congestâ gazâ,

ἀπέστειλε (10) διὰ τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν. * * *

Μεθ' ἃ ἀνδρείως τὰ μὲν (11) ἔγγιστα τοῦ βασιλείου μου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη. (c) Γάζη (12) ἔθνη ἐπολέμησα, ἔπειτα Ἀγάμη καὶ Σιγύην, καὶ νικήσας τὴν ἡμίσειαν τῶν παρ' αὐτοῖς πάντων ἐμερισάμην. (d) Ἄυα (13) καὶ Τιαμῶ, τοὺς λεγομένους Τζιαμῶ, καὶ τοὺς Γαμβηλὰ, καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν, καὶ (e) Ζιγγαβηνὲ, καὶ Ἀγγαβὲ, καὶ Τιαμὰ, καὶ Ἀθαγαοὺς, καὶ Καλαὰ, καὶ Σεμῆνε ἔθνος πέραν τοῦ Νείλου, ἐν δυσβάτοις καὶ χιονώδεσιν ὄρεσιν οἰκοῦντας, ἐν οἷς διαπαντὸς νιφετοὶ καὶ κρύη καὶ χιόνες βαθύταται, ὡς μέχρι γονάτων καταδύειν ἄνδρα, τὸν ποταμὸν διαβὰς ὑπέταξα. Ἔπειτα (f) Λασινὲ, καὶ Ζαὰ, καὶ Γαβαλὰ, οἰκοῦντας παρ' ὄρεσι θερμῶν ὑδάτων βλύζουσι καὶ καταῤῥύτοις, Ἀταλμῶ καὶ Βεγὰ, καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς ἔθνη πάντα. (14) Ταγγαΐτας τοὺς μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου ὁρίων οἰκοῦντας ὑποτάξας πεζεύεσθαι ἐποίησα τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῶν τῆς ἐμῆς βασιλείας τόπων μέχρι Αἰγύπτου. Ἔπειτα Ἀννινὲ καὶ Μετινὲ ἐν ἀποκρήμνοις οἰκοῦντα ὄρεσι. (g) Σεσέα (h) ἔθνος ἐπολέμησα, καὶ μέγιστον καὶ δυσβατώτατον ὄρος

in Ægyptum reportâsset, copias submisit (10) *per manufactos amnes.*

Postea re viriliter gestâ, & proximis (11) *regiæ meæ gentibus ad pacem redire jussis, debellavi, & subjectas mihi reddidi; has quæ sunt subscriptæ gentes.* (c) *Gaze* (12) *gentes bello petii, deinde Agame, & Siguen, victorque partem omnium quæ apud illos erant dimidiam mihi retinui.* (d) *Ava* (13) *& Tiamo, vocatos etiam Tziamo, & Gambela, & quæ sunt ipsis proxima, &* (e) *Zingabene, & Angabe, & Athagaos, & Calaa, & Semene gentem ultra Nilum, in aviis & nivosis montibus habitantes, ubi omnimodo pruinæ & glacies, & nives profundissimæ, ut vel genua tenus vir ingrediatur, trajecto flumine, subjeci: Deinde* (f) *Lasine, & Zaa, & Gabala habitantes in diruptis montibus, quique aquis calidis scaturiunt Atalmo Begaque, gentesque tractûs istius omnes.* (14) *Tangaitas ad Ægypti usque confinia habitantes cùm subegissem, viam feci quà tutò pedibus iretur à subjectis mihi locis usque Ægyptum. Deinde Anine & Metine in præcipitibus habitantes montibus.* (g) *Sesea* (h) *gentem bello petii, eosque re-*

ἀνελ-

ἀγκελθόντας περιφερεῖς ἤσας κατήγαγον, καὶ ἐπελεξάμην ἐμαυτῷ τούς τε νέους αὐτῶν, καὶ γυναῖκας, καὶ παῖδας, καὶ παρθένους, καὶ πᾶσαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς κτῆσιν. (h) Ῥαυσῶ ἔθνη μεσόγεια λιβανωτοφόρων Βαρβάρων οἰκοῦντα ἐντὸς πεδίων μεγίστων ἀνύδρων, καὶ (h) Σολατὲ ἔθνος ὑπέταξα, οἷς καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέλευσα. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔθνη ὄρεσιν ἰσχυροῖς πεφρουρημένα αὐτὸς ἐγὼ ἐν ταῖς μάχαις παρὼν νικήσας καὶ ὑποτάξας ἐχαρισάμην αὐτοῖς πάσας τὰς χώρας ἐπὶ φόροις. Ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἑκόντα ὑπετάγη μοι ἐπὶ φόροις. Καὶ πέραν δὲ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἰκοῦντας Ἀραβίτας (i) καὶ Κιναιδοκολπίτας στράτευμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμψάμενος καὶ ὑποτάξας αὐτῶν τοὺς βασιλέας, φόρους τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, καὶ ὁδεύεσθαι μετ' εἰρήνης καὶ πλέεσθαι. Ἀπό τε (k) Λεύκης (15) κώμης (l) ἕως τῶν Σαβαίων χώρας (16) ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη πρῶτος, καὶ μόνος βασιλέων τῶν πρὸ ἐμοῦ, ὑπέταξα. Δι' ἣν ἔχω τὸν μέγιστον θεόν μου Ἄρην εὐχαριστίαν, ὅς με καὶ ἐγέννησε, δι' οὗ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ὁμοροῦντα τῇ ἐμῇ γῇ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς μέχρι τῆς

cedentes in maximum & difficillimum accessu montem quum custodiâ positâ cinxissem, deduxi in planum, & delegi mihi eorum juvenes & uxores, & pueros, & virgines, omnemque quæ suppetebat illis possessionem. (h) Rhauso gentem mediterraneam thuriferorum Barbarorum habitantem intra maximos inaquosos campos, & Solate (h) etiam gentem subjugavi; quos & oras maris præsidiis occupare jussi. Has verò omnes gentes, robustis montibus circumseptas, cùm in pugnis præsens ipse devicissem, & subjugâssem, omnes eis regiones gratiosè vectigales dedi. Sed & plurimæ aliæ gentes sponte se mihi vectigales dediderunt. Quin & trans mare Rubrum habitantes Arabitas (i), & Cinædocolpitas, misso exercitu nautico & pedestri, subjugatisque eorum regibus, jussi terræ tributa pendere; pacatoque iri itinere tum pedestri tum maritimo. Regiones etiam ab (k) Albo (15) vico Sabæos (l) usque debellavi. Has verò primus ego, solusque regum qui ante me fuerunt, gentes omnes subjugavi. Quamobrem gratias habeo maximo Deo meo Marti, qui me etiam genuit, cujus ope gentes omnes ditioni meæ

Λιβανωτοφόρου, ἀπὸ δὲ δύσεως μέχρι τῶν τῆς Αἰθιοπίας καὶ (m) Σάσου τόπων, ὑπ᾽ ἐμαυτὸν ἐποίησα· ἃ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν καὶ νικήσας, ἃ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ καταστήσας πάντα τὸν ὑπ᾽ ἐμοὶ (17) κόσμον, κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην τῷ Διὶ, καὶ τῷ Ἄρεϊ, καὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσιάσαι (18) ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. Ἀθροίσας δέ μου τὰ στρατεύματα, καὶ ὑφ᾽ ἓν ποιήσας, ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καθίσας τόνδε τὸν (n) δίφρον, παραθήκην τῷ Ἄρεϊ, ἐποίησα (o) ἔτει τῆς ἐμῆς (19) βασιλείας ΚΖ.

conterminas, ab oriente uſque ad Thuriferam, ab occidente verò uſque ad Æthiopiæ (m) Saſique loca, ſubditas mihi feci: alias quidem ipſe veniendo vincens, alias legatis à me miſſis. Cúmque totum ſub me rege (17) mundum in pace conſtituiſſem, deſcendi Adulen ſacrificatum Jovi, & Marti, & Neptuno (18) pro navigantibus. Collectis verò & adunatis exercitibus, hoc in loco quum conſediſſem, (n) ſellam hanc, Depoſitum Marti, feci (o) anno (19) regni mei viceſimo ſeptimo.

Coſmæ, & Montfauconii ad Monumentum Notæ, literulis ſignatæ.

(a) Ἐν τῇ Ἀδούλῃ, *Adule*, ex quâ mare adjacens ſinus Adulitanus vocabatur, vide Ptolemæum. *Montfauconii.*

(b) Ἐλεσβαὰν, *Elesbaan* Rex Axomitarum, eâ quam Coſmas memorat expeditione, Homeritarum regnum delevit, pulſo Dunaano rege Judaicæ religionis, qui immanem in Chriſtianos carnificinam exercebat. Qui Eleſbaan alio nomine Calebus vocabatur, à Græcis pariter & Arabibus & Æthiopibus celebratus, atque in ſanctorum faſtos relatus eſt. Hujus mentionem habent Nonnoſus in Photio, Metaphraſtus, Calliſtus, Abulpharagius. Hæc pluribus recenſita videas apud Jobum Ludolphum, accuratiſſimum rerum Æthiopicarum interpretem & indagatorem. *Montfauconii.*

(c) Γάζη *Gaza*. Ex nominibus Æthiopicis quæ ſequuntur pleraque hodierni usûs in Æthiopiâ ſunt, quæ nos pro facultate indicabimus, eâ tamen cautione ut ne nimium conjecturis indulgeamus. Gaza in Æthiopiâ pro loco aut gente peculiari non occurrit; ſed Hodierni Habeſſini regnum ſuum Gheeza vocant: an verò id ipſum Inſcriptio, Gazam à Ptolemæo in Æthiopiâ ſubjugatam memorans, ſignificet, ignoratur. Quæ mox ſequitur Ἀγάμη, Agame vel Agami, jam Agamia dicitur, eſtque præfectura regni Tigræ: nec ex nominis ſimilitudine tantùm eadem eſſe deprehenditur, ſed etiam quia quæ mox recenſentur loca, pleraque huic vicina ſunt. De Σιγύη nihil reperio. *Montfauconii.*

(d) Ἄυα καὶ Τιαμῶ, quæ item Τζιαμῶ vel Τζίαμα dicebatur. Eo nomine præfectura quædam regni Tigræ hodieque proximè Agamiam exſtat, *Tzama*. De Ava nihil habemus, niſi fortè dicas eſſe præfecturam Tigræ quæ dicitur *Afa*. De Γάμβηλα occurrit nihil. *Montfauconii.*

(e) Καὶ Ζιγγαβηνὲ καὶ Ἀγγαβὲ, καὶ Τιαμὰ καὶ Ἀθαγαοὺς καὶ Καλαὰ καὶ Σεμηνέ. De duobus primis nihil ſuccurrit. De Tiama verò conjectare licet eſſe aliam præfecturam Τιαμῶ cognominem in regno Bagamedra, nec procul poſitam, Tzama dictam. *Atha-*

gaos: duæ sunt in Habessiniâ regiones nomine *Aguo*, quarum alterutra hîc fortasse indicatur. De Calaa nihil: Semene verò aut Samine, mox sequens, est certissimè regio Samen vel Semen hodierna: nàm & nomen consentit adprimè, & præruptis nivosisque montibus plena esse narratur. *Montfauconii.*

(f) Ἔπειτα Λασινὲ, καὶ Ζαὰ, καὶ Γαβαλὰ. Hæ gentes hactenus ita vocantur. *Cosmæ.*

(g) Σεσέα ἔθνος ἐπολέμησα. *Seséa Gentem debellavi.* Hîc Barbariæ gentes indicat. *Cosmæ.*

(h) Sesea, Rauso & Solate ad Barbariam pertinent. Barbaria autem regio erat maritima; ultra fretum Arabici sinûs, ut ait plerumque Cosmas, quæ item Thurifera vocabatur. *Montfauconii.*

(i) Ἀῤῥαβίτας καὶ Κιναιδοκολπίτας. Gentes quæ in Homerite sunt significat, id est, Felicis Arabiæ populos. *Cosmæ.*

(k) ἀπό τε Λεύκης Κώμης. In partibus Blemmyum vicus est nomine Leucogen. *Cosmæ.*

(l) ἕως τῆς Σαβαίων χώρας. Sabæorum item Regio in Homerite est. *Cosmæ.*

(m) καὶ Σάσε τόπων. Hæc Sasi regio ultima Æthiopum est, ubi etiam multum auri reperitur, quod dicitur Tancharas. Ulterius autem est Oceanus & regio Barbareotarum qui Thuris exercent mercaturam. *Cosmæ.*

(n) τόνδε τὸν δίφρον. Et hæc quidem in fellâ scripta sunt. Porrò usque in præsentem diem ante hanc sellam reos capitali pœnâ adficiunt. In Semenem verò, ubi nix & glacies esse dicitur, Rex Axiomitarum eos mittit, quos exsilii pœnâ mulctat. *Cosmæ.*

(o) ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας ΚΖ. i. e. anno regni nostri vicesimo septimo. Est itaque hic unus ex iis qui regnârunt Ptolemæis, sive Philometor, sive Euergetes secundus, sive is qui Dionysus dictus. Nàm ii ultra viginti septem annos regnârunt.

Levis iste *Cosmæ* commentariolus, idemque non levis error. Etenim scripta est in hoc lapide vera illa Euergetis Primi Historia, qui viginti sex annos integros & vicesimi quoque septimi partem aliquam regnavit. Verùm attende, bone lector: Hæc non intellexit, adeóque non finxit Cosmas. *Vide notam è nostris ultimam.*

Nostræ ad Monumentum Notæ, signatæ numeralibus.

(1) Ἀδέλῃ λιμένι Ἀξιωμιτῶν. *Maritimâ Æthiopum, Adule vocatâ, urbe, Axiomitarum portu.* Eadem Plinio lib. 6. c. 29. *oppidum Aduliton* seu, ut postea habet, *Adulitarum, maximum Emporium Troglodytarum, etiam Æthiopum. Abest (*inquit*) à Ptolemaide ad fauces Rubri maris quinque dierum navigatione:* Ab Axumis autem, tradente sic Nonnoso apud Photium, itinere dierum quindecim. ἡ δὲ Ἄξεμις (inquit) πόλις ἐςὶ μεγίςη, καὶ οἷον μητρόπολις τῆς ὅλης Αἰθιοπίας. i. e. *Est verò Axumis urbs maxima, totius quasi Æthiopiæ metropolis.*

(2) ὁ τηνικαῦτα βασιλεὺς Ἀξιωμιτῶν Ἐλεσβαάν. *Rex tunc Axiomitarum Elesbaan.* Congruit his idem ille Nonnosus Historiæ Legationum apud Photium Auctor, ipse scilicet legatus ab Imp. Justiniano missus, idque paulo post Cosmæ nostri negotiationem, πρὸς τὸν τῶν Ἀξιωμιτῶν βασιλέα. Ἐλεσβαὰς δὲ τότε ἐκράτει τῦ ἔθνες. i. e. *ad Axiomitarum Regem. Genti verò tum imperitabat Elesbaas.* Photii Cod. iii.

(3) Βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς βασιλέως Πτολεμαίε καὶ βασιλίσσης Ἀρσινόης θεῶν ἀδελφῶν, τῶν βασιλέων Πτολεμαίε καὶ βασιλίσσης Βερενίκης θεῶν Σωτήρων ἀπόγονος. i. e. *Rex magnus Ptolemæus Filius Regis Ptolemæi & reginæ Arsinoes, deorum Fratrum, Regum Ptolemæi & Reginæ Berenices deorum Servatorum nepos.*

Geminata in hoc proœmio ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ & ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ elogia ansam Begero præbuere dubitandi de Antiquitate Monumenti. Hactenus enim in Ptolemaicæ familiæ nummis, non nisi simplex ΘΕΩΝ supra Soteris & Berenices capita, simplexque ΑΔΕΛΦΩΝ supra Philadelphum & Arsinoen comparuerant. At statim aureus est repertus post hæc objecta nummus, cum jugatis capitibus hinc Ptolemæi Soteris & Berenices, illinc Philadelphi & Arsinoes; illis quidem sine Epigrapha; his verò integrum

tegrum præferentibus, ut in hâc Inſcriptione Adulitanâ, ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ elogium. Singularem hujuſmodi nummum opportunè orbi erudito ſuppeditavit Clariſſ. Vaillantius. *Hiſt. Ptol. Regum pag.* 52. Iſque ſub initiis Ptolemæi Euergetis ſignatus fuit; tum ſcilicet cùm Philadelphum recens defunctum conſecraret Euergetes, ut Arſinoem prius defunctam Philadelphus ipſe conſecraverat. Clarè igitur ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ titulum nummus hâc Epigraphâ inſignis explicat: nec minus clarè ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ, hoc eſt, Soteris & Berenices *Divorum ſervatorum* titulum, Bucolici Poetæ carmen: Qui tamen Ἀρωγὰς pro Σωτῆρας, *Auxiliatores* pro *Servatores*, Poeticâ ſuadente, dixit. *Theocriti Id.* 17.

Ματρὶ φίλᾳ καὶ πατρὶ θυώδεας εἵσατο ναούς.
Ἐν δ' αὐτὰς χρυσῷ περικαλλέας ἠδ' ἐλέφαντι
Ἵδρυσεν, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀρωγάς. i. e.

Struxit odoriferum matrique patrique ſacellum:
Interiuſque ipſos elephanto auroque decoros,
Humano auxilium generi, duo numina fecit.

Sed & alterum objectum à Begero eſt, nullos fuiſſe Philadelpho ex Arſinoe conjuge & ſorore liberos; clarè illud traditum à Pauſaniâ; & proinde, ſi verum fuerit, actum eſſe de Monumento. At nihil minus, inſigniſſime Begere. E contrario, nova hinc orta lux, & teſtimonium Antiquitati redditum. Jure enim adoptivo & legitimo Divæ Arſinoes filium ſe tulit Euergetes: unde prælatus eſt iſte minùs ſolens verborum ordo ΥΙΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΣΙΝΟΗΣ pro alio longè uſitatiore ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΥΙΟΣ. Iterum ut uno eodemque jure, hoc eſt naturæ ipſius, non adoptionis lege, tum Berenices tum Soteris nepotem ſe innueret, admiſſa eſt inſolita locutio, ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ pro ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ ἀπόγονος. Hanc interim adoptionem à Theocriti Scholiaſte accipe, *ad Idyl.* 17. Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ συνῴκει πρότερον Ἀρσινόη ἡ Λυσιμάχου, ἀφ' ἧς καὶ τοὺς παῖδας ἐγέννησεν, Πτολεμαῖον, καὶ Λυσίμαχον, καὶ Βερενίκην. Ἐπιβουλεύουσαν δὲ ταύτην εὑρών, . . . ἐξέπεμψεν εἰς Κοπτόν . . καὶ τὴν οἰκείαν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἔγημε, καὶ εἰσποιήσατο αὐτῇ τοὺς ἐκ τῆς προτέρας Ἀρσινόης γεννηθέντας παῖδας. i. e. *Ptolemæo Philadelpho primo conjuncta fuit Arſinoe Lyſimachi F. ex quâ & liberos ſuſcepit, Ptolemæum (hoc* eſt *Euergetem* noſtrum) *Lyſimachum, & Berenicem. Hanc autem contra ſe conſpirantem cùm detexerat, ablegavit eam Coptum in exilium; propriamque ipſius ſororem Arſinoem maritam duxit. Eique ex Arſinoe priore genitos adoptavit liberos.* Priorem igitur Arſinoen, damnatum, injuſſum, nulliſque uſpiam aut nummis aut monumentis honorandum nomen jure ſiluit Euergetes; alteram rectè inſcribens adoptivam matrem, & *Divæ ſororis* & *Veneris Zephyritidis* titulo, impenſè ab Ægyptiis cultam.

(4) Τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς Ἡρακλέος τοῦ Διός. Paterno genere à Jove per Herculem ducto gloriatur; id quod Soteri Ptolemæo cum Alexandro Magno commune, intra ipſam Ptolemæorum aulam, Philadelpho & Euergeti æqualis, Theocritus Poeta cecinit.

Ἄμφοιν γὰρ πρόγονος σφὶν ὁ καρτερὸς Ἡρακλείδας. i. e.
His Heraclides proavus communis utriſque. Idyl. 17.

(5) Τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς Διονύσου τοῦ Διός. Qui matrem naturâ Arſinoen ſuperiùs ſilebat, hìc genus per eam ductum non ſilet Euergetes. Sed palam facit eam genitam à Lyſimacho; Lyſimachum generis ſui Auctorem perhibuiſſe Bacchum. Hæc duo memorata genera demonſtrant prius illud ΥΙΟΣ ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ i. e. *Filius Divorum Fratrum*, nonniſi ſenſu adoptionis, quoad matrem accipi. Aliter idem eſſet Euergeti & Paternum & Maternum genus. Sanè ex fratre & ſorore uterinâ genitis diverſum eſſe non poteſt.

(6) Παραλαβὼν παρὰ πατρὸς, κ. τ. λ. i. e. *cùm accepiſſet à patre regnum.* De tradito Euergeti à Philadelpho patre imperio, Monumento plenè concinit Theocritus.

Καὶ

Καὶ μὰν Φοινίκας ἀποτέμνεται, Ἀῤῥαβίας τε,
Καὶ Συρίης, Λιβύης τε, κελαινῶν τ' Αἰθιοπήων.
Παμφυλίοισί τε πᾶσι καὶ αἰχμηταῖς Κιλίκεσσι
Σημαίνει, Λυκίοις τε φιλοπτολέμοις τε Κάρεσσι,
Καὶ νάσοις Κυκλάδεσσιν——Idyl. 17.

Partim Phœnicas, partim Libyasque Syrosque,
Atque Arabas partim sibi vendicat; Æthiopasque,
Pamphyliosque omnes; Cilicasque hastile gerentes,
Et Lyciam, Cariamque, & Cycladas æquore sparsas.

(7) μετὰ ἐλεφάντων Τρωγλοδυτικῶν καὶ Αἰθιοπικῶν, ὓς ὅ τε πατὴρ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χώρων τούτων ἐθήρευσαν. i. e. *cum Elephantis Troglodyticis Æthiopicisque, quos & regis pater, & rex ipse Euergetes primi ex sedibus istis venatu ceperunt.* Philadelphus huic venatui unicè intentus Ptolemaidem condidit in sinu Arabico, ea ratione Ptolemaidem Θηρῶν & ἐπὶ θήρας i. e. *venaticam* cognominatam. Eumque Agatharcides à Photio excerptus *primum* dicit *instituisse Elephantorum atque ejusmodi belluarum venationem.* Quod tamen cautius & verius in Inscriptione nostrâ de Troglodyticis & Æthiopicis elephantis, perque eas solummodo regiones venatione, affirmatur. Simili restrictione Hieronymus ad Danielem cap. xi. *Narrant* (inquit) *Historiæ Ptolemæum Philadelphum habuisse elephantos, quos primus eduxit ex Æthiopiâ, quadringentos.* Indicorum enim usum elephantorum quis non novit antiquiorem?

(8) ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, κ. τ. λ. . . . κυριεύσας δὲ ἐντὸς Εὐφράτου χώρας πάσας, κ. τ. λ. . . . . διέβη τὸν Εὐφράτην ποταμόν. i. e. *Expeditionem in Asiam fecit, redactaque omni intra Euphratem regione, trajecit fluvium.* Hoc est quod Historicè attigit Appianus in Syriacis p. m. 201. Πτολεμαῖος ὁ Φιλαδέλφου . . . ἐς Συρίαν ἐνέβαλε, καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἤλασε. i. e. *in Syriam impetu facto Babylonem usque penetravit.* Propheticè vero Daniel cap. xi. ℣. 7. *veniet cum exercitu, & ingredietur provinciam regis Aquilonis, & abutetur eis & obtinebit.* Hieronymus quoque in Danielem commentatus, *abusus est eis,* inquit, *& obtinuit, in tantum ut Syriam caperet, & Ciliciam, superioresque partes trans Euphratem, & propemodum universam Asiam.* Unde & Josephus contra Apionem. l. 2. c. 5. Τρίτος Πτολεμαῖος, ὁ λεγόμενος Εὐεργέτης, κατασχὼν ὅλην Συρίαν κατὰ κράτος, οὐ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ θεοῖς χαριστήρια τῆς νίκης ἔθυσεν· ἀλλὰ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα πολλὰς, ὡς ἡμῖν νόμιμόν ἐστιν, ἐπετέλεσε θυσίας τῷ θεῷ, καὶ ἀνέθηκε ἀναθήματα τῆς νίκης ἄξια. i. e. *Ptolemæus tertius, cognomine Euergetes, cùm totam vi Syriam obtinuerat,* non *illis in Ægypto diis victoriæ charisteria sacrificavit: sed præsens Hierosolymis multa, ritu nostro, Deo peregit sacrificia, & digna istâ victoriâ donaria sacravit.*

(9) ἀναζητήσας ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας εἰς Αἴγυπτον. i. e. *cùm perquisivisset quæcunque à Persis ex Ægypto avectæ fuerant, res sacras, easque unâ cum aliâ ex locis congestâ gazâ in Ægyptum reportâsset.* En & rem, & verba sacræ Danielis prophetiæ c. xi. ℣. 8. omnimodè respondentia. *Insuper & Deos eorum & Sculptilia, vasa quoque pretiosa auri & argenti, captiva ducet in Ægyptum.* Quibus addendus Hieronymus & servata ab eo Historia, lapidis non minus quàm prophetiæ interpres. *Ptolemæus, cognomento Euergetes, diripiens regnum Seleuci quadraginta millia talentorum argenti tulit; & vasa pretiosa, simulacraque deorum duo millia quingenta, in quibus erant quæ Cambyses, captâ Ægypto, in Persas asportaverat. Denique gens Ægyptiorum, quia post multos annos deos eorum retulerat, Euergetem eum appellavit.* Suffragatur his prolatus à Vaillantio Thebanorum nummus, hinc habens caput Jovis, illinc aquilam cum epigraphe ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ. Hi scilicet hunc cognominis honorem primi detulisse visi, læti ob restituta sacra, quæ Cambyses, incenso apud Thebas Jovis templo, spoliaverat. *vid. Herodot lib.* 3. *cap.* 24.

(10) διὰ τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν. i. e. *per manufactos amnes.* Διώρυγας vero intelligit, hoc est alveos circa Euphratem, non dissimiles iis qui circa Nilum, ductos. Per eos

fcilicet, exundante fub æftatem flumine, ab Affyriâ Arabiam verfus fubmittendæ erant Ptolemæi copiæ. Interim ποταμὸς, hoc eft amnes five fluvios, eos vocat, non aliter atque eorum unum Palacottam, alias Pallacopam, ab Appiano & Arriano nominatum novimus. Cui tamen ἐςι διῶρυξ ὁ Παλλακόπας ἐκ τοῦ Εὐφράτου, οὐχὶ δὲ ἐκ πηγῶν τις ἀνίσχων πόταμός. i. e. *Alveus eft Pallacopas ex Euphrate ductus, non à fuis fontibus exoriens fluvius.* Arrianus de expedit Alex. l. 7. c. 21. conferendus & Straboni lib. XVI. de his ipfis circa Euphratem alveis agenti.

(11) μεθ' ἃ τὰ μὲν ἔγγιςα τοῦ βασιλείου ἔθνη εἰρηνεύεσθαι κελεύσας. i. e. *Poft debellatam Afiam, finitimis circa regiam gentibus, ad pacem redire juffis.* Hæc omnino pertinent ad compreffam in Ægypto feditionem iftam, quam & Juftinus memoravit & Hieronymus. Hic enim Ptolemæum in terram fuam tum reverfum tradit, *cùm audiffet in Ægypto feditionem moveri.* Ille verò; (lib. 27. c. 2.) *nifi in Ægyptum domefticâ feditione revocatus effet [Ptolemæus] totum regnum Seleuci occupâffet.*

(12) Γάζη ἔθνη. i. e. *Gaza Gentes.* Duas credo intelligi, quarum utriufque clarè fatis & explicita apud Plinium mentio, lib. 6. cap. 29. *Gaza oppidum,* inquit, *promontorium, & portus Moffylytes, quo Cinnamomum devehitur. Hucufque Sefoftris exercitum duxit. Aliqui unum Æthiopiæ oppidum ultra ponunt in littore, Baragaza,* i. e. maritimum Gaza.

(13) Ἄυα i. e. *caftellum Aven.* Ejus notitia à Nonnofo eft apud Photium *Cod.* iii. μέγιςον ἐφάνη θέαμα περὶ χωρίον Ἄυην προσονομαζόμενον (κεῖται δὲ ἡ Ἄυη ἐν μέσῳ τῆς τε τῶν Ἀυξουμιτῶν καὶ τῶν Ἀδουλιτῶν πόλεως) ἐλεφάντων πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀλλὰ σχεδὸν ὅσον χιλιάδων πέντε. i. e. *Maximum oblatum eft fpectaculum circa caftellum Aven dictum (eft verò Ave inter Axumitarum & Adulitarum urbem media) elephantorum nempe multitudo non exigua, imò millia ferme quinque.*

(14) Ταγγαΐτας, cod. Vaticano ἔθνη Ταγγαϊτῶν. *Tangaitarum gentem.* At verò If. Voffius, qui Florentinam hanc evolverat infcriptionem, ejufque præ Romanâ integritatem mirum in modum deprædicat in aureolis ad Pomponium Melam obfervationibus, non Ταγγαΐτας legit, fed Παγγαΐτας· In quo judicium & conjecturam fuam fecutus videtur vir doctiffimus, potius quam elementi in MS. ductum. Nimirum id egit Voffius, ut Diodori Siculi, & Ptolemaici noftri marmoris, & emendati à fe Melæ auctoritate demonftraret, Panchaiam, decantatam à Poetis Thuriferam regionem, non Arabiæ Felicis, at Æthiopiæ fuiffe portionem. *If. Voffius ad P. Melam. l. 3. c. 8.*

(15) ἀπὸ Λευκῆς Κώμης, *ab Albo vico.* Ejus fcilicet cujus meminit Strabo lib. XVI. Ælius Gallus, inquit, miffus ab Augufto Cæfare ἧκεν εἰς Λευκὴν κώμην τῆς Ναβαταίων γῆς, ἐμπορεῖον μέγα. i. e. *pervenit ad Album vicum, Nabatæorum regionis, emporium magnum.* Hujus verò, faltem hoc nomine, emporii nulla videtur fuiffe celebritas Cofmæ noftri tempore: aliter illud intra Blemmyum in oppofitâ continente fines, mercator, & navigator tantus, non quæfiffet. *vide Cofmæ notam k.*

(16) ἐπολέμησα —χώρας—ἔθνη— i. e. *debellavi regiones, gentes.* Quod multoties in hâc Infcriptione verbum iftud ἐπολέμησα cum cafu quarto conftruatur; nihil in eo peccatum eft contra fyntaxin grammaticalem: fed Hellenifticum eft, veram laudatæ infcriptionis & originem & antiquitatem prodens. Id enim, ignotum claffficis fcriptoribus, utramque facit paginam in Verfione LXX-virali, eodem, ac ipfa infcriptio, & tempore & loco natâ. Ex. gr. Ifa. xxxvi. 10. ἀνέβημεν ἐπὶ χώραν ταύτην πολεμῆσαι αὐτήν. xxix. 1. πόλις... ἣν ἐπολέμησε Δαβίδ. Pfal. cxxviii. 1. πλεονάκις ἐπολέμησάν με. Jer. XLVIII. 10. ἄρχοντο πολεμεῖν αὐτόν. Pari ratione inferiùs in infcriptione legitur κατῆλθον εἰς τὴν Ἀδούλην θυσιάσαι, cui fimilem conftructionem alibi vix reperies quam apud LXX. Ex gr. 2. Paralip. XXVI. 16. εἰσῆλθεν Ὀζίας εἰς τὸν ναὸν κυρίου θυμιάσαι. ut omittam ἐχαρισάμην, εὐχαριςίαν ἔχειν, τῇ ἐμῇ γῇ, aliaque quæ à Claffficis parciùs adhibita, huic tamen infcriptioni cum Hellenifticis communia notabit Lector. De iftâ quidem Hellenifticâ, rectè fic vocatur necne, nondum inter doctos convenit. At de re ipsâ, hoc eft an mutationem paffa fit Græca lingua, occafione Macedonum in Ægypto & Syriâ regnantium, nemo unquam dubitaverit.

(17) Πάντα

8

(17) Πάνλα ὑπ' ἐμοὶ κόσμον. *Totum sub me Rege mundum.* Κόσμος & *mundus* non semper universum absolute sumptum, sed & aliquando partem aliquam Universi insigniorem significant. Græcè igitur Clemens *in Ep. ad Romanos*, οἱ μεῖ' Ὠκεανὸν κόσμοι. Latinè Propertius, *lib.* 4. *eleg.* 3. *Cogor & è tabulâ pictos ediscere mundos.*

(18) Θυσιάσαι ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. *Sacrificatum pro navigantibus.* Ecce titulum Euergeti certe nostro bene notum & familiarem: qui nempe Pharum Alexandrinum, à patris ejus, Regis Ptolemæi Philadelphi, anno primo, condecoraverat: ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΚΝΙΔΙΟΣ ΔΕΞΙΦΑΝΟΥΣ ΘΕΟΙΣ ΣΩΤΗΡΣΙΝ ΥΠΕΡ ΠΛΩΙΖΟΜΕΝΩΝ. Vide Strabonem l. XVII. & Luciani *Quom. scrib. sit Historia.* Plinium vero lib. 36. cap. 12.

(19) ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας ΚΖ. *Anno Regni mei* 27. Annum ita lego vicesimum septimum, ut in Vaticano codice, numeralibus expressum. Huic enim respondent nummi Ptolemaici, annum regni modo simili notantes; ut & lapis iste Chronographus (qui tamen est sequioris ævi) Menandri Poetæ ætatem sic designans. ΜΕΝΑΝΔΡΟϹ. ΔΙΟΠΕΙΘΟΥϹ. ΚΗΦΙϹΙΕΥϹ. ΕΓΕΝΝΗΘΗ. ΕΠΙ. ΑΡΧΟΝΤΟϹ. ϹΩϹΙΓΕΝΟΥϹ. ΕΤΕΛΕΥΤΗϹΕΝ. ΕΤΩΝ. Ν̄. ΚΑΙ. Β̄. . . . ΕΠΙ. ΑΡΧΟΝΤΟϹ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ. ΚΑΤΑ ΤΟ Β̄. ΚΑΙ. Λ̄. ΕΤΟϹ. ΤΗϹ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ. ϹΩΤΗΡΟϹ. ΒΑϹΙΛΕΙΑϹ. *Grut.* MXXVII. *Vid. Dodwelli de Dicæarcho Differt. p.* 52. *& animadversa ad Gruteri Pag.* CMXVIII. *Epigr.* 12.

Non pauci olim Ptolemæo nostro Euergeti tantummodo 25. regni annos tribuerunt, secuti nempe Canonem regum à Nabonassaro deductum. Is verò Canon ad rationes Astronomicas, non Historicas compositus, nulla regnandi agnoscit initia, nisi (ut inquit Censorinus) *à primo die mensis ejus, cui apud Ægyptios nomen est Thoth.* Qui igitur ratione ista Astronomica viginti quinque annos regnaverit, Historicâ veritate integros viginti sex implere potuit Euergetes. Et totidem implesse quidem, inter recentiores Chronographos, afferit Lydiatus nostras; de emendatione temporum pag. 91. *extincto Ptolemæo Euergete postquam regnaverat* 26. *annos, Ægypti regnum adeptus est ejus filius Ptolemæus Philopator.* Idem aliquanto plenius inter veteres Historicos Auctor Josephus adstruit, secundùm exemplar Antiquitatum in Collegio Novo Oxoniæ servatum. Μεῖὰ δὲ τὸν Φιλάδελφον τὴν βασιλείαν καῖέσχε Πτολεμαῖος, ὁ καλέμενος Ἑυεργέτης, ἔτη ὅλοις ἔτεσιν κϛ. i. e. *Post Philadelphum regnum obtinuit Ptolemæus, cognomine Euergetes, viginti sex totis annis.* Vide Josephum a doctiss. Hudsono editum, pag. 519. Hæc satis innuere videntur quod expressum est in monumento nostro; inchoatum nempe fuisse annum regni vicesimum septimum; quem quidem vincendi, regnandi, vivendi finem habuit Euergetes.

Nodum aliter solvit ὁ μακαρίτης Henr. Dodwellus, in Historicis certè & Chronographicis, immensâ Vir doctrinâ, & promptissimo ingenio Auctor. Numero ille Canonis Astronomici nimio plus adstrictus " Annum, inquit, regni ΚΖ huic Euergeti tri- " buit Monumentum Adulitanum. Is numerus si rectè se habeat, eum quoque cum " patre commune biennium habuisse necesse erit, ut habuit cum avo pater. *Vide supra laudatam de Dicæarcho dissertationem p.* 56. *inter veteres Geographos Oxon.* 1703.

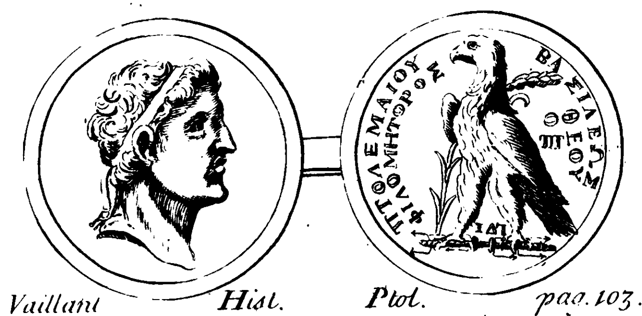
Nihil moramur de Monumento Adulitano, judicium dicam, an præjudicium, Cl. Joannis Harduini; in suis certè Conjectoris audacissimi; at de alienis mortalium, quos terra tulit, suspiciosissimi; cuique nihil sincerum visum in omni antiquâ Latinitate, præter Tullium, Plinium, Maronis Georgica, Flacci Sermones & Epistolas, Inscriptiones admodum paucas, Fastosque nonnullos. *Vide ejus Chron. vet. Test. pag.* 168. *& de nummis Herodiadum p.* 60. Huic scilicet, ut & Cl. Begero, displicuere conjunctim lecta ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ vobabula. Utrique igitur in his notis eâdem operâ responsum est. Statque contrà clarus ille à Vaillantio, bono literarum fato, prolatus nummus. *vide supra pag.* 76, 83.

N. B. pag. 73. lin. 19. legendum, *Jacobus Sponius.* p. 80. l. 20. *genu tenus.*

Ptole-

Ptolemæus & Cleopatra Dii Philometores.

CUM rariſſima ſit Regum Ptolemæorum in lapidibus antiquis mentio, huic qui præceſſit Ptolemæi Euergetis monumento ſubjungi meretur Cypria, quæ ad manum eſt, Inſcriptio, Ptolemæi ſexti & Cleopatræ ejus uxoris ſororiſque, titulis inſignis. Debetur illa viro eruditiſſimo, amicitiâque mecum conjunctiſſimo, Rev. S. Liſle, S. T. P. qui propriâ eam manu, apud Citium olim urbem, oppidum nunc *Larnaka*, exſcripſit.

Vaillant Hist. Ptol. pag. 103.

ΗΠΟΛΙΣ
ΑΓΙΑΝΔΑΜΟΘΕΤΟΥΚΡΗΤΑΤΟΝΑΡΧΙΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑ
ΚΑΙΕΠΙΤΗΣΠΟΛΕΩΣΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙΕΥΝΟΙΑΣ
ΤΗΣΕΙΣΒΑΣΙΛΕΑΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ
ΚΑΙΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ
ΤΗΝΑΔΕΛΦΗΝΘΕΟΥΣΦΙΛΟΜΗΤΟΡΑΣΚΑΙΤΑΤΕΚΝΑ
ΑΥΤΩΝΚΑΙΤΗΣΕΙΣΑΥΤΗΝΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ.

Ἡ πόλις

Ἁγίαν (1) Δαμοθέτȣ Κρῆτα, Ἀρχισωματοφύλακα (2), ϗ ἐπὶ τῆς πόλεως, ἀρετῆς ἕνεκεν ϗ εὐνοίας τῆς εἰς βασιλέα (3) Πτολεμαῖον, καὶ βασίλισσαν Κλεοπάτραν, τὴν ἀδελφήν, θεȣ̀ς Φιλομήτορας, ϗ τὰ τέκνα (4) αὐτῶν, ϗ τῆς εἰς αὐτὴν εὐεργεσίας.

Hoc honore proſecuta eſt Citienſium Civitas

Hegiam (1) Damothetæ F. Cretenſem, è primoribus (2) corporis cuſtodiariis, & Civitatis præfectum, virtutis ergô, & benevolentiæ erga regem (3) Ptolemæum, & reginam Cleopatram Sororem, Deos Philometoras, liberoſq; (4) eorum, & beneficentiæ erga ipſam civitatem.

Ad Inſcriptionem notæ.

(1) Ἀγίαν *Hegiam.* Id nominis, Ἡγίαν varietate dialecti ſcriptum, habemus apud Laertium, inter curatores Platonis Teſtamenti; & apud Polybium, *inter Phocæenſium* legatos ad Antiochum Seleuci miſſos.

(2) ἀρχισωματοφύλακα. Ita & Pſeudo-Ariſteas, in LXXII interpretum hiſtoriâ, Ptolemæi Philadelphi memorat Σωσίβιον τὸν Ταραντῖνον καὶ Ἀνδρέαν ἀρχισωματοφύλακας. Erant enim tum circa Alexandrum M., tum circa ejus in regnis ſucceſſores, ἀρχισωματοφύλακες & σωματοφύλακες primores nempe, & inferiores *corporis cuſtodiarii.* Ita vocem verto auctoritate Inſcriptionis Latinæ CORPOR. CUSTODIARIOR. ſuperiùs jam pag. 35. allatæ. Primores erant qui in Macedonum aulis Regis φίλοι, i. e. amici, vocabantur; inferiores qui, è nobiliſſimis familiis, in eundem ordinem juvenes allecti, officium obibant à Curtio, lib. 5. c. 1. deſcriptum. *Inter epulas*, inquit, *hi ſunt regis miniſtri: iidemque equos ineunti prœlium admovent, venantemque comitantur;* & *vigiliarum vices ante cubiculi fores ſervant.*

(3) Βασιλέα Πτολεμαῖον καὶ βασίλισσαν Κλεοπάτραν τὴν ἀδελφὴν, θεοὺς Φιλομήτορας. Hi geniti iiſdem parentibus, Rege Ptolemæo Epiphane, & Cleopatrâ Antiochi magni Filiâ, grato in matrem animo, quòd Patri ſuperſtes & regno & matrimonio eos ſociaverat, *Philometoras, hoc eſt, matris amatores*, ſe ferebant: nec *Philometoras* ſolùm, ſed & *Deos Philometoras:* exemplo eorum quos in præcedente monumento vidimus, ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ, & ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ. Niſi quod hi mortui à ſucceſſoribus, illi à ſe vivi conſecrarentur. Præclarus ille quem Vaillantio debemus nummus, hos Ptolemæo honores anno regni 14, hoc eſt ante Chriſtum 165, delatos teſtatur. Eoſdem cum reginâ Cleopatrâ, ſorore conjuge, communicatos hæc primum inſcriptio prodidit.

Cleopatra, mortuo Philometore, & alteri uterino fratri Regi Ptolemæo Euergeti II. nupſit. Ejus igitur, aut ejus ex Philometore Filiæ, Cleopatræ, quam poſtea idem Euergetes II. uxorem duxit, mentio eſt in marmore, olim Delio, nunc Oxonienſi.

ΜΑΡΚΟΝΣΥΓΓΕΝΗ
ΒΑΣΙΛΕΩΣΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥΕΥΕΡΓΕΤΟΥ
ΚΑΙΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ
ΛΥΚΙΟΣΚΑΙΓΑΙΟΣΠΕΔΙΟΙΓΑΙΟΥΥΙΟΙ
ΡΩΜΑΙΟΙΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙ
ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΣΚΑΙΤΗΣΕΙΣΕΑΥΤΟΥΣ
ΕΥΝΟΙΑΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΡΤΕΜΙΔΙ

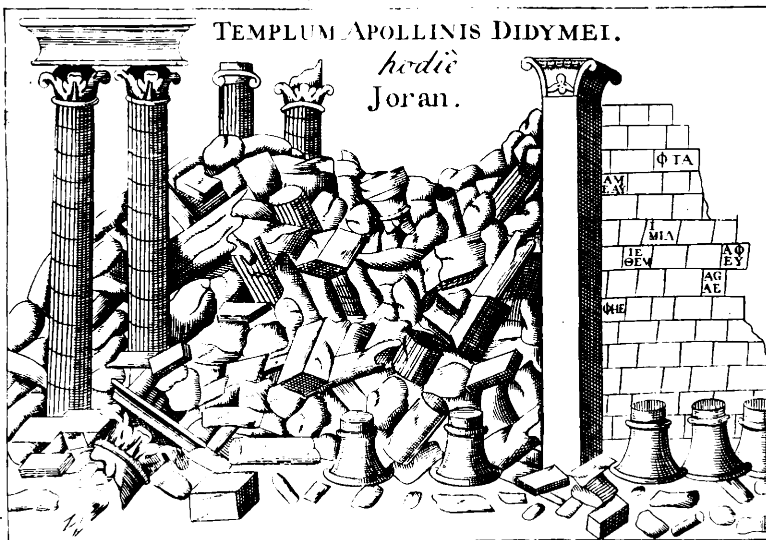
i. e. MARCUM. COGNATUM. REGIS. PTOLEMAEI. EUERGETIS. ET. REGINAE. CLEOPATRAE. ET. PROPRAETOREM. LUCIUS. ET. CAIUS. PEDII. CAII. FILII. ROMANI. VIRTVTIS. ERGO. ET. BONITATIS. ET. ERGA. IPSOS. BENEVOLENTIAE. *poſuere.* APOLLINI. DIANAE.

(4) καὶ τὰ τέκνα *& liberos*, pro conſuetâ nempe in Aulâ Ptolemæorum formulâ. Hinc Philometoris avus Ptolemæus ipſe Philopator, datâ de Judæis Epiſtolâ, 3 Macc. vii. Ἐῤῥώμεθα καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. i. e. *Valemus & nos & liberi noſtri.* Pſeudo-Ariſteas quoque in ſpuriâ ad Philadelphum datâ. Αὐτός τε ἔῤῥωσο, καὶ ἡ βασίλισσα Ἀρσινόη, ἡ Ἀδελφὴ, καὶ τὰ τέκνα καλῶς ἂν ἔχοι. i. e. *Et tu ipſe, & Regina Arſinoe, ſoror veſtra, & liberi bene valeant.* Ubi cautè liberos; nec Ptolemæi dixit, nec Arſinoes: quia diverſo jure, hujus erant adoptione, illius naturâ liberi. Ut enim omnia finxerit, at omnia rei diſconvenientia non finxit Ariſteas. *vid. Mon. Adul. Not.* 3.

Donaria Apollinis Didymei.

GRYPS cum LYRA.

Sculptura supra Templi Milesii Epistylium.

ΜΙΛΗΣΙΩΝ ΔΙΔΥΜΕΥΣ
è Caligulæ nummo.

ULtrò nos vocat, & remoratur aliò properantes, reviſendus iterum inſignis Mileſius lapis: is nempe quem Regis Seleuci Monumentum à fronte ornat. Ab initio enim plura alia cuſtodiit *Donaria Apollinis Didymei*, dextro lævoque ejus lateri commiſſa, quorum partem nobis invidit longa ætas; partem ipſa maculavit, quæ locum obſidet, barbaries; at partem aliquam ſervavit felix Sherardi diligentia, poſthàc dum ſtabunt literæ, nec interire, nec ſordeſcere metuentem. Quod ergo primum hîc inſequitur, priore ſui parte ſatis integrum, & regis Pruſiæ nomine nobilitatum, ætatem ſpondet annorum ante Chriſtum plus minus 155. Secundum & Tertium, cùm eidem ſint inſcripta lapidi, par eſt ut ad idem fere tempus referantur.

I.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΤΟΥΘΕΟΥ
* ΘΕΟΚΡΙΤΟΥΤΟΥΜΕΤΑΜΗΝΟΔΩΡΟΥ
ΠΡΟΦΗΤΕΟΥΝΤΟΣΔΕΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ
ΤΟΥΜΕΝΙΣΤΡΑΤΟΥΚΑΤΑ
ΠΟΙΗΣΙΝΔΕΜΕΝΑΝΔΡΟΥΤΟΥΜΑΙΩ
ΝΟΣΤΑΜΙΕΥΟΝΤΩΝΔΕΚΑΙΠΑΡ
ΕΔΡΕΥΟΝΤΩΝΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΔΗΜ....
.ΥΤΟΥΠΑΣΙΩΝΟΣΕΚΑΤΑΙΟΥΤΟΥ
ΑΡΤΕΜΩΝΟΣΤΑΔΕΑΝΕΤΕΘΗΤΩΙ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΥΔΡΙΑΕΦΗΣΕΠΙΓΡΑΦΗ

* in apogr. ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣΔΙΔΥΜΕΩΣΟΛΚΗΝΑΓ
ΟΥΣΑΑΛΕΞΑΔΡΕΙΑΣΧΙΛΙΑΣΤΕΤΡΑΚ
ΟΣΙΑΣΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΦΙΑΛΗΑΠΟΛΛΩ
ΝΟΣΔΙΔΥΜΕΩΣΕΚΤΗΣΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΗΣ
ΑΠΑΡΧΗΣΥΠΟΒΑΣΙΛΕΩΣΠΡΟΥΣΙΟΥΟΛ
ΚΗΝΑΓΟΥΣΑΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ
ΚΥΞΙΚΗΝΩΝΦΙΑΛΗΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑΑΛΕ
ΞΑΝΔΡΕΙΑΣΕΚΑΤΟΝΚΡΑΤΕΟΥΤΟΥΚΡΑΤ.
ΚΟΥΦΙΑΛΗΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑΜΙΛΗΣΙΑΣΕ
ΝΕΝΗΚΟΝΤΑΚΑΝΟΥΝΤΗΣΦΥΛΗΣΑΣΩ
ΤΙΔΟΣΟΛΚΗΝΑΓΟΝΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣΠΕΝΤ
ΑΚΟΣΙΑΣΒΑΣΙΛΕΩΣΠΡΟΥΣΙΟΥΠΡΟΥΣΙΑΔΕΣ
ΔΥΟΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑΙΗΜΕΝΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣεικοσιΗΔΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣΤΡΙΑ
ΚΟΝΤΑΕΞΛΙΒΑΝΩΤΙΣΧΡΥΣΗΑ
ΠΟΛΛΩΝΟΣΚΑΙΑΡΤΕΜΙΔΟΣΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑ
ΧΡΥΣΟΥΣΕΚΑΤΟΝΤΟΔΕΕΜΒΟΛΟΝΑΥΤΗΣΑΡ
ΓΥΡΟΥΝΑΓΟΝΔΡΑΧΜΑΣΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΤΡΕΙΣΟ
ΒΟΛΟΝΕΝΑΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣΚΑΜΑΣΑΡΤΗΣΣΚΥΦΟΣ
ΧΡΟΥΣΟΥΣΟΛΚΗΝΑΓΩΝΧΡΥΣΟΥΣΕΚΑΤΟΝΟΓΔΟ
ΗΚΟΝΤΑΕΠΤΑΗΜΙΧΡΥΣΟΝ.ΑΡΤΕΜΩ * * *
* * * * * * * * * * * *

Ἐπὶ Στεφανηφόρου τοῦ θεοῦ Θεοκρίτου τοῦ Μεταμηνοδώρου, προφητεύοντος δὲ [1] Ἀντιπάτρου τοῦ Μενιστράτου, κατὰ ποίησιν δὲ Μενάνδρου τοῦ Μαίωνος, ταμιευόντων [2] δὲ καὶ παρεδρευόντων ἐν τῷ Ἱερῷ Δημητρίου τοῦ Πασίωνος, Ἑκαταίου τοῦ Ἀρτέμωνος, τάδε ἀνετέθη τῷ Ἀπόλλωνι. Ὑδρία, ἐφ' ἧς ἐπιγραφὴ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΔΙΔΥΜΕΩΣ, ὁλκὴν ἄγουσα Ἀλεξανδρείας χιλίας τετρακοσίας ἐνενήκοντα. Φιάλη Ἀπόλλωνος Διδυμέως ἐκ τῆς ἀποσταλείσης [3] ἀπαρχῆς ὑπὸ βασιλέως [4] Προυσίου, ὁλκὴν ἄγουσα

Sub Dei Stephanephoro Theocrito F. Metamenodori, Propheta verò [1] *Antipatro F. Menistrati, Poetâ Menandro F. Mæonis, Præfectis* [2] *Ærarii, & Adsessoribus in Templo Demetrio F. Pasionis, Hecatæo F. Artemonis, dedicata hæc Apollini fuere. Hydria, super quam inscriptio* APOLLINIS DIDYMEI, *pondere æquans drachmas Alexandrinas mille quadringentas nonaginta. Phiala Apollinis Didymei ex* [3] *primitiis quæ missæ sunt à Rege* [4] *Prusia, pondere æquans Alexandrinas trecentas. Cyzice-*

Ἀλεξ-

Ἀλεξανδρείας τετρακοσίας. Κυζικηνῶν φιάλη, ὁλκὴν ἄγουσα Ἀλεξανδρείας ἑκατόν. Κρατέου τοῦ Κρατίκου φιάλη, ὁλκὴν ἄγουσα Μιλησίας ἐνενήκοντα. Κανοῦν τῆς φύλης Ἀσωτίδος, ὁλκὴν ἄγον Ἀλεξανδρείας πεντακοσίας. Βασιλέως Περσίου [5] Περσιάδες δύο, ὁλκὴν ἄγουσαι, ἡ μὲν Ἀλεξανδρείας ὀκτακοσίας εἴκοσι, ἡ δ' ὀκτακοσίας τριάκοντα ἕξ. Λιβανωτὶς χρυσῆ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, ὁλκὴν ἄγουσα χρυσοῦς ἑκατόν· τὸ δὲ ἔμβολο-[ν αὐτῆς ἀρ]γυροῦν, ἄγον δραχμὰς τεσσαράκοντα τρεῖς, ὀβολὸν [ἕνα. Βασιλίσσης Καμασάρτης σκύφος] χρυσοῦς ὁλκὴν ἄγων χρυσοῦς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ, ἡμίχρυσον. Ἀρτεμω [6] * * * * * *

*norum Phiala, pondere æquans Alexandrinas centum. Crateæ F. Cratici Phiala, pondere æquans Milesias nonaginta. Canistrum tribûs Asotidis, pondere æquans Alexandrinas quingentas. Regis Prusiæ [5] Prusiades duæ, pondere æquantes, una quidem Alexandrinas octingentas viginti; altera verò octingentas triginta sex. Acerra thuraria aurea Apollinis & Dianæ, pondere æquans aureos centum: ejusque repagulum argenteum, æquans drachmas quadraginta tres, obolum [unum. Reginæ Camasartæ scyphus] aureus, pondere æquans aureos centum octoginta septem, cum dimidio. Artemo [6] * * * * **

II.

* sic ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥ*ΠΡΟΦΗΤΕΥ
ΟΝΤΟΣΒΑΒΩΝΟΣΤΟΥΑΓΗΜΑΝΤΟΥΤΑΜΙΕΥ
ΟΝΤΟΣΔΕΚΑΙΠΑΡΕΔΡΕΥΟΝΤΟΣΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΚ
* sic ΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥ*ΤΟΥΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥΤΑΔΕΑΝΕ
ΤΕΘΗΤΩΙΑΠΟΛΛΩΝΙΑΘΗΝΑΙΟΥΤΟΥΤ . . .
ΩΣΦΙΑΛΗΒΟΗΓΙΑΙΝΙΚΗΣΑΝΤΟΣΕΦΗΣΕΠΙ
ΓΡΑΦΗΟΛΚΗΕΠΙΧΩΡΙΑΙΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΚΥΞΙΚΗ
ΝΩΝΦΙΑΛΗΕΦΗΣΕΠΙΓΡΑΦΗΟΛΚΗΑΛΕΞΑΝΔ
ΡΕΙΑΙΕΚΑΤΟΝ.

Ἐπὶ Στεφανηφόρου Μενεκράτου, προφητεύοντος Βάβωνος τοῦ Ἀγημάντου, ταμιεύοντος δὲ καὶ παρεδρεύοντος ἐν τῷ Ἱερῷ Καλλικράτου τοῦ Ἀπολλωνίου τάδε ἀνετέθη τῷ Ἀπόλλωνι. Ἀθηναίου τοῦ Τ . . .

Sub Stephanephoro Menecrate, Propheta Babone F. Agemanti, Præfecto Ærarii, & adsessore in Templo, Callicrate F. Apollonii, dedicata hæc Apollini fuere. Athenæi F. T . . . . is Phiala Bo-

ως

ὡς φιάλη (7) Βοηγία νικήσαντος, ἐφ' ἧς ἐπιγραφὴ [ὁλκὴ] ἐπιχώρια ἐνενήκοντα. Κυζικηνῶν φιάλη ἐφ' ἧς ἐπιγραφὴ, ὁλκὴ Ἀλεξάνδρεια ἕκατον.

um (7) venatu victoris, super quam inscriptio, pondus drachmæ nostræ Milesiæ nonaginta. Cyzicenorum phiala supra quam inscriptio, pondus Alexandrinæ centum.

III.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΕΥΚΡΑΤΟΥ* ΤΟΥ..... * sic
..ΠΡΟΦΗΤΕΥΟΝΤΟΣΔΕΑΝΤΗ......
..ΤΟΥΕΥΑΝΔΡΙΔΟΥΤΑΜΙΕΥΟΝΤΩΝΔΕΚΑΙ
ΠΑΡΕΔΡΕΥΟΝΤΩΝΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΛΕΩΔΑΜ
ΑΤΟΥΔΑΜΙΔΟΣΙΑΣΟΝΟΣΤΟΥΜΥΩΝΙΔΟΥ
ΤΑΔΕΑΝΕΤΕΘΗΤΩΙΑΠΟΛΛΩΝΙΕΣΧΑΡΙΣΧΡΥΣ
ΗΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑΧΡΥΣΟΥΣΠΕΝΤΑΚΟΣΙΟΥΣΗΠΡΟ
ΣΕΝΕΧΘΕΙΣΑΥΠΟΤΩΝΑΝΔΡΩΝΤΩΝΑΙΡΕΘΕ
ΝΤΩΝΕΠΙΤΑΣΚΑΤΑΣ * * * * * * * * * *

Ἐπὶ Στεφανηφόρου Εὐκράτου τοῦ . . . . προφητεύοντος δὲ Ἀντη . . . . . τοῦ Εὐανδρείδου, ταμιευόντων δὲ καὶ παρεδρευόντων ἐν τῷ Ἱερῷ Λεωδάμα τοῦ Δάμιδος, Ἰάσονος τοῦ Μυωνίδου, τάδε ἀνετέθη τῷ Ἀπόλλωνι. Ἐσχαρὶς χρυσῆ ὁλκὴν ἄγουσα χρυσοῦς πεντακοσίους, ἡ προσενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν αἱρεθέντων ἐπὶ τὰς κατας (8) * * * *

Sub Stephanephoro Eucrate F. . . . . Prophetâ verò Ante . . . . . F. Euandridæ, Præfectis Ærarii, & Adsessoribus in Templo, Leodamâ F. Damidis, Jasone F. Myonidis, dedicata hæc Apollini fuêre. Thuribulum aureum pondere æquans aureos quingentos, oblatum à viris qui electi fuere ad * * * * * * * *

Ad Donaria Apollinis Didymei notæ.

(1) Προφητεύοντος Ἀντιπάτρου, κατὰ ποίησιν δὲ Μενάνδρου. i. e. *Prophetâ Antipatro, Poetâ verò Menandro.* Prophetæ, Milesii hujus oraculi ministri, forte solebant eligi. Quod testatur inscriptio, secundæ hujus operis parti reservata, Προφητης. αμα. και. Κριταρχης. φλαβιανος. λαβων. παρα. της. πατριδος. την. προφητειαν. ανακληρωτει. κ. τ. λ. Cùm verò forte electi omnes poetico ingenio non essent præditi, his aliquando substitutus est Poeta, qui edenda à Prophetâ responsa metricè componeret. Cui simile est quod, de Delphico agens oraculo, nos docet Strabo. Ibi nempe Pythiam, hoc est Prophetam fœminam, vaticinari quidem tum metricè, tum prosaicè, ἐντείνειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας τῷ Ἱερῷ. i. e. *Poetas quosdam templi administros prosaica in metrum vertere.* Strab. lib. ix.

 (2) Ταμι-

(2) Ταμιδυόντων δὲ καὶ παρεδρευόντων ἐν τῷ Ἱερῷ. i. e. *Præfectis Ærarii, & adsessoribus in Templo.* Iidem illi, quibus sacri Thesauri concredita est custodia, adsidebant etiam in Templo,· πάρεδροι inde Ἀπόλλωνος vocati, de quæstionibus juris, ut apud Delphos Amphictyones, consiliarii, & judices, constituti. Sic enim τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα i. e. *Collegium Amphictyonicum* describit Strabo lib. ix. *tanquam* περί τε τῶν κοινῶν βουλευσόμενον, καὶ τοῦ Ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχον κοινοτέραν, ἅ τε καὶ χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν, καὶ ἀναθημάτων, φυλακῆς, καὶ ἁγιστείας δεομένων μεγάλης. i. e. *de re communi, & de commissâ sibi Templi procuratione, consulturum, utpote multis ibi depositis & pecuniis & donariis, summâ cum curâ & sanctitate custodiendis.*

(3) ἐκ τῆς ἀπαρχῆς. i. e. *ex primitiis donaria.* Idem videmus in hoc oraculo Milesio, quod & de Delphico Strabo retulit; hoc est, ἀποκεῖσθαι ἐν θησαυροῖς ἀπὸ λαφύρων ἀνατεθέντα, ἐπιγραφὰς σώζοντα, ἐν αἷς καὶ οἱ ἀναθέντες. i. e. *reposita esse in thesauris donaria è manubiis dedicata inscriptiones servantia & in iis dedicantium nomina.*

(4) ἐκ τῆς ἀποσταλείσης ἀπαρχῆς ὑπὸ βασιλέως Προυσίου. i. e. *è primitiis missis à rege Prusiâ.* Prusias hîc intelligendus est regum Bithyniæ ejus nominis tertius, Κυνηγὸς i. e. *Venator* appellatus; primitiæque ab eo missæ, ex spoliis forsitan Attalicis, post direptam urbem Pergamum, & Æsculapium Prusiæ ipsius humeris avectum, anno ante Christum 156. Interim patratum Pergami scelus palpato Didymeo Apolline desultoriæ vir religionis pensare voluit. Hujusque rei, eo quo decebat more, meminit Scymnus Chius, Poeta Geographus, in Senariis Nicomedi Prusiæ *Cynegi* F. dicatis. ℣. 55.

Διὸ καὶ τῇ προθέσει, σύμβουλον ἐπελεξάμην	*Hujus participem consilî feci Deum,*
Τὸν συγκατορθώσαντα ᾗ τῷ σῷ πατρὶ	*Qui prosperavit, sic enim audio, tui*
Τὰ τῆς βασιλείας πρότερον, ὡς ἀκούομεν,	*Olim parentis regna, quique etiam tibi,*
Παρά σοί τε, βασιλεῦ, γνησίως τιμώμενον	*Rex magne, semper verâ & constanti fide,*
Κατὰ πάντα· Τὸν Ἀπόλλωνα τὸν ἐν Διδύμοις λέγω,	*Fuit honoratus, in Didymis Apollinem*
Τὸν ᾗ θεμιστεύοντα, καὶ μουσηγέτην. i. e.	*Responsa dantem, musarumque præsidem.*

Ubi collaudans veram istam Nicomedis & constantem in Deum fidem contrariæ Prusiam inconstantiæ non obscurè insimulavit auctor: Ejus nempe quam Polybius apertiùs depictam dedit. Ἅμα μὲν θύειν, κ. τ. λ. i. e. " simul victimas cædere, iisque placare " divinum numen, omnemque aram atque mensam præter morem modumque colere, " quod, in genua prolapsus, & muliebri timore tremulus, facere solebat Prusias, si- " mul eadem sacra deturpare, iisque destructis contumeliam divino numini infer- " re, quis hæc non esse dicat animi insanientis opera? *de virt. & vit. p. m.* 1468.

(5) Προυσιάδες δύο. *Prusiades duæ.* Poculorum genus, ab ipso donatore Prusiâ id nominis sortitum, ut à Seleuco Σελευκίδες, ab Antigono Ἀντιγονίδες. Προυσιὰς (inquit Athenæus lib. xi.) ὅτι τὸ ποτήριον ἐξορθόν ἐστιν, κ. τ. λ. i. e. *Quòd Prusias sit rectum poculum, & à Prusiâ rege Bithyniæ, luxu ac mollitie famoso, sic vocatum, testatur Nicander Chalcedonius.* Neque abhorret ab his nummus, cujus anticam occupat Rex ipse Prusias; posticam verò rectum *Prusias* poculum; non, ut optimo Spanhemio visum, *singularis velut cithara.* de præst. numis. p. 514.

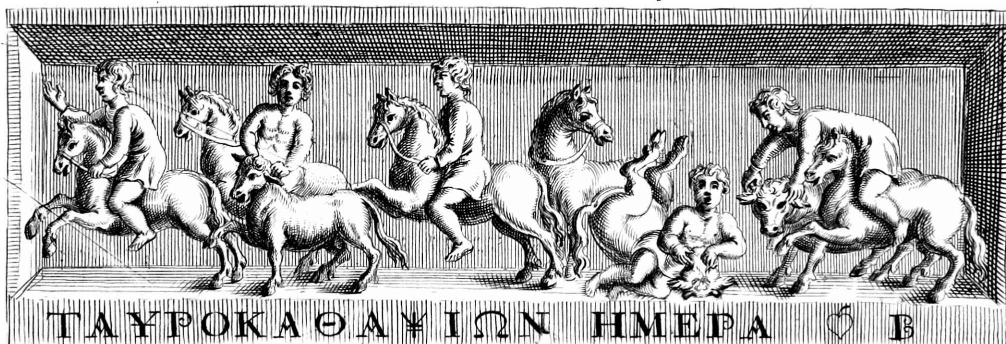

(6) ΑΡΤΕΜΩ * * supersunt hujus inscriptionis mutili tres versiculi, è quibus nihil sani certive eruendum, excepto quòd legatur, ΦΙΑΛΙΟΝ ΟΑΚΗΣ ΡΟΔΙΩΝ ΕΙΚΟΣΙ——

(7) Βοηγία, i. e. *Boum seu Taurorum venatu.* Is apud Thessalos institutus postea cum Ionibus colonis in Asiam unà commigravit. Ibi Ephesi, proximâ Milesiis urbe, frequentatum scribit Auctor Artemidorus; Smyrnæ verò annuum fuisse testatur antiquum marmor, olim Smyrnæum, nunc, ex Seldeni testamento, Oxoniense; in-

scriptum

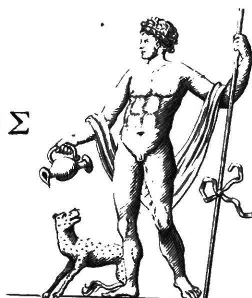
ſcriptum ΤΑΥΡΟΚΑΘΑΨΙΩΝΗΜΕΡΑΒ. i. e. *ſpectaculi* quod vocatur *Taurocathapſiæ die ſecundo.* Æri illud inciſum, luculentéque à doctiſſimo Prideauxio inter Marmora Oxonienſia explicatum, contemplare Lector. Nugantur verò veteres Gloſſatores Philoxenus aliique, qui *Pilæ* reddunt Ταυροκαθαψίαι, & Ταυροκαθαψίαι vice verſâ *Pilæ.* Erant enim ſpectaculum ab his toto genere diverſum, *jactatæ à Tauris pilæ*, Ταυρελάριοι ab iiſdem Gloſſatoribus rectè fortaſſis dictæ; de quibus Martialis *lib. Spect.* 19, 22. *Jactat ut impoſitas Taurus ad aſtra pilas.* At Ταυροκαθαψίαι ipſiſſima fuere noſtra Βοηγία, *Taurorum ſcilicet venatio:* ſecundùm optimum vocis interpretem, præclarum lapidem Oxonienſem, in quo ſculptæ ad vivum figuræ, id ipſum quod Plinius & Suetonius, tantùm non loquuntur. Quorum hic in vitâ Claudii *cap.* 21. *Exhibuit*, inquit, *Theſſalos equites, qui feros Tauros per ſpatia circi agunt, inſiliuntque defeſſos, & ad terram cornibus detrahunt.* Ille vero *Nat Hiſt. l.* 8. *c.* 45. *Theſſalorum gentis inventum eſt, equo juxtà quadrupedante cornu intortâ cervice tauros necare.*

(1) ΑΙΡΕΘΕΝΤΩΝ ΕΠΙ ΤΑΣ * * Hîc viſum fugere incipiunt, qui extitere olim quadraginta ſeptem verſiculi. Ornabant verò eundem lapidem & tres alii, mutatis nominibus his planè gemini, ſed imperfecti, & nullo nunc momento tituli.

Monumenta Teia.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ *Bacchus*

ΤΗΙΩΝ. *Teiorum.*

IN ipſo Ioniæ meditullio olim florebat Teos, indigenis hodiè *Bodrùn*, Græcarum ſiqua alia civitatum, ſub Lydorum & Perſarum jugo, ſervitutis ſemper impatientiſſima. Quam verò nacta eſt libertatem beneficio Athenienſium, aut Macedonum in Aſiâ dominantium, eam ſolicitè admodum cuſtodiit; palpatis Antiocho M. & Philippo, Syriæ & Macedoniæ regibus, mox etiam miſſis ad Romanos, ad Ætolos, & quamplurimos Cretæ populos,

pulos, legationibus. Apud hos omnes id unicè agebant Teii, ut ſibi novum jus Aſyli, ratione territorii Baccho nuper conſeſecrati, ratum firmumque haberetur. Ut verò eorum poſtulatis benignè atque amicè quis reſponderit, prorſus illud ſeu Decretum, ſeu Epiſtolam, in lapides retulêre Teii: Quorum hodieque, in ipſo oppido *Bodrùn*, & in vicinis circumquaque villulis, agriſque non pauci proſtrati jacent. Una autem, diverſi ab his generis, concepta Dirarum Formula, ad antiquiora longè tempora, ipſo Anacreonte Teio haud inferiora, referenda eſt. Æquum igitur ut, illis ſuo ordine ſecuturis, ab hocce potius exordiamur, mirâ poſt Sigeum lapidem, & ætate, & raritate monumento.

Teiorum Diræ.

DEFIGI *diris deprecationibus nemo non metuit*, inquit Plinius, lib. 28. c. 2. Dirarum verò obnuntiatio apud Græcos olim & Romanos in uſu fuit, veteri horribilique ſacro ab Hebræis, ut videtur, ducto. Moſes certè monitu divino, ut benedictionum unam, ita & alteram maledictionum ſeu dirarum formulam concepit, candidis lapideis tabulis, ſupra montem Hebal, inſcribendam. Eamque coram omni multitudine poſtea legit Joſue, primus ille Iſraelitarum poſt Moſem ductor. Deut. xxvii. 12. Joſ. viii. 34. More non diſſimili & ſummus Athenienſium Magiſtratus Diras quotannis obnuntiavit contra nefarios non alio facilè vinculo coercendos: Speciatim *contra* vetita *exportantes:* ſecundùm legem à Solone ſcriptam: *id ni Archon fecerit, centum ipſe drachmas mulctam Ærario ut perſolveret.* A Romanis quoque Diras obnuntiari ſuetas, poſt Ciceronem *de Divin.* 1. & Plutarchum in *Craſſo*, Auctor in *Parthicis* Appianus: ſeriò ſcilicet perſuaſis, *reconditas haſce vetereſque Diras talem vim habere ut nemo illis implicitus ullo modo potuerit effugere.* Ergo *vidimus*, inquit Plinius, *certis precationibus obſecrâſſe ſummos magiſtratus. . . Sacri* verò *precationem, quâ ſolet præire Quindecimvirûm Collegii magiſter, ſiquis legat, profectò vim carminum fateatur, ea omnia approbantibus octingentorum triginta annorum eventibus.* Nihil mirum igitur, ſi exiguus Teiorum populus, beati & feracis agri, at malè ſecuri juxta mare cultor, hac ſe Dirarum religione, contra improborum hominum facinora, tutum & munitum vellet.

Ipſe ille, qui reliquias monumenti ſervat, prope *Era-ki* oppidulum, octo horarum itinere à Smyrnâ diſſitum, inter ſepulchreta Turcica projectus jacet, mole ſatis magnus, ſtelæ formâ oblongus lapis. Altiorem ejus antiquitatem, bis mille annos longè ſuperantem, præter alia mox notanda, arguunt Simonideæ quidem, ſed non diu poſt Simonidem, rudioris figuræ literæ. Atque inter eas quædam etiam Cadmearum formam vix dum integram exuerant. Etenim N reducto uno inæquali latere; Σ verò ut arcus Scythicus formatur. O quoque, quæ à Cadmi tempore ſonum OY ſyllabæ expreſſerat, ejus proinde vicem multoties in monumento gerit. His adde certiſſimum illud Grammaticæ poſt Cadmeam proximæ indicium, voces duobus interpunctis à ſe invicem diſterminatas; exceptis (quæ, præfixarum Hebraicarum ritu, cum cognatis ſibi verbis & nominibus coaleſcunt) articulis, conjunctionibus, & præpoſitionibus. Ut taceam tres voces Κιξαλλεύω, Φοινικήια, Τιμουχέοντες, nunc primum in Græcæ linguæ Theſaurum legitimè relatas. Atque horum aliqua quidem criteria in oculos ſe palam ingerunt. Cætera habe, Lector, ex fide doctiſſimorum duorum teſtium, illuſtriſſimi *Guilielmi Sherard*, LL. D. & reverendi *Samuelis Liſle*, S. T. P. Quorum ille A. D. 1709, uterque verò 1716, *Monumenta Teia* viderunt, tractaverunt, exſcripſerunt.

Periit Formulæ initium, ſi modo hîc fuerit initium, duobus prioribus verſibus comprehenſum. Inde continuos ſeptem aliquatenus reſtitutos dedi. Inque iis unum illud venerabile opportunè ſervari contigit; ſummus tunc temporis Teiorum magiſtratus, antiquiſſimâ poteſtate, tituloque, *Æſymnetes*. Novem qui ſequuntur verſiculi, peſſimè laceri & exeſi, pro deploratis ſunt habendi. Reliquos triginta quatuor utroque ſcriptionis genere, & veteri damus, & recentiori. Cùm verò, auctore Plinio, *l.* 28. *c.* 2. & *componi carmine* ſolerent, & *ad tibiam* recitari Diræ; fas eſt ut Formulam tribuamus, non quidem Anacreonti Teio, qui ſuavi adeò barbito inclaruit; at alicui ex ejus popularibus, inconditos ad tibiam modos, & rude canticum edocto.

Teia Dirarum Formula.

1. . . ΑΠΟΝΟΣ . : : . . . . . . :
2. ΞΥΟΙ : ΕΝΑΥΥΩΙ . . . . :

3. ΟΣΤΙΣ : ΤΗΙΩΝ : Ε.. ΥΝΩΙ
4. ΗΑΙΣΥ . ΝΗΤΗΙ : . . . . ΗΙ : Η
5. ΕΠΑΝΙΣΤΑΙΤΟ : ΗΔΙ . . .
6. ΧΗΤΑΙ : ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙ
7. ΑΥΤΟΝ : ΚΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΚΕΙΝ
8. Ο : ΟΣΤΙΣ : ΤΟΛΟΙΠΟ : ΑΙΣΥΜ
9. ΝΩΙ : ΕΝΤΕΩΙ : ΗΓΗΙΤΗΙΤΗ
10. ΙΗΙ : . . . . ΟΣΑΝ : Κ. ΣΑ . . Τ
11. ΕΝΕΙ : . . . ΑΡΟΝ : ΝΑ . . .
12. ΩΣ : ΠΡΟΔΟ . . . . . ΤΗ.ΠΟ
13. Λ . . . . ΤΗΝΤΗΙ
14. ΩΝ : ΗΤΟ. . ΑΝΔΡΑΣ . . .
15. ΗΣΩΙ : ΗΘΑ . . . . ΤΟ
16. ΜΕΤΕ . . . . ΕΝ
17. ΑΡΟ. ΗΙ : ΠΕΡΙΓ . . . .
18. . . . ΝΟ : ΠΡΟΔΟ . . . .
19. ΛΛΕΥΟΙ : ΗΚΙΞΑΛΛΑΣ : ΥΠΟ
20. ΔΕΧΟΙΤΟ : ΗΛΗΙΞΟΙΤΟ : ΗΛ
21. ΗΙΣΤΑΣ : ΥΠΟΔΕΧΟΙΤΟ : ΕΙ
22. ΔΩΣ : ΕΚΓΗΣ : ΤΗΣΤΗΙΗΣ ; Η*
23. ΑΛΑΤΗΣ : ΦΕΡΟΝΤΑΣ : Η***
24. ΑΚΟΝ : ΒΟΛΕΥΟΙ : ΠΕΡΙΤ**
25. ΩΝ : ΤΟΞΥΝΟ : ΕΙΔΩΣ : ΗΠ***
26. ΕΛΛΗΝΑΣ : ΗΠΡΟΣΒΑΡΒΑΡΟ
27. ΥΣ : ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑΥ
28. ΤΟΝ : ΚΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΚΕΝΟ:
29. ΟΙΤΙΝΕΣ : ΤΙΜΟΧΕΟΝΤΕΣ:
30. ΤΗΝΕΠΑΡΗΝ : ΜΗΠΟΙΗΣΕΑ
31. Ν : ΕΠΙΔΥΝΑΜΕΙ : ΚΑΘΗΜΕΝ
32. Ο : ΤΩΓΩΝΟΣ : ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΟ
33. ΙΣΙΝ : ΚΑΙΗΡΑΚΛΙΟΙΣΙΝ:
34. ΚΑΙΔΙΟΙΣΙΝ : ΕΝΤΗΠΑΡΗ
35. Ι : ΕΧΕΣΘΑΙ : ΟΣΑΝΤΑΣ*ΤΗΛ
36. ΑΣ : ΕΝΗΙΣΙΝ : ΗΠΑΡΗ : ΓΕΓΡ
37. ΑΠΤΑΙ : ΗΚΑΤΑΞΕΙ : ΗΦΟΙΝ
38. ΙΚΗΙΑ : ΕΚΚΟΨΕ : ΠΗΑΦΑΝΕ
39. ΑΣ : ΠΟΙΗΣΕΙ : ΚΕΝΟΝ : ΑΠΟΛ
40. ΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑΥΤΟΝ : ΚΑΙΓ
ΕΝΟΣ
41. ΟΣΤΙΣ : ΦΑΡΜΑΚΑ : ΔΗΛΗΤΗ
42. ΡΙΑ : ΠΟΙΟΙ : ΕΠΙΤΗΙΟΙΣΙ
43. Ν : ΤΟΞΥΝΟΝ : ΗΕΠΙΔΙΩΤΗΙ : Κ
44. ΕΝΟΝ : ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑ
45. ΥΤΟΝ : ΚΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΚΕΝΟ:
46. ΟΣΤΙΣ : ΕΣΓΗΝ : ΤΗΝΤΗΙΗΝ : Κ
47. ΩΛΥΟΙ : ΣΙΤΟΝ : ΕΣΑΓΕΣΘΑΙ:
48. ΗΤΕΧΝΗΙ : ΗΜΗΧΑΝΗΙ : ΗΚΑΤ
49. ΑΘΑΛΑΣΣΑΝ : ΗΚΑΤΗΠΕΙΡΟ
50. Ν : ΗΕΣΑΧΘΕΝΤΑ : ΑΝΩΘΕΟΙΗ:
51. ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑΥΤΟΝ : Κ
52. ΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΕΚΕΙΝΟ.

3. Ὅστις Τηΐων ἐν Ξυνῷ
4. ἢ Αἰσυμνήτῃ, ἢ Κριτῇ, ἢ
5. ἐπανισταῖτο, ἢ διαμά-
6. χοιτο, ἀπόλλυσθαι καὶ
7. αὐτὸν, καὶ γένος τοῦ κείνου.
8. Ὅστις, τοῦ λοιποῦ, αἰσυμ-
9. νῶν ἐν Τέῳ, ἢ γῇ τῇ Τη-
10. ΐῃ : . . . . Ὃς ἂν : κ. σα . . .
11. ενει : . . . αρον : να . . . .
12. ως προδο . . . . τὴν πό
13. λιν . . . . . τὴν Τηΐ
14. ων : ἢ τοὺς ἄνδρας . . .
15. ησῳ : ἢ θα . . . . το
16. μετε . . . . εν
17. αρο . ηι : περγ . . . . . .
18. . . . . προδο[ιη, ἢ κιζα-]
19. λλοίοι, ἢ κιζάλλας ὑπο-
20. δέχοιτο, ἢ ληΐζοιτο, ἢ
21. ληιστὰς ὑποδέχοιτο, εἰ-
22. δὼς, ἐκ γῆς τῆς Τηΐης, ἢ θ-
23. αλαττίης, φέροντας, ἢ τὸ
24. κακὸν βουλεύοι περὶ Τηΐ-
25. ων τοῦ Ξυνοῦ, εἰδὼς, ἢ πρὸς
26. Ἕλληνας, ἢ πρὸς Βαρβάρους,
27. ἀπόλλυσθαι καὶ αὐτὸν, καὶ
28. γένος τοῦ κείνου.
29. Οἵτινες τιμουχέοντες
30. τὴν ἐπάρην μὴ ποιήσειαν,
31. ἐπὶ δυνάμει, καθημέ-
32. νου τοῦ ἀγῶνος, Ἀνθεστηρί-
33. οισιν, καὶ Ἡρακλίοισιν,
34. καὶ Δίοισιν, ἐν τῇ ἐπάρῃ
35. ἔχεσθαι. Ὃς ἂν τὰς στήλας,
36. ἐν ᾗσιν ἡ ἐπάρη γέ-
37. γραπται, ἢ κατάξει, ἢ φοινι-
38. κήια ἐκκόψει, ἢ πη ἀφανέ-
39. ας ποιήσει, κεῖνον ἀπόλ-
40. λυσθαι, καὶ αὐτὸν, καὶ γ-
ένος
41. Ὅστις φάρμακα δηλητή-
42. ρια ποιοῖ, ἐπὶ Τηΐοισιν
43. τὸ ξυνὸν, ἢ ἐπ' ἰδιώτῃ,
44. κεῖνον ἀπόλλυσθαι, καὶ αὐ-
45. τὸν, καὶ γένος τοῦ κείνου.
46. Ὅστις ἐς γῆν τὴν Τηΐην κω-
47. λύοι σῖτον ἐσάγεσθαι,
48. ἢ τέχνῃ, ἢ μηχανῇ, ἢ κατὰ
49. θάλασσαν, ἢ κατ' ἤπειρον,
50. ἢ ἐσαχθέντα ἀνωθέοιη,
51. ἀπόλλυσθαι καὶ αὐτὸν, καὶ
52. γένος τοῦ κείνου.

Quicunque Teiorum in Communi
aut Æsymnetæ, aut Judici, vel
insurrexerit, vel depugn-
averit, deperdi &
eum, & genus ejus.
Quicunque in posterum, Æsymna-
tum in Teo, aut Terrâ
Teiâ gesserit; —— Qui————————
————————————————
————————————*civitatem*
————————————*Teio-*
rum, aut homines————————
————————————————
————————————————
————————————————
. . . . prodiderit; aut furta
fecerit, aut fures domo ex-
ceperit; aut prædatus fuerit, aut
prædones, sciens, exce-
perit, ex terrâ Teiâ, orâve
maritimâ, quid *auferentes; aut*
malum consilium de Tei-
orum Communi, id sciens, seu cum
Græcis, seu cum Barbaris
iniverit; deperdi
& eum, & genus ejus.
Quicunque, fungentes Timuchorum
munere, Diras non obnuntiaverint,
pro potestate, consi-
dente multitudine, in Festis Anthes-
teriis, & Heracleis,
& Dialibus, Diris
eos ipsos implicari. Quicunque aut co-
lumnas diffregerit, in quibus sunt
scriptæ Diræ; aut literas [ab iis]
exsciderit; aut aliquo modo [columnas]
evanidas reddiderit; deperdi
& eum, & genus ejus.

Quicunque nociva pharmaca
confecerit, seu *Teiis*
in communi, seu privatæ alicui personæ;
deperdi & eum,
& genus ejus.
Quicunque in Terram Teiam impe-
diverit frumentum importari,
aut dolo, aut machinâ aliquâ;
sive per mare, sive per continentem;
aut importatum aliò diverterit;
deperdi & eum, &
genus ejus.

Ad-

Ad rariora & difficiliora Inscriptionis NOTÆ.

℣. 4. Αἰσυμνήτῃ, i. e. *Æsymnetæ.* Hinc collige, amice Lector, venerandam Teii Lapidis antiquitatem, in quo magistratus habetur *Æsymnetes*, quam tanquam priscæ rem ætatis memoravere Aristoteles & Theophrastus, suoque jam tempore desuetam. Ἕτερον δ'[εἶδος μοναρχίας] ἦν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, οὓς καλοῦσιν Αἰσυμνήτας. ἔστι δὲ τοῦθ', ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, αἱρετὴ τυραννίς .... ἦρχον δὲ οἱ μὲν διὰ βίου τὴν ἀρχὴν ταύτην, οἱ δὲ μέχρι τινῶν ὡρισμένων χρόνων ἢ πράξεων, i. e. *Fuere apud priscos Græcos, aliâ monarchiæ specie, ii quos Æsymnetas nuncupant. Eratque, ut plurimum, suffragiis collata hæc Tyrannis. Gerebant eam alii ad vitæ terminum, alii ad præfinita certa tempora, & negotia.* Arist. Polit. l. 3. c. 14. Quibus omnino similia è Theophrasto adduxit Dionys. Halic. Antiq. lib. 5. c. 73. Οἱ γὰρ Αἰσυμνῆται καλούμενοι παρ' Ἕλλησι τὸ ἀρχαῖον, ὡς ἐν τοῖς περὶ βασιλείας ἱστορεῖ ὁ Θεόφραστος, αἱρετοὶ ἦσαν οἱ τύραννοι. i. e. *Qui antiquitus apud Græcos Æsymnetæ sunt vocati, ut in libris de regno narrat Theophrastus, Tyranni erant electione creati.*

℣. 4, 5. Αἰσυμνήτῃ—— ἢ ἐπανισταῖτο, ἢ διαμάχηται, i. e. *Æsymnetæ vel insurrexerit, vel depugnaverit.* Quæ hîc habentur de seditione non movendâ, deque arcendis proditoribus, furibus, latronibus, aliisque civitatum pestibus, videntur à Teiis promulgata, statim ac redierant ab Abderis, suorum in Thraciâ coloniâ. Eò enim profugerant tum Anacreon Poeta, tum alii multi Teii, exuti Teo urbe patriâ, ob infaustam illam Histiæi & Ionum contra Darium ἐπανάστασιν, anno ante Christum 497. *vide Herodot. l. 6. Strabonem. lib.* 14. *& Suidam in vocibus* Τέῳ, Ἀνακρέων. Fors etiam & in his memoria est Tei urbis Temeno, Rhodio duci, proditæ: ut refert Æneas *in Poliorcetico, c.* 18.

℣. 6. Ἀπόλλυσθαι καὶ αὐτὸν καὶ γένος τὸ κείνου. Similiter in Magnetum & Smyrnæorum fœdere, ἐφιορκοῦντι ἐξώλεια καὶ αὐτοῦ καὶ γένει τῷ ἐξ ἐμοῦ. Nec non in Athenienſi Dirarum formulâ, quam verè videtur Aristophanes quanquam ridibundus attigisse, Θεσμοφ. p. m. 770. κακῶς ἀπολέσθαι τοῦτον αὐτὸν κ' οἰκίαν, ἀρᾶσθε.

℣. 19. Κιξάλλας. Absque Hesychio esset, & Stobæo, & hoc lapide, periisset Græcæ linguæ amatoribus vox κιξάλλης. Hesychio verò κιξαλλία, πᾶσα κακοτεχνία. Κιξάλης (mendosè cum λ simplici) φῶρ, de quo Gellius, lib. i. c. 18. *Quod Græcis nunc* κλέπτης *dicitur, antiquiore Græca lingua* φῶρ *est dictum: hinc per affinitatem literarum, qui* φῶρ *Græcè, Latinè* fur *est.* A Stobæo quoque, *Sermone* XLII. (quod mihi humanissimè indicavit Schultingius Batavorum decus) Democriti Lex hujusmodi servatur. Κιξάλλην καὶ λῃστὴν πάντα κτείνων τις ἀθῷος ἂν εἴη, καὶ αὐτοχειρίᾳ, καὶ κελεύων, καὶ ψήφῳ, i. e. *Kixallam, atque qualemcunque prædonem occidens quis sine noxâ esto, seu manu id fecerit, seu jussione, seu suffragio.* Cui, quantum ad Kixallam manu occidendum, congruere videtur Solonis Lex apud Demosth. in Timocrate, εἰ δέ τις νύκτωρ ὁτιοῦν κλέπτοι, τοῦτον ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι, atque hinc translata Lex XII. Tab. SEI. NOX. FURTUM. FACTUM. ESIT. SEI. IM. OCCISIT. IOVRE. CAISUS. ESTO. *Macrob. Sat. lib.* I. *c.* 4. Cùm enim distinguantur in hoc lapide Λῃστὴς & Κιξάλλης, ac Λῃστὴς sit fur aperta rapiens, agris præcipuè & viis infestus; Κιξάλλης videtur fuisse fur nocturnus, grassator, sicarius, aut qui Normannis nostris *Burglarius*, Græcis etiam Θυρεπανοίκτης, ostiorum & domiciliorum effractor.

℣. 22, 23. ἢ θαλάττης φέροντας, i. e. *vel ab orâ maritimâ quid auferentes.* Tale est quod, omnibus justè pensitatis, tanquam huic loco convenientissimum reposui. Primo scilicet scriptori facilè negligi potuit T geminata litera: exscriptori æquè facilè Ἰῶτα. In voce φέροντας exemplum est significationis ab Hesychio allatæ: φέρων, λαμβάνων.

℣. 29. Τιμουχέοντες, *Timuchorum fungentes munere.* Is apud Teios honos non, ut apud Massilienses, summum magistratum denotavit, sed peculiarem aliquem, annonæ & rebus venalibus præpositum, Ædili apud Romanos similem, Græcè etiam ἀγορανόμον. Nam & Naucratitæ in Ægypto negotiatores à Teo & vicinis urbibus oriundi, eosdem habuere magistratus, Τιμούχους Athenæo dictos (lib. 4. c. 2.) Herodoto verò προστάτας ἐμπορίου. i. e. *Emporii præfectos.* l. 2. c. 168. Hujus verò seu Timuchi, seu ἀγο-

ρανόμου

ἀγορανόμου, seu Ædilis officium, in elegantissimo apud Gruterum Epigrammate, egregiè depictum accipe. LXXII. 5.

QVI. LARGAE. CERERIS. MESSES. FRVCTVS. QVE. RENATOS
DIGERIT. IN. PRETIVM. CVI. CONSTAT. FAMA. FIDES. QVE
ET. QVI. DIVITIAS. VINCIT. PVDOR. IRE. PER. ILLOS
CONSVETVS PORTVS. CVRA. STVDIOQVE. LABORIS
LITTORA. QVI. PRAESTANT. FESSIS. TVTISSIMA. NAVTIS.

℣. 31. ἐπὶ δυνάμει, i. e. *pro potestate & virili suâ* Diras obnuntiabunt Magistratus; hoc est, voce quàm poterint altâ & clarâ, & à confessu facilè excipiendâ: planè ut ὅση δύναμις αὐτῷ, in famigeratissimâ Justini Martyris sententiâ, à Theologis toties ventilatâ, Apol. 1. Edit. Oxon. p. 151. Ὁ προεστὼς εὐχὰς . . . καὶ εὐχαριστίας, ὅση δύναμις αὐτῷ, ἀναπέμπει. Ne quid postea ex his verbis contra conceptas publicarum precum formulas suggeratur. Rationem verò docet Plinius, vocis altiùs elevandæ; nimirum quia diras obstrepentes magis nocituras creditum. *Vidimus*, inquit, *certis precationibus obsecrâsse summos magistratus: Et nequid verborum prætereatur, aut præposterum dicatur, præire aliquem, rursusque . . . tibicinem canere, nequid aliud exaudiatur: utraque memoriâ insigni quoties ipsæ diræ obstrepentes nocuerint, quotiesve precatio erraverit.*

℣. 32. Ἀγῶνος, sensu hic Homerico, ut Il. ω. ℣. 1. Λῦτο δ' ἀγών, i. e. interprete Eustathio, ἄθροισις, συναγωγή, πλῆθος. ut mox in Istroniorum Psephismate τὸ πλῆθος τὸ Τηΐων. i. e. *Teiorum multitudo.*

℣. 34. Δίοισιν. Notissima fuêre Bacchi festa, Ἀνθεστήρια, Herculis etiam, Ἡράκλεια. At cum ignotis hisce Δίοις, iisdem fortasse atque Δείοις, Πανδείοις, & Διασίοις, i. e. Dialibus, comparanda sunt parallela duo apud me inedita Monumenta: certamina nempe ΔΕΙΑ ΑΛΕΙΑ in inscriptione Philadelphenâ, & ΔΕΙΑ ΑΔΕΛΦΑ in civitatis ejusdem Nummo, de quibus in Alphabetico Commentario.

℣. 34. Ut servetur in hac formulâ aliqualis numerorum tibialium ratio, habet hic versus ΤΗΠΑΡΗΙ elisis duabus vocalibus I, E. versus 36[us] ΗΠΑΡΗ eliso E. versus vero 38[us] ΕΚΚΟΨΕ: ΠΗ. elisis I. H. Notanda etiam ΚΕΝΟΝ & ΕΚΕΝΟΝ licentia vulgari pro ΚΕΙΝΟΝ & ΕΚΕΙΝΟΝ. ΠΟΙΗΣΕΑΝ quoque pro ΠΟΙΗΣΕΙΑΝ.

℣. 37. Φοινικήια fidenter *literas* interpretor; illustrante hunc lapidem Historiæ Herodoteæ loco, qui & hinc vicissim illustratur, lib. v. cap. 58. Ἴωνες παραδέχοντες διδαχῇ παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα . . . ἐφάτισαν, ὥσπερ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγαγόντων Φοινίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ κεκλῆσθαι. Ubi vox φοινικήια non adjectivè cum interprete Latino, sed substantivè cum nostro lapide reddenda. Scilicet, *confessi sunt Iones, literas, prout æquum fuit, ratione Phœnicum eas Græciæ inferentium,* nomen *habuisse* ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ. Eandem constructionem firmant & Diodori verba lib. 3. p. m. 140. κοινῇ τὰ γράμματα Φοινίκια κληθῆναι. i. e. *vocatas fuisse literas vulgariter* ΦΟΙΝΙΚΙΑ. & Clem. Alexandrini. Strom. 1. Φοινικήια τὰ γράμματα Ἡρόδοτος κεκλῆσθαι γράφει, *literas scribit Herodotus vocatas fuisse* ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ. Pari constructione apud Hesychium legendum cum distinctione Φοινικίοις, γράμμασι, ex Sophocle in Ποιμέσιν. Item Φοινικήια, γράμματα.—— iterumque Φοινικια, Λύδοι δὲ Ἴωνες τὰ γράμματα, i. e. *Lydos apud & Ionas vox* Φοινικια *Literas significat.* Horum verò nunc damus desideratum hactenus exemplum, & præsentissimum certè de Literis è Phœnice advectis testimonium. Nisi præsentius quis forte dixerit, quòd idem doctissimus Lexicographus & ἐκφοινίξαι interpretatus sit ἀναγνῶσαι. q. d. *Phœnicissare*, hoc est *legere.* Sed & Suidas insuper adeundus in voce Γράμματα, quæ, inquit ille, a Phœnicibus inventoribus Φοινίκεια ἐκλήθησαν. *Inscr. Sig.* §. xv.

℣. 48. μηχανῇ, i. e. *machinâ.* Apographorum anni 1716 unum habet ΑΗΚΑΝΗΝ, alterum ΑΗΧΑΝΗΝ, alterum anni 1709 ΑΙΧΑΝΗΙ. Statim igitur arripui amicè mihi monstratam doctissimi Viri emendationem, jubentis reponi ΜΗΧΑΝΗΙ. Eandem nunc certissimè confirmo parallelâ Smyrnæorum formulâ, *Marm. Oxon.* pag. 12. ὅτε τέχνῃ, ὅτε μηχανῇ οὐδεμιᾷ. Quod etiam Statius Poeta comicus, ex Græco Latinum fecit: *Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar.*

VARIA nunc ſequuntur Monumenta, quæ quanquam aliorum fuerint, Romanorum putà, Ætolorum, Cretæque Inſulæ Civitatum, Teia tamen non impropriè vocentur. Unum enim omnibus negotium, Teiorum in Deum Bacchum pietas laudata, urbique jus Aſyli eo nomine conceſſum. Viſum autem incipere à Romanis, quia hi tranſactæ rei ætatem certiſſimâ hiſtoriæ notâ prodiderunt. Anno nempe, quo Prætor M. Valerius Meſſala peregrinam ſortitus eſt juriſdictionem, hoc eſt U. C. 559. ante Chriſtum 193, venere Romam Menippus, Hegeſianax, aliique miſſi ab Antiocho rege Syriæ legati, oraturi de rebus Aſiæ Europæque, quibus hinc rex, illinc populus Romanus, adverſâ æmulâque poteſtate, inhiabant. Eâ Teii occaſione Menippum regiæ legationis principem & ſuum etiam ad Romanos legatum, facto pſephiſmate, conſtituerant. Perque eum à Prætore peregrino, tribuniſque Plebis, & Senatu, hunc ad modum Teiis eſt reſponſum. Vide Liv. Hiſt. lib. 34. cap. 54, 55, 57. Oxon. 1708.

ΡΩΜΑΙΩΝ. *Romanorum.*

ΜΑΡΚΟΣΟΥΑΛΑΡΙΟΣΜΑΡΚΟΥΣΤΡΑΤΗΓΟΣΚΑΙ
ΔΗΜΑΡΧΟΙΚΑΙΗΣΥΝΚΛΗΤΟΣΤΗΙΩΝΤΗΙΒΟΥΛΗΙΚΑΙΤΩΙ
ΔΗΜΩΙΧΑΙΡΕΙΝΜΕΝΙΠΠΟΣΟΤΕΡΑΡΑΝΤΙΟΧΟΥΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΠΡΟΣΗΜΑΣΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣΠΡΟΧΕΙΡΙΣΘΕΙΣΚΑΙ
ΥΦΥΜΩΝΠΡΕΣΒΕΥΣΑΙΥΠΕΡΤΗΣΠΟΛΕΩΣ
ΤΟΤΕΨΗΦΙΣΜΑΑΝΕΔΩΚΕΝΚΑΙΑΥΤΟΣΑΚΟΛΟΥΘΩΣΤΟΥ
ΤΩΙΔΙΕΛΕΧΘΗΜΕΤΑΠΑΣΗΣΠΡΟΘΥΜΙΑΣΗΜΕΙΣΔΕΤΟΝΤΕΑΝ
ΔΡΑΑΠΕΔΕΞΑΜΕΘΑΦΙΛΟΦΡΟΝΩΣΚΑΙΔΙΑΤΗΝΠΡΟΓΕ
ΓΕΝΗΜΗΝΑΥΤΩΙΔΟΞΑΝΚΑΙΔΙΑΤΗΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝΚΑΛΟΚΑΓΑ
ΘΙΑΝΠΕΡΙΤΕΩΝΗΞΙΟΥΔΙΗΚΟΥΣΑΜΕΝΕΥΝΟΩΣΚΑΙΟΤΙΜΕ
ΝΔΙΟΛΟΥΠΛΕΙΣΤΟΝΛΟΓΟΝΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙΔΙΑΤΕΛΟΥΜΕΝ
ΤΗΣΠΡΟΣΤΟΥΣΘΕΟΥΣΕΥΣΕΒΕΙΑΣΜΑΛΙΣΤΑΝΤΙΣ*ΤΟ * ſic
ΧΑΞΟΙΤΟΕΚΤΗΣΣΥΝΑΝΤΩΜΕΝΗΣΗΜΙΝΕΥΜΕΝΕΙΑΣ
ΔΙΑΤΑΥΤΑΠΑΡΑΤΟΥΔΑΙΜΟΝΙΟΥΟΥΜΗΝΑΛΛΑΚΑΙΕΞΑΛ
ΛΩΝΠΛΕΙΟΝΩΝΠΕΠΕΙΣΜΕΘΑΣΥΜΦΑΝΗΠΑΣΙΓΕΓΟΝΕΝΑΙ
ΤΗΝΗΜΕΤΕΡΑΝΕΙΣΤΟΘΕΙΟΝΠΡΟΤΙΜΙΑΝΔΙΟΚΑΙΔΙΑΤΕΤΑΥ
ΤΑΚΑΙΔΙΑΤΗΝΠΡΟΣΗΜΑΣΕΥΝΟΙΑΝΚΑΙΔΙΑΤΟΝΗΞΙΩ...ΟΝ
ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝΚΡΙΝΟΜΕΝΕΙΝΑΙΤΗΝΠΟΛΙΝΚΑΙΤΗΓΧΩ
ΡΑΝΙΕΡΑΝΚΑΘΩΣΚΑΙΝΥΝΕΣΤΙΝΚΑΙΑΣΥΛΟΝΚΑΙΑΦΟΡΟ

ΛΟΓΗΤΟΝΑΠΟΤΟΥΔΗΜΟΥΤΟΥΡΩΜΑΙΩΝΚΑΙΤΑΤΕΕΙΣ
ΤΟΝΘΕΟΝΤΙΜΙΑΚΑΙΤΑΕΙΣΥΜΑΣΦΙΛΑΝΘΡΩΠΑΠΕΙΡΑΣΟ
ΜΕΘΑΣΥΝΕΠΑΥΞΕΙΝΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΩΝΥΜΩΝΚΑΙΕΙΣΤΟ
ΜΕΤΑΤΑΥΤΑΤΗΝΠΡΟΣΗΜΑΣΕΥΝΟΙΑΝΕΡΡΩΣΘΕ.

Μάρκος Οὐαλλέριος Μάρκου, στρατηγὸς, καὶ Δήμαρχοι, καὶ ἡ Σύγκλητος, Τηΐων τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Μένιππος ὅ τε παρ' Ἀντιόχου βασιλέως ἀποσταλεὶς πρὸς ἡμᾶς πρεσβευτὴς, προχειρισθεὶς καὶ ὑφ' ὑμῶν πρεσβεῦσαι ὑπὲρ τῆς πόλεως, τότε ψήφισμα ἀνέδωκεν, καὶ αὐτὸς ἀκολούθως τούτῳ διελέχθη, μετὰ πάσης προθυμίας. Ἡμεῖς δὲ τόν τε ἄνδρα ἀπεδεξάμεθα φιλοφρόνως, καὶ διὰ τὴν προγεγενημένην αὐτῷ δόξαν, καὶ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν καλοκαγαθίαν, περί τε ὧν ἠξίου διηκούσαμεν εὐνόως. Καὶ ὅτι δι' ὅλου πλεῖστον λόγον ποιούμενοι διατελοῦμεν τῆς πρὸς τοὺς Θεοὺς εὐσεβείας, μάλιστ' ἄν τις στοχάζοιτο, ἐκ τῆς συναντωμένης ἡμῖν εὐμενείας διὰ ταῦτα παρὰ τοῦ δαιμονίου. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων πλειόνων πεπείσμεθα συμφανῆ πᾶσι γεγονέναι τὴν ἡμετέραν εἰς τὸ θεῖον προτιμίαν. Δι' ὃ καὶ διά τε ταῦτα, καὶ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν, καὶ διὰ τὸν ἠξιωμένον πρεσβευτὴν, κρίνομεν εἶναι τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἱερὰν, καθὼς καὶ νῦν ἐστιν, καὶ ἄσυλον, καὶ ἀφορολόγητον ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ

Marcus Valerius Marci F. Prætor, & Tribuni plebis, & Senatus R. Concilio Populoque Teiorum salutem. Menippus missus à Rege Antiocho ad nos legatus, à vobis etiam ad legationem urbis vestræ fungendam electus, & vestrum Psephisma reddidit, & ei consentanea impensiore ipsè studio disseruit. Nos autem & benignè virum excepimus, tum ob præviam ejus dignitatem, tum ob innatam ei bonitatem, eumque, quantum ad ea quæ postulabat, benevolè audivimus. Et quòd nos omnimodè perseveramus pietatem erga Deos plurimi semper facientes, facillimè quis conjecturaverit, ex iis quæ nobis propitia hanc ob causam à numine obvenerunt. Quinetiam persuasum habuimus nostram erga divinum numen reverentiam & ex aliis multis conspicuam omnibus fuisse. Quare tum ob hæc ipsa, tum ob vestri erga nos benevolentiam, tum ob ipsum qui id postulaverit legatum, urbem vestram, & regionem, sacram, ut & nunc est, decernimus habendam, inspo-

Ῥομαίων

Ῥωμαίων. Καὶ τά τε εἰς τὸν Θεὸν τίμια, καὶ τὰ εἰς ὑμᾶς φιλάνθρωπα πειρασόμεθα συνεπαύξειν, διατηρούντων ὑμῶν καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν. Ἔρρωσθε.

liatam etiam, & ratione Populi Romani à tributo immunem. Porro conabimur adaugere tum honoris erga Deum, tum humanitatis erga vos officia; ita, ſi & vos etiam in poſterum benevolentiam erga nos ſervatis. Valete.

ΑΙΤΩΛΩΝ. *Ætolorum.*

Accipe Decretum, Lector, ſtantis adhuc magnanimi popelli, Romanorum, quum hæc agerentur, contra Philippum ſocii; mox eorundem cum Antiocho M. hoſtis. Unde integro, quod ſequutum eſt, quadriennio, nunc bello adverſo, nunc pace non æquâ fractus, An. U. C. 563. Romanæ potentiæ ceſſit, & debellatori Manio Acilio triumphi honorem præbuit.

ΣΤΡΑΤΑΓΕΟΝΤΟΣΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΚΑΛΙΔΟΝΙΟΥΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΙΣ
ΕΠΕΙΤΗΙΟΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΑΠΟΣΤΕΙΛΑΝΤΕΣΠΥΘΑΓΟΡΑΝΚΑΙΚΛΕΙ
ΤΟΝΤΑΝΤΕΟΙΚΕΙΟΤΑΤΑ
ΚΑΙΤΑΝΦΙΛΙΑΝΑΝΕΝΕΟΥΝΤΟΚΑΙΠΑΡΕΚΑΛΕΟΝΤΟΥΣΑΙΤΩΛΟΥΣ
ΟΠΩΣΤΑΝΤΕΠΟΛΙΝ
ΑΥΤΩΝΚΑΙΤΑΝΧΩΡΑΝΕΠΙΧΩΡΗΣΩΝΤΙΙΕΡΑΝΕΙΜΕΝΚΑΙΑ
ΣΥΛΟΝΤΟΥΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΔΕΔΟΧΘΑΙΤΟΙΣΑΙΤΩΛΟΙΣΡΠΟΤΙΤΟΥΣΤΗΙΟΥΣΤΑΝΦΙΛΙΑΝΚΑΙΟΙ
ΚΕΙΟΤΑΤΑΤΑΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ
ΔΙΑΦΥΛΑΣΣΕΙΝΚΑΙΤΑΨΑΦΙΣΜΑΤΑΤΑΠΡΟΤΕΡΟΝΓΕΓΟΝΟΤΑΑΥ
ΤΟΙΣ

ΤΑΑΥΤΟΙΣΠΕΡΙΠΑΝΤΩΝΤΩΝΦΙΛΑΝ
ΘΡΩΠΩΝΚΑΤΑΝΟΜΑΕΙΜΕΝΥΠΑΡΧΕΙΝΔΕΑΥΤΟΙΣΠΑΡΑΤΩΝΑΙΤ
ΩΛΩΝΤΑΣΤΕΠΟΛΙΟΣΚΑΙΤΑΣ
ΧΩΡΑΣΤΑΝΑΝΙΕΡΩΣΙΝΚΑΙΑΣΥΛΙΑΝΚΑΘΩΣΚΑΙΟΙΠΡΕΣΒΕΥΤ
ΑΙΗΞΙΟΥΝΚΑΙΜΗΘΕΝΑΑΙΤΩΛΩΝΜΗΔΕ
ΤΩΝΕΝΑΙΤΩΛΙΑΙΚΑΤΟΙΚΕΟΝΤΩΝΑΓΕΙΝΤΟΥΣΤΗΙΟΥΣΜ
ΗΔΕΤΟΥΣΕΝΤΕΩΙΚΑΤΟΙΚΕΟΝΤΑΣΜΗΔΑΜΟΘΕΝ
ΟΡΜΩΜΕΝΟΥΣΑΛΛΑΤΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑΝΚΑΙΑΣΥΛΙΑΝΕΙΜ
ΕΝΑΥΤΟΙΣΤΑΑΠΑΙΤΩΛΩΝΚΑΙΤΩΝΕΝΑΙ
ΤΩΛΙΑΙΚΑΤΟΙΚΕΟΝΤΩΝΕΙΔΕΤΙΣΚΑΑΓΗΙΗΑΥΤΟΥΣΗΤ
ΑΕΚΤΑΣΠΟΛΙΟΣΗΧΩΡΑΣΤΑΜΕΝΕΜ
ΦΑΝΗΑΝΑΠΡΑΣΣΕΙΝΤΟΝΕΓ... ΑΝΤΑ.ΠΡΟΣΤΥΝΕΔΡΟΥΣ
ΑΕΙΤΟΥΣΕΝΑΡΧΟΥΣΤΩΝΔΕ
ΑΦΑΝΕΩΝΥΠΟΔΙΚΟΥΣΕΙΜΕΝΤΟΥΣ ... ΚΗΚΟΤΑΣΓΙΝΟΜ
ΕΝΑΣΤΟΙΣΤΗΙΟΙΣΤΑΣΕΓΔΙΚΑΞΙΟΣ
ΚΑΙΤΑΣΛΟΙΠΑΣΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣΚΑΘΩΣΚΑΙΤΟΙΣΔΙΟΝΥΣΙΑ
ΚΟΙΣΤΕΧΝΙΤΑΙΣΟΝΟΜΟΣΤΩΝ
ΑΙΤΩΛΩΝΚΕΛΕΥΕΙΟΠΩΣΔΕΚΑΙΕΙΣΤΟΥΣΝΟΜΟΥΣΚΑΤΑΧ
ΩΡΙΣΘΗΙ*ΑΝΙΕΡΩΣΙΣΚΑΙΑΑΣΥΛΙΑ
ΤΟΥΣΚΑΤΑΣΤΑΘΕΝΤΑΣΝΟΜΟΓΡΑΦΟΥΣΚΑΤΑΧΩΡΙΞΑΙΕΠ
ΕΙΚΑΑΙΝΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙΓΙΝΩΝΤΑΙ
ΕΙΣΤΟΥΣΝΟΜΟΥΣ.

Στραταγέοντος (1) Ἀλεξάνδρου Καλιδονίου, (2) Παναιτωλικοῖς. Ἐπεὶ Τήιοι πρεσβεύτας ἀποστείλαντες Πυθαγόραν καὶ Κλεῖτον τάν τε οἰκειότατα καὶ ταν φιλίαν ἀνανεοῦντο, καὶ παρεκάλεον τοὺς Αἰτωλοὺς, ὅπως τάν τε πόλιν αὐτῶν, καὶ ταν χώραν, ἐπιχωρήσωντι ἱεραν εἶμεν, καὶ ἄσυλον τοῦ Διονύσου· Δεδόχθαι τοῖς Αἰτωλοῖς ποτὶ τοὺς Τηίους ταν φιλίαν καὶ οἰκειότατα ταν ὑπάρχουσαν διαφυλάσσειν, καὶ τα ψαφίσματα τα πρότερον γεγονότα αὐτοῖς περὶ πάντων τῶν φιλανθρώπων κατάνομα εἶμεν, ὑπάρχειν δὲ αὐτοῖς παρὰ τῶν Αἰτωλῶν τάς τε πό-

Prætore (1) *Alexandro Calidonio, Concilio* (2) *Panætolico. Quandoquidem Teii, legatos mittentes Pythagoram & Clitum, & necessitudinem & amicitiam renovaverunt, & obtestati sunt Ætolos, ut urbem ipsorum & regionem sacram esse concederent, & jure Bacchi inspoliatam: Placere Ætolis eam, quam erga Teios habent, amicitiam & necessitudinem conservare: quin & psephismata prius eis facta de quibuscunque humanitatis officiis, lege confirmatum iri: Ratam autem ipsis esse ab Ætolis & urbis, & regionis consecrationem, & jus Asyli; ita, uti le-*

λιος καὶ τᾶς χώρας τὰν ἀνιέρωσιν, καὶ ἀσυλίαν, καθὼς καὶ οἱ πρεσβευταὶ ἠξίουν. Καὶ μηθένα (3) Αἰτωλῶν, μηδὲ τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ κατοικεόντων, ἄγειν τοὺς Τηίους, μηδὲ τοὺς ἐν Τέῳ κατοικέοντας, μηδαμόθεν ὁρμωμένους· Ἀλλὰ τὰν ἀσφάλειαν, καὶ ἀσυλίαν εἶμεν αὐτοῖς, τὰ ἀπ' Αἰτωλῶν, καὶ τῶν ἐν Αιτωλίᾳ κατοικεόντων. Ἐι δέ τις κα ἄγῃ ἢ αὐτοὺς, ἢ τὰ ἐκ τᾶς πόλιος, ἢ χώρας, τὰ μὲν ἐμφανῆ ἀναπράσσειν τὸν (4) ἐγδείξαντα πρὸς (5) συνέδρους ἀεὶ τοὺς ἐνάρχους. Τῶν δὲ ἀφανέων ὑποδίκους εἶμεν τοὺς ἠδικηκότας, γινομένας τοῖς Τηίοις τᾶς ἐγδικάξιος, καὶ τᾶς λοιπᾶς οἰκονομίας, καθὼς καὶ τοῖς (6) Διονυσιακοῖς τεχνίταις ὁ νόμος τῶν Αἰτωλῶν κελεύει. Ὅπως δὲ καὶ εἰς τοὺς νόμους καταχωρισθῇ ἁ ἀνιέρωσις καὶ ἁ ἀσυλία, τοὺς καταςαθέντας (7) νομογράφους καταχωρίξαι, ἐπεὶ κα αἱ νομογραφίαι γίνωνται, εἰς τοὺς νόμους.

gati postulabant. Neminem item Ætolorum neve in Ætoliâ habitantium diripere aut Teios, aut in Teo habitantes, ullâ ex parte impetum facientes: sed & securitatem esse Teiis, & jus Asyli, quantum ad Ætolos, & in Ætoliâ habitantes. Siquis verò aut ipsos Teios, aut ad urbem regionemve eorum pertinentia diripuerit; manifesta quidem actor recuperato,(4) deferendo ad (5) synedros in magistratu semper constitutos; at de non manifestis respondeant ii qui fecere injuriam, liberè permissâ Teiis litis intentione, reliquâque juris dispensatione, ita, uti artificibus etiam (6) Dionysiacis Ætolorum lex præscribit. Ut autem inter leges etiam locum habeat consecratio & jus Asyli; qui constituti sunt legum (7) scribæ, quàm primùm fient legum scriptiones, inter leges ea reponunto.

Ad decretum Ætolorum notæ.

(1) Στραταγέοντος Ἀλεξάνδρου Καλιδονίου, i. e. *Præturam agente Alexandro Calidonio*, quem summum fuisse Ætolis Magistratum, ex Polybianâ & Livianâ Historiâ notum. Rectè autem Καλιδονίου pro Alexandri cognomine haberi, à Calydone patriâ urbe ducto, probant & alia principum Ætolorum apud Polybium cognomina; *excerp. Hist.* xvii. Ἀλέξανδρος nempe Ἴσιος, Λάμιος Ἀμβρακιώτης, Δαμόκριτος Καλυδώνιος, aliique t- Eam proinde vocem alio modo in libris editis, alio in decretis Ætolorum scriptam, recognosce, Lector.

(2) Παναιτωλικοῖς. i. e. *Concilio Ætolorum statutâ die, quod Panætolicum vocant*, ut cum Livio loquamur, lib. 31. c. 29. Idem Polybio (Exc. legat. ix.) ἡ Θερμικὴ σύνοδος. i. e. *Ætolorum ad* Thermum *habita comitia:* non *Pylaicus ille totius Græciæ* ad Thermopylas *conventus:* ut Livio l. 33. c. 35. Polybiana transferre visum. Quem quidem gravissimi Historici Latini lapsum egregiè detexit & correxit Palmerius, inter notas ad Polybium, p. m. 390.

(3) Μηθένα

(3) Μηθένα Αἰτωλῶν ἄγειν τοὺς Τηίους. *Neminem Ætolorum Teios ferre agere.* Magnum profectò & memorabile potuisse istud ab Ætolis impetrari; qui, ante Romanos rerum arbitros dominosque, latrociniis & hujusmodi sceleribus victum parabant; quorumque lex quædam enormis ita tulit, ἄγειν λάφυρον ἀπὸ λαφύρου, i. e. *spolium de spolio agere*; unde κἂν ἕτεροί τινες πολεμῶσι πρὸς ἀλλήλους, ὄντες Αἰτωλῶν φίλοι καὶ σύμμαχοι, μηδὲν ἧττον ἐξεῖναι Αἰτωλοῖς - - - καὶ παρ' ἀμφοτέροις πολεμοῦσι, τὴν χώραν ἄγειν τῶν ἀμφοτέρων. i. e. *si quando alii aliqui inter se bellaverint, Ætolorum etiam socii amicique, licere nihilominus Ætolis, apud hos & illos militantibus, utrorumque agros ferre agere.* Verba sunt Philippi regis Macedoniæ, Ætolis hæc in colloquio coram Romano duce exprobrantis; insuper addito, per legatos, tum à seipso, tum à cæteris Græcis, actum fuisse apud Ætolos, de tollendâ tam enormi lege. Ast ab Ætolis strenuè responsum, citius eos Ætoliam ab Ætoliâ, quàm hanc ab ipsis legem ablaturos. *Polyb. excerpt. Hist.* xvii.

(4) Ἐνδείξαντα. i. e. *indicantem, deferentem,* quâ voce suppleri debere apographi lacunam suadebunt ista Pollucis verba, *lib.* 8. Ἔνδειξις δὲ ἦν πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὁμολογουμένου ἀδικήματος, οὐ κρίσεως, ἀλλὰ τιμωρίας δεομένου. i. e. *Delatio fiebat ad magistratum, manifestæ, & quæ negari non poterat, injuriæ; quæ nempe non judicium, sed pœnam requirebat.* Ejusmodi erant omnia quæ à juridicis ἐμφανῆ vocantur: οἱ δ' ἔλεγχοι (inquit Isæus *orat.* 3.) περὶ ἀφανῶν. i. e. *probationes verò erant de non manifestis.*

(5) Συνέδρους ἀεὶ τοὺς ἐνάρχους. i. e. *Synedros in magistratu semper constitutos.* Credibile est per hos Synedros intelligi *Apocletos,* i. e. Ætolorum sanctius concilium, ex delectis constans viris; de quo Livius *lib.* 35. *cap.* 54.

(6) Διονυσιακοῖς τεχνίταις. i. e. *Dionysiacis artificibus,* Comœdis nempe & Tragœdis Tibicinibus. Id genus artifices (inquit Gellius, lib. 20. c. 4.) Græcè appellantur οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. Denominationem enim sortiti à Dionyso Scenicorum inventore, in collegia sub ejus tutelâ sunt cooptati; & mercede pactâ civitatibus ludos scenicos, omnemque eorum apparatum præstiterunt. Horum in hoc decreto mentio, quia Tei primùm, mox verò Lebedi habitantes (ut posteà, Strabone auctore, notabitur in Ἀτταλιστῶν Psephismate) securitatem ab Ætolis, lege latâ, impetraverant: Lege verò latâ id fieri necessum, quia legi Ætolorum, de spoliis undecunque agendis, contrariabatur.

(7) Νομογράφους, *legum scribas.* Ea apud Ætolos, ut & aliquando etiam apud Athenienses, extraordinaria potestas fuit; at non sine summo Reipublicæ periculo exerceri sueta. Ita enim Polybius *Excerp. de virt. & vit. lib.* 13. Αἰτωλοὶ οἰκείως διακείμενοι πρὸς καινοτομίαν τῆς οἰκείας πολιτείας, εἵλοντο νομογράφους Δωρίμαχον καὶ Σκόπαν —— οἳ καὶ παραλαβόντες τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔγραψαν νόμους. i. e. *Ætoli ad statum suum innovandum facilè propensi legibus scribendis constituerunt Dorimachum & Scopam —— qui hâc acceptâ potestate leges scripsere.* Illatam verò Atheniensibus perniciem, à Nicomacho quodam Nomographo, orator deplorat Lysias; & ex eodem Historicus optimus Ubbo Emmius, in *appendice de Republicâ Atheniensium.*

PROXIMA Teiis cura devincire sibi Cretæ populos, non tam majestate imperii, quàm opportunitate loci, & navigandi experientiâ, & assiduis per mare latrociniis verendos. Cretenses eo tum agebant statu, quem felicem adeò prædicaverunt & Strabo & Aristoteles; quot nempe civitates, totidem etiam summa imperia, sub regimine populari, & annuo *Cosmorum* magistratu, libertatem tuentes. Publico igitur nomine alii vetusta renovant cum populo Teiorum fœdera, alii nova paciscuntur; omnes, secundùm lega-

torum postulata, & urbem & regionem Teiam sanctam & inviolatam esse jubent. Curiosis autem Antiquitatis investigatoribus speramus omnino gratum atque volupe futurum, quòd post mille nongentos & viginti annos nunc primum ex autographis edantur vetustissimorum populorum acta, prudentiæ, æquitatis & humanitatis plena; quæ quidem si verâ fide præstitissent, triste adeò opprobrium, & *malarum* illam *bestiarum* infamem maculam eluissent. Singulos itaque audiamus, pro consuetâ civitatum formulâ loquentes, *Eleuthernæos*, *Istronios*, *Sybritios*, *Saxios*, *Rhaucios*, *Arcadas*, *Cnosios*: quorum hi duo posteriores pæne integri sunt visendi in cœmeterio prope *Guzellir*, cæteri verò omnes aut in arce aut in balineo apud *Segagick*; adepti illic opportunum, ubi Teiis olim id concesserant, Asylum. Ne quid dicamus de imperfectis *Polyrrheniorum*, *Cydoniatarum*, *Lappæorum*, *Priansiorum* & *Latiorum* titulis. Cùm verò singula inter se conveniant, eodem ferè tenore & negotio, Monumenta; ideo sequentur conjunctim scriptæ ad Populos Cretenses, & eorundem Decreta, *Notæ*.

I.

ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΙΩΝ· *Eleuthernæorum*.

ΕΠΕΙΔΗΤΗΙΟΙΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΓΓΕΝΕΙΣΔΙΑΠΡΟΓΟΝΩΝ
ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣΨΑΦΙΣΜΑΤΕΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΑΠΕΣΤΑΛ
ΚΑΝΤΟΣΠΑΡΑΜΕΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΝΤΕΚΑΙΚΟΛΩΤΑΝΟΙ
ΤΙΝΕΣΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣΕΠΙΤΑΝΕΚΚΛΗΣΙΑΝΤΑΝΦΙ
ΛΙΑΝΚΑΙΤΑΝΣΥΓΓΕΝΕΙΑΝΑΝΩΘΕΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ
ΠΟΤΑΥΤΟΥΣΚΑΙΤΑΛΛΑΔΙΕΛΕΓΗΣΑΝ . . . . ΕΝ
ΔΟΞΩΣΠΕΡΙΤΕΤΩΘΕΩΚΑΙΤΑΣΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣΤΑΣΠΟ
ΛΕΩΣΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣΑΚΟΛΟΥΘΩΣΑΠΟΛΟΓΙΣΑΜΕΝΟΙ
ΤΟΙΣΕΝΤΩΙΨΑΦΙΣΜΑΤΙΚΑΤΑΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΟΙΣ
ΤΑΝΤΕΦΙΛΙΑΝΚΑΙΤΑΝΕΥΝΟΙΑΝΔΙΑΦΥΛΑΣΣΕΙΝΚΑΙ
ΤΙΝΟΣΑΓΑΘΩΠΑΡΑΙΤΙΟΥΣΓΙΝΕΣΘΑΙΚΑΙΤΑΓΕΓΡΑΜ
ΜΕΝΑΕΠΙΠΛΕΟΝΣΥΝΑΥΞΕΙΝΟΜΟΙΩΣΔΕΠΑΡΕΚΑΛΕΣΕ
ΚΑΙΑΓΗΣΑΝΔΡΟΣΕΥΚΡΑΤΕΥΣΡΟΔΙΟΣΟΠΑΡΑΤΩΒΑΣΙ
ΛΕΩΣΑΝΤΙΟΧΩΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΕΠΙΤΑΣΤΩΠΟΛΕΜΩ. .
ΔΙΑΛΥΣΕΙΣΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΟΥΘΕΝΕΜΛΕΙΠΩΝΣΠΟΥ
ΔΑΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΚΑΤΟΥΘΕΝΑΤΡΟΠΟΝΩΣΑΥΤΩΣΔΕ
ΚΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑΣΟΠΑΡΑΤΩΒΑΣΙΛΕΩΣΦΙΛΙΠΠΩΠΕΜ
ΦΘΕΙΣΔΕΔΟΧΘΑΙΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΤΩΝΕΛΕΥ
ΘΕΡΝΑΙΩΝΑΠΟΚΡΙΝΑΣΘΑΙΤΗΙΟΙΣΦΙΛΟΙΣΚΑΙΟΙΚΕΙΟΙΣ

ΟΥΣ

ΟΥΣΙΝΔΙΟΤΙΤΑΤΕΠΕΡΙΤΟΝΔΙΟΝΥΣΟΝΚΑΙΑΥΤΟΙΣΕΒΟ
ΜΕΘΑΚΑΙΤΟΝΥΜΩΝΔΑΜΟΝΑΣΠΑΞΟΜΕΘΑΤΕΚΗ
ΠΑΙΝΕΟΜΕΝΔΙΟΤΙΚΑΛΩΣΚΑΙΙΕΡΟΠΡΕΠΩΣΚΑΙΚΑΤΑ
ΞΙΩΣΤΩΘΕΩΔΙΕΞΑΓΟΝΤΕΣΟΥΜΟΝΟΝΚΑΘΩΣΠΑΡΑΤΩΝ
ΠΡΟΓΟΝΩΝΠΑΡΕΛΑΒΟΝΔΙΑΦΥΛΑΣΣΟΝΤΕΣΑΛΛΑΚΑΙ
ΠΟΛΛΩΙΜΑΛΛΟΝΠΡΟΣΑΥΞΟΝΤΕΣΕΝΕΚΕΝΩΝΚΑΙΠΑΡΑ
ΜΕΩΝΤΑΣΕΜΝΑΚΑΙΤΙΜΙΑΔΙΔΟΤΑΙΤΩΙΘΕΩΙΚΑΙΤΗΙΟΙΣ
ΚΑΙΤΑΝΤΕΠΟΛΙΝΑΥΤΩΝΚΑΙΤΑΝΧΩΡΑΝΙΕΡΑΝΚΑΙΑΣΥ
ΛΟΝΑΠΟΔΕΙΚΝΥΜΕΝΚΑΙΠΕΙΡΑΣΟΜΕΘΑΣΥΝΑΥΞΕΙΝ.

Ἐπειδὴ Τήιοι, φίλοι καὶ συγγενεῖς διὰ προγόνων ὑπάρχοντες, ψάφισμά τε καὶ πρεσβευτὰς ἀπέσταλκαν τὸς παρ' ἁμὲ Ἀπολλόδοτόν τε καὶ Κολώταν· οἵτινες ἐπελθόντες ἐπὶ τὰν ἐκκλησίαν, τὰν φιλίαν καὶ τὰν συγγένειαν ἄνωθεν ὑπαρχώσας ποτ' αὐτὼς καὶ τ' ἄλλα διελέγησαν .... ἐνδόξως, περί τε τῶ Θεῶ καὶ τᾶς καθιερώσεως τᾶς πόλεως καὶ τᾶς χώρας ἀκολύθως ἀπολογίσαντο τοῖς ἐν τῷ ψαφίσματι καταχεχωρισμένοις, τάν τε φιλίαν καὶ τὰν εὔνοιαν διαφυλάσσειν, καί τινος ἀγαθῶ παραιτίως γίνεσθαι, καὶ τὰ γεγραμμένα ἐπὶ πλέον συναύξειν· Ὁμοίως δὲ παρεκάλεσε καὶ Ἁγήσανδρος Εὐκρατιδὸς Ῥόδιος, ὁ παρὰ τῶ βασιλέως Ἀντιόχω πρεσβευτὰς ἐπὶ τὰς τῶ πολέμω [νῦν] διαλύσεις ἀποσταλεὶς, οὐθὲν ἐμλείπων σπουδᾶς καὶ φιλοτιμίας κατ' οὐθένα τρόπον· ὡσαύτως δὲ καὶ Περδίκκας ὁ παρὰ τῶ βασιλέως Φιλίππω πεμφθείς· Δεδόχθαι τοῖς Κόσ-

Quandoquidem Teii, jam inde à majoribus amici & cognati nostri, & psephisma ad nos miserunt, legatosque Apollodotum & Colotam: Qui accedentes ad concionem de pristinâ erga ipsos amicitiâ & cognatione verba honorificè fecerunt; de Deo etiam, deque consecratione urbis, & regionis, secundùm ea quæ in psephismate continentur, ad nos retulerunt; rogatos & amicitiam & benevolentiam conservare; quin & alicujus boni auctores ipsis fieri; & ea quæ recitata sunt beneficia ulterius adaugere: Similiterque deprecatus est Hegesander Eucratensis Rhodius, legatus à Rege Antiocho de bello nunc dirimendo missus, nihil omnino curæ studiique ullo modo prætermittens: Eodemque modo & Perdiccas à Rege Philippo ablegatus: Placere itaque Cosmis & civitati Eleuthernæorum Teiis tanquam

μίοις καὶ ταῖ πόλει τῶν Ἐλευθερναίων ἀποκεῖνασθαι Τηΐοις φίλοις καὶ οἰκείοις οὖσιν, διότι τά τε περὶ τὸν Διόνυσον καὶ αὐτοὶ σεβόμεθα, καὶ τὸν ὑμῶν δᾶμον ἀσπαζόμεθά τε κἠπαινέομεν, διότι καλῶς καὶ ἱεροπρεπῶς καὶ καταξίως τῶ Θεῶ διεξάγοντες [li], οὐ μόνον καθὼς παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβον διαφυλάσσοντες, ἀλλὰ καὶ πολλῷ μᾶλλον προσαύξοντες. Ἕνεκεν ὦν καὶ παρ' ἁμέων τὰ σεμνὰ καὶ τίμια δίδοται τῷ Θεῷ καὶ Τηΐοις, καὶ τάν τε πόλιν αὐτῶν καὶ τὰν χώραν ἱερὰν καὶ ἄσυλον ἀποδείκνυμεν, καὶ πειρασόμεθα συναύξειν.

amicis sociisque respondere; quòd omnia ad Dionysum spectantia & nos etiam veneramur, populumque vestrum impertitâ salute collaudamus, eò quòd pulchrè, proque honore religionis, proque Dei dignitate hæc transegerint, non solum prout à majoribus accepêre conservantes, sed & multo magis adaugentes. Quamobrem & à nobis omnia veneranda & honorifica Deo & Teiis sunt concessa, urbemque ipsorum & regionem sanctam & inviolatam declaramus, & in majus etiam provehere conabimur.

II.

ΙΣΤΡΩΝΙΩΝ. *Istroniorum.*

ΕΔΟΞΕΝΙΣΤΡΩΝΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΕΠΕΙ
ΔΗΤΗΙΟΙΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΓΓΕΝΕΙΣΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣΔΙΑΠΡΟ
ΓΟΝΩΝΤΑΙΠΟΛΕΙΨΑΦΙΣΜΑΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΑΠΕ
ΣΤΑΛΚΑΝΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΝΚΑΙΚΟΛΩΤΑΝΟΙΕΠΕΛΘΟΝ
ΤΕΣΕΠΙΤΟΚΟΙΝΟΝΤΟΙΣΤΡΩΝΙΩΝΤΟΤΕΨΑΦΙΣΜΑΑΠΕ
ΔΩΚΑΝΚΑΙΑΥΤΟΙΔΙΕΛΕΓΗΝΑΚΟΛΟΥΘΩΣΤΟΙΣΓΕ
ΓΡΑΜΜΕΝΟΙΣΤΑΝΕΚΤΕΝΕΣΤΑΤΑΝΣΠΟΥΔΑΝΚΑΙ
ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΝΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙΠΕΡΙΤΟΥΓΕΝΕΣΘΑΙΤΑΝΚΑ
ΘΙΕΡΩΣΙΝΤΩΙΔΙΟΝΥΣΩΙΤΑΣΤΕΠΟΛΙΟΣΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣ
ΤΑΣΤΗΙΩΝΚΑΙΤΑΝΑΣΥΛΙΑΝΕΤΙΔΕΚΑΙΤΑΛΛΑΤΑΥΠΑΡ
ΧΟΝΤΑΑΥΤΟΙΣΕΝΔΟΞΑΚΑΙΤΙΜΙΑΔΙΑΤΟΝΘΕΟΝΨΑΦΙΣΑ
ΜΕΝΟΥΣΚΑΙΑΥΤΟΥΣΣΥΝΑΥΞΕΙΝΚΑΙΤΙΝΟΣΑΓΑΘΟΥ
ΠΑΡΑΙΤΙΟΥΣΓΙΝΕΣΘΑΙΤΩΙΔΑΜΩΙΚΑΙΟΤΙΤΑΥΤΑΠΟΙΗ
ΣΑΝΤΕΣΑΚΟΛΟΥΘΑΠΡΑΞΙΟΜΕΝΤΑΙΤΕΠΟΡΤΙΘΕΙΟΝΕ
ΥΣΕΒΕΙΑΙΚΑΙΤΑΜΕΓΙΣΤΑΧΑΡΙΞΙΟΜΕΘΑΤΩΙΔΑΜΩΙ
ΠΕΡΙΔΕΤΩΝΑΥΤΩΝΔΙΑΛΕΓΕΝΤΟΣΜΕΤΑΠΑΣΑΣΣΠΟΥ
ΔΑΣΚΑΙΠΡΟΘΥΜΙΑΣΚΑΙΤ..................
ΛΙΠΠΟΥΗΡΕΣΒΕΥΤΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑΙΑΠΟΚΡΙΝΕΣΘΑΙΤΩΙΔΑ

ΜΩΙΤΩΙΤΗΙΩΝΟΤΙΠΡΟΤΕΡΟΝΤΕ
ΑΠΟΛΙΣΔΙΑΚΕΙΜΕΝΑΦΙΛΙΚΩΣΚΑΙΕΥΝΟΩΣΠΟΡΤΙΤΟΠΛΑΞΟΣΤΟ
ΤΗΙΩΝΕΝΤΕΤΟΙΣΥΠΕΡΑΝΩΧΡΟΝΟΙΣΟΥΔΕΝΟΣ
ΑΠΕΣΤΑΤΩΝΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝΚΑΙΝΥΝΔΕΚΑΘΟΤΙΠΑΡΑΚΑ
ΛΕΙΟΔΑΜΟΣΟΤΗΙΩΝΚΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑΣΟ
ΠΟΛΙΤΗΣΑΥΤΩΝΠΡΟΑΙΡΟΥΜΕΝΟΙΟΥΝΕΜΠΑΣΙΝ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΝΚΑΙΜΕΜ.ΑΜΕΝΟΙΤΑΣΠΡΟΓΠΑΡΧΟΥ
ΣΑΣΤΑΙΣΠΟΛΕΣΙΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣΤΑΝΤΕΚΑΘΙΕΡΩ
ΣΙΝΤΩΙΔΙΟΝΥΣΩΙΤΑΣΤΕΠΟΛΙΟΣΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣ
ΥΜΩΝΕΤΙΔΕΙΕΡΑΝΚΑΙΑΣΥΛΟΝΕΙΝΑΙΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ
ΧΑΡΙΞΕΣΘΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑ...ΟΜΕΝΚΑΙΓΑΛΟΙΠΑΤΑ
ΥΠΑΡΧΟΝΤΑΥΜΙΝΕΝΔΟΞΑΚΑΙ..ΜΙΑΣΥΝΔΙΑΦΥΛΑ
ΞΙΟΜΕΘΑΑΠΡΟΦΑΣΙΣΤΩΣΕΦΟΣΟΝΚΕΩΜΕΝΔΥΝΑΤΟΙ
ΕΙΔΕΤΙΝΕΣΚΑΤΩΝΟΡΜΩΜΕΝΩΝΕΞΙΣΤΡΩΝΟΣΑΔΙ
ΚΗΣΩΝΤΙΤΙΝΑΤΗΙΩΝΗΚΟΙΝΑΙΗΙΔΙΑΙΠΑΡΑΤΟΓΡΑΦΕΝ
ΔΟΓΜΑΠΕΡΙΤΑΣΑΣΥΛΙΑΣΥΠΟΤΗΣΠΟΛΙΟΣΤΑΣ
ΙΣΤΡΩΝΙΩΝΕΞΕΣΤΩΤΩΙΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΩΙΤΗΙΩΝ
ΕΠΙΛΑΒΕΣΘΑΙΚΑΙΤΩΝΣΩΜΑΤΩΝΚΑΙΧΡΗΜΑΤΩΝΕΙ
ΤΙΣΚΑΑΓΗΙΟΙΔΕΚΟΣΜΟΙΟΙΤΟΚΑΑΕΙΚΟΣΜΟΥΝΤΕΣΕ
ΠΑΝΑΓΚΑΞΟΝΤΩΝΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΤΟΥΣΕΧΟΝΤΑΣ
ΑΞΗΜΙΟΙΟΝΤΕΣΚΑΙΑΝΥΠΟΔΙΚΟΙΑΝΑΓΡΑΨΑΙΔΕΚΑΙ
ΤΟΔΟΓΜΑΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΟΤΑΣΑΘΑΝΑΣΤΑΣΠΟΛΙ
ΑΔΟΣΤΟΥΣΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣΤΑΣΠΟΛΙΟΣ.

Ἔδοξεν Ἰςρωνίων τοῖς Κόσμοις, καὶ τᾷ πόλει. Ἐπειδὴ Τήιοι φίλοι καὶ συγγενεῖς ὑπάρχοντες διὰ προγόνων τᾷ πόλει ψάφισμα καὶ πρεσβευτὰς ἀπέςαλκαν Ἀπολλόδοτον καὶ Κολώταν· Οἱ ἐπελθόντες ἐπὶ τὸ κοινὸν τὸ Ἰςρωνίων τό τε ψάφισμα ἀπέδωκαν, καὶ αὐτοὶ διελέγην ἀκολούθως τοῖς γεγραμμένοις, τὰν ἐκτενεςάταν σπουδὰν καὶ φιλοτιμίαν ποιούμενοι περὶ τοῦ χρέας τὰν καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τάς τε πόλιος, καὶ τᾶς χώρας τᾶς Τηιων, καὶ τὰν ἀσυλίαν· ἔτι δὲ καὶ τ' ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα αὐ-

Placuit Cosmis & Civitati Istroniorum. Quandoquidem Teii amici nostri, & civitati jam olim per majores cognati, psephisma miserunt, & legatos, Apollodotum & Colotam: Qui ad commune Istroniorum venientes & psephisma reddiderunt, ipsique secundùm ea quæ scripta erant disseruere, impensissimâ curâ studioque contendentes, de permittendâ tum urbis, tum regionis Teiorum, Deo Baccho consecratione, & jure Asyli; utque nos etiam, respectu

τοῖς

τοῖς ἔνδοξα καὶ τίμια διὰ τὸν Θεὸν ψαφισάμενοι καὶ αὐτοῖς συναύξειν, καὶ τινὸς ἀγαθοῦ παραιτίους γίνεσθαι τῷ δάμῳ, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσαντες ἀκόλουθα πραξιόμενοι τᾷ τε ποτὶ Θεῖον εὐσεβείᾳ, καὶ τὰ μέγιστα χαριξιόμεθα τῷ δάμῳ· Περὶ δὲ τῶν αὐτῶν διαλεγέντος μετὰ πάσας σπουδᾶς καὶ προθυμίας καὶ τοῦ Τ[ηίων πολίτου, καὶ βασιλέως Φι]λίππου πρεσβευτᾶ Περδίκκα· Ἀποκρίνεσθαι τῷ δάμῳ τῷ Τηίων ὅτι πρότερόν τε ἁ πόλις διακειμένα φιλικῶς καὶ εὐνόως ποτὶ τὸ πλᾶθος τὸ Τηίων, ἔν τε τοῖς ὑστεράνω χρόνοις, οὐδενὸς ἀπέστα τῶν συμφερόντων, καὶ νῦν δὲ, καθότι παρακαλεῖ ὁ δάμος ὁ Τηίων καὶ Περδίκκας ὁ πολίτης αὐτῶν. Προαιρούμενοι οὖν ἐμ πᾶσιν εὐχαριστεῖν, καὶ μεμναμένοι τᾶς πρoυπαρχούσας ταῖς πόλεσι συγγενείας, τάν τε καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τᾶς τε πόλιος καὶ τᾶς χώρας ὑμῶν, ἔτι δὲ ἱερὰν καὶ ἄσυλον εἶναι (βουλόμενοι χαρίζεσθαι Περδίκκα) δίδομεν· Καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῖν ἔνδοξα καὶ τίμια συνδιαφυλαξιόμεθα ἀπροφασίστως, ἐφ' ὅσον κ' ἐῶμεν δυνατοί. Εἰ δέ τινες κα τῶν ὁρμωμένων ἐξ Ἰστρῶνος ἀδικήσωντί τινα Τηίων ἢ κοινᾷ ἢ ἰδίᾳ, παρὰ τὸ γραφὲν δόγμα περὶ τᾶς ἀσυλίας ὑπὸ τοῦ πόλιος

ad Deum habito, decreto facto adaugeremus quæcunque alia apud ipsos ad ejus gloriam & honorem spectant; & bonæ alicujus rei auctores essemus populo; quodque hæc facientes tum congruenter agemus nostræ erga divinum numen pietati, tum populo maximopere gratificabimur: Deque iisdem etiam verba faciente, omni cum studio & promptitudine, Perdiccâ, cive Teio, & regis Philippi legato: Respondere populo Teiorum, quod nostra jamdudum civitas erga Teiorum multitudinem amanter & benevolè disposita, neque tempore superiore defuit, neque nunc deerit, si quâ eorum commoda promovere poterit, quemadmodum populus Teiorum & eorum civis Perdiccas obtestatur. Volentes igitur gratiosos nos in omnibus præbere, memoresque ejus quæ inter civitates intercessit cognationis, consecrari Baccho tum urbem tum regionem vestram, & sacram porro haberi & inviolatam (Perdiccæ gratificari cupientes) concedimus. Et quæcunque alia apud vos gloriosa & honorifica habentur, omni remoto prætextu, conservabimus, quantumcunque nobis fuerit possibile. Si autem aliqui solventium ex Istrone, aut publicè aut privatim Teiorum alicui injuri-

τᾶς Ἰστρωνίων, ἐξέστω τῷ παραγενομένῳ Τηίων ἐπιλαβέσθαι καὶ τῶν σωμάτων καὶ χρημάτων, εἴ τις κα ἄγῃ. Οἱ δὲ Κόσμοι οἱ τὸ κα ἀεὶ κοσμοῦντες ἐπαναγκαζόντων ἀποδιδόμεν τοὺς ἔχοντας, ἀζήμιοι ὄντες, καὶ ἀνυπόδικοι. Ἀναγράψαι δὲ καὶ τὸ δόγμα εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τᾶς Ἀθανᾶς τᾶς Πολιάδος τοὺς γραμματέας τᾶς πόλιος.

am intulerint, contra decretum de Asyli jure ab Istroniorum civitate scriptum, licebit Teiorum alicui huc venienti in personas manus injicere & in pecunias, si quis agat feratque. Cosmi autem, qui eâ in perpetuum auctoritate fuerint, possessores ablata reddere cogunto, neque damno, neque quæstioni ob id obnoxii. Inscribunto etiam hoc decretum in Templo Minervæ Poliadis scribæ civitatis.

III.

ΣΥΒΡΙΤΙΩΝ. *Sybritiorum.*

ΣΥΒΡΙΤΙΩΝΑΠΟΛΙΣΚΑΙΟΙΚΟΣΜΟΙΤΗΙΩΝΤΑΙΒΟΥΛΑΙΚΑΙΤΩΙ
ΔΑΜΩΙΧΑΙΡΕΙΝΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΣΟΠΕΡΔΙΚΚΑΣΟΠΑΡΑΒΑΣΙ
ΛΕΩΣΦΙΛΙΠΠΟΥΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΤΟΤΕΨΑΦΙΣΜΑΑΠΕΔΩΚΕΝ
ΟΕΦΕΡΟΝΟΙΠΑΡΥΜΩΝΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙΠΕΡΙΤΑΣΤΟΙΚΕΙΟΤΑ
ΤΟΣΚΑΙΤΑΣΦΙΛΙΑΣΚΑΙΟΤΙΚΑΛΩΣΚΑΙΠΟΙΗΣΑΜΕΝΠΡΟΣ
ΔΕΞΑΜΕΝΘΙΤΑΝΤΕΑΝΙΕΡΩΣΙΝΤΩΙΔΙΟΝΥΣΩΙΚΑΙΤΩΙ..

Deest pars media Epistolæ, decreto quod præcessit Istroniorum, ut ex reliquis conjecturare licet, planè compar.

ΠΑΝΤΑΕΙΔΕΤΙΝΕΣΤΩΝΟΡΜΩΜΕΝΩΝΕΞΥΒΡΙΤΙΑΣΑΔΙ
ΚΗΣΩΣΙΝΤΙΝΑΤΗΙΩΝΗΤΩΝΠΑΡΟΙΚΩΝΗΚΟΙΝΑΙΗΙΔΙΑΙΠΑ
ΡΑΤΟΓΡΑΦΕΝΔΟΓΜΑΠΕΡΙΤΑΣΑΣΥΛΙΑΣΥΠΟΤΑΣΠΟΛΕΩΣ
ΤΩΝΣΥΒΡΙΤΙΩΝΕΞΕΣΤΩΤΩΙΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΩΙΤΗΙΩΝ
ΗΤΩΝΠΑΡΟΙΚΩΝΤΩΝΕΝΤΕΩΙΕΠΙΛΑΒΕΣΘΑΙΚΑΙΤΩΝΣΩ
ΜΑΤΩΝΚΑΙΧΡΗΜΑΤΩΝΕΙΤΙΣΚΑΑΓΗΙΟΙΔΕΚΟΣΜΟΙΟΙΤΟΚΑ
ΑΕΙΚΟΣΜΕΟΝΤΕΣΕΠΑΝΑΓΚΑΞΟΝΤΩΝΑΠΟΔΙΔΟ
ΜΕΝΤΟΥΣΕΧΟΝΤΑΣΑΞΗΜΙΟΙΟΝΤΕΣΚΑΙΑΝΥΠΟΔΙ
ΚΟΙΠΑΣΑΣΞΑΜΙΑΣΕΥΤΥΧΕΙΤΕ.

Συβριτίων ἁ πόλις καὶ οἱ Κόσμοι Τηΐων τᾶ βωλᾶ καὶ τῷ δάμῳ χαίρειν. Παραγενόμενος ὁ Περδίκκας, ὁ παρὰ βασιλέως Φιλίππω πρεσβευτὰς, τό τε ψάφισμα ἀπέδωκεν ὃ ἔφερον οἱ παρ' ὑμῶν πρεσβευταὶ περὶ τάς τ' οἰκειότατος καὶ τᾶς φιλίας, καὶ ὅτι καλῶς καὶ ποιήσαμεν προσδεξάμενοι τάν τε ἀνιέρωσιν τωι Διονύσῳ, καὶ τωι * * * * * * * * * πάντα. Ἐι δέ τινες τῶν ὁρμωμένων ἐξ Συβριτίας [ἐκ Συβριτίας] ἀδικήσωσίν τινα Τηΐων, ἢ τῶν παροικῶν, ἢ κοινᾷ ἢ ἰδίᾳ, παρὰ τὸ γραφὲν δόγμα περὶ τᾶς ἀσυλίας ὑπὸ τᾶς πόλεως τῶν Συβριτίων, ἐξέστω τῷ παραγενομένῳ Τηΐων, ἢ τῶν παροικῶν τῶν ἐν Τέῳ, ἐπιλαβέσθαι καὶ τῶν σωμάτων καὶ χρημάτων, εἴτις κα ἄγῃ. Οἱ δὲ Κόσμοι οἱ τὸ κα ἀεὶ κοσμέοντες ἐπαναγκαζόντων ἀποδιδόμεν τὼς ἔχοντας, ἀζήμιοι ὄντες, καὶ ἀνυπόδικοι πάσας ζαμίας. Εὐτυχεῖτε.

Sybritiorum civitas Cosmique Teiorum concilio & populo salutem. Perveniens huc Perdiccas, Philippi regis legatus, & psephisma reddidit quod attulere vestri ad nos legati, deque necessitudine differuit *& amicitiâ, quodque bene nos fecimus acceptâ Deo Baccho consecratione, quodque,* &c. * * * * * * * * * * * *omnia. Si qui verò solventes ex Sybritiâ injuriam fecerint alicui Teiorum, aut eorum qui Tei habitant, idque aut communiter aut privatim, contra conscriptum de Asyli jure à Sybritiorum civitate decretum, licebit ei quicunque Teiorum aut Tei habitantium huc advenerit, & in personas manus injicere & in pecunias, si quis agat feratque. Cosmi autem, omni in posterum ævo Cosmatum gerentes, possessores ea reddere cogunto, sine noxâ, & ab omni de noxâ quæstione immunes. Bene valete.*

IV.

* sic

* ΣΑΞΙΩΝ. *Saxiorum.*

ΕΔΟΞΕΝΣΑΞΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΨΑΦΙΣΑΜΕΝΟΙΣ
ΚΑΤΑΤΟΝΝΟΜΟΝΕΠΕΙΔΗΤΗΙΟΙΔΙΑΠΡΟΓΟΝΩΝΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΓ
ΓΕΝΕΙΣΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣΤΑΣΑΜΑΣΠΟΛΕΩΣΑΠΕΣ
ΤΕΙΛΑΝΨΑΦΙΣΜΑΚΑΙΠΡΕΙΓΕΥΤΑΣΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΝΚΑΙΚΟΛΩΤΑΝ
ΟΙΚΑΠΑΡΕΛΘΟΝΤΕΣΕΠΙΤΑΝΕΚΚΛΗΣΙΑΝΚΑΙΤΟΨΑΦΙΣΜΑ

ΑΠΟΔΟΝΤΕΣΔΙΕΛΕΓΕΝΜΕΤΑΠΑΣΑΣΣΠΟΥΔΑΣ
ΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΠΕΡΙΤΩΙΓΕΝΕΣΘΑΙΤΑΝΚΑΘΙΕ
ΡΩΣΙΝΤΩΙΔΙΟΝΥΣΩΙΤΑΣΤΕΠΟΛΕΩΣΑΥΤΩΝΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣΚΑΙ
ΤΑΝΑΣΥΛΙΑΝΤΑΤΕΑΛΛΑΤΑΥΠΑΡΧΟΝΤΑΑΥΤΟΙΣΕΝΔΟΞΑΚΑΙ
ΤΙΜΙΑΕΥΑΔΕΙΝΚΑΙΣΥΝΕΠΑΥΞΕΙΝΕΙΣΤΟΝΑΕΙΧΡΟΝΟΝΥΠΕΡ
ΔΕΤΩΝΑΥΤΩΝΔΙΑΛΕΓΟΝΤΟΣΚΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑΤΩΠΑΡΑΤΩΒΑ
ΣΙΛΕΩΣΦΙΛΙΠΠΩΠΡΕΙΓΕΥΤΑΔΕΔΟΧΘΑΙΣΑΥΞΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣ
ΜΙΟΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΕΠΑΙΝΕΣΑΙΜΕΝΤΟΥΣπρειγευτας.....
ΔΙΟΤΙΚΑΛΩΣΚΑΙΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΣΔΙΕΛΕΓΕΝΠΕΡΙΤΑΣΟΙΚΕΙΟΤατος
ΤΑΣΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣΑΥΤΟΙΣΠΟΡΤΑΜΕΚΑΙΤΩΝΛΟΙΠΩΝΕΝΔΟ
ΞΩΝΚΑΙΤΙΜΙΩΝΑΠΟΚΡΙΝΑΣΘΑΙΔΙΟΤΙΟΔΑΜΟΣΣΑΥΞΙΩΝΔΙΑ
ΦΥΛΑΣΣΩΝΤΑΝΠΟΡΤΙΤΟΘΕΙΟΝΕΥΣΕΒΕΙΑΝΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΤΩΝ
ΤΗΙΩΝΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΝΒΩΛΟΜΕΝΟΣΤΑΝΤΕΚΑΘΙΕΡΩΣΙΝΤΩΙ
ΔΙΟΝΥΣΩΙΤΑΣΤΕΠΟΛΕΩΣΤΩΝΤΗΙΩΝΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣΑΝΑΔ
ΕΙΚΝΥΝΤΙΚΑΙΠΑΡΔΕΧΕΤΑΙΠΕΡΑΝΚΑΙΑΣΥΛΟΝΚΑΘΟΤΙΠΑΡΑΚΑ
ΛΕΙΟΔΑΜΟΣΟΤΗΙΩΝΥΠΑΡΞΕΙΔΕΚΑΙΤΑΑΛΛΑΤΙΜΙΑ
ΤΗΙΟΙΣΠΑΡΤΑΙΠΟΛΕΙΤΩΝΣΑΥΞΙΩΝΝΥΝΤΕΚΑΙΕΙΣΤΟΝΑΕΙΧΡΟΝ
ΟΝΕΡΡΩΣΘΕ.

Ἔδοξεν Σαξίων τοῖς Κοσμίοις καὶ τᾷ πόλει ψαφισαμένοις κατὰ τὸν νόμον. Ἐπειδὴ Τήιοι, διὰ προγόνων φίλοι καὶ συγγενεῖς ὑπάρχοντες τᾶς ἁμᾶς πόλεως, ἀπέστειλαν ψάφισμα καὶ πρειγευτὰς Ἀπολλόδοτον καὶ Κολώταν· Οἱ καὶ παρελθόντες ἐπὶ τὰν ἐκκλησίαν, καὶ τὸ ψάφισμα ἀποδόντες, διελέγεν μετὰ πάσας σπουδᾶς καὶ φιλοτιμίας περὶ τῶ γενέσθαι τὰν καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τᾶς τε πόλεως αὐτῶν καὶ τᾶς χώρας, καὶ τὰν ἀσυλίαν, τά τε ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῖς ἔνδοξα καὶ τίμια εὐάδειν, καὶ συνεπαύξειν, εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον· Ὑπὲρ δὲ τῶν αὐτῶν διαλέγοντος

Placuit Cosmiis & civitati Saxiorum, decreto secundum legem facto. Quandoquidem Teii, jam olim per majores amici & cognati civitatis nostræ, misêre psephisma & legatos Apollodotum & Colotam: Qui in concionem introducti psephisma reddidêre; deque faciendâ urbis & regionis Deo Baccho consecratione omni curâ atque studio differuêre; utque jus Asyli, aliaque apud eos gloriosa & honorifica tanquam grata acciperemus, & adaugeremus in omne ævum: deque iisdem differente & Perdiccâ, legato à rege Philippo: Placere Cosmiis & civitati Sax-

λέγοντος καὶ Περδίκκα τῶ παρὰ τῶ βασιλέως Φιλίππω πρειγευτᾶ· Δεδόχθαι Σαυξίων (sic) τοῖς Κοσμίοις καὶ τᾷ πόλει ἐπαινέσαι μὲν τὼς πρειγευτάς, διότι καλῶς καὶ συμφερόντως διελέγεν περὶ τᾶς οἰκειότατος τᾶς ὑπαρχούσας αὐτοῖς ποτ' ἀμὲ, καὶ τῶν λοιπῶν ἐνδόξων καὶ τιμίων· Ἀποκρίνασθαι δὲ ὅτι ὁ δᾶμος Σαυξίων διαφυλάσσων τὰν ποτὶ τὸ θεῖον εὐσέβειαν, καὶ τᾷ πόλει τῶν Τηίων εὐχαριστεῖν βωλόμενος, τάν τε καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τᾶς τε πόλεως τῶν Τηίων καὶ τᾶς χώρας ἀναδείκνυντι, καὶ παρδέχεται ἱερὰν καὶ ἄσυλον, καθότι παρακαλεῖ ὁ δᾶμος ὁ Τηίων. Ὑπάρξει δὲ καὶ τὰ ἄλλα τίμια Τηίοις παρ' τᾷ πόλει τῶν Σαυξίων, νῦν τε, καὶ εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον. Ἔρρωσθε.

iorum collaudare quidem legatos, eò quod perpulchra & conducibilia differuere, de intercedente inter nos & illos necessitudine, deque aliis gloriosis & honorificis: Respondere autem, quod Saxiorum populus suam conservans erga divinum numen pietatem, & civitati Teiorum gratificari cupiens, publicè ratam habet & urbis & regionis factam Baccho consecrationem, easque, quemadmodum obsecravit populus Teiorum, pro sacris & inviolatis accipit. Extabunt verò & alia Teiis honorifica apud Saxiorum civitatem, & nunc, & in omne ævum. Valete.

V.

ΡΑΥΚΙΩΝ. *Rhauciorum.*

ΕΔΟΞΕΝΡΑΥΚΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙ
ΕΠΕΙΔΗΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΙΠΡΕΙΓΕΥΤΑΙΠΑΡΑΤΩ
ΔΑΜΩΤΩΤΗΙΩΝΠΟΡΤΙ ΡΑΥΚΙΩΝΤΑΝ
ΠΟΛΙΝΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΣΑΣΤΥΑΝΑΚΤΟΣΚΟΛΩΤ
ΑΣΕΚΑΤΩΝΥΜΟΥΟΙΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣΕΠΙ
ΤΑΝΕΚΚΛΗΣΙΑΝΕΦΑΝΙΣΑΝΤΕΟΙΚ ΕΙΟΤΑ
ΤΑΤΑΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝΡΑΥΚΙΟΙΣΠΟΘΑΥΤΟΥΣ
ΚΑΙΠΕΡΙΤΑΣΑΣΥΛΙΑΣΤΑΣΤΕΠΟΛΕΩΣΚΑΙ
ΤΑΣΧΩΡΑΣΠΑΡΕΚΑΛΕΣΑΝΕΤΙΔΕΚΑΙ
ΤΩΠΑΡΑΝΤΙΟΧΩΤΩΒΑΣΙΛΕΩΣΠΡΕΙ
ΓΕΥΤΑΑΓΗΣΑΝΔΡΩΠΑΡΑΚΑΛΕΣΑΝΤΟΣΜΕΤΑ.....

ΣΠΟΥΔΑΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΟΜΟΙΩΣΔΕΚΑΙΤΩΝΠΑΡΑ ΤΗΙΩΝ
ΠΡΕΙΓΕΥΤΑΝΕΜΦΑΝΙΣΑΝΤΩΝ : : : : :
ΤΑΝΑΥΤΩΝΕΥΝΟΙΑΝΚΑΙΠΡΟΘΥΜΙΑΝΔΕΔΟΧ
ΘΑΙΡΑΥΚΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟ
ΛΕΙΑΠΟΚΡΙΝΑΣΘΑΙΤΗΙΟΙΣΟΤΙΚΑΘΙΕΡΩΣΙΑΣΤΩΙΔΙΟΝΥ
ΣΩΙΤΑΣΤΑΣΠΟΛΕΩΣΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣΑΥΤΩΝΤΑΝΤΕΑΣΥΛΙΑΝ
ΚΑΙΤΑΑΛΛΑΕΝΔΟΞΑΚΑΙΤΙΜΙΑΠΑΡΔΕΧΟΜΕΘΑ
ΝΥΝΤΕΚΑΙΤΟΝΑΛΛΟΝΧΡΟΝΟΝΠΑΝΤΑ.

Ἔδοξεν Ῥαυκίων τοῖς Κοσμίοις, καὶ τᾷ πόλει. Ἐπειδὴ παραγενόμενοι πρειγευταὶ παρὰ τῶ δάμω τῶ Τηΐων ποτὶ Ῥαυκίων τὰν πόλιν, Ἀπολλόδοτος Ἀστυάνακτος Κολώτας Ἑκατωνύμω, ἐπελθόντες ἐπὶ τὰν ἐκκλησίαν ἐφάνισάν τε οἰκειότατα τὰν ὑπάρχουσαν Ῥαυκίοις ποθ' αὐτοὺς, καὶ περὶ τᾶς ἀσυλίας τᾶς τε πόλεως καὶ τᾶς χώρας παρεκάλεσαν· Ἔτι δὲ καὶ τῶ παρ' Ἀντιόχω βασιλέως πρειγευτᾶ Ἁγησάνδρω παρακαλέσαντος μετὰ [πάσας] σπουδᾶς καὶ φιλοτιμίας· Ὁμοίως δὲ καὶ τῶν παρὰ Τηΐων πρειγευτᾶν ἐμφανισάντων τὰν αὐτῶν εὔνοιαν καὶ προθυμίαν· Δεδόχθαι Ῥαυκίων τοῖς Κοσμίοις καὶ τᾷ πόλει ἀποκρίνασθαι [Τηΐοις, ὅτι καθιερώσιας τῷ Διονύ]σῳ τὰς τᾶς πόλεως καὶ τὰς χώρας αὐτῶν, τάν τε ἀσυλίαν, καὶ τὰ ἄλλα ἔνδοξα καὶ τίμια [παρδεχόμεθα] νῦν τε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον πάντα.

Placuit Cosmiis & Civitati Rhauciorum. Quandoquidem huc pervenere missi à Teiorum populo ad civitatem Rhauciorum legati, Apollodotus F. Astyanactis & Colotes F. Hecatonymi, inque concionem introducti perspicuam fecere eam quam erga ipsos Rhaucii habent necessitudinem; quinetiam de jure Asyli, quo munita esset & urbs & regio, postulavêre: Porro & Hegesandro misso à rege Antiocho legato omni cura atque studio idem postulante: Similiter & Teiorum legatis benevolentiam eorum & promptitudinem demonstrantibus: Placere Cosmiis & civitati Rhauciorum respondere Teiis, quòd urbis & regionis eorum factas Baccho consecrationes, & jus Asyli, & alia quoque gloriosa & honorifica approbamus, & nunc, & in omne futurum ævum.

VI.

ΨΑΦΙΣΘΗΕΠΙΔΑΜΙΟΘΕΤΟΥΦΙΛΩΝΟΣΜΗΝΟΣΑΡΤΑ
ΜΙΤΙΟΥΝΕΥΜΗΝΙΑΙ.

ΑΡΚΑΔΩΝ. *Arcadum.*

ΕΔΟΞΕΝΑΡΚΑΔΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΕΠΕΙ
ΔΗΤΗΙΟΙΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΓΓΕΝΕΙΣΚΑΙΕΥΝΟΟΙΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ
ΤΑΙΠΟΛΕΙΔΙΑΠΡΟΓΟΝΩΝΨΑΦΙΣΜΑΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ
ΑΠΕΣΤΑΛΚΑΝΗΡΟΔΟΤΟΝΜΗΝΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΚΛΗΝΔΙ
ΟΝΥΣΙΟΥΟΙΚΑΙΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣΕΠΙΤΟΚΟΙΝΟΝΤΩΝΑΡ
ΚΑΔΩΝΤΟΤΕΨΑΦΙΣΜΑΑΠΕΔΩΚΑΝΚΑΙΑΥΤΟΙΔΙΕΛΕ
ΓΕΝΜΕΤΑΠΟΛΛΑΣΣΠΟΥΔΑΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΕΜΦΑΝΙ
ΞΟΝΤΕΣΤΑΝΕΥΝΟΙΑΝΤΟΥΔΑΜΟΥΑΝΕΧΕΙΠΡΟΣΑΡ
ΚΑΔΑΣΚΑΙΤΟΥΣΑ.ΙΠΟΥΣΚ....ΤΑΝΤΕΕΥΣΕ
ΒΕΙΑΝ.... defunt verficuli feptendecim.
. . . . ΚΑΙΤΟΚΟΙΝΟΝΤΩΝΑΡ
ΚΑΔΩΝΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΟΥΝΚΑΙΗΜΕΙΣΤΟΙΣΕΥΝΟΩΣ
ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΟΙΣΕΝΧΑΡΙΤΟΣΜΕΡΕΙΜΗΛΕΙΠΕΣΘΑΙΤΟ
ΤΕΠΡΟΤΕΡΟΝΔΟΓΜΑΟΕΧΕΤΕΠΑΡΗΜΩΝΠΕΡΙΤΑΣ
ΑΣΥΛΙΑΣΚΑΙΤΑΣΚΑΘΙΕΡΩΣΙΟΣΤΑΣΤΕΠΟΛΙΟΣΚΑΙΤΑΣ
ΧΩΡΑΣΑΝΑΓΡΑΨΟΜΕΝΚΑΘΟΤΙΠΑΡΑΚΑΛΕΙΤΕΔΙΑΤΟΥ
ΨΑΦΙΣΜΑΤΟΣΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΟΥΑΣΚΛΑΠΙΟΥΚΑΙΣΥΝ
ΤΗΡΗΣΟΜΕΝΤΑΔΕΔΟΜΕΝΑΥΜΙΝΦΙΛΑΝΘΡΩΠΑΠΑ
ΡΑΚΑΛΕΣΑΝΤΩΝΔΕΑΜΕΤΩΝΠΡΕΣΒΕΥΤΑΝΔΟΥΝΑΙ
ΥΜΙΝΙΣΟΠΟΛΕΙΤΕΙΑΝΚΑΙΕΝΚΤΗΣΙΝΓΑΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΚΑΙΑΤΕ
ΛΕΙΑΝΤΑΥΤΑΤΕΔΙΔΟΜΕΝΥΜΙΝΚΑΙΕΑΝΤΙΝΕΣΑΔΙΚΩΣΙΝ
ΥΜΑΣΗΤΑΝΧΩΡΑΝΑΚΙΡΩΝΤΑΙΤΑΝΚΑΘΙΕΡΩΜΕ
ΝΑΝΤΩΙΔΙΟΝΥΣΩΙΚΑΙΠΟΛΕΜΕΩΣΙΝΥΜΙΝΗΚΑΤΑΓΑΝ
ΗΚΑΤΑΘΑΛΑΣΣΑΝΒΟΗΘΗΣΟΜΕΝΥΜΙΝΚΑΘΟΤΙΑΝΕΩ
ΜΕΝΔΥΝΑΤΟΙΕΙΝΑΙΔΕΚΑΙΤΑΦΙΛΑΝΘΡΩΠΑΤΗΙΟΙΣΠΑ
ΡΑΡΚΑΣΙΠΑΝΤΑΟΣΑΚΑΙΑΡΚΑΣΙΝΕΣΤΙΝΕΠΑΙΝΕΣΟΜΕΝ
ΔΕΚΑΙΤΟΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΗΡΟΔΟΤΟΝΚΑΙΜΕΝΕΚΛΕΑ
ΕΠΙΤΩΙΣΠΕΥΔΕΙΝΥΠΕΡΤΑΣΠΑΤΡΙΔΟΣΕΚΤΕΝΩΣ
ΚΑΙΤΑΝΠΑΡΕΠΙΔΑΜΙΑΝΠΕΠΟΙΗΣΘΑΙΑΞΙΩΣΑΜΦΟΤΕ
ΡΩΝΤΑΣΠΟΛΕΩΣΔΟΘΗΜΕΝΤΕΑΥΤΟΙΣΚΑΙΞΕΝΙΑΤΑ
ΕΚΤΩΝΝΟΜΩΝΕΙΝΑΙΘΗΡΟΔΟΤΟΝΜΗΝΟΔΟΤΩΚΑΙ
ΜΕΝΕΚΛΗΝΔΙΟΝΥΣΙΩΠΡΟΞΕΝΟΣΤΑΣΠΟΛΕΩΣΑΜΩΝΕΡΡΩΣΘΕ.

Ψαφίσθη

Ψαφίξη ἐπὶ Δαμιοθέτε Φίλωνος μηνὸς Ἀρταμιτίε νευμηνίᾳ.

Ἔδοξεν Ἀρκάδων τοῖς Κόσμοις, καὶ τᾷ πόλει. Ἐπειδὴ Τήιοι, φίλοι καὶ συγγενεῖς καὶ εὔνοοι ὑπάρχοντες τᾷ πόλει διὰ προγόνων, ψάφισμα καὶ πρεσβευτὰς ἀπέσταλκαν Ἡρόδοτον Μηνοδότε, Μενεκλῆν Διονυσίε· Οἱ καὶ ἐπελθόντες ἐπὶ τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων τό τε ψάφισμα ἀπέδωκαν, καὶ αὐτοὶ διελέγεν μετὰ πολλᾶς σπεδᾶς καὶ φιλοτιμίας, ἐμφανίζοντες τὰν εὔνοιαν τοῦ δάμε ἂν ἔχει πρὸς Ἀρκάδας, καὶ τὲς [λοιπὲς Κρῆτας] . . . . καὶ τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων. Βελόμενοι ἐν καὶ ἡμεῖς τοῖς εὐνόως διακειμένοις ἐν χάριτος μέρει μὴ λείπεσθαι, τό τε πρότερον δόγμα, ὃ ἔχετε παρ' ἡμῶν, περὶ τᾶς ἀσυλίας, καὶ τᾶς καθιερώσιος τᾶς τε πόλιος καὶ τὰς χώρας, ἀναγράψομεν, καθότι παρακαλεῖτε διὰ τοῦ ψαφίσματος, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκλαπιε, καὶ συντηρήσομεν τὰ δεδομένα ὑμῖν φιλάνθρωπα. Παρακαλεσάντων δὲ ἁμὲ τῶν πρεσβευτᾶν δεῦναι ὑμῖν ἰσοπολειτείαν, καὶ ἔνκτησιν γᾶς καὶ οἰκίας, καὶ ἀτέλειαν, ταῦτά τε δίδομεν ὑμῖν. Καὶ ἐάν τινες ἀδικῶσιν ὑμᾶς, ἢ τὰν χώραν ἀνιερῶνται τὰν καθιερωμέναν τῷ Διο-

Decretum fuit sub Damiotheta F. Philonis, mensis Artamitii novilunio.

Placuit Cosmis & civitati Arcadum. Quandoquidem Teii, amici & cognati & civitati nostræ per majores jamdudum benevoli, psephisma & legatos miserunt Herodotum F. Menodoti, Meneclem F. Dionysii: qui ad commune Arcadum accedentes & psephisma reddidêre, ipsique multâ cum solicitudine studioque disseruêre, perspicuam facientes populi benevolentiam quam habet erga Arcadas, & : : : : : : : : : : : : : : : : & commune Arcadum. Nos itaque cupientes, in reddendâ populo tam benevolè affecto gratiâ, nostras partes neutiquam deesse, tum prius illud quod à nobis habetis decretum de jure asyli, deque consecratione urbis & regionis, conscribemus, uti per decretum vestrum postulatis, in templo Æsculapii, & concessa vobis humanitatis officia conservabimus. Legatis insuper nos rogantibus ut communitatem civitatis, possessionemque terræ & domicilii, quin & immunitatem vobis concederemus, & hæc etiam vobis concedimus. Et siqui injuriam vobis fecerint, aut regionem Baccho consecratam

νύσω, καὶ πολεμέωσιν ὑμῖν, ἢ κατὰ γᾶν ἢ κατὰ θάλασσαν, βοηθήσομεν ὑμῖν, καθότι ἂν ἔωμεν δυνατοί. Εἶναι δὲ καὶ τὰ φιλάνθρωπα Τηΐοις παρ' Ἀρκάσι πάντα ὅσα καὶ Ἀρκάσιν ἐστίν. Ἐπαινέσομεν δὲ καὶ τὸς πρεσβύτας Ἡρόδοτον καὶ Μενεκλέα ἐπὶ τῷ σπεύδειν ὑπὲρ τᾶς πατρίδος ἐκτενῶς, καὶ τὰν παρεπιδαμίαν πεποιῆσθαι ἀξίως ἀμφοτέρων τᾶς πόλεως. Δοθῆμέν τε αὐτοῖς καὶ ξένια τὰ ἐκ τῶν νόμων. Εἶναι θ' Ἡρόδοτον Μηνοδότω καὶ Μενεκλῆν Διονυσίω πρόξενος τᾶς πόλεως ἁμῶν. Ἔρρωσθε.

resecraverint, vobisque bellum intulerint, sive à terrâ sive à mari; auxiliabimur vobis totis nostris viribus. Sint autem Teiis apud Arcadas officia humanitatis omnia, quæcunque & ipsis sunt Arcadibus. Collaudabimus verò legatos Herodotum Meneclemque, eò quòd patriæ suæ causæ intentè adeo studuerint, inque honorem utrorumque civitatis peregrinationem fecerint. Ipsis etiam & lautia ex lege dentur. Sintque Herodotus F. Menodoti & Menecles F. Dionysii urbis nostræ hospites. Valete.

VII.

ΚΝΩΣΙΩΝ. *Cnosiorum.*

ΕΔΟΞΕΚΝΩΣΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΣΚΑΙΤΑΙΠΟΛΕΙΕΠΕΙ
ΔΗΗΡΟΔΟΤΟΣΜΗΝΟΔΟΤΩΚΑΙΜΕΝΕΚΛΗΣΔΙΟΝΥΣΙΩ
ΑΠΟΣΤΑΛΘΕΝΤΕΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙΠΑΡΤΗΙΩΝΠΟΡΤΙ
ΤΑΣΕΝΚΡΗΤΑΙΠΟΛΙΑΣΚΑΙΔΙΑΤΡΙΨΑΝΤΕΣΤΟΝΠΛΕΙΣ
ΤΟΝΧΡΟΝΟΝΕΝΤΑΙΑΜΑΙΠΟΛΕΙΟΥΜΟΝΟΝΤΑΝΑΠΟΤΑΣ
ΑΝΑΣΤΡΟΦΑΣΕΥΤΑΞΙΑΝ . . ΤΕΔΕΙΞΑΝΤΟΑΛΛΑΚΑΙΕΠΕ
ΔΕΙΞΑΤΟΜΕΝΕΚΛΗΣΜΕΤΑΚΙΘΑΡΑΣΠΛΕΟΝΑΚΙΣΤΑΤΕ
ΤΙΜΟΘΕΩΚΑΙΠΟΛΥΙΔΩΚΑΙΤΩΝΑΜΩΝΑΡΧΑΙΩΝΠΟΙ
ΗΤΑΝΚΑΘΩΣΠΡΟΣΗΚΕΝΑΝΔΡΙΠΕΠΑΙΔΕΥΜΕ
ΝΩΙΟΠΑΙΩΝΙΣΩΝΤΙΤΗΙΟΙΟΤΙΑΠΟΛΙΣΑΠΟΔΕΔΕΚΤΑΙ
ΤΟΣ . . ΟΥΤΟΣΤΩΝΑΝΔΡΩΝΔΕΔΟΧΘΑΙΕΠΑΙΝΕΣΑΙ
ΤΑΝΤ . ΤΗΙΩΝΠΟΛΙΝΕΠΙΤΩΙΤΟΙΟΥΤΟΣΑΝΔΡΑΣ
ΠΕΜΨΑΣΘΑΙΟΜΟΙΩΣΔΕΤΟΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΗΡΟΔΟΤΟΝ
ΚΑΙΜΕΝΕΚΛΗΝΟΤΙΚΑΛΩΣΚΑΙΕΥΤΑΚΤΩΣΕΝΔΕΔΑ* *
* * * * * * * * * * * * * * * * *

Ἔδοξε Κνωσίων τοῖς Κόσμοις καὶ τᾷ πόλει. Ἐπειδὴ Ἡρόδοτος Μηνοδότω καὶ Μενεκλῆς Διονυσίω ἀποσταλθέντες πρεσβευταὶ παρ Τηΐων ποτὶ τὰς ἐν Κρήτᾳ πόλιας, καὶ διατρίψαντες τὸν πλεῖστον χρόνον ἐν τᾷ ἁμᾷ πόλει, οὐ μόνον τὰν ἀπὸ τᾶς ἀναστροφᾶς εὐταξίαν ἀνεδείξαντο, ἀλλὰ καὶ ἐπεδείξατο Μενεκλῆς μετὰ κιθάρας πλεονάκις τά τε Τιμοθέω καὶ Πολυΐδω, καὶ τῶν ἁμῶν ἀρχαίων ποιητᾶν, καθὼς προσῆκεν ἄνδρι πεπαιδευμένῳ· Ὅπαι ὦν ἴσωντι Τήιοι ὅτι ἁ πόλις ἀποδέδεκται τὸς τοιούτος τῶν ἀνδρῶν, δεδόχθαι ἐπαινέσαι τάν τε Τηΐων πόλιν, ἐπὶ τῷ τοιούτος ἄνδρας πέμψαι, ὁμοίως δὲ τὸς πρεσβευτὰς Ἡρόδοτον καὶ Μενεκλῆν, ὅτι καλῶς καὶ εὐτάκτως*

Placuit Cosmis & civitati Cnosiorum. Quandoquidem Herodotus F. Menodoti & Menecles F. Dionysii legati à Teiis ad Cretæ civitates missi, diuque in civitate nostrâ commorati, non solum eâ quæ in conversatione est modestiâ conspicui pariter fuêre, sed & Menecles persæpe citharâ ediderit quædam tum Timothei, tum Polyidi, veterumque nostratium poetarum, eo quo decebat virum literatum modo: Ut sciant itaque Teii civitati nostræ acceptos fuisse homines tam egregios: Placere tum Teiorum civitatem collaudare, eò quòd tales viros miserit, tum ipsos similiter legatos Herodotum Meneclemque, quòd bene & compositè : : : :

Quibus & hæc videntur subnectenda, in alio lapidis frustulo reperta.

. . . . τὸς δὲ Κόσμος δόμεν ἀντίγραφον τῶδε τῶ ψαφίσματος σφραγίσαντας τᾷ δαμοσίᾳ σφραγίδι ἀποκομίσαι Ἡροδότω καὶ Μενεκλεῖ . . . .

Cosmos autem tradere exemplar hujusce psephismatis, postquam sigillo illud publico obsignaverint, referendum Herodoto Menecli-que. . . . .

Fuêre aliæ non paucæ genere eodem formulæ, sed quarum nudi solummodo tituli in fragmentis lapidum servantur, viz.

ΠΟΛΥΡΡΗΝΙΩΝ. *Polyrrheniorum.*

Πολυρρηνιων . οι . κοσμοι . και . α . πολις . Τηιων . τωι . δαμωι . και .

Cosmi & civitas Polyrrheniorum Teiorum populo & concilio salu-

ται . βουλαι. χαιρειν. κομισαμενοι . το . ψαφισμα . το . παρ . υμων : : : : : : : οι . πρεσβευται . Απολλοδοτος . και . Κολωτας. * * *

salutem. Missum à vobis psephisma attulêre : : : : : : : : *legati Apollodotus & Colotes.* * * *

ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ. *Cydoniatarum.*

Κυδωνιαταν . α . πολις . και . οι . Κοσμοι * *

Cydoniatarum civitas Cosmique * * * *

ΛΑΠΠΑΙΩΝ. *Lappæorum.*

Εδοξε . Λαππαιων . τοις . Κοσμοις . και . ται . πολει . επειδη . παραγενομενοι . πρεσβευται . παρα . του . δημου . του . Τηιων . Απολλοδοτος . Αστυανακτος . Κολωτης . Εκατωνυμου . επελθοντες . επι . την . εκκλησιαν . εφανισαν . την * * *

Placuit Cosmis & civitati Lappæorum. Quandoquidem huc pervenêre legati à populo Teiorum, Apollodotus F. Astyanactis, Colotes F. Hecatonymi, inque concionem introducti perspicuam fecêre * * * &c. ut Rhaucii.

ΠΡΙΑΝΣΙΩΝ. *Priansiorum.*

Εδοξε . Πριανσιων . τοις . Κοσμιοις . και . ται . πολει . επειδη . Ηροδοτος . Μηνοδοτου . και . Μενεκλης . Διονυσιου. * *

Placuit Cosmiis & civitati Priansiorum. Quandoquidem Herodotus F. Menodoti, & Menecles F. Dionysii * *

ΛΑΤΙΩΝ. *Latiorum.*

Εδοξε . Λατιων . τοις . Κοσμοις . και . ται . πολει . επειδη . Τηιοι . συγγενεις . και . φιλοι . δια . προγονων . υπαρχοντες . ψαφισμα . και . πρειγευτας . απεσταλκαν . Απολλοδοτον . και . Κολωταν . οι . δε . επελθοντες . επι . το . κοινον . το . * *

Placuit Cosmis & civitati Latiorum. Quandoquidem Teii cognati, & jam olim per majores amici nostri, psephisma miserunt, & legatos, Apollodotum et Colotem, qui accedentes ad commune Latiorum * * &c. ut Istronii.

Ad Monumenta Teia & populos Cretenses Notæ.

I. ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΙΩΝ. *Eleuthernæorum. pag.* 108. Horum antiquissima in Mediterraneis Cretæ civitas, ante Curetum tempora, *Satra* vocitata fuit; postea ab eorum uno, mutato nomine, *Eleutherna*. Ita scilicet apud Plinium Scylacemque: cùm malè in Stephani epitome *Eleutherna*, pejus adhuc in eâdem, & in Dionis exemplaribus *Eleuthera* legatur. Ejus tanta fuit potentia sub his Antiochi M. & Philippi regum temporibus, ut bello ultrò illato Rhodiorum injurias repulerit. Postea Romanorum quoque impetus, non nisi proditione capta, fortiter sustinuit: quum Q. Metellus, perdomitis Cretensibus, liberæ in id tempus insulæ, ut inquit Livii Epitomator, leges dedit. Vide Dionis lib. mutilum 36. Polyb. hist. lib. 4. Extant hujusce civitatis nummi inversis antiquis literis NOIANЯƎΘΥƎΛƎ scripti.

Pag. 109. Ἀγήσανδρος Εὐκράτους Ῥόδιος ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου πρεσβευτὰς ἐπὶ τὰς τοῦ πολέμου [νῦν] διαλύσεις ἀποσταλεῖς, i. e. *Hegesander Eucratensis Rhodius legatus à rege Antiocho de bello nunc dirimendo missus.* Quanquam hæc ad illatum ab Eleuthernæis genti Rhodiorum bellum, circa annum regis Antiochi sextum, primâ facie pertinere videantur, verisimilius tamen respici crediderim annum ejus tricesimum primum, ante Christ. 194, paulò ante quàm Menippum Romam ablegaverat, tum sua tum Teiorum illic negotia obiturum. Tunc enim studio imminentis belli, quod, ut inquit Appianus in Syriacis, contra Romanos animo præceperat, cætera omnia pacata cupiebat, generosque sibi adjungi reges propinquos expetebat, Ptolemæum Ægypti, Ariarathem Cappadociæ, Eumenem Pergami. Eodemque prorsus intuitu visus est, per hanc Hegesandri Rhodii legationem, tum Teios, tum Cretenses sibi populos devinxisse. Per alium verò Rhodium, nomine Euclem, ut docet Hieronymus in Danielem, Ptolemæum regem demulcebat, eumque annum jam decimum regnantem, qui saltem aliquâ sui parte incidit in annum Antiochi M. 31. ante Christum 194.

Pag. 109, 110. Δεδόχθαι τοῖς Κοσμίοις καὶ τᾷ πόλει. *Placere Cosmiis & civitati* Eleuthernæorum. Semel hìc notetur solennis auctoritatis formula, quâ publicis suis Decretis & Rescriptis præfantur Cretenses populi. Ista quid sibi velit discendum ab Aristotele *Polit. l.* 2. *c.* 10. Λέγεται τὰ πλεῖστα μεμιμῆσθαι τὴν Κρητικὴν πολιτείαν ἡ τῶν Λακώνων..... Οἱ μὲν γὰρ Ἔφοροι τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν τοῖς ἐν τῇ Κρήτῃ Κόσμοις· πλὴν οἱ μὲν Ἔφοροι πέντε τὸν ἀριθμὸν· οἱ δὲ Κόσμοι δέκα εἰσίν. Οἱ δὲ γέροντες τοῖς γέρουσιν, οὓς καλοῦσιν οἱ Κρῆτες βουλὰν, ἴσοι. Βασιλεία πρότερον μὲν ἦν· εἶτα κατέλυσαν οἱ Κρῆτες. Καὶ τὴν ἡγεμονίαν οἱ Κόσμοι τὴν κατὰ πόλεμον ἔχουσιν· Ἐκκλησίας δὲ μετέχουσι πάντες. Κυρία δ' οὐδενός ἐστιν, ἀλλ' ἢ συνεπιψηφίσαι δόξαντα τοῖς Γέρουσι καὶ τοῖς Κόσμοις..... οὐκ ἐξ ἁπάντων αἱροῦνται τοὺς Κόσμους, ἀλλ' ἐκ τινῶν γενῶν, καὶ τοὺς γέροντας ἐκ τῶν κεκοσμηκότων, i. e. *Plerisque in rebus Lacedæmonum respublica Cretensem æmulata dicitur... Ephori enim Lacedæmone eandem habent potestatem ac in Cretâ Cosmi; nisi quòd Ephori numero sunt quinque, Cosmi decem. Seniores verò senioribus, quos concilium Cretenses vocant, numero sunt æquales. Olim quidem regnum fuit; id deinde Cretenses sustulêre. Cosmique in bello imperium obtinent: concionis verò universa plebs est particeps. Ipsi interim dominatus nullus alius competit, præterquam quæ placuerint senioribus Cosmisque latis suffragiis comprobare.... Non ex quibuscunque Cosmos eligunt, sed ex generibus quibusdam, & seniores ex iis qui aliquando gesserint Cosmatum.* Κόσμος plerisque vocabatur hujusmodi magistratus: His verò Eleuthernæis, ut & Saxiis, Rhauciis, Priansiis, Κόσμιοι. Rectè igitur priore vocabulo usus est Aristoteles aliique, rectè etiam & posteriore Strabo; docens scil. *lib.* 10. τοὺς Ἐφόρους τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν Κρήτῃ Κοσμίοις διοικοῦντας ἑτέρως ὠνομάσθαι. Inter decem Cosmos unus eminebat princeps, isque tanquam anni Eponymus antiquitùs designabatur, ut in Creticâ quæ mox adducetur inscriptione, ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝ ΚΡΑΤΙΝΩΙ, i. e. *sub iis qui cum Cratino fuêre Cosmis.* Idem sequiore ævo, Protocosmi titulo, in Lycti urbis occurrit monumentis, Trajano & ejus familiæ dicatis. Grut. MLXXXIV. &c.

II. ΙΣΤΡΩ-

II. ΙΣΤΡΩΝΙΩΝ. *Istroniorum*; iterumque *pag.* 111. ΕΞ ΙΣΤΡΩΝΟΣ, *ex Istrone.* Vides, Lector, hanc civitatem Istronem ab Artemidoro vero nomine appellatam, quæ Stephano haud verè, ut videtur, Istrus. Ἴστρος, inquit ille, πόλις Κρήτης, ἣν Ἀρτεμίδωρος Ἰστρῶνα φησί.

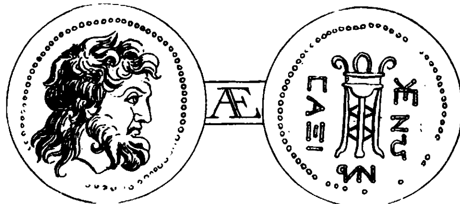
Pag. 112. Καὶ τινος ἀγαθοῦ παραιτίους γίνεσθαι τῷ δάμῳ. *Et alicujus beneficii populo auctores fieri.* Ita scilicet, pro mandatorum & postulatorum quæ inter civitates intercedebant formulâ. Præcessit enim in Eleutheræorum psephismate. Totidemque verbis apud Josephum, ab Hudsono accuratissimè nuper editum, antiq. Jud. lib. 14. cap. 9. Pergameni Hyrcanum Judæum dato psephismate hortantur, συντηρεῖν καὶ αὔξειν τὴν φιλίαν, καὶ ἀγαθοῦ τινος αἴτιον γίνεσθαι.

Pag. 112. Τάν τε καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τᾶς τε πόλιος καὶ τᾶς χώρας ὑμῶν ἔτι δὲ καὶ ἱερὰν καὶ ἄσυλον εἶναι (βουλόμενοι χαρίζεσθαι Περδίκκᾳ) δίδομεν. *Consecrari Baccho tum urbem tum regionem vestram, & sacram porro haberi & inviolatam (Perdiccæ gratificari cupientes) concedimus.* Opportunè postulat hic locus, ut adferantur nonnulla veterum de Urbibus Sacris & Asylis testimonia. Fuere igitur, ex consensu regum & populorum, multæ per orbem aræ, fana, templa, luci, omnia eo jure, eâque religione sancta, ut tutelari loci numini consecrata, cæteris mortalium perfugio essent, sibi ipsis contra rapinas, populationes & prædationes præsidio. Iisdem gaudebant beneficiis & integræ persæpe urbes, unde illud ΙΕΡ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛ. in nummis toties obsignatum. His aliquando addebatur & circumjecti agri pars non exigua; aliquando etiam, quod tamen omnium rarissimum, tota sacræ civitatis qua qua patebat regio. Primi hoc in Asiæ continente Teii videntur obtinuisse; quibus tamen præivere tres sacræ insulæ, Sicilia, Samothraca, Delos. De Siciliâ testis in quartâ Verrinâ Cicero. *Vetus est hæc opinio, judices, quæ constat ex antiquissimis Græcorum literis, atque monumentis, insulam Siciliam totam esse Cereri & Liberæ consecratam.* De Samothracâ Livius lib. 45. cap. 5. *Sacram hanc insulam, & augusti totam atque inviolati soli esse.* Idemque de Delo lib. præcedente, cap. 29. *Sanctitas templi insulæque inviolatos præstabat omnes.* Tale ac tantum fuit, quod toti nunc Teiorum ditioni, Baccho ritè consecratæ, Antiochus Syriæ, & Philippus Macedoniæ reges, per legatos, à diversis populis impetrârunt; id quod & Smyrnæ urbi non ita pridem Seleucus Callinicus præstitit: Ipsis scilicet Smyrnæis in marmore Oxoniensi sic professis, Ἔγραψεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τὰς πόλεις καὶ τὰ ἔθνη, ἀξιώσας ἀποδέξασθαι τό τε ἱερὸν τῆς Στρατονικίδος Ἀφροδίτης ἄσυλον εἶναι, καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν ἱερὰν καὶ ἄσυλον, i. e. *Quinetiam scripsit ad reges, & potestates, & civitates, & gentes, postulans ab eis ut fanum Veneris Stratonicidis inviolatum, urbemque itidem nostram sanctam & inviolatam recognoscerent.* Hoc ipsum tamen, tanquam origine malè firmâ nixum, in dubium postea vocatum à Romanis, imperante Tiberio Cæsare. Tum enim (inquit Tacitus, qui hâc de re unicè legendus, *annal. lib.* 3. *cap.* 62. &c.) *crebrescebat Græcas per urbes licentia atque impunitas asyla statuendi.* Auditæ igitur civitatum legationes; & introspectis majorum beneficiis, sociorum pactis, regum etiam qui ante vim Romanam valuerant decretis, ipsorumque numinum religionibus, *facta senatûs consulta, queis, multo cum honore, modus tamen præscribebatur; jussique ipsis in templis figere æra, sacrandam ad memoriam, neu specie religionis in ambitionem delaberentur.*

Pag. 113. Οἱ δὲ Κόσμοι οἱ τὸ κὰ ἀεὶ Κοσμοῦντες, i.e. *Cosmi autem qui eâ in perpetuum auctoritate fuerint.* His planè gemina occurrunt in præclaro Oxoniensi marmore, commune illud Hierapytniorum & Priansiorum fœdus exhibente, quod primus, inter observationes ad Apuleii apologiam, doctissimus Pricæus edidit. Excepto quod in nostro marmore plenius legatur ΤΟΚΑΑΕΙ, in isto verò ΤΟΚΑΕΙ, eliso priore Α. Utrobique igitur hæc sic videntur distinguenda, οἱ τὸ κὰ ἀεὶ, aut cum elisionis notulâ, οἱ τὸ κ' ἀεὶ, intromissâ scilicet inter τὸ & ἀεὶ Creticâ expletivâ κὰ. Restat igitur ut τὸ ἀεὶ eâdem, ac τὸ νῦν, aut τὸ πρὶν, constructione gaudeat; neque locum in his habeat Doricum adverbium τόκα pro τότε aliàs usitatum; quanquam rejectâ priore lectione, nullâque finalis ει justâ habitâ ratione, Pricæus illud huc adsciverit; edideritque οἱ τόκαει Κοσμόντες, i. e. *pro tempore Cosmi existentes.*

III. ΣΥΒΡΙΤΙΩΝ. *Sybritiorum. pag.* 113. Hi sunt, quorum, transpositis male literis, tanquam Σιβυρτίων Polybius meminisse dicitur: Ita scilicet referente Stephano Byz. ex corruptis, ut crediderim, libri 13ⁱ. exemplaribus. Ei igitur sic enata est, quæ fortè nulla in Cretâ fuit, Σίβυρτος πόλις Κρήτης· τὸ ἐθνικὸν Σιβύρτιος, ὡς Πολύβιος ἐν τρισκαιδεκάτῳ. At verò Scylax, Polybio ferè æqualis scriptor, Cretam insulam in Australem ut fieri assolet, & Borealem partem dividens, Ἐλεύθερνα, inquit, πρὸς Βορέαν, πρὸς Νότον ἡ Συβρίτα, καὶ λιμὴν, i. e. *versus Boream sunt Eleutherna, at Austrum versus Sybrita cum portu.* Cùm igitur habeamus in hoc lapide, pag. nempe 113. & 114. Εἰ δέ τινες τῶν ὁρμωμένων ἐξυβρίτας, i. e. *siqui solventes ex Sybritiâ,* &c. mallem illud ἐθνικῶς de *terrâ* scilicet aut *regione* Sybritiâ capi; aut potius in apographo, secundùm verum civitatis nomen, ἐξυβρίτας, i. e. ἐκ Συβρίτας legi.

IV. ϹΑΞΙΩΝ. *Saxiorum. pag.* 114. Diligentissimo Francisco Haym, inter edendum Thesaurum Britannicum, Part. II. pag. 147. res non temnenda accidit: duos nimirum nummos contrectasse per omnia sibi invicem simillimos, excepto quòd unus eorum epigraphen ΟΑΞΙΩΝ, alter ϹΑΞΙΩΝ ferret. Priorem jam olim Goltzius vulgaverat, at posteriorem ipse tum primùm Haymius, unà cum his quos inferiùs adhibemus Rhauciorum & Chosiorum nummis.

è Gazâ Nobilissimi Devoniæ Ducis.

Et ΟΑΞΙΩΝ quidem epigraphe multis se tuetur testimoniis, qualia sunt Herodoti, lib. IV. c. 154. ἔστι τῆς Κρήτης Ὄαξος πόλις· Carmen Apollonii l. 1. v. 1131. δραξάμενοι γαίης Οἰαξίδος, Poeticè pro Ὀαξίδος· Virgilianum in Eclogâ 1.---- *rapidum Cretæ ---- Oaxem:* Varronianum de eodem Oaxe, & Oaxiâ civitate, à Vibio Sequestri observatum: Stephani denique Byzantini, Ὀαξὸς πόλις Κρήτης---- ὁ πολίτης Ὀάξιος. Sed & veram non minus fuisse ϹΑΞΙΩΝ in nummo parili epigraphen, certissimè demonstrat nostræ inscriptionis titulus, cum initiali quadrato Σ, similiter formatus. Et ne quis dubitet de initialis literæ potentiâ, occurrit Gentile illud Σαξίων, aut (quod mirandum) Σαυξίων nomen, in psephismate sæpius repetitum. Judicet igitur Lector, fuerintne diversæ civitates ϹΑΞΟΣ & ΟΑΞΟΣ, an, quod numisma commune suadet, variata, pro more Cretico, ejusdem civitatis appellatio; non aliter ac Λάμπα & Λάππα, Ἶτρος & Ἰτρῶν, atque id genus alia. Verisimile est utrumque nomen suffectum fuisse longè antiquiori ΑΞΟΣ, quale legerat olim Stephanus Byz. in Herodoteis tunc temporis exemplaribus. Ἄξος enim, hoc est ἀγμὸς, ut inquit idem Stephanus, apprimè competebat naturæ loci, qui κατάκρημνος, i. e. *præceps & confragosus* fuit. Atque hinc est, quòd per *Saxa* & præcipitia decurrens Oaxes fluvius, *rapidus* proinde à Poetâ vocari meruit. vid. Stephan. in Ἄξος & Ὄαξος.

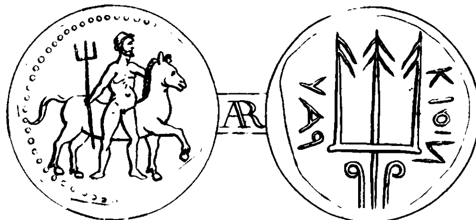
Pag. 115. Πρειγευτὰς, *legatos.* Palam fit per hosce lapides quam verè olim Creticæ linguæ varietatem cecinerit Homerus, Odyss. τ. 175. Ἄλλη δ᾽ ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· i. e. *Cretæ diversis lingua est diversa popellis:* idque ob permistos indigenis Ἐτεοκρῆτας, sive veris antiquis Cretensibus, Achivos, Dorienses & Pelasgos advenas; sive, ut inquit Scylax, Lacedæmonios, Argivos, Athenienses, aliosque ex aliis Græciæ partibus colonos. Ἐτεοκρητῶν igitur crediderim fuisse non nota aliàs vocabula, πρειγευτὰς, πρείγιστοι, τὰ πρείγηία, ἁ πρειγεία, Saxiis, Rhauciis, Priansiis, & Latiis usitata; pro quibus cæteri Græci, immò & Cretenses quàm plurimi dixerunt, πρεσβευτὰς, πρεσβύτατοι, τὰ πρεσβήια, ἁ πρεσβεία. Hinc quibusdam antiquis visum fuit operæ pretium glossarum Creticarum lexica contexere: atque eorundem non inane spicilegium undequaque collectorum congessit doctissimus J. Meursius, in opere postumo de Cretâ, lib. 4. cap. 15.

 Pag.

Pag. 115. & 116. Διελέγον. Hujuſmodi vocem, pro quâ pæne temerè repoſueram διέλεγον, in penultimâ duxi acuendam, tanquam Creticè uſurpatam pro διελέγησαν, ut διελέχθεν antea pro διελέχθησαν. Verbum enim medium διαλέγομαι omnino proprium eſt hujus loci, non autem activum διαλέγω. Quæ duo quàm diversâ ſint ſignificatione ſcitè ex Xenophonte demonſtravit H. Stephanus. Ni igitur apographum clarè præferret ΔΙΑΛΕΓΟΝΤΟΣ, pag. 115. lin. 6. mallem illic editum διαλεγέντος.

Pag. 115. lege ΟΔΑΜΟΣΟΣΑΥΞΙΩΝ, & 116. ὁ δᾶμος ὁ Σαυξίων. i. e. *Populus Saxiorum.*

V. *Pag.* 116. ΡΑΥΚΙΩΝ. *Rhauciorum.* Quorum unà cum urbe Rhauco meminit Polybius, *legat. C.* Ἐπολεμήσαν Κνώσσιοι μετὰ Γορτυνίων πρὸς τοὺς Ῥαυκίους, καὶ συνθήκας ἐποιήσαντο πρὸς ἀλλήλους ἐνόρκους, μὴ πρότερον λύσειν τὸν πόλεμον πρὶν ἢ κατὰ κράτος ἑλεῖν τὸν Ῥαῦκον, i. e. *Bellum adverſum Rhaucos geſſere Cnoſſii & Gortynii, fæduſque jurati inierunt non prius ſe iſtud bellum omiſſuros quàm Rhaucum urbem vi cepiſſent.* Hæc igitur de Rhauciis & Rhauco urbe hiſtoricè Polybius. At ſi fides Antenori apud Ælianum, *Hiſt. Animal. lib.* 17. *cap.* 35. quem locum à Meurſio videas citatum, de Cretâ lib. 1. c. 15. gemina fuit urbs Rhaucus in Cretâ inſulâ; Mater una, altera Colonia. Unde Geographi fortaſſe conciliandi Stephanus Scylaxque; quorum ille in mediterraneâ Cretæ, hic verò, rectè emendatus, in orâ Auſtrali maritimâ ponit *Rhaucum:* Maximè, ſi in teſtimonium advocetur

è Gazâ. *Nobiliſſimi* Devoniæ Ducis.

perantiquus ille, Cadmeis ſcriptus literis, ΝΙΟΙΚΥΑϘ nummus. Is enim diſparibus duobus ſymbolis, caballo & tridente, inſignis, videtur ad populum pertinere, loco ſaltem diverſum, quanquam nomine, & natione, & ditione unum. Aliter haud facilè expediveris quid ſibi velit epigraphe ΡΑΥΚΙΟΙΝ, mira ſanè præ cæteris epigraphe, δυϊκῶς, ſive duali numero, concepta; quæque quum verbo uno Latino nequeat exprimi, duobus ſic certè exprimenda eſt; *Rhauciorum geminorum.* Scitè legenda eſt tota hæc epigraphe eo quo impreſſa eſt modo, hoc eſt à dextrâ ad ſiniſtram; idque, ne inverſa illa Ν Cadmea, quam videſis in tabulâ noſtrâ ante pag. 24. pro Σίγμα temerè habeatur.

VI. *Pag.* 118. ΑΡΚΑΔΩΝ. *Arcadum.* Quorum urbs, teſte Stephano, pro varietate Creticâ, & Ἀρκάδες ſimul & Ἀρκαδία modo non uno efferebatur. Cives Polybio (*Hiſtoriarum lib.* 4.) ut & huic noſtro pſephiſmati, Ἀρκάδες. Fors autem & nummus Goltzianus, ΑΡΚΑΔΙΩΝ ſcriptus, huc etiam pertinebit.

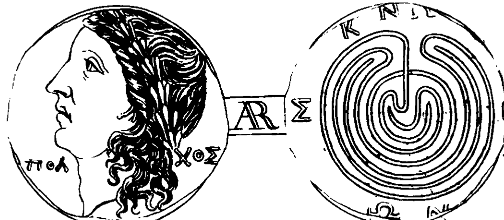
Pag. 119. Μηνὸς Ἀρταμιτίου νεομηνίᾳ, Creticè pro νουμηνίᾳ, i. e. *Menſis Artamitii novilunio, ſive die primâ.* Lucro equidem ponendum, quòd occurrant in hiſce monumentis menſium Creticorum nomina. Hìc nempe Ἀρταμίτιος, quod & Græcis quidem cæteris commune; & poſtea, ut videbimus, quædam non aliàs audita, Ἐλευσίνιος, Ἡραῖος, Δρομήιος, Ἱμάλιος, præter alia duo, ſcripturâ non adeo certâ tradita . . . Θερμολαῖος . . . αλλόσιος. Quibus adde ex imperfectâ apud Montfauconium inſcriptione, in Diario Italico pag. 74. μηνὸς . . . δακιυ. Hoc enim ad Cretenſem populum Hierapytnios ſpectare noſcas, ex eo quod præceſſit, ἐπεράχθη ἐν ΙΕΡΑΠΥΤΝΗ, i. e. *actum fuit in Hierapytnâ.* Aſt, ut obiter id moneam, ἐν ΙΕΡΑ ΠΥΓΝΗ pro ΙΕΡΑΠΥΤΝΗ magnificus ibi Antiquarius, neſcio quo malo errore, legerat. Pejore igitur ſic tranſtulit Latinè, Datum fuit decretum *in ſacrâ pugnâ*; ratus, ut opinor, verti totum imperfectæ inſcriptionis cardinem in luſoriâ illâ, quam Cretenſes aliquando edebant, *pugna.*

Pag. 119. Ἢ τὰν χώραν ἀνιερῶνται, i. e. *aut regionem* prius conſecratam *reſecraverint.* Ecce! vocem habemus Græcam ἀνιεροῦν, unde nata eſt Latina *reſecrare.* Hanc vero unus quem ſciam adhibuit Nepos in vitâ Alcibiadis, cap. 6. *Iidemque illi Eumolpidæ ſacerdotes rurſus reſecrare ſunt coacti, qui eum primi devoverant.*

Ibid.

Ibid. Ξένια τὰ ἐκ τῶ νόμων, i. e. *Lautia ex lege, seu legitima.* In his enim parandis & præbendis excelluêre Cretenses populi, quorum Ξένια etiam attigit Homerus Odyss.τ. unde Eustathius in locum, Ἐν Κρήτῃ παρὰ τοῖς τελοῦσι συσσίτια, τράπεζαι ἐκεῖνο ξενικαὶ καλούμεναι, ἐν αἷς ἐκάθιζον τῶ ξένων τοὺς προέχοντας, i. e. *In Cretâ, apud apparantes publica convivia, mensæ ponebantur hospitales dictæ, ad quas sedebant hospitum qui adérant eminentiores.*

Ibid. Πρόξενος τᾶς πόλεως ἁμῶν, i. e. *Civitatis nostræ hospites.* Hunc honorem illustribus quibusvis advenis omnes ferè Græci, & studiosè præ cæteris Cretenses, detulerunt. De Syracusanis refert Cicero in Verrinâ quartâ; *Decernunt ut L. Fratri hospitium publicè fieret... id non modò tum scripserunt, verùm etiam in ære incisum nobis tradiderunt.* Ejusdemque in ære sic incisi, & Demetrio cuidam concessi, apud Gruterum duo diversa exstant exemplaria, cccc. 8. cccc. 1.

è Gaza *Nobilissimi* Devoniæ Ducis.

VII. *Pag.* 120. ΕΔΟΞΕ ΚΝΩΣΙΩΝ ΤΟΙΣ [ΚΟΣΜΙΟΣ erroneè impressum pro] ΚΟΣΜΟΙΣ, i. e. *Placuit Cnosiorum,* &c. Et hi quoque peccârunt eâdem illâ licentiâ atque incertitudine scribendi. Ut enim libros taceam; in ipsis etiam nummis variatum est ΓΝΩΣΣΙΩΝ, ΓΝΩΣΙΩΝ, ΚΝΩΣΙΩΝ, quod ultimum à nostro lapide, & à nummo superiùs apposito, ut verius & antiquius confirmatur. Libet verò, dum antiquissimæ hujus civitatis psephisma edimus, & hunc quoque singularem ejusdem nummum contemplari, κειμήλιον longè pretiosissimum gazæ Devoniensi additum. Is ab uno latere, celeberrimum habet regis Minois carcerem, Cnosium dico labyrinthum. Alteri autem, quod nos hìc unicè spectamus, non Apollinis, ut quibusdam visum, sed, pro more civitatum democraticarum, ΠΟΛΧΟΥ, sive ΔΗΜΟΥ, hoc est *Populi caput*, unà cum voce ΠΟΛΧΟΣ, est impressum. Interim ΠΟΛΧΟΣ, quamvis mortuum esse videatur, & extinctum penitus vocabulum, vivit tamen hodie vigetque in Italico *Volgo*, Teutonicoque *Volck*, & *Folk*. Una omnibus origo ex Græcâ voce ὄχλος, i. e. *turba*, prò multitudine aut populo accepta, ut *turba Remi.* Quo sensu & ipsi de quibus nunc agimus, frequentes per Cretam populi, à Scymno Chio ὄχλοι sunt vocati, *Perieg. v.* 539.

Κρήτη δὲ νῆσος —— πλείστοις σχεδὸν	——*Creta ab antiquo insula*
Ὄχλοις ἀπ' ἀρχῆς ἢ πόλεσιν οἰκουμένη, i. e.	*Turbis referta & urbibus frequentibus.*

Hinc ὀχλοκρατεῖσθαι idem planè ac δημοκρατεῖσθαι, i. e. *democraticâ potestate uti*; & ὀχλησία Hesychio reddita ἐκκλησία, i. e. *populi concio.* Jam verò ex ὄχλος Æoles transpositis literis fecêre ὄλχος; iidemque ex ὄλχος, præposito digamma, Fόλχος simul & φόλχος. Id Cretenses, prò more suo, aspiratam in tenuem mutantes, scripsêre πόλχος· at Latini *volgus*, Itali hodierni *volgo*, indigenæ Germani *volck*, Angli nostrates *folk*; sic scilicet ad Fόλχος illud Æolicum cæteris aliquanto propius accedentes.

Pag. 121. Τὰν ἀπὸ τᾶς ἀναστροφᾶς εὐταξίαν· Hujusmodi ἀναστροφὰν, apud Classicos haud facilè occurrentem, plenè explicatam dabit D. Jacobus c. iii. 13. δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας.

Pag. 121. Τά τε Τιμοθέω ἢ Πολυίδω. Citharâ persæpe edidit quædam *tum Timothei tum Polyidi.* Circiter ducentos ante hæc decreta annos, quo nempe anno Ithycles Athenis Archon fuit, hoc est ante Chr. 396. floruêre Musico ingenio celeberrimi Timotheus & Polyidus, ut testatur Diodorus Siculus lib. 14. Hic autem ille est Timotheus quem apud Macrob. *saturn.* 5. *cap.* 22. tantopere effert Alexander Poeta Ætolus, tanquam ----- κιθάρης ἴδμονα ἢ μελέων, *Timotheus citharâ carminibusque sciens.* Verba ille quàm felicissime *aptavit citharæ modis*, auxitque chordarum musicarum numerum;

unde

unde cæteris ubique Græcis acceptissimus unis displicuit Lacedæmoniis, peregrinam omnem levitatem aspernantibus, & antiquum vocum modum non servari immane quantum indignantibus. Græciæ igitur laudibus superbientem Psephismate tanquam immisso fulmine percusserunt. Quod quum in Boethii libris de musicâ diu neglectum sordesceret, in lucem demum protractum, & certatim à viris doctis emendatum comparuit. Dum autem de Timotheo agimus, splendidum sane antiquitatis monumentum, moris quoque & linguæ Laconicæ specimen non contemnendum, noluimus ab hoc nostro opere abesse. Lectionem interim exhibemus, non quidem veram (quis enim hoc speraverit in scripto unico Laconico per librarios Latinos tradito?) at veræ, ut putetur, proximam; ex variis per Jac. Gronovium cum MS. Cantabrigiensi codice collatis, summâ curâ atque fide, adornatam. *Vid. præfationem ad Thes. Antiq. Gr. Vol.* V.

Psephisma Lacedæmoniorum de Timotheo.

Ἐπειδὴ Τιμόθεορ ὁ Μιλήσιορ παργίμενορ ἐτὰν ἁμέτεραν πόλιν τὰν παλαιὰν μῶαν ἀτιμάσδει, καὶ τὰν διὰ τᾶν ἑπτὰ χορδᾶν κιθάριξιν ἀποστρεφόμενορ, πολύφωνον εἰσάγων, λυμαίνεται τὰρ ἀκοὰρ τῶν νέων· διά τε τᾶρ πολυχορδίαρ καὶ τᾶρ καινότατορ τῶ μέλεορ ἀτενῆ καὶ ποικίλαν ἀντ' ἁπλόαρ καὶ τεταμμέναρ ἀμφιέννυται τὰν μῶαν, ἐπὶ χρώματορ συνιστάμενορ τὰν τῶ μέλεορ διασκευὰν, ἀντὶ τᾶρ ἐναρμονίω ποιῶν ἀντίστροφον ἀμοιβὰν· παρακλαθεὶς δὲ καὶ ἐτὸν ἀγῶνα τᾶρ Ἐλευσινίαρ Δάματρορ ἀπρεπῆ διεσκεύσατο τὰν τῶ μύθω διασκευὰν, τὰρ τᾶρ Σεμέλαρ ὠδῖναρ οὐκ ἔνδικα τὼρ νέωρ δίδακκε· Δεδόχθαι πα ὑπὲρ τούτοιν τὼρ βασιλέαρ καὶ τὼρ ἐφόρωρ μέμψασθαι Τιμόθεον· ἐπαναγκάξαι δὲ καὶ τᾶν ἕνδεκα χορδᾶν ἐκταμὲν τὰρ περιττὰρ ὑπολιπόμενον τὰρ ἑπτά· ὅπωρ ἕκαστορ τὸ τᾶρ πόλιορ βάρορ ὁρῶν εὐλαβῆται ἐτὰν Σπάρταν ἐπιφέρεν τι τῶν μὴ καλῶν ἐθῶν, μή ποτε τᾶρ ἀρετᾶρ κλέορ ἀτιμῶν.

Quandoquidem Timotheus Milesius adveniens in civitatem nostram dehonestat antiquam musicam, eamque quæ fit per septem chordas citharizationem aversatus, multisonam introducens, juvenum auditus inficit; perque chordarum istam multiplicitatem, & modulorum novitatem pro simplici & continuatâ variam circuminduit & tenore carentem musicam; omnem in colore ponens modulandi apparatum, & enharmonicæ loco flexibilem faciens concinentiam: Quinetiam quum ad Eleusiniæ Cereris ludos vocaretur, adornata male decora fabula, juvenes non rite docuit Semeles puerperium: Placêre utique ut reges ephorique ob hæc duo Timotheum reprehendant, cogantque è chordis undecim rescindere superfluas, relictis septem: ut videns quis civitatis gravitatem vereatur in Spartam mali moris aliquid inferre, neque virtutis unquam splendorem dehonestet.

Hæc igitur Lacones de Timotheo: Quibus, ne pro morositate suâ soli hoc censuisse videantur, plenissime habemus suffragantem Pherecratem, Poetam Comicum, à Soterico illo Plutarchiano in libello de Musicâ allegatum.

Ibid. Καὶ τῶν ἁμῶν ἀρχαίων ποιητᾶν, *Veterumque nostratium poetarum.* Multi hi fuêre à diligentissimo Meursio recensiti, inter quos princeps eminuit Thales, Lycurgi æqualis, Straboni μελοποιὸς ἀνὴρ καὶ νομοθετικὸς, *Melicorum auctor & legumlator*; ᾧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ᾠδὰς ἀνατιθέασι, *Cui tum pæanas, tum alia Cretensia carmina attribuunt.* Strab. lib. x.

Ibid. Καθὼς προσῆκεν ἀνδρὶ πεπαιδευμένῳ, *eo quo decebat virum literatum modo.* Patrium scilicet Cretensibus, teste Strabone, fuit, παῖδας γράμματά τε μανθάνειν καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων ᾠδὰς καί τινα εἴδη τῆς μουσικῆς, *pueros tum literas discere, tum legitima quædam carmina, necnon & musicæ diversas species.*

Pag. 121, 122. ΠΟΛΥΡΡΗΝΙΩΝ, ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ, ΛΑΠΠΑΙΩΝ. *Polyrrheniorum, Cydoniatorum, Lappæorum.* Horum Cydoniatis certa una scriptura in nummis & lapidibus & libris constitit. Sed, qui in libris & in hoc lapide Πολυῤῥήνιοι, in nummis sunt cum ρ simplici Πολυρήνιοι, eorumque urbs diversimodè Πολυῤῥήνιον, Πολυῤῥηνία, & Πολύρην, ni fallant

fallant Stephani exemplaria. Λαππαῖοι, ut in hoc lapide, ita etiam & in nummis perpetuò per π geminum efferuntur; in Polybii verò aliorumque exemplaribus Λαμπαῖοι. Urbs etiam & Λάππα & Λάμπα uſu promiſcuo nominata eſt. Quam quidem diverſitatem ex Xenione Creticorum auctore ipſe notavit Stephanus. Ut jam tandem mirari deſinamus, ſi Cretenſia locorum & populorum nomina vix ulli certæ legi orthographicæ obſequantur.

Ibid. ΠΡΙΑΝΣΙΩΝ, ΛΑΤΙΩΝ. *Prianſiorum, Latiorum.* His urbs ſua Λατὼ, ſive Λατὼς hoc tempore vocata eſt; nondum, quod Xenio apud Stephanum notavit, *Camara*. Prianſiis verò urbs erat nomine Πριάνσιος, populus Πριάνσιος & Πριανσιεῦς. Ita igitur corrigantur tum Stephani vetus epitomator in voce Πρίαισος, & cl. J. Harduinus in male lecto ΠΡΙΑΙΣΙΕΩΝ, aut, ut alii, ΠΡΙΑΣΣΙΕΩΝ nummo, *Antiq. Pop. & Urb. Num. p.* 409. Extat autem urbis utriuſque longè amplior memoria, in comparibus fœderum tabulis, alterâ Prianſios inter & Hierapytnios, inter Latios & Olontios alterâ: quas quidem ambas huc accerſimus, nullo modo aut ſupervacaneas aut alienas, ſed ad hoc noſtrum opus & jure optimo, & ratione non unâ pertinentes. Sic enim jactura reſarcietur duorum quæ amiſſa cernimus Pſephiſmatum; ſub uno commodè conſpectu cadent omnes ferè quæ ſuperſunt Creticorum lapidum antiquitates; res denique, phraſes, verba, antehac mendoſè edita, priſtinæ, ut ſperamus, lectioni, veroque ſenſui reſtituentur.

Harum prima (1) ter jam orbi erudito propinata eſt, qualem eam, è marmore Arundeliano deſcripſerat Pricæus, charactere & majuſculo & minuſculo. Sed in utrâque illâ deſcriptione errata non pauca nunc comparent; quæ, ſeu fabrilia fuerint, ſeu Pricæana, in imâ paginæ orâ ſubindicabimus; abſque cenſurâ tamen viri illius eruditiſſimi, aliud tunc agentis, & extra cœptam orbitam verſati. Sed ecce tabulam Græcam & Latinam; cum Pricæanis, ſi cui vacet lubeatque, conferendam.

Fœdus inter duos Cretæ populos, Hierapytnios & Prianſios, Oxoniæ in Baſilicâ Bodleianâ hodie ſervatum.

ΕΟΣ ΑΓΑ.	DEVS BONVS
Ἀγαθᾶι τύχαι· καὶ ἐπὶ σωτηρίαι. Ἐπὶ Κόσμ[ων μὲν ἐν Ἱεραπύτναι τῶν σὺν Ἐνίπαντι τῶ Ἑρμαίω, [καὶ μηνὸς Ἰμαλίω· ἐν δὲ Πριανσίωι ἐπὶ Κόσμων τῶν σὺ[ν Νεῶνι τῶ Χιμάρω, καὶ μηνὸς Δρομηίω, τάδε συνέθε[ντο καὶ συνε-	*Bonâ cum Fortunâ: Quodque in ſalutem ſit. Sub Coſmis quidem in Hierapytnâ collegis cum Henipante F. Hermæi, [& menſe] Imalio: In Prianſio autem ſub Coſ-*

mis collegis cum [Neone] F. Chimari, & menſe Dromeo, hæc pacti ſunt, placitiſque invicem

(1) *Ter*; viz. inter Joannis Pricæi Anglo-Britanni aureolas ad Apuleii apologiam notas ac obſervationes, edit. Pariſ. 1635. iterum inter Marmora Oxonienſia, 1676. & in Reineſii ſyntagmate 1682.

℣. 1. *ἐπὶ σωτηρίαι, in ſalutem,* diviſis nempe vocibus, ut Reineſio placuit. Quòd ſi adjectivè ἐπισωτηρίαι, i. e. *ſalutari* cum Pricæo legeris, favet quidem Τύχη alicubi Σωτεῖρα dicta. Prius tamen prætuli, ob alias quas vidi inſcriptiones ſic habentes.

℣. 1, 2. Ἐπὶ Κόσμων μὲν ἐν Ἱεραπύτναι τῶν σὺν Ἐνίπαντι τῶ Ἑρμαίω, i. e. *ſub collegis quidem in Hierapytnâ cum Henipante F. Hermæi Coſmis.* Sic ſe habet Cretica actorum formula, adſcripto quidem Eponymo anni cujuſque protocoſmo, innominatis verò cæteris ſociis novem Coſmis. Similia vide ſis apud Latios & Olontios in ſequenti fœdere, nec non apud Allariotas pag. ſeq. 137. & apud Gruterum in urbe ignotâ quidem, ſed Laconicæ certè originis, adeoque noſtris Creticis cognatæ, pag. ccxvi. ἐπὶ Ἐφόρων τῶν σὺν Φοιβοτέλει, iterumque pag. ccxix ἐπὶ Ἐφόρων τῶν σὺν Ἱμέρτω μηνὸς Διοσθύω δεκάτα, i. e. *ſub Ephoris cum Himerto collegis, menſis Dioſthyi die decimâ.* Sed cùm de hujuſmodi formulis nihil innotuerit Pricæo, nil mirum ſi in hoc commate & deſcribendo & reddendo, pariterque verſu qui ſequitur 59. lapſus fuerit vir aliàs acutiſſimus ſanè & eruditiſſimus. Notentur obiter in tabulâ quam citavimus Gruterianâ menſes Διοσθυος & Ἐλευσίνιος, imperfectis iſtis in ſequenti noſtrâ Creticâ, Διος αλλοσιω & *λευσινιω reſpondentes. vide infra pag. 134.

℣. 2, 3. Καὶ μηνὸς Ἰμαλίω, i. e. *menſe Imalio.* Hæc ſic reſtituta bene quadrabunt cum ſequentibus καὶ μηνὸς Δρομηίω, i. e. *menſe Dromæo.* Imalium verò unum fuiſſe è menſibus frugiferis elicitur ex Heſychianis iſtis, Ἰμαλίοιο, πολλῶ, δαψιλῶς. Ἰμάλιον, πολυφόρον, καρποφόρον.

℣. 3. ἐν Πριανσίωι. Ita certè ſcribendum, poſt admiſſas Simonideas literas, & hìc & inferiùs verſu 33. quanquam utrobique marmorarius habeat Πριανσιοι.

δόκησαν ἀλλάλοις Ἱεραπύτνιοι καὶ Πριάνσιοι, [ὁμονόντες ἐν ταῖς προϋπαρχώσαις στάλαις, ἰδίαι τε [θείσαις Γορτυνίοις καὶ Ἱεραπυτνίοις, καὶ ταῖ κατὰ κοινὸ[ν τεθείσαι καὶ Ἱεραπυτνίοις καὶ Πριανσίοις, καὶ ἐν ταῖ φιλίαι, [καὶ συμμαχίαι, καὶ ὅρκοις τοῖς προγεγονόσι, ἔν τ' αὐταῖς [πόλεσι, καὶ ἐπὶ ταῖ χώραι, αἷ ἑκάτεροι ἔχοντες καὶ κρατόντ[ες συνθήκαν ἔθεντο, εἰς τὸν πάντα χρόνον. Ἱεραπυτ[νίους ἔπι καὶ Πριανσίους ἦμεν παρ' ἀλλάλοις ἰσοπολιτείαν, καὶ ἐπιγαμίας, καὶ ἔνκτησιν, καὶ μετοχὰν καὶ θείων καὶ ἀνθρωπίνων πάντων. Ὅσοι κὰ ἐῶντι ἔμφυλοι παρ' ἑκατέροις, καὶ πωλόντας καὶ ὠνωμένος, καὶ δανείζοντας καὶ δανειζομένος καὶ τ' ἄλλα πάντα συναλλάσσοντας, κυρίος ἦμεν κατὰ τὸς ὑπάρχοντας παρ' ἑκατέροις νόμος. Ἐξέστω δὲ τῶι τε Ἱεραπυτνίωι σπείρεν ἐν ταῖ Πριανσίαι, καὶ τῶι Πριανσιεῖ ἐν ταῖ Ἱεραπυτνίαι, διδῶσι τὰ τέλεα καθάπερ οἱ ἄλλοι πολῖται, κατὰ τὸς νόμος τὸς ἑκατέρηι κειμένος. Ἐι δέ τι κὰ ὁ Ἱεραπύτνιος ὑπεχθῆται ἐς Πριάνσιον, ἢ ὁ Πριανσιεὺς ἐς Ἱεραπύτναν ὁτιοῦν, ἀτέλεα ἔστω καὶ ἐσαγομένωι, καὶ ἐξαγομένωι αὐτὰ, καὶ τούτων τὸς καρπὸς, καὶ κατὰ γᾶν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ὧν δὲ κὰ ἀποδῶται κατὰ θάλασσαν ἐώσας ἐξαγωγᾶς τῶν ὑπεχθεσίμων ἀποδότω τὰ τέλεα, κατὰ τὸς νόμος τὸς ἑκατέρη κειμένος. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ εἴ τις κ'[ασινὴς ἦι, ἀτε]λὴς ἔσω· αἰ δὲ κὰ σίνηται, ἀποτεισάτω τὰ ἐπιτίμια ὁ σεσιμμένος, κατὰ τὸς νόμος τὸς ἑκατέρῃ κειμένος. Πρειγήια δὲ ὧ [κ]ὰ χρείαν ἔχηι πορηίω παρεχόντων οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι Κόσμοι τοῖς Πριανσιεῦσι, οἱ δὲ Πριανσιέες Κόσμοι τοῖς Ἱεραπυτνίοις. Αἰ δὲ μὴ παρίσχαιεν, ἀποτεισάντων οἱ ἐπίδαμοι τῶν Κόσμων ταῖ πρειγείαι στατῆρας δέκα. Ὁ δὲ Κόσμος τῶν Ἱεραπυτνίων ἑρπέτω ἐν Πριανσίωι ἐς τὸ ἀρχεῖον, καὶ ἐν ἐκκλησίαι καθήσθω μετὰ τῶν Κόσμων·

firmârunt Hierapytnii & Priansii, fœderati in stelis prius existentibus, quæ propriæ fuere positæ Gortyniis & Hierapytniis, & hâc etiam quæ de communi posita est & Hierapytniis & Priansiis, & in amicitiâ, & in belli sorte, & in juramentis prius conceptis, tum in ipsis urbibus, tum per universum territorium, quâ alterutri habentes & potientes fœdus inierunt, in omne ævum. Hierapytnios inter & Priansios, mutuam fore & æqualem civitatem, & connubia, & possidendi jus, & participationem tum divinorum tum humanorum omnium. Quicunque apud alterutros inquilini fuerint, eos & vendentes & ementes, & fœnori dantes & accipientes, & alia omnia permutantes, bono jure fore, secundum eas quæ apud alterutros subsistunt leges. Licitum autem esto Hierapytnio seminare in terrâ Priansiâ, & Priansio in terrâ Hierapytniâ, tributa quæ & alii cives pendentibus, secundum leges alterutri civitati statas. Si verò Hierapytnius in Priansium, aut Priansius in Hierapytnam quid subvexerit, immunitas esto & importanti & exportanti tum res ipsas, tum earundem fructus, sive per mare, sive per terram. Quorum verò redditur vectigal, quum per mare fit subvectorum exportatio, eorum vectigalia reddito, secundum leges alterutri civitati statas. Quoad hæc siquis nil offenderit, immunis esto: Si verò offenderit, mulctam persolvat offensæ reus secundum leges alterutri civitati statas. Quo verò commeatu legationes opus habuerint, præbento eum Hierapytnii Cosmi Priansiis, Priansii verò Cosmi Hierapytniis. Si verò non præbuerint, solvant legationi populares hi vel illi Cosmi singuli *stateras decem. Cosmus autem Hierapytnius Priansii in curiam ito, & in concione sedem cum Cosmis*

ỷ. 10. ἐπὶ ταῖ χώραι αἷ ἑκάτεροι ἔχοντες. Ita lego pro Pricæano χωραίαι. Et Pricæo valdè placuit ἔχοντες pro οἰκῶντες, arreptâ hinc occasione totius edendæ Inscriptionis. Quod si verum fuerit, at describendum esset divisis vocabulis χώραι αἷ pro Pricæano uno χωραίαι, ut D. Lucæ x. 13. χῶρα Ζὶν pro Χωραζίν.

ỷ. 21. ὑπεχθῆται, *subvehat*: formatum, ut opinari licet, à Cretico-Dorico ὑπεχθέομαι, idem significante ac ὑπάγομαι, unde inferius ỷ. 25. ὑπεχθεσίμων idem fortè ac ὑπαγωγίμων.

ỷ. 26, 28. Ἑκατέρη. Subscripsi in utroque versu ἰῶτα dativi finale, pariterque ỷ. 60, omissum incuriâ marmorarii.

ỷ. 29. Πρειγήια δὲ ὧ κὰ χρείαν ἔχηι πορηίω Cretico-Doricè pro πρεσβεῖα δὲ οὗ κὰ χρείαν ἔχηι πορείου. Vide quod supra annotatum est ad vocem πρειγευτὰς pag. 128. Est verò πορεῖον id ipsum quod μεθόδιον, hoc est legativum, seu commeatus publicè legatis datus, de quo similiter cautum est à Smyrnæis, inter Marm. Oxon. pag. 8. Τοῖς δὲ πρεσβευταῖς δότω μεθόδιον Καλλῖνος ὁ ταμίας.

ὡσαύτως

I

ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τῶν Πριανσιέων Κόσμος ἑρπέτω ἐν Ἱεραπύτναι ἐς τὸ ἀρχεῖον, καὶ ἐν ἐκκλησίαι καθήσθω μετὰ τῶν Κόσμων. Ἐν δὲ τοῖς Ἡρ[οχίοις] καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς, οἱ παραλυγχάνοντες ἑρπόντων παρ' ἀλλάλος ἐς ἀνδρήιον, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται. Ἀναγινωσκόντων δὲ τὰν στάλαν κατ' ἐνιαυτὸν οἱ τὸ κ' ἀεὶ κοσμόντες παρ' ἑκατέροις ἐν τοῖς Ὑπερβωίοις, καὶ προπαραγγελλόντων ἀλλάλοις πρὸ ἁμερᾶν δέκα ἢ κα μέλλωντι ἀναγινώσκειν. Ὁποῖοι δὲ κα μὴ ἀνάγνωντι, ἢ μὴ παραγγήλωντι, ἀποτεισάντων οἱ αἴτιοι τούτων στατῆρας ἑκατὸν, οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι Κόσμοι τῶν Πριανσιέων ταῖ πόλει, οἱ δὲ Πριανσιέες Ἱεραπυτνίων ταῖ πόλει. Αἱ δέ τις ἀδικοίη τὰ συγκείμενα κοινᾶι διαλύων, ἢ Κόσμος, ἢ ἰδιώτας, ἐξέστω τῶι βωλομένωι δικάζασθαι ἐπὶ τῷ κοινῷ δικαστηρίῳ, τίμαμα ἐπιγραψάμενον τᾶς δίκας, κατὰ τὸ ἀδίκημα ὅ κα τις ἀδικήσηι. Καὶ εἰ κα νικάσηι, λαβέτω τὸ τρίτον μέρος τᾶς δίκας ὁ δικαξάμενος, τὸ δὲ λοιπὸν ἔστω τᾶν πόλεων. Αἱ δέ τι, Θεῶν βωλομένων, ἕλοιμεν ἀγαθὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἢ κοινᾶι ἐξοδΟΥσαντες, ἢ ἰδίαι τινὲς παρ' ἑκατέρων, ἢ κατὰ γᾶν ἢ κατὰ θάλασσαν, λανχανόντων ἑκάτεροι κατὰ τὸς ἄνδρας τὸς ἑρποντας καὶ τὰς δεκάτας λαμβανόντων ἑκάτεροι ἐς τὰν ἰδίαν πόλιν. Ὑπὲρ δὲ τῶν προγεγονότων παρ' ἑκατέροις ἀδικημάτων, ἀφ' ὧ τὸ κοινοδίκιον ἀπέλιπε χρόνω, ποιησάσθων τὰν διεξαγωγὰν οἱ σὺν Ἐνίπαντι καὶ Νέωνι Κόσμοι, ἐν ὧι κα κοινᾶι δόξηι δικαστηρίῳ ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι, ἐπ' αὐτῶν κοσμόντων, καὶ τὸς ἐγγύος καταστασάντων

habeto. Similiter & Priansius Cosmus Hierapytnæ in curiam ito, & in concione sedem cum Cosmis habeto. In Herochiis *autem aliisque festis qui præsentes fuerint eunto apud se invicem ad sacras epulas, juxta atque alii cives. Omni autem ævo qui posthac apud alterutros Cosmi fuant, stelam quotannis legunto in festo Hyperboiorum, & denuntianto sibi invicem antequam lecturi sunt dies decem. Utri autem non legerint, aut non denuntiaverint, qui eorum in caussâ fuerint solvant stateras centum; Hierapytnii quidem Cosmi Priansiorum civitati, Priansii verò Cosmi civitati Hierapytniorum. Si verò quis injustè egerit, mutua conventa violans, seu Cosmus fuat, seu privatus, licebit ei qui voluerit litem ad commune tribunal intendere, adscriptâ litis æstimatione, secundum noxam quam quis commiserit. Et si caussâ vicerit, tertiam mulctæ partem qui litem intenderat accipito; ac reliquum civitatum esto. Si autem, Diis volentibus, boni quid ab hostibus capiamus, seu publicè expeditionem facientes, seu privatim ex alterutris aliqui; idque sive per mare, sive per terram, sortiuntor alterutri pro numero virorum egredientium, decimasque in civitatem propriam alterutri recipiunto. Quod autem injurias apud alterutros illatas attinet, à quo tempore commune jus defecerit, motas de iis controversias dirimunto qui sunt cum Henipante, & cum Neone Cosmi, quo utrisque civitatibus visum fuerit tribunali, dum ipsi in Cosmatu fuerint; superque his sponsores sistunto, ab eâ die quâ posita fuerit stela, mense saltem*

℣. 37. Ἡρ[οχίοις] aut ita explenda est lacuna, aut Ηρ[αΐκοις]. Pro Ηραχιοις facit Hesychius, cui Ἡρόχια, Θεοδαίσια. Erant verò Θεοδαίσια festum Creticum, idem ac cæteris Græcis Διονύσια, vide infra pag. 134. Faciet tamen pro Ἡραΐκοῖς Ἡραῖος mensis Creticus Junonius, infra etiam pag. 137. notatus.

℣. 40. Οἱ τὸ κ' ἀεὶ. Pricæo τόκαει. vid. supra notatum p. 124.

℣. 43. Παραγγήλωντι. Fabrili errato pro -έλλωντι. Ita enim Cretici pro παραγγέλλωσι.

℣. 47. τὰ συγκείμενα κοινᾶι. Pricæo excidit κοινα, in utrâque descriptione. Eidem ℣. 48. βωλομένωι.

℣. 50. νικάσηι, *causa vincat*. Pricæo mendose νικάθηι, ut etiam in præcedenti versu ἐπιγραψάμενος.

℣. 52. ἕλοιμεν, i.e. *capiamus* primâ personâ plurali, pro quo Pricæus tertia singulari ἕλοιμεν.

℣. 53. ἐξοδύσαντες. Ita scilicet in ipso lapide marmorarius, & in charactere minusculo Pricæus. ἐξοκεύσαντες voluit Reinesius, non advertens ου syllabam alienam esse ab harum civitatum dialecto. Legendum igitur ἐξοδεύσαντες, ut apud Polybium de Lyttiis Cretensibus, *Hist. lib.* 4. Αὐτῶν ἐξωδευκότων εἰς τ πολεμίαν πανδημεί. Mallem tamen, si lapis id fortè pateretur, ἢ κοινᾶι ἐξόδωι πάντες, ἢ ἰδίαι τινὲς παρ' ἑκατέρων.

℣. 59. Οἱ σὺν Ἐνίπαντι καὶ Νέωνι Κόσμοι, i.e. *Collegæ cum Henipante & Neone Cosmi*. Henipanti enim & Neoni hoc anno propria fuere Protocosmis in Hierapytnâ & Priansio nomina: vide superiùs notata ad vers. 1. Pricæo & Reinesio συνενιπαντὶ καινεῶνι, *populo sive universitati communitatum*: viris illis doctissimis duplicem quendam Dorismum in voce nihili καινεῶνι tanquam pro κοινῶν positâ statuentibus.

τῶν

των ὑπὲρ τούτων, ἀφ' ἇς κα ἀμέρας ἁ στάλα τεθῆι, ἐμ μηνί. Ὑπὲρ δὲ τῶν ὕστερον ἐγγινομένων ἀδικημάτων πρόδικοι μὲν χρήσθων, καθὼς τὸ διάγραμμα ἔχει. Περὶ δὲ τῶ δικαστηρίω, οἱ ἐπιστάμενοι καττ' ἐνιαυτὸν παρ' ἑκατέροις Κόσμοι πόλιν σταννύεσθων ἄγ κα ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι δόξηι. Ἑξᾶς τὸ ἐπικριτήριον τελεται, καὶ ἐγγύος καθιστάντων, ἀφ' ἇς κα ἀμέρας ἐπίσταντι ἐπὶ τὸ ἀρχεῖον, ἐν Διμήνωι. Καὶ διεξαγόντων ταῦτα ἐπ' αὐτῶν κοσμόντων κατὰ τὸ δοχθὲν κοινᾶι σύμβολον. Αἰ δὲ κα μὴ ποιήσωντι οἱ Κόσμοι καθὼς γέγραπται, ἀποτεισάτω ἕκαστος αὐτῶν στατῆρας πεντήκοντα, οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι Κόσμοι Πριανσίων ταῖ πόλει, οἱ δὲ Πριάνσιοι Κόσμοι Ἱεραπυτνίων ταῖ πόλει. Αἰ δέ τι κα δόξηι ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι βωλευομέναις ἐπὶ τῶι κοινᾶι συμφέροντι διορθώσασθαι, κύριον ἔστω τὸ διορθωθέν. Στασάντων δὲ τὰς στάλας οἱ ἐνεστακότες ἑκατέρηι Κόσμοι ἐπ' αὐτῶν κοσμόντων· οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι ἐν τῶι ἱερῶι τᾶς Ἀθαναίας τᾶς Πολιάδος, καὶ οἱ Πριάνσιοι ἐν τῶι ἱερῶι τᾶς Ἀθαναίας τᾶς Πολιάδος. Ὁπότεροι δὲ κα μὴ στάσωντι καθὼς γέγραπται, ἀποτεισάντων τὰ αὐτὰ πρόστιμα, καθὼς καὶ περὶ τῶν δικαίων γέγραπται.

uno. Ast quoad alias in posterum injurias patrono utuntor defensore, eo quo in diagrammate habetur modo. Quod autem commune attinet tribunal; quotannis apud alterutros constituti Cosmi urbem; quam visum fuerit utrisque civitatibus, statuunto. Deinceps sacrum ob ineuntes judices peragatur, sponsoresque sistunto, ab eâ die quâ præsident in curiâ, spatio saltem bimestri. Et hæc quoque transigunto dum in Cosmatu fuerint, juxta placitum auctoritate communi symbolum. Si verò, prout hîc præscriptum habetur, Cosmi non fecerint, solvat eorum unusquisque stateras quinquaginta; Hierapytnii quidem Cosmi Priansiorum civitati, Priansii verò Cosmi civitati Hierapytniorum. Si autem utrisque civitatibus in commune bonum consulentibus visum fuerit quid rectiùs statuere; ratum firmumque esto quod statuerint. Stelas verò constituti in alterutrâ civitate Cosmi, dum ipsi in Cosmatu fuerint, statuunto; Hierapytnii quidem in fano Minervæ Poliadis; Priansii quoque in fano Minervæ Poliadis. Utri autem non statuerint, prout hîc præscribitur; mulctam solvant eandem quæ in capite de juribus præscripta est.

ỳ. 62. *ἀφ' ἇς κα ἀμέρας ἁ στάλα τεθῆι ἐν μηνί,* i. e. *à die quo posita fuerit stela mense uno.* Pricæo *ἇς ταῦτα τεθηιέμμηνι,* unde & in versiculo lapidis septimo sustinuit explere *τεθηιεμμεναις.*

ỳ. 64. *Καθὼς τὸ διάγραμμα ἔχει,* non aliter ac Demosthenes, *Ἅπαντα ἐκ τοῦ διαγράμματος,* i. e. *secundum descriptum schema νεῖμαι κελεύω.* Orat. *περὶ συμμοριῶν.*

ỳ.66. *σαννύεσθων statuant,* à themate Cretico *σαννύω* pro *ἱστάνω,* voce mediâ, & terminatione Atticâ, ut antea *χρήσθων, ποιησάσθων,* & activa *παρεχόντων, στασάντων* &c. apud has duas Atticâ origine civitates: ita enim à Poliade Minervâ apud utrasque cultâ conjecturandum.

ỳ. 67. *Ἑξᾶς τὸ ἐπικριτήριον τελεται.* Pro quo Pricæus *ἐπὶ Κριτήριον,* vocem unam, ut existimo, malè in duas dirimens. Idem etiam *τελέται* pro *τελέσαι,* i. e. *δῦναι* per nescio quem Dorismum interpretatur. Mihi verò *τελεται* mendosè videtur incisum pro *τελῆται* aut *τελεῖται,* ut supra versu 22, *ατελεα* pro *ἀτέλεια.* Et per *ἐπικριτήριον* voce unâ intelligi malim id quod aliàs vocatur *εἰσιτήριον,* i. e. sacrum ob ineuntes senatores, magistratusve judices, locum suum in curiâ capessentes, celebrari suetum. Tale quid in hoc planè commate innuitur, quale erat Atheniensium *εἰσιούσης τῆς βουλῆς εἰσιτήρια θύειν. Demosth. de falsâ Legat.*

ỳ.68. *ἐν Διμήνωι,* i. e. *in mensium duorum spatio,* malè Pricæo *ἐνδυμηνω.* Hæsit igitur in literis intellectum certè omnem fugientibus. At Reinesio quæ vox fuerit subolebat.

ỳ.70. *Κατὰ τὸ δοχθὲν κοινᾶι σύμβολον,* i. e. *secundum placitum sententiâ communi symbolum:* ubi *symbolum* habemus peculiari istâ, quam Harpocration ex deperditis Isæi & Demosthenis adduxit, significatione. *σύμβολα* enim interpretatur *συνθήκας, ἃς ἂν ἀλλήλαις αἱ πόλεις θέμεναι τάττωσι πολίταις, ὥστε διδόναι καὶ λαμβάνειν τὰ δίκαια,* i. e. *pacta, de quibus cùm inter se mutuò convenerit civitatibus, eadem civibus suis injungunt, ad jura reddenda & accipienda.*

ỳ. 74. *βωλδυομέναις, βωλευομέναις* ~~pro quo~~ & Pricæo, & ipsi etiam marmorario, sed mendosè.

ỳ. 77. *Ἱεραπύτνιοι Hierapytnii.* Operæ pretium erit hîc in ipso tabulæ fine, veram suam lectionem civitati Creticæ asserere; quod etiam ex nummis ΙΕΡΑΠΥΤ. inscriptis fecit illustrissimus Spanhemius *de præst. numism. p.* 339. Alios tamen ΙΕΡΑΠΥΘΝΙΩΝ sub Caligulâ affert Vaillantius: & ita semel edidit Gruterus. Dioni lib. 36. *τὰ Ἱεράπυδνα.* Verum autem nomen & origo nominis apud Strabonem, lib. 10. *τῆς Ἴδης λόφος Πύτνα, ἀφ' οὗ Ἱεράπυτνα ἡ πόλις.* Ibi *πύτνα* quid significat declarat istud alterum *Ἱερα πέτρα* hodiernum Græcorum, & *Girapetra* Italorum nomen. *Vide Tournefortii Itiner. Ep.* 1.

Fragmentum Stelarum quæ in præcedente fœdere tanquam Gortyniis & Hierapytniis positæ memorantur: in quo quidem & juramentum servari contigit, quod Gortynii, adeoque & Priansii, Hierapytniis præstare tenebantur, è Grutero, p. DV. repertum in Cretâ insulâ.

. . . . . Αἰ δέ τι καὶ δόξῃ βωλευομένοις ἐπὶ τῷ κοινᾷ συμφέροντι ἐπιδιορθῶσαι, ἢ ἐξελὲν, ἢ ἐνβαλὲν, μὴ ἔνορκον ἔστω. Ὅ,τι δὲ ἐγράψαμεν ἔνορκόν τε ἔστω, καὶ ἔνοινον.

. . . . *Si visum fuerit in commune bonum consulentibus rectius quid statuere, aut demere, aut inserere; neu statim virtute juramenti id ratum esto. Quodcunque verò scripserimus, virtute & juramenti & libamenti id ratum esto.*

Ὅρκος.

Ὀμνύω τὰν Ἑστίαν, καὶ τὸν ΑΟΡΑΤΡΙΟΝ (sic) καὶ Ζῆνα Δικταῖον, καὶ Ἥραν, καὶ Ἀθαναίαν Ὠλερίαν, καὶ Ἀθαναίαν Πολιάδα, καὶ Ἀθαναίαν Σαμωνίαν, καὶ Ἀπόλλωνα Πύθιον, καὶ Λατῶ, καὶ Ἄρτεμιν, καὶ Ἄρεα, καὶ Ἀφροδίταν, καὶ Κωρῆτας, καὶ Κύρβαντας, καὶ Θεὸς πάντας καὶ πάσας. (1) Ἡμὰν· Ἐγὼ εὐνοήσω τοῖς ἐπίπασι Ἱεραπυτνίοις τὸν ἅπαντα χρόνον, ἁπλόως καὶ ἀδόλως, καὶ τὸν αὐτὸν φίλον καὶ ἐχθρὸν ἕξω, καὶ πολεμήσω ἀπὸ χώρας παντὶ σθένει οὗ καὶ οἱ ἐπίπαντες Ἱεραπύτνιοι, καὶ τὸ δίκαιον δώσω, καὶ ἐμμενῶ ἐν τοῖς συγκειμένοις, καὶ οὐ κακοτεχνήσω οὐδὲν τῶν ἐν τᾷδε ἰσοπολιτείᾳ γεγραμμένων, οὔτε λόγῳ, οὔτε ἔργῳ, οὐδὲ ἄλλῳ ἐπιτρέψω ἑκὼν καὶ γινώσκων παρευρέσει οὐδεμίᾳ, οὐδὲ τρόπῳ οὐδενί. Αἰ δέ τι ἐπιορκήσαιμι τῶν ὤμοσα, ἢ τῶν συνεθέμαν, τός τε Θεὸς τὸς ὤμοσα ἐμμανέας ἦμεν, καὶ ἐξόλλυσθαι κακίστῳ ὀλέθρῳ, καὶ μήτε γᾶν μήτε δένδρεα καρπὸν φέρεν, μήτε γυναῖκας τίκτεν κατὰ φύσιν, τῷ τε πολέμῳ νικέεσθαι. Εὐορκῶσι δὲ ἁμῖν τός τε Θεὸς ἵλεος ἦμεν, καὶ γίνεσθαι πάντα ἀγαθά.

(1) Ἡμὰν. i. e. *Amen.* Vide pag. 136.

Juramentum.

Juro Vestam, & ΑΟΡΑΤΡΙΟΝ, *& Jovem Dictæum, & Junonem, & Minervam Oleriam, & Minervam Poliada, & Minervam Samoniam, & Apollinem Pythium, & Latonam, & Dianam, & Martem, & Venerem, & Curetas, & Corybantas, & Deos Deasque omnes: Verè: Ego benevolentiam servabo universis Hierapytniis in omne ævum, sincerè & absque dolo; eundemque ac illi amicum habebo atque inimicum; èque territorio ubi & universi Hierapytnii, totis viribus belligerabo; judicia quoque subibo, manebo que in his conventis; neve quicquam imminuam in hoc communis civitatis fœdere scriptorum, neque verbo, neque facto; neque alicui alii id permittam volens sciensque quocunque aut commento, aut prætextu. Si verò eorum quæ juravi quid pejeravero, Deos quos juravi mihi iratos imprecor; meque pessimo exitio duint; quin neque terra neque arbores fructum ferant; neque fœminæ secundum naturam pariant; bello denique devincar. Bene verò jurantibus Deos nobis fore propitios, & bona provenire omnia.*

Altera quam exhibemus Tabula non tam edita est Venetiis, quàm privatim ibi typis data, idque in folio tantummodo separato. Ergo è paucis quæ nunc supersunt exemplaribus unum mihi benignissimè transmisit reverendus Vir, D. Georgius Harbin, literarum, siquis alius, divinarum & humanarum sciens. Sed ad corrigenda tot & tanta sphalmata, utendum erat Criticâ severiore, nonnunquam etiam & conjecturâ, quàm pro mente & more nostro longè audaciore. Adeò miseris modis & qui primus exscripsit monumentum, & qui prelo postea paravit, literas ubique permutando, transponendo, demendo, interserendo, verba atque sensa perturbaverant. Idem & Seldeno visum, cujus olim hoc ipsum fuerat, quo nunc utimur exemplari: unde etiam & partem insequentis juramenti præclaro de Synedriis operi inseruit, lib. 2. cap. xi. Joanni quoque Meursio, vigiliis olim Creticis intento, in animo erat fœdus integrum exhibere. Sed quod vir ille præstantissimus morte præventus non perfecit relictum opus nunc aggredimur; folium scilicet Venetum aliquatenus pro tenuitate nostrâ emendare, & emendatum Latinè vertere, exceptis quæ de finibus habentur. Hæc enim omnem versionem respuunt; emendationem vix ullam patiuntur. Vide Meursium de Cretâ, p. 42.

Tabula Fœderum inter duos Cretæ insulæ populos Latios & Olontios è marmore vetusto, quo rusticus quidam in agro Cydoniensi non procul à Salinis mensæ in vicem utebatur, quod illustrissimus & excellentissimus D.D. *Franciscus Molinus* dum Cretæ proconsulari imperio præesset, misit ad illustrissimum & excellentissimum D.D. *Dominicum Molinum* fratrem Senatorem amplissimum. *Cretæ verò præfuit Molinus*, A. D. 1645.

Ἀγαθᾷ τύχᾳ καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ. Συνέθοντο Λάτιοι καὶ Ὀλόντιοι καὶ [συνεδίκεον] ἐν Λατῷ ἐπὶ τῶν Κόσμων τῶν σὺν Πυλέρῳ τῷ .... μηνὸς [Διος] ἀλλοσίω τρια και Δι, ἐν δὲ Ὀλόντι ἐπὶ τῶν [αυτων] σὺν Σωφρονίχῳ τῷ Ἀριστίων[ος μηνὸς Ἐ]λευσινίω Δι[φίλως] καὶ συμμάχως ἀλλάλοις ὑπομένειν ἁπλόως καὶ ἀδόλως εἰς τὸν πάντα χρόνον ΚΑΙ ΑΠ ... ΚΑΙ .... ΑΘΡΟΝ ΕΣ ΗΝ ΚΑΙΤΙΣΚΕΜΒΕΗΕΙΣΤΑΝΤΩΝ ΛΑΤΙΩΝΧΩΡΑΝ Η ΑΠ ΟΤΑΜΝΗΤΑΙΧΩΡΑΣΤΑΣΛΑΤΙΩΝΗΦΡΟΥΡΙΑ .... ΛΑΜΒΑΝΗΤΑΙ ... . ΑΠ ΟΦΑΣΙΣΤΩΣΠΑΝΤΑΣ .... ΠΟΛΕΜΕΟΝΤΑΣΑΠΟΧΩΡΑΣ .... ΩΝΧΩΡΑΝΛΑΜΒΑΝΗΤΑΙ ..... ΟΗΤΑΙ ...... ΑΠ ΟΦΑΣΙΣ .... ΠΟΛΕΜΙΟΝ ΠΑΝΤΑΠΟΛΕΩΝ. Τῷ Λατίῳ ἢ τῷ Ὀλοντίῳ τῷ βωλομένῳ [μετοχὰν ἦμεν] θείνων καὶ ἀνθρωπίνων πάντων ἐν ἑκατέρᾳ τᾷ πόλει. Ὁι Κόσμοι ἐπ' αὐτῶν Κοσμόντων περιιόντων .... (1) ἐν θεοδαισίοις παραγγέλλοντες. Δεῖν τε [ἀλλαλοις] πέμπειν κά ποτε μέλλωντι ἀναγινώσκεν τ[αν συνθήκαν, καὶ] τὰς ἀγέλας ἐξορκίζεν. Ἐι δὲ μὴ ἐξορκίζοντι οἱ Λάτιοι Κόσμοι, ἢ μὴ παραγγέλλοντι ἐπὶ τὰν ἀνάγνωσιν τᾶς συνθήκας, ἢ μὴ ἀναγνώοντι, ἀποτεισάντων ὁ Κόσμος ἕκαστος ἀργυρίω στατῆρας ἕκατον τοῖς Ὀλοντίοις. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ Ὀλόντιοι, εἰ μὴ ἐξορκίζοντι τὰς ἀγέλας, ἢ μὴ παραγγέλλοντι, ἢ μὴ ἀγνώοντι τὰν συνθήκαν, ἀποτεισάντων ὁ Κόσμος ἕκαστος ἀργυρίω στατῆρας ἕκατον τοῖς Λατίοις. Ἐι κα Κόσμος ἔλθῃ Λάτιος εἰς Ὀλόντα ἢ Ὀλόντιος ἐς Λατῶν, τότε ἔς τε πρυτανήϊον καὶ ἀνδρήϊον ἐς πομπὰν ἑρπώντι. Αἱ δὲ πλέονες ἕρποιεν Λάτιοι Κόσμοι [ἐς Ὀλόντα ἢ] Ὀλόντιοι ἐς Λατῶν, παρ' ἕτερον ἧθων, ὅπη καὶ ἰδιῶται. Ἐπιόντων οἱ Πρείγιστοι οἱ ἐπὶ εὐνομίας οἱ ἑκάτεροι ἐξευνέοντες καὶ ῥυθμίζοντες τὼς παρὰ τὼς αὐτὼς, καὶ τὰ ἄλλα πάντα χρήμενοι, (2) ἐν δὲ τᾷ ὁδῷ τὰς ξενικὰς

Bonâ cum Fortunâ, quodque in salutem vertat. Fœdus inierunt Latii & Olontii, & vicissim placitis firmârunt, in Lato quidem sub Cosmis cum Pylero F. . . . . mensis . . . αλλοσιου *die decimâ tertiâ, in Olonte verò sub Cosmis cum Sophronicho F. Aristionis mensis Eleusinii die decima; amicos & belli consortes alterutris se invicem permansuros, sincerè & absque dolo malo, in omne ævum.* ——·——·——— *si quis impetum fecerit in Latiorum territorium* ——— *ejusve aut castella, aut* ——— *ceperit;* ——— *statim* ——— *omnes Olontios ab eorum territorio in auxilium venturos. Et si quis Olontiorum territorium aut ceperit, aut* ——— *statim adfuturos Latios, ad arcendum omnem hostem civitatum. Latio atque Olontio sic volenti participationem fore tum divinorum tum humanorum omnium in alterutrâ civitate. Cosmi, dum ipso in Cosmatu fuerint, circumeant in Theodæsiis* tempus legendi fœderis *denuntiantes. Alteri etiam ad alteros vicissim mittunto, quo tempore* fœdus *sunt lecturi, & puerorum greges juramento adacturi. Si verò non adegerint Latii Cosmi, aut non denuntiaverint legendum fœdus, aut non legerint, persolvat Olontiis unusquisque Cosmus argenteos stateras centum. Similiter autem & Olontii, si greges juramento non adegerint, aut non denuntiaverint, aut non legerint fœdus, persolvant Latiis Cosmus unusquisque argenteos stateras centum. Si Cosmus Latius Olonta, aut Olontius Laton venerit, tunc & ad Prytaneum, & sacras virorum epulas in pompa accedant. Si autem plures Olonta venerint Latii Cosmi, aut Laton Olontii, simul sedeant, quo loco sedent & privati. Alterutrinque superveniant seniores qui legum æquitati præsident, factoque examine pares juxta pares collocanto; ut de omnibus aliis statuentes, ita & de epulis quæ propter viam fient hospitalibus. Si autem quis quem injuriâ in his vialibus affecerit, solvat sextuplum. Ut autem de cæteris re-*

(1) Ἐν θεοδαισίοις hoc est apud Cretenses Διονυσίοις. Θεοδέσιος enim Hesychio Διόνυσος.

(2) *ἐν τᾷ ὁδῷ τὰς ξενικὰς θοίνας, epulas hospitales propter viam.* Legatis & advenis illustrioribus peregrè venientibus aut proficiscentibus veteres propter viam lautia præbuerunt: præcipuè Cretenses, apud quos una aliqua ad urbem ducens via ξενικὴ proinde vocabatur; atque hinc est quod de Cretensibus dixit Strabo, χα-

θείνας

θαίνας. Ἀι δὲ τίς τινα ἀδικήσαι ἐν ταύταις ταῖς ὁδοῖς, ἀποτεισάτω ἔξαπλα. Τὰ πρὸς τἄλλα δὲ καὶ δικαῶσι οἱ κελλαὶ (3) καὶ ἐπιγαμίας ἀλλάλοις. Κύρ(ι)ον δ᾽ ἦμεν τόν τε Λάτιον ἐν Ὀλόντι ποτὶ τὸν Ὀλόντιον, καὶ Ὀλόντιον ἐν Λατῷ ποτὶ τὸν Λάτιον, καὶ πωλέοντα διὰ τὰ χρεώψια, καὶ ὠνεόμενον, καὶ δανείζοντα καὶ δανειζόμενον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα συναλλάττοντα κατὰ τὼς ταύτα νόμως τὼς ἑκατέρῃ κειμένως. Ἑρπόντων δὲ ἐς τὰς ἑορτὰς οἱ μὲν Λάτιοι ἐς Ὀλόντα ἐς τὰ [Θεο]δαίσια καὶ ἐς τ᾽ Ἄῤῥητα ... Ὡσαύτως δὲ καὶ Ὀλόντιοι [ἐς Λατὼν] ἐν ταῖς θυσίαις μάλα τῶν νομιζομένων. Ἐι δέ τι καὶ δόξῃ ταῖς πόλεσι (4) [βωλδυσαμένοις χρήσιμον λίθῳ ἐπιγράψαι, (5) ἔνοινον καὶ ἔνορκον ἦμεν· ὅ,τι δ᾽ ἂν κ᾽ ἐξέλοιεν ἢ μὴ ἐπιγράψαιεν, μήτε ἔνορκον μήτε ἔνοινον] Ἀναγράψαι δὲ τὰν συνθήκαν ταύταν [ἐς λίθον] τὰν θέμεν ἑκάτεροι ἐν τᾷ ἰδίᾳ πόλει, οἱ δὲ Λάτιοι ἐν τῷ ναῷ Ποσειδῶνος καὶ Ὀλόντιοι ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Ζηνὸς τῷ Ταλλαίω. Θέμεν δὲ καὶ ἄλλαν στάλαν [κοινᾷ] μὲν ἐν Κνωσῷ ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Ἀπόλλωνος τῷ Δελφινίω, καὶ τὰν συνθήκαν ... ἐν ἑκατέρᾳ πόλει ἐν τῷ ἱερῷ τᾶς....[ΠΑΝΤΟΓΙΟΝ sic pro] πανδόκιον τῶν δραπετικῶν σωμάτων.

bus, ita & de connubiis judices apud alterutros jus dicunto. Latium autem in Olonte eodem atque Olontius bono jure fore, Olontium item in Lato eodem atque Latius, & vendentem per interpositas debiti cautiones & ementem, fœnori quoque dantem & accipientem, & quæcunque alia permutantem secundum leges hâc in parte alterutri civitati statas. Accedant autem ad festa, Latii quidem apud Olonta ad Theodæsia, & arcana Cereris: *Similiter verò & Olontii apud Laton, in iis præcipuè sacris quæ legitima habentur. Si autem placuerit civitatibus in commune confidentibus utile aliquid lapidibus inscribere, id virtute libamenti & juramenti ratum fore. Quodcunque autem ademerint, aut non inscripserint, id neque libamenti neque juramenti vim habere. Descriptum fœdus referant in lapidem, quem ponant alterutri in urbe propriâ, Latii scilicet in templo Neptuni, & Olontii in fano Jovis Tallæi. Ponant autem aliam quoque stelam in urbe Cnoso, in templo Apollinis Delphinii.. fœdusque . . . in alterutrâ urbe in templo Divæ ..... receptaculum fugitivorum servorum.*

ΟΡΟΙ ΤΑΣ ΛΑΤΙΩΝ ΠΟΛΕΩΣ

FINES LATIORUM CIVITATIS.

ΑΠΟ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΑΜ ΠΟΤΑΜΟΝ ΤΟΝ....ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΣ Ε...ΕΠΙ ΤΑΝ ΥΠΑΓΡΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΒΕΓΚΑΣΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΠΙΤΟΛΑΣ ΤΩ ΒΕΓΚΑΣΩ ΕΚ ΤΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ΠΕΡΙ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΣ ΤΑΝ ΑΛΛΑΝ ΠΕΤΡΑΝ ΑΙ ΑΤΑΙΝΙΑ ΠΑΡΑΤΕΡΩ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΤΩ ΕΠΙ ΤΑΣ ΚΕΦΑΛΑΣ ΤΑΝ ΝΑΠΑΝ ΤΩΣ ΕΡΕΙΠΙΩΝΑΣ ΜΕΣΑΣ ΕΣ ΤΑΝ ΚΕΦΑΛΑΝ ΤΑΝ ΕΠΑΝΩ ΤΩ ΕΡΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ .... ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΤΑΝ ΔΙΑΛΑΞΟΝ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ.... ΑΓΟΥΣΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΘΙΝΟΜΑΡΟΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΚΕΦΑΛΑΝ ΚΑΤΩ ΤΩ ΚΝΑΦΩ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΕΣ ΤΑΝ ΠΕΤΡΑΝ ΕΣ ΤΟΝ ΠΑΧΥΝ ΑΜΟΝ ΕΣ ΤΑΝ ΣΚΟΠΑΝ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΕΠΙ ΤΟ ΕΞΕΔΡΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΝΟΤΙΑΙΟΝ ΚΑΙ ΕΝΤΙ ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΝ ΚΑΤΩ ΑΛΙΚΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΕΠΑΝΩ ΩΙΑΝ ΤΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΗΣ ΤΟΝ ΡΟΙΝΟΠΑ ΚΗΣ ΤΑΝ ΥΠΠΑΣΙΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ

καὶ διαιτῶνται, i. e. *humi convivantur.* Non dissimile erat Herculi Sanco proficiscendi gratiâ sacrificium, ad quod allusit Plautus, *Rud. Act.* I. *sc.* 2. *Propter viam illi sunt vocati ad prandium.*

(3) καὶ ἐπιγαμίας. Non immeritò de jure circa connubia dicundo hìc cavetur, quia, ut inquit Strabo, γαμεῖν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκάζονται παρ᾽ αὐτοῖς οἱ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τῆς τῶν παιδῶν ἀγέλης ἐκκριθέντες. *Universi apud Cretenses coguntur uxores ducere, qui eodem tempore ex puerorum grege excernuntur, lib.* 10. Par quoque Romanorum de maritandis ordinibus lex, sed molesta admodum & ferax contentionum fuit.

(4) βωλδυσαμένοις, κ. τ. λ. hæc nos uncis inclusa, jubente sensu, & faventibus parallelis formulis, restituimus ex aliis hoc modo miserè corruptis & transpositis, ΚΟΛΕΥΣΑΙ ΕΝΑΙΣΙΜΟΝ ΕΣΘΩΝ ΕΠΙΓΡΑΨΑΙ ΟΤΙΔΑΝ ΚΕΞΕΛΘΙΕΝ ΜΗΤΕ ΕΝΟΡΚΟΝ ΜΗΤΕ ΕΝΟΙΝΟΝ ΜΗ ΕΠΙΓΡΑΨΙΕΝ ΟΙΝΟΝ ΚΑΙ ΕΝΟΡΚΟΝ ΕΙΜΕΝ. ----Vide Fragmentum paginæ 133.

(5) ἔνοινον hoc est ἐνσπονδον. Etenim in fœdera jurantes vino simul libaverunt, juxta Homericum Odyss. τ. 288. Ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ᾽ αὐτὸν ἀποσπένδων. Cùm autem statim postea occurrat συνθήκαν ταύταν ΕΝΟΙΝΟΝ, legerim potiùs ΕΝΟΡΚΟΝ, aut, ut sequentia meliùs cohæreant, ΕΣ ΛΙΘΟΝ.

TAN

ΤΑΝ ΑΓΟΥΣΑΝ ΕΠΙ ΑΚΙΜΙΝ ΚΑΙ ΕΣ ΙΑΛΚΕΤΑΣ ΕΠΙ ΤΩΣ ΚΩΡΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΝ ΚΟΛΟΝΑ ΔΩΡΙΣΙ ΚΗΣ ΤΑ ΝΗΥΜΝΗ ΤΑΛΛΑ ΚΗΣ ΣΩΡΟΣΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΚΗΠΙ ΤΑΝ ΛΙΜΝΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝΔΗΡΑΔΑ ΚΗΣ ΤΟΝ ΑΡΚΕΔΡΟΕΝΤΑ ΚΗΠΙ ΔΙΟΣ ΑΚΡΟΝ ΚΗΠΙ ΔΩΡΗΙΑΝ ΚΗΣ ΚΥΡΤΟΡΑΞΟΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΒΑΘΜΟΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΠΙΝΟΕΝΤΑ ΚΗΣ ΤΑΝ ΣΥΝΟΝΙΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΑΡΑΚΑ ΚΗΣ ΧΑΜΒΡΙΤΡΑΣΟΝ ΑΝΑ ΩΡΡΕΙ ΕΣ ΤΩΣ ΠΡΙΝΟΕΣΣΑΣ ΚΗΣ ΤΑΝ ΔΗΤΑΛΛΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΜΠΕΤΙΞΑΙ ΑΙ ΣΤΕΦΑΝΑΙ ΚΗΣ ΔΑΝΙΠΑΣΟΝ ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΝ ΑΙΓΥΡΟΝ ΑΙ ΑΙ ΣΤΕΦΑΝΑΙ ΚΗΣ ΔΑΝΙΠΑΣΟΝ ΕΣ ΠΑΜΦΥΡΙΑΣΟΝ ΕΣ ΤΑΝ ΛΙΜΝΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΤΑΝ ΔΑΜΟΣΙΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΕΠΑΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΡΑΧΙΝ ΕΣ ΣΥΑΦΝΑΣ ΤΑΣ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΟΤΑΜΟΝ ΕΣ ΚΟΡΔΩΙΛΑΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΡΑΧΙΝ ΕΣ ΛΑΓΙΝΑΠΥΤΟΝ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ ΚΗΣ ΚΑΛΛΙΟΡΑΣΟΝ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ ΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΑΠΥΤΟΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ ΚΑΝΤΙΟΝ ΡΟΟΝ ΕΙΙΙ ΤΟ ΣΤΙΩΤΙΟΝ ΚΑΙ ΤΩΔΕ ΑΝ ΡΑΧΙΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΑΧΑΜΑΝΤΑ

ΟΡΟΙ ΛΑΤΙΩΝ ΠΟΤΙ ΟΛΟΝΤΙΩΣ. *LATIORUM OLONTIOS versus FINES.*

ΑΠΟ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΕΣ ΠΛΥΜΟΝ ΑΝ ΡΑΧΙΝ ΕΠΙ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΩΣ ΤΩΔΕ ΡΕΩΘΗΝΩ ΤΩ ΤΕΜΕΝΕΟΣ ΟΙ ΟΡΟΙ ΦΙ ΕΣ ΤΑΝ ΔΩΡΕΑΝ ... ΕΧΟΝΤΕΣ ΚΗΣ ΤΑΝ ΑΙΡΕΠΩ ΚΗΣ ΤΑΝ ΠΡΥΜΝΙΤΙΣΣΑΝ ΚΗΠΙ ΤΗΣ ΚΑΛΟΛΑΚΚΗΣ ΤΑΝ ΠΕΡΙΒΑΣΙΝ ΚΗΣ ΑΡΧΕΛΑΡΚΑΝ ΕΣ ΤΑΝ ΔΗΡΑΔΑ ΕΠ ΑΡΤΙΩΝ ΠΡΙΝΩΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΑΧΑΜΑΝΤΑ.

Ὀμῶσαι τὼς Λατίως τοῖς Ὀλοντίοις καὶ τὼς Ὀλοντίως τοῖς Λατίοις τὸν ὑπογεγραμμένον ὅρκον.

Præstanto Latii Olontiis, & Olontii vicissim Latiis juramentum infra scriptum.

ΟΡΚΟΣ ΛΑΤΙΩΝ.

Ὀμνέω τὰν Ἑστίαν καὶ τὸν Ζῆνα τὸν Κρηταγενέα καὶ τὰν Ἥραν καὶ τὸν Ζῆνα τὸν Ταλλαῖον καὶ τὸν Ποσειδᾶν καὶ τὰν Ἀμφιτρίταν, καὶ τὰν Λατὼν κ' Ἄρτεμιν καὶ Ἄρεα καὶ τὰν Ἀφροδίταν καὶ τὰν Ἐλευσίναν καὶ τὰν Βριτόμαρτιν καὶ Ἑρμᾶν καὶ Κωρῆτας καὶ Νύμφας. καὶ τὼς ἄλλως Σιὼς πάντας καὶ πάσας. (1) Ἡμάν· Ἐγὼ τοῖς Ὀλοντίοις ἐμμενιῶ ἐν τᾳ φιλίᾳ καὶ συμμαχίᾳ καὶ ἰσοπολιτείᾳ, καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμενιῶ καὶ βοαθησιῶ ἁπλόως καὶ ἀδόλως καὶ κατὰ γᾶν καὶ κατὰ θάλασσαν. Καὶ εἴ τις κα πολεμέων Ὀλοντίοις ἢ ἐφέρπῃ ἐπὶ πόλιν, ἢ ἐπὶ χώραν, ἢ ἐπ' (2) ὠρεῖα, ἢ λιμένας τὼς τῶν Ὀλοντίων, καὶ οὐ προλειψιῶ οὔτε ἐν πολέμῳ οὔτε ἐν εἰρήνᾳ, ἀλλ' ἐμμενιῶ ἐν τοῖς συγκειμένοις ὅρκοις, δίκας τε καὶ πράξεις διδῶσαι καθὼς καὶ συνθεόμεθα, εὐορκέοντι μὲν ἦμεν πολλὰ καὶ ἀγαθά, ἐφορκέοντι δὲ τὰ ἐναντία.

JURAMENTUM LATIORUM.

Juro Vestam, & Jovem in Cretâ genitum, & Junonem, & Jovem Tallæum, & Neptunum, & Amphitriten, & Latonam, & Dianam, & Martem, & Venerem, & Eleusinen, & Britomartin, & Mercurium, & Curetas, & Nymphas, & alios Deos, Deasque omnes: Verè: Ego cum Olontiis in amicitiâ permanebo & in sorte belli, & in communi civitatis jure; juramentis etiam manebo, & auxiliabor sincerè, & absque dolo per terram & per mare. Et siquis hostili more Olontios invaserit per urbem, aut per territorium aut per horrea, aut per portus ad Olontios pertinentes, egoque neque in bello neque in pace deseruerim, sed juramentis mutuò datis manserim, jura quoque & facta secundum conventa præstiterim; tum bene mihi juranti multa quidem & bona provenire, pejeranti autem contraria.

ΟΡΚΟΣ ΟΛΟΝΤΙΩΝ Ο ΑΥΤΟΣ

IDEM ET OLONTIORUM JURAMENTUM.

(1) Ἡμάν, i. e. *Verè*, Græcè ἀληθῶς, ὄντως, πεπιστωμένως. Post invectum autem accentuum Græcanicorum usum vox ημαν à Grammaticis in duo, hoc est ἦ μὰν Ἡ pessimè discerpta est. Est enim adverbium jurandi, ab Hebræo אמן purissimè traductum, quod & juramentorum formulis præfixum originem dedit vocabulo Græco OMNYMI. (2) ὠρεῖα. Supra lin. 7. cum duplici ρ, ἀνὰ ὠῤῥεῖ ἐς. Est igitur vox Dorico-Cretica, unde Latinè *horreum*. Hesychio ὤρια seu ὤρια, φυλακτήρια, quod tamen in serie inter voces ὠρίες & ὠρεῖ, planè ὠρεῖα legendum.

Fœderis inter Latios & Olontios ampliatio.

Ἐπὶ Κόσμων μὲν τῶν σὺν Μαιναίῳ τῷ Χαιρνητάδα μηνὸς ἐτέω Θερμολαίω δεκάτα, ἐν δὲ Ὀλόντι ἐπὶ τῶν σὺν Κρατίνῳ τῷ Ἀριστονύμω μηνὸς (6) Ἡραίω δεκάτα, ἔδοξε Λατίοις καὶ Ὀλοντίοις κοινᾷ βωλευσαμένοις προθέμεν πρὸς τὰν φιλίαν καὶ συμμαχίαν καὶ ἰσοπολιτείαν καὶ πρὸς τἄλλα φιλάνθρωπα τὰ γεγονότα ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ νῦν δόξαντα προσγράψαι πρὸς τὰς προϋπαρχώσας αὐτοῖς στάλας, χρήσιμα ὄντα καὶ συμφέροντα, ὅπως μᾶλλον αὔξηται ἁ φιλία.

Sub Cosmis quidem cum Mænæo Chærnetadæ F. mensis . . . . Θερμολαιω die decimâ, in Olonte autem sub iisdem cum Cratino Aristonymi F. mensis Heræi die decimâ, placuit Latiis & Olontiis in commune consulentibus ampliari amicitiam & consortium belli & commune jus civitatis; & quæcunque inter civitates alia benevola intercessere: Quæque nunc placuerint describere in stelis apud ipsos prius existentibus, utpote utilia & conducibilia, ut magis augeatur amicitia.

Dolendum equidem quod per tot annos quibus sereniſſima Venetûm Reſpublica Cretæ inſulæ imperitavit, tam pauca veterum Cretenſium monumenta Dominam urbem adveherentur. Tanto pluris igitur faciendum, quod in Muſeo nunc exſtat Tarviſiano, autographum marmor Allariticum, olim quidem à Grutero p. DV. ſed & denuò anno 1702 à R. D. Montfauconio, in Diario Italico publicatum. Hoc nos, nequid hic deſit antiquiorum lapidum Cretenſium, coronidis loco nunc apponimus; ſed ex collatis duobus exemplaribus textu aliquantulum correcto, & malè natâ Montfauconii verſione incudi, ut neceſſe erat, redditâ. Præivit decretum Pariorum ad Allariotas Cretæ populos de Aſylo, deque amicitiâ renovandâ miſſum. His ſic reſponſum ab Allariotis: qui quidem Stephano Ἀλλαριάται, dum urbs ipſa Ἀλλαρία, ſed mendosè, ut nunc videmus, appellatur.

Ἀλλαριωτᾶν οἱ Κόσμοι καὶ ἁ πόλις Παρίων τᾷ πόλει καὶ τῷ δάμῳ χαίρεν. Παραγινομένων τῶν πρεσβευτᾶν ποτ' ἁμὲ Φανιός τε καὶ Δόρκω, οὓς ἀπεστείλατε πρεσβεύσοντας περὶ τῶ [ἀ]σύλω ποθ' ἁμὲ, καὶ ἀνανεωσαμένων αὐτῶν ἐν τᾷ πρεσβείᾳ κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ παρ' ὑμῶν τάν τε φιλίαν καὶ τὰν εὔνοιαν τὰν ὑπάρχουσαν ταῖς πόλεσι ποτ' ἀλλάλας διαφυλάττεν· Ἐπὶ Κόσμων τῶν περὶ Φιλόμβροτον τὸν Εὐθυμάχω, ἀγαθᾷ τύχα δεδόχθαι Ἀλλαριωτᾶν τοῖς Κόσμοις καὶ τᾷ πόλει, ἐπαινέσαι μὲν τὸν δᾶμον τῶν Παρίων, ὅτι διαφυλάττει τὰν φιλίαν καὶ τὰν εὔνοιαν πρὸς τὰν πόλιν τὰν ἁμάν· κατὰ ταῦτα δὲ ὑπάρχειν τοῖς Παρίοις τὰν φιλίαν καὶ τὰν εὔνοιαν παρὰ Ἀλλαριωτᾶν, ὅπως φαινώμεθα τὰ ὅμοια τοῖς προαιρουμένοις ἁμὲς συντελόντες. Εἶμεν δὲ Ἀλλαριώταις καὶ Παρίοις ἰσοπολιτείαν, μετέχωσιν τῷ τε Ἀλλαριώτᾳ ἐμ Πάρῳ καὶ (1) θεϊνῶν καὶ ἀνθρωπίνων· ὡσαύτως δὲ καὶ τῷ Παρίῳ ἐν Ἀλλαρίᾳ μετέχωσι καὶ θεϊνῶν καὶ ἀνθρωπίνων. Ἐὰν συνδοκῇ ταῦτα τῷ δάμῳ τῷ Παρίων ἀναγραψάντων αἱ πόλεις ἀμφοτέραι εἰς στά-

Allariotarum Cosmi civitasque Pariorum senatui atque populo salutem. Quandoquidem huc pervenerunt legati ad nos Phanis atque Dorcus, quos misistis de Asylo ad nos mandata delaturos; iique, juxta decretum vestrum, de novo in legatione sunt professi amicitiam eam atque benevolentiam conservare, quæ civitatibus inter se mutuò intercessit: Sub collegis cum Philombroto Euthymachi F. Cosmis, bonâ cum Fortunâ placere Cosmis & civitati Allariotarum, ut laudetur quidem populus Pariorum, eo quòd conservet amicitiam & benevolentiam erga civitatem nostram; eodem autem modo subsistere etiam apud Allariotas, erga Parios amicitiam atque benevolentiam; ut palam simus iis, qui id priores exoptârunt, par officium persolventes. Allariotis autem Pariisque æqualem fore civitatem; Allariotæ scilicet in Paro tum divinorum tum humanorum participanti: Similiter autem & Pario participanti in Allariâ tum divinorum tum humanorum. Hæc si mutuò placent populo Pariorum, describunto ambæ civitates in stelâ

(6) Μηνὸς Ἡραίω, *mense Heræo*, ſeu Junonio, ab Ἥρας, i. e. *Junone*, poſtea Junio, detritis duabus literis, à Romanis dicto, quem tamen priſci Latini, Aricini Præneſtinique, Junonium dixerunt, *Macrob. ſat.* I. 12. & Ovid. Faſt. vi. 61. *Eſt illis menſis Junonius*, &c.

(1) Nequis dubitet de antiquâ voce Θεϊνὸς, ſciat eſſe Æolicum, interpoſito digamma, ΘεϜινος olim ſcriptum, unde emerſit Latinum *divinus*, ut à ΘειϜος, Divus.

λαν λιθίναν, καὶ ἀνθέντων Πάριοι μὲν ἐς τὸ ἱερὸν τᾶς Δάματρος, Ἀλλαριῶται δὲ ἐς τὸ ἱερὸν Ἀπόλλωνος. Ταῦτα δὲ εἶναι ἐφ' ὑγείᾳ καὶ σωτηρίᾳ τᾶν πόλεων ἀμφοτέραν. Ἐὰν δέ τι φαίνηται ὑμὲν προθεῖναι ἢ ἀφέλαι, εὐχαριστῶμες. Ἔρρωσθε.

lapideâ, & reponunto Parii quidem in fano Cereris, Allariotæ autem in fano Apollinis. Eademque ad salutem & incolumitatem ambarum civitatum vertant. Siquid autem vobis aut addere aut demere visum fuerit, pergratum nobis feceritis. Valete.

Habes, benigne Lector, quindecim Cretensium populorum acta. Quæ si creârint fortè sitim eruditis & alia plura ex antiquis fontibus hauriendi; adeunda sunt Politica Aristotelis, sparsa per Polybium historica, Strabonis quoque lib. 10. Geographica, & quæ reliqua sunt Dionis, ubi mutilatus incipit liber 36. Sed & optimè Neotericorum par mirabile, auctor *de Republicâ Cretensium* Ubbo Emmius, & *de Cretâ* Joannes Meursius, cæci itineris comites arcessentur. Iis enim ducibus, per Cretam insulam, uti & per reliquam universam Græciam iter amœnissimè capiendum. Sed valeat tandem Creta, magno mortalibus exemplo in omne ævum futura. Ab initio enim maris imperio potentissima, optimis quoque legibus & institutis gubernata, pertraxit in admirationem sui summos viros Lycurgum & Pythagoram. Postea conversis moribus mentiendo, furando, piraticam faciendo odio per orbem fuit. A Romanis igitur multata est antiquissimâ libertate; & quæ antehac neque Persis neque Græcis servierat, provincia facta elanguit. Itaque sub Cæsaribus, quæ reliquæ erant ex centum urbibus in quandam communitatis speciem coaluere: quod testantur nummi Imperatorii ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ inscripti. Eâ ratione & Titus ΚΡΗΤΩΝ, i. e. *Cretensium* episcopus, non unius alicujus in Cretâ civitatis, ab antiquis nominatus fuit. Titi verò successoribus, Cretæ metropolitis dictis, subditæ fuêre hæ sedes episcopales, in novellâ Imp. Leonis cognomine Philosophi, hoc ordine recensitæ: Γορτύνη, Κνωσσὸς, Ἀρκαδία, Χερρόνησος, Αὐλοπόταμος, Ἄγριος, Λάμπη, Κυδωνία, Ἱερὰ Πέτρα, Σίτεια, Κίσαμος, seculo nono exeunte. Hodie vicatim habitatur sub Turcico jugo insula, neque plus quam tribus urbibus, *Candia*, *Canea*, *Rhetymo*.

Monumenta Attalica.

SUADET operis ratio ut Teiis superiùs traditis succedant diversæ quidem, sed nec inferioris notæ monumenta, quæ Attalica jure appellaveris. Produnt enim originem à Regibus Asiæ Pergamenis; &, quod palmarium est, anno Attali Philadelphi septimo, hoc est ante Christum 152, clarissimo ætatis indicio insigniuntur. Pertinent autem ad Dionysiacos illos, hoc est scenicos artifices, quorum præivit pag. 107. in decreto Ætolorum mentio; quibusque idem tunc honos ab Ætolis qui populo Teiorum habitus. Mox verò jussu ac auctoritate (1) regum Pergamenorum, queis pænè omnis cis Taurum Asia post Antiochum debellatum paruit, in sodalitia legitimè coacti vicina Teo loca insederunt; ibique pro

variis

variis ipſorum cœtibus, varias ſibi indiderant appellationes. Duo ex eo genere fuere Κοινὸν τῶν Ἀτ]αλιςῶν, & Κοινὸν τῆς Ἐχίνȣ Συμμορίας, i. e. *Commune Attaliſtarum*, & *Commune Sodalitii ab Echino dicti*. Damus igitur lapides, alios quidem fractos, alios ſatis integros, luculentum rei, ſi hæc ſuper è Strabone addideris, teſtimonium. " Lebedi (ut teſtatur ille lib. 14.) ſedes erat & domicilium ſynodo " Dionyſiacorum Artificum, qui ſolennes per Ioniam & inde ad " Helleſpontum uſque ludos pretio conducti peragebant. Teos, (à " Lebedo ſtadiis centum viginti diſtans) antea ſedes eorum fuerat. " Sed cum incidiſſet ſeditio, Epheſum confugerunt. Cumque " Attalus eos in Myonneſum traduxiſſet, quæ eſt inter Teon & " Lebedum; miſſis legatis Teii à Romanis petiverunt, ne pro ni" hilo habere velint munitum iri ipſis Myonneſum. Ita illi Le" bedum commigraverunt; Lebediis illos, quanquam tumultuo" ſum, & (ut Straboni aliàs obſervatum) infidum hominum ge" nus, ob (2) incolarum penuriam recipientibus. Fixi igitur ſedibus artifices, opibus quoque & tutelâ regiâ gloriantes, hujuſmodi honores viris de ſe bene meritis detulerunt. Moti autem loco primo lapides, ad conſtruenda ut ferè fit ſepulchra, in cœmeteriis hodie viſuntur prope *Sivérhiſſar* & *Era-ki*; quæ duo ſunt cis Teum & Lebedum, à Smyrnâ iter facientibus, in Iſthmo Erythræo oppida.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΤΤΑΛΙΣΤΩΝ.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΤΩΝ ΑΤΤΑΛΙΣΤΩΝ ΕΠΕΙΔΗ ΟΝΕΟΣ
ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΡΑΤΩΝ ΞΩΤΙΧΟΥ ΕΝ ΤΕΤΩΙ ΞΗΝ
ΠΟΛΛΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΕΠΟΙΕΙΤΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΣ ΕΥΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΙΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΕΚΑΣ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΥΦΕΑΥΤΟΥ ΣΥΝΗΓΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΕΙ
ΜΕΝΩΝ ΤΗΝ ΠΛΕΙΣΤΗΝ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΣΠΟΥ
ΔΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΟΥΘΕΝ ΕΛΛΕΙΠΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΑΜΕΙ
ΝΟΝΑ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΑ ΤΗΙ ΣΥΝΟΔΩΙ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ
ΕΠΟΙΗΣΕΝ ΑΠΟΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΗΝ ΤΕ ΕΚΕΙΝΟΥ
ΑΠΑΝΤΑ ΤΡΟΠΟΝ ΠΡΟΣ ΕΑΥΤΟΥΣ ΕΥΝΟΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΜΕΤ
ΕΡΑΝ ΑΙΡΕΣΙΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΓΩΓΗΝ ΑΞΙΑΝ ΟΥΣΑΝ ΤΗΣ ΕΑΥΤ
ΩΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ [ΟΥΚΟΛ fic] ΔΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΠΙΔΙΔΟΥΣ ΚΑΙ
ΧΟΡΗΓΩΝ ΔΙΕΤΕΛΕΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΤΕ ΤΟΙΣ ΠΡΟΥΠΗΡΓΜΕΝΟ
ΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΠΡΑΣΣΕΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΑΣΣΩΝ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΕΝ ΠΕ
ΡΓΑΜΩΙ ΠΡΟΕΝΟΗΘΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΨΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΠΟΛΙΠΩΝ

ΟΝ

ONEΞΑΠΕΣΤΕΙΛΕΝ ΗΜΙΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΤΤΑΛΟΣ ΕΠΙΣΗ ΜΟ
ΤΕΡΑΝ ΕΠΟΙΗΣΕΝ ΤΗΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΕΣ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ ΕΥΝΟΙΑ
Ν ΔΙΟΝ ΤΟΤΕ ΑΤΤΑΛΕΙΟΝ ΤΟ ΠΡΟΣ ΤΩΙ ΘΕΑΤΡΩΙ Ο ΚΑΙ
Ξ ΩΝ ΚΑΘΙΕΡΩΚΕΙ ΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΝ
ΟΙΚΙΑΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΩΙ ΒΑΣΙΛΕΙΩΙ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΟΥΣΑΝ ΜΙΚ..
ΡΟΥ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΚΑΘΙΕΡΟΙ ΤΗΙ ΣΥΝΟΔΩΙ ΚΑΙ ΑΡΓΥΡΙΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟΥ ΔΡΑΧΜΑΣ ΜΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣ
ΑΦΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ ΘΥΣΙΑΣ ΤΕ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΥΣ..ΠΟΙΗ
ΜΕΘΑ ΚΑΘΩΣ ΑΥΤΟΣ ΕΝ ΤΗΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΕΚΑΣΤΩΝ
ΔΙΑΤΑΧΕΝ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΑ ΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ
ΠΕΡΙΟΝΤΑ Α ΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ ΥΠΕΡΑΠΑΝΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕ
ΝΩΙ ΥΦ ΕΑΥΤΟΥ ΝΟΜΩΙ ΔΕΔΗΛΩΧΕΝ ΑΝΑΛΙΠΕΝ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑ
ΠΡΟΣ ΕΥΣΧΗΜΟΣΙΝ ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΜΕΝΕΙ ΧΡΗΣΤΗΡΙΑ ΙΚΑΝΑ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΛΥΣΑΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗ
ΓΙΑΣ ΤΟΥΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΣ ΙΝΑ ΟΥΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΤΤΑ
ΛΙΣΤΩΝ ΑΞΙΑΣ ΦΑΙΝΗΤΑΙ ΤΟΙΣ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ ΑΠΟΝΕΜΟΥΣΑ
ΧΑΡΙΤΑΣ ΔΕΔΟΧΘΑΙ ΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΚΥΡΩΣΑΙ ΜΕΝ ΤΟΝ
ΙΕΡΟΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΝ ΑΠΟΛΕΛΕΙΜΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΚΡΑΤΩΝΟΣ ΣΥΝ..
:........Ε ΕΠΩΝΥΜΟΥΣ ΗΜΕΡΑΣ ΚΡΑΤΩΝΟΣ ΤΕ ΚΑΙ * * * *

Psephisma Attalistarum.

Γνώμη τοῦ Κοινοῦ τῶν Ἀτταλιςῶν. Ἐπειδὴ ὁ νέος τοῦ Συνόδου Κράτων Ζωτίχου ἔν τε τῷ ζῆν πολλὰς καὶ μεγάλας ἀποδείξεις ἐποιεῖτο τῆς πρὸς τοὺς Ἀτταλίςας εὐνοίας, καὶ κατ' ἰδίαν ὑπὲρ ἑκάςου καὶ κατὰ κοινὸν τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ συνηγμένων καὶ κειμένων, τὴν πλείςην ποιούμενος πρόνοιαν, σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας οὐθὲν ἐλλείπων, καὶ πολλὰ ἀμείνονα καὶ φιλάνθρωπα (3) τῇ συνόδῳ παρὰ τῶν βασιλέων ἐποίησεν, ἀποδεχομένων αὐτῶν τήν τε ἐκείνου ἅπαντα τρόπον πρὸς ἑαυτοὺς εὔνοι-

Decretum communitatis Attalistarum. Quandoquidem synodi juvenis Crato Zotichi F. & dum viveret multa & magna indicia fecerit suæ erga Attalistas benevolentiæ, tum privatim respectu singulorum, tum communiter respectu omnium sub ipso aggregatorum & positorum, plurimâ usus providentiâ; curæ atque studii nihil omnino prætermittens; multa etiam commoda & beneficia synodo à regibus obtinuit; gratiosè ipsis accipientibus omni-

αν

αν καὶ τὴν ἡμετέραν αἵρεσίν τε καὶ συναγωγὴν ἀξίαν οὖσαν τῆς ἑαυτῶν ἐπωνυμίας· [οὐκ ἀλλὰ] δὲ καὶ τῶν ἰδίων ἐπιδιδοὺς καὶ χορηγῶν διετέλει· βουλόμενός τε τοῖς προυπηργμένοις ἀκόλουθα πράσσειν, καὶ μεταλλάσσων τὸν βίον ἐν Περγάμῳ προενοήθη τῆς συνόδου, καὶ γράψας ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀτταλιστάς, καὶ νόμον ἱερὸν ἀπολιπών, ὃν ἐξαπέστειλεν ἡμῖν βασιλεὺς Ἄτταλος, ἐπισημοτέραν ἐποίησεν τὴν ὑπάρχουσαν εἰς τὴν σύνοδον εὔνοιαν, δι' ὃν τό τε Ἀτταλεῖον τὸ πρὸς τῷ θεάτρῳ, ὃ καὶ ζῶν καθιερώκει, τοῖς Ἀτταλισταῖς ἀνατίθησιν, καὶ τὴν (4) συνοικίαν τὴν πρὸς τῷ βασιλείῳ τὴν πρότερον οὖσαν Μικ..ρου· ἀνατίθησιν δὲ καὶ καθιεροῖ τῇ συνόδῳ καὶ ἀργυρίου Ἀλεξανδρείου δραχμὰς μυρίας καὶ πεντακοσίας, ἀφ' ὧν, ἐκ τῆς προσόδου, θυσίας τε καὶ συνόδους πεποιήμεθα, καθὼς αὐτὸς ἐν τῇ νομοθεσίᾳ περὶ ἑκάστων διάταχεν· ἀνατίθησιν δὲ καὶ σώματα τοῖς Ἀτταλισταῖς τὰ (5) περιόντα, ἃ κατὰ μέρος ὑπὲρ ἁπάντων ἐν τῷ καθιερωμένῳ ὑφ' ἑαυτοῦ νόμῳ δεδήλωχεν· ἀνάλιπεν δὲ καὶ τὰ πρὸς εὐσχήμοσιν ἐν τῷ τεμένει χρηστήρια ἱκανά, παραλῦσαι βουλόμενος καὶ τῆς εἰς ταῦτα δαπάνης καὶ χορη-

modam illius erga te benevolentiam, & sectam & collegium nostrum; dignumque illud habentibus quod ab ipsis cognominetur; neque minus etiam ex propriis elargiendo & erogando perstitit; cupiensque his inceptis congruenter agere, & è vitâ Pergami excedens providè synodum respexit; scriptâque ad Attalistas epistolâ, & relictâ sacrâ lege quam transmisit nobis rex Attalus, insigniorem eam reddidit quam ergà synodum habuit benevolentiam; quâ ex lege & Attalêum prope theatrum, quod & vivus ipse consecraverat, Attalistis dedicat, nec non & contubernium prope regiam, quod priùs Mic..ri fuit; dedicat autem consecratque synodo argenti etiam Alexandrini drachmas decies mille & quingentas; quarum ex proventu & sacrificia & conventus fecimus, prout ipse in ferendâ lege de singulis constituit; porrò servorum capita quædam peculiaria Attalistis dedicat; quæ omnia in sacratâ ab ipso lege sigillatim indigitavit; in delubro etiam, ultra ea quæ ornamento erant, non pauca reliquit utensilia; cupiens scilicet hujus quoque impensæ &

γίας τὰς Ἀτταλίςας· Ἵνα οὖν καὶ ἡ σύνοδος τῶν Ἀτταλιςῶν ἀξίας φαίνηται τοῖς εὐεργέταις ἀπονέμουσα χάριτας, δεδόχθαι τοῖς Ἀτταλίςαις κυρῶσαι μὲν τὸν ἱερὸν νόμον τὸν ἀπολελειμμένον ὑπὸ Κράτωνος, συν[τηρεῖσθαι δὲ] ἐπωνύμους ἡμέρας Κράτωνός τε καὶ . . .

*erogationis immunes reddere Attalistas: Ut igitur Attalistarum synodus palam sit benefactoribus grates dignas rependens; Placere Attalistis firmam ratamque habere sacram legem relictam à Cratone; diesque (observandos) cognomines Cratonis, & * * **

Cætera hìc confracto lapide desiderantur. Sed idem & à tergo scriptus imperfectam quandam χρηςηρίων, ut superiùs vocantur, hoc est utensilium, & instrumenti Attalistici rationem exhibet; sive ea à Cratone legata fuerant, sive aliò ad Attalistas pertinentia.

ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣΩΣΤΕΥΠΑΡΧΕΙΝΑΥΤΟΙΣΚΑΙΤΑΣΤΡΩΜ
ΑΤΑΚΑΙΤΑΣ . . . .
ΕΝΝΕΑΨΙΛΑΣ . . . . ΚΑΙΤΙΝΑΤΙΜΙΑΟΝΤΑ
ΤΡΑΠΕΞΑΣΔΥΟΤΡΙΠΟΔΙΑΔΥΟ NANON (sic) ΔΙΜΕΤΡΗΤΟΝ
ΧΑΛΚΙΟΝΤΕΤΡΑΧΟΙΑΙΟΝΚΑΙΑΜΒΙΚΟΝΛΕΚΑΝΗΝΕΣΠΟ
ΤΗΡΙΑΚΑΙΑΛΛΗΝΠΟΔΟΝΙΠΤΗΡΑΛΥΧΝΙΑΝΧΑΛΚΗΝΣΑΛ
ΠΙΓΓΩΤΗΝΛΥΧΝΟΝΧΑΛΚΟΥΝΔΙΜΥΞΟΝΔΙΦΡΟΝΕΒΕΝΙΝ
ΟΝΑΣΠΙΔΑΚΑΙΔΟΡΥ

. . . . . Ἀτταλίςαις. ὥςε ὑπάρχειν αὐτοῖς καὶ τὰ ςρώματα καὶ τὰς . . . . . . καί τινα τίμια ὄντα, τραπέζας δύο, τριπόδια δύο, (6) [κάδον] διμέτρητον, χαλκίον τετραχοιαῖον, καὶ ἄμβικον, λεκάνην ἐς ποτήρια, καὶ ἄλλην ποδονιπτῆρα, λυχνίαν χαλκῆν σαλπιγγώτην, λυχνὸν χαλκοῦν δίμυξον, δίφρον ἐβένινον, ἀσπίδα καὶ δόρυ.

. . . . . Attalistis: unde & superesse ipsis & lectulos, & . . . . & quædam pretii non contemnendi; mensas binas, tripodia bina, cadum *mensurâ duplici, vas æreum capacitate quatuor congiorum, & calicem, pelvem ad pocula, aliamque ad abluendos pedes, candelabrum æreum formâ buccinæ ansatum, lychnum æreum duo ellychnia habentem, sellam ebeno factam, clypeum & hastam.*

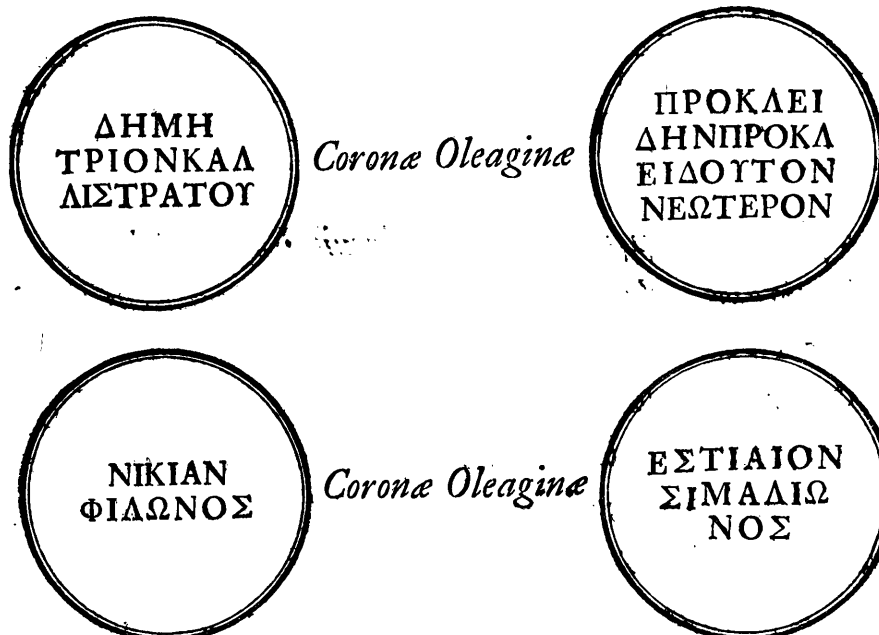
Psephisma

Psephisma Sodalitii ab Echino dicti.

ΕΠΙΠΡΥΤΑΝΕΩΣΣΜΕΙΝΩΝΟΣ
ΤΟΚΟΙΝΟΝΤΗΣΕΧΙΝΟΥΣΥΜΜΟΡΙΑΣ
ΕΤΙΘΗΣΕΝ

Ἐπὶ Πρυτανέως Σμείνωνος τὸ Κοινὸν τῆς Ἐχίνου συμμορίας ἐτίθησεν.

Sub Prytane Smeinone commune sodalitii ab Echino dicti posuit.

ΕΔΟΞΕΝΤΗΙΕΧΙΝΟΥΣΥΜΜΟΡΙΑΙΕΠΕΙΔΗΔΗΜΗΤΡΙ
ΟΣΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥΠΡΟΚΛΕΙΔΗΣΠΡΟΚΛΕΙΔΟΥΤΟΝΕ
ΩΤΕΡΟΣΝΙΚΙΑΣΦΙΛΩΝΟΣΕΣΤΙΑΙΟΣΣΙΜΑΛΙΩΝΟΣΠΡΟ
ΤΕΡΟΝΤΕΤΗΝΑΥΤΩΝΣΠΟΥΔΗΝΕΝΔΕΙΚΝΥΜΕΝΟΙΕΙΣΤΗΝ
ΣΥΜΜΟΡΙΑΝΔΙΕΤΕΛΟΥΝΑΠΟΔΕΙΚΝΥΝΤΕΣΤΕΠΡΟΣ
ΤΑΤΑΙΚΑΙΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΚΑΤΑΚΟΛΟΥΘΕΙΝΤΗΙΕΑΥΤ
ΩΝΠΡΟΘΕΣΕΙΤΑΣΤΕΝΟΜΙΞΑΜΕΝΑΣ
ΠΑΤΡΙΟΥΣΘΥΣΙΑΣΣΥΝΕΤΕΛΕΣΑΝΤΟΙΣ
ΘΕΟΙΣΚΑΙΤΟΙΣΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ
ΚΑΛΩΣΚΑΙΕΠΙΦΑΝΩΣΣΥΝΕΙΣΔΕΞΑΝΤΟΤΕΚΑΙΤΗΝΣΥΜΜ
ΟΡΙΑΝΦΙΛΟ
ΤΙΜΩΣΚΑΙΕΚΤΕΝΩΣΕΙΣΕΝΕΓΚΑΜΕΝΟΙΤΗΝΕΙΣΤΑΥΤΑΔΑΠΑΝΗΝ
ΠΑΣΑΝΕΚΤΟΥΙΔΙΟΥΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΕΝΑΠΑΣΙΤΟΥΤΟΙΣΑΔΑΠΑΝΟΝ
ΤΗΝΣΥΜΜΟΡΙΑΝΚΑΘΙΣΤΑΝΕΙΝΟΠΩΣΟΥΝΚΑΙΤΟΚΟΙΝΟΝΤΗΣΣΥ
ΜΜΟΡΙΑΣΕΥΧΑΡΙΣΤΩΣΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟΝΦΑΙΝΗΤΑΙΤΟΙΣ
ΚΑΛΟΙΣΚΑΙΑΓΑΘΟΙΣ
ΤΩΝΑΝΔΡΩΝΔΕΔΟΧΘΑΙΤΗΙΕΧΙΝΟΥΣΥΜΜΟΡΙΑΙΕΠΑΙΝΕΣ
ΑΙΔΗΜΗ
ΤΡΙΟΝΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥΠΡΟΚΛΕΙΔΗΝΠΡΟΚΛΕΙΔΟΥΤΟΝΝΕΩΤΕΡΟΝ

ΝΙΚΙΑΝΦΙΛΩΝΟΣΕΣΤΙΑΙΟΝΣΙΜΑΛΙΩΝΟΣΚΑΙΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙΕΚΑΣ
ΤΟΝΑΥΤΩΝΣΤΕΦΑΝΩΙΘΑΛΛΟΥΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ
ΤΗΣΕΙΣ
ΤΗΝΣΥΜΜΟΡΙΑΝΑΝΑΓΓΕΛΛΕΣΘΑΙΔΕΤΟΝΣΤΕΦΑΝΟΝΚΑ
ΘΕΚΑΣΤΟΝ
ΕΤΟΣΜΕΤΑΤΑΣΣΠΟΝΔΑΣΟΤΑΝΗ...ΩΔΟΧΗΓΙΝΗΤΑΙΤΗΣΔΕΑΝΑΓ
ΓΕΛΛΙΑΣΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙΤΟΥΣΚΑΘΕΚΑΣΤΟΝΕΤΟΣΓΕΝΟΜΕ
ΝΟΥΣ
ΠΡΟΣΤΑΤΑΣΑΝΑΓΡΑΨΑΙΔΕΤΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΔΕΚΑΙΤΟΥΣΣΤΕ
ΦΑΝΟΥΣΕΙΣΣΤΗΛΗΝΛΙΘΙΝΗΝΚΑΙΣΤΗΣΑΙΠΑΡΑΤΟΝΒΩ
ΜΟΝΤΗΣΣΥΜ
ΜΟΡΙΑΣΟΠΩΣΔΕΣΥΝΤΕΛΕΣΘΗΤΑΕΨΗΦΙΣΜΕΝΑΑΠΟΔΕΙΞΑΙΑΝ
ΔΡΑΣΟΙΤΙΝΕΣΤΗΝΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝΑΥΤΩΝΠΟΙΗΣΟΝΤΑΙΑΠΕΔΕ
ΧΘΗΣΑΝΠΡΟΚΛΕΙΔΗΣΠΡΟΚΛΕΙΔΟΥΟΝΕΩΤΕΡΟΣΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ

Ἔδοξεν τῇ Ἐχίνου συμμορίᾳ. Ἐπειδὴ Δημήτριος Καλλιστράτου, Προκλείδης Προκλείδου ὁ νεώτερος, Νικίας Φίλωνος, Ἑστιαῖος Σιμαλίωνος πρότερόν τε τὴν αὐτῶν σπουδὴν ἐνδεικνύμενοι εἰς τὴν συμμορίαν, διετέλουν ἀποδεικνύντές τε προστάται, καὶ βουλόμενοι κατακολουθεῖν τῇ ἑαυτῶν προθέσει τάς τε νομιζομένας πατρίους θυσίας συνετέλεσαν τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς εὐεργέταις καλῶς καὶ ἐπιφανῶς, συνεισδέξαντό τε καὶ τὴν συμμορίαν φιλοτίμως καὶ ἐκτενῶς, εἰσενεγκάμενοι τὴν εἰς ταῦτα δαπάνην πᾶσαν ἐκ τοῦ ἰδίου, βουλόμενοι ἐν ἅπασι τούτοις ἀδάπανον τὴν συμμορίαν καθιστάνειν· Ὅπως οὖν καὶ τὸ κοινὸν τῆς συμμορίας εὐχαρίστως προσφερόμενον φαίνηται τοῖς καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν· Δεδόχθαι τῇ Ἐχίνου συμμορίᾳ ἐπαι-

Placuit Echini ſodalitio. Quandoquidem Demetrius F. Calliſtrati, Proclides junior F. Proclidis, Nicias F. Philonis, Heſtiæus F. Simalionis jam olim ſuum erga ſodalitium affectum teſtati, eundem Præſides quoque facti demonſtrare non deſtiterunt, at cupientes ipſorum propoſito adhærere, legitima & patria ſacra pulchrè ſplendidéque diis & benefactoribus perfecerunt, intentoque animi ſtudio ſodalitium epulo exceperunt, omnem ad id ſumptum ex proprio conferentes, cupientes in his omnibus immune ab omni ſumptu ſodalitium præſtare: Ut igitur commune ſodalitii erga probos bonoſque viros gratum ſe commonſtret, Placere Echini ſodalitio laudare Demetrium F. Calliſtrati, Pro-

ἐπαινέσαι Δημήτριον Καλλιστράτου, Προκλείδην Προκλείδου τὸν νεώτερον, Νικίαν Φίλωνος, Ἑστιαῖον Σιμαλίωνος, καὶ στεφανῶσαι ἕκαστον αὐτῶν στεφάνῳ θαλλοῦ, ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ φιλοδοξίας τῆς εἰς τὴν συμμορίαν· Ἀναγγέλλεσθαι δὲ τὸν στέφανον καθ' ἕκαστον ἔτος μετὰ τὰς σπονδὰς ὅταν ἡ κρεωδόχη γίνηται· Τῆς δὲ ἀναγγελίας ἐπιμελεῖσθαι τοὺς καθ' ἕκαστον ἔτος γινομένους προστάτας. Ἀναγράψαι δὲ τὸ ψήφισμα τόδε καὶ τοὺς στεφάνους εἰς στήλην λιθίνην, καὶ στῆσαι παρὰ τὸν βωμὸν τῆς συμμορίας. Ὅπως δὲ συντελεσθῇ τὰ ἐψηφισμένα, ἀποδεῖξαι ἄνδρας οἵτινες τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν ποιήσονται. Ἀπεδέχθησαν Προκλείδης Προκλείδου ὁ νεώτερος Δημήτριος Καλλιστράτου.

clidem juniorem F. Proclidis, Niciam F. Philonis, Hestiæum F. Simalionis, & unumquemque eorum coronâ oleaginâ coronari, virtutis ergô & generositatis erga sodalitium præstitæ. Coronam autem singulis annis annuntiatum iri post facta libamina, quo tempore datur visceratio. Annuntiationem autem iis curæ fore, qui quotannis constituentur præsides. Insculpant autem hoc psephisma & coronas ipsas in lapidea stelâ, ponantque juxta aram sodalitii. Ut autem hæc decreta perficiantur, designentur viri qui curam ipsorum gerent. Designati fuêre Proclides junior F. Proclidis & Demetrius F. Callistrati.

Cratonis ad Attalistas Epistola.

PRTER cæteras Cratonis laudes & illud etiam in psephismate gratè recolunt Attalistæ, quòd Pergami, quum esset morti proximus, Epistolam ad ipsos dederat. Ea igitur non indigna visa est quæ posteritati, incisa lapidi, traderetur. Sed invidia temporis & fortunæ de totâ nihil reliquum fecit præter imperfectos quatuor ab initio versiculos: in quibus aliqua tamen legere curiosa, plura datur intelligere. Signatur enim annus Attali in Ioniâ jam regnantis, idque assumpto, quod Historiæ concinit, cognomine Philadelphi. Porrò subindicatur fratris ejus Eumenis tantopere adamati consecratio, ob paternum in tres fratres & in subditos animum, inter divos relati. Ejus igitur sacerdos Eponymus anni fuit, unà

cum sacerdote artificum. Artifices enim in hoc Fragmento disertim appellantur; nequis fortè dubitaret quinam ii fuerint, de quibus hic agitur, Attalistæ.

.....ΥΟΝΤΟΣΑΤΤΑΛΟΥΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥΕΤΟΥΣΕΒΔΟΜ....
....ΥΣΤΡΟΥΕΠΙΔΕΙΕΡΕΩΣΤΩΝΤΕΧΝΙΤΩΝΚΡΑΤΙΝ....
..ΟΘΕΤΟΥΚΑΙΙΕΡΕΩΣΘΕΟΥΕΥΜΕΝΟΥΑΡΙΣΤΑΙΟΥΚΡΑΤΩ..
...ΥΤΟΙΣΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣΤΟΙΣΥΦΕΑΥΤΟΥΣΥΝΗΓΜΕ.....

Βασιλε]ύοντος Ἀττάλου (7) Φιλαδέλφου, ἔτους ἑβδόμ[ου, μηνὸς Δ]ύστρου, ἐπὶ δὲ (8) ἱερέως τῶν τεχνιτῶν Κρατίν[ου, καὶ ἀγων]οθέτου καὶ ἱερέως (9) Θεοῦ Εὐμένους Ἀρισταίου, Κράτων Ζωτίχου τοῖς Ἀτταλισταῖς ὑφ' ἑαυτοῦ συνηγμέ[νοις καὶ κειμένοις χαίρειν].

Regnante Attalo Philadelpho, anno septimo, mense Dystro, sub sacerdote autem artificum Cratino, agonotheta etiam & sacerdote Dei Eumenis Aristæo, Crato F. Zotichi Attalistis sub ipso aggregatis & positis salutem.

Decretum honorarium anno Attali II. *primo, ante Christum* 158.

AB Ionicâ novâ Attali ditione ad veterem Pergamenam tendimus, invitati illuc à non dissimili ejusdem Attali memoriâ, sed anno regni primo, quo necdum Philadelphi sibi titulum adsciverat. Extat ea in marmore juxta aquæ fontem, prope oppidum hodiernum *Kirk-agatch*, novem à Thyatiris milliaribus, quâ Pergamum itur viâ. Neque dubium est quin fuisse veterum Nacrasitarum, populi intra Lydiæ fines regibus Pergamenis subditi: quorumque in vicino pago *Bok-hair* epistylium legitur sic inscriptum, Η. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΝΑΚΡΑΣΕΙΤΩΝ. ΒΟΥΛΗ. ΚΑΙ. Ο. ΔΗΜΟΣ. i. e. *Nacrasitarum, Macedonia oriundorum, Senatus Populusque.* His igitur, si ex loco reperti lapidis aliisque rectè conjecturavimus, sequentia non incongruè tribuenda.

ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΤΤΑΛΟΥΠΡΩΤΟΥ
ΕΤΟΥΣΜΗΝΟΣΥΠΕΡΒΕΡΕΤΑΙΟΥΤΕΣΣΑ
ΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗΙΕΠΕΙΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣΜΕΛΕΑ
ΓΡΟΥΕΠΙΣΤΑΤΗΣΠΡΟΧΕΙΡΙΣΘΕΙΣΕΝΤΩΙ
ΤΗΣΠΑΝΗΓΥΡΕΩΣΧΡΟΝΩΙΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ
ΤΩΝΑΧΘΕΝΤΩΝΒΑΣΙΛΕΙΩΝΚΑΙΕΥΕΡΓΕΤΗΣ
ΩΝΟΦΙΛΑΓΑΘΟΣΕΝΕΜΠΑΣΙΝΕΚΔΕΞΑΜΕΝΟΣ

ΤΑΣΤΕΠΑΡΟΥΣΑΣΘΕΩΡΙΑΣΠΡΑΤΤΟΝΤΑΣΚΑΙ
ΤΟΥΣΠΑΡΕΠΙΔΗΜΟΥΝΤΑΣΞΕΝΟΥΣΚΑΙΠΡΟΤΕ
ΡΟΝΔΕΣΤΡΑΤΗΓΟΣΤΗΣΠΟΛΕΩΣΚΑΤΑΣΤΑΘΕΙΣ
ΑΝΕΣΤΡΑΦΗΚΑΤΑΤΟΔΕΟΝΕΠΗΓΓΕΛΤΑΙΔΕΚΑΙΝΥΝ
ΑΝΑΘΗΣΕΙΝΦΙΑΛΑΣΔΥΟΕΚΑΤΕΡΑΝΑΠΟΔΡΑΧΜΩΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΩΝΕΚΑΤΟΝΕΔ....ΕΠΑΙΝΕΣΑΙΤΕΑΥ
ΤΟΝΚΑΙΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙΧΡΥΣΩΙΣΤΕΦΑΝΩΙΕΙΝΑΙΔΕΑΥ
ΤΩΙΚΑΙΣΙΤΗΣΙΝΕΜΠΡΥΤΑΝΗ... ΠΡΟΣΦΕΡΕΣΘΑΙΔΕ
ΚΑΙΛΙΒΑΝΩΤΟΝΚΑΙΤΑΔΕΔΟΓΜΕΝΑΑΝΑΓΡΑΨΑΙΕΙΣ
ΣΤΗΛΗΝΛΕΥΚΟΥΛΙΘΟΥΚΑΙΑΝΑΘΕΙΝΑΙΕΝΤΗΙ
ΣΤΟΑΙΠΡΟΤΟΥΑΡΧΕΙΟΥΤΑΔΕΕΣΟΜΕΝΑΑΝΑΛΩ
ΜΑΤΑΕΙΣΤΕΤΟΝΣΤΕΦΑΝΟΝΚΑΙ... ΕΙΣΤΗΝ
ΣΤΗΛΗΝΠΑΡΕΞΕΙΝΤΟΝΤΗΣΠΟΛΕΩΣΤΑΜΙΑΝ *

Βασιλεύοντος Ἀττάλου, πρώτου ἔτους, μηνὸς Ὑπερβερεταίου τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. Ἐπεὶ Ἀπολλώνιος Μελεάγρου ἐπιστάτης προχειρισθεὶς, ἐν τῷ τῆς Πανηγύρεως χρόνῳ ἀγωνοθέτης τῶν ἀχθέντων βασιλείων, καὶ εὐεργέτης ὢν ὁ φιλάγαθος ἐν ἔμπασιν, ἐκδεξάμενος τάς τε παρούσας θεωρείας πράττοντας, καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους, καὶ πρότερον δὲ στρατηγὸς τῆς πόλεως κατασταθεὶς (10) ἀνεστράφη κατὰ τὸ δέον, ἐπήγγελται δὲ καὶ νῦν ἀναθήσειν φιάλας δύο, ἑκατέραν ἀπὸ δραχμῶν Ἀλεξανδρείων ἑκατόν· Ἔδοξεν ἐπαινέσαι τε αὐτὸν, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ σίτησιν ἐμ Πρυτανείῳ, προσφέρεσθαι δὲ καὶ λιβανωτὸν, καὶ τὰ δεδογμένα ἀναγράψαι εἰς στήλην λευκοῦ λίθου, καὶ ἀναθεῖναι ἐν τῇ στοᾷ πρὸ τοῦ ἀρχείου. Τὰ δὲ ἐσόμενα ἀναλώματα

Regnante Attalo, anno primo, mensis Hyperberetæi die decimâ quartâ. Quandoquidem Apollonius F. Meleagri Epistates declaratus, Agonotheta certaminum quæ panegyris tempore acta fuere Attaleorum; & propensus in omnibus benefactor, hospitio excipiens tum præsentium editores spectaculorum, tum peregrè accedentes hospites, & antea quidem civitatis Prætor constitutus secundum officium se benegessit, nunc autem promisit dedicaturum se phialas binas, alterutram drachmarum constantem Alexandrinarum centum: Placuit & laudare ipsum, & coronâ eum aureâ coronare; præbendum autem ipsi in Prytaneo victum, thus etiam offerendum; & hæc placita in stela lapidea candida conscribere, & in porticu ante curiam ponere.

εἰς

εἴς τε τὸν ςέφανον, καὶ εἰς τὴν ςήλην, παρέξειν τὸν τῆς πόλεως ταμίαν.

Qui vero faciendi fuerint & in coronam & in stelam sumptus, præbiturum eos ærarii præfectum.

Ad Monumenta Attalica Notæ.

(1) *Regum Pergamenorum, queîs pœnè omnis cis Taurum Asia post Antiochum debellatum paruit.* Hinc Teos & Lebedos reges habuere Eumenem, Attalosque Eumenis successores, ex decreto Senatûs Romani, apud Polybium, *Legat.* 24. τῶν ἐπιτάδε τῆς Ταύρου κατοικούντων, ὅσοι μὲν ὑπ' Ἀντίοχον ἐτάττοντο, τούτους Εὐμένει δοθῆναι, i. e. *populos cis Taurum habitantes, qui quidem Antiocho paruerant, eos Eumeni dari.* Vide & Livii lib. 38. cap. 39. Has igitur, & his vicinas urbes, Attalicarum nomine Bullatio suo innuit Horatius, Ep. i. xi.

An venit in mentem Attalicis ex urbibus una?
An Lebedum laudas? —— ——.

(2) *Ob incolarum Lebedi penuriam*; ut postea ævo Horatiano.

Scis Lebedus quàm sit Gabiis desertior atque
Fidenis vicus. —— —— ——

(3) φιλάνθρωπα τῇ συνόδῳ παρὰ τῶν βασιλέων, i. e. *beneficia synodo à regibus obtenta. Regum* pluraliter dixere, quia, præter Attalum tunc regnantem, regio quoque nomine & diademate, in aulâ Pergamenâ unà degebat & nepos Attalus, Eumenis filius, qui postea Philometoris titulo regnavit; hæredemque dixit Populum Romanum. Eodem quoque sensu & intuitu Scymnus Chius perieg. versu 16. τοῖς ἐν Περγάμῳ βασιλεῦσι dixit.

(4) συνοικίαν τὴν πρὸς τῷ βασιλείῳ, i. e. *contubernium prope regiam.* Lebedi fuisse contubernium Attalistarum superiùs docetur à Strabone. Cùm vero idem propè βασίλειον seu palatium fuerit, facit hoc ut credamus delectatum Ionicâ amœnitate Attalum aulam illic aliquando sedemque regiam habuisse. Unde & facilius explicatum dabitur quod jam adduximus Horatianum —— *Attalicis ex urbibus una.* Quin immò credibile est hanc ipsam regiam Romano alicui ex sortis Attalicæ venditione obvenisse.

(5) σώματα . . . τὰ περιόντα, i. e. *servorum personas quasdam,* Latinis dictas peculiares aut peculiosas; proprias nempe & probatas, præque aliis in pretio habitas; eo sensu quo Hellenistis dicuntur λαὸς περιούσιος, περιουσιασμὸς, ex Hebræo סגלה versa. Neque aliâ ratione piorum Christianorum cœtum λαὸν Christi περιούσιον vocavit D. Paulus, *Tit.* ii. 14. περιούσιος enim à περιεῖναι *præstare,* ut ἐπιούσιος in precatione Dominicâ ab ἐπιεῖναι *instare.*

(6) Κάδον διμέτρητον, i. e. *Metretarum duarum cadum,* qui tamen ordinariè est unius. Pro ΝΑΝΟΝ quod mendosè legitur in apographo ferri poterit κάνον *canistrum*; præferrem verò κάδον.

(7) Βασιλεύοντος Ἀττάλου Φιλαδέλφου, i. e. *Regnante Attalo Philadelpho.* Cautè hìc ut in sequente lapide Βασιλεύοντος, non Βασιλέως, dicitur, i. e. *regnante,* non autem *rege,* Attalo. Nam veri & recti amantissimus scriptor Strabo pari modo & βασιλεύσαντα eum dixit, non βασιλέα. Quippe quia Eumenes nonnisi tutorem regni, & filii admodum parvuli, hunc fratrem suum Attalum reliquerat. Reipsa tamen regem egit, unde apud Attalistas nostros, aliosque incautiùs loquutos, interque eos & ipsum alibi Strabonem, prævaluit *Regis* Attali Philadelphi nomen. Benè verò in cognomine Philadelphi, non tantum Straboni sed & Luciano & Scymno Chio lapis noster adstipulatur. Quorum hic de Apollodoro, Chronicorum auctore, hæc habet, *perieg.* v. 45.

Ἐκεῖνα μὲν οὖν κεφάλαια συναθροίσας χρόνων — *Ergo ista capita temporum recolligens*
Εἰς βασιλέως ἀπέθετο Φιλαδέλφου χάριν, i. e. — *Regi Philadelpho gratum munus obtulit.*

Ille

Ille verò *in Macrobiis*, Ἄτταλος ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος τῶν Περγαμηνῶν.. βασιλεύων... δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐξέλιπε τὸν βίον, i. e. *Attalus, cognomine Philadelphus, qui Pergamenorum regem egit, duos & octoginta annos natus excessit è vivis.* Rationem cognominis in tractatu *de Fraterno amore* hanc Plutarchus edidit; quòd, præter amorem Eumeni viventi præstitum, neglectis quos habuerat genitos sibi liberos, Attalo pupillo, Eumenis fratris filio, diadema etiam vivus imposuerit, Regemque eum appellaverit.

(8) Ἀττάλου Φιλαδέλφου ἔτους ἑβδόμου, i. e. *Attali Philadelphi anno septimo.* Anno ante Christum 158. cœpit post Eumenem regnare noster Attalus, mense saltem Hyperberetæo, ut ex sequenti lapide colligitur: unde annus ejus regnantis septimus, hoc lapide signatus, incidit in annum ante Christum 152, eumque mense Dystro saltem dimidium jam currentem.

(9) Ἐπὶ δὲ ἱερέως τῶν τεχνιτῶν Κρατίνου, i. e. *sub sacerdote artificum Cratino.* Suos igitur sibi habuisse sacerdotes hujusmodi artificum collegia tum hic noster lapis tum Gruteriani alii testantur; quorum unum hîc libet allegare: COLLEGIA. FABR. ET. CENT. L. CORNELIO. PROSODICO. VI. VIR.AVG. BRIXIAE. ET.VERON. SACERD. COLLEG. IVVENVM. BRIXIAN. PRIMVM. INSTITVTI. OB. MERITA. EIVS. HONORE. CONTENTVS. IMPENDIVM. REMIS. DATIS. IN. TVT. COLONIS. H-S. N.D. *Grut.* CCCXLVII. 3.

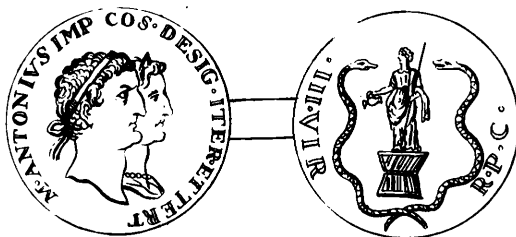
Ἱερέως Θεοῦ Εὐμένου, i. e. *sacerdote Dei Eumenis.* Quanquam hic casus secundus apud alios Εὐμένους efferatur, in Ioniâ tamen receptum est Εὐμένου, ut in præcedente inscriptione Προκλείδης Προκλείδου, & in aliis quas dedimus Milesiis, *pag.* 92, 93. Μενεκράτου, Εὐκράτου. Hoc posito, certum est constare ex hac inscriptione, quod aliàs haud credam innotuisse, Eumenis Regis Pergameni apotheosin; Attalo ejus fratre insanum hunc honorem tum fortasse deferente, cùm Attalo pupillo, ejusdem Eumenis filio, nomen regium & diadema, sibi ipsi Philadelphi titulum imponeret.

(10) ἀνεστράφη καλῶς τὸ δέον, i. e. *bene se gessit*; propriè *bene conversatus est.* Quæ vox observationem hìc meretur, quia hactenus pro S. Scripturæ propriâ nec alibi usitatâ habita est. Patrium igitur fuit Asiaticis, æquè ac DD. Petro & Paulo, ἀναστροφὴν & ἀναστρέφεσθαι hoc sensu dicere: Neque diversum erat quod de Cretensibus & D. Jacobo supra observavimus in Notis ad Monumenta Teia, pag. 127.

Monumentum Aphrodisiense.

PLARASENSES & Aphrodisienses, vicinæ in Cariâ civitates, nescio quo jure, quove fœdere conjunctæ, communia multa beneficia à Dictatore Cæsare & Triumviris, & Senatu Romano consecutæ sunt. Id palàm facit hoc monumentum duabus insigne inscriptionibus; quarum primam doctissimus Sherardus ex Aphrodisiade, hodie *Geyra*, reportavit, A. D. 1705, comite tunc viro optimo, ad meliora nunc transgresso, Antonio Picenini, M.D. Coirensi; alteram verò A. D. 1716, eruditum iter tum simul faciente laudato sæpe & laudando D. Doctore Lisle. Congruit autem in-

ſcriptionibus & celeberrima illa coram ſenatu R. de aſylis diſceptatio. Ibi enim referente Tacito, *Annal.* 3. *c.* 62. Aphrodiſienſes religionem Veneris tuentes *Dictatoris Cæſaris ob vetuſta in parteis merita, & recens Divi Auguſti decretum attulêre.* Et prudenter quidem non niſi Julium & Auguſtum crepabant Aphrodiſienſes, de Antonio altum tum ſilentes. Eo enim everſo, ut inquit Strabo, omnia ejus acta ſunt reſciſſa. At non ita pridem poſt devictos Brutum Caſſiumque, immunitates paſſim vendens civitatibus, legeſque pretio figens & refigens, dominus Aſiæ Antonius ſuſque deque omnia ferebat. Ad eum igitur, ſtatim ac convenerat de ſecundo triumviratu, confugêre Aphrodiſienſes, de conſervandis & de augendis forte juribus ſoliciti; maximè quia acta Julii Cæſaris, quibus hi potiſſimum nitebantur, penes Antonium promenda aut premenda pro ſuo arbitrio ſervabantur. Fœderatis igitur civitatibus, per Solonem earum civem & legatum, ab triumviro hunc in modum eſt reſponſum.

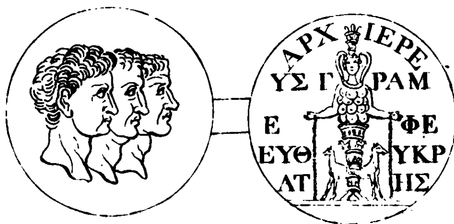
M. Antonii Triumviri Epiſtola ſcripta, ut videtur, anno U.C. 717, ante Chriſtum 34.

[Μ.ΑΝΤΩΝΙΟΣΑΥΤΟΚΡΑΤ	[Μ. Ἀντώνιος αὐτοκρά-	*M. Antonius Impe-*
ΩΡΥΠΑΤΟΣΑΠΟΔΕΔΕΙ]	τωρ ὕπατος ἀποδεδει]	*rator Coſ. deſigna-*
ΓΜΕΝΟΣΤΟΒΚΑΙ [ΤΟΓ]	(1) γμένος τὸ β. καὶ [τὸ γ]	*tus iter. & tert.*
ΤΡΙΩΝΑΝΔΡΩΝΤΗΔ...	(2) τριῶν ἀνδρῶν [ΤΗΔ...]	iii *Vir* ſecundò
ΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝΠΡΑ	τῶν δημοσίων πρα-	*Reipublicæ*
ΓΜΑΤΩΝΔΙΑΤΑΞΕΩΣ	γμάτων διατάξεως	*conſtituendæ,*
ΠΛΑΡΑΣΕΩΝΚΑΙΑΦΡΟ	Πλαρασέων καὶ Ἀφρο-	*Plaraſenſium & Aphro-*
ΔΕΙΣΙΕΩΝΑΡΧΟΥΣΙΝ	δεισιέων ἄρχουσιν,	*diſienſium Archontibus,*
ΒΟΥΛΗΔΗΜΩΧΑΙΡΕΙΝ	βουλῇ, δήμῳ χαίρειν.	*concilio, populo ſal.*
ΕΙΕΡΡΩΣΘΕΕΥΑΝΕ	Ἐι ἔρρωσθε, εὖ ἂν ἔ-	*Si valetis, bene ſit;*
ΧΟΙΥΓΙΑΙΝΩΔΕΚΑΙ	χοι, ὑγιαίνω δὲ καὶ	*ego quoque cum exercitu*
ΑΥΤΟΣ ΜΕΤΑΣΤΡΑ	αὐτὸς μετὰ τοῦ στρα-	*bene valeo. Solon*
ΤΕΥΜΑΤΟΣΣΟΛΩΝ	τεύματος. Σόλων	

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥΥΜΕΤΕΡΟΣ	Δημητρίου ὑμέτερος	*Demetrii F.*
ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣΕΠΙ	πρεσβευτὴς ἐπι-	*legatus vester,*
ΜΕΛΕΣΤΑΤΑΠΕΦΡΟΝ	μελέστατα πεφρον-	*adhibitâ de rebus*
ΤΙΚΩΣΤΩΝΤΗΣΠΟ	τικῶς τῶν τῆς πό-	*civitatis vestræ*
ΛΕΩΣΥΜΩΝΠΡΑΓ	λεως ὑμῶν πραγ-	*diligentissimâ*
ΜΑΤΩΝΟΥΜΟΝΟΝ	μάτων, οὐ μόνον	*curâ, non solum*
ΗΡΚΕΣΘΗΕΠΙΤΟΙΣ	ἠρκέσθη ἐπὶ τοῖς	*eâ quæ facta est rerum*
ΓΕΓΟΝΟΣΙΝΟΙΚΟΝΟ	γεγονόσιν οἰκονο-	*dispositione con-*
ΜΗΜΑΣΙΝΑΛΛΑΚΑΙ	μήμασιν, ἀλλὰ καὶ	*tentus fuit; sed &*
ΗΜΑΣΠΑΡΕΚΑΛΕΣ	ἡμᾶς παρεκάλε-	*nos rogavit;*
ΕΝΕΙΣΤΟΤΟΥΓΕΓΟ	σεν εἰς τὸ τοῦ γεγο-	*ut exemplaria*
ΝΟΤΟΣΥΜΕΙΝΕΠΙ	νότος ὑμῖν ἐπι-	*confirmationis vobis*
ΚΡΙΜΑΤΟΣΚΑΙΔΟΓΜΑ	κρίματος καὶ δόγμα-	*concessæ; & decreti;*
ΤΟΣΚΑΙΟΡΚΙΟΥΚΑΙΝΟ	τος καὶ ὁρκίου καὶ νό-	*& juramenti, &*
ΜΟΥΑΝΤΙΠΕΦΩΝΗΜΕ	μου (3) ἀντιπεφωνημένα	*legis expressa ex publicis*
ΝΑΕΚΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝ	ἐκ τῶν δημοσίων	*tabulis vobis*
ΔΕΛΤΩΝΕΞΑΠΟΣΤΕΙ	δέλτων ἐξαποστεῖ-	*transmitterem.*
ΛΑΙΥΜΕΙΝΤΑΑΝΤΙΓΡΑ	λαι ὑμῖν τὰ ἀντίγρα-	*Hanc ob rem collau-*
ΦΑΕΦΟΙΣΕΠΑΙΝΕ	φα. Ἐφ' οἷς ἐπαινέ-	*dans Solonem, fami-*
ΣΑΣΤΟΝΣΟΛΩΝΑΜΑΛ	σας τὸν Σόλωνα μᾶλ-	*liarius eum accepi,*
ΛΟΝΑΠΕΔΕΞΑΜΗΝΕΣ	λον ἀπεδεξάμην, ἔ-	*habuique inter mihi*
ΧΟΝΤΕΕΝΤΟΙΣΥΠΕΜΟΥ	σχον τε ἐν τοῖς ὑπ'	*cognitos; cui*
ΓΕΙΝΩΣΚΟΜΕΝΟΙΣ	ἐμοῦ γεινωσκομένοις,	*etiam ea quæ par erat*
ΩΚΑΙΤΑΚΑΘΗΚΟΝΤΑ	ᾧ καὶ τὰ καθήκοντα	*beneficia imper-*
ΑΠΕΜΕΡΙΣΑΦΙΛΑΝ	ἀπεμέρισα φιλάν-	*titus sum; dignum*
ΘΡΩΠΑΑΞΙΟΝΗΓΗ	θρωπα, ἄξιον ἡγη-	*existimans hominem*
ΣΑΜΕΝΟΣΤΟΝΑΝ	σάμενος τὸν ἄν-	*illo apud nos honore.*
ΔΡΑΤΗΣΕΞΗΜΩΝΤΕΙ	δρα τῆς ἐξ ἡμῶν τει-	*Vobisque con-*
ΜΗΣΥΜΕΙΝΤΕΣΥΝ	μῆς· Ὑμῖν τε συν-	*gratulor qui talem*
ΗΔΟΜΑΙΕΠΙΤΩΕΧΕΙΝ	ἥδομαι ἐπὶ τῷ ἔχειν	*habeatis civem.*
ΤΟΙΟΥΤΟΝΠΟΛΕΙΤΗΝ	τοιοῦτον πολείτην.	*Sunt verò infra scripta*
ΕΣΤΙΝΔΕΑΝΤΙΓΡΑΦΑ	Ἔστιν δὲ ἀντίγραφα	*beneficiorum vo-*
ΤΩΝΓΕΓΟΝΟΤΩΝΥ	τῶν γεγονότων ὑ-	*bis indultorum*
ΜΕΙΝΦΙΛΑΝΘΡΩΠΩΝ	μῖν φιλανθρώπων	*exemplaria;*
ΤΑΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ	τὰ ὑπογεγραμμένα,	*quæ vos*
ΑΥΜΑΣΒΟΥΛΟΜΑΙ	(4) ἃ ὑμᾶς βούλομαι	*inter publica*
ΕΝΤΟΙΣΔΗΜΟΣΙΟΙΣ	ἐν τοῖς δημοσίοις	*apud vos scripta*
ΤΟΙΣΠΑΡΥΜΕΙΝ	τοῖς παρ' ὑμῖν	*referre volo:*
ΓΡΑΜΜΑΣΙΝΕΝΤΑΞΑΙ	γράμμασιν ἐντάξαι.	
ΓΡΑΜΜΑΤΑΚΑΙΣΑΡΟΣ	Γράμματα (5) Καίσαρος.	*LITERAE CAESARIS.*

Ita se fert epistola M. Antonii, ad stigmam post vocem ἐντάξαι desinens. Continuò hanc secuta est (ut indicat ille titulus ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙΣΑΡΟΣ à scribâ Antonii appositus) Dictatoris Cæsaris epistola, omnis hujus erga Aphrodisienses favoris basis & origo. Cæsaris epistolam excepit descriptum ex tabulis publicis nuperum quoddam Triumvirorum ἐπίκριμα, hoc est, priorum à Cæsare κρινομένων comprobatio, fortè etiam & ampliatio. Sed quum neutrum eorum nunc compareat, contenti simus hoc, quod meliore fortunâ superest,

ſupereſt utcunque truncatum & mutilatum; Δόγμα dico, ſive Senatûs conſultum, quo hæc Cæſaris & Triumvirorum acta confirmantur. Huic nos, ut legi poſſit & intelligi, decidua verſuum extrema, ex conjecturâ non improbabili, reſtituimus. Procemium quoque, loco ejus quod amiſſum eſt, ex alio non diſſimili apud Joſephum confinximus: ita breviculum ſanè atque neceſſarium, ut non poterit longè à vero aberrare. Videris autem, Lector erudite, an aliud tibi ſuccurrat antiquius his duobus monumentum, non habens ι literulam dativis ubique caſibus affixam. Id credo facilius eveniſſe in Græcis è Latino factis, cujuſmodi hæc fuere Latinè primùm concepta ſub Antonio, ut phraſis Romana indicat.

Decretum quo Senatus Romanus pro ratis & firmis habuit conceſſa a Dictatore Cæſare, & Triumviris Lepido, Antonio, Octaviano, Plaraſenſibus & Aphrodiſienſibus beneficia, an. U. C. 714. ante Chriſtum 37.

* *

1 ΔΙ]ΚΑΙΑΕΣΘΛΑΤΕ[ΠΑΝΤ]ΑΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣΕΙΝΑΙΤΩ[ΤΕ]ΔΙΚΑΙΩΚΑ
ΙΤΑΙΣ[ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΙΣΤΑΙΣΙΔΙΑΙΣΤΗΝΠΟΛ

2 ΙΝ]ΤΗΝΠΛΑΡΑΣΕΩΝΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕΩΝΧΡΗΣΘΑΙΜΗΤΕΕΓΓΥ
ΗΝΕ[ΙΣΦΕΡΕΙΝΤΟΥΤΟΙΣΚΑΤΑΤΟΠΑΡΟΝΔΟΓΜΑ

3 Κ]ΑΙΚΕΛΕΥΣΙΝΟΜΟΛΟΓΕΙΝΑΤΕΤΙΝΑΕΠΑΘΛΑΤΕΙΜΑΣΦΙΛΑΝ
ΘΡΩ[ΠΑ . . . . ΤΡΕΙΣΑΝΔΡΕΣΟ]

4 ΙΤΗΣΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝΠΡΑΓΜΑΤΩΝΔΙΑΤΑΞΕΩΣΤΩΙΔΙΩΕΠΙΚΡΙ
ΜΑΤΙΠΛ[ΑΡΑΣΕΥΣΙΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕΥΣ

5 Ι]ΠΡΟΣΕΜΕΡΙΣΑΝΠΡΟΣΜΕΡΙΟΥΣ ΙΝΣΥΝΕΧΩΡΗΣΑΝΣΥΝΧΩΡ
ΗΣΟΥΣΙΝΤΑ[ΥΤΑΠΑΝΤΑΒΕΒΑΙΑ

6 Γ]ΕΝΕΣΘΑΙΟΜΟΙΩΣΤΕΑΡΕΣΚΕΙΝΤΗΣΥΓΚΛΗΤΩΤΟΝΔΗΜΟΝ
ΤΟΝΠΛΑ[ΡΑΣΕΩΝΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕ]

7 ΩΝΤΗΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝΚΑΙΤΗΝΑΤΕΛΕΙΑΝΑΥΤΟΥΣΠΑΝΤΩΝΤΩ
ΝΠΡΑΓ[ΜΑΤΩΝΕΧΕΙΝΚ

8 ΑΘ] ΑΠΕΡΚΑΙΤΙΣΠΟΛΙΤΕΙΑΤΩΚΑΛΛΙΣΤΩΔΙΚΑΙΩΚΑΛΛΙΣΤΩΤΕ
ΝΟΜΩΕΣΤΙΝ[ΧΡΩΜΕΝΗΑΠΟ
9 ΔΗΜΟ]ΥΤΟΥΡΩΜΑΙΩΝΤΗΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝΚΑΙΤΗΝΑΤΕΛΕΙΑΝΕ
ΧΕΙΦΙΛΗΤΕΚΑΙΣΥ[ΜΜΑΧΟΣ
10 ΟΥΣΑΤΟΔΕ]ΤΕΜΕΝΟΣΘΕΑΣΑΦΡΟΔΙΤΗΣΕΝΠΟΛΕΙΠΛΑΡΑΣΕΩΝ
ΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕΩ[Ν
11 ΙΕΡΟΝΕ]ΣΤΩΤΑΥΤΩΤΩΔΙΚΑΙΩΤΑΥΤΗΤΕΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΩΔΙΚ
ΑΙΩΚΑΙΗΔΕΙΣ[ΙΔΑΙΜΟΝΙΑ
12 ΤΟΕΦΕ]ΣΙΑΣΕΣΤΙΝΕΝΕΦΕΣΩΚΥΚΛΩΤΕΕΚΕΙΝΟΥΤΟΥΙΕΡΟΥΕΙΤΕ
ΤΕΜΕΝΟΣΕΙΤ[ΕΙΕ
13 ΡΟΣ]ΤΟΠΟΣΑΣΥΛΟΣΕΣΤΩΟΠΩΣΤΕΗΠΟΛΙΣΚΑΙΟΙΠΟΛΕΙΤΑΙΟ
ΙΠΛΑΡΑΣΕΩΝ[ΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕ
14 ΩΝΤΩ]ΝΚΩΜΩΝΧΩΡΙΩΝΟΧΥΡΩΜΑΤΩΝΟΡΩΝΠΡΟΣΟΔΩΝΠΡΟΣ
ΤΗΝΦΙΛΙΑΝΤΟ[Ε
15 ΦΗΜ]ΙΝΚΡΑΤΩΣΙΝΧΡΩΝΤΑΙΚΑΡΠΙΖΩΝΤΑΙΤΕΠΑΝΤΩΝΠΡΑΓΜ
ΑΤΩΝΑΤΕ[ΛΕΙΣΜΗΤΕ
16 ΦΟΡΟΝΔ]ΙΑΤΙΝΑΑΙΤΙΑΝΕΚΕΙΝΩΝΔΙΔΟΝΑΙΜΗΔΕΞΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ
ΝΟΦΕΙΛΩΣΙΝ
17 [ΑΛΛΑΥΤ]ΟΙΣΚΑΤΟΥΣΑΝΜΕΤΑΤΑΥΤΑΕΝΕΑΥΤΟΙΣΚΥΡΩΣΙΝΧ
ΡΩΝ[ΤΑΙ . . . .

[(6) Ὕπατοι λόγους ἐποιήσαντο. Ἀρέσκειν τῇ Συγκλήτῳ, περὶ ὧν ὁ Γάϊος Καῖσαρ ὑπὲρ Πλαρασέων καὶ Ἀφροδεισιέων ἔκρινεν, αὐτοὺς κατὰ τὰ δί]καια ἔσθλά τε [πάντ]α ἐλευθέρους εἶναι, τῷ τε δικαίῳ, καὶ ταῖς [νομοθεσίαις ταῖς ἰδίαις τὴν πόλ]ιν τὴν Πλαρασέων καὶ Ἀφροδεισιέων χρῆσθαι, μήτε ἐγγύην ἐ[ισφέρειν, τούτοις κατὰ τὸ παρὸν δόγμα κ]αὶ κέλευσιν ὁμολογεῖν· Ἅ τέ τινα ἔπαθλα τιμὰς φιλάνθρω[πα....τρεῖς ἄνδρες ο]ι τῆς τῶν δημοσίων πραγμάτων διατάξεως (7) τῷ ἰδίῳ ἐπικρίματι Πλ[αρασεῦσι καὶ Ἀφροδεισιεῦσ]ι προσεμέρισαν, προσμερίσουσιν, συν-

. . . . . Coss. retulerunt: Placere Senatui, quantum ad ea quæ de Plarasensibus & Aphrodisiensibus Caius Cæsar censuit; quoad *jura commodaque omnia liberos eos fore; suo quoque jure suisque legibus patriis uti, neve sponsionem aliquam afferre Plarasensium & Aphrodisiensium civitatem; his omnibus per præsens hoc decretum & jussionem consentire. Quinetiam quæcunque præmia, honores, beneficia Triumviri reipublicæ constituendæ propria sua comprobatione Plarasensibus & Aphrodisiensibus largiti sunt, largienturve, concesserunt, concedent-*

 ἐχώρησαν,

ἐχώρησαν, συνχωρήσουσιν, τα[ῦ-τα βέβαια γ]ενέσθαι. Ὁμοίως τε ἀρέσκειν τῇ Συγκλήτῳ τὸν δῆμον τὸν Πλα[ρασέων καὶ Ἀφροδεισιέ]-ων τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀτέλειαν αὐτοὺς πάντων τῶν πραγ[μά-των ἔχειν, καθ]άπερ τις πολιτεία τῷ καλλίστῳ δικαίῳ καλλίστῳ τε νόμῳ ἐστὶν [χρωμένη, ἣ ἀπὸ δήμ]ου τοῦ Ῥωμαίων τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀτέλειαν ἔχει, φίλη τε καὶ σύ-[μμαχος οὖσα. Τὸ δὲ] τέμενος Θεᾶς Ἀφροδίτης ἐν πόλει Πλα-ρασέων καὶ Ἀφροδεισιέων ἱερὸν ἔ[στω] ταυτῷ τῷ δικαίῳ, ταυτῇ τε δεισιδαιμονία, (8) ᾧ δικαίῳ, καὶ ᾗ δεισ[ιδαιμονία, τὸ Ἐφε]σίας ἐστὶν ἐν Ἐφέσῳ. Κύκλῳ τε ἐκείνου τοῦ ἱεροῦ εἴτε τέμενος, εἴτ[ε ἱερὸς] τόπος (9) ἄσυλος ἔστω. Ὅπως τε ἡ πόλις καὶ οἱ πολεῖται οἱ Πλα-ρασέων [καὶ Ἀφροδεισιέων τῶ]ν κωμῶν, χωρίων, ὀχυρωμάτων, ὅρων, προσόδων πρὸς τὴν φιλί-αν, τὸ [ἐφ' ἡμ]ῖν, κρατῶσιν, χρῶν-ται καρπίζωνταί τε, πάντων τῶν πραγμάτων ἀτε[λεῖς, μήτε φόρον δ]ιά τινα αἰτίαν ἐκείνων διδόναι, μηδὲ ξυνεισφέρειν ὀφεί-λωσιν, [ἀλλ' αὐτ]οῖς κατ' οὖσαν μετὰ ταῦτα ἐν ἑαυτοῖς κύρωσιν χρῶν[ται, ...

ve, ea rata & firma fore. Simili etiam modo Senatui placere populum Plarasensium & Aphrodisiensium quoad res omnes libertatem habere & immunitatem, prout quævis alia civitas optimo jure optimaque lege usa, quæ à Populo Romano libertatem habet & immunitatem, amica sociaque nostra. Templum autem Deæ Veneris in urbe Plarasensium & Aphrodisiensium sacrum eodem jure, eademque religione esto, quo jure quâque religione est Deæ Ephesin Epheso. Quodque in circuitu est istius templi, sive septum, sive sacer locus, jure Asyli esto. Ut autem civitas civesque Plarasenses & Aphrodisienses vicos, castella, munitiones, fines, proventus, amicorum ritu, quantum in nobis est, possideant, utantur, fruanturque, rerum omnium immunes, neve tributum eorum nomine qualemcunque ob causam pendant, neve pecuniam conferre teneantur, sed liberè iis utantur juxta propriam post hæc decreta competentem ipsis potestatem *

* * * * * * * * * *

Desunt

Desunt quædam, ad ὅρκιον certè & νόμον, i. e. *juramentum* & *legem* istam, spectantia, quorum utriusque in Epistolâ Antonianâ mentio. Quippe, ex parte Romanorum, lege cavendum erat ut data Plarasensibus & Aphrodisiensibus hæc promissa servarentur; ex parte Plarasensium & Aphrodisiensium, præstandum Romanis erat juramentum, in fide se & amicitiâ permansuros. Credibile est hoc quod dedimus decretum, idem illud fuisse (Divi Augusti tunc vocatum) quod Romam allatum est ab Aphrodisiensibus, quo melius jus asyli & religionem Veneris tuerentur. Divo enim Augusto sunt tributa omnia Reipublicæ Romanæ ab inito triumviratu acta. At sive idem fuerit sive diversum, spero non fore absuturum tam cognatum, tam illustre ornamentum à splendidioribus, quæ pòst dabuntur, Annalium Taciti editionibus.

Monumentum Stratonicense.

IDEM non verebor dicere de religiosissimo quod insequitur Psephismate, quo traduntur Jovis & Triviæ ceremoniæ, quodque, idem qui & cætera, transcripsit illustriss. Cos. Sherardus, suscepto ad Stratoniceam & quæ circumvicina sunt itinere, anno Dom. 1709. Unà enim Senatum adiere, imperante Tiberio Caesare, & Stratonicensium & Aphrodisiensium civitas; hi de suâ Venere, illi de Jove & Triviâ, deque asylis & de religionibus soliciti. Utrique etiam eadem adhibuêre impetrandi juris argumenta; vetus Dictatoris Cæsaris, recens Divi Augusti decretum. Et quidem quod ad Augusti decretum attinet, ejus videntur meminisse in hoc ipso lapide Stratonicenses. Magni enim faciunt *sacra Jovis & Hecates* (hoc est Deæ Triviæ) *asyla*, tanquam *sacro Senatui probata, juxta decretum Augusti Cæsaris* (si lacunam rectè implevimus) *& æternæ Reipublicæ Romanæ*. Sed ut hæc constare possint, ætas monumento tribuenda est infra annum U. C. 726, ante Christum 25, quo primùm Cæsar Octavius à Senatu Augustus, Græcè Σεβαστὸς, appellatus est. Habe igitur non levi curâ, sed & summâ simul fidelitate restitutum è duabus lapidis dirupti partibus, sicut fors

fors tulerat projectis, apud Stratoniceam Cariæ olim civitatem, *Eski-hissar* hodie vocatam.

Decretum Stratonicensium de Jovis & Triviæ ceremoniis.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΠΤΟΛΕ[ΜΑΙΟΥ . . . .
: . . . . [ΔΙΟΝ] ΥΣΙΟΥΓΡΑΜΜ
ΑΤΕΩΣ[ΣΕΒΑΣ]ΤΗΣΒΟΥΛΗΣΕ
ΙΠΟΝΤΟΣΤΗΝΠΟΛΙΝΑΝΩΘΕΝΤΗΤΩΝΠΡΟΕΣΤΟΤΩΝΑΥΤΗΣΜΕΓΙ
ΣΤΩΝΘΕΩΝ[ΠΡΟΝΟΙΑΧΡΥΣΑΟΡΕΩΣΔΙΟΣΚΑΙΕΚ]ΑΤΗΣΕΚΠΟΛΛΩΝΚΑΙΜ
ΕΓΑΛΩΝΚΑΙΣΥΝΕΧΩΝ
ΚΙΝΔΥΝΩΝΣΕΣΩΣΘΑΙΩΝΚΑΙΤΑΙΕΡΑΑΣΥΛΑΚΑΙΙΚΕΤΑΙΚΑΙΙΕΡΑΣΥ
ΝΚΛΗΤΟΣΔΟΓΜΑΤΙΣΕ[ΒΑΣΤΟΥΚΑΙΣΑΡΟΣΚΑΙ]ΤΗΣΤΩΝΚΥΡΙΩΝΡΩΜ
ΑΙΩΝΑΙΩΝΙΟΥΑΡΧΗΣ
ΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟΠΡΟΦΑΝΕΙΣΕΝΑΡΓΕΙΑΣΚΑΛΩΣΔΕΕΧΗΠΑΣΑΝΣΠΟ
ΥΔΗΝΕΙΣΦΕΡΕΣΘΑΙΕΙΣΤΗΝΠΡΟΣ[ΘΕΟΥΣΕΥΣΕΒ]ΕΙΑΝΚΑΙΜΗΔΕΝ
ΑΚΑΙΡΟΝΠΑΡΑΛΙΠΕΙΝΤΟΥΕΥΣΕΒΕΙΝ
ΚΑΙΛΙΤΑΝΕΥΕΙΝΑΥΤΟΥΣΚΑΘΙΔΡΥΤΑΙΔΕΑΓΑΛΜΑΤΑΕΝΤΩΣΕΒΑΣ
ΤΩΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΩΤΩΝΠΡΟΕΙΡΗΜΕΝΩ[ΝΘΕΩΝΕΠΙΦΑΝ]ΕΣΤΑΤΑΣΠ
ΑΡΕΧΟΝΤΑΤΗΣΘΕΙΑΣΔΥΝΑ
ΜΕΩΣΑΡΕΤΑΣΔΙΑΣΚΑΙΤΟΣΥΝΠΑΝΠΛΗΘΟΣΘΥΕΙΤΕΚΑΙΕΠΙΘΥΜΙ
ΑΚΑΙΕΥΧΕΤΑΙΚΑΙΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΑ[ΙΕΙΤΟΙΟΙΣ]ΔΕΟΥΤΩΣΕΠΙΦΑΝΕΣ
ΤΑΤΟΙΣΘΕΟΙΣΚΑΚΤΗΣ
ΔΙΥΜΝΩΔΙΑΣΠΡΟΣΟΔΟΥΚΑΙΘΡΗΣΚΕΙΑΣΕΥΣΕΒΟΥΝΑΥΤΟΥΣ[ΔΙΑΤ
ΕΛΕΙ]ΕΔΟΞΕΤΗΒΟΥΛΗΑ[ΙΡΕΙΣΘΑΙ]ΝΥΝΕΚΤΙΝΩΝΕΥΓΕΓΟΝΟΤΩΝΠ
ΑΙΔΑΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΤΑΟΥΣΤΙΝΑΣΚΑΘΕΚΑΣΤΗΝΤΗΝΗΜΕΡΑΝΜΕΤΑΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΠΑΙΔΟΦΥΛΑΚΩΝ[ΑΝΙΕΝ]ΑΙΟΠΑΔΟΥ[ΝΤΑΣΕΙΣΒ]ΟΥΛΕΥΤΗΡΙΟΝΛΕΥ
ΧΕΙΜΟΝΟΥΝΤΑΣΚΑΙΕΣΤΕ
ΦΑΝΩΜΕΝΟΥΣΘΑΛΛΟΥΕΧΟΝΤΑΣΔΕΜΕΤΑΧΕΙΡΑΣΟΜΟΙΩΣΘΑΛΛ
ΟΥΣΟΙΤΙΝΕΣΣΥΝΠΑΡΟΝ[ΤΟΣΚΑΙ]ΚΙΘΑΡΙΣΤΟΥΚΑΙΚΗΡΥΚΟΣΑΣ
ΟΝΤΑΙΥΜΝΟΝΟΝ
ΑΝΣΥΝΤΑΞΗΣΩΣΑΝΔΡΟΣΔΙΟΜΗΔΟΥΣΟΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣΕΑΝΔΕΤΙ
ΝΕΣΤΩΝΑΙΡΕΘΕΝ[ΤΩΝΠΑΙΔΩΝΕΝΚΡ]ΙΘΩΣΙΝΕΙΣΤΟΥΣΕΦΗΒΟΥΣΗΟ
ΜΗΔΕΙΣΘΕΩΝ]
ΒΟΥΛΗΣΕΙΕΝΤΕΛΕΥΤΗΣΩΣΙΝΜΗΕΝΚΡΙΘΕΝΤΕΣΕΙΣΤΟΥΣΕΦΗΒΟ
ΥΣΑΛΛΟΥΣΑΝΘΑΙΡΕΙΣΘΑΙ[ΤΟΣΟΥΤΟΥΣ]ΕΠΙΤΗΝΑΥΤΗΝΥΜΝΩΔΙ
ΑΝΤΩΝΠΑΙΔΟΦΥ
ΛΑΚΩΝΚΑΙΤΟΥΠΑΙΔΟΝΟΜΟΥΦΑΝΕΡΟΝΤΟΥΤΟΕΝΓΡΑΦΩΣΠΟΙΟΥ
ΝΤΩΝΥΠΕΡΤΟΥ[ΙΣΗΝΕΙΣΤΟΝΠΑΝΤΑ]ΑΙΩΝΑΤΗΝΑΥΤΗΝΔΙΑΜΕΙΝΑ
ΙΤΗΣΑΝΘΑΙ
ΡΕΣΕΩΣΤΑΞΙΝΚΑΙΘΡΗΣΚΕΙΑΝΚΑΙΕΥΣΕΒΕΙΑΝΤΩΝΘΕΩΝΟΥΣΗΣΕ
ΞΟΥΣΙΑΣ[ΑΥΤΟΙΣΟΠΟΤΑ]ΝΤΙΝΕΣΑΥΤΩΝΜΗΩΣΙΝΥΓΙΕΙΣΗΠΕΝΘΕΙ

ΟΙΚΕΙΩΚΑΤΕΧΩΝΤΑΙΕΑΝΔΕΤΙΤΟΥΤΩΝΜΗΠΡΑΧΘΗΟΙΜΕΝΑΡΧ
ΟΝΤΕΣΚΑΙΟΠ[ΑΙΔΟΝΟΜΟΣ]ΕΣΤΩΣΑΝΥΠΕΥΘΥΝΟΙΑΣΕΒΕΙΑΟΙΔΕ
ΔΗΜΟΣΙΟΙΠΑΙΔΟΦΥΛΑΚΕΣΔΕΣΜΩ[ΤΗΡΙΩΕΝΕΧΩΝΤΑΙ]ΕΤΙΔΕΚΑΙΤΟΝΚ
ΑΘΕΚΑΣ[ΤΟΝΕΝΙΑΥΤΟΝ]ΓΕΙΝΟΜΕΝΟΝΙΕΡΕΑΤΗΣΕΚΑΤΗΣΚΑΤΑΛΕ
ΓΕΙΝΕΚΤΩΝΕΝΤΩΠΕΡΙΠΟΛΙΩΤΗΣΘΕΟΥΚΑΙΤΩΝΣΥΝΕΓΓΥΣΠΑΙΔΑ
ΣΚΑΘΕΚΑΣΤΟΝ ....ΚΑΙΑΥΤΟΥΣΑΣΟΝΤΑΣΤΟΝΣΥΝΗΘΗΥ
ΜΝΟΝΤΩΘΕΩΚΑΘΩΣΑΝΩΘΕΝΕΓΕΙΝΕΤΟΕΧΟΝΤΑΕΞΟΥΣΙΑΝΚΑΙ
ΚΑΤΑΤΩΝΠΑΤΕΡ[ΩΝΩΤΡΟΠ]ΩΚΑΤΑΥΤΩΝΤΩΝΠΑΙΔΩΝΕΑΝΟΙ
ΜΕΝΠΑΤΕΡΕΣΜΗΠΑΡΕΧΩΣΙΝΑΥΤΟΥΣΠΡΟΣΥΜΝΩΔΙΑΝΚΑΙΕΥΣΕ
ΒΕΙΑΝ[ΟΙΔΕΠ]ΑΙΔΕΣΜΗΠΡΟΣΕΔΡΕΥΩΣΙΝΔΙΚΗΝΕΙΣΑΝΓΕ
ΛΙΑΣΗΑΛΛΗΣΗΣΑΝΒΟΥΛΗΤΑΙΠΟΙΟΥΝΤΑΔΙΔΟΝΤΟΣΤΟΥΙΕΡΕΩΣ
ΚΑΙ[ΤΟΥΠΑΙΔΕΥΤΙ]ΚΟΥΕΥΝΟΥΧΟΥΤΑΟΝΟΜΑΤΑ
ΤΩ[ΠΑΡΕΔΡΩ]ΕΝΓΡΑΦΩΣΜΙΑΤΗΣΒΟΥΛΗΣΚΑΘΩΣΚΑΙΕΠΙΤΩΝΕΝΤΗ
ΠΟ[ΛΕΙΔΙΚΑΣΘΕΝΤΩΝΔΙΗΓ]ΟΡΕΥΤΑΙΕΑΝΔΕΤΙΤΟΥΤΩΝΟΙΙΕΡΕΥΣ
ΗΟ[ΕΥΝΟΥΧΟΣ]ΜΗΠΟΙΗΣΗΕΝΟΧΟΥΣΑΥΤΟΥΣΕΙΝΑΙΤΟΙΣΑΥΤΟΙΣΟΙ
ΣΚΑΙ[ΑΜΑΡΤΑΝΟΝΤΑΣΤΟΥΣΠΑΙ]ΔΑΣΤΟΝΔΕΤΩΝΠΑΙΔΩΝΜΕ
.........ΤΗΣΥΜΝΩΔΙΑΣΕΝ[ΚΡΙΘΕΝΤΑ]ΕΙΣΤΟΥΣΕΦΗΒΟΥΣ .... ΤΗΣ
ΠΟΛΕΩΣ * * * * * *

Ἐπὶ Στεφανηφόρου Πτολε[μαίου .... [Διον]υσίου γραμματέως [σεβασ]τῆς βουλῆς εἰπόντος, τὴν πόλιν ἄνωθεν (1) τῇ τῶν προεστότων αὐτῆς μεγίστων θεῶν [προνοίᾳ Χρυσαορέως Διὸς καὶ Ἑκ]άτης, ἐκ πολλῶν καὶ μεγάλων καὶ συνεχῶν κινδύνων σεσῶσθαι, ὧν καὶ τὰ ἱερὰ ἄσυλα, καὶ ἱκέται, καὶ ἱερὰ σύγκλητος, δόγματι Σε[βαστοῦ Καίσαρος, καὶ] τῆς τῶν κυρίων Ῥωμαίων αἰωνίου ἀρχῆς, ἐποιήσαντο προφανεῖς ἐναργείας· Καλῶς δὲ ἔχει πᾶσαν σπουδὴν εἰσφέρεσθαι εἰς τὴν πρὸς [Θεοὺς εὐσέβ]ειαν, καὶ μηδένα καιρὸν παραλιπεῖν τοῦ εὐσεβεῖν, καὶ λιτανεύειν αὐτούς· Καθίδρυται δὲ ἀγάλματα ἐν τῷ σεβαστῷ βουλευτηρίῳ τῶν προειρημένω[ν θεῶν, ἐπιφα-

Sub Stephanephoro Ptolemæo . . . . sententiam dicente . . . . . . Dionysii F. scribâ venerabilis concilii; hanc ab antiquo urbem, maximorum Deorum, ejus præsidum, Chrysaoris Jovis & Hecates providentiâ, ex multis magnisque & continuis periculis servatam fuisse, quorum & sacra asyla & confugientes ad ea supplices, quin & sacer senatus, decreto Augusti Cæsaris æternique dominorum Romanorum imperii, præclara fecere indicia; oportere autem omnem adhiberi curam de pietate erga Deos, neque ullam omitti occasionem eos colendi supplicandique; porrò in augustâ curiâ dedicata esse prædictorum Deorum simulacra,

S f νεστάτας

νεστάτας παρέχοντα τῆς θείας δυνάμεως ἀρετὰς, δι' ἃς καὶ τὸ σύνπαν πλῆθος θύει τε καὶ ἐπιθυμιᾷ, καὶ εὔχεται, καὶ (2) εὐχαριστεῖ ἀ[ιεὶ τοιούτ]οις οὕτως (3) ἐπιφανεστάτοις θεοῖς, κἀκείνης δι' ὑμνῳδίας προσόδου καὶ θρησκείας εὐσεβοῦν αὐτοὺς [διατελεῖ·] Ἔδοξε τῇ βουλῇ αἱ[ρεῖσθαι] νῦν, ἐκ τινῶν (4) εὖ γεγονότων, παῖδας τριάκοντα, οὕστινας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν μετὰ τῶν δημοσίων παιδοφυλάκων [ἀνιέν]αι ὀπαδ[οῦντας εἰς β]ουλευτήριον λευχειμονοῦντας καὶ ἐστεφανωμένους θαλλοῦ, ἔχοντας δὲ μετὰ χεῖρας ὁμοίως θαλλοὺς, οἵτινες, συνπαρόν[τος καὶ] κιθαριστοῦ καὶ κήρυκος, (5) ᾄσονται ὕμνον, ὃν ἂν συντάξῃ Σώσανδρος Διομήδους ὁ Γραμματεύς. Ἐὰν δέ τινες τῶν αἱρεθέν[των παίδων ἐνκρ]ιθῶσιν εἰς τοὺς ἐφήβους, ἢ ὁ μηδεὶς, θεῶν βουλήσει, ἐντελευτήσωσιν μὴ ἐνκριθέντες εἰς τοὺς ἐφήβους, ἄλλους ἀνθαιρεῖσθαι [τοσούτους] ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὑμνῳδίαν, τῶν παιδοφυλάκων καὶ τοῦ παιδονόμου φανερὸν τοῦτο ἐνγράφως ποιούντων, ὅπερ τοῦ [ἴσην εἰς τὸν πάντα] αἰῶνα τὴν αὐτὴν διαμένειν τῆς ἀνθαιρέσεως τάξιν, καὶ θρησκείαν, καὶ εὐσέβειαν τῶν θεῶν, οὔσης ἐξουσίας [αὐτοῖς ὁπόταν] τινὲς αὐτῶν

præbentia divinæ potentiæ manifestissimas virtutes, ob quas universa etiam multitudo, & sacrificat, & thura adolet, & precatur, & gratias agit continuas Diis tam eximiè præsentibus, atque eâ quæ per hymnodiam fit supplicatione & obsecratione eos colendo perseverat: Placuit concilio, deligi nunc ex clarè genitis pueros triginta, eosque singulis diebus unà cum publicis puerorum custodibus junctos comites ad curiam procedere, albis indutos, & olivâ coronatos, ramosque similiter oleaginos manibus gestantes, qui, præsente tum citharistâ tum præcone, decantabunt hymnum, qualem Sosander Diomedis F. scriba composuerit. Siqui autem è pueris sic delectis inter ephebos adsciscantur, eorumve aliqui moriantur, Diis sic volentibus, inter ephebos non adsciti, alios eorum loco ad eandem hymnodiam deligi, puerorum custodibus & pædonomo rem scripto notam facientibus, ut in omne ævum idem permaneat ordo electionis, & obsecrationis, & cultûs Deorum; concessâ tamen iis licentiâ, quoties eorum aliqui aut non bene valeant, aut luctu domestico im-

μὴ

μὴ ὦσιν ὑγιεῖς, ἢ πένθει οἰκείω κατέχωνται. Ἐὰν δέ τι τούτων μὴ πραχθῇ, οἱ μὲν ἄρχοντες καὶ ὁ π[αιδονόμος] ἔστωσαν ὑπεύθυνοι ἀσεβεία· Οἱ δὲ δημόσιοι παιδοφύλακες δεσμω[τηρίω ἐνέχωνται.] Ἔτι δὲ καὶ τὸν καθέκασ[τον ἐνιαυτὸν] γενόμενον ἱερέα τῆς Ἑκάτης καταλέγειν ἐκ τῶν ἐν τῷ περιπολίῳ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν συνεγγὺς παῖδας καθέκαστον [ἐνιαυτὸν] καὶ αὐτοὺς ᾄσοντας τὸν συνήθη ὕμνον τῷ θεῷ, καθὼς ἄνωθεν ἐγείνετο, ἔχοντα ἐξουσίαν καὶ κατὰ τῶν πατέρ[ων, ὥσπερ τρόπ]ω καὶ αὐτῶν τῶν παίδων, ἐὰν οἱ μὲν πατέρες μὴ παρέχωσιν αὐτοὺς πρὸς ὑμνωδίαν καὶ εὐσέβειαν, [οἱ δὲ π]αῖδες μὴ προσεδρεύωσιν, δίκην εἰσαγγελίας, ἢ ἄλλης ἧς ἂν βούληται, ποιοῦντα, διδόντος τοῦ ἱερέως καὶ [τοῦ παιδευτι]κοῦ εὐνούχου τὰ ὀνόματα τῷ [παρέδρῳ] ἐνγράφως, μιᾷ τῆς βουλῆς, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ πό[λει δικασθέντων διηγ]όρευται. Ἐὰν δὲ τί τούτων ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ [εὐνοῦχος] μὴ ποιήσῃ, ἐνόχους αὐτοὺς εἶναι τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ [ἁμαρτάνοντας τοὺς παῖ]δας. Τὸν δὲ τῶν παίδων με . . . . τῆς ὑμνωδίας ἐν[κριθέντα] εἰς τοὺς ἐφήβους . . . . τῆς πόλεως * * * * * *

pediantur. Horum autem siquid omittatur, Archontes, & puerorum rector impietatis rei aguntor: Puerorum verò publici custodes in vincula conjiciuntor. Porro placet, ut qui quotannis fuerit Hecates sacerdos quosdam, ex iis qui in sacro Deæ circuitu & in vicinia degunt, pueros quotannis . . . . conscribat, qui & ipsi consuetum Deæ hymnum concinent, prout ab antiquo factum est: idemque habeat in puerorum parentes, æquè ac in ipsos pueros, auctoritatem; si parentes quidem ad hymnodiam & supplicationem liberos non submittant, & si pueri non se assiduos sistant; litem intendendo, seu delatione, seu alia qua voluerit via; exhibente adsessori nomina in scriptis, & sacerdote, & qui pueros instituit eunucho, die concilii prima, sicuti de iis quæ ad civitatis jurisdictionem attinent, præscriptum est. Sin horum aliquid prætermiserit sacerdos, aut eunuchus, pœnis iisdem fore obnoxios, quibus & ipsi delinquentes pueri. Puerum verò, post celebratam ritè hymnodiam, adlectum inter ephebos * * * * * *
* * * * * * * * *

His

His tam imperfectè desinentibus libet & illa altera connectere non minus imperfectè incipientia. Suadent enim tot cognatæ res, & verba, ut unius & ejusdem Psephismatis divisæ partes esse videantur, ad sacra Jovis & Triviæ pertinentes. Neque obstat Serapium hic inferius memoratum; quia eundem fuisse Jovem & Serapidem, tum nummi probant Ζεὺς Σάραπις inscripti, tum alia apud nos Stratoniceæ urbis inscriptio, ΔΙΙ ΣΕΡΑΠΕΙ, i. e. Jovi Serapidi sacra. Immò idem fuisse Stratonicensium Serapium & Curiam, βουλευτήριον dictam, ex infra positis facilè elicitur.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

ΕΙΚΟΝΑ ... ΙΝΗΝΕΧΟΥΣΑΝΤΟ.. ΟΜΑ...Ε
ΑΥΤΟΥΚΑΙΤΟΝΜΕΝΠΑΙΔΟΝΟΜΟΝΑΝΑΓΡΑΨΑΙ
ΤΟΨΗΦΙΣΜΑΕΝΤΩΠΡΟΝΑΩΤΟΥΣΕΡΑΠΙΟΥ
ΠΑΙΔΙΚΗΤΟΝΔΕΙΕΡΕΑΤΗΣΘΕΟΥΑΝΑΣΤΗΣΑΙ...
ΛΙΘΙΝΗΝΕΧΟΥΣΑΝΑΝΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΤΑΔΙΑΦ....
ΤΑΤΟΥΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣΕΝΤΩΙΕΡΩΤΗΣΘΕΟΥΑΝΑ
ΓΡΑΦΗΝΑΙΔΕΤΟΨΗΦΙΣΜΑΕΝΤΗ...ΕΔΡΑΤΟΥΒΟΥΛΕΥ
ΤΗΡΙΟΥΕΝΔΕΞΙΑΠΡΟΣΤΗΝΑΙΩΝΙΟΝΔΙΑΜΟΝΗΝΤΗΣ
ΕΥΣΕΒΕΙΑΣΤΩΝΘΕΩΝΤΟΔΕΑΝΑΛΩ..ΤΗΣΕΠΙΓΡΑ
ΦΗΣΕΞΟΔΙΑΣΘΗΝΑΙΥΠΟΤΩΝΕΠΙΣΤΑΤΩΝΤΟΥΒΟΥΛΕΥ
ΤΗΡΙΟΥ.

* * * Εἰκόνα λιθίνην ἔχουσαν τὸ ὄνομα τὸ ἑαυτοῦ. Καὶ τὸν μὲν παιδονόμον ἀναγράψαι τὸ ψήφισμα ἐν τῷ προνάῳ τοῦ Σεραπίου παιδικῆ. Τὸν δὲ ἱερέα τῆς Θεοῦ ἀναστῆσαι τὴν λιθίνην, ἔχουσαν ἀναγεγραμμένα τὰ (6) διαφέροντα τοῦ ψηφίσματος ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Θεοῦ. Ἀναγραφῆναι δὲ τὸ ψήφισμα ἐν τῇ προέδρα τοῦ βουλευτηρίου ἐν δεξιᾷ, πρὸς τὴν αἰώνιον διαμονὴν τῆς εὐσεβείας τῶν Θεῶν. Τὸ δὲ ἀνάλωμα τῆς ἐπιγραφῆς ἐξοδιασθῆναι ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ βουλευτηρίου.

... curare ponendam *imaginem lapideam*, *ipsius nomine inscriptam. Et rectorem puerorum literatè conscribere Psephisma in vestibulo Serapii. Deæ autem sacerdotem lapideam ponere, inscripta habentem quæ potiora sunt Psephismatis in Deæ ipsius templo. Conscribendum autem Psephisma in primo curiæ subsellio, à dextris, ad æternam cultûs Deorum permanentiam. Sumptum autem ad inscriptionem præbendum esse à Curiæ Epistatis.*

Ad

Ad Monumentum Aphrodisiense Notæ.

(1) * * * γμβύ@ τὸ Β̄ ϗ ... τϱιῶν ἀνδϱῶν, κ. τ. λ. i. e. *Cos. designatus iter. & tert. Triumvir*, &c. Suaviter hic ridere liceat extritum ex nostræ inscriptionis capite malè faustum Antonii nomen; nec non & tertium illum, quem quidem Romæ non gessit, consulatum: planè ut in magistratuum non unâ apud Gruterum serie, pag. CCXCV. CCXCVIII. Id enim & Romæ & in provinciis factum, non casu, non injuriâ temporis, sed jussu Senatûs, & acerbo in Antonium odio, postquam vir insanus, interfector Ciceronis, & emancipatus Cleopatræ, patriæ suæ hostis & judicatus & profligatus fuerat. At quæ reliqua sunt facilè explentur ex edicto & epistolis quas Ephesi ante quadriennium dederat, quasque Josephus *Antiq. lib.* 14. servavit sic incipientes, Μάϱκ@ Ἀντώνι@ αὐτοκϱάτωϱ, edictum verò, Μάϱκ@ Ἀντώνι@ αὐτοκϱάτωϱ τϱιῶν ἀνδϱῶν καταϛάντων πεϱὶ τ̃ δημοσίων πϱαγμάτων, εἶπεν. Eadem Latinè passim, sed & pleniora, leguntur in Antonii nummis; quorum unum ejus Epistolæ præfiximus: ut ibi scilicet, præter titulos Antonii, & jugatam ei Cleopatram, spectetur Διόνυσ@ ὁ μειλίχι@ ϗ χαϱιδότης, i. e. *Bacchus mitis, & lætitiæ dator*, insistens cistæ Asiaticæ, qualem se per Asiam & appellari & coli voluit egregius M. ANTONIVS. IMP. COS. DESIG. ITER. ET. TERT. IIIVIR. R. P. C. Tum scilicet, cùm, ut inquit Dio, lib. 48. τάς τε πόλεις ἠϱγυϱολόγει, ϗ τὰς δυναϛείας ἐπίπϱασκε, i. e. *emunxit argento civitates, & dominatus vendidit.*

(2) Τϱιῶν ἀνδϱῶν ΤΗΔ ... i. e. *Triumvir secundò.* nam imperfectum hocce ΤΗΔ ... ab initio fuit ΤΗ ΔΕΥΤ. aut ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑΙΑ, hoc est, τῇ δευτεϱαίᾳ, seu *secundâ vice*; extritis tamen literis posterioribus, ad delendam, cum Antonii nomine, secundi ejus Triumviratûs memoriam. Signatur igitur tempus scriptæ hujus Epistolæ post initum secundum Triumviratum, circiter U. C. 717, ante Christum 34. At, quæ unâ cum epistolâ mittebantur, τὸ ἴδιον Triumvirorum ἐπίκϱιμα ad confirmandum Caii Cæsaris decretum, & δόγμα Senatus quo illud etiam ἐπίκϱιμα confirmatum est, annorum erant 713 & 714, rogatu civitatum ex publicis nunc tabulis descripta.

(3) Ἀντιπεφωνημένα, i. e. *transcripta, aut verbatim transumpta.* Ecce habemus novi commatis vocabulum, sed & Josepho occasione planè parili usurpatum: ψηφίσματα ϗ γϱάμματα ... ἀντιπεφωνημένα, *Antiq. l.* 14. *c.* 10. §. 26. *Hudson.* ἀντιφωνεῖϑ verò significat τὸ ἀντίφωνον, hoc est ἴσον, Latinè exemplar dictum, ex scripto aliquo autographo verbatim transumi. Atque hinc est quòd in Liturgiis nostris Ecclesiasticis petitiones sacræ iisdem mox verbis repetitæ *Antiphona* nominentur.

(4) Ἃ ὑμᾶς βέλομαι ἐν τοῖς δημοσίοις ... γϱάμμασιν ἐντάξαι. Non aliter ac in datis ad Tyrios ab eodem ipso Antonio, διάταγμα ἐμὸν ... πεϱὶ ἓ βέλομαι ὑμᾶς φϱοντίσαι, ἵν' αὐτὸ εἰς τὰς δημοσίες ἐντάξητε δέλτες, Josephi Ant. lib. 14. c. 12. §. 5. Priùs in Philippicâ V. Cicero, *regna, civitates, immunitates, in æs, acceptâ pecuniâ, jubebat incidi. Hæc se ex commentariis Cæsaris agere dicebat.*

(5) Γϱάμματα Καίσαϱ@, i. e. *literæ Cæsaris*, de beneficiis Aphrodisiensium populo concessis; quasque ipsi postea Aphrodisienses Romam, teste Tacito, attulêre; manente etiamnum hocce titulo literarum, quamvis ipsæ literæ perierint. Has verò nunc mittit Aphrodisiensibus, unus qui id potuit, Antonius. Nam (quod questus est paulò ante Cicero Philip. I. 7. 10.) eo uno auctore commentarioli, chirographa, & libelli Cæsaris sunt probati: Eo uno dispensante, immunitates datæ, & vectigalia sublata à mortuo jam C. Cæsare: idque contra auctoritatem Senatûs, qui censuerat, *ne qua tabula post idus Martias ullius decreti Cæsaris, aut beneficii figeretur.* Notabile etiam, quod in æde Telluris interrogatus à Senatu Antonius num inter acta C. Cæsaris *immunitates* aliquæ *datæ? nullæ, respondebat:* manifesto, ut propria ipsius Epistola nunc indicat, mendacio. *Vide, præter Philippicam primam, Dionis lib.* 46. *in ipso fine, & Plutarchum in Antonio.*

(6) * * * Ὕπατοι λόγους ἐποιήσαντο. Ἀρέσκειν τῇ συγκλήτῳ περὶ ὧν ὁ Γάϊος Καῖσαρ ὑπὲρ Πλαρασέων καὶ Ἀφροδεισιέων ἐκέλευεν, αὐτὸς κατὰ τὰ, κ. τ. λ. i. e. * * * Coss. dixerunt: *Placere Senatui quantum ad ea quæ de Plarasensibus & Aphrodisiensibus Caius Cæsar censuit*, &c. Confingendum erat hujusmodi procemium quo promptiùs cætera Senatûs consulti intelligerentur. Cùm verò res unicè spectet ad eorum quæ Caius Cæsar dederat, & Triumviri comprobârunt confirmationem, poteram magis audaculè suppleviſſe, Λούκιος Μάρκιος, Γάϊος Σαβῖνος, Ὕπατοι, λόγους ἐποιήσαντο, i. e. *Lucius Marcius, Caius Sabinus, Coss. dixerunt*, &c. Iis enim consulibus, anno U. C. 714, acta hæc fuisse luculentè ex Dionis historiâ constat. lib. 48. p. m. 253. ταῦτα μὲν ἐν τοῖς δύο ἔτεσι ἐγένετο, i. e. *Hæc*, inquit, *duobus istis annis evenêre*. Annos verò intelligit primi Triumviratûs priores duos, hoc est, U. C. 712. & 713. τῷ δὲ ἐπιγινομένῳ, ἐν ᾧ Λούκιός τε Μάρκιος καὶ Γάϊος Σαβῖνος ὑπάτευσαν, τάτε ὑπὸ τῶν τριῶν ἀνδρῶν πραχθέντα, ἀφ᾽ οὗ ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν ἐσῆλθον, κῦρος παρὰ τῆς βουλῆς ἔλαβε, i. e. *Anno autem insequenti quo Coss. fuère Lucius Marcius, Caius Sabinus, acta Triumvirorum, ex quo ad Oligarchiam res perducta est, auctoritatem à Senatu accepêre*. Hæc igitur de Senatûs consulti tempore è Dione. Formam quod attinet Procemii, eam ex non dissimili mutuamur Senatûs consulto, jubente ratam esse sententiam ejusdem Cæsaris, apud *Jos. Antiq. lib.* 14. *cap.* 10. §. 10. Πόπλιος Δολαβέλλας, Μάρκος Ἀντώνιος, ὕπατοι, λόγους ἐποιήσαντο· Περὶ ὧν δόγματι συγκλήτου Γάϊος Καῖσαρ ὑπὲρ Ἰουδαίων ἔκρινε... περὶ τούτων ἀρέσκειν ἡμῖν βέβαια γενέσθαι, κ. τ. λ.

(5) τῷ ἰδίῳ ἐπικρίματι, i. e. *propriâ Triumvirorum comprobatione*. Ecce illud ἐπίκριμα cujus exemplar Antonium rogârunt Aphrodisienses, Aphrodisiensibus verò miserat Antonius.

(8) Ὧ δικαίῳ καὶ ἡ δεισιδαιμονία [τὸ Ἐφε]σίας ἐστὶν ἐν Ἐφέσῳ, i. e. *quo jure, quâve religione* Deæ *Ephesiæ templum est in Ephesô*. *Deæ* dico Ephesiæ, quia præcessit Θεᾶς. Vetat enim lacunæ spatium nimis arctum ne legatur id quod mallem, Ἀρτέμιδος Ἐφεσίας. Cum verò eadem hîc Veneri Aphrodisiensi, ac Dianæ Ephesiæ, jura sint concessa; repetenda ea ex Strabone: quo auctore, Alexander Dianæ Ephesiæ templum stadii unius circuitu sacrum & inviolatum esse voluit. Huic aliquantum addidit Mithridates. Ast Antonius noster, tanto Ephesi honore post pugnam Philippicam exceptus, & urbis partem aliquam Asyli jure honestavit. Aucti sic Ephesii, unà cum Dianâ suâ Polymammiâ, tricipitinam illam Lepidi, Antonii & Octavii majestatem in ipsorum nummis signavêre: qualem unum è Vaillantii numism. Gr. huc accersimus; ad illustrandam inscriptionem nostram, qua non tantum tres Triumviri, sed & data Ephesiis jura memorantur. *vid. Strab. lib.* 14. *Appian de bell. civ. lib.* 5.

(9) τόπος ἄσυλος ἔστω, i. e. sacer in circuitu locus *jure Asyli esto*. En igitur, rem habemus, de quâ quæstio habita à Senatu est, & responsum redditum ab Aphrodisiensibus, juxta Taciti Annales, sub Tiberio.

Ad Monumentum Stratonicense Notæ.

(1) Τῇ τῶν προεστότων αὐτῆς μεγίστων θεῶν προνοίᾳ Χρυσαορέως Διὸς καὶ Ἑκάτης, *maximorum Deorum Chrysaoris Jovis & Hecates, urbis praesidum, providentiâ*. Dii Stratoniceæ Praesides Jupiter & Hecate ex Tacito aliisque noti; ex Strabone verò Chrysaoris Jovis apud Stratonicenses appellatio. Ἔστι δ᾽ ἐν τῇ χώρᾳ Στρατονικέων δύο ἱερὰ, ἐν μὲν Λαγίνοις τὸ τῆς Ἑκάτης ἐπιφανέστατον ... ἐγγὺς δὲ τῆς πόλεως τὸ τοῦ Χρυσαορέως Διὸς, κ. τ. λ. lib. 14. i. e. *Sunt autem in agro Stratonicensium templa duo, Hecates unum insignissimum in Laginis, alterum prope urbem Jovis Chrysaoris*. Hoc igitur Stratonicensis Jovis cognomento, ut notiore longè & celebratiore, lacunam nos implevimus: Quanquam in duabus, quas daturi sumus, Stratoniceæ urbis inscriptionibus, occurrant Διὸς Ῥεμβεινόδου, & Διὸς Σεράπεως, diversa ejusdem numinis cognomina. Quorum quidem Ῥεμβείνοδος poeticum quid & Deæ Triviæ cognatum sapere videtur. Non verò abnuerim, siquis Σεράπεως malit, legatque προνοίᾳ Σεράπεως Διὸς καὶ Ἑκάτης· At at quodcumque fuerit, à Christianis, ævo Theodosiano, Ethnica Deorum nomina non ferentibus, deletum arbitror.

Ἐυχα-

(2) Ἐυχαριστεῖ Θεοῖς, i. e. *Diis gratias agit.* Notandum igitur in religione Ethnicâ vocabulum, quod videri poterat Chriſtianæ ferè proprium. Pari modo occurrit apud Polybium ἐυχαριστία πρὸς Θεὸς, in marmore Adulitano ἐυχαριστία [πρὸς] Θεὸν Ἄρη. *pag.* 81.

(3) Ἐπιφανεστάτοις Θεοῖς, i. e. *Diis præſentiſſimis*, non, uti vox primâ facie poſtulaverit, *inſigniſſimis, illuſtriſſimis.* Bene enim homines ἐπιφανεῖς *inſignes* dicantur & *illuſtres*, Dii propriùs & latiniùs *præſentes:* Unde Virgilianum,

Nec tam præſentes alibi cognoſcere divos.

Igitur ut Antiochus V. Syris ſuis Θεὸς Ἐπιφανὴς, ita Romanis Cæſar Auguſtus Deus *præſens* habebatur. Ubi ne quis dubitet de locutionis iſtius verâ causâ & origine, utramque ἐπιφανοῦς intentionem complexus eſt Ovidius, jurato ſic Auguſti numine,

Per te præſentem conſpicuumque Deum.

Hæc non parum faciunt ad intelligendam illam Chriſti, veri & magni Dei, ἐπιφάνειαν, quâ ejus παρουσίαν ſeu adventum D. Paulus non ſemel indigitavit: maximè ad Titum ſcribens, ii. 13. ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(4) Ἐκ τινῶν εὖ γεγονότων παῖδας τριάκοντα, i. e. *triginta pueros clarè genitos, claris ortos parentibus.* Non aliter atque in ludis Romanis ſecularibus, de quibus Zoſimus lib. 2. Ἐν τῷ κατὰ παλάτιον Ἀπόλλωνος ἱερῷ τρὶς ἐννέα παῖδες ἐπιφανεῖς μετὰ παρθένων τοσούτων, οἱ πάντες ἀμφιθαλεῖς, ὅπερ ἐστὶν ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἔχοντες ΠΕΡΙΟΝΤΑΣ, ὕμνους ᾄδουσι τῇ τε Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων φωνῇ καὶ παιᾶνας, δι' ὧν αἱ ὑπὸ Ῥωμαίους σώζονται πόλεις, i. e. *in Apollinis æde Palatinâ ter novem illuſtres pueri cum totidem virginibus omnes utrinque florentes, hoc eſt, qui ambos parentes habent eminentiores, Græcâ Latinâque linguâ hymnos canunt & Pæanas, per quos ſubditæ Romanis urbes ſoſpitantur.* In quibus notabis, amice Lector, γονεῖς ἔχοντες περιόντας id ipſum eſſe quod in lapide noſtro παῖδες εὖ γεγονότες, & in Horatiano carmine *Od.* iv. 6. *puerique claris patribus orti.* At Leunclavius Zoſimi interpres, & poſt eum Ludovicus Deſprez, commentator in ſeculare carmen Horatii, malè illud περιόντας accepêre pro *ſuperſtites*; unde & vera vocis intentio, & inſtituti lex ipſa violata eſt. Vide, ſupra pag. 148. notam ad Σώματα τὰ περιόντα, & pag. 127. citatum ex Euſtathio τῶν ξένων περιόντας.

(5) Ἄσονται ὕμνον ὃν ἂν συντάξῃ Σώσανδρος, i. e. *decantabunt hymnum qualem compoſuerit Soſander*, ſcriba civitatis. Ita etiam & lege Secularium, ut inquit Zoſimus, ὕμνος ᾄδεται νεωστὶ πεποιημένος, i. e. *concinitur hymnus recens compoſitus.* Ergo ab Auguſto Cæſare, quo tempore Seculares ederet, id operis Horatio demandatum occaſionem dedit Hymno, ſive *Carmini Seculari*, tum recens condito; quod quidem Ethnicam Λιτανείαν non malè dixeris, ſive ſupplicationem communem, qualis in hoc pſephiſmate præcipitur, pro ſalute & incolumitate Populi Romani. Unde honorem ſibi præſumens, Poeta auguratus eſt, matronam aliquam Romanam aliquando ſic fors dicturam;

——Ego Diis amicum
Reddidi carmen, docilis modorum
Vatis Horati. Od. iv. 6.

(6) Ἀναγράψαι . . . τὰ διαφέροντα τοῦ ψηφίσματος, i. e. *pſephiſmatis quæ potiora ſunt conſcribere.* Hæc nimirum i. e. magis principalem ejus partem, non verò integrum pſephiſma, conſcribi in templo Hecates juſſêre Stratonicenſes; brevitati credo, & loci commodo ſtudentes. Et aliàs equidem breviata fuiſſe hunc in modum pſephiſmata, exemplo eſt ſingularis antiquus lapis, qui inter cimelia Honoratiſſimi Oxoniæ Comitis loci dignitatem meruit; ſummo herois eruditiſſimi erga vigilias noſtras & bonas omnes literas favore, hos in uſus nunc conceſſus. Facit dictionis puritas, & prævia ſenatûs ante plebiſcitum factum conſultatio, ut Athenienſium eſſe ſtatuam; qui Trœzeni, Argolicæ civitati, cum de libertate ſua periclitaretur, auxilia ſubmiſerant. Defunctie eo periculo gratè rem recolunt Trœzenii, miſſo ad Athenienſes pſephiſmate, & Zenodoto auxiliatorum duce non mediocriter laudato. At Zenodotum civem ſuum novâ lau-

de

decumulant Athenienses, juxta proprium ipsorum in hoc lapide senatûs consultum, & repetitam è Trœzeniorum psephismate partem ejus principalem. Porrò secutum est istiusmodi senatûs consulto par omnino plebiscitum, ideoque in eodem lapide breviatum. Sed excidit aliquid ab initio, ex conjectura non difficili redintegrandum.

* * * * * * * * ΕΣ * *
(1) ⌶ΗΝΟΔΟΤΟΝΒΑΥΚΙΔΕΩΣΕΠΕΙΔΗΤΡΟ⌶ΗΝΙΟΙΓΕ
ΓΡΑΦΑΣΙΝΕΝΤΩΙΨΗΦΙΣΜΑΤΙΤΩΙΠΡΟΣΤΗΝΠΟ
ΛΙΝΟΤΙΑΝΗΡΑΓΑΘΟΣΓΕΓΟΝΕΠΕΡΙΤΟΝΔΗΜΟΝ
ΤΟΝΤΡΟ⌶ΗΝΙΩΝΚΑΙΚΑΤΑΚΑΙΡΟΝΑΦΙΚΟΜΕΝΟΣ
ΕΒΟΗΘΗΣΕΚΑΙΣΥΝΗΓΩΝΙΣΑΤΟΑΥΤΟΙΣΕΙΣΤΗΝ
(2) ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝΤΗΣΠΟΛΕΩΣΚΑΙΕΞΑΓΩΓΗΝ
ΤΗΣΦΡΟΥΡΑΣΑΞΙΩΣΤΗΣΤΕΠΑΤΡΙΔΟΣΚΑΙΤΗΣ
ΟΙΚΕΙΟΤΗΤΟΣΚΑΙΕΥΝΟΙΑΣΤΗΣΥΠΑΡΧΟΥΣΗΣ
ΤΗΙΠΟΛΕΙΠΡΟΣΤΡΟ⌶ΗΝΙΟΥΣΚΑΛΕΣΑΙΔΕΑΥ[ΤΟΝ
ΚΑΙΕΙΣΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝΕΠΙΔΕΙΠΝΟΝ
ΕΔΟΞΕΤΩΙΔΗΜΩΙΙΑΤΡΟΚΛΗΣΠΥΘΙΩΝΟΣΕΙ[ΠΕ
ΤΑΜΕΝΑΛΛΑΚΑΘΟΤΙΗΒΟΥΛΗΕΨΗΦΙΣΑΤΟΤΟΔΕ
(3) ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΠΕΡΙΤΡΟ⌶ΗΝΙΩΝΟΠΡΟΕΒΟΥΛΕΥ[ΣΑΤΟ
ΗΒΟΥΛΗΑΝΑΓΡΑΨΑΙΕΝΣΤΗΛΗΙΛΙΘΙΝΗΙΚΑΙΣ[ΤΗ
ΣΑΙΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΤΟΥΑΠΟΛΛΩΝΟΣΕΠΙΜΕΛΗ[ΣΑΣΘΑΙ
(4) ΔΕΤΗΣΑΝΑΓΡΑΦΗΣΤΟΥΣΕΞΕΤΑΣΤΑΣΤ[ΟΔΕ
ΑΝΑ]ΛΩΜΑΕΙΣΤΗΝΣΤΗΛΗΝΔΟΥΝΑΙΤ[ΟΝΤΗΣ
ΠΟΛΕΩΣΤΑΜΙΑΝ]

[Ἔδοξε τῇ Βουλῇ . . . . . . ἐπαινέσαι μὲν] Ζηνόδοτον Βαυκιδέως, ἐπειδὴ Τροιζήνιοι γεγράφασιν ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ πρὸς τὴν πόλιν, ὅτι ἀνὴρ ἀγαθὸς γέγονε περὶ τὸν δῆμον τὸν Τροιζηνίων, καὶ κατὰ καιρὸν ἀφικόμενος ἐβοήθησε καὶ συνηγωνίσατο αὐτοῖς, εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς πόλεως, καὶ ἐξαγωγὴν τῆς φρουρᾶς, ἀξίως τῆς τε πατρίδος, καὶ τῆς οἰκειότητος, καὶ εὐνοίας τῆς ὑπαρχούσης τῇ πόλει πρὸς Τροιζηνίους· καλέσαι δὲ αὐ[τὸν καὶ εἰς πρυτανεῖον ἐπὶ δεῖπνον.
Ἔδοξε τῷ Δήμῳ. Ἰατροκλῆς Πυθίωνος εἶ[πε. Τὰ μὲν ἄλλα καθότι ἡ βουλὴ ἐψηφίσατο. Τὸ δὲ ψήφισμα τὸ περὶ Τροιζηνίων, ὁ προεβουλεύ[σατο ἡ βουλὴ, ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ, καὶ σ[τῆσαι ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπιμελή[σασθαι δὲ τῆς ἀναγραφῆς τοὺς ἐξετασὰς, τ[ὸ δὲ ἀνά]λωμα εἰς τὴν στήλην δοῦναι τ[ὸν τῆς πόλεως ταμίαν]

Placuit Senatui . . . . laudare quidem *Zenodotum Baucidis F. quoniam Trœzenii scripserunt in psephismate ad civitatem dato, quòd vir bonus fuerit erga Trœzeniorum civitatem, quodque in tempore adveniens lato iis auxilio opitulatus fuerit, ad liberandam civitatem, & educendum præsidium, pro patriæ suæ honore, proque necessitudine & benevolentiâ quæ civitati cum Trœzeniis intercessit: Quin-etiam invitare ipsum in Prytaneum ad prandium.*
Placuit Populo : Iatrocles Pythionis F. sententiam dixit. Cætera quidem prout Senatus decrevit. Psephisma verò de Trœzeniis, quod Senatus prævio consulto dedit, in stelâ lapideâ conscribere; & reponere in templo Apollinis; scriptionis verò curam habere urbis inquisitores; sumptumque in stelam faciendum præbere ærarii præfectum.

(1) ΤΡΟ⌶ΗΝΙΟΙ. Scriptura singularis pro ΤΡΟΙ⌶ΗΝΙΟΙ, dum in τῷ ⌶ antiqua perpendicularis linea præstat τοῦ ἰῶτα vicem. Sic etiam in æsè lapide est translatum inter Monumenta vetustatis Kempiana, ab eruditissimo R. Ainsworth descripta & illustrata, Londini, 1720. *pag.* 43. Zenodotum nostrum patriâ fuisse Atheniensem tenore lapidis evincitur. Ne quem hic fortè subeat Zenodoti Trœzenii nomen, quem Historiæ scriptorem laudat Dionysius Halicarn. lib. 2. cap. 48.

(2) Ἐλευθερίαν. Sæpe à Medis, sæpe à Lacedæmoniis periclitati sunt de libertate Trœzenii. Toties verò servati Ἡλίου Ἐλευθερίου βωμὸν, i. e. *Solis Liberatoris aram dedicârunt.* Pausan. Corinth. cap. 31.

(3) Προεβουλεύσατο. Harpocrationi προβούλευμα, τὸ ὑπὸ τῆς βουλῆς ψηφισθὲν, πρὶν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεχθῆναι i. e. *à Senatu antea consultum quàm ad populum de eo referatur.* Auctore contra Æschinem Demosthene.

(4) Ἐξετασάς· ita antiquitus à quibusdam vocabantur qui aliter Εὔθυνοι, Λογισαὶ, Συνήγοροι, i. e. *magistratus aliorum magistratuum rationibus examinandis præfecti.* Vide Arist. Polit. lib. 6. cap. 8. Ex his verò omnibus colligenda est non parva historici hujus marmoris & ætas & utilitas.

Ecce

Monumentum Ancyranum.

ECCE, Lector, fidem liberavimus dato monumento Stratonicensi, quanquam non quale promisimus, Latino. Cùm enim Latinum istud (*pretia rerum venalium* exhibens) ævi sequioris fuerit; mutato consilio, Græcam ejusdem urbis huc accersimus inscriptionem, cæteris quæ præcessêre antiquitatibus & materia, & ætate, longè magis congruentem. Properamus igitur ad destinatam præsenti operi coronidem, celeberrimum marmor Ancyranum: in quo scripta Historia Augustæa parte quidem aliquâ secuta est, at parte aliâ, eâque longè majore, antecessit æram, ad quam collimavimus, Christianam.

Anno U. C. *766*, ætatis suæ *76*, administratæ verò reipublicæ *57*, mortuus est Augustus Cæsar, pacificator orbis, & Romani imperii nascenti jam Christo stator. Defuncti testamentum apud se depositum Virgines Vestales unà cum tribus æquè signatis voluminibus protulerunt. "De tribus istis voluminibus (inquit Suetonius) uno mandata de funere suo complexus est: altero, indicem rerum à se gestarum, quem vellet incidi in aheneis tabulis, quæ ante Mausoleum statuerentur: tertio, breviarium totius Imperii, quantum militum sub signis ubique esset, quantùmque pecuniæ in ærario & fiscis, & vectigaliorum residuis". In ære igitur incisus est, sicut jusserat Augustus, rerum suarum index; præsumptâ quidem spe perennitatis, at certiore longè exitii periculo. Quæ enim secuta est barbaries, magis conflandi æris quàm legendæ historiæ studiosa, dum in ignobiliores usus metallum diffingit, quantum in se erat, acta Cæsaris abolevit. Actumque penitus fuisset de elegantissimo vitæ Augustææ breviario, ni devota ejus majestati numinique Ancyrana civitas desumptum inde exemplar marmoreis sex tabulis inscripserat. Hoc habuit in Galatiâ perfugium qui in Româ suâ stare & perennare non potuit Augusti honos. Sed & hîc quoque bipedum nequissimi, ob tantuli lucellum æris quo quadrati lapides figuntur, fœda multa vulnera monumento, quædam etiam & insanabilia intulerunt. Adeò mirè decepta est antiquitas, dum quodcunque olim optaverit cæteris longius perennaturum, æri id, potius quàm marmori, confisit. Etenim præ

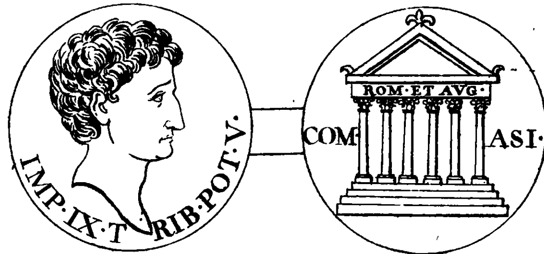
 lapi-

lapideis paucissimæ hodiè supersunt aheneæ inscriptæ tabulæ. neque credibile est tot ex ære nummos effugere potuisse humanam avaritiam, si non in gremio Terræ matris per barbara ista sæcula latuissent, & sub his nostris politioribus argentum pretio superâssent.

Sed ordienda est historia monumenti; repetendumque quâ olim occasione transiit ex Europâ in Asianam continentem, quâque iterum fortunâ ex Asianâ in Europæam rediit. Hunc in finem obsequar imperiis Josephi Justi Scaligeri, literarum suo tempore tyranni; qui in secuturis omnibus Ancyrani lapidis editionibus hæc prævie ponenda censuit. Verba sunt ipsius Augusti in edicto pro Judæis per Asiam dispersis, apud Josephum, Antiq. lib. XVI.6. Τότε ψήφισμα τὸ δοθέν μοι ὑπ᾽ αὐτῶν, ὑπὲρ τῆς ἐμῆς εὐσεβείας ἣν ἔχω πρὸς πάντας ἀνθρώπους, καὶ ὑπὲρ Γαΐου Μαρκίου Κενσωρίνου, καὶ τοῦτο τὸ διάταγμα κελεύω ἀνατεθῆναι ἐν ἐπισημοτάτῳ τόπῳ γενηθέντι μοι, ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ τῆς Ἀσίας ἐν Ἀγκύρῃ (malè editur vulgò Ἀργύρῃ inquit Scaliger.) Ἐὰν δέ τις παραβῇ τι τῶν προειρημένων, δώσει δίκην οὐ μετρίαν. Ἐστηλογραφήθη ἐν τῷ Καίσαρος ναῷ. i. e. *Datum mihi à Judæis decretum de meâ quam erga humanum genus habeo pietate, deque Caio Marcio Censorino, unáque etiam præsens hoc edictum reponi jubeo in dicato mihi loco insignissimo à Communi Asiæ*; ἐν Ἀργύρῃ (ut habent vetera exemplaria; ἐν Ἀργυρῇ, hoc est *in argenteâ* aut *argentatâ tabulâ*, ut voluit Samuel Petitus; ἐν Ἀγκύρῃ autem, hoc est *in Ancyrâ*, ut statuit magnus Josephus Scaliger.) *Prædictorum verò siquis quid fuerit transgressus, pœnas dabit non mediocres. Columnæ inscriptum fuit in templo Cæsaris.*

Hæc tum primùm Scaliger cùm ederet Emendationem Temporum; & Scaligero, cum hoc ipsum monumentum ederet, non sine plausu quodam, assentiens Casaubonus. Hinc factum est, ut clariss. editores Hudsonus & Havercampius etiam in Josephi textum emendationem illam Scaligeranam, quanquam non sine notâ dubii, receperint. At nullâ mihi auctoritate persuadebitur, figi potuisse longè in Galatiâ edictum ad Asianos Judæos spectans, qui tum adeò frequentes Pergami, Smyrnæ, Ephesi, aliisque Proconsularis Asiæ civitatibus agitabant. Neque credam unquam dedicatum Cæsari Augusto ab Asiæ Communi templum alibi quàm intra Commune Asiæ quærendum. Ergo decipiat, si quem poterit decipere, fortuita vocum ΑΡΓΥΡΗ & ΑΓΚΥΡΗ similitudo. Quod si solicitanda fuerit vox ΑΡΓΥΡΗ, neque placuerit ἐν Ἀργυρῇ, cum Samuele Petito, interpre-

terpretari, verisimilior longè ratio suadebit, non jam ἐν ΑΓΚΥΡΗ, sed ἐν ΠΕΡΓΑΜΩ esse corrigendum. Pergami enim, neque alibi quàm Pergami, intra Commune Asiæ statutum est Augusto jam viventi templum. Unde Tiberius ad Senatum, *Divus Augustus*, inquit, *sibi atque urbi Romæ templum apud Pergamum sisti non prohibuit*. Tac. An. 4. c. 37. Templum ipsum, eo titulo sacra-

tum, in Latino Augusti nummo hìc inserto cernitur. Secutusque est ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ nummus, inscriptus ab anticâ parte ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΒΟΥΛΑΙΩ, à posticâ M. ΦΟΥΡΙΟΣ Ο ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ ΑΣΙΑΡΧΗΣ, i. e. *Augusto Cæsari consiliorum præsidi M. Furius sacerdos & Asiarcha*. Cùm ergo in edicto pro Judæis Asianis, ad calcem sic legatur, *Columnæ inscriptum fuit in templo Cæsaris*, longè videtur manifestius templum Augusti Pergamenum, quàm Ancyranum per ista verba subindicari. Neque deligi fortasse poterat ad conservandas hasce Judæorum immunitates, insignior aliquis aptiorve, quàm templum Pergamenum, locus; quia Pergameni cum Hyrcano Judæo pontifice recentem amicitiam jam nuper inierant, vetustissimamque quandam cum Hebræâ gente, ab Abrahami usque temporibus, sunt testati. *Jos. Antiq. l.* 14.

Hæc necessariò præfati integrum nunc relinquimus Lectori, an rectâ migrare velit in Scaligeri sententiam, an cum ratione ab eâdem penitus discedere. Cæterùm vera, ut opinor, translati in Ancyranum templum monumenti occasio hæc ferè fuit. Anno U. C. 728. mortuus est Galatiæ rex Amyntas, scriba olim Deiotari, ast ante decennium in ejus defuncti regnum ab Antonio suffectus. Tum verò Cæsar, qui alias multas nationes regibus eas possidentibus concesserat, Galatiam tamen negavit Amyntæ filiis; redactamque in provinciam, cum tribus ejus populis, Trocmis, Tolistoboiis, Tectosagis, misso à se M. Lollio pro prætore administrandam tradidit. Ex illo, quæ antea Tectosagorum seu urbs,

seu

ſeu caſtellum fuerat, in totius Galatiæ metropolim eſt evecta; & Auguſta Tectoſagorum Ancyra, ab inſtauratore Cæſare Auguſto nominata eſt. Talem ſe tulit in inſcriptione, ex ſchedis D. *de Tournefort* & D. *Faure* in R. D. Montfauconii Palæographiam relatâ, *pag.* 162. Μητρόπολις τῆς Γαλατίας Σεβαςὴ Τεκτοσάγων Ἄγκυρα. Surgit interea novum urbis ornamentum; quod alii hodie Prytaneum conciliis epuliſque publicis deſtinatum, alii templum Auguſti fuiſſe autumant. Sed more antiquo utriuſque proculdubio uſum Ancyranis præſtitit---*Hoc illis curia templum*---ut de Laurentibus Virgilius cecinit,---*Hæc ſacris ſedes epulis*---Conſecrati Auguſto, non jam ab Aſiæ, ſed ab ſuo Galatiæ populo, poſtquam, ſtultiſſimâ per Romanum orbem adulatione, Deus haberi cœperat, certa credo, quamvis imperfecta memoria extat, hunc ad modum, ut videtur, reſarcienda.

ΓΑΛΑΤΩΝ Ο ΔΗΜΟΣ [ΙΕ ΡΑΣΑΜΕΝΟΣ[ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩΙ [ΑΝΕΣΤΗΣΕΝ	*Galatarum Populus ſacerdotio functus Cæſari Auguſto ſtatuit.*

Hanc è ſchedis Tournefortianis templi conſecrationem diſcimus. Porrò vocatum fuiſſe Sebaſtêum, locumque ei primitùs extruendo dedicatum fuiſſe in ſuburbio, à Pylæmene regis Amyntæ filio, ſchedæ docent Fabrianæ; quas dum ære numerato emit, emptaſque indignis modis corrupit, ſuas reverà fecit Paulus Lucaſius. Extant hodiè in Suburbio Ancyrano, Sebaſtêi ipſius parietibus inſcriptæ, & unà cum prioribus correctæ ſic leguntur. *Vide ſis Lucaſii Itiner. ſecund. Tom.* 1. *p.* 308, *& Montfauconii Palæograph. p.* 154.

ΕΠΙ Μ. ΛΟΛΛΙΟΥ ΠΥ
ΛΑΙΜΕΝΗΣΒΑΣΙΛΕΩΣΑΜΥΝ
ΤΟΥΥΙΟΣΔΗΜΟΘΟΙΝΙΑΝ
ΔΙΣΕΔΩΚΕΝΘΕΑΣΔΕΤΡΙΣ
ΕΔΩΚΕΝΑΓΩΝΑΓΥΜΝΙΚΟΝ
ΑΡΜΑΤΩΝΚΑΙΚΕΛΗΤΩΝΕ
ΔΩΚΕΝΟΜΟΙΩΣΔΕΤΑΥΡΟΜΑ
ΧΙΑΝΚΑΙΚΥΝΗΓΙΟΝΚΑΙΠΡΟΣ
ΠΟΛΙΝΤΟΠΟΥΣΑΝΙΕΡΩΣΕΝΟΠΟΥ
ΣΕΒΑΣΤΕΙΟΝΕΣΤΙΝΚΑΙΗΠΑΝΗΓΥ
ΡΙΣΓΕΙΝΕΤΑΙΚΑΙΟΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΑΛΒΙΟΡΙΞΑΤΕΙΠΟΡΙΓΟΣΔΗΜΟΘΟ
ΙΝΙΑΝΕΔΩΚΕΝΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣΑΝΕ
ΘΗΚΕΝΚΑΙΣΑΡΟΣΚΑΙΙΟΥΛΙΑΣ
ΣΕΒΑΣΤΗΣ

Ἐπὶ Μ. Λολλίου Πυλαιμένης βασιλέως Ἀμύντου υἱὸς δημοθοινίαν δὶς ἔδωκεν, θέας δὲ τρὶς ἔδωκεν, ἀγῶνα γυμνικὸν ἁρμάτων καὶ κελήτων ἔδωκεν, ὁμοίως δὲ ταυρομαχίαν καὶ κυνήγιον, καὶ πρὸς πόλιν τόπους ἀνιέρωσεν ὅπου Σεβαςεῖόν ἐςιν, καὶ ἡ πανήγυρις γείνεται καὶ ὁ ἱππόδρομος. Ἀλβιόριξ Ατειπόριγος δημοθοινίαν ἔδωκεν, ἀνδριάντας ἀνέθηκεν Καίσαρος καὶ Ἰουλίας Σεβαςῆς.

Sub M. Lollio Pylæmenes regis Amyntæ filius populo epulum dedit, ſpectacula ter dedit, certamen gymnicum curribus & equis deſultoriis dedit, ſimiliter Tauromachiam & Cynegium; & juxta urbem loca conſecravit, ubi Sebaſteum eſt, & Panegyris cum equorum curſu celebratur. Albiorix F. Ateporigis populo epulum dedit, ſtatuas dedicavit Cæſaris & Juliæ Auguſtæ.

Sequuntur

Sequuntur alia his ſimilia principum virorum munera, quæ vertentibus annis, & recurrente panegyri, ſive dedicationis Sebaſtêi die feſto, & data & inſcripta fuiſſe crederem. Ea habe, Lector, apud Lucaſium in Itinerario, & Montfauconium in Palæographiâ. At mecum interim recollige, Commune Galatarum propriam ſibi vendicâſſe hujus templi neocoriam; utque ſub Aſiarchâ factum eſt à Communi Aſiæ, ita Galatas ſub Pontifice ſuo Galatarchâ ſacra Auguſti adminiſtrâſſe: quem itidem *Sebaſtophantem*, hoc eſt, Auguſtalem Flaminem appellitabant. Ita fert inſcriptio, quam, poſt Douſanas chartas & Coſſonianas, perfectiorem longè reportavit Tournefortius, inſertam nunc Palæographiæ Montfauconii pag. 161. Τ.ΦΛ. Γαϊανὸν κ. τ. λ. Ἀρχιερέα τȣ̃ Κοινȣ̃ τῶν Γαλατῶν, Γαλατάρχην, Σεβαϛοφάντην, κ̀ κτιϛὴν τῆς μητροπόλεως Ἀγκύρας φύλη, κ. τ. λ. i. e. *Titum Flavium Caianum* tribus ſua honoravit, *Pontificem Communis Galatarum*, *Auguſtalem Flaminem*, *conditorem metropolis Ancyræ*.

Hoc templum his religionibus inſtructum non immeritò ſibi honorem arrogavit renovandi, conſervandi, & poſteritati ſanctiùs tradendi nobiliſſimi indicis Auguſtæi. Ergo dextrâ lævâque, triplici hinc illinc ſerie (curante proculdubio Proprætore & ab aheneis Romæ pilis in provinciam ſecum deferente) ante (1) pulcherrimum qualis hìc conſpicitur introitum, in marmoreos veſtibuli

(1) *pulcherrimum qualis hîc conſpicitur introitum*; de quo Tournefortius in Itinenerarii Orientalis Epiſtola xxi. à Monſeigneur le Comte de Pontchartrain. *Vous jugerez, Monſeigneur, de la beauté de cet edifice par le deſſein que vous m'avez ordonné d'en faire graver. Il etoit tout de marbre blanc à gros quartiers: & les encoigneures du Veſtibule, qui ſubſiſte encore, ſont alternativement d'une ſeule piece à angle, rentrant en maniere d'equerre, dont les côtez ont trois ou quatre pieds de long. Les pierres d'ailleurs ſont attachées enſemble par des crampons de cuivre, comme il paroit par les trous où ils etoient enchaſſez. Les maitreſſes murailles ont encore 30 ou 35 pieds de haut. Pour la façade, elle eſt intierement detruite. Il ne reſte plus que la porte par où l'on entroit du Veſtibule dans la maiſon. Cette porte qui eſt quarrée, a 24 pieds de haut ſur 9 pieds 2 pouces de largeur. Et ſes montans qui ſont chacun d'une ſeule piece, ſont epais de 2 pieds, 3 pouces. C'eſt à côté de cette porte qui eſt toute chargée d'ornemens, que l'on grava .... la vie d'Auguſte en beau Latin, & en beaux caracteres. L'inſcription eſt à trois colomnes à droite & à gauche: mais outre les lettres effacées tout eſt plein de grands trous, ſemblables à ceux qu'auroient pû faire des boulets de canon. Et ces trous, que les payſans ont fait pour arracher les crampons, ont emporté la moitié des caracteres. Les paremens de pierres ſont des quarrez barlongs fort propres, & d'un pouce de ſaillie. Sans compter le Veſtibule, cet edifice eſt dans œuvre de 52 pieds de long, ſur 36 pieds & demi de large. Il y reſte trois fenêtres grillées, de marbre à grands carreaux ſemblables à ceux de nos fenêtres.*

parietes eſt inciſus. Latuit tamen orbem eruditum, uſque dum, anno 1554,(2) Antonius Wrantzius Dalmata, vir conſultiſſimus, epiſcopus Agrienſis, & Latinarum decus elegantiarum Augerius Giſlenius Buſbequius, à Ferdinando Romanorum rege ad portam Othomanicam legati, primum omnium exemplar in Europam retulêre: ſed, magno literarum infortunio, per homines ſuos deſcriptum. Serò demum anno 1689, alterum repertum eſt(3) apographum

(2) *Antonius Wrantzius* &c. Hiſtoriam rei ipſo à Busbequio accipe, in legationis Turcicæ epiſt. prima, dat. Viennæ Auſtriæ Kal. Septemb. M DL IV. *Conſtantinopolim veni ad diem* xx. *Januarii ibique collegas reperi, quos dixi,* Antonium Wrantzium, & Franciſcum Zay.—— " Ancyram venimus, manſione à Conſtantinopoli xix ——Hìc pulcerrimam vidimus inſcriptionem; & tabularum illarum, quibus indicem rerum à ſe geſtarum complexus eſt Auguſtus, exemplum. Id quatenus legi potuit, per noſtros homines tranſcribendum curavimus. Extat inciſum ædificii, quod olim fortaſſe prætorium fuerat, diruti & tecto carentis marmoreis parietibus; ita ut dimidia pars intrantibus ad dextram, dimidia ad ſiniſtram occurrat. Suprema capita ferè integra ſunt, media lacunis laborare incipiunt. Infima verò clavarum & ſecurium ictibus ita lacerata, ut legi non poſſint. Quod ſanè rei literariæ non mediocre damnum eſt à doctis meritò deplorandum.

Unum igitur idemque erat Apographum, quod Verantianum à quibuſdam dictum, ab aliis verò Busbequianum, editum eſt ab Andrea Schotto in ſcholiis ad Aurelium Victorem, & à Grutero cum Cluſii de eo epiſtolâ. pag. ccxxxiii. Acceſsêre poſtea notulæ à Lipſio, & largior à Caſaubono commentarius: ſolenne jamdudum ad Suetonii editiones additamentum.

(3) *Apographum inter poſtumas Danielis Coſſonii chartas.* De quo libellus extat, ab auctore mihi dono datus, editus Lugduni Batavorum anno 1693, inſcriptuſque *Memoria Coſſoniana*; hoc eſt Danielis Coſſonii vita breviter deſcripta; cui annexa eſt nova editio Monumenti Ancyrani; priore Aug. Buſbequii emendatior & auctior; cum notis Jacobi Gronovii. Sequitur Monumentum Ancyranum ad fidem utriuſque exemplaris reſtitutum: à Samuele Pitiſco, ad Suetonii ſui calcem iteratum.

graphum priore longè auctius & emendatius, inter postumas Danielis Cossonii, Hollandici mercatoris, chartas. Qui vir eximiâ probitate, & eruditione non vulgari celebratus, dum in villâ Hadgilarensi prope Smyrnam incomitatus fortè spatiaretur, per furiales duos ab Algerio sicarios miserè confossus periit.

Quantum autem Busbequianam superavit Cossoniana charta, à Tournefortianâ tantum ipsa superatur. Nam qui Orientem peragravit, jussu & peculio regis Ludovici XIV, eruditissimus vir *Jos. Pitton de Tournefort*, aditâ an. 1701. Ancyrâ, optimum omnium exemplar è parietinis ipse tabulis descripsit. Et exitu ejusdem anni, (4) Smyrnam ab Ancyrâ petens, cum illic me offenderet jam tum hujusmodi deliciis nimio plus gaudentem, humanissimè mihi dono dedit exceptam manu propriâ inscriptionem; cum editis aliquando conferendam, typisque, si res ita ferret, evulgandam. Idem acriter hortatus est cl. Jac. Gronovius, chartæ Cossonianæ editor, cùm in patriam per Lugdunum Batavorum redux, anno 1703, ad eum salutatum viseram. Etenim monumenti à se exculti insigne adeo auctarium non illætus vidit, ultroque mecum alia multa Cossoniana, quæ non sunt hujus loci, communicavit. Memor itaque promissæ Heroibus duobus operæ, jam tandem quicquid reliquum fuit, ineunte præsenti seculo, universæ inscriptionis Ancyranæ, ad sacra Historicorum defero: Atque ita quidem, ut versiculi versiculis, lacunæ lacunis, mutilata verba mutilatis, ut sanctè mihi affirmavit Tournefortius, accuratissimè respondeant. Quod nisi fieret, vix ullæ tentari poterant, citra turpissimæ hallucinationis periculum, aut emendationes, aut supplementa. Neque insuper habui schedas, quæ olim pulcherrimæ erant, *Fabrianas*; quanquam in Itinerario isto *Lucasiano* interpolatione ferè pepetua vitiatas. Sciant enim antiquitatum studiosi Dominum . . . *la Fabre* (seu *Faure* ut loquuntur Provinciales) eruditulum mercatorem Gallum, Ancyræ aliquot annos commoratum, nitidius solito exemplar opportunis sibi horis descripsisse; amicisque suis, Smyrnæ postea degentem, humaniter ejus copiam fecisse. At (5) Paulus

(4) *Smyrnam ab Ancyrâ petens cùm illic me offenderet*, &c. Cujus & ipse meminit Tournefortius, Epistola xxii. ubi de Smyrnâ agit, edit. Lugd. Tom. 3. pag. 377.

(5) *Paulus Lucasius, empto à defuncti viduâ exemplari isto Ancyrano*, &c. Probè hoc novit, & illustrissimo Cos. Sherardo, sciscitanti de exemplari Fabriano, sæpius à se viso & tractato, sic retulit vir bonus & eruditus, Rev. P. Jerothêus, Collegii Capucinorum fratrum Smyrnæ tum præpositus, anno nempe, 1706.

lus Lucaſius, emptis à defuncti viduâ chartis Græcis & Latinis, interque eas exemplari iſto Ancyrano, orbi quidem illud, in patriam ſuam reverſus, ſed inerudito venditavit. Nemo enim paulo doctior aut prudentior chartæ adeo interpolatæ, ſuſpectæ & pro nulla habitæ aut mentem advertere aut fidem adhibere ſuſtinuerit. Inerant tamen non pauca, quæ penitiùs excuſſa, exactiùs trutinata, & cum Tournefortianis ſedulò collata, egregio in his nunc edendis uſui fuerunt. Senſum intra lacunas breviores veroſimiliter continuatum dedi: ſicubi prompta occurrerent & præſentia à Criticâ, à Grammaticâ, atque ab ipſis inſuper hiſtoriis ſubſidia. Ita tamen ut optaverim Lectorem ſuo in his judicio, ſuoque ingenio niti.

RERVM.GESTARVM.DIVI.AVGVSTI.QVIBVS.ORBEM.TERRARVM.IMPERIO . POPVLI . ROM . SVBIECIT.ET.IMPENSARUM.QVAS.IN.REMPVBLICAM.POPVLVMQVE. ROMANVM.FECIT. INCISARVM.IN . DVABVS . AHENEIS. PILIS . QVAE. SVNT.ROMAE.POSITAE.EXEMPLAR. SVBIECTVM .

Tabula prima intrantibus à lævâ.

ANNOS . VNDEVIGINTI . NATVS . EXERCITVM . PRIVATO . CONSILIO . ET . PRIVATA . IMPENSA COMPARAVI . PER . QVEM . REMPVBLICAM . *obs*TINATIONE . FACTIONIS . OPPRESSAM IN . LIBERTATEM . VINDICAVI . *Sena*TVS . DECRETIS . HONORIFICIS . *ornatus* . IN . *eum* ORDINEM . SVM . *adlectus a* CONSVLIBVS . *inter conſulares ut ſententiam dice*REM . LOCVM*que*. *et* IMPERIVM . MIHI . DEDIT . RESPVBLICA . V*ti* . PRAETORI . SIMVL . CVM CONSVLIBVS . IR*tio et Pansa. Huic* AVTEM . EODEM . ANNO . ME . *ſuffectum* CONSVLEM . *cum edi*DISSET . ET . TRIVMVIRVM . REIPVBLICAE . CONSTITVE*ndae* QVI . PARENTEM . *coniVrati occidiſſent* IN . EXILIVM . EXPVLI . IVDICIIS . LEGITIMIS . VLTVS . POSTEA . BELLVM . INFERENTIS . REIPVBLICAE . . . .

. . . .

ARMA . TERRA . MARIQVE . . . . . *ſig*NAQVE . TOTO . ORBE . TERRARVM . *circumtuli* VICTORQVE . OMNIBVS. *ſupplicib*VS . CIVIBVS . PEPERCI . *et in* EXIL*io ſponte ſua de*GENTES . QVIBVS . TVTO . *liceret* . SERVARI . QVAM . EXCIDERE . M*alui* . . . . . MILLIA . CIVIVM . ROMA*norum adacta* SACRAMENTO . MEO . FVERVNT . CIRCITER . *quingen*TA . EX . QVIBVS . DEDV*xi in colonias* . AVT . REMISI.IN.MVNICIPIA . SVA . STIPEN*diis ſolu*TIS . MILLIA . ALIQVANTO . *plus qu*AM. TRECENTA . ET . IIS . OMNIBVS . AGROS . A*dſignavi* AVT . PECVNIAM . PRO*priam ex* . ME.DEDI7 *Longas* NAVES .CEPI . SESCEN*tas* . *praeter alias* . SIQVAE . MINORI*s quam trir*EMES . FVERVNT7

BIS . OVANS . TRIVMPHA*vi tris egi c*VRVLIS . TRIVMPHOS . ET . APPELLA*tus ſum viciens et ſe*MEL . IMPERATO*r. cumque plu*RIS . TRIVMPHOS . MIHI . SE*natus decreviſſet iis tamen agendis ſu*PERSEDI . *et tantummodo laur*VS . DEPOSVI . IN . CAPITOLIO. *Delmatis et Illuriis q*VOQVE . BELLO . NVNC . *perdomi*TIS . OB . RES . A*ut ductu meo aut per lega*TOS . AVSPICIIS. MEIS.TERRA . MARIQVE . PROSPERE . GESTAS . QV*aeſitamque bello re*QVIEM . DECREVIT . SENATVS . SVPPLICANDVM . ESSE . DIs . IMMO*rtalibus* . . . .

. . . QVO . *ex* SENATVS . CONSVLTO . SVPPLICATVM . EST . IN . DEO*rum* . . . .

. . . . . . VO . . . . VM . REC . . . . AVT . R . . . .

. . . . AM . TER . DECIENS . . . .

. . . . . AE . POTES . . . .

. . . . ME . IA . . . .

. . . . Cætera huic Tabulæ inſcripta cuncta penitus evanuerunt.

Tabula secunda à lævâ.

PATRITIORVM . NVMERVM . AVXI . CONSVL . QVINTVM . IVSSV . POPVLI . ET . SENATVS . SENA
TVM. TER. LEGI. ET. IN. CONSVLATV. SEXTO. CENSVM. POPVLI. CONLEGA. M. AGRIPPA. EGI
LVSTRVM . POST . ANNVM . ALTERVM . ET . QVADRAGENSIMVM .FECI.QVO.LVSTRO.CIVI
VM . ROMANORVM . CENSA . SVNT . CAPITA . QVADRAGIENS . CENTVM . MILLIA . ET
SEXAGINTA . TRIA . MILLIA . *Alterum* . CONSVLARI . CVM . IMPERIO . LVSTRVM
censumque SOLVS . FECI . CENSORIN*o* *et* ASINIO . COS . QVO . LVSTRO . CENSA . SVNT
CIVIVM . ROMANORVM . *capita* QVADRAGIENS . CENTVM . MILLIA . ET . DVCEN
TA . TRIGINTA . TRIA . M*illia* . *Terti*VM . CONSVLARI . CVM . IMPERIO . LVSTRVM
CONLEGA . TIB . CA*esare feci* SEX . POMPEIO . ET . SEX . APPVLEIO . COS .
QVO . LVSTRO . ET*iam censa sunt Ro*MANORVM . CAPITVM . QVADRAGIENS .
CENTVM . MI*llia tr*IGINTA . ET . SEPTEM . MILLIA
LEGIBVS . NOVI*s latis e*XEMPLA . MAIORVM . EXOLESCENTIA . *revocavi, et fugientia*
IAM . EX . NO*stro conspectu* AVITARVM . RERVM . EXEMPLA . IMITANDA . *proposui?*
. . . . . . ATVS . ET . SACERDOTES . . . .
. . . . . . V . TIS . . . . EFEC . . . .
. . . . . . QVATTVOR . AMPLISSIMA . COLLE*gia*
. . . . . . MPBIAM . ET . MVNICIPI . . . M . VNI
. . . . . . APVD . OMNIA . PVLVINARIA . PRO . VALE*tudine*.
. . . . . . VSVM . EST . IN . SALIARE . CARMEN . ET . SACROSAN
. . . . . VO . . . EREA . . . TRIBVNICIA . POTESTAS . MIHI
. . . . . . MVS . . . ITER . M . IN . . . .
populo SACERDOTIVM . DEFERENTE . MIHI . QVOD . PATER . MEVS . *procuravit*
suscepi id SACERDOTIVM . ALIQVOD . POST . ANNOS EO . MOR*tua qui post patrem*
*meum illud proc*VRAVERAT . CVNCTA . EX . ITALIA . . . .
. . . . . *valet*VDINE . QVANTA . ROMAE . NVN*quam* . . . .
. . . *P. Sulp*ICIO . C . VALGIO . CONSVLIBVS . . . .
. . . *ae*DIS . HONORIS . ET . VIRTVTIS . AD . *memo*RIAM
. . . *se*NATVS . CONSACRAVIT . IN . QVA . PON . . . . . .
. . . *a*NNIVERSARIVM . SACRIFICIVM . FACERE . . . . .
. . . R . . . T . . . IN . VRBEM . EX . . . .
. . . . . AVIT . . . .
. . . . . PARS . . . .
. . . . . ET . PRIN . . . . . . A . MIHI
. . . . . . ONOS . . . . . RAE . . . .
. *res in Hispa*NIA . GA*Lliaque pr*OVINCIIS . PRO*spere* . . . . . .
. . . . NEP . QV . . . . . ARAM . . . .
. . . . . *pro* REDITV . MEO . CO*nsacrari ut* AD . EAM . . . .
. . . . . MAGISTRATVS . ET . SAC . . . .
. . . . . IVM . . C . . P . . . .
. . . . . CVSSVM . ESS . . . .
. . . . *pe*R . TOTVM . I*mperium* POPVLI . ROMANI . *parta est terra*
*marique p*AX . CVM*que a condita urbe* . I*anum Qui*R*inum* BIS . OMNINO . CLAVSVM
*fuis*SE PRODATVR . EVM . *Senatus* PER . ME . PRINCIPEM . *ter c*LAVDENDVM . ESSE . *jussit?*
*Inter fili*OS MEOS . QVOS . SIN*istra fors* MIHI . ERIPVIT . EORVM . CAIVM . ET . LVCIVM . CAESAR
ES . . . .

Tabula tertia à lævâ.

HONORIS . MEI . CAVSA . SENATVS . POPVLVSQVE . ROMANVS . ANNVM . QVINTVM . ET . DECI
MVM . AGENTIS . CONSVLES . DESIGNAVIT . VT . EVM . MAGISTRATVM . INIRENT . POST . QVIN
QVENNIVM . ET . EX . EO . DIE . QVO . DEDVCTI . SVNT . IN . FORVM . VT . INTERESSENT . CONSILIIS
PVBLICIS . DECREVIT . SENATVS . EQVITES . AVTEM . ROMANI . VNIVERSI . PRINCIPEM
IVVENTVTIS . VTR*umque eo*RVM . PAR*mis e*T . HASTIS . ARGENTEIS . DONATVM . AP
PELLAVERVNT?
PLEBEI . ROMANAE . VIRITIM . *S*S . TRECENOS . NVMERAVI . EX . TESTAMENTO . PATRIS
MEI . ET . NOMINE . MEO . QVADRINGENOS . EX . BELLORVM . MANIBIIS . CONSVL
QVINTVM . DEDI . ITERVM . AVTEM . IN . CONSVLATV . DECIMO . EX . PATRIMONIO
MEO.

MEO . IIS . QVADRINGENOS . CONGIARI . VIRITIM . PERNVMERAVI . ET . CONSVL VNDECIMVM . DVODECIM . FRVMENTATIONES . FRVMENTO . PRIVATIM . COEMPTO EMENSVS . SVM . ET . TRIBVNITIA . POTESTATE . DVODECIMVM . QVADRINGENOS NVMMOS . TERTIVM . VIRITIM . DEDI . QVAE . MEA . CONGIARIA . PERVENERVNT *ad sestert*IVM . MILLIA . NVNQVAM . MINVS . QVINQVAGINTA . ET . DVCENTA7 TRIBVNITIAE . POTESTATIS . DVODEVICINSIMVM . CONSVL . XII.TRECENTIS.ET.VIGINTI MILLIBVS . PLEBEI . VRBANAE . SEXAGENOS .. DENARIOS . VIRITIM . DEDI ET . CVOIVIS . MILITVM . MEORVM . CONSVL . QVINTVM . EX . MANIBIIS . VIRITIM MILLIA . NVMMVM . SINGVLA . DEDI . ACCEPERVNT . ID . TRIVMPHALE . CONGIARIVM IN . CO*loniis* . HOMINVM . CIRCITER . CENTVM . ET . VIGINTI . MILLIA7 CONSVL . TER TIVM. DECIMVM . SEXAGENOS . DENARIOS . PLEBEI. QVAE. TVM. FRVMENTVM. PVBLICVM ACCEPERVNT. DEDI. EA. MILLIA. HOMINVM . PAVLO. PLVRA . QVAM. DVCENTA. FVERVNT PECVNIAM . *pro* AGRIS . QVOS. IN . CONSVLATV. MEO. QVARTO . ET . POSTEA. CONSVLIBVS *M. Crasso et* CN. LENTVLO . AVGVRE . ADSIGNAVI . MILITIBVS . SOLVI . MVNICIPIS7EA SESTERTIVM . CIRCITER . SEXSIENS . MILLIENS . FVIT . QVAM . *ex* COLLATIONIBVS . *pro* PRAED*iis* NVMERAVI . ET . CIRCITER . BIS . MILLIENS.ET.SESCENTIENS.QVOD.PRO.AGRIS PROVINCIALIBVS . SOLVI7 ID . PRIMVS . ET . SOLVS . OMNIVM . QVI . DEDVXERVNT COLONIAS . MILITVM . IN . ITALIA . AVT . IN . PROVINCIIS . AD . MEMORIAM . AETATIS MEAE . FECI . ET . POSTEA. *Ti.* NERONI. ET.CN.PISONI.CONSVLIBVS.ITEMQVE.C.ANTISTIO ET.D.LAELIO.COS.ET.C.CALVISIO.ET. L.PASIENO. CONSVLIBVS. ET. *Lentulo et* MESSALINO CONSVLIBVS . ET . L . CANINIO . ET . Q . FABRICIO . CONSVLIBVS . *veteranis quos* . EME RITEIS . STIPENDIS . IN . SVA . MVNICIP*ia reduxi* PRAEM*ia aere num*ERATO PERSOLVI . QVAM . IN . REM . SEST*ertium* MILL IMPENDI7

QVATER . PECVNIA . MEA . IVVI . AERARIVM . ITA . VT . SESTERTIVM . MILLIENS . ET QVINQVIENS . AD . EOS . QVI . PRAEERANT . AERARIO . DETVLERIM . ET . M. *Aemilio* ET . L. ARVNTIO . COS . IN . AERARIVM . MILITARE . QVOD . EX . CONSILIO . . . . CO*nstitu*TVM . EST . EX . *quo* PRAEMIA . DARENTVR . MILITIBVS . QVI . V*iginti stipendia* EMERVISSENT . HS . MILLIENS . ET . SEPTINGENTI*ens Tib. Caesaris nomine et m*EO . DETVLI . . . . *quo* . CN . ET . P. LENTVLVS . *cons*VLES . FVERVNT . CVM . D . . CERENT . . . . CENTVM . MILLIBVS . HOMINVM . . . . IBVS . . . . O . FRV . . . . .

Tabula prima à dextrâ.

CVRIAM . ET . CONTINENS . EI . CHALCIDICVM . TEMPLVMQVE . APOLLINIS . IN PALATIO . CVM . PORTICIBVS . AEDEM . DIVI . IVLI . LVPERCAL . PORTICVM . AD . CIR CVM . FLAMINIVM . QVAM . SVM . APPELLARI . PASSVS EX . NOMINE . EIVS . QVI . PRI OREM . EODEM . IN . SOLO . FECERAT . OCTAVIAM . PVLVINAR . AD . CIRCVM. MAXIMVM AEDES . IN . CAPITOLIO . IOVIS . FERETRI . ET . IOVIS . TONANTIS . AEDEM . QVIRINI AEDES . MINERVAE . ET. IVNONIS . REGINAE . ET . IOVIS . LIBERTATIS . IN . AVENTINO AEDEM . LARVM . IN . SVMMA . SACRA . VIA . AEDEM . DEVM . PENATIVM . IN . VELIA AEDEM . IVVENTATIS . AEDEM . MATRIS . MAGNAE . IN . PALATIO . FECI7

CAPITOLIVM . ET . POMPEIVM. THEATRVM. VTRVMQVE. OPVS. IMPENSA. GRANDI. REFECI SINE . VLLA. INSCRIPTIONE . NOMINIS . MEI7 RIVOS . AQVARVM . COMPLVRIBVS . LOCIS VETVSTATE . LABENTES . REFECI . ET. AQVAM . QVAE.MARCIA.APPELLATVR.DVPLICAVI FONTE . NOVO . IN . RIVVM . EIVS . IMMISSO7 FORVM . IVLIVM . ET . BASILICAM QVAE . FVIT . INTER . AEDEM . CASTORIS . ET . AEDEM . SATVRNI . COEPTA . PROFLIGATA QVE . OPERA . A PATRE . MEO . PERFECI . ET . EANDEM . BASILICAM . CONSVMPTAM.IN CENDIO . AMPLIATO . EIVS . SOLO . SVB . TITVLO . NOMINIS . FILIORVM . *meorum* INCO HAVI . ET . SI . VIVVS . NON . PERFECISSEM . PERFICI . AB . HEREDIBVS . *meis jussi* DVO . ET . OCTOGINTA . TEMPLA . DEVM . IN . VRBE. CONSVL . . . . REFECI . NVLLO . PRAETERMISSO . QVOD . *eo* TEMP*ore* . . . . MV . . M . . . IRVMINEA . A . . . . . . BI . . . . PRAETER . . . . IVME . LINV . . LVM . . . .

PRIVATO . SOLO . *dedicato* MARTIS . VLTORIS . TEMPLVM . FORVMQVE . AVGVSTVM . ET THEATRVM . AD. AEDEM . APOLLINIS . IN . SOLO . MAGNA . EX . PARTE . A*d* . *id* . . . . EMPTO . FECI . QVOD . SVB . NOMINE . M . MARCELLI . GENERI . NITESCIT7 DONA *ex* MANIBIIS . IN . CAPITOLIO . ET . IN. AEDE . DIVI. IVLI. ET. IN. AEDE.APOLLINIS.ET.IN.AE

DE . VESTAE . ET . IN TEMPLO . MARTIS . VLTORIS : CONSACRAVI . QVAE . MIHI . CONSTI TERVNT . HS. CIRCITER . MILLIENS7 AVRI . CORONARI . PONDO . TRIGINTA . ET . QVIN QVE . MILLIA . MVNICIPIIS . ET . COLONIS . ITALIAE . CONFERENTIBVS . AD. TRIVMPHOS MEOS . QVINTVM . CONSVL . REMISI . ET . POSTEA . QVOTIENSCVMQVE . IMPERATOR. AP PELLATVS . SVM . AVRVM . CORONARIVM . NON . ACCEPI . DECERNENTIBVS . MVNICIPIIS ET . CON*ferentibus quae tunc* ADQVE . ANTEA . DECREVERANT7 . . . . . *mu*NVS . GLADIATORIVM . DEDI . MEO . NOMINE . ET . QVINQVIENS . FILIORVM . MEO RVM . AVT . NEPOTVM . NOMINE . QVIBVS . MVNERIBVS . PVGNAVERVNT . H*ominum circiter* DECEM . MILLIA . . . . BIS *dedi f*ERARVM . VNDIQVE . ACCIN*ctarum* . . . . . . *spectac*VLA . PRO*prio meo* NOMINE . ET . TERTIVM . NEPO*tum* . . . . . *Ludos* FECI . MEO . NOMINE . QVATER . ALIORVM . AVTEM . *magistratuum absenti*VM . TER . ET . VIGIENS . . . . . . *in colle*GIO XV. VIRORVM . MAGI*ster adlecto in* COLLEGIVM . M. AGRIPPA . . . PER. QV*indecim viros* . C. FVRNIO . C. SILANO. COS. *quintos feci* LVDOS . *saeculares nulli vivorum visos ante* ID . TEMPVS . DEINDE . . . . *Venationes bestia*RVM . AFRICANARVM . MEO . NOMINE . ET . FILIORVM . MEORVM. ET. NEPOTVM. IN. CIR CO. AVT. IN. FORO. AVT. IN. AMPHITHEATRIS. POPVLO. DEDI. SEXIENS. ET. VIGIENS. QVIBVS CONFECTA . SVNT . BESTIARVM . CIRCITER . TRIA . MILLIA . ET . QVINGENTAE7

NAVALIS . PROELI . SPECTACVLVM . POPVLO . DEDI . TRANS . TIBERIM . IN . QVO . LOCO NVNC . NEMVS . EST . CAESARVM . CAVA*to solo in longitudinem mille* ET . OCTINGENTOS . PEDES . IN . LATITVDINE . M*ille erant et* DVCENTI . IN . QVO . TRI GINTA . ROSTRATAE . NAVES . TRIREMES . *et quadrirem*ES . PLVRIS . AVTEM MINORES . INTER . SE . CONFLIXERVNT . *Atticis et Persicis* CLASSIBVS . PVGNAVE RVNT . PRAETER . REMIGES . MILLIA *hominum trigin*TA . CIRCITER7

IN . TEMPLIS . OMNIVM . CIVITATIVM . P*rimarum Europae* ET . ASIAE . VICTOR . ORNA MENTA . REPOSVI . QVAE . SPOLIATIS . TEMP*lis is cum* QVO . BELLVM . GESSERAM PRIVATIM . POSSEDERAT . *Meae* STATVAE . PEDESTRES . ET . EQVESTRES . ET . IN QVADRIGEIS . ARGENTEAE . STETERVNT . IN . VRBE . XXC. CIRCITER . QVAS . IPSE SVSTVLI . EXQVE . EA : PECVNIA . DONA . AVREA . IN . AEDE . APOLLINIS . MEO . NOMI NE . ET . ILLORVM . QVI : MIHI . STATVARVM . HONOREM . HABVERVNT . POSVI .

Tabula secunda à dextrâ.

MARE . PACAVI . A . PRAEDONIBVS7 EO . BELLO . SERVORVM . QVI . FVGISSENT . A . DO MINIS. SVIS. ET. ARMA. CONTRA. REMPVBLICAM. TVLERVNT . *trigin*TA. FERE. MILLIA. CAPTA DOMINIS . AD . SVPPLICIVM . SVMENDVM . TRADIDI7 IVRAVIT . IN . MEA. VERBA . TOTA ITALIA . SPONTE . SVA . ET . M*e pro* . VICT*is ducibus* DVCEM . DEPOPOSCIT7 IVRA VERVNT . IN . EADEM . *verba* G*al*LIAE . *Hisp*ANIAE . *Afri*CA . SICILIA . SAR DINIA . QVI . . . . VE . . . . . . *Sena*TORES . PLVRES QVAM . DCC . IN . . . . CONSVLIBVS . FACTI . SVNT . AD . EVM . DIEM QVO . SCRIPTA . SVNT . . . . CIRCITER . CLXX7

OMNIVM . PROVINCIARVM . . . . QVIBVS . FINITIMAE . FVERVNT GENTES . QVAE . N*ondum subjectae erant Pop. Romano*. FINES. AVXI . GALLIAS . ET. HISPA NIAS . PROVINCIA*sque* . . . . . . *quas allui*T . OCEANVS . A . GADIBVS . AD . OSTI VM . ALBIS . FLVMINIS . . . . *ab usque regi*ONE . EA . QVAE . PROXIMA . EST . HA DRIANO . MARI . *armis perlustravi* . NVLLI . GENTI . BELLO . PER . INIVRIAM INLATO7 C*lassis Romana*. . . . . AB . OSTIO RHENI . AD . SOLIS . ORIENTIS . RE GIONEM . VSQVE . AD . *orbis extrem*A . NAVIGAVIT . QVO . NEQVE . TERRA . NEQVE MARI . QVISQVAM . ROMANORVM . ANTE . ID . TEMPVS . ADIT7 CIMBRIQVE . ET. CHARIIDES ET. SEMNONES. ET. EIVSDEM. TRACTVS. ALII. GERMANORVM. POPVLI. PER. LEGATOS. AMICI TIAM . MEAM . ET . POPVLI. ROMANI . PETIERVNT7 MEO. IVSSV. ET. AVSPICIO. DVCTI. SVNT *duo* EXERCITVS . EODEM. FERE. TEMPORE. IN. AETHIOPIAM. ET. IN. A*rab*IAM. QVA. EA. *tempestate* . . . . ESAE . SVNT . IN . SICILI . . . . . . SAT . TI . . IN . . ET . H . . . . VS . . . . DV . . NI . . B . . . . NES . . ABAE . . . . PIVM . . . MAM AD . . . . . . *Arme*NIAM . *ma*IOREM . INTER FECTO . REGE . EIVS . ARTAX*ia* . . M . POSSE . . . . MA . . . . NOSTRORVM . EXEMPLO . REGI . . M . ID . . . . *in potesta*TEM .

TEM . TIGRANIS . REGIS . PER . *Ti. Ner*O*nem diademate ejus capiti imposito transtuli Ar-*
*me*NIAM . GENTEM . POSTEA . *inquietam* GENTEM . ET . REBELLANTEM . *Domitam* PER.CA
IVM . FILIVM . MEVM . REGI . ARI*obarzani gubernandam et frenan-*
DAM . TRADIDI . ET . POST . *Ejus Mort*EM. FILIO. EIVS.ARTAVASDI.QV*odam jure Ariobarza-*
NE. QVI. ERAT. EX. REGIO. GENERE. ARMENIORVM.ORIVNDVS.IN.ID.RE*gnum deducto7* PRO
VINCIAS . OMNIS . QVAE . TRANS . HADRIANVM . MARE . VERGVNT . *et Ponticas Asia-*
NASQVE . IAM . EX . PARTE . MAGNA . REGIBVS . EAS . POSSIDENTIBVS. *concessi7Siciliam et*
SARDINIAM . OCCVPATAS . BELLO . SERVILI . RECIPERAVI7

COLONIAS. IN . AFRICA . SICILIA . *Mace*DONIA . VTRAQVE . HISPANIA . *in Gallia Comata et*
GALLIA . NARBONENSI . PR*aeter praesi*DIA . MILITVM . DEDVXI7 ITALIA . AVT*em coloni-*
AS . QVAE . VIVO . ME . CELEBERRIMAE . ET . FREQVENTISSIMAE . FVERVNT . *iixxx.*
DEDVCTAS . HABET7

SIGNA . MILITARIA . COMPLVRA . *per nostros duc*ES . AMISSA . DEVICTIS *legionibus, recepi*
EX . HISPANIA . ET . GEN*tibus Delm*ATEIS7 PARTHOS . TRIVM . EXERCITVVM . ROMANO
RVM . SPOLIA . ET . SIGNA *restituere* MIHI . SVPPLICESQVE. AMICITIAM.POPVLI.ROMANI
PETERE . COEGI . EA . AVTEM . SIGNA . IN. PENETRALI.QVOD.EST.IN.TEMPLO.MARTIS.VL
TORIS. REPOSVI7

PANNONIORVM . GENTES . QVAS . ANTE . ME . PRINCIPEM.POPVLI.ROMANI.EXERCITVS.NVN
QVAM . ADIT . DEVICTAS . PER . TI . CAESAREM . QVI . TVM . PRAEBER*at exercitibvs*
IMPERIO . POPVLI . ROMANI . SVBIECI . PROTVLIQVE . FINES *imperii ad Istri* FLVMINIS
ripam . . . QVOD . A . V . . . . . . VS . EXERCITVS . . EIS . . . . SPRO . . . . . A . . . .
TVSQVE . . . . POS . . . . VCIVS . . . . . .
GENTES . I . . . .

AD . ME . EX . IND*ia* . . . .
APVD QV . . . . Q . . . . M . NOSTRAM . . . .
PER . LEGA*tos* BASTARNARVM . . . N . . . . ET . SAR*mata*RVM . . . . . .
TANAIMQVE . VLTRA . REC . . . . . RVMO . . . REX . ET . HIBER . . . . .

AD . ME . SVPPLICES . CONFVGE*runt* REGES . PARTHORVM . TIRIDA*tes* . . .

Tabula tertia à dextrâ.

REGIS . PHRATIS (*sic*) . . . . . . MEDORVM . . ARTA . . . .
. . RES . BRITANN . . . . . . DAMNO . BELLA . . . ET . TIM . . . ORVM
MAELO . MAR . OMANORVM . SVEBO . F . . . . *Rex* PARTHORVM
PHRATES (*sic*) ORODIS . FILIVS . FILIOS . SVOS . NEP*otesque misit* IN . ITALIAM . NON
BELLO . SVPERATVS . SED . AMICITIAM . NOSTRAM . PER . *haec* SVORVM . PIGNORA
PETENS . PLVRIMAEQVE . ALIAE . GENTES . EXPE*rtae sunt Romanam* FIDEM . ME . PRIN
CIPE . QVIBVS . ANTEA . CVM . POPVLO . ROMANO. *nullum omnino fuit l*EGATIONVM
ET . AMICITIAE . COMMERCIVM7

A . ME . GENTES . PARTHORVM . ET . MEDORVM *petierunt per* PRINCIPES . EARVM . GENTI
VM . REGESQVE . PER . EOS . ACCEPERVNT . PA*rthi Vononem regis Phra*TIS . FILIVM
REGIS . ORODIS . NEPOTEM . MEDI . A*rtabanum* . . REGIS . ARTAVASDIS . FI
LIVM . REGIS . ARIOBARZANIS . NEP*otem* . . . .

IN . CONSVLATV . SEXTO . ET . SEPTIMO . *postquam bella civili*A . EXTINXERAM
PER . CONSENSVM . VNIVERSORVM . *Romanorum civ*IVM . REMPVBLICAM
EX . MEA . POTESTATE . IN . SENATV*s et populi Romani a*RBITRIVM . TRANSTVLI
QVO . PRO . MERITO . MEO . SENA*tus me appel*LAVIT *Augus*TVM . ET . LAVREIS
POSTES . AEDIVM . MEARVM . *vinxit* . . . . IVI . CASV . . R . . . . .
IANVAM . MEAM . ET . QVA . . ST . . . . . R . IN . VLIA . POSI . . . . . .
. . VS . QVEM . . . . . SC . . R . . . . . M . ET . . . . VIRTVTIS . CLE
. . . . EST . P . . . VS . CLVPEI . . . . .
. . . . POST . . . D . . . . . .
. . . . ILO . AMPLIO . . . . .
. . . . CONI EO . . . .

*te*RTIVM . DE*cim*VM . CONSVLATVS . . . . *Senatus et eques*TER . ORDO
POPVLVS*que* ROMANVS . VNIVERSVS . . . . . *memo*RIAE . IDQVE
IN . VESTIBV*lo a*EDIVM . MEARVM . *i*NSCRIBEN*dum* . . . . . . *et* IN . FORO . AVG
. . *sub* QVADR*igas* QVAE . MIHI *ex* S. C. PO*sitae sunt. Scrip*SI . HAEC . *cum*
*an*NVM . AGE*rem* . SEPTVAGENS*imum sextum.*

 SVMMA

SVMMA . PECVNIAE . QVAM . DEDIt . . . .
. . SIS . MILITIBVS . NECESSARIVM . . . .
OPERA . FECIT . NOVA . AEDEM . MAtris *Magnae* . . . .
DIVI . IVLI . QVIRINI . MINERVAe . . . .
LARVM . DEVM . PENATIVM . IVVentatis . . . . . .
AD . CIRCVM . CVRIAM . CVM . Chalcidico . . . . . .
IVLIAM . theATRVM . M. MARCELLI . . . *Basilicam Cai et Luci*
CAESARVM . . . .
REFECIT . CAPITOlium . . . usQVE . A . . . - . . theatrVM . POM
PEI . AQVam MArciam LA . . . .
IMPENSIS . R . . . . GLADIATORVM
. . . . terRAE . MOTV . INCENDIOQVE . CONSVM . . . .
. . . . VSQVE . QVORVM . CENSVS . EXPLEVIT.

Percommodè quidem accidit, ut in operosa nuper Suetonii per Sam. Pitiscum editione recuderentur non tantùm Lipsii & Casauboni, sed & Jacobi Gronovii in hoc monumentum notæ. Illic igitur, si cui pretium operæ videbitur, integras licebit legere. Nobis interim, ob prodeuntem nunc Inscriptionem pleniorem longè & emendatiorem, multa è priùs animadversis, annotatis, conjecturatis, necessariò resecanda veniunt, posthac à re prorsus aliena, & ἀπροσδιόνυσα futura. Eo nomine missa facimus, nec immeritò, Lipsiana omnia. Tria enim recentiora exemplaria omnes ejus conjecturas aut confirmârunt aut refellerunt. Non pauca verò seligemus è Casaubono, quædam etiam è Gronovio, quæcunque ejus utiliter seligenda restant. Quæ enim acris ac turbidi vir ingenii effudit contra Lipsium & Casaubonum, Ryckium quoque, Gutherium, & Norisium, doctissimos viros, ab incertiore olim apographo deceptos, hæc parum ad eruditionem, ad veritatem nihil facientia nollem unquam profecta à Gronovio, per me sanè non iterum proficiscentur.

Casauboniana ad Monumentum Ancyranum Notæ.

Et impensarum quas in Remp. populumque Romanum fecit. Non parum gloriari solitus fuit hoc nomine Augustus, ut refert Dio non uno loco; & in testamento quoque suo fecerat idem harum impensarum mentionem. Breviter indicant illa apud Suetonium in compendio earum tabularum; *Quod pene omne cum duobus paternis patrimoniis cæterisque hereditatibus in Remp. absumpsisset.*

Tab. I. v. I. *Annos undeviginti natus.* Velleius Paterculus lib. II. *C. Cæsar xix annum ingressus, mira ausus, ac summa consecutus, privato consilio, majorem Senatu pro Republ. animum habuit.* Ubi vides adulationem hominis; ambitiosè enim usus est voce *ingressus.* Melius Augustus *natus*, nam anno qui præcessit cædem Julii, nono Kal. Octob. ingressus annum xix erat, ac jam totum ferme confecerat, quando contra Antonium pro Optimatibus bellum primum suscepit. Atque hæc Octavii ætas in equestri statuâ fuerat notata, quam ei Senatus in rostris posuerat, teste eodem Velleio. Florus, qui Octavium, quando furori Antonii cœpit resistere, ait *fuisse intra decem & octo annos te-*

 nerum,

nerum, ad calculum Octavii annos parum exegerat. [Rectè hæc Casaubonus, sed quis exinde non statim emendaret Velleii codices, & pro *ingressus* legeret *egressus* ?]

Ibid. *Exercitum privato Consilio, & privata impensa comparavi.* Florus de Octavio: *revocatis ad arma veteranis, privatus, qui crederet? Consulem aggreditur.*

Tab. 2. *Patritiorum numerum auxi Consul quintum, &c.* Sæpiùs Augustus & patritiorum numerum auxit, & Senatum legit. Vide Dionem in secundo ejus consulatu lib. 49. & 52. sub finem in actis anni ccxxv. qui Coss. habuit Cæsarem V. & Sex. Apuleium. De eo anno loquitur hìc Augustus: nàm eodem & Senatum ordinavit, & patritias gentes supplevit.

Ibid. *Jussu Populi & Senatûs.* Dio lib. 49. ψηφισαμένης τῆς βουλῆς, & lib. 52. τῆς βουλῆς οἱ δῆθεν ἐπιτρεψάσης. de populo altum silentium. Tacitus contra, lege Sæniâ hoc negotium Augusto fuisse mandatum scribit. Verè igitur Augustus jussum se ait à Populo & Senatu.

V. 2. *Consulatu sexto censum populi conlega M. Agrippa egi.* Huc refer notam Eusebii in Chronico ad numerum MDCCCCLXXXIX. *Censu Romæ agitato inventa sunt civium Romanorum xli centum, & lxiv millia.* Anno priore consul quintum censuram sive regimen morum susceperat Augustus, sed census eo anno non est actus, cùm maximam ejus partem Roma abfuerat.

Ibid. v. 3. *Lustrum post annum alterum & quadragensimum feci.* Tot anni sunt à novissimis Censoribus Cn. Lentulo & L. Gellio qui lustrum condiderunt anno DCLXXXIV. ad hoc lustrum Augusti anno DCCXXVI. factum.

Ibid. v. 6. *Asinio Cos.* Anno vigesimo post lustrum superiùs U. C. DCCXLVI.

Ibid. v. 11. *Millia triginta & septem millia.* Postrema vox vacat; non enim solet addi à Latinè loquentibus, tamen ferri potest. *Cas.* sed vide notas nostras.

Tab. 3. v. 1. *Annum quintum & decimum.* Hoc fortasse verum de Lucio: nam Caium xiv natum annos creatum fuisse consulem ex historiâ Dionis, & veteri lapide qui hoc disertè continet, notum est. Quod igitur in altero verum erat, utrique συλληπτικῶς Augustus tribuit.

Ibid. v. 2. *Consules designavit.* Suetonius cap. lxiv. sed vide Historiam Dionis, in anno DCCXLVIII. libro 55. V. 3. *Interessent consiliis publicis.* Vide ad Suetonii cap. xxxviii. V. 6, 7. *Consul quintum.* Post triumphum Actiacum. vide Dionem. lib. 51. V. 7. *In consulatu decimo.* Reversus ex bello Cantabrico Dio lib. 53.

Ibid. v. 11. *Duodecim frumentationes.* Videtur dicere toto illo anno aluisse se privatis sumptibus turbam frumentantium. Nam in anno duodecim frumentationes, id est, frumenti largitiones fiebant. Vide Suet. nostrum cap. xl. qui de his gratuitis frumentationibus intelligit *cap.* xli.

Ibid. v. 12. *Tribunitia potestate duodecimum.* Is fuit annus U. C. DCCXLI. quo rediit Augustus Romam ex itinere Gallico, triennio ante suscepto. Eodem anno ludi votivi pro reditu Augusti à Tiberio Nerone Cos. sunt editi, ut, & Augustus in locum Lepidi demortui Pont. Max. creatus, ludos Pontificales, ut videtur, edidit. Hæ fuêre causæ liberalitatis hoc tempore collatæ. vide Dionem lib. 54.

Ibid. v. 15. *Trecentis & viginti millibus pleb. urbanæ.* Hoc tempore Augustus Cos. duodecimum Caium filium die tirocinii in forum solenni cum pompâ deduxit, quæ fortasse occasio fuit hujus liberalitatis.

Ibid. v. 20. *Consul tertium decimum.* Eo anno Lucium filium in forum deduxit, *ut biennio ante Caium*, sicut modò diximus.

Ibid. v. 22. *Consulatu meo quarto.* Videtur referendum ad Historiam quam refert Suetonius cap. xvii. cùm Augustus Brundusium venire coactus est, & desideria militum tumultuantium ordinare.

Ibid. v. 23. *Consulibus M. Crasso & Cn. Lentulo.* Horum Consulatus incidit in annum DCCXL. vide Dionem lib. 54. in cujus verbis obscuram harum impensarum Augusti mentionem reperio. ὁ Αὔγουστος, inquit, πολλὰ μὲν ἀναλώσας ὡς ἑκάστοις, πολλὰ δὲ καὶ παρ' ἑτέρων λαβὼν ἀνεκομίσθη. *Cas.* sed & confer cum his notas nostras.

Ibid.

Ibid. v. 26. *Qui deduxerunt Colonias Militum*, ut Sulla, Julius Cæfar, & triumviri. Coloniarum militarium meminit Velleius lib. priore.

Tab. 4. v. 1. *Chalcidicum.* Dio in quinto Augufti confulatu, libro 51. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διετέλεσε, τό τε Ἀθηνᾶιον, καὶ τὸ Χαλκιδικὸν ὠνομασμένον καθιέρωσε. Hoc ædificium poftea Domitianus refecit, ut eft auctor Eufebius in Chronico ad numerum MMCV. ubi de Chalcidico plura beatæ vir memoriæ, Jofephus Scaliger ὁ πάνσοφος.

Ibid. v. 5. *Ædem Quirini.* Dio in actis anni DCCXXXIX. τὸν τοῦ Κυρίνου ναὸν καθιέρωσεν ἐκ καινῆς οἰκοδομήσας.

Ibid. v. 7. *Ædem Deûm Penatium in Veliâ.* Dionyfius Halicarn. lib. 1. loquens de Penatibus. Νέως ἐν Ῥώμῃ δείκνυται τῆς ἀγορᾶς οὐ πρόσω, κατὰ τὴν ἐπὶ καρίνας φέρουσαν ἐπίτομον ὁδὸν ἱδρυμένος, ὑπεροχῇ σκοτεινός, οὐ μέγας. λέγεται δὲ κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν Ὀυέλιαι τὸ χωρίον.—Varro de vitâ populi Rom. lib. primo *Tullium Hoftilium in Veliis, ubi nunc eft ædes Deûm Penatum.* Meminit etiam Feftus in voce *Mutium.*

Ibid. v. 11. *Duplicavi fonte novo in ejus rivum immiffo.* Julius Frontinus de aquæductibus urbis Romæ: *Auguftus in fupplementum Martiæ quoties ficcitates agerent, auxilio aliam aquam ejufdem bonitatis opere fubterraneo perduxit ufque ad Martiæ rivum, quæ ab inventore appellatur Augufta.*

Ibid. v. 28. *Quotienfcumque Imperator appellatus fum aurum coronarium non accepi* Moris veteris fuit ut quotiefcunque duces exercituum, re feliciter geftâ, Imperatores falutarentur à fuis, provinciæ & fociæ civitates ac reges dono darent illis coronas aureas, vel auri tot pondo; quod appellatum eft Aurum Coronarium. Hoc, non folùm à provincialibus, fed etiam ab Italiæ coloniis & municipiis afferri folitum, ab his fe non accepiffe gloriatur Auguftus. Dio in quinto confulatu Augufti lib. 51. παρὰ τῶν πόλεων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὸ χρυσίον τὸ τοῖς στεφάνοις προσῆκον οὐκ ἐδέξατο.

Ibid. v. 24. *In templis &c.* Pridem quò ifta pertinent indicavimus ad lib. 13. Strabonis. Notat diligentiffimus ille fcriptor de quibufdam fignis furto Antonii fublatis, ab Augufto reftitutis. Plinius quoque libro 34. cap. viii. *Fecit Myro & Apollinem; quem à Triumviro Antonio fublatum reftituit Ephefiis divus Auguftus, admonitus in quiete.*

Ibid. v. 26. *Statuæ.* Adi caput Suetonii in Aug. 52. de iis enim Statuis intelligit Auguftus de quibus ibi Tranquillus.

Tab. 5. v. 1. *Mare pacavi à prædonibus.* Vide ad illa cap. 98. Augufti in Suetonio. *per illum fe vivere, per illum navigare.*

Tab. 6. v. 9. *A me gentes Parthorum & Medorum.* Loquebatur de Parthis & Medis, qui regem ab ipfo petierunt. Strabo, Tacitus, Suetonius, Dio, alii.

Excerpta è Gronovianis ad Mon. Ancyranum notis.

Tab. 2. v. 10, 11. *Quadragiens centum millia triginta & feptem millia.* Triginta quum reponant, nequeo vitio vertere, quum tot dictaverint vulgatum ---IGINTA. Sed quum prius I non agnofcatur ab Coffoniano, acceffi ad *feptuaginta* Eufebii & voluminis MSti quod citabo. *Nam* tractavit frater meus in Bibliothecâ Medicæâ volumen, in quo erant aliqua Flori Annæi, & contracta poft bellum Gallo-græcum epitome, tandem his verbis fequentibus; *Cenfum Romæ cum Tiberio agitans invenit hominum nonagies trecenta lxx millia, omnemque orbem venientis ihu* XPI *notum pacatum cenferi præcepit.* Quod notabile; idem hic ferè numerus qui extat apud Eufebium in Chronicis; hoc modo lectus ab Ifaaco Voffio, *fupra nonagies fexcenta & feptuaginta hominum millia*; hoc verò editus à Scaligero, *hominum nonagefies tercentena millia.* Qui numerus, immaniffimus vocatus à Scaligero & Cafaubono, ad veritatem actus dici vix aut credi poteft, quum ipfe Princeps Auguftus quo præfide collecta eft fumma, certum & alium proferat, cui parem fcripfit Suidas, ab eodem Voffio allegatus. Αὔγουστος Καῖσαρ. Δόξαν αὐτῷ πάντας τοὺς οἰκήτορας τῶν Ῥωμαίων κατὰ πρόσωπον ἀριθμεῖν, εὑρίσκονται οἱ τῶν Ῥωμαίων οἰκοῦντες τετρακόσιαι δέκα μυριάδες καὶ χίλιοι δέκα ἑπτὰ ἄνδρες. *Gronovius* pag. 105, 77, 78. Tab.

Tab. 3. v.7. *Manibiis.* Sic exemplar noſtrum, quum vulgò *Manubiis*, quod non niſi futilium manuum & editionum. Sed ab ipſo Auguſto manaviſſe noſtram docent inferiora in quibus ſæpius iteratur ſimiliter. Ubique Auguſtus etiam *ſimus* in ſcribendo ponebat pro *ſumus*, teſte Suetonio. Etiam Achilles Statius ad Suetonii claros Rhetoras ſic notat CONTIBERNALI ex veteri Monumento, pag. 86.

Tab. 3. v. 26. *Primus & ſolus.* Hæc videntur vera, non ut vulgò, *unus & ſolus.* Sic enim ſolebant, ut inſcriptiones antiquæ Sponiana & Arundeliana, μόνος καὶ πρῶτος τῶν ἀπ' αἰῶνος. Quanquam hinc jocus Luciani tom. 1. pag. 1009. Ὅτι μόνος καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐστὶ τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, καὶ μὴν εἰ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος· εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. p. 98, 157.

Ibid. v. 30. *L. Caninio & Q. Fabricio conſulibus.* In Pighianis annalibus ponitur Suſpitio hunc conſulatum non fuiſſe annuum Auguſto, ejus autem loco quis ſuffectus fuerit obſcurum nobis eſſe. At jam quidem id non poteſt ſtudioſis eſſe obſcurum, prædicante ipſo Auguſto, quem ſibi in conſulatu tertio decimo ſuffecerit, quod etiam advertit Noriſius ad Cenotaphia Piſana, pag. 183.

Ibid. v. 34. *Juvi ærarium.* Non ſolum breviter & eleganter, ſed & propriè dictum in causâ pecuniariâ, & præſertim amatum Tacito, ut 2. Annal. 64. *nobilitatem pecuniâ juvandam*, p. 101.

Ibid. v. 37. *Aerarium militare quod ex conſilio* . . . . Adjeciſſem ferè *Mæcenatis*, quia in oratione ejus quam habet apud Dionem lib. 52. ferè jaciuntur ejus fundamenta conſilii. . . . Sed porro cogitans Liviam inventricem hujus perpetuæ venæ ad bene merendum de militibus reor, ex iis quæ dixerat ad Auguſtum, in delatione perduellionis Cornelii Cinnæ, apud Dionem lib. 55. pag. 558. φυλακὴν ἀκριβῆ καὶ σεαυτοῦ καὶ μοναρχίας ποιοῦ, κ. τ. λ. Hæc aliquandiu agitata quum eſſent in aulâ Auguſti, ſequenti anno miles turbas ciens de ſtipendii tenuitate ac annis militiæ fecit ut provideretur de vectigalibus ærarii unde militi ſolveretur, in quod ſequenti anno *conſtitutum* Auguſtus χρήματα εἰσήνεγκεν εἰς τὸ ταμιεῖον ὃ καὶ Στρατιωτικὸν ἐπωνόμασε; hinc ſuſpicatus ſum Liviam ab Auguſto innui, cujus auctoritas & inventio eſſet ſaluberrimæ rei inſcribenda. pag. 157.

Tab. 4. v. 1. *Curiam & continens ei Chalcidicum.* Pro eo quod habent utraque exemplaria, Curiam & *continens* & *Chalcidicum*, decrevi Auguſtum ſcripſiſſe *continens* ei *Chalcidicum.* Eſt autem iſta conſtructio ſæpe apud Ciceronem, p. 103.

Ibid. v. 47. *Atticis & Perſicis claſſibus pugnaverunt*, &c. Horum nominum notitiam invidit vetuſtas aut mala Turcæ alicujus manus, etſi fruſtra. Sic enim proceſſiſſe ſermonem docent Ovidiana iſta (in ματαιοτεχνία, ut hâc occaſione loquitur Uſſerius)·

Quid modo, quum belli navalis imagine Cæſar
Perſidas induxit Cecropidaſque rates?

Nimirum hìc ſignificare voluit Auguſtus, quarum gentium vexilla ab claſſibus fuerint prælata; ut in Juliâ Naumachiâ biremes ac triremes quadriremeſque Syriæ & Ægyptiæ claſſis, in Claudii Naumachiâ Siculæ & Rhodiæ conflixiſſe dicuntur apud Suetonium, pag. 115, 116.

Tab. 5. v. 28. *per Filium meum regi Ari*... Nobilia hæc & omnium hiſtorias ſuperatura Auguſti verba ... ut ſatis patet, de Armeniæ regno agentia, ſed admodum lacera, reſarcienda ſunt ex fide Taciti lib. ii. annal. cap. 3. Antonius *Artavaſden regem Armeniorum ſpecie amicitiæ inlectum, dein catenis oneratum, poſtremo interfecerat. Ejus filius Artaxias, memoriâ patris nobis infenſus, Arſacidarum vi ſeque regnumque tutatus eſt. Occiſo Artaxiâ, per dolum propinquorum, datus à Cæſare Armeniis Tigranes, deductuſque in regnum à Tiberio Nerone. Nec Tigrani diuturnum imperium fuit, neque liberis ejus, quanquam ſociatis more externo in matrimonium regnumque. Dein juſſu Auguſti impoſitus Artavaſdes, & non ſine clade noſtrâ dejectus. Tum C. Cæſar componendæ Armeniæ deligitur. Is Ariobarzanen origine Medum præfecit, &c.* Dio lib. 53. pag. 526. Τῶν Ἀρμενίων τῶν ἑτέρων καὶ τοῦ Ἀρταβάζου κατηγορησάντων, καὶ τὸν Τιγράνην, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταπεμψαμένων, μετέστειλε τὸν Τιβέριον, ὅπως τὸν μὲν ἐκβάλῃ τῆς βασιλείας, τὸν δὲ ἐς αὐτὴν ἀποκαταστήσῃ. mox addit Artabazen ab Armenis jam ante adventum Tiberii occiſum, p. 118, 119.

 Ibid.

Ibid. v. 42. *Ea autem ſigna in penetrali quod eſt in templo Martis Ultoris repoſui.* Per hæc præclarè hiſtoria confirmatur, & quid ſignis illis fuerit actum docemur nunc ab ipſo Auguſto, quum antea id ſciremus ſolummodo ex Dionis libro 54. Τά τε σημεῖα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους πλὴν ὀλίγων οἱ ὑπ' αἰσχύνης σφᾶς ἔφθειραν, ἢ καὶ κατὰ χώραν λαθόντες ἔμειναν ἀπέπεμψε· Καὶ αὐτοὺς ἐκεῖνος (Auguſtus) ὡς καὶ πολέμῳ τινὶ τὸν Πάρθον νενικηκὼς ἔλαβε. Καὶ γὰρ ἐφρόνει μέγα, λέγων ὅτι τὸ πρότερον ποτὲ ἐν ταῖς μάχαις ἀπολόμενα ἀκονιτὶ ἐκεκόμιστο. Ἀμέλει καὶ θυσίας ἐπ' αὐτοῖς καὶ νεὼν Ἄρεος Τιμωροῦ ἐν τῷ Καπετωλίῳ κατὰ τὸ Διὸς Φερετρίου ζήλωμα πρὸς τὴν τῶν σημείων ἀνάθεσιν ψηφισθῆναι ἐκέλευσε. pag. 122.

Noſtræ ad Monumentum Ancyranum Notæ.

Rerum geſtarum Divi Auguſti. Res geſtas intellige per totos pæne annos 57, ab incepto comparari exercitu, & tentatis Italiæ veteranis, Coſ. adhuc M. Antonio, anno ætatis ſuæ undevigeſimo tum completo, uſque ad conditum luſtrum tertium, Coſſ. duobus Sextis Pompeio & Appuleio, cujus meminit Tab. 2. v. 9. hoc eſt, ad annum ejus vitæ & principatûs ultimum. Tum verò ingraveſcente valetudine, mortem præſentiens, Auguſtus raptim ſe videtur accinxiſſe ad geſtorum ſuorum ſummam literatè poſteris tradendam. Ejuſque partes ſigillatim, uti, gravi hiſtoriæ detrimento, poſtea fecit Suetonius, non per tempora, ſed per ſpecies exequutus eſt.

Exemplar ſubjectum. Poſt tres hoſce verſiculos, procemii loco additos ab Ancyranis, aut à prioribus quibuſdam Auguſtæi Indicis deſcriptoribus, quæ ſequuntur clariùs fatentur elegantiſſimi Imperatoris manum: ſubinde enim occurrit, ut de ſingulis ſuo ordine notabimus, orthographia ejus ſingularis, & peculiaris quædam periodi perfectæ nota, hunc ad modum [7] formata, cui ſimilem, adjecto ſupernè punctulo, adhibuere non ita pridem Saxonici ſcriptores. Quantum ad ſcriptionis genus, quo, teſte Suetonio, uſus eſt Auguſtus, *dum non divideret verba, nec ab extremâ parte verſuum abundantes literas in alterum transferret, ſed ibidem ſtatim ſubjiceret, circumduceretque,* hoc quidem in Ancyrano Monumento reperiſſe ſibi viſus eſt Boxhornius: quam verè viderint oculatiores. Nos certè in Apographo Tournefortiano per tabularum omnium reliquias fruſtra tale aliquid quæſivimus. Neque veroſimile videtur Indicis hujus deſcriptores, anxiâ nimis curâ & ſuperſtitioſâ, rem adeò ſingularem in ſua apographa tranſfudiſſe. Cernitur hujuſmodi circumductio in Tab. Eugubinâ III. *Etrur. Reg. Tom.* I.

Tab. I. v. I. *Annos undeviginti natus . . . exercitum comparavi.* Libet huc accerſere Joſephi Scaligeri in hæc verba commentarium *de emendatione temporum lib.* V. *cap. de initio Cæſaris Auguſti. Dubitatur,* inquit, *à cæde Cæſaris, an à conſulatu primo Octaviani ipſius imperium ordiendum ſit. Atque ſuper hâc re adhuc hærent Chronologorum animi, cum hoc ſcilicet incommodo confligantes, quòd charactere annorum non utuntur. Sed cui meliùs de eâ re quàm Auguſto ipſi de ſe loquenti credemus? . . . In Indice itaque rerum à ſe geſtarum ſic de ſe ſcribit Auguſtus;* Annos undeviginti natus exercitum comparavi, *&c. Ab illo tempore ergo quo exercitum in patris interfectores comparavit putandum eſt illius initium, quod ſine dubio incidit in principium conſulatûs Hirtii ac Panſæ.* Hæc magnus ille Scaliger, in emendatis à ſe temporibus caput æræ Auguſtorum inveſtigans. At vereor an ſatis accuratè. Ducendum enim videtur non à principio conſulatûs Hirtii ac Panſæ, ſed ab inito primo illo ipſius Auguſti conſulatu, menſe ejuſdem anni Sextili, ad diem xiv. Kal. Septembris; quia (teſte Tacito, an. I. c. 9.) ex ſententiâ & ſermone ipſius Populi Romani, *idem* Auguſto *dies accepti quondam imperii princeps, & vitæ ſupremus fuit.* Turbat verò idem Scaliger in ſequentibus, malè ſtatuens Auguſtum iniviſſe primum ejus conſulatum ineunte ætatis anno undeviceſimo, quum ſecundùm Dionem & Suetonium atque hunc ipſum indicem Auguſti, putatis rectè rebus & temporibus, non niſi viceſimo jam fere completo iniverit. Nec faciet pro Scaligero Livii Epitomator lib. 119. ubi neglectis menſibus undecim incautiùs ſic loquutus eſt; *Cæſar quum annos novendecim haberet, conſul creatus eſt.* vide infra ad v. 6.

A a a Ibid.

Ibid. *Annos undeviginti natus exercitum privato consilio & privatâ impensâ comparavi.* Annos præcisè xix natus fuit ad diem viiii. Kal. Octob. anni ejusdem quo interfectus fuit pater ejus Julius, tum cum Antonio Consul; statimque ab eo natali die non sine maximâ ejus impensâ audacter exercitum comparabat, Teste ad Atticum Cicerone, l. 16. Epist. 8. *Kal. vesperi literæ mihi ab Octaviano. magna molitur: veteranos quiqui Casilini & Calatiæ sunt, perduxit ad suam sententiam: nec mirum: quingenos denarios dat.* Iterum Epist. sequente, *Varroni displicet consilium pueri: mihi non. firmas copias habet: ... centuriat Capuæ, dinumerat.*

Tab. I. v. 3. *Senatûs decretis honorificis ornatus.* Jam mensem unum atque alterum privato solummodo consilio agitaverat C. Cæsar Octavianus, ob id ipsum, se judice, perduellionis reus, nisi quod a. d. xiiii. Kalend. Januar. accessit Senatûs auctoritas, decretumque, referente sic Cicerone, honorificum; Philip. 3. *Cùm operâ, virtute, consilio C. Cæsaris, summoque consensu militum veteranorum, qui ejus auctoritatem secuti reipublicæ præsidio sunt, & fuerunt, & à gravissimis periculis populus Romanus defensus sit, & hoc tempore defendatur, ... Senatui magnæ curæ esse, ac fore, ut pro tantis eorum in rempublicam meritis honores eis habeantur, gratiæque referantur.*

Ibid. v. 3, 4, 5. *In eum ordinem sum adlectus à Consulibus, inter consulares ut sententiam dicerem: locumque & imperium mihi dedit respublica, uti Prætori, simul cum consulibus Irtio & Pansâ.* Hoc modo locum admodum luxatum ex reliquis tabularum literis & apicibus, & ex comparibus rei historiis restituimus. Velleius lib. 2. cap. 61. *C. Cæsarem Senatus honoratum equestri statuâ, quæ hodieque in rostris posita ætatem ejus scripturâ indicat; proprætorem unà cum consulibus* designatis *Hirtio ac Pansâ bellum cum Antonio gerere jussit.* Sed omitti in his debuit vox ista *designatis.* Livii Epitome lib. cxviii. *C. Cæsari proprætoris imperium ab Senatu datum est cum consularibus ornamentis, adjectumque ut Senator esset.* Ciceronis ad Coss. & Senatum Kalendis Januariis relatio, Philip. 5. *Senatui placere C. Cæsarem Caii filium, pontificem, proprætorem, senatorem esse, sententiamque loco prætorio dicere. Loco* scilicet *prætorio,* ut tum primùm relatum fuit. Sed quoniam turbato Senatu nihil eo die conficeretur, die insequenti, ut testis est Appianus (de bello civ. lib. 3.) decretum est id quod erat honorificentissimum, ἐν ὑπατικοῖς, i. e. *inter consulares.* Minus enim tum Senatum decrevisse quàm quod Cicero pridie retulerat, hoc est, *inter quæstorios,* secundùm Dionem, & assensum Dioni Casaubonum, id sanè verosimile vix videtur. Retulit quidem Cicero de petendo inter quæstorios consulatu, quæ ansa forsitan erroris Dioni fuit.

Ibid. v. 6. *Huic autem eodem anno me suffectum consulem cùm edidisset & triumvirum Reipublicæ constituendæ.* Post pugnam Mutinensem, *cùm cecidit fato consul uterque pari,* (sic enim annum sibi natalem descripserunt Poetæ Ovidius & Tibullus) Pansæ, uti docet lapis Colotianus, suffectus est Cæsar Octavianus. Consul quidem à senatu populoque, sed coactis, editus est, annum tunc agens vigesimum, non autem x. Kal. Octobris, pridie quàm viginti annos impleret, ut scribit Velleius, sed ut alii rectiùs, xiv. Kal. Septemb. mense tum quidem Sextili, qui postea ob id ipsum *Augustus* nominatus est. Eodem anno, cum Collegis Lepido & Antonio, Triumvirum se renuntiavit, ex ante v. Kal. Decembris, in quinquennium, & alterum qui excurreret mensem, juxta fragmentum Magistratuum Romanorum, Colotianum dictum, apud Grut. ccxcviii. I.

* EMILIVS . *M. Antonius* . IMP . CAESAR . III. VIRI . R.P.
* EX . A . D . V . K . DEC . AD . PR . K . IAN . SEXT

quam extraordinariam potestatem cùm in alterum quoque quinquennium prorogâssent, Cæsar in monumentis publicis, tanquam ordinarius esset magistratus, *Triumvir iterum* inscriptus est, ut in Tergestano lapide,

IMP. CAESAR. COS. DES. TERT. III. VIR. R. P. C.
ITERVM. MVRVM. TVRRESQVE . F.

Cujus

Cujus ideo mentionem fecimus, quia supra pag. 150, 161, parem Antonii titulum in imperfecto THΔ... conjecturavimus; quasi esset Triumvir τῇ δευτέρᾳ, quod Græcanicè *secundò*, Latiniùs *iterum* dixeris.

Ibid. v. 8. *Qui parentem conjurati occidissent in exilium expuli judiciis legitimis.* Livii l. 120. Epitome, *Cæsar consul legem tulit de quæstione habendâ in eos quorum operâ pater occisus est; postulatique eâ lege M. Brutus, C. Cassius, D. Brutus absentes damnati sunt.* Dio, quem ad Latinum hocce monumentum non nisi Latinè appellabimus, *Ne vi*, inquit, *sed jure agere videretur, legem tulit* (Pediam ab assumpto ei collega Q. Pedio vocatam) *de quæstionibus in eos habendis.* lib. 46. *Damnatis autem aquâ & igni interdicebatur.*

Ibid. v. 9. *ultus postea bellum inferentis.* Archaicè pro inferen*tes*, ut inferiùs *agentis consules*, & alia passim; quamvis non constanter per totum indicem. Archaismorum enim non fuit hoc ævo perpetuus & uniformis usus. *Bellum inferentis Reipublicæ.* Brutum Cassiumque intelligit, & reliquos conjurationis socios, quos ulturus acie Philippicâ templum vovit Marti Ultori, de quo postea. *ad Tab.* 4. *v.* 21.

Ibid. v. 12. *Victor omnibus supplicibus civibus peperci.* Supplicibus utique, sic enim Cæsarem inducit Dio ad Senatum de clementiâ suâ perorantem; lib. 53. *Bella civilia maxima ac multiplicia eademque continua & confecimus prosperè & victoriam summâ humanitate temperavimus; omnibus se opponentibus tanquam hostibus superatis; omnibus cedentibus tanquam amicis conservatis.* Velleius quoque post debellatum Antonium lib. 2. cap. 86. *Victoria fuit clementissima; nec quisquam interemptus nisi paucissimi, & ii qui deprecari quidem pro se non sustinuerunt.*

Ibid. v. 17. *Longas naves cepi sescentas.* Bello Actiaco captas fuisse trecentas ipse Augustus in Commentariis, teste Plutarcho, scripsit: hîc igitur captas intelligit sescentas & Siculo & Actiaco, & omnibus quæ unquam commiserat prœliis navalibus. *Sescentas* Archaicè, ut & Virgilio Æn. 10. inquit Dausqueius.

Ibid. v. 19. *Bis ovans triumphavi, tris egi curulis triumphos.* Suetonius Aug. c. 22. *Bis ovans ingressus est urbem, post Philippense, & rursus post Siculum bellum. Curules triumphos tres egit, Dalmaticum, Actiacum, Alexandrinum.*

Ibid. *Appellatus sum viciens & semel Imperator.* Tacitus ann. 1. c. 9. Augusto *nomen Imperatoris semel atque vicies partum.* Huic Dio discordâsse creditur, & laudante Em. Norisio, *ad Cen. Pisana*, p. 338. rectius quàm Tacitus scripsisse, *Augustum vicies nomen Imperatoris tulisse.* Sed Græca Dionis apertè in mendo cubant: ὥστε καὶ ὀν εἴκοσιν ὄνομα αὐτοκράτορος σχεῖν. Ubi pro otiosis istis καὶ ἐν εἴκοσιν Historicus sine dubio scripserat ὥστε ἓν καὶ εἴκοσιν — i. e. *ut nomen* IMP. XXI. *retulerit.* Sed vide locum *lib.* 53. *p.* 494. Cur Inscriptio Ariminensis, paulo ante Augusti obitum publicata, tantummodo IMP. XX. exhibeat, non est cur sollicitè disquiratur. Eam inferius adducimus *ad. Tab.* 2. *v.* 20.

Ibid. v. 21. *Delmatis & Illuriis quoque bello nunc perdomitis.* Sic suppleo materiam primi illius acti à Cæsare triumphi. Pro *Illuriis* verò reponi poterit ex arbitrio legentium, *Iapudibus:* ita enim in Fastis Pighianis inscriptus est hic triumphus. De hoc bello legantur Illyrica Appiani. Interim compendio hæc notentur ad rem nostram plenè satis facientia, pag. ultimâ. *Dalmatæ ... venienti Cæsari se suppliciter dedunt. Hos Cæsar signa Romanorum Gabinio adempta ferre monuit: eaque in porticu quæ Octavia dicitur appendit.* Et paulo infra: *Cæsar Illyriorum tellurem omnem quæ à Romanis defecerat, aut prius sub imperio neutiquam assueverat, ad obsequium redegit. Eam ob rem triumphus Illyrius à Senatu Cæsari decretus est; quem post devictum tandem egit Antonium.*

Ibid. v. 25. *Quo ex Senatus consulto supplicatum est in Deorum ...* Videtur hîc dictitus in quot Deorum templis supplicatum erat. Ergo pæne in eo eram ut supplerem *in Deorum Dearumque templis circiter trecentis*, auctore Virgilio Æn. 8. v. 714.

At Cæsar, triplici invectus Romana triumpho
Mœnia, Dis Italis votum immortale sacrabat:
Maxima tercentum totam delubra per urbem
Lætitiâ, ludisque viæ, plausuque fremebant.

Tab. 2. verſiculum primum &c. ſic diſtingue; *Patritiorum numerum auxi Conſul quintum juſſu populi & Senatûs. Senatum ter legi. Et in conſulatu ſexto cenſum populi, conlegâ M. Agrippâ, egi.* Ad hæc ultima, & quæ de cenſu ter acto ſequuntur, audiendus eſt Suetonius in Aug. c. 27. *Recepit & morum legumque regimen perpetuum: quare quanquam ſine cenſuræ honore cenſum tamen populi ter egit: primum ac tertium cum Collegâ, medium ſolus.*

Tab. 2. v. 4. *Cenſa ſunt capita quadragiens centum millia, & ſexaginta tria millia.* Non vitavit cenſuram Caſauboni peculiaris loquendi modus, quo vox *millia* poſt numerum tum majorem, tum minorem ponitur. Ait igitur, *poſtrema vox vacat, non enim ſolet addi à Latinè loquentibus: tamen ferri poteſt.* At mihi nec unicum videtur, neque ſingulare adeò exemplum, in ineundâ hominum recenſione. Legitur inſcriptio Gruteriana p. ccci. Romæ in porticu templi S. Gregorii extans.

TEMPORIBVS . CLAVDII . TIBERII
FACTA . HOMINVM . ARMIGERORVM
OSTENSIONE . IN . ROMA . SEPTIES
DECIES . CENTENA . MILLIA
LXXXXVII. *M. X.

* M. *i. e.* Millia.

Clariſſimum verò & antiquiſſimum eſt in recenſione populi Moſaicâ, *Num.* ii. 9. מאת אלף ושמנים אלף וששת אלפים i. e. verbis ad verba redditis (quod evitârunt quidem interpretes & Græcus & Latinus) *centum millia & octoginta millia & ſex millia.* paria habentur eodem capite v. 24, & 32. & quod notabile eſt, in aliâ quoque hominum dinumeratione à Davide poſtea inſtitutâ, 1 Chron. xxi. 25. *Omnis fuit Iſrael mille millia, & centum millia, viri educentes gladium.* Iterumque 2 Chron. ii. 17. à Salomone viri peregrini inventi ſunt, *centum & quinquaginta millia, & tria millia & ſexcenta.*

Tab. 2. v. 5. *Alterum conſulari cum imperio luſtrum cenſumque ſolus feci, Cenſorino & Aſinio Coſ.* Fruſtra fuêre non pauci, quanquam graves & eruditi viri, quorum cordi defixum olim inſidebat, hunc medium Auguſti cenſum eundem illum fuiſſe cujus meminit D. Lucas Evangelii capite ſecundo. Hic enim cenſus fuit Romanorum capitum ordinarius, ſacris luſtralibus conjunctus, ideoque ad rem Religionis ſpectans, à rege Servio inſtitutus, dehinc ſæpiùs à ſummo magiſtratu, & ab Auguſto nunc iterum peractus. At amplior ille orbis Romani cenſus repertum ipſius Auguſti fuit; id nempe curantis, ut iniret imperii rationarium, quod in tertio illo volumine complexus eſt, utque certiùs tributa & vectigalia, & univerſos tum Italiæ, tum provinciarum reditus pernoſceret.

Ibid. *Cenſorino & Aſinio Coſ.* Res per ſe levis obſervetur, COS. pro *Conſulibus* & per totum hunc indicem & in aliis hujus ævi monumentis, per *ſ* ſimplicem ſcribi. Majus certè, quod menſis qui ſextilis fuerat, ex S. C. his ipſis, Marcio Cenſorino, C. Aſinio Gallo, Coſſ. in Auguſti honorem dictus eſt *Auguſtus*, anno Auguſtano xx. ut habet Cenſorinus de die natali cap. 21. *Quod nomen*, inquit, *nunc ad hanc pertinet memoriam.* Senatuſconſultum verò Macrobius Sat. lib. 1. c. 12. his verbis ſervavit: CVM . IMPERATOR . CAESAR . AVGVSTVS . MENSE . SEXTILI . ET PRIMVM . CONSVLATVM . INIERIT . ET . TRIVMPHOS . TRES . IN . VRBEM . INTVLERIT . ET . EX . IANICVLO . LEGIONES . DEDVCTAE . SECVTAEQVE . SINT . SVA . AVSPICIA . AC . FIDEM . SED . ET . AEGYPTVS HOC . MENSE . IN . POTESTATEM . POPVLI . ROMANI . REDACTA . SIT FINISQVE . HOC . MENSE . BELLIS . CIVILIBVS . IMPOSITVS . FVERIT ATQVE . OB . HAS . CAVSAS . HIC . MENSIS . HVIC . IMPERIO . FELICISSIMVS . SIT . AC . FVERIT . PLACERE . SENATVI . VT . HIC . MENSIS . AVGVSTVS APPELLETVR.

Ibid. v. 9, 10. *Quadragiens centum millia & triginta ſeptem millia.* Quanquam ſatis ſentiam, quàm ſit infra horum lapidum dignitatem, ut cum corruptis ſciolorum collectaneis

neis unà in conſpectum veniant; hîc tamen non illibenter annotaverim, Suidæ iſtud, in voce Ἄυγουστος, non malè reſpondere huic Auguſti numero, ſi modo recta loci lectio inſtauretur. Ἑυρίσκοντο .... τετρακόσιαι δέκα μυριάδες, καὶ χίλιοι δεκαεπτὰ ἄνδρες, uti citant Voſſius & Gronovius. At in antiquis editionibus occurrunt pro τετρακόσιαι δέκα tantummodo numerales ΥΙ. Harum poſteriorem credibile eſt ab origine fuiſſe Γ, quæ, amiſsâ ſupernè virgulâ, facilè abiit in Ι. Porro χίλιοι δέκα ſuſpicor mendoſum eſſe pro χιλιάδες: quo admiſſo errore, neceſſariò in fine efferendum erat ἄνδρες, non ἀνδρῶν. Lego igitur Ἑυρίσκοντο ... ΥΓ μυριάδες, καὶ χιλιάδες ἑπτὰ ἀνδρῶν. hoc eſt, Latinè ad verbum, *inventæ ſunt quadringentæ tres myriades, & chiliades ſeptem virorum:* Latiniùs Auguſti verbis, *capitum quadragies centum millia & triginta ſeptem millia.*

Ibid. v. 12, 13. *Legibus novis latis exempla majorum exoleſcentia revocavi; & fugientia jam ex noſtro conſpectu avitarum rerum exempla imitanda propoſui.* Trium iſtorum cenſuum mentioni hæc non incommodè ſubjecit, ad idem *morum legumque regimen* omnino pertinentia. Hinc non unus nec inanis ab Horatio plauſus, maximè Od. 15. lib. 4. —— *ordinem — rectum, & vaganti fræna licentiæ — injecit, amovitque culpas —— & veteres revocavit artes —— per quas Latinum nomen, & Italæ —— crevere vires.* —— nec obſcuriùs in ſuaviſſimo illo exordio Epiſtolæ ad Auguſtum, jam *morum legumque rectorem*, ſcriptæ.

Cùm tot ſuſtineas, & tanta negotia ſolus;
Res Italas armis tuteris; moribus *ornes*;
Legibus emendes, *&c.*

in quibus mordicùs retinenda eſt vox *moribus:* quamquam ei inuſta ſit nota falſi, & τὸ *mœnibus* tantùm non repoſitum in præclarâ editione Bentleianâ. Sed ut urbes & oppida *ornari mœnibus* rectiſſimè quis dixerit, quale, quæſo, eſt *res Italas* ornari *mœnibus?* quàm putidum! quàm non Horatianum!

Ibid. *Exempla majorum exoleſcentia revocavi.* Adi Sueton. Aug. cap. 31, 32.

Ibid. *Avitarum rerum exempla imitanda propoſui.* Et hoc ipſum quoque tradidit Suetonius cap. 89. *In evolvendis utriuſque linguæ auctoribus, nihil æquè ſectabatur quàm præcepta & exempla publicè vel privatim ſalubria: eaque ad verbum excerpta aut ad domeſticos, aut ad exercituum provinciarumque rectores, aut ad urbis magiſtratus plerumque mittebat; prout quique monitione indigerent.*

Ibid. v. 16, 18. *Quattuor ampliſſima collegia.* Latet in his reliquiis memoria inſtituti à Cæſare Actii quinquennalis certaminis, per *quattuor ampliſſima collegia*, pontificum, augurum, ſeptemvirorum, & quindecimvirorum, perpetuo ordine procurandi, ipſo Cæſare VI. M. Agrippa II. Coſſ. Dio lib. 53, in initio. In voce QVATTVOR, occurrit T litera geminata, ſed Archaiſmo certè Grammatico, non, ut vulgò creditur, poetico. Eſt enim ab Æolico πέτορα, ut à πέμπε, *quinque.*

Ibid. v. 18, 19, 20. *Apud omnia pulvinaria pro valetudine, ſaliare carmen, & ſacroſan— tribunitia poteſtas mihi.* Spectant hæc ad annum U. C. V. 731, quo Cæſar Auguſtus (Coſ. XI. cum M. Ter. Varrone, & poſtea, eo mortuo, cum Calpurnio Piſone) gravi adeò morbo decubuit, ut vix ulla ſpes ſalutis ſupereſſet. Ergo pro ejus valetudine ſupplicatum eſt ad omnia pulvinaria. Revaleſcenti verò, & conſulatum paulò ante Kal. Julias abdicanti, decretum eſt à Senatu perpetuum proconſulare imperium, perpetua item tribunitia poteſtas: quâ conſtanter uſi tum ipſe, tum alii poſt eum imperatores, nec tamen admiſſo tribuni plebis titulo, ſacroſancti proinde habebantur: & juxta eandem annorum quos imperaverint procedebat numerus, quaſi cum tribunis plebis quotannis eam ſuſciperent. Dio lib. 53. At Auguſto proceſſit hæc poteſtas ab ante diem v. Kal. Julias, uti palam fecit Velleius, l. 2. cap. 103. exinde per ſequentes triginta ſex annos recurrente eodem die renovata. Eorumque ultimus in ponte illo Ariminenſi adhuc ſignatus extat.

IMP. CAESAR. DIVI. F. AVGVSTVS. PONTIF. MAXIM.
COS. XIII. IMP. XX. TRIBVNIC. POTEST. XXXVII. P. P.

 Sed

Sed partem hujus anni perexiguam nempe à die v. Kal. Julias ad xiv. Kal. Septembres insequentes Augustus vixit. Adeo ut hæc temporis signatio non immeritò cum aliâ parili monumenti Adulitani conferenda fuerit; ubi post regnatos annos totos viginti sex, proximè ante obitum suum sic inscripsit Ptolemæus Euergetes, *anno regni mei vicesimo septimo.* vide supra, pag. 87.

Ibid. v. 22. *Populo sacerdotium deferente mibi quod pater meus procuravit, suscepi id sacerdotium aliquod post annos, eo mortuo, qui post patrem meum illud procuraverat.* Hæc sic restituta firmantur passim ab Historicis. Appianus de Bellis Civ. l. v. *Quum populus pontificatum maximum à Lepido ad eum transferre vellet, nemini vivo more majorum adimi solitum, recusavit.* Dio lib. 49. *Pontificatum Lepidi sibi oblatum non recepit: neque enim licebat eo vivum aliquem privari.* Suetonius in Aug. 31. *Pontificatum maximum quem nunquam vivo Lepido auferre sustinuerat, mortuo demum suscepit.* Duravitque postea, vel in Romanâ illâ Ethnicâ religione, non de pontificatu solo, sed & de aliis etiam sacerdotiis, concepta eadem persuasio. Ita enim & Plinius Nepos Ep. 8. lib. 4. *Sacerdotium ipsum* (auguratûs) *cùm priscum & religiosum, tum hoc quoque sacrum & insigne est, quod non adimitur viventi.*

Ibid. *Aliquod post annos:* non *aliquot,* ut postea Tab. 4. v. 30. *adque* non *atque:* qualia non rarò observata in lapidibus, & MSS. libris antiquioribus. Annos verò hìc intelligit Augustus duo & viginti circiter, post exutum omni potestate & Circeios relegatum Lepidum, U. C. V. 718, ad eundem mortuum demum Pontificem maximum U. C. 741.

Ibid. v. 25, 26, 27, 28, 29. *Valetudine quanta Romæ nunquam* —— *P. Sulpicio C. Valgio consulibus* —— *ædis Honoris & Virtutis ad memoriam* —— *Senatus consacravit, in quâ Pontifices* —— *anniversarium sacrificium facerent.* Subsunt his fragmentis non pauca ad extrema M. Agrippæ pertinentia: nempe adversa ejus valetudo, pro quâ vota quanta Romæ nunquam antea nuncupata: secuta mors ejus anno U.C. Var. 742, quâ parte anni Messalæ suffectus consul C. Valgius nec-dum honorem eum abdicaverat: ara ad defuncti memoriam intra ædem Honoris & Virtutis à Senatu consecrata, in quâ Pontifices anniversarium sacrificium facerent. Tot & tanta debebantur *Viro* (ut inquit Dio lib. 54.) *ætatis suæ optimo, qui neque Augusto unquam molestus fuit, neque invidiæ aliorum obnoxius: sed & Augusto ita imperium stabilivit, ut eam formam reipublicæ ipse maximè appetiisse videri posset, & populum beneficiis ita sibi devinxit, ut omnium maximè popularis judicaretur.* Monent hæc ut tradam etiam eruditis habitum ei à Mytilenæis Lesbi incolis honorem, quanquam immodicum quidem illum, & profanum, pro more provincialium ad obsequii & adulationis infima demissorum. Lesbum enim, cùm Syriæ proconsulatum gereret, aliquot annis secesserat Agrippa; ibique ejus statua cum magnificâ, ultra quàm sors humana recipit, inscriptione dedicata est. Statuam illam aliò jamdudum avectam optimè supplebit ejus caput navali, quam bello Siculo meruit, coronâ redimitum. Hoc igitur inferiùs apponemus unà cum nummis ad duos ex eo genitos Caium & Lucium pertinentibus. Interea inscriptionem ex ditissimis D. Shefardi collectaneis, à Lesbi insulæ littore ad eum delatam, accipe.

ΟΔΑΜΟΣ
ΘΕΟΝΣΩΤΗΡΑΤΑΣΠΟΛΙΟΣΜΑΡΚΟΝ
ΑΓΡΙΠΠΑΝΤΟΝΕΥΕΡΓΕΤΑΝΚΑΙΚΤΙΣΤΑΝ

Ὁ Δᾶμος	*Populus*
Θεὸν Σωτῆρα τᾶς πόλιος Μάρκον	*Deum, Servatorem urbis, Marcum*
Ἀγρίππαν τὸν Εὐεργέταν καὶ Κτιστάν.	*Agrippam, Benefactorem, Conditoremque.*

Vides, Lector, id quod, auctore ipso Suetonio, fidem non invenit apud eruditos multos viros, non Imperatori solùm, sed & ejus proconsuli delatam hanc insanam DEI appellationem. Quumque obvium se ingereret Q. Ciceronis Asiæ proprætoris exem-

 plum,

plum, responsum est ex auctoritate optimi Marci fratris, invidiam tantam amolientis, non ipsum, sed virtutes ejus consecratas. Frustra: nam DEVS M. Agrippa, teste hoc longævo lapide, pleno indubioque titulo sacratus est. Et nescio equidem annon hæc Dei ipsius providentiâ permissa fuerint; ut, cùm verum illum Θεάνθρωπον, *primogenitum suum in orbem terræ introducturus esset*, ansam omnem infidelitatis docto huic ac polito hominum generi præriperet: utpote qui nullâ fulti auctoritate, nullo cœlesti monitu sic persuasi, toties tamen eundem Deum atque hominem appellâssent, scripsissent, coluissent. Quid enim? *Illos si dixerunt Deos*;—*Hunc, quem Pater sanctificavit & misit in mundum*, Hunc, inquam, *dicent illi blasphemare, quia dixerit, Filius Dei sum?* Joan. x. 36.

Ibid. *C. Valgio.* Hic ille est C. Valgius, doctrinæ & amicitiæ nomine celebratus ab Horatio; quique etiam secundùm Plinium medicinæ studiosus fuit, inchoato *de usu herbarum* libro. *Hunc* (inquit ille lib. 25. cap. 2.) *post Catonem unus illustrium tentavit C. Valgius eruditione spectatus, imperfecto volumine ad Divum Augustum, inchoatâ etiam præfatione religiosâ, ut omnibus malis humanis illius potissimum principis semper medicetur majestas.* Medicinæ quidem artem, unam ex Græcis Romam hoc tempore allatis, ut verbis ejusdem Plinii obiter id notetur, *paucissimi Quiritium attigêre.* At velim hoc attendant illi, quibus *nullos eam Quiritium attigisse*, pro certo ac indubitato constat.

Ibid. v. 35, 36, 37, 38. —*res in Hispaniâ Galliâque provinciis prosperè* ——— *aram* — *pro reditu meo consacrari, ut ad eam* ——— *magistratus et sacerdotes* sacrum perenne facerent. Bis post res in Hispaniâ Galliâque provinciis prosperè gestas Romam rediit Augustus. Bis Romæ pro ejus reditu & salute, tum ara, tum alia multa honorifica sunt decreta; anni nempe 729 & 740. Horum priore, quartum ab urbe conditâ, ast iterum Augusto Principe, clausum est Jani templum: posteriore verò inscripta est ejus mentio Emeritæ Augustæ, tum recens, ab Augusto, post victorias tantas & orbem pacatum conditæ. Fœdata admodum prodiit in novo Gruteriano corpore, CXLIX. 4. at purior inter additamenta Suetoniana, p. m. 762.

IMP. CAES. DIVI. F. AVGVSTVS . PONT . MAX.
COS . XI. TRIBVNIC . POTEST . X . IMP . VIIII.
ORBE . MARI . AC . TERRA . PACATO . TEMPLO
IANI. CLVSO. ET. REP. P. R. OPTIMIS . LEGIBVS
ET. SANCTISSIMIS . INSTITVTIS. REFORMATA
VIAM. SVPERIOR. COS. TEMPORE. INCHOATAM
ET . MVLTIS . LOCIS . INTERMISSAM . PRO
DIGNITATE . IMPERI . P . R . LATIOREM
LONGIOREMQVE . GADEIS . VSQ. PROMOVIT.

Ibid. v. 42, 43. *Cùm à conditâ urbe Janum Quirinum bis omnino clausum fuisse prodatur Memori*AE . TER . ME. PRINCIPE. cLAVDENDVM . ESSE *decrevit Senatus.* Sic lege, & sic corrige, quæ suprà in ipsâ Tabulâ erroneè descripta dedi. Ea olim ab hoc Indice accepta cum fructu rependit nunc Suetonius, cap. 22. *Janum Quirinum semel atque iterum à conditâ urbe, memoriam ante suam, clausum, in multo breviore temporis spatio, terra marique pace parta*, ter *clusit.* Quippe præter Janum semel ab Augusto clausum post victoriam Ægyptiacam, A. U. C. 725, iterumque ab eodem post Cantabricam, anno 729, idem ab eo, ante hæc scripta, tertiò clausus creditur. Annum nominat Orosius ab U. C. 752. lib. 6. cap. ult. sed propriis ipsius verbis seipsum hoc modo refutans, *Augustus ab Oriente in Occidentem, à Septentrione in Meridiem, ac per totum Oceani circulum, cunctis gentibus una pace compositis, Jani portas tertiò ipse tunc clausit; quas ex eo per duodecim ferè annos quietissimo semper obseratas otio ipsa etiam rubigo signavit.* Jam si retrò numerantur duodecim quos innuebat anni, à Jano ob Varianam cladem reserato, anno 762, devenies ad annum U. C. 750, qui quidem præteriit pacificus; quique

quique etiam ſexto poſt die excepit (id quod unicè voluit Oroſius) veriorem illum D. noſtri Jeſu Chriſti natalitium diem, U. C. 749. vide *Noriſii Cen. Piſ. diſſ.* 2. *c.* 10. *&* 5.

Hæc quidem hactenus notavi, ſecundùm eorum rationes, qui, Suetonium & Oroſium ſecuti, Janum ab Auguſto *ter* clauſum fuiſſe ſtatuunt. Sed ut verè dicam id quod ſentio, laborat mecum Oroſii fides. Aliud etiam propemodum loquuntur vetuſti Suetonii codices. Nam, teſte Em. Noriſio, in Mediceo uno ſcribitur *pariter clauſit*, in altero *iter. clauſit.* Ipſe etiam Auguſtus palam mihi viſus eſt caviſſe ne Janum *ter clauſum* ſcriberet. Id ſolum ſtrictiùs teſtatur, quòd Senatus eum *ter*, *ſe principe*, *claudendum eſſe* decreverit. Ejuſque profectò veritas, etiamſi Janum bis ſolummodò re ipsâ clauſerit Auguſtus, ex Dione facilè demonſtratur. Nam præter occluſiones duas ſub annis 725 & 729 priùs ab eo memoratas, demum anno 744, Julio & Fabio Coſſ. ad calcem lib. 54, Ἐψηφίσθη μὲν, inquit, τὸν Ἰανὸν τὸν Γέμινον κλεισθῆναι . . . . ὀ μέντοι κ̀ ἐκλείσθη, i. e. *Decretum eſt Janum Geminum claudendum eſſe. nec tamen tum clauſus fuit.* Quippe Daci & Dalmatæ inexpectatò pacem interruperant.

Ibid. v. 44. *Filios meos quos ſiniſtra ſors mihi eripuit :* iiſdem ferè verbis, ac in teſtamenti ſui initio, apud Suetonium in Tib. c. 23. *Quoniam ſiniſtra Fortuna Caium & Lucium filios mihi eripuit*, &c.

Ibid. *Caium & Lucium Cæſares*, &c. quæ ſequuntur in ſex prioribus tertiæ Tabulæ verſiculis. Hos integros nunc primùm damus, nullam poſthac moleſtiam doctis viris faceſſuros. Nam quantum ad id quod injecit ſcrupulum Caſaubono, dici ab Auguſto ANNVM QVINTVM ET DECIMVM AGENTIS, cùm contradicere videatur imperfecta de Caio inſcriptio, QVEM. COS. POPVLVS. CREAVIT. ANN. NAT. XIIII. *Grut.* ccxxviii. 5. ſciendum eſt illos annum decimum quintum agere, qui eum ingreſſi ſunt, poſt annos quatuordecim vel minimum quantum totos jam elapſos. Illuſtriſſimum verò indicis Auguſtei locum, dum legis, ſic diſtingue; longè aliter quàm doctiſſimo Noriſio viſum, in mox laudando opere pag. 112. *Caium & Lucium Cæſares, honoris mei causâ, Senatus Populuſque Romanus, annum quintum & decimum agentis, conſules deſignavit: ut eum magiſtratum inirent poſt quinquennium. Et, ex eo die quo deducti ſunt in forum, ut intereſſent conſiliis publicis decrevit Senatus. Equites autem Romani univerſi principem juventutis utrumque eorum, parmis & haſtis argenteis donatum, appellaverunt.* Hi ſunt honores, quos vivis C. & L. Cæſaribus Romani habuere, omnes ad vivum, in obvio hodieque numiſmate, poſterorum quoque oculis ſubjectos.

Agrippa Nat. pater.

C. L. *Cæſares Auguſti* F F. *Adopt.*

Eorum Honores.

Iiſdem immaturè mortuis alios etiam non modicos honores coloni Piſani decrevere. Et hos & illos uberrimè illuſtravit F. Henricus Noris, purpurâ poſtea Romanâ, ut doctrinâ ſemper tum Græcâ tum Romanâ eminentiſſimus : illos quidem in parte diſſertationis ſecundæ non exiguâ, hos verò per totum illuſtre opus, quo non plenius in hoc genere, neque doctius, neque accuratius orbis novit eruditus. Neque enim me morantur nævi ex malè intellectis tum tabulis Ancyranis orti. Dum igitur Noriſius in hanc noſtræ inſcriptionis partem commentarium longè optimum ſuppeditat; eidem etiam accepta referemus Piſana ipſa monumenta; quæ non hic tantùm locus de C. & L. Cæſaribus, ſed &, connexus cum eis, honos & hiſtoria Auguſti Cæſaris effla-

efflagitant. Id tantum unicè demiror, cur cenotaphia vocari placuit viro antiquitatis omnis peritiſſimo. Caii quidem cenotaphium Emeſæ olim in Syriâ itinerando reperit Bellonius ; ut teſtatus eſt Obſervationum ſuarum libro 2. cap. 97. Verùm non ſunt hæc cenotaphia, ſed decreta tantummodo Piſanorum, ad honorem C. & L. Cæſarum, coloniæ, dum viverent, patronorum, pertinentia. Ea Piſani cenſuere in urbis ſuæ curiâ, Auguſteo dictâ, qualis & noſtris etiam Ancyranis *Sebaſtêum* Græcè nominata eſt. Inſcripſere verò iis, qui non ita pridem ſunt reperti, cippis duobus grandioribus, olim ſecundùm aram C. & L. Cæſarum defixis. Apud eam aram publicè eorum Manibus quotannis parentandum erat, juxta Decreta hîc ſubjecta. E quibus præcedere oportebit, quia id tempore præceſſit,

Decretum Piſanorum ad L. Caeſaris honorem pertinens.

XIII. K. OCTOBR. PISIS. IN. FORO. IN. AVGVSTEO. SCRIB. ADFVER
Q. PETILIVS. Q. F. P. RASINIVS. L. F. BASSVS. M. PVPPIVS. M. F.
Q. SERTORIVS. Q. F. PICA, CN. OCTAVIVS. CN. F. RVFVS. A. ALBIVS
A. F. GVTTA.

QVOD . C. CANIVS . C. F. SATVRNINVS . IIVIR . V. F. DE . AVGENDIS . HONORIBVS
L. CAESARIS . AVGVSTI . CAESARIS . PATRIS . PATRIAE . PONTIFICIS . MAXSVMI
TRIBVNICIAE . POTESTATIS . XXV. FILI . AVGVRIS . CONSVLIS . DESIGNATI . PRINCIPIS
IVVENTVTIS . PATRONI . COLONIAE . NOSTRAE . Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C.
CVM . SENATVS . POPVLI . ROMANI . INTER . CETEROS . PLVRIMOS . AC . MAXSIMOS
HONORES. L. CAESARI. AVGVSTI. CAESARIS. PATRIS. PATRIAE. PONTIFICIS . MAXIMI. TRIBV
NICIAE . POTESTATIS . XXV. FILIO . AVGVRI . CONSVLI . DESIGNATO . PER
CONSE*n*SVM. OMNIVM . ORDINVM. *decretos* . . . . .

. . . .

L. Caeſari paren-
TETVR . DATA . CVRA . C. CANIO . SATVRNINO . IIVIRO . ET . DECEM . PRIMIS . ELIGE*ndi*
ASPICIENDIQVE . VTER . EORVM . MAGIS . IDONEVS . VIDEATVR . EMENDVS
PVBLICA . PECV'NIA' . A . PRIVATIS . EIVS . *loci quem* MAGIS . PROBAVERINT . VTIQVE
APVD. EAM. ARAM. QVOD. ANNIS. A. D. *xii K. Sept.* PVBLICE. MA'NIBVS. EIVS. PER. MAGIS
TRATV'S . EOSQVE . QVI . IBI . IVRI . DICENDO . PRA*eru*NT . TOGIS . PVLLIS . AMICTOS
QVIBVS EORVM. IVS. FASQVE. ERIT. EO. DI*e ejus* . VESTIS . HABENDAE. INFERIAE . MIT
TANTVR. BO'SQVE. ET. OVIS. A'TRI. INFVLIS. CAERVLIS. INFVLATI. *di*IS. MANIBVS. EIVS
MACTENTVR . EAEQVE . HOSTIAE . EO . LOCO . ADOLEANTVR . SVPER . QVE . EAS
SINGVLAE . VRNAE . LACTIS . MELLIS. OLEI. FVNDANTVR . AC . TVM . DEMVM . FACTAM
*ceteris po*TESTATEM . SI. QVI . PRIVATIM . VELINT . MANIBVS. EIVS. INFERIAS. MITTERE
nive quis AMPLIVS . VNO . CEREO . VNAVE . FACE. CORONAVE. MITTAT. DVM. II. QVI. IM
*molaver*INT . CINCTI . CABINO . RITV . STRVEM . LIGNORVM . SVCCENDANT . ADQVE
*exin*DE . HABEANT
uti LOCVS . ANTE . EAM . ARAM . QVO . EA . STRVES . CONGERANTVR. COMPONANTVR. PATEAT
QVOQVE. VERSVS : PEDES. XL. STIPITIBVSQVE . ROBVSTIS . SAEPIATVR . LIGNORVMQVE
ACERVOS. EIVS. REI. GRATIA. QVOD. ANNIS. IBI . CONSTITVATVR . CIPPOQVE . GRANDI
SECVNDVM. ARAM. DEFIXSO . HOC. DECRETVM. CVM. SVPERIORIBVS. DECRETIS. AD. EIVS
HONORES . PERTINENTIBVS . INCIDATVR . INSCVLPATVRVE . NAM . QVOD. AD . CETERA
SOLEMNIA. QVAE. EODEM . ILLO . DIE . VITARE. CAVERIQVE. PLACVISSENT. PLACERENT
QVE . ID . SEQVENDVM . QVOD. DE. IIS. SENATVS. P. R. CENSVISSET . VTIQVE . PRIMO
QVOQVE . TEMPORE . LEGATI . EX . NOSTRO . ORDINE . IMPER . CAESARE*m* AVGVSTVM
PATREM . PATRIAE . PONTIFICEM . MAXIMVM . TRIBVNICIAE . POTESTATIS . XXV.
ADEANT . PETANTQVE . AB . EO . VTI . COLONIS . IVLIENSIBVS. COLONIAE. OPSEQVENTI
IVLIAE . PISANAE. EX. HOC . DECRETO. EA. OM*n*IA. FACERE. EXEQVIQVE. PERMITTAT.

 Decretum

Decretum Pisanorum ad C. Cæsaris honorem pertinens.

. . . . . . PISIS . IN. FORO . IN . AVGVSTEO . SCRIB . AD
fuer. Q. SERTORIVS . Q. F. ATILIVS . TACITVS . P. RASINIVS . L. F. BASSVS . L. LAPPIVS
P. *f.* *Th*ALLVS. Q. SERTORIVS. Q. F. ALPIVS . PICA. C. VETTIVS. L. F. VIRCVLA. M. HERIVS
M. *F. Pr*ISCVS. A. ALBIVS. A. F. GVTTA. TI. PETRONIVS. TI. F. POLLIO. L. FABIVS. L. F. BASSVS.
SE*x* *Ap*ONIVS. SEX. F. CRETICVS. C. CANIVS. C. F. SATVRNINVS. L. OTACILIVS. Q. F. PANTHERA

QVOD. *ad*SVNT . CVM . IN . COLONIA . NOSTRA . PROPTER . CONTENTIONES . CANDIDATO RV*m* *m*AGISTRATVS. NON. ESSENT. ET. EA. ACTA. ESSENT. QVAE . INFRA. SCRIPTA . SVNT. CVM . A . *d* *iiii* . NONAS . APRILES. ALLATVS. ESSET . NVNTIVS . CAIVM . CAESAREM. AVGVSTI. PATRIS. PATRI AE *p*ONTIF. MAXSVMI. CVSTODIS. IMPERI. ROMANI. TOTIVSQVE. ORBIS. TERRARVM. PRAE SI*dis* *f*ILIVM. DIVI. NEPOTEM. POST. CONSVLATVM. QVEM. VLTRA. FINIS. EXTREMAS. POPV LI . *Rom*ANI . BELLVM . GERENS . FELICITER . PEREGERAT . BENE . GESTA . RE . PVBLICA . DEVICTEIS . AVT IN. *fi*DEM. RECEPTIS. BELLICOSISSIMIS. AC. MAXSIMIS. GENTIBVS. IPSVM. VOLNERIBVS. PRO. RE PV*blic*A . EXCEPTIS . EX . EO . CASV . CRVDELIBVS . FATIS . EREPTVM . POPVLO . ROMANO . IAM . DESIGNA TV*mj*VSTISSVMVM. AC. SIMILLVMVM. PARENTIS. SVI. VIRTVTIBVS. PRINCIPEM. COLONIAEQVE NO*st*RAE. VNICVM. PRAESIDIVM. EAQVE. RES. NON. DVM. QVIETO. LV'CTV. QVEM. EX. DECES SV *L. c*AESARIS. FRATRIS. EIVS. CONSVLIS. DESIGNATI. AVGVRIS. PRONI. NOSTRI. PRINCI PI*s* *ju*VENTVTIS. COLONIA. VNIVERSA. SVSCEPERAT. RENOVASSET. MVLTIPLICASSETQVE *Moer*OREM . OMNIVM . SINGVLORVM . VNIVERSORVMQVE . OB . EAS. RES. VNIVERSI. DECV RI*ones*. COLONIQVE . QVANDO . EO. CA'SV. IN. COLONIA. NEQVE. IIVIR. NEQVE. PRAEFECTI ERA*nt* NEQVE. QVISQVAM. IVRE. DICVNDO. PRAERAT. INTER. SESE. CONSENSERVNT. PRO M*agn*ITVDINE. TANTAE. AC. TAM. INPROVISAE. CALAMITATIS. OPORTERE. EX . EA . DIE QV*a* *ej*VS. DECESVS. NVNTIATVS. ESSET. VSQVI. AD. EAM. DIEM. QVA. OSSA. RELATA. ATQVE CO*nd*ITA. IVSTAQVE. EIVS. MANIBVS. PERFECTA. ESSENT. CVNCTOS. VESTE. MVTATA. TEMPLIS Q*ue* *d*EORVM . IMMORTALIVM . BALNEISQVE . PVBLICIS . ET. TABERNIS. OMNIBVS. CLAVSIS CO*nvi*CTIBVS. SESE. APSTINERE. MATRONAS. QVAE. IN. COLONIA'. NOSTRA. SVNT. SVBLVGERE DI*em*QVE. EVM. QVO. DIE. C. CAESAR. OBIT. QVI. DIES. EST. A. D. VIIII. K. MARTIAS. PRO. ALLIENSI LV*gu*BREM . MEMORIAE . PRODI . NOTARIQVE . IN . PRAESENTIA . OMNIVM . IVSSV'. AC VO*lun*TATE . CAVERIQVE . NEQVOD . SACRIFICIVM . PVBLICVM . NEVE . QVAE . SVPPLI CA*tio*NES . NIVE . SPONSALIA. NIVE . CONVIVIA . PVBLICA . POSTEA . IN . EVM . DIEM EO*ve* *di*E . QVI . DIES . ERIT . A. D. VIIII. K. MARTIAS . FIANT . CONCIPIANTVR . INDICAN TV*rve* NIVE . QVI . LVDI . SCAENICI . CIRCIENSESVE . EO . DIE . FIANT . SPECTENTVRVE *vtique* . EO. DIE . QVOD . ANNIS. PVBLICE. MA'NIBVS . EIVS. PER . MAGISTRA'TVS. EOSVE QV*i* *pis*IS . IVRE . DICVNDO . PRAERVNT . EODEM . LOCO . EODEMQVE . MODO . QVO L. *Caes*ARI . PARENTARI . INSTITVTVM . EST . PARENTETVR

VTIQVE *arcus* . CELEBERRIMO . COLONIAE . NOSTRAE . LOCO . CONSTITVATVR . ORNA TV*s* *sp*OLEIS. DEVICTARVM . AVT . IN . FIDEM . RECEPTARVM. AB. EO . GENTIVM . SVPER EV*m* *st*ATVA . PEDESTRIS . IPSIVS . TRIVMPHALI . ORNATV . CIRCAQVE . EAM . DVAE EQ*uest*RES . INAVRATAE . GAI . ET . LVCI . CAESARVM . STATVAE . PONANTVR

VTIQVE *cum* . PRIMVM . PER . LEGEM . COLONIAE . DVO . VIROS . CREARE . ET. HABERE. PO TV*eri*MVS . II . DVO . VIRI . QVI . PRIMI . CREATI . ERVNT . HOC . QVOD . DECVRIONIBVS ET *uni*VERSIS . COLONIS . PLACVIT . AD . DECVRIONES . REFERANT . EORVM . PV BLI*ca* AVCTORITATE . ADHIBITA . LEGITVME . ID . CAVEATVR . AVCTORIBVSQVE IIS *in* *t*ABVLAS . PVCLICAS . REFERATVR . INTEREA . T. STATVLENVS . IVNCVS FL*amen* . AVGVSTALIS . PONTIF. MINOR . PVBLICORVM . P. R. SACRORVM . ROGARE TV*r* *ut* CVM. LEGATIS . EXCVSATA . PRAESENTI . COLONIAE . NECESSITATE . HOC OF*ficium* . PVBLICVM . ET . VOLVNTATEM . VNIVERSORVM . LIBELLO . REDDITO IM*p*. *Ca*ESARI . AVGVSTO . PATRI . PATRIAE . PONTIF. MAKSIMO . TRIBVNICIAE PO*test*. XXVI. INDICET

IDQ*ve* *T*. *S*TATVLENVS . IVNCVS . PRINCEPS . COLONIAE . NOSTRAE. FLAMEN . AVGVST. PO*ntif*. MINOR . PVBLICORVM . P. R. SACRORVM . LIBELLO . ITA . VTI . SVPRA . SCRIPTVM E*st* *imp*ERATORI. CAESARI. AVGVSTO. PONTIFICI. MAXIMO . TRIBVN. POTEST. XXVI. PATRI PA*triae* REDDITO . FECERIT . PLACERE . CONSCRIPTIS . QVAE. A. D. IIII. NONAS. APRILES Q*vae Sex*. AELIO . CATO . C. SENTIO . SATVRNINO . COS. FVERVNT . FACTA . ACTA. CON ST*ituta* *s*VNT . PER . CONSENSVM . ORDINVM . EA . OMNIA . ITA . FIERI . AGI . HA

BEri *opſe*RVARIQVE. AB. L. TITIO. A. F. ET. A. T. ALLIO. T. F. RVFO. IIVIRIS ET. AB. EIS. QVICVM QVe *poſt*EA . IN . COLONIA . NOSTRA . IIVIR . PRAEFECTI . SIVE . QVI. ALI. MAGISTRATVS ERunt OMNIA. IN. PERPETVOM. ITA. FIERI. AGI. HABERI. OPSERVARIQVE. V TIQVE. L. TITIVS A. *F. T. al*LIVS. T. F. RVFVS. IIVIRI. EA. OMNIA. QVAE. SVPRASCRIPTA. SVNT. EX. DECRETO NO*ſtro* CORAM . PRO . QVAESTORIBVS . PRIMO . QVOQVE . TEMPORE . PER . SCRIBAM . PV BLI*cum in* . TABVLAS . PVBLICAS . REFERENDA. CVRENT . CENSVERE.

Tab. 3. v. 8. *Plebei Romanæ viritim SS. trecenos numeravi.* Hic eſt inſignis ille locus de impenſis & largitionibus Auguſti qui eruditiſſimi noſtratis Arbuthnoti librum illuſtrare poterit, uti liber iſte jam feliciter illuſtravit Græcam omnem & Romanam antiquitatem. Ejus exemplo, quà licet, Auguſti munera ad monetam hodiernam Britannicam, ſecundùm libras ſterlingas, ſolidos, & denarios, redigemus. Sunt igitur ſeſtertii treceni 4 *s.* 10 *d.*¼ Totidem *plebei* viritim ex teſtamento patris ſui numeravit: quot etiam teſtis eſt Suetonius viritim legâſſe Julium, cap. 83. *Plebei* Archaicè à *plebes* dictum puta.

Ibid. v. 8. *Nomine meo quadringenos ex bellorum manibiis conſul quintum viritim dedi.* i. e. 3 *l.* 4 *s.* 7 *d.* Hujus congiarii cùm meminerit forte Dio, lib. 51. quadringenos iſtos ſeſtertios viritim datos Græcè extulit καθ' ἑκατὸν [l. καθ' ἕνα ἑκατὸν] δραχμὰς, drachmæ proinde Atticæ quatuor ſeſtertios, hoc eſt denarium Romanum, æquans.

Ibid. v. 12, 13. *Tribunitia poteſtate duodecimum quadringenos nummos tertium viritim dedi.* Tertium hoc nummorum congiarium obiter attigit Joſephus in Antiq. l. 16. c. 4. edit. Hudſ. p. 719. eique præſentem fuiſſe regem Herodem ſcribit, poſtquam Aquileiæ paucis ante diebus cauſſam contra filios ſuos coram Auguſto dixiſſet. Hinc ergo occaſionem ſcitè arripit Noriſius, demonſtrandi quo anno in Italiam, cauſſam eam dicturus, Herodes venerat: anno nempe, quo Auguſtus Aquileiæ ſubſtitit, eventa belli Pannonici illic è propinquo ſpectans; quo etiam Tribunitiam poteſtatem duodecimum renovavit. Eo verò duplici charactere ſignatur pars poſterior anni U. C. V. 742. Vide Noriſ. Cen. Piſ. diſſ. 2, c. 6. Ibi telam hanc orditur chronologicam vir ille perſpicaſſimus, rectiùs inde perſcrutatus Herodis tempora, adeoque verum D. noſtri Jeſu Chriſti natalem annum. Speciatim verò pag. 154. ſic concludit---" Hoc planè Ancyrano ſaxo " refelluntur anachroniſmi illorum ſcriptorum, qui hanc ſecundam Herodis peregrina- " tionem Romanam aliis à ſtabilito annis affigunt.

Ibid. v. 13, 14. *Quæ mea congiaria* (ſingula quatuor intelligit; pecuniæ tria, frumenti unum) *pervenerunt ad ſeſtertium millia, nunquam minus, quinquaginta, & ducenta.* hoc eſt 405, 260 *l.* 8 *s.* 4 *d.* ex quâ pecuniæ ſummâ cùm plebs quadringenos ſeſtertios, hoc eſt 3 *l.* 4 *s.* 7 *d.* viritim acciperet, qui accepêre viri erant numero 125500.

Ibid. v. 15. *Tribunitiæ poteſtatis duodevicinſimum, conſul XII, trecentis & viginti millibus plebei urbanæ ſexagenos denarios* (hoc eſt 1 *l.* 18 *s.* 9 *d.*) *viritim dedi.* pervenit itaque hoc congiarium ad 620000 *l.*

Ibid. v. 17. *Cuoivis militum meorum conſul quintum ex manibiis viritim millia nummum ſingula* (hoc eſt 8 *l.* 1 *s.* 5 *d.*½) *dedi. Acceperunt id triumphale congiarium in coloniis hominum circiter centum & viginti millia.* His igitur largitus eſt monetæ noſtræ, 968750 *l.*

Ibid. v. 20. *Conſul tertium decimum ſexagenos denarios* (hoc eſt 1 *l.* 18 *s.* 9 *d.*) *plebei quæ tum frumentum publicum acceperunt dedi. Ea millia hominum paulo plura quàm ducenta fuerunt.* Dedit igitur eâ largitione paulò plus quàm 387500 *l.* Hæc Auguſti largitio, quum hic ad conſulatum ejus tertium decimum, an. U. C. 752, referatur, opportunè nobis locum indigitat, ubi deficere incipit Dionis hiſtoria Auguſtea; libro nempe 55. editionis Leunclavianæ pag. 554. ibi enim poſt acta anni 748, & Tiberii tum in Rhodum inſulam ſeceſſum, ſtatim ſubjicitur hujus largitionis quarto poſt anno conceſſæ mentio, *denariis*, ut ſuperiùs, Græcè per δραχμὰς redditis: ὁ δ' Αὔγουστος τὸ τοῦ δήμου τοῦ σιτοδοτουμένου πλῆθος ἀόριστον ὂν ἐς εἴκοσι μυριάδας κατέκλεισε. καὶ, ὥς γε τινὲς λέγουσι, καθ' ἕνα ἑξήκοντα δραχμὰς ἔδωκε, i. e. *Infinitam plebis multitudinem, quæ frumentum publicum accepit, Auguſtus ad ducenta hominum millia redegit: &, ut nonnulli dicunt, viritim*

iis

iis ſexagenos denarios dedit. Obiter verò ex parenthetico iſto, *ut nonnulli dicunt*, non malè advertet lector, Dioni nunquam viſum fuiſſe hunc Auguſti indicem.

Ibid. v. 22,23. *Pecuniam pro agris, quos in conſulatu meo quarto & poſtea M. Craſſo & Cn. Lentulo Augure adſignavi militibus, ſolvi municipiis. Ea ſeſtertium circiter SEX... SIENS milliens fuit.* Ita quidem exemplar Fabrianum, quaſi extritis tribus literis intermediis; cùm Tournefortianum non niſi hoc modo SEX...... imperfectiùs habeat; at in Buſbequiano SEXGENS clarè extet. Hæc igitur me pæne invitum impulerunt ut, ſervato illo G, SEXageSIENS *milliens* reſcriberem. Sed exterret immanis admodum pecuniæ numeratæ ſumma, 48,437500 *l.* & expoſco potiùs legentium judicium, annon *ſexiens milliens*, hoc eſt 4,843,750 *l.* pars prioris decima, pro veriore ſit habenda. Amplum hoc quidem & magnificum: at nemo eſt qui facilè extricaverit, quanti eſſet ager Italicus, tot hominum millibus coemendus. Poſt bellum Siculum, quum adhuc Triumvir eſſet Octavianus, unius agri Campani partem terrâ Cnoſiâ in Cretâ mutatam emit, & quidem tantâ quantà reditum duodecies ſeſtertium daret. Ita Dio lib. 49. cum Velleio lib. 2. cap. 81. conferendus. Præter quos Plinius lib. 18. c. 11. *Extat Divi Auguſti decretum quo annua vicena millia Neapolitanis ... numerari juſſit è fiſco ſuo, coloniam deducens Capuam.* Super hæc omnia, promiſſa eſt iiſdem, & præſtita poſtea, aqua Julia. Cætera ex his, Lector, æſtima.

Porrò Auguſtus ad minuendum, ut videtur, rei miraculum, hoc tanto pecuniæ onere, quanta quanta fuerit, collationibus ſe levatum ſcribit. Sequitur enim

Ibid. v. 24. *Ea ſeſtertium circiter ſexiens milliens fuit, quam ex collationibus pro prædiis numeravi.* Quo in loco Gronovius *prædiatoribus numeravi*, & meliùs longè quàm quod à Lipſio erat, *prætoribus*. Noſtram iſtam lectionem reddidêre excuſſa quatuor exemplaria, Buſbequianum, Coſſonianum, Fabrianum, Tournefortianum. Quicquid ſit, factas magnoperè Auguſto collationes, tum ſtato tempore, Kal. Januariis, tum urgente aliàs neceſſitate, præter tributa provinciarum annua, nemo non novit. Neque unquam ſanè opportuniùs, quàm hoc ipſo quem indicavit anno (U.C. 724.) in conſulatu ſuo quarto. Tunc enim, per hanc agrorum emptionem, ad extremas anguſtias redactus, & mediis in victoriis inops, in foro tum ſua, tum amicorum bona, miſerabili ſpecie, publicavit. Dio lib. 51. pag. 445. *Cæſar aliis militum pecuniam dedit; aliis qui omnibus ſecum bellis fuiſſent, agrum etiam addidit. Nam eos Italiæ populos qui Antonii rebus ſtuduiſſent, extorres egerat, militibuſque agros eorum donaverat. Extorrium autem pleriſque Dyrrachium, Philippos, & alia oppida habitanda conceſſit. Reliquis pecuniam pro agro aut numeravit; aut numeraturum promiſit. Etſi enim ex Victoriâ magnam vim pecuniæ adeptus eſſet, tamen impenſæ fiebant longè majores: ideoque in foro venalia propoſuit & ſua, & amicorum aliquot bona.* Similia, ſed obſcuriùs, innuit, ut obſervavit ſuperiùs Caſaubonus, ad alterum illum quem Auguſtus hìc ſignavit annum (U.C.740.) conſulibus M. Craſſo & Cn. Lentulo augure. ὁ Αὔγουστος, πολλὰ μὲν ἀναλώσας ὡς ἑκάστοις, πολλὰ δὲ καὶ παρ᾽ ἑτέρων λαβών, διῳκήσατο. i. e. *multa in ſingulis impendens, multa etiam ab aliis corradens*, res Auguſtus adminiſtrabat. Res illic intelligit Hiſpaniæ Galliæque: ſed etiam in provinciis collationes, eæque jam ſtatæ, tributi nomine, fiebant.

Ibid. v. 25. *Et circiter bis milliens & ſeſcentiens* (hoc eſt 2,098,958 *l.* 6 *s.* 8 *d.*) *quod pro agris provincialibus ſolvi. Id primus & ſolus omnium qui deduxerunt colonias militum in Italiâ, aut in provinciis ad memoriam ætatis meæ feci.* In his, nunc primùm rectè ſic lectis & diſtinctis, amovet à ſe Auguſtus objecta Syllæ, & Cæſari priori, in Bruti apud Appianum oratione, de bell. civil. lib. 2. p. m. 840. *Sylla & Cæſar vi & armis hoſtiliter oppreſſâ republicâ, neque dimiſerunt vos in ſuam quemque patriam, neque agros vobis emerunt, aut confiſcatos diviſerunt, neque priſtinos eorum dominos pretio reddito ſolati ſunt, quamvis pecuniarum affatim haberent ex ærario, multum item ex vectigalibus publicis. ſed in ipſâ Italiâ nihil commeritâ, non jure belli, ſed more latrocinii, veteribus poſſeſſoribus ademerunt agros, domos, ſepulchra, fana.* Triſtia hæc quidem & acerba. ſed ab ipſo etiam Auguſto, ante conſulatum ejus quartum, haud æquiùs partitiones factæ. Nam (ut ait Dio ſub annum U. C. 713.) *omnes initio per totam Italiam agros, niſi quid miles*

6 *aliquis*

aliquis emeritus dono accepiſſet, aut à fiſco emiſſet, unà cum ſervitiis & inſtrumento reliquo, dominis adimebat, ac militibus dabat. Unde Virgil. Ecl. 1. *En queis conſevimus agros!*

Ibid. v. 28. *Ti. Neroni & Cn. Piſoni conſulibus.* Non ut vulgò Nerone & Piſone. ſic Virgilio & Horatio caſu ſexto *imbri:* aliaque aliis eodem caſu. Inter inſcriptiones verò ſimile apud Gruterum vide p. ccxxviii. 8. QVAM. IMPENSAM. C. CASCELLIO. LABEONI. IN PERPET. POLLICENTI (caſu ibi ſexto abſolutè poſito) GRATIAE. AGANTVR. MVNIFICENTIAE. EIVS.

Ibid. v. 34. *Quater pecunia mea juvi ærarium.* Semel, ut habet Dio, *in conſulatu ſuo ſexto* lib. 53. pag. 497. & aliàs, inſigni rei memoriâ nummo gentis Viniciæ ſic inſcriptâ, S. P. Q. R. IMP. CAES. QVOD. V. M. S. EX. EA. P. Q. IS. AD. A. DE. i. e. *quod viæ munitæ ſint ex eâ pecuniâ quam is ad ærarium detulit.*

Ibid. v. 34. *Ita ut ſeſtertium milliens & quinquiens* (hoc eſt 811,328 *l.* 2 *s.* 6 *d.*) *ad eos qui præerant ærario detulerim.* In hoc commate, pro iſto *ad eos qui*, antea turpiſſimo errore *adeo ſolvi* legebatur.

Ibid. v. 25, &c. *M. Æmilio & L. Arruntio Coſ. in ærarium militare quod ex conſilio . . . . conſtitutum eſt: ex quo præmia darentur militibus qui viginti ſtipendia emeruiſſent, HS. milliens & ſeptingenties . . . . detuli.* Dione auctore ſic imple priorem iſtam lacunam, *ex conſilio ſenatûs:* Sic verò ſecundam, *HS. milliens & ſeptingentiens, Ti. Cæſaris nomine & meo.* Dio enim, loco omnium inſigniſſimo, poſt enarratas Auguſti legiones, lib. 55. pag. 565, hæc habet. *His de cauſis, quum indigeret pecuniâ, ſenatum conſuluit de reditu quodam perpetuo conſtituendo, unde citra ullius injuriam ſtipendia ac præmia militibus ſufficerent. Id igitur quærebatur . . . . . Deinde M. Æmilio L. Arruntio conſulibus, quum nullus reditus excogitari poſſit, ſed & quæri eum omnes gravatè ferrent, Auguſtus,* pro ſe & Tiberio, *in ærarium, cui militaris nomen indidit, pecuniam intulit.* Ea, auctore hic ipſo Auguſto, *HS. milliens & ſeptingentiens* fuit; hoc eſt, 1,372,395 *l.* 16 *s.* 8 *d.*

Tab. 4. v. 1. *Curiam & continens* EI *Chalcidicum.* hoc, eſt Chalcidicum Curiæ Juliæ conjunctum. Veterem illam lectionem, *continens* ET *Chalcidicum,* quùm ægrè paſſus eſſet Gronovius, decrevit ille Auguſtum ſcripſiſſe, *curiam & continens* EI *Chalcidicum.* Et meâ quidem ſententiâ juſtiſſimè. Nam ſuffragatum eſt id quod poſtea comparuit exemplar Fabrianum: levique iſtâ mutatione vox durè & obſcurè poſita ſtatim mirè elegans evadit. Quippe de terrâ, de ædificio, aut quopiam ſimili loquentibus Latinum *continens ei* id ipſum eſt quod Græcum συνεχὲς αὐτῷ. Neque aliâ profectò ratione, quàm quòd non erant aliis *continentes*, ſed disjunctæ undique & ſeparatæ, magnæ pleræque domus Romanis *inſulæ* dicebantur.

Tab. 4. v. 1, 2. *Curiam & . . . . . Chalcidicum . . . . feci.* Dio lib. 51. Conſul quintum Auguſtus τό, τε Ἀθηναῖον, καὶ τὸ [f. τὸ καὶ] Χαλκιδικὸν ὠνομασμένον, καὶ τὸ βουλευτήριον τὸ Ἰουλίειον καθιέρωσε. Quæ vide annon ſic fuerint vertenda; *tum Minervium (quod & Chalcidicum nominatum eſt) tum curiam Juliam ſacravit:* Ita ut non fuerint hæc tria Dioni ædificia, ſed duo tantummodò, ut in Auguſti indice; *curia* Julia, *& Chalcidicum.* Cùm enim in incerto reliquerint eruditi viri, quid & quale fuerit Chalcidicum; mihi non obſcurè ſubvenit, non aliud fuiſſe quàm Minervium, Græcè Ἀθηναῖον, ſignum habens Chalcidicæ, ab urbe Chalcide, Minervæ. Sic enim P. Victor, in deſcriptâ ab eo nonâ urbis regione, *Minervium, Minerva Chalcidica:* quorum priore locus Minervæ ſacer, at poſteriore Deæ ſignum indigitatur. In confinio urbis Aleppenſis, Berœæ antiquitùs dictæ, obviam reperitur ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ nummus, ad Chalcidem, urbem Syriacam, Cleopatræ olim ſubjectam, clarè pertinens. Hanc, quum, devictâ nuper Cleopatrâ, res Aſiæ Syriæque conſul. V. ordinavit, credibile eſt victorem Cæſarem adiiſſe, exque eâ aut ſignum, aut aliud quid Minervæ ornamentum, detuliſſe; eodemque anno Romæ *Minervium hoc Chalcidicum* extruxiſſe. Nam (ut ibidem adjecit Dio, lib. nempe 51. p. 459.) *ex prædâ Ægyptiacâ multa Jovi Capitolino, Junonique & Minervæ conſecravit: quum ex S. C, tanquam contaminata eſſent, detraherentur omnia priùs ſuſpenſa in eorum templis ornamenta. Ita Cleopatra, quanquam victa & capta, gloriam tamen con-*

 ſecuta

ſecuta eſt, quum in templis noſtris ejus ornamenta eſſent dedicata. Eadem urbs Chalcis Domitiano poſtea, tanquam inſtauratori ſuo, adulata, ſecundum gentile Imperatoris nomen, *Flaviam* ſe *Chalcidem* appellavit, & exinde novam Epocham ſignavit; id docente primùm, & demonſtrante, Em. Noriſio, de Epochis Syr. Mac. diſſert. 3. cap. 3. Contra autem Domitianus tum urbi Chalcidicæ gratulatus, tum Minervæ aliàs addictiſſimus, *Minervia Chalcidica* extruxit; de quo adeatur Euſebii chronicon, ad numerum MMCV. & commentator in locum Joſephus Scaliger. Nam ut de re ipſa, ita & de Scaligeranis ad eam obſervatis in diverſa abeunt Caſaubonus & Gronovius. Mihi interim ex ſupradictis clarè ſatis innoteſcit, hoc noſtrum *Chalcidicum* Minervio aut ſynonymum, aut epitheton, fuiſſe. Minervam autem *Chalciœcam*, Ætolis & Lacedæmoniis olim cultam, & *Chalciœcon* (ut habent Livius & Pauſanias) i. e. templum ejus æneum, longè ab hoc Minervio Chalcidico alienum puto.

Quæ ſequuntur de *templo Apollinis in palatio cum porticibus*, deque aliis Auguſti publicis operibus, ea cum Suetonianis Aug. c. 29, &c. & cum Dione paſſim, & cum P. Victoris tabulis conferenda.

Ibid. v. 6. *Ædem Larum in ſummâ ſacrâ viâ.* Larum intellige publicorum, compitalium & vialium aliter dictorum, de quorum æde ex collationibus per Auguſtum factâ Inſcriptio legitur Farneſiana, Grut. cvi. 4.

LARIBVS . PVBLICIS . SACRVM
IMP. CAESAR . DIVI . F. AVGVSTVS
PONTIFEX . MAXIMVS .
TRIBVNIC . POTESTAT . XVIIII.
EX . STIPE . QVAM . POPVLVS . EI
CONTVLIT . K. IANVAR . APSENTI
C. CALVISIO . SABINO
L. PASSIENO . COS.

Ædem adjicit *Deûm Penatium in Veliâ*, hoc eſt parte montis Palatini, quæ *ſacellum Larum* P. Victori dicitur. Hi quoque Penates publici, aliter Pop. Rom. Penates dicti.

Ibid. v. 10. *Rivos aquarum compluribus locis vetuſtate labentes feci:* ut in veteri quæ Romæ extat inſcriptione,

IMP . CAESAR . DIVI . IVLI . F. AVGVSTVS
PONTIFEX . MAXIMVS . COS . XII.
TRIBVNICIAE . POTESTAT . XIX. IMP. XIIII.
RIVOS . AQVARVM . OMNIVM . REFECIT.

Ibid. v. 15, 16. *Incohavi* non *inchoavi:* ut etiam, notante Torrentio, in optimo Suetoniano codice, Aug. c. 97. *itinere incohato.* Ubi habes, Lector, veram non minus quàm Archaicam vocis orthographiam, idque ex mente illuſtris dum hæc ſcripta ſunt, grammatici, Verrii Flacci, qui ab Auguſto nepotibus ejus præceptor electus ipſo docuit in palatio. Notatum hoc Diomedi lib. 1. *Incohavi,* inquit, *dicendum putat Julius Modeſtus : quia ſit compoſitum à caho initio rerum, quod Verrius Flaccus in poſtrema ſyllaba aſpirandum probavit. Cohaum enim apud veteres mundum ſignificat.*

Ibid. v. 17. *Duo & octoginta templa Deûm in urbe conſul . . . . . . refeci, &c.* Cauto Cæſar diſcrimine alia ſe templa *feciſſe*, alia *refeciſſe* dicit. Fecit ſcilicet non ea ſolummodò quæ primus ipſe extruxit, ſed quæ olim ab aliis extructa, & vetuſtate jam delapſa in ruinas, à fundamentis iterum excitavit. Hæc inter, ædem Jovis Feretrii, & ædem Deûm Penatium ſuperiùs memoravit: de quarum tamen poſteriore perperam ſic Caſaubonus, *Hanc refecit, non fecit.* De priore etiam incautiùs locutus ipſe Livius, *Auguſtum Cæſarem* tradit, *templorum omnium conditorem aut reſtitutorem, ingreſſum ædem Feretrii Jovis, quam vetuſtate dilapſam refecit,* lib. 4. c. 20. Pari incuriâ Suetonius

us c. 30. *ædes sacras vetustate collapsas, aut incendio absumtas refecit.* Ast Augustus hæc à se facta, tanquàm sua sibi opera, vendicavit, capite hujus tabulæ primo. Hîc verò alia ab iis templa, duo & octoginta numero, quum labefactari jam inceperint, & ruinam, ni reparentur, minitari, se propriè *refecisse* dicit, hoc est nè conciderent cavisse. Idem ab eo observatum, quicunque is fuerit, qui ad calcem hujus indicis ab Augusto scripti, operum ejus ἀνακεφαλαίωσιν hoc modo subdidit, *Opera fecit nova, ædem Matris Magnæ &c. Refecit Capitolium &c.* Rectè igitur non minus quàm dulciloquè Ovidius 2. Fast. v. 59. postquam collapsam Matris Magnæ ædem deploraverat,

Cætera ne simili caderent labefacta ruinâ,
Cavit sacrati provida cura ducis:
Sub quo delubris sentitur nulla senectus:
Nec satis est homines, obligat ille Deos.
Templorum positor, templorum sancte refector,
Sit superis opto mutua cura tui.

Tempus refectorum tot templorum, quod excidit ab his tabulis, videtur hic innuere Ovidius, rem nempe tribuens providentiæ *sacrati ducis*, hoc est, Pontificis Max. creati A. U. V. 741.

Tab. 4. v. 21. *Martis Ultoris templum, Forumque Augustum . . . . feci.* Ex voto quod A. U. V. 712. ante prœlium Philippense, ob paternæ cædis ultionem, susceperat. unde Ovidius Fast. V. de ludis Martis Ultoris mense Maio celebratis,

v. 551. Ultor *ad ipse suos cœlo descendit honores,*
Templaque in Augusto conspicienda foro.
569. *Voverat hoc juvenis tunc cùm pia sustulit arma:*
A tantis princeps incipiendus erat.
Ille manus tendens, hinc stanti milite justo,
Hinc conjuratis, talia dicta dedit.
Mars *ades, & satia scelerato sanguine ferrum;*
Stetque favor causâ pro meliore tuus.
Templa feres, &, me Victore, vocaberis Ultor.

Templi hujus dedicationem ut ad vi. Idus Maianas poeta retulit Ovidius, ita ad annum U. C. V. 752. Velleius Historicus: ipso nempe Augusto XIII. & Caninio Gallo Coss. tum scilicet, cùm nondum Augusto suffectus esset, qui superiùs Caninii collega dicitur, Q. Fabricius. *Anno*, inquit, *quo magnificentissimi gladiatorii muneris, naumachiæque spectaculis Divus Augustus, abhinc annos triginta, se & Gallo Caninio Consulibus, dedicato Martis templo, animos oculosque populi Romani repleverat*, lib. 25. cap. ci. Ejusdem etiam eodem anno dedicati plenior historia conscripta à Dione est, sed in libro mutilo 55. parte eâ quæ interiit. Id indicat contentorum in eo libro syllabus sic conceptus. ὡς ἡ Ἀυγέςε ἱερὰ (l. ἀγορὰ) καθιερώθη. ὡς ὁ Ἄρεως ναὸς ὁ ἐν αὐτῇ ὢν καθιερώθη. i. e. *ut Augusti forum, utque templum in eo Martis dedicatum est.* Sed an diversum hoc fuerit à templo Martis cognomine Ultoris, de quo paulo post Ovidius, idemque Dio ad annum U. C. 734. lib. 54. p. 526, dispiciendum in notis ad Tab. 5. v. 41.

Ibid. v. 24, 25. *Dona ex Manibiis . . . . . consacravi, quæ mihi constiterunt HS circiter milliens*, hoc est, 807,291 *l.* 13 *s.* 4 *d.* ubi notari libet tria Orthographica: *milliens* nempe, & similia per totum hunc Indicem, interposito N scripta; cùm non nisi infinitis numerorum adverbiis ut *quotiens, totiens*, &c. interponi illud dixerit Priscianus; *lib. de ponderibus.* *Consacravi* quoque hic & alibi non semel; cui simile in vetustis Nepotis codicibus observatum à Dausqueio. *Manibiis* etiam, non *manubiis*, hic jam tertiùm scribitur; idque auctore Verrio, qui, ut ait Charisius, *manibias* per duo *i* scribendum, quia sunt à *manibus*, putavit. Omnino igitur aut corrigendus aut rejiciendus erit Velius Longus, qui hæc habet in libello de Orthographiâ. *Antiquis variè scriptitatum est*, mancupium, aucupium, manubiæ. *Siquidem C. Cæsar per* i *scripsit, ut apparet ex titulis ipsius: at Augustus* i *per* u, *ut testes sunt ejus inscriptiones.* Tab.

Tab. 4. v. 26. *Auri coronari pondo triginta & quinque millia municipiis & colonis Italiæ conferentibus ad triumphos meos quintum consul remisi.* Ad cæteras anni 725. felicitates quo Cæsar Consul V. tres egit triumphos, Dalmaticum, Actiacum, Alexandrinum, accessit pecuniæ undecumque affluentis copia, adeò ut fœnus quod ante denario pendebatur tum ad trientem ejus reciderit. Ergo qui anno superiore tanto ære alieno obstrictus fuit, nunc omnia quæ debebat persolvit Cæsar, sibi debita ab aliis non accepit. Dio lib. 51. Hæc inter, urbibus Italiæ auri coronarii, ad tres triumphos collati, pondo triginta quinque millia, hoc est, 1,130,208 *l.* 6 *s.* 8 *d.* remisit: ipso illo tempore, quo militibus suis triumphalis congiarii nomine 968,750 *l.* diviserat; & plebei urbanæ ex manibiis 405,260 *l.* 8 *s.* 4 *d.* vide supra notata ad Tab. 3. v. 8, 19.

Ibid. v. 29. *Aurum coronarium non accepi.* Vocis originem notavit Dio, χρυσίον ἐς στεφάνους vocans: ast usu demum *coronarium* idem fuisse ac *gratuitum*, aut *honorarium*, è Suidâ in στεφανικὸν τέλεσμα observandum: quo sensu tum Rhodiis, tum Gallo-græcis nostris Ancyranis id genus loquendi vulgò usurpatum fuit. Quippe Rhodii, *cùm sui juris essent, modicam pensionem annuam honoris ergò mittebant Romanis, non tam ducibus tributum, quàm amicis coronam dono dantes.* Et Ancyrani, inquit, στεφανικὸν λέγουσι πᾶν τὸ ἐν χάριτι μέρει διδόμενον, i. e. Coronarium *id omne dicunt quod gratuito munere oblatum est.*

Ibid. v. 32, 33. *Ludos feci meo nomine quater, aliorum autem magistratuum absentium ter & vigiens.* Ecce locum quem pæne exscripsit olim, nunc autem, post longi temporis injurias, emendat & restituit Suetonius: sic enim ille in Aug. c. 43. *Fecisse ludos se* ait *suo nomine quater: pro aliis magistratibus qui aut abessent, aut non sufficerent, ter & vicies.* Malè igitur, in Suetonii codicibus, suspectum reddiderunt hunc numerum *quater* & Lipsius & Casaubonus.

Inter ludos Augusti præcelluerunt ii *quos faciebat Veneri Genitrici, non multo post obitum patris Cæsaris, in collegio ab eo instituto. Namque his verbis* (inter ejus commentaria, credo, inventis, feliciter verò à Plinio servatis) *id gaudium prodidit.* "Iis ipsis ludorum "meorum diebus sidus crinitum per septem dies in regione cœli, quae sub Septentrio-"nibus est, conspectum. Id oriebatur circa undecimam horam diei, clarumque & om-"nibus terris conspicuum fuit. Eo sidere significari vulgus credidit Cæsaris animam in-"ter Deorum immortalium numina receptam: quo nomine id insigne simulachro capitis "ejus, quod mox in foro consecravimus, adjectum est. *Hæc ille in publicum. Interiore gaudio sibi illum natum, seque in eo nasci interpretatus est. Et, si verum fatemur, salutare id terris fuit.* Plin. Nat. Hist. l. 2. c. 25. De cometis subnotare liceat, non inane esse quod adjecit Plinius, *Sunt qui & hæc sidera perpetua esse credant, suoque ambitu ire:* neque falsò vaticinatum esse Senecam Philosophum, Nat. Quæst. l. 7. c. 26. *Erit qui demonstret aliquando in quibus cometæ partibus errent.* Nam nostrâ ætate extitit Philosophus & Geometra summus, Edm. Halleius, L.L.D. cujus sublimi ingenio, & invictæ circa cœlestia industriæ, grande hoc naturæ arcanum cessisse creditur.

Ibid. v. 36 &c. *In collegio XV virorum magister, adlecto in collegium M. Agrippa, per Quindecimviros, C. Furnio, C. Silano Cos. quintos feci ludos sæculares.* Per Quindecimviros: quia ludi sæculares antiquitus isti collegio curæ fuerunt. Quoniam verò, teste Tacito An. 6. 11, magistratus potissimum exequebantur officia cæremoniarum, ideò Quindecimviratum suscepit ipse Cæsar, & Agrippam in collegium optari fecit. Cæsarem eâ occasione XV-virum prodit ipsius nummus, IMP. CAES. AVG. LVD. SAEC. XV. S. F. magistrum XV virorum Fastorum marmoreorum fragmentum, Grut. CCXCV.

LVDI. SAECVLARES. QVINCT.
IMP. CAESARE. DIVI. F. AVGVSTO
C. SENTIO. C. F. C. N. SATVRNINO
M. CLAVDIO. M. F. M. N. MARCELLO. MAG. XV. VIR.
M. FVFIO. M. F. STRIGONE
D. LAELIO. D. F. D. N. BALBO.

Agrippæ in collegium cooptatio, ſuo loco neglecta à Dione, anno tamen inſequente obiter ei memorata eſt, libro nempe 54. pag. 534. *Tum*, inquit, *Auguſti Quinquennalia ſumptibus Agrippæ acta: nam is quoque à collegio Quindecim-virorum, quibus per ordinem eorum curatio incumbebat, cooptatus & inauguratus fuerat.* Verè igitur accuratiſſimus ſcriptor Cenſorinus, de die nat. cap. 17. *Quintos ludos* [ſæculares] *C. Furnio, C. Junio Silano Coſſ. anno* DCCXXXVII. *Cæſar Auguſtus & Agrippa fecerunt.* Cæterùm de hiſce ludis ſæcularibus unicè legendus erit Zoſimus lib. 2. ubi erravit, non ipſe, ut puto, Zoſimus, ſed aliquis ejus exſcriptor ſomnolentus, in nominibus conſulum Λȣκίȣ Κλωσωρίνȣ ϗ Γαΐȣ Σαϐίνȣ pro Γαΐȣ Φȣρνίȣ ϗ Γαΐȣ Σιλανȣ̃ peſſimè exaratis.

Ibid. v. 38. *Ludos ſæculares* [nulli vivorum viſos ante] *id tempus, deinde* [non iterum videndos ...] ut fortè ſuppleri poterit: aut, ſi ſic malit Lector, *Ludos ſæculares* [intermiſſos . . ante] *id tempus, deinde* [poſt decimum centeſimumque annum, ut edicto monui, repetendos.] Horum primum non improbabile facit præconis vox vocantis ad ludos quos nemo vidit, aut iterum viſurus eſt, cum Ovidii carmine, Triſt. 2. Eleg. 1.——*quo tempore ludos*——*Fecit, quos ætas aſpicit una ſemel:* alterum doctiſſima illa Cenſorini capite prædicto diſſertatio; " Ita inſtitutum eſſe, ut centéſimo quoque an-
" no fierent, id cum Antias, aliique Hiſtorici auctores ſunt, tum Varro de ſcenicis origi-
" nibus, libro primo. Item T. Livius libro CXXXVI. *Eodem anno ludos ſæculares Cæ-*
" *ſar ingenti apparatu fecit; quos centeſimo quoque anno (is enim terminus ſæculi) fieri mos.*
" At contra, ut decimo centeſimoque anno repetantur, tam commentarii Quinde-
" cim-virorum, quàm D. Auguſti edicta teſtari videntur. Adeo ut Horatius Flaccus
" in carmine quod ſæcularibus ludis cantatum eſt, id tempus hoc modo deſignaverit;
Certus undenos decies per annos————*Orbis ut cantus referatque ludos.*

Ibid. v. 42. *Navalis prælî ſpectaculum populo dedi trans Tiberim, in quo loco nunc nemus eſt Cæſarum, cavato ſolo*, &c. Magnificentiſſimam hanc Naumachiam anno 752 exhibitam à Cæſare Auguſto tum tertium decimum Coſ. Velleius, l. 2. c. 101. prodidit. Ergo nihil ad rem Dio, qui integro, quod dolendum eſt, decennio, ab anno 748 ad 758 mutilatus ad nos pervenit. At Suetonius, ipſis fere Auguſti verbis, *feciſſe* ait *navale prælium circa Tiberim cavato ſolo, in quo nunc Cæſarum nemus eſt.* Aug. c. 43. Ad ea verba recte monuit Caſaubonus τὸ *nunc* non reſtringendum eſſe ad Suetonii tempora, cùm Auguſtus hoc ipſum ſcripſerit, quinto decimo poſt exhibitam Naumachiam anno. Statim igitur in naumachiæ loco ſuccrevit hoc nemus Cæſarum, Caii nempe & Lucii Cæſarum nomine cohoneſtatum: idemque videtur fuiſſe ac *naumachiæ horti* Suetonio in Tib. cap. 72 memorati; quamvis illic crediderit Torrentius ſignificari vetuſtiores illos hortos, quos Julius Cæſar populo legavit, quoſque innuit Horatius, lib. 1. Sat. 9. *Trans Tiberim longe cubat is prope Cæſaris hortos.*

Ibid. v. 23, &c. *In templis omnium civitatium primarum Europæ & Aſiæ victor ornamenta repoſui, quæ ſpoliatis templis* is *cum quo bellum geſſeram privatim poſſederat.* His, quæ, auctore Plinio, notavit Caſaubonus, de Apolline Epheſio Myronis opere, accedant ab eodem ſubindicata ampliora longe Strabonis teſtimonia. *Sami*, inquit lib. 14, *tria erant Myronis opera coloſſica, uni inſiſtentia baſi, quæ cum ſuſtuliſſet Antonius omnia, Auguſtus Cæſar duo repoſuit in baſin eandem, Minervam ſcilicet atque Herculem. Jovem in Capitolium tranſtulit, ſacello ei parato.* Antea vero lib. 13. *Statuam Ajacis cùm ſublatam Antonius in Ægyptum aſportâſſet, reddidit eam Rhœteenſibus, ſicut & aliis idem fecerat Auguſtus Cæſar. Nam pulcherrima templorum donaria Ille, ut Cleopatram demereretur, avexerat; Hic diis ea reddidit.*

Ibid. v. 24. Is *cum quo bellum geſſeram.* Ita Antonium deſignari placuit. At perperam hic explevit Lipſius, *Antonius cum quo* &c. ut etiam initio monumenti, *Antoni factionis*, &c. Neutrum enim in iis locis patiuntur aut verſuum ſpatiola, aut mens Auguſti. Mens, inquam, Auguſti; quia de induſtriâ planè, ſiquem è victis à ſe ducibus indigitare vellet, neminem eorum nomine dignatur: non Brutum & Caſſium, non Lepidum, non S. Pompeium; ergo minimè omnium M. Antonium, malè fauſtâ memoriâ virum, cujus natalis dies pro nefaſto habitus, & honores in publicis monumentis aut deleti, aut deleri juſſi. Dio l. 51. pag. 456.

Ibid. v. 53. *Exque eâ pecuniâ dona aurea*, &c. His fides conciliatur Suetonio & Dioni, diversa de his statuis tradidisse visis: Suetonio, qui cap. 52. *ex iis aureas cortinas Apollini Palatino dedicatas tradit:* Dioni verò, qui lib. 53. pag. 511. *statuas illas argenteas in numisma concisas* dicit.

Tab. 4. v. 1. *Mare pacavi à prædonibus. Eo bello*, &c. Ita scilicet de S. Pompeio, omnique ejus nautico armamento loqui Augusto placuit; cui etiam assentatus est Velleius, ad mentem linguamque Imperatoris compositus adulator, l. 2. c. 73. *S. Pompeius*, inquit, *occupata Sicilia servitia fugitivosque in numerum exercitûs sui recipiens magnum modum legionum effecerat, perque Menam & Menecratem paternos libertos, præfectos classium, latrociniis ac prædationibus infestato mari, ad se exercitumque tuendum rapto utebatur, cùm eum non depuderet vindicatum armis ac ductu patris mare infestare piraticis secleribus.* Hæ caussæ tum à Cæsare prætextæ: Jamque id bellum palam ut piraticum & servile posteris depingit: quod tamen Siculi nomine traditum ab Historicis, & mole ingens, & diu fortunâ anceps, donec A. U. C. V. 718, Agrippæ honorem coronæ navalis, Cæsari ovationis peperit. vide Not. ad v. 34.

Ibid. v. 1, &c. *Eo bello, servorum qui fugissent à dominis suis, & arma contra rempublicam tulerant, triginta ferè millia capta dominis ad supplicium sumendum tradidi.* Compar his Dio l. 49. pag. 319. *Servi à Cæsare dominis redditi: si cujus verò dominus non inveniretur, is in crucem actus.* Idem pleniùs aliquanto tradit Appianus de bell. civ. l. 5. p. m. 1178. addito insuper, *Hic tum bellorum finis visus est, quum Cæsar annorum jam octo & viginti esset, oppidatim inter deos tutelares consecratus.*

Ibid. v. 3. *Juravit in mea verba tota Italia sponte suâ.* Imminebat jam inter Cæsarem & Antonium bellum, *tantâ*, inquit Dio, *utriusque contentione, ut sociorum auxilia etiam sacramento rogaverint firmanda.* l. 50. pag. 422. Speciatim verò de Italiâ Suetonius, cap. 17. *Bononiensibus publicè, quod in Antoniorum clientelâ antiquitùs erant, gratiam fecit conjurandi cum totâ Italiâ pro partibus suis. Tota Italia*, inquit Caesar, eo modo Antonio tacitè respondens, qui partem sibi dimidiam militum Italiæ tanquam utrique communis vendicaverat. Dio pag. 419.

Ibid. v. 4. *Tota Italia — me, pro victis ducibus, ducem depoposcit. Juraverunt in eadem verba Galliæ, Hispaniæ, Africa, Sicilia, Sardinia.* Per hæc quoque obviam itum est Antonii criminationibus, *qui incusabat Cæsarem, quod Lepidum magistratu detrusisset: quodque provincias & exercitum, cum Lepidi, tum Sexti sibi vendicasset, quæ debuerant communia ambobus esse: horum dimidiam partem postulabat.* Dio lib. 50. pag. 419. Contrà Cæsar, Lepidum Sextumque, forte belli victos, & loco & imperio cessisse contendebat; se pro iis à volente totâ Italiâ, & provinciis, delectum ducem.

Ibid. v. 6. . . . . . . *ve* . . . . . *Senatores plures quam DCC in* . . . . *consulibus facti; ad eum diem quo scripta sunt* . . . . . *circiter CLXX.* Hæc adeo imperfecta quò pertineant non est in promptu divinare: quanquam major ille Senatorum numerus videtur eorum fuisse qui juraverunt in verba Cæsaris; at hic minor eorum qui, cum Domitio & Sossio Coss. ad Antonium se contulerunt. Dio, pag. 420. Pauciores enim quàm mille numero senatores haud eo tempore fuerunt.

Ibid. v. 9. *Omnium provinciarum* . . . . . *quibus finitimæ fuerunt gentes, quæ nondum subjectæ erant Pop. Romano, fines auxi.* Verissimè; nam, ut habet Eutropius l. 7. c. 5. Suetonio in hoc paulò auctior, præter Mauritaniam Cæsariensem & Galatiam, quæ sub Augusto provinciæ factæ sunt, cùm regna antea fuissent; *Romano adjecit imperio Ægyptum, Cantabriam, Dalmatiam sæpe ante victam, sed penitus tunc subactam; Pannoniam, Aquitaniam, Illyricum, Rhætiam, Vindelicos, & Salassos in Alpibus, omnes Ponti maritimas civitates: in his nobilissimas, Bosporum & Panticapæon.* Cùm verò dixerit Vindelicos & Salassos in Alpibus, addi his poterant reliquæ omnes Alpinæ gentes, secundùm inscriptionem quam è tropæo Alpium Historiæ Naturali Plinius inseruit lib. 3. cap. 20. IMP. CAESARI. DIVI. F. AVGVSTO. PONT. MAX. IMP. XIIII. TRIBVNIC. POTESTAT. XVII. S. P. Q. R. QVOD. EIVS. DVCTV. AVSPICIISQ. GENTES. ALPINAE. OMNES. QVAE. A. MARI. SVPERO. AD. INFERVM.

PERTINEBANT. SVB. IMPERIVM. P. R. REDACTAE. SVNT. Talis extat in Gruteriano corpore, p. ccxxvi. Sed, ut videtur, parte sui priore ad Criticorum libitum adornata.

Ibid. v. 10, &c. *Gallias & Hispanias, provinciasque . . . . quas alluit Oceanus, à Gadibus ad ostium Albis fluminis . . .* [ab usque regi]*one eâ quæ proxima est Hadriano mari, armis perlustravi; nulli genti bello per injuriam inlato.* Confer Suetoniana in Aug. cap. 21. *Germanos ultra Albim fluvium summovit . . . . Alias item nationes male quietas ad obsequium redegit. Nec ulli genti sine justis & necessariis caussis bellum intulit.* Hinc fortè simpliciter suppleri poterit [& alias ab usque regi]*one ea*, &c. aut si malit Lector, [& ad Istrum à regi]*one eâ*, &c. quia inter laudes Augusti habebatur *mari oceano, aut amnibus longinquis septum imperium.* Tacit. An. 2. c. 9. vide Not. ad Tab. 5. v. 49.

Ibid. v. 14. *Classis Romana ab ostio Rheni ad solis orientis regionem ad* [orbis extrem]*a navigavit.* Hic est cursus ille Euro-boreus, quo propiùs axem Septentrionalem Orientem versus navigatur; tritus hodie magnæ Russiæ mercatoribus. Is, à Romanis tunc primùm tentatus, gloriæ Augusto fuit. Ita enim Plinius Nat. Hist. l. 2. cap. 67. *Septentrionalis Oceanus, majore ex parte navigatus est, auspiciis Divi Augusti, Germaniam classe circumvectâ, ad Cimbrorum promontorium: & inde, immenso mari prospecto, aut famâ cognito, ad Scythicam plagam, & humore nimio rigentia.* Eadem *classis* à Velleio l. 2. cap. 106. memoratur: ut *quæ Oceani circum navigaverat sinus, & ab inaudito atque incognito mari* redux *flumine Albi subvecta* est. Ergo exciti circa Albim populi per legatos amicitiam Cæsaris & populi Romani petierunt, ii nempe quorum in commate sequenti mentio, viz.

Ibid. v. 16. *Cimbri, & Chariides, & Semnones, & ejusdem tractûs alii Germanorum populi.* Horum Cimbri & Semnones Geographis & Historicis satis noti. Chariides, seu Charydes (quorum hoc habet exemplar Tournefortianum, illud verò Fabrianum) iidem fuêre atque Harudes apud Cæsarem de Bello Gall. l. 1. c. 7, 12. quorum millia xxiv, Germaniâ suâ relictâ, locum ac sedem in Galliâ ab Ariovisto acceperunt.

Ibid. v. 18, &c. *Meo jussu & auspicio ducti sunt duo exercitus eodem ferè tempore in Æthiopiam, & in Arabiam.* In Arabiam circa U. C. 730. duce Ælio Gallo. Hunc Augustus Cæsar in Arabiam misit, ut eas gentes & loca pertentaret. Unde pulchra de iisdem historia à Strabone, Ælii Galli comite & amico, in Geographicis, lib. 16. conscripta extat. In Æthiopiam verò, anno 732, ductus est exercitus à Petronio Ægypti præside, qui Candacen Æthiopum reginam tantum non devicit, compulitque ut ad Cæsarem, Sami anno 733 agentem, legatos mitteret, pacem veniamque oraturos. Strab. lib. 17.

Ibid. v. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30. . . . . *Armeniam majorem, interfecto rege ejus Artaxiâ.* ——— In potesta*tem Tigranis regis, per Ti. Neronem,* transtuli Arm*eniam gentem. Postea inquietam gentem & rebellantem domitam per Caium filium meum regi Ariobarzani* . . . . . gubernan*dam* & frenan*dam tradidi, & post ejus mortem filio ejus Artavasdi: quo*dam jure Ariobarzan*e qui erat ex regio genere Armeniorum oriundus in id regnum deducto.* ——— Armenia major, post devictum à Pompeio regem ejus Tigranem, hac unâ servitutis lege obstricta est Romanis, ut ab iis reges suos acciperet. Eâ igitur occasione gemina sub Augusto facta est in Armeniam expeditio: una anno 734, per Tiberium ejus tum privignum; altera anno 753, per filium ejus Caium. Utramque ita tradiderunt & Augustus in hoc rerum suarum indice, & Tacitus in Annalium libro 2. cap. 3. ut alter alteri lumen vicissim non incertum præbeant. Iterum igitur audiatur gravissimus Annalista, quanquam antea adductus à Gronovio, & cum Augusto nunc pleniùs edito, denuo componatur. *Armenia inter Parthorum & Romanas opes infida: ob scelus Antonii qui Artavasden regem Armeniorum specie amicitiæ inlectum . . . . interfecerat. Ejus filius Artaxias memoriâ patris nobis infensus Arsacidarum vi seque regnumque tutatus est. Occiso Artaxiâ per dolum propinquorum datus à Cæsare Armeniis Tigranes, deductusque in regnum à Tiberio Nerone. Nec Tigrani diuturnum imperium fuit, neque liberis ejus . . . . . . Dein jussu Augusti impositus Artavasdes, at non sine clade nostrâ dejectus.*

dejectus. Tum C. Cæsar componendæ Armeniæ deligitur. Is Ariobarzanem origine Medum ob insignem corporis formam & præclarum animum volentibus Armeniis præfecit. Ariobarzane morte fortuitâ absumpto, stirpem ejus haud toleravêre. Ecce! Ariobarzanem recentiori origine Medum hi Annales prodidêre: eundem Augusti index antiquiori suâ origine è regio Armeniorum genere prognatum: ideoque jure quodammodo in id regnum deductum. Utrique pariter memoratur mors Ariobarzanis: succedente secundùm Tacitum ejus stirpe, hoc est secundùm Augustum Artavasde ejus filio.

Ibid. v. 27. *In potestatem Tigranis regis, per Ti.* Nero[nem diademate ejus capiti imposito.] Ita lacunam implevi, auctoribus Suetonio & Velleio: quorum ille in Tiberii vitâ cap. 9. *ducto in Orientem exercitu, regnum Armeniæ Tigrani restituit, ac pro tribunali diadema imposuit.* Hic verò l. 2. cap. 122. *Quis*, inquit, *dubitare potest, quin ex Armeniâ receptâ, & ex rege ei imposito, cujus capiti insigne regium sua manu imposuerat, ordinatisque rebus Orientis, ovans triumphum debuerit?* Is rex Velleio cap. 94. Artavasdes, cæteris verò Historicis, ut Suetonio, Tacito, Dioni, Josepho, & cum his ipsi etiam Augusto, Tigranes dicitur.

Ibid. v. 28. *Inquietam gentem & rebellantem domitam per Caium filium meum.* Id suprà testatur Pisanus lapis, pag. 193. cùm a. d. IIII. nonas Apriles, Sex. Ælio Cato, C. Sentio Saturnino Coss. Augusto Tribuniciæ potestatis xxvi, hoc est A. U. 757, *allatus esset nuntius Caium Cæsarem, Augusti patris patriæ Pontif. Maxsumi, custodis Imperî Romani, totiusque orbis terrarum præsidis, filium, Divi nepotem, post consulatum, quem ultra finis extremas populi Romani bellum gerens feliciter peregerat, bene gestâ republicâ, devicteis, aut in fidem receptis bellicosissimis ac maxsimis gentibus, ipsum, volneribus pro republicâ exceptis, ex eo casu crudelibus fatis ereptum, populo Romano jam designatum justissumum, ac simillumum parentis sui virtutibus principem.*

Ibid. v. 32. *Provincias omnes quæ trans Hadrianum mare vergunt & Ponticas Asianasque jam ex magna parte regibus eas possidentibus concessi. Ex magnâ parte* dicit Augustus, hoc est *præter pauca*, interprete Suetonio, quem adi in Aug. c. 48. De ponti & Asiæ regulis, deque regnis quæ iis concesserat Augustus, amplissimum habemus Norisii commentarium, *Cen. Pis.* pag. 224, &c. Trans Hadrianum mare provincias, partim Danubium versus protensas intelligit, Dalmatiam, Illyricum, Pannoniam utramque, Mœsiam; partim versus Ægæum mare & Hellespontum; Græciam, Macedoniam, Thraciam. Multa in his, aut regulis, aut sacerdotibus, aut civitatibus permisit Cæsar; speciatim verò populo Atheniensium veterem Deli insulæ possessionem, qualem eam, post fugatum Mithridatem, Populi Romani beneficio reciperâssent. Quo quidem lætatus populus Atheniensium, incolæque Deli insulæ, Cæsaris statuam, cum inscripto hujusmodi titulo, dedicârunt.

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ο Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν
Κ Α Ι Ο Ι Τ Η Ν Ν Η Σ Ο Ν Κ Α Τ Ο Ι Κ Ο Υ Ν Τ Ε Σ
Α Υ Τ Ο Κ Ρ Α Τ Ο Ρ Α Κ Α Ι Σ Α Ρ Α
Θ Ε Ο Υ Ι Ο Υ Λ Ι Ο Υ Υ Ι Ο Ν
Α Π Ο Λ Λ Ω Ν Ι Α Ρ Τ Ε Μ Ι Δ Ι Λ Η Τ Ο Ι.

Ὁ Δῆμος ὁ Ἀθηναίων	*Populus Atheniensium*
καὶ οἱ τὴν νῆσον κατοικοῦντες	*et qui in insula degunt incolæ*
Αὐτοκράτορα Καίσαρα	*Imperatorem Cæsarem*
Θεοῦ Ἰουλίου υἱόν.	*Divi Julî Filium.*
Ἀπόλλωνι, Ἀρτέμιδι, Λητοῖ.	*Apollini, Dianæ, Latonæ.*

Extitit olim hæc inscriptio in ædibus excellentissimi Francisci Maurosini, D. Marci Procuratoris, Venetiis; ubi anno 1637, unà cum aliâ Deliacâ non ignobili, excepta est manu doctissimi Joan. Pricæi. Utramque verò humanissimè mecum communicavit, qui eas ex Pricæanis, Seldenianis postea factis, exscriperat, rev. & eruditus Vir, antea suo merito laudatus, D. Georgius Harbin. Tempus quod attinet inscriptionis, natam fuisse

fuiſſe oportet poſt pugnam Actiacam quam Conſul IV. Cæſar reportavit, & tamen ante ejus Conſulatum ſeptimum, quo Auguſtus appellari cœpit. Optimè igitur refe-retur ad annum U. C. V. 725, quo Conſul V. Cæſar ex Aſiâ repetiit Italiam; Corinthi verò paullum ſubſtitit, &, ut Strabo auctor eſt, quædam illic ad Cycladas inſulas pertinentia ordinavit.

Ita mos fuit hiſce inſularibus Principes viros, aut rerum apud ſe potitos, aut de inſulâ bene meritos, inſcripto ſtatuæ titulo honorare. Quo in genere, præter marmora aut Whelero aut Tournefortiano memorata, unum addo Ptolemæi Philadelphi, à Delo ad illuſtriſſimum D. Sherardum Smyrnæ conſulem delatum.

ΒΑΣΙΛΕΑ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ	Βασιλέα Πτολεμαῖον	*Regem Ptolemæum*
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ	Πτολεμαίου Σωτῆρος	*Ptolemæi Soteris F.*
ΟΙ ΝΗΣΙΩΤΑΙ ΑΝΕΘΗΚΑΝ.	Οἱ νησιῶται ἀνέθηκαν.	*Inſulares dedicârunt.*

Cæterùm, præter hunc in Delo inſulâ honorem, alium etiam Athenienſes, idque mediis in Athenis, Romæ & Cæſari, Auguſto jam vocato, habuerunt, ſtructo templo, quod Minervæ *Archegetidi* dedicârunt. Templi faciem nobis depinxere & Sponius & Whelerus noſtras; cum inſcriptione ab initio mutilatâ. Aſt hoc modo forſitan incepit: Εις . τιμην . και . σωτηριαν . . . . της . τε . Ρωμαιων

πολεως ΚΑΙΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣΚΑΙΣΑΡΟΣΘΕΟΥΥΙΟΥΣΕΒΑΣΤΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΑΡΧΗΓΕΤΙΔΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣΕΠΙΤΟΥΣΟΠΛΙΤΑΣΕΥΚΛΕΟΥΣΜΑΡΑΘΩΝΙΟΥ
ΤΟΥΚΑΙΔΙΑΔΕΞΑΜΕΝΟΥΤΗΝΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝΥΠΕΡΤΟΥΠΑΤΡΟΣΗΡΩΔΟΥΤΟΥΚΑΙ
ΠΡΕΣΒΕΥΣΑΝΤΟΣΕΠΙΑΡΧΟΝΤΟΣΝΙΚΙΟΥΤΟΥΣΑΡΑΠΙΩΝΟΣΑΘΜΟΝΕΩΣ.

. . . . καὶ Αὐτοκράτορος Καίσαρος Θεοῦ υἱοῦ Σεβαστοῦ Ἀθηνᾷ Ἀρχηγέτιδι. Στρατηγοῦντος ἐπὶ τοὺς ὁπλίτας Εὐκλέους Μαραθωνίου τοῦ καὶ διαδεξαμένου τὴν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς Ἡρώδου, τοῦ καὶ πρεσβεύσαντος ἐπὶ Ἄρχοντος Νικίου τοῦ Σαραπίωνος Ἀθμονέως.

In honorem, & perpetuam conſervationem . . . . . . Urbis Romæ, *& Imperatoris Cæſaris Divi F. Auguſti, Minervæ Archegetidi. Prætore armigerorum Eucle Marathonio, qui & curam templi ſuſcepit pro patre ipſius Herode, quique legationem obivit, ſub Archonte Niciâ Sarapionis F. Athmonenſi.*

Hoc modo, ad palpandum Auguſtum Cæſarem, Athenienſes Minervam ſuam induxerunt *Archegetidem*; quaſi apud Actium viæ ſe & prœlii ducem præbuiſſet. Et profectò tale quid vulgò tum creditum fuiſſe probabile facit verſus Virgilianus, Æn. viii. 698, ubi dicuntur tela tenuiſſe,

Omnigenumque Deum monſtra, & latrator Anubis,
Contra Neptunum, & Venerem, contraque Minervam.

Neque ulteriùs jam quærendum, cur Cæſar ex Aſiâ ad triumphum Actiacum redux, Minervam præcipuè in honore habuerit, dedicatâ in ejus templo prædâ Ægyptiacâ, & ſtructo, ut vidimus, Chalcidico. vide notam ad Tab. 4. v. 1. 2. pag. 193.

Ibid. v. 34, 35. *Siciliam & Sardiniam occupatas bello ſervili reciperavi.* Is fuit exitus belli Siculi ſive, ut alii loquuti ſunt, belli contra S. Pompeium. At præter unum Auguſtum nemo, ut opinor, id bellum *ſervilis* nomine infamavit. Sic autem ille, tum hoc loco, tum ſuperiùs verſiculo hujus tabulæ primo: ſcilicet, ut ſpecioſum aliquid iis opponeretur, qui aiebant *Pompeium imagine pacis, Lepidum ſpecie amicitiæ deceptos.* vid. Taciti Annal. l. 1. c. 10.

Ibid. v. 35. *Colonias in Africâ, Siciliâ, Macedoniâ, utrâque Hiſpaniâ, in Galliâ Comatâ & Galliâ Narbonenſi, præter præſidia militum, deduxi. Italia autem colonias quæ vivo me celeberrimæ & frequentiſſimæ fuerunt xxiix deductas habet.* Colonias intelligit utriuſque generis; & civium ſcilicet & militum; de quibus egregia ſunt quæ habent Sigonius

nius in libris de antiq. jure Italiæ & provinciarum, & Norisius in Cen. Pis. pagg. 22, &c. Præsidia militum quod attinet, iis aliquando colonias imbecilliores auxit; aliquando eadem per stationes & custodias circa imperii limites disposuit. *Libertino milite* (inquit Suetonius cap. 25.) *bis usus est: semel ad præsidium coloniarum Illyricum contingentium; iterum ad tutelam ripæ Rheni fluminis.* Erant hæc præsidia militum in Galliis præcipuè necessaria: quarum *Comatam* idem prodidit Suetonius *& barbarorum incursionibus, & principum discordia inquietam.* in Tib. c. 9.

Ibid. *Italia autem colonias . . . . . xxiix deductas habet.* Eo numero, post Gronovium, lacunam hanc explevi, ex Suetonianis cap. 46. *Ad hunc modum urbe urbanisque rebus administratis, Italiam duodetriginta coloniarum numero deductarum ab se frequentavit.* Totidem neque plures per totam Italiam ab Augusto deductas reor: non, ut opinati sunt Sigonius & Casaubonus, plusquam octodecim triumvirali auctoritate, deinde, cùm solus principatum gereret, alias octo & viginti. Minimè enim id vult Suetonius, duodetriginta Augustum deduxisse post urbanas res administratas; sed totidem à se deductas tum demum frequentâsse. Et ita quidem frequentationem, annis 747, 748, 750, 751, 752 factam, ipse superiùs tradidit Tab. 3. v. 28, &c. veteranis post emerita stipendia, non in novas tum colonias, sed in sua municipia reductis.

Ibid. v. 39. *Signa militaria complura per nostros duces amissa devictis* [legionibus] *recepi ex Hispaniâ, & gentibus Delmateis.* Devictis intelligo legionibus, quarum amissa erant signa: quanquam pro *τῷ devictis legionibus*, meliùs fortasse reponendum *devictis iis provinciis*; Hispaniâ scilicet & Dalmatiâ, ex quibus signa sunt recepta. Neque mirum si, devictis tandem ab Augusto Hispaniis, signa tum complura repeterentur: quippe in queis, *per annos ducentos*, (ut inquit Velleius l. 2. cap. 90.) *multo mutuoque ita certatum est sanguine, ut amissis Populi Romani imperatoribus exercitibusque, sæpe contumelia, etiam nonnunquam periculum Romano inferretur imperio.* De Gentibus Delmatis jam antea ad Tab. 1. v. 21. notatum est ex Appiano, signa eas Cæsari reddidisse quæ pridem ademerant Gabinio. Hæc recepit Cæsar anno qui secundo ejus consulatu insignitus est, U.C.V. 721, & appendit in porticu quæ Octavia, ut inquit Appianus, ab ejus sorore dicitur. His nunc addatur ex Dione l. 49, pag. 417. *Dalmatæ* hoc tempore *penitus sunt subacti, unde ex eorum manibiis porticus Cæsar & bibliothecas, Octavianas ab ejus sorore appellatas, struxit.* At de porticu Octaviâ obiter hîc notetur, de novo eam Cæsarem fecisse, ut testatus est Tab. 4. v. 3. passumque fuisse appellari, *ex nomine ejus qui priorem in eodem solo fecerat*, Octaviam. Romæ igitur non extitit, aut Dionis aut Appiani tempore, unde veriora dignosci poterant, Augusteus Index.

Ibid. Tab. 5. v. 40, &c. *Parthos trium exercituum spolia & signa restituere mihi, supplicesque amicitiam populi Romani petere coegi.* Trium *dicit* exercituum, cùm duos tantummodo, Crassi scilicet & Antonii, passim indicent Historici. Suetonius cap. 21. *Parthi Armeniam vindicanti* (anno 734. ut superiùs notavimus) *facile cesserunt: & signa militaria quæ M. Crasso & M. Antonio ademerant, reposcenti reddiderunt.* Justinus lib. 42. cap. ult. *Totâ Parthiâ captivi ex Crassiano seu Antonii exercitu recollecti, signaque militaria Augusto remissa.* Velleius lib. 2. c. 91. *A rege Parthorum signa Romana, quæ Crasso oppresso Orodes, quæ Antonio pulso filius ejus Phraates ceperat, Augusto remissa sunt.* At duplex fuit clades Antoniana secundùm eundem Velleium cap. 82. *Quippe Antonius,* inquit, *cum tredecim legionibus . . . Parthos petens, habuit regem eorum obvium, primóque duas legiones cum omnibus impedimentis, tormentisque & Statiano legato amisit. Mox sæpiùs ipse, cum summo totius exercitûs discrimine, ea adiit pericula, quibus servari se posse desperaverat: amissâ non minus quartâ parte militum, ... calonum, servitii; impedimentorum vix ulla superfuit.* Trium igitur exercituum spolia & signa intelligit Augustus; M. Crassi, Statiani legati Antoniani, & ipsius insuper Antonii. Hoc vide in nummis quibus, nunc intra coronam querceam, nunc circa arcum triumphalem est inscriptum, CIVIB. ET. SIGN. MILIT. A. PARTHIS. RESTIT. Quod verò addidit Augustus, *supplicesque amicitiam populi Romani petere coegi*, id etiam in nummo recognosce; ubi, præter inscriptionem SIGN. RECEPT. Parthus genibus minor, ut inquit Horatius, & suppliciter vexillum porrigens, jus & imperium Augusti accipit.

Ibid.

Ibid. v. 42. *Ea autem ſigna in penetrali quod eſt in templo Martis Ultoris repoſui.* Ita hæc pleno integroque pede currunt: quanquam anteceſſerit in MSS. exemplaribus hujuſmodi lacunula, COEGI.... EA... quæ fortè ſic impleri debuit: *Poſtea autem ſigna*, &c. Et tamen Templum hic intelligi videtur, quòd anno eodem quo recepta ſunt ſigna Parthica, hoc eſt U. C. V. 734, Marti tunc Ultori, in Capitolio excitavit: de quo Dio à Gronovio jam adductus, lib. 54. pag. 526. Alterum enim Martis eodem nomine Ultoris templum, diu ex voto debitum, nonniſi annis poſthac octodecim, U. C. V. 752. in foro Auguſto fecit: ut ad Tab. 4. v. 21. ex Velleio, & ex ſyllabo ante Dionis lib. 55, jam ante obſervatum. Duo igitur data ſunt ab Auguſto Marti Ultori templa, quorum quod in foro Auguſto fuit verſibus ſuperiùs adductis cecinit Ovidius: ſtatim etiam & alterius occaſionem hoc modo ſubjiciens, Faſt. V. 579.

Nec ſatis eſt meruiſſe ſemel cognomina Marti:
Perſequitur Parthâ ſigna retenta manu.
Parthe, refers Aquilas, victos quoque porrigis arcus.
Pignora jam noſtri nulla pudoris habes.
Rite Deo templumque datum, nomenque bis Ultor.

Idem credibile faciunt nummi diverſâ facie conſpicui, quos, inter eruditè ad Suetonium obſervata, dedêre Torrentius & Patinus. Horum unus MAR. VLT. inſcriptus templum habet hexaſtylum cum aquila inter duo ſigna militaria. Alter MARTIS VLTORIS tetraſtylum, cum figurâ Martis; ſiniſtrâ ſignum, dextrâ aquilam tenentis.

Ibid. v. 44, &c. *Pannoniorum gentes, quas ante me principem Populi Romani exercitus nunquam adît, devictas per Ti. Cæſarem, qui tum præerat exercitibus, imperio populi Romani ſubjeci.* Perperam in his editum à Gronovio eſt, *per Tiberium Neronem qui tum erat privignus meus.* Tiberius enim jam adoptatus ab Auguſto nec Nero, nec privignus, nec gener, ſed Cæſar Auguſti F. audiebat. Lego præterea, id quod res erat, *per Ti. Cæſarem qui tum præer*[at exercitib]*us*. Quippe detrectaverat jam ſenior Auguſtus bella per ſe gerere. Itaque anno U. C. V. 760. cùm *univerſa Pannonia* (ut habet Velleius l. 2.) *inſolens longæ pacis, & adultâ viribus Dalmatiâ, omnibus tractus ejus gentibus in ſocietatem adductis, ex conſtituto arma corripuiſſet; ut præſidium militum, reſpublica ab Auguſto tum in bellum popoſcit Tiberium:* eo nomine ut Auſonium ducem ab Ovidio celebratum. *Inſequente æſtate* (ut ait Velleius, utque hìc inter res ſuas geſtas gloriatus eſt Auguſtus) *omnis Pannonia, reliquiis totius belli in Dalmatiâ manentibus, pacem petiit.* Inde confecto alterâ æſtate Pannonico Dalmaticoque bello, quod, omnium externorum poſt Punica graviſſimum, triennio Tiberius geſſit; tanta Romæ oborta eſt lætitia, ut præter triumphum Tiberio decretum, arcus duo triumphales in Pannoniâ erigerentur. Eorumque unum ſcabrum certè hodie & deformem, at integrâ adhuc fornice conſtantem, in agro Carnuntino, nunc S. Petronellæ dicto, Anno Dom. 1702, teſtis oculatus vidi. Anno eodem, in Cimeliarchio Cæſareo Vindobonenſi, nec ſemel, nec ſine ſummâ voluptate tractare mihi contigit achatem gemmam, circiter ſex pollices longam, quinque latam, opere incertum an materiâ elegantiorem, in quâ ſolennis hæc Auguſti & Romæ urbis lætitia, ob devictas per Tiberium Pannoniorum gentes, mirâ arte ac ingenio cælata nitet. Eam, Lector, in æs inciſam, & per Albertum Rubenium explicatam vide, in ſingulari diſſertatione anno 1654 ſcriptâ, quam etiam inter antiq. Romanas, Tom. XI. iteravit Cl. Grævius. Eandem habent Lambecius, lib. 2. Comment. pag. 1000. & Neſſelius in appendice ad Catalogum pag. 179.

Ibid. v. 46. *Protulique fines imperii ad Iſtri fluminis ripam.* Poſt victoriam hanc Pannonicam Auguſtus Romani imperii limitem ripam Iſtricam haberi voluit; ex moderatione quâdam animi id profeſſus, ut ſub ejus perſonâ tradidit *in Cæſaribus* Julianus. οὐ γὰρ τοῖς ἀμέτροις ἐπιθυμίαις εἴκων, ἐπικλᾶσθαι πάντως αὐτῇ διενοήθην, ὅρια δὲ διττὰ, ὥσπερ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀποδεδομένα, Ἴστρον καὶ Εὐφράτην ποταμοὺς ἐθέμην. i. e. *Non enim immoderatâ ductus cupiditate, omnia Romano Imperio adjicienda animo præcepi, ſed duos ejus limites, tanquam*

quam à naturâ positos, flumina Istrum & Euphratem statui. Eundem Imperii Romani limitem bis indigitavit Strabo; ad calcem nempe libri 6. & 17. Atque inde est, quod *ripam Danubii*, ut testatur Tacitus, *legionum duæ in Pannoniâ, duæ in Mœsiâ attinerent.* Carnunti verò, ubi arcus extat triumphalis, habita sunt Pannonica hyberna. *Plin.* iv. 12.

Ibid. v. 50. *Ad me ex Indiâ.* Ad Augustum ex Indiâ venerunt legationes duæ memorabiles: una anno 729, cùm Tarracone in Hispaniâ ageret; altera cùm hyemaret Sami, anno 734. de priore sic Pseudo-Messala Corvinus cap. ult. *Indi ex ipso extremo Oriente postremò ad te, gloriosissime principum, in extremo Occidente tum bella gerentem, legationem misere, ad obsequia se paratos profitentes.* Posteriore legatione multi sunt à Poro rege cum literis muneribusque missi, quorum aliqui in itinere sunt mortui; unus verò, post obitam legationem, Athenis se cremavit, auxitque nobis numerum inscriptionum, epitaphio sic insculpto,

ΖΑΡΜΑΝΟΣ. ΧΗΓΑΝ. ΙΝΔΟΣ. ΑΠΟ. ΒΑΡΓΟΣΗΣ. ΚΑΤΑ. ΤΑ.
ΠΑΤΡΙΑ. ΙΝΔΩΝ. ΕΘΗ. ΕΑΥΤΟΝ. ΑΠΟΘΑΝΑΤΙΣΑΣ. ΚΕΙΤΑΙ.

i. e. *Hic situs est Zarmanus Chegan, Indus à Bargosa, qui secundùm patria Indorum instituta, mortalitate seipsum exuit.* vide Strab. lib. 15. Dion. l. 53. pag. 527. Præter hanc Indicam, alias Dio legationes Samum tum missas ait, quas quidem, ex hoc mutilato Indicis Augustei loco, credibile est fuisse *Bastarnarum, Sarmatarum, Colchorum, Hiberorum.*

Ibid. v. 54. *Ad me supplices confugerunt reges: Parthorum Tiridates . . . . regis Phratis . . .* De Tiridate obiter Horatius, *quid Tiridatem terreat unicè —— Securus.* Is nimirum (ut habet Justinus lib. 42. cap. 5.) cum Phraate de regno certans, ad Cæsarem in Hispaniam territus profugit, obsidem Cæsari minimum filium Phraatis ferens, quem negligentiùs custoditum rapuerat. Hinc lacunæ sic forsitan implendæ; TIRIDATES. *obsidem ferens* REGIS. PHRATIS. *filium.* Sequitur MEDORVM. ARTA . . . . . i. e. ut credo, *Artabanus:* cætera autem exciderunt regum externorum nomina, interque eos regis alicujus Britannorum.

Tab. 6. v. 3. *Rex Parthorum Phraates, Orodis filius, filios suos nepotesque misit in Italiam ... amicitiam nostram per hæc suorum pignora petens.* His ita consonant Strabonis verba, lib. 6. ut haud aliud esse videantur, quàm Græca ex Latinis Augusti facta. Παῖδας ἐπίστευσε Φραάτης τῷ Σεβαστῷ Καίσαρι καὶ παίδων παῖδας, ἐξομηρευσάμενος θεραπευτικῶς φιλίαν. Idem, lib. 16. quatuor numero nominavit Phraatis filios, Romæ regaliter habitos; Σαρασπάδην, Κεροπάσδην, Φραάτην, Βοώνην. Ita scilicet, in corruptis optimi auctoris exemplaribus, literis aut omissis, aut mutatis, aut transpositis leguntur. At duo posteriores rectiùs Historicis vocantur *Phraates* & *Vonones:* Priores duo in inscriptione Gruterianâ, p. cclxxxviii. *Saraspadanes* & *Rhodaspes.*

SARASPADANES. PHRAATIS ARSACIS. REGVM. REGIS. F. PARTHVS.	RHODASPES. PHRAATIS ARSACIS. REGVM. REGIS. F. PARTHVS.

Ibid. v. 9, &c. *A me gentes Parthorum & Medorum petierunt per principes earum gentium, regesque per eos acceperunt, Parthi Vononem regis Phraatis filium, regis Orodis nepotem, Medi Artabanum,* &c. De Medis unus hæc, quem novi, Augustus: At *Parthorum petitum Româ acceptumque regem,* Tacitus Annal. 2. c. 1. paribus ferè verbis prodidit. *Is fuit Vonones,* inquit, *obses Augusto datus à Phraate. Nam Phraates cuncta venerantium officia ad Augustum verterat, partemque prolis firmandæ amicitiæ miserat. Post finem Phraatis, & sequentium regum, ob internas cædes, venêre in urbem legati à primoribus Parthis, qui Vononem vetustissimum liberorum ejus accirent. Magnificum id sibi credidit Cæsar, auxitque opibus.*

Ibid.

Ibid. v. 13, 14, 15. *In consulatu sexto & septimo,* [postquam belli civilis odi]*a extinxeram, per consensum universorum* [*Romanorum ci*]*vium, Rempublicam ex mea potestate in Senatûs* [*& populi Romani a*]*rbitrium transtuli.* Conspectâ temporis historiâ, nihil his supplementis probabilius. Nam Consul V. Cæsar finem bellis civilibus, anno altero & vicesimo, imposuit. Consul VI. nata ex iis odia & inimicitias, quadam quasi ἀμνηστίᾳ, extingui voluit. Hoc animo repertas in Antonii scriniis epistolas combusserat; tandemque Kalendis Januariis, quo die Consul & VI. & VII. fuit, omnia belli civilis tempore minus recte constituta abolevit, terminum eis imponens sextum suum consulatum. Dio lib. 53. pag. 497. Demum, Idibus ejusdem mensis, Consul VII. orationem habuit in Senatu de reddendâ republicâ: sincerè an simulatè dubitatum. Exitus rei fuit specie quidem tradita respublica, at re verâ firmius in decennium recepta. Interim partitus est cum populo provincias, eâ formâ quam tradidere gravissimi scriptores, Strabo in fine Operis Geographici, & Dio lib. 53. Cautè autem audiendus de hâc re Ovidius poeta, qui ad Idus Januarias cecinit; *Redditaque est* omnis *populo provincia nostro.*

Ibid. v. 16. *Quo pro merito meo Senatus me appellàvit AVGVSTVM, & laureis postes ædium mearum vinxit.* Dio lib. 53. p. 507. *Multa Cæsari delata sunt, quum de ejurandâ monarchiâ, & partiendis provinciis, peroravit. Quippe decretum est ut palatio ejus lauri præponerentur,* &c. *Postquam autem reipsa id perfecit, tum quidem à Senatu populoque* Augustus *appellatus est.* Tempus delati nominis præcisè notat Censorinus, cap. 21. *Ex ante diem decimum sextum Kal. Februarii Imperator Cæsar D. F. sententiâ L. Munatii Planci à Senatu, cæterisque civibus,* Augustus *appellatus est, se VII. & M. Vipsanio Agrippâ III. Coss.* Ratio nominis tradita ab Ovidio: *sancta vocant* Augusta *patres:* itidem à Dione: AVGVSTVS, *quasi esset quid homine amplius, cognominatus est.* Σεβαστὸν vertêre Græci, &, tanquam id parum fuisset, plerumque addidere Θεόν. Inde vivus etiam per provincias templis & effigie numinum per flamines & sacerdotes coli cœptus. Urbium non paucæ suam ei curiam Latinæ dedicârunt, Græcæ βουλητήριον. unde locus aut *Augusteum,* aut Σεβαστεῖον dictus, Ipse verò Σεβαστὸς Καῖσαρ βουλαῖος.

Ibid. v. 24 . . . . . . *tertium decimum consulatus* . . . . *senatus & equester ordo, populusque Romanus universus* . . . . *memoriæ, idque in vestibulo ædium mearum inscribendum* . . . . *& in foro,* &c. Ultimus Augusto fuit tertius decimus ille consulatus. insulsè enim legitur in syllabo ante Dionis librum 55. Γ. Καῖσαρ Αὔγουστος τὸ ιδ', pro Γ. Καῖσαρ Αὐγούστου υ'. i. e. *C. Cæsar Augusti F.* Cùm verò, auctore Tacito, *celebraretur is numerus consulatuum, quo Valerium Corvinum & C. Marium simul æquaverat;* hoc est XIII; id ipsum videtur fuisse cujus hîc meminit Augustus. Adeò ut deplorata prima facie periodus, hoc modo aptè satis, & rotundè legenda veniat. [*susceptum à me*] *tertium decimum consulatûs* [*magistratum*] *senatus, & equester ordo, populusque Romanus universus,* [*prodiderunt*] *memoriæ; idque in vestibulo ædium mearum inscribendum* [*jusserunt,*] *& in foro Augusto,* [*sub*] *quadrigas quæ mihi ex S. C. positæ sunt.*

Ibid. v. 27, 28. *Scripsi hæc cùm annum agerem septuagens*[imum sextum.] Ita certissimè supplendum; quia scripsit hæc post conditum lustrum tertium, Coss. quos dixit (Tab. 2. v. 9.) Sex Pompeio & Sex. Appuleio; obiit verò iisdem adhuc Consulibus, *XIV. Kal. Septembris, septuagesimo & sexto ætatis anno,* inquit Suetonius, *diebus quinque & triginta minus.* Totidem enim tum restabant ad IX. Kal. Octobris natalem Augusti diem.

Sed ecce! clauditur hâc periodo elegantissimus Augusteus index. *Scripsi hæc,* inquit, *cum annum agerem septuagensimum sextum:* eo planè genere loquendi, quo finis operi imponitur. Ergo qui sequuntur imperfecti tredecim versiculi mutatâ personâ sic procedunt: *Opera fecit nova, ædem Matris Magnæ,* &c. *Refecit Capitolium,* &c. ubi recapitulantur ea quæ, initio Tabulæ quartæ, ipse scripserat Augustus. Notatur etiam, initio hujus additamenti, aliquid de *summâ pecuniæ quam dedit militibus;* ipsoque in fine, de datâ pecuniâ equitibus senatoribusque *quorum census explevit.* Hâc de re Suetonius cap. 41. *Senatorium censum ampliavit, ac pro octingentorum milium summa duo-*

decies HS. taxavit, supplevitque non habentibus. Dio verò, lib. 55. mutilo, τοῦ βουλευτικοῦ τέλους . . . τοῖς πλείοσι, τό τε τελούμενον τίμημα ἀνεπλήρωσεν, ὀγδοήκοντα ἢ τισὶ καὶ ἐς τριάκοντα μυριάδας (i. e. computatione Latinâ *duodecies HS.)* τοῦτο ἐπηύξησε. Conspirant itaque optimi Historici de expleto quorundam senatorum censu: quâ de re, tanquam sibi invicem pugnâssent, aut Dionem turpiter falsum, aut mutandam Suetonii lectionem, temerariò Lipsius censebat. vide Suetonium Grævii, pagg. 187, 188. Neque parum ibi lapsus est, qui nihil unquam temerè mutavit, criticorum humanissimus Casaubonus.

Hoc modo, antequam è theatro vitæ excederet, plausum sibi omnium sæculorum captavit Augustus Cæsar; relictâ sui imagine verâ quidem, sed artificiosâ, in qua nævi ejus quàm plurimi sub umbrâ, & siqua etiam deformia fuerunt, penitus sub velo latent. Julianus ille Imperator, in exquisitâ *de Cæsaribus* satirâ, liberiùs eum depinxit, Chamæleontum more varium, modò hos modò alios colores assumentem; fassus tamen, id quod res erat, si quædam ejus vitia excoquerentur, aurum purum putum appariturum. At siquis eum attentiùs consideraverit, partim ab seipso, partim à Suetonio, & Dione traditum, mirabitur profectò sapientissimi Verulamii nostratis penicillum, quo, arctatâ in breve tabulâ, concinnè nobis Augustum, sed & plenè, delineatum dedit. *Hic,* inquit, *sobrius & mortalitatis memor, etiam fines suos ordine admirabili descriptos & libratos habuisse visus est. Primum enim, Rerum potiri volebat; deinde id assequi ut dignus eo fastigio existimaretur. Dein etiam frui summâ fortunâ humanum esse ducebat. Ad extremum addere se rebus, & imaginem & virtutem sui principatûs seculis post se futuris imprimere & inferre meditabatur. Itaque primâ ætate Potentiæ, mediâ Dignitati, vergente Voluptatibus, senectute Memoriæ & Posteritati serviebat.* vid. Verulamii Imag. Aug. Cæs.

Absolvi, amice Lector, in monumentum Ancyranum, & res gestas Augusti Cæsaris hunc qualemcumque commentarium. Quem si ex paginis tot congestis æstimes, verendum est ne nimiæ prolixitatis arguas. Ast si rerum in eo copiam spectaveris, historiis & inscriptionibus illustratam, brevitatem ejus seriò laudabis. Extremùm autem es monendus, dubium me hæsisse, in loco uno atque altero insigniori, inter diversas quæ occurrebant hiantis ibi lapidis lectiones, & supplementa. Cúmque in ipsâ tabulâ non nisi una earum locum habere poterat, alteram tibi hic propono.

Tab. secunda, vers. 13, 14.

. . . . AVITARVM . RERVM . EXEMPLA . IMITANDA . *ad exercituum et provinciarum rectores, et magistr*ATVS . ET . SACERDOTES . *misi* . . . . . .

Tab. eadem, vers. 42, 43.

. . . . . CVM . *post Romam conditam Janum Quirinum* BIS . OMNINO . CLAVSVM *ante me fuis*SE . PRODATVR . *memori*AE . TER . ME . PRINCIPE . CLAVDENDVM . ESSE . *decrevit Senatus.*

Tab. quinta, vers. 11, 12.

. . . . A . GADIBVS . AD . OSTIVM . ALBIS . FLVMINIS . *et ad Istrum flumen a regio*NE . EA . QVAE . PROXIMA . EST . HADRIANO . MARI . *ad obsequium redegi* . . . .

Tab. eadem, vers. 32, 33.

PROVINCIAS . OMNIS . QVAE . TRANS . HADRIANVM . MARE . VERGVNT . *et Ponticas, Asia*NASQVE . IAM . EX . MAGNA . PARTE . REGIBVS . EAS . POSSIDENTIBVS . *et Siciliam, et* SARDINIAM. OCCVPATAS . BELLO . SERVILI . RECIPERAVI7

Tab. eadem, vers. 39, 40.

SIGNA . MILITARIA . COMPLVRA . *per nostros duc*ES . AMISSA . DEVICTIS . *iis provinciis recepi* EX . HISPANIA . ET . GENT*ibus Delm*ATEIS. . . . .

Tab. sexta, vers. 13.

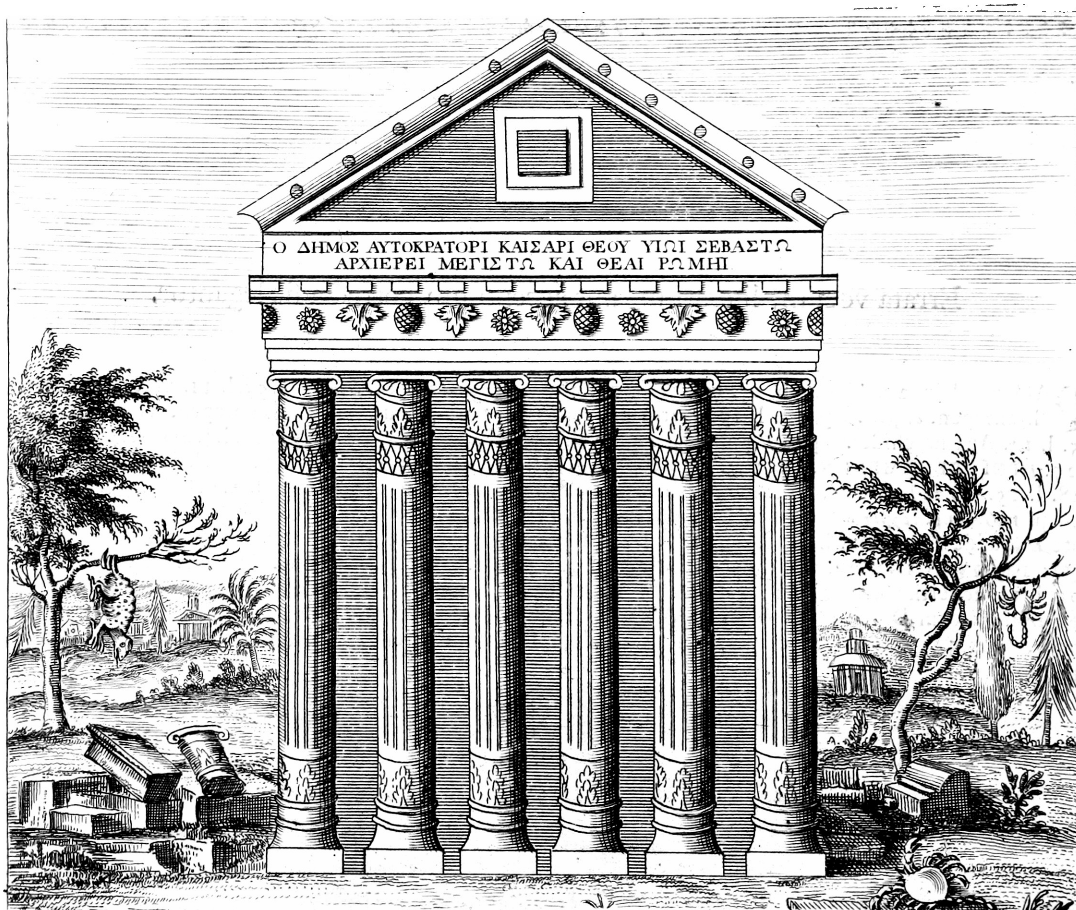
IN . CONSVLATV . SEXTO . ET . SEPTIMO . *postquam bellorum civilium odi*A . EXTINXERAM.

Tandem

3

Tandem autem quid dicendum ad luculentum illud Auguftei hujus Indicis additamentum? Quifquamne eft tam cæcæ aut tam alienatæ mentis fcepticus, ut cætera omnia abjudicet Augufto, ob paucos hos verficulos ab aliâ manu profectos, idque Tiberii ejus fucceſſoris aut juſſu fanè, aut conſenſu? Minimè credo gentium. Ergo definant nugari, & Pentateuchum ipſi Moyſi, Judæorum gentis ductori, abjudicare, quia pauca, de ejus obitu & fepulturâ, fcribente forſitan, faltem probante ejus fucceſſore Joſuâ, in fine fanctiſſimi libri adhibentur.

Hiſtoriæ hujus Auguſteæ Corollarium eſto TEMPLUM AUGUSTI MYLASENSE, cum inciſo in ejus Epiſtylium titulo, poſt A. U. C. V. DCCXLI.

Ὁ δῆμος Αὐτοκράτορι Καίσαρι Θεοῦ υἱῷ Σεβαστῷ Ἀρχιερεῖ μεγίστῳ καὶ Θεᾷ Ῥώμῃ.

Populus Imperatori Cæſari Divi F. Auguſto Pontifici Maximo & Deæ Romæ.

ANTIQUITATUM ASIATICARUM Chriſtianam æram antecedentium

F I N I S.

Errata vocum, literarum, aut accentuum correcta sic legantur.

PAG. 20. Lin. 20. *ῥάκος.* p. 25. col. 1. l. 27. Parutam. p. 45. l. 33. *θένς.* p. 55. l. 11. *consertis.* p. 63. l. antepen. *δεξιοῖς.* p. 65. l. 10. sacrorum. p. 73. l. 19. Jacobus. p. 87. l. antepen. vocabula. p. 85. l. 14. Agatharchides. p. 88. post Κρῆτα adde τὸν. p. 98. l. 7. ΓΗΙ: ΤΗΙ. p. 100. l. 4. ἀρχαίοις. p. 102. l. 27. ΠΡΟΓΕΓΕΝΗΜΕΝΗΝ. p. 103. l. antepen. καθὼς. p. 114. l. 15. παρόικων. p. 120. l. 8. Μενέκλεα. p. 128. l. 15. τῶν ἑπτὰ. ibid. l. 29. τῶν ἕνδεκα. p. 129 & 131. Νέωι. p. 136. in notis l. 2. dele Ἡ. p. 141. l. 1. *se.* p. 146. l. 11. τεχνιτῶν. p. 158. l. 22. παίδων. p. 159. ἀδνῦχος. p. 164. l. 11. post ΚΑΙ adde ΤΗΝ. l. 22. ante ΕΙΣ adde ΤΟ. ibid. l. 37. ὁ. p. 187. l. 24. annis. p. 200. l. 13. *triumphare.* Numeros sic correctos lege: pag. 73. A. D. 1631. p. 149. *Grut.* cccxcvii. 1. p. 161. l. ult. 44. p. 165. Anno U. C. V. 767. p. 191. l. 12. sestertii treceni, 2 *l.* 8 *s.* 5 *d* $\frac{1}{4}$. Ita TRECENOS cum Plutarcho *trecentos* rectè interpretabere, non *triginta* cum Dione; qui etiam in Augusti commentariis, trecenos *denarios* visus est legisse, non *sestertios.* v. lib. 44. p. 258. Hoc autem nimis amplum Dio dum extenuare voluit, *trecenos* Græcè reddidit τριάκοντα.

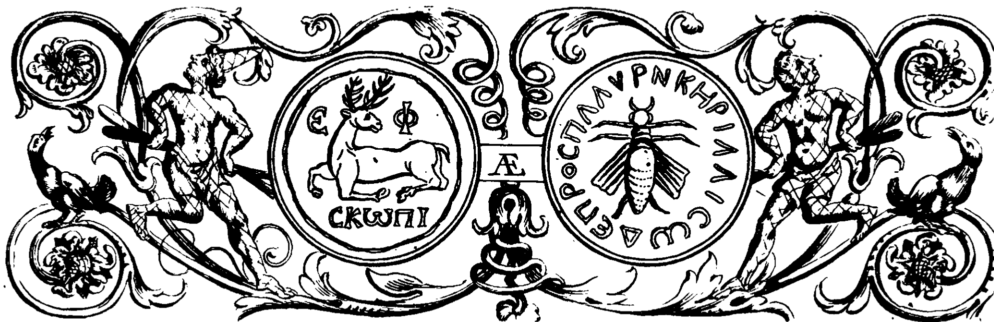
Dum necessarii parantur indices, unáque cum iis lexicon Alphabeticum, tum huic quod praecessit operi, tum alteri quod sequitur inserviturum; patiare, Benigne Lector, ut locum eorum occupent, & ab interitu in hoc angulo serventur, duo quae antea calamo otiante dedimus. Sunt enim Antiquitates, *quanquam diverso longè genere,* Asiaticæ. *Conjectanea intelligo,* De nummo CKωΠΙ *inscripto,* & Iter Asiae Poeticum.

Ad Egregium Virum

NICOLAUM FRANCISCUM HAYM,

cum Thesaurum ederet Britannicum A.D. 1720.

De nummo CKωΠΙ inscripto Dissertatio, nunc correctior.

HABES, Vir egregie, has meas conjecturas, non inanes spero, nec suo pondere carentes, de nummo isto planè singulari, quem ipse olim accuratissimus *Bellorius*, sed nec explicatum, nec benè lectum protulit. Tu verò nunc longè sinceriorem, atque omnibus suis apicibus conspicuum, è *Celsissimi Devoniæ Ducis* thesauro depromsisti. Mirè perstrinxit oculos nova illa & insolita Inscriptio; neque aliud mihi in mentem primo aspectu revocavit, quàm Ἐφέσια quæ vocantur Γράμματα; hoc est enormes illas, absonas & ignotas voces, *Suidæ, Hesychioque* memoratas, quas Incantamenti loco, nonnulli secum Ephesii circumtulisse dicebantur. At utramque nummi faciem attentiore curâ perpendenti, paulatim mihi visum est aperiri reconditum hoc, quod sequitur, Antiquitatis eruditæ specimen.

I. Adversa Nummi facies aream videtur exhibere, inscriptam literis Ε Φ, & circulari quâdam lineâ undiquáque terminatam. Huic insistit Cervus capitis sui atque colli circumductione notabilis; cui CKωΠΙ vocula, aut voculæ certè pars subjicitur. Hanc ego aream, literulis Ε Φ notatam, theatri Ephesini *Orchestram* esse arbitror; hoc est locum in theatro saltationibus destinatum, proprio suo *scammate* sive lineâ circumseptum. Cervus agillimum animalium, notum aliàs Ephesiorum symbolum, hic appositè saltatorum eximiam agilitatem denotat. At singularis ista Colli circumductio, cum adjectâ vocis CKωΠΙ inscriptione, tantùm non clarè eloquitur satyricam quandam saltationis speciem, non Ephesi solùm, sed & totâ passim Ioniâ celebratam. Nomen indidit saltationi Avis saltatrix Σκὼψ; quæ *Aristoteli* inter edulia, & delicias admodum laudata, nostratibus, ni fallor, *Dotterellus*, Willughbeio *Morinellus* audit. Motus ejus satyricos, non addito Latino nomine, *Plinius* dubitanter attigit; aliique capi avem tradi-

tradidere, ab aucupe iſtos motus non inſcitè imitante. *Athenæus* de Oto, ave columbæ magnitudine, illud referens, ſubdit ſtatim, καὶ τοὺς σκῶπας ὀρχήσει λόγος ἁλίσκεσθαι . . . γένος τε ὀρχήσεως ἀπ' αὐτῶν καλεῖται σκώψ. i. e. *Quin & ſcopas quoque perhibent ſaltatione capi. Et quoddam ſaltationis genus ab iis vocatur* ſcops. *lib.* 9. *cap.* 10. Paria his & plura *Pollux*; apud quem σκὼψ, & variato nomine σκωπίας, ſub morphaſmo, hoc eſt ſaltatione mimicâ, tanquam ei cognata recenſetur. ὁ δὲ μορφασμὸς (inquit) παντοδαπῶν ζώων μίμησις ἦν. ἦν δέ τι καὶ σκὼψ, τὸ δ' αὐτὸ καὶ σκωπίας, εἶδος ὀρχήσεως ἔχον τινὰ τοῦ τραχήλου περιφορὰν, κατὰ τὴν τοῦ ὄρνιθος μίμησιν, ὃς ὑπ' ἐκπλήξεως τὴν ὄρχησιν ἁλίσκεται. ὁ δὲ λέων ὀρχήσεως φοβερᾶς εἶδος. i. e. *Morphaſmus ſaltatio fuit omnium cujuſcunque generis animalium imitatrix. Fuit etiam in honore* ſcops, *ſeu, quod idem eſt,* ſcopias, *ſaltationis ſpecies, habens certam quandam* colli *circumgyrationem, avis iſtius imitatione, quæ attonita ſaltando capitur. At* leonem *quod attinet, erat ea horrificæ ſaltationis ſpecies.* vid. Jul. Poll. lib. 4. cap. 14. & in voce μορφάσαι, *cap.* 13.

Nec mirum forſitan videbitur, mimicâ iſtâ ſaltatione Epheſium hunc nummulum inſigniri, reputantibus quæ retulerit *Lucianus*, de Ionum ingenio in hanc rem perditè propenſo. " Bacchica ſaltatio in Ioniâ præcipuè & in Ponto aſſueta celebrari, ſatyrica " licet fuerit, gentis illius animos ita tamen mancipavit, ut ſinguli, ſtatâ occaſione, " cæterorum omnium obliti, de die in diem ſedeant, ſpectantes Titanas, Corybantas, " Satyros & Bubulcos. Saltant hæc nobiliſſimi quique, & cujuſque civitatis princi- " pes: Nec id ut erubeſcentes certè; immo eo ſe nomine longè magis efferentes, " quàm aut nobilitate ipsâ, aut muneribus publicis, aut dignitatibus majorum. Hæc *Lucianus* περὶ ὀρχήσεως: ubi per ſtatam occaſionem indigitat ille & annua, & quinquennalia certamina, deorum indigenarum feſta, nec non & πανηγύρεις ſive conventus mercatorios, ad quos populus magnâ frequentiâ è finitimis regionibus commeabat. Hinc in lapide honorario, quem ex Aſiâ in Britanniam tranſtulit, hujus quoque nummuli repertor, doctiſſimus *Guilielmus Sherard*, L. L. D. nobiles duas fœminas à Smyrnæis celebratas legimus, *quod* ſaltationem, *& omnia ad*·Cereris *religionem ſpectantia, & Myſtarum feſtum, intentiùs exhibuerint:* ΤΗΝ ΟΡΧΗΣΙΝ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΤΕ ΠΕΡΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ ΤΗΣ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΩΝ ΜΥΣΤΩΝ ΕΟΡΤΗΝ ΕΚΤΕΝΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥΣΑΣ. Jam verò ut Smyrnæi Deæ Cereri, ita Epheſii Dianæ ſuæ frequentiſſimi ſaltavere. Atque hanc ob rem tot nudi ſaltatores ſymbolicas, quæ adhuc extant, Dianæ Epheſiæ ſtatuas affabrè efficti ambiunt. Tres certè iſtius numinis marmoreæ figuræ, è totidem Italiæ nobiliſſimis Cimeliothecis, auctore *Claudio Menetreio* in lucem datæ, hunc ipſum clarè exhibent ſaltatorem ſcopicum; idque non ſolùm collo iſto circumducto, ſed (quo ϹΚωΠΑ certiùs cognoſcas) alato quoque humero conſpiciendum.

Sed erit fortaſſe majori adhuc oblectamento muſivam adire tabulam prope villam Corſinam in viâ Aureliâ, erutam; atque in eâ ad libitum contemplari ſaltatores duos colliflexos; quibus bis geminæ hinc inde adſtant ipſæ aves *ſcopes*, ad vivum juſtâ magnitudine depictæ, caudæ & colli flexu mirum in modum geſticulantes. *vid. Fig.* 18. inter *Bartolii Sepulchra Veterum* à Bellorio *explicatam.* Nos ex eâ ſaltatorem & ſaltatricem avem hìnc inde cum ipſo nummo ſuperiùs depictam dedimus. Abſit enim verbo invidia; tum hancce tabulam, tum ſymbolicas illas *Dianæ Epheſiæ* ſtatuas, noſter iſte nummulus longè feliciùs explicabit.

II. Aversâ nummi facie impreſſam habemus apem; &, cum ape, inſcriptionem prorſus ſingularem; ΚΗΡΙΑ ΑΙϹωΔЄ ΠΡΟϹ ΠΛΑVΡΝ. Qui quidem typus nullum in ſe ſervat characterem ordinariæ monetæ Epheſinæ: Nullus enim urbis magiſtratus, nulla in eo Epheſiorum religio conſpicitur. Tot etiam quoad literas admiſſa ſphalmata privati alicujus artificis inſcitiam loquuntur, non publici Monetarii curam. Quum enim literatè inſculpendum eſſet ΚΗΡΙΑ ΔΙϹωΔΗ ΠΡΟϹ ΠΛΕVΡΑΝ (quod quale ſit poſt-

ea videbimus) pro eo ſculptor illiteratus fecit ΚΗΡΙΑ ΛΙϹѠΔЄ ΠΡΟϹ ΠΛΛΥΡΝ: ſcilicet Є pro Η inſculptâ, tribuſque literis Α, Δ, Λ, uno eodemque ductu præpoſterè formatis. Nequeo igitur monetam hic agnoſcere auctoritate publicâ percuſſam. Crediderim potius *ſymbolum* fuiſſe, è *Theoricorum* genere, Latinè *teſſeram theatralem.* Horum uſum præſtabant æra diobolaria, quæ, Gymnaſiarchorum juſſu, magno numero percuſſa, viritimque populo diviſa, locum ſingulis in theatro ad ſaltationem ſpectandam darent. Unde Luciani iſta *in Timone* phraſis, διανέμειν τὸ Θεωρικὸν, i. e. *diſtribuere Theoricum.* At *Theoricum* opportunè nobis explicârunt & Pollux lib. 8. & Suidas in ΘΕΩΡΙΚΑ. Quorum ille pecuniolæ cujuſdam meminit plebi diebus feſtis diſtributæ: Eaque ſic data, inquit, *Theoricum* vocata eſt. Hic verò, τὸ παλαιὸν ὄχλου γινομένου ἐν θεάτροις, καὶ τῶν ξένων τὰς θέας προκαταλαμβανόντων, διεδίδοτο τοῖς πολίταις τὸ ΘΕΩΡΙΚΟΝ, ὅπερ ἦσαν δύο ὀβολοὶ, ἵνα τοῦτο λαμβάνοντες οἱ πολῖται διδῶσιν αὐτὸ τῇ πόλει μισθὸν τῆς θέας, i. e. *Olim cum in theatris tumultuatum eſſet, & peregrini ſpectacula præoccuparent, diſtributum eſt civibus* Theoricum, *quod nummus erat diobolaris: nempe ut cives hoc accipientes, civitati idem ad ſpectacula redimenda redderent.*

Huic igitur cùm deſtinata eſſet nummuli noſtri *ſcopici* adverſa facies; ne averſa prorſus vacua & infructuoſa relinqueretur, occupârunt eam Gymnaſiarchi, qui in ſpectaculis ſoli omnia potuerunt, Pharmaci cujuſdam publicatione: Pharmaci dico, quod apud ipſos, aut eorum ſaltem adminiſtros, balneatores nempe, unguentarios & iatraliptas, propalam in Balneis & Gymnaſiis venale proſtitit. Hoc ſuadebit certè duarum inſcriptionis partium diviſa commodè interpretatio: quarum prima ſic apertiùs legitur ΚΗΡΙΑ ΛΙϹѠΔЄ, at altera paulo intricatius ΠΡΟϹ ΠΛΛΥΡΝ.

1. ΚΗΡΙΑ ΛΙϹѠΔЄ (corruptè pro ΚΗΡΙΑ ΔΙϹѠΔΗ) non malè *Favos Bithymos* interpretabere. Nam Favos quidem hic intelligi ſuadet & perſuadet apes, ingenioſa favorum artifex, in eâdem nummi areâ ſignata. *Favos* verò *Bithymos*, ſive favos bina thyma redolentes auctores nobis tradidere *Ariſtoteles Pliniuſque*; favos ſcilicet colore albos, melli faciundo non omnino aptos, ſed ad medicamina & varios curationum uſus apprimè commendatos. Ita enim de cerâ, de melle, & favis agens *Ariſtoteles* (de Hiſt. Animal. lib. 9. cap. 40. τὸ δὲ λευκὸν (κηρίον inquit) οὐκ ἐκ θύμου εἰλικρινοῦς, ἀγαθὸν δὲ πρὸς ὀφθαλμοὺς καὶ ἕλκη. Jam locum iſtum ſic expreſſit *Plinius* (lib. 11. cap. 16.) *Album mel non fit, quod* bithymum *eſt, ſed oculis & ulceribus aptiſſimum exiſtimatur.* Nec hanc ſolum, ſed & alias *favi bithymi* virtutes ex *Plinio* aliud agente obiter colligimus. Nam, *duo* (inquit) *ſunt genera thymi ... utraque oculorum claritati multum conferre exiſtimantur ... item* ſi lateralis dolor ſit, *aut inter ſcapulas, aut in thorace.* lib. 21. cap. 21.

Celebre hoc pharmacum vetuſta diu famâ & opinione nobilitatum, unà cum cæteris & medicinæ & luxuriæ inventis, (unguentis nempe, odoribus, oleis factitiis, & ceromate, poſt edita ſpectacula, ab athletis jam ſudantibus deterſo) aut ipſi illi Gymnaſiarchi aut eorum certè miniſtri in Balneis & Gymnaſiis venditabant. Illic enim & medicinam eos factitâſſe, & mercaturam, ex auctoribus abùnde conſtat. Hinc *Plinius* (lib. 28. cap. 4.) non ſine indignatione quâdam *quæſtuoſorum* deprædicat *Gymnaſia Græcorum.* Nec immeritò, ſi eidem ſic prius ſcribenti fides. *Uſum ejus* (i. e. olei) *ad luxuriam vertêre Græci, vitiorum omnium genitores, in* Gymnaſiis publicando. *Notum eſt magiſtratus honoris ejus octogenis ſeſtertiis ſtrigmenta olei vendidiſſe.* lib. 15. cap. 4.

Feſto igitur tempore, jamque ad ſaltationes, ad luctatus, ad pugilatus, & ad alia id genus ſpectacula undique confluente populo, hæc ſua κηρία διςώδη balneator quis, aut unguentarius, aut iatraliptes publicavit: idque arreptâ hujus *ſymboli ſaltatorii* occaſione, quo latior rei notitia per manus, hinc inde, volitaret. Latinas hujuſmodi publicationes, utcunque vulgo non notatas, at revera, mercimonii ergô, à veteribus

olim

olim factas, nemo est qui rectè pernegabit. Tales enim duas, ceræ pulchrè impressas, & à tesseris archetypis longiusculis more quodam Typographico desumptas, adhuc apud me servo; aliquot abhinc annis, à Domino *Lufkins* Pharmacopolâ Colcestrensi, antiquitatum harum studioso, humaniter mihi communicatas. Hæ igitur ad Colcestriam, Romanam olim coloniam, repertæ, & (quod mirandum subit) in usus etiam iatraliptæ cujusdam, sive medici Romani, fabrefactæ, dici vix potest, quantum & in re ipsâ, & verborum formulâ, huic nostræ nummulariæ publicationi ad amussim per omnia respondeant. Sunt enim hujusmodi

QIVLMVRRANIMELI	QIVLMVRRANISTAGIV
NVMADCLARITATEM	MOPOBALSAMATADCAP

i. e. *Quinti Juli Murrani Melinum*, sive ex malis cotoneis oleum, *ad claritatem* oculorum faciens. Iterumque *Quinti Juli Murrani stagium opobalsamatum*, sive myrrhæ oleum opobalsamo permixtum, *ad cap.* i. e. ad caput medicandum utile. Similia his vide apud Sponium, in Miscellaneis eruditæ antiquitatis, pag. 237, 238. ubi *Sabiniani chloron ad clar.* item *C. Cap. Sabiniani nardinum ad impetum*, &c.

2. Sed his tandem adductis, redeat iterum sub oculis inscriptionis illa pars posterior ΠΡΟϹ ΠΛΛVΡΝ. Jam enim maturiùs & securiùs deveniendum erit ad conjecturam: quærendumque de vocula πρὸς, post pharmacum sic positâ & expressâ, annon satis apertè oleat notam medicorum phrasin, quâ hoc aut illud pharmacum ad hunc illumve morbum, curationem, aut partem corporis, bonum atque utile, compendio quodam, commendatur. Sic (ut cognata solummodo exempla adducamus) κηρίον hocce *Aristotelis* πρὸς ὀφθαλμοὺς ἢ ἕλκη· Κηρώματα Hippocratis πρὸς ἀλγήματα πλευρῶν: melinum illud *Murranii* ad claritatem oculorum; stagium ejusdem opobalsamatum ad caput; & passim illa *Plinii* pharmaca, ad claritatem, ad argema, ad albugines, ad luxata membra, ad nervos, ad sanguinem, ad tussim, ad lateris dolores: quibus addi poterit integer ille Apuleii, *de virtutibus herbarum*, liber. His positis, in abstruso isto ΠΛΛVΡΝ clarè mihi videor deprehendere ΠΛΕVΡΑΝ. Cumque duo thymi genera (ut à *Plinio* jam didicimus) ad lateralem dolorem faciant; neque id solum, sed & ΚΗΡΙΑ quoque ab *Hippocrate* ad eundem sæpiùs commendentur; lego tandem κηρία διϲώδη πρὸς πλευράν, hoc est (phrasi *Murranianâ*) *favi bithymi ad latus:* Sive favi *bina thyma* redolentes, ad lateris dolorem utiles. Artifex enim scalpturam (ut par est credere) magis quam literaturam callens, suum illud Λ, loco Α & Δ ex errore prius usurpatum, hic quoque, loco Ε, errante effinxit manu. Et tum demum spatio destitutus, Α & Ν literas, in unum (ut fit plerumque) colligatas, eruditorum crucem, & antiquariis offendiculum reliquit.

Finieram; nisi quod aliquid mihi theologicum ex hâc ethnicâ farragine colligendum restet. Est verò loci *Tertullianei* ad *Scapulam*, capite quarto, vindicatio. Proculum quendam Christianum ibi memorat Tertullianus, *Euodiæ Procuratorem, qui Severum*, Antonini patrem *per oleum aliquando curaverat.* Hic verò, extrusâ voce *Euodiæ*, Euodi legunt emendatores; & ad Euodium nos nescio quem remittunt, cujus negotia Proculum hunc nostrum procurâsse suspicantur. At re ipsa *Euodiæ procurator* erat εὐωδίας, hoc est odorum, ungueutorum, oleorum, sub Gymnasiarcho aliquo in balneis præfectus. Cumque tales (uti vidimus) constanter Iatraliptas agerent; Proculus noster, eo nomine evocatus, oleo peritè administrato, Imperatori saluti fuit.

Vale, vir accuratissime, & dum, solerti quo polles ingenio, evanescentia indies monumenta ab interitu revocare pergis; monumentum tibi para inscribendum REPERTIS BRITANNIÆ THESAURIS. Dabam è villa Walthamstoënsi prope Londinum, Calendis Februariis, A. D. 1720.

ITER

ITER ASIAE POETICUM

A. D. 1701.

Ad Reverendum JOANNEM HORN, Scholæ inclytæ WICCAMICÆ Prope Ventam Belgarum, Hypodidascalum.

DUM tu vimineum dextro moderamine sceptrum
Dirigis, HORNE pater, ludi ter amande magister;
Me pia Musa comes duxit per avita locorum,
Et faciem ostendit, famamque & nomina rerum,
Quæ tu victuris, nitidæ prope mœnia Ventæ,
Concelebras chartis; & carmine Diva retractat
Wiccama, Grajugenûm felicia somnia vatum.
Non mora: provehimur pelago, terræque recedunt;
Ac subito attonitos habet undique pontus & æther.
Jamque viam ingredimur, quam sidere servat amico
Puppis, ab occiduis Asiam visura Britannis.
Ergo nona dies aperit mihi claustra profundi,
Et freta, qua quondam, angustâ cervice revinctam,
Africam ab Europa forti dispertiit ictu
Claviger Alcides; tantique insignia facti
Opposuit geminas dextra lævaque columnas.
Æmulus Alcidi rector Neptunus aquarum
Abscidit Italico Siculum latus; arctaque jussit
Æquora Scyllam inter convolvi avidamque Charybdim.
Hæc mihi visenti, trepidis male pervia nautis,
Scyllæi risere canes; blandâque receptum
Voce salutantum refluas misêre per undas.
Nempe loci memores, ubi, te præeunte magistro,
Latrantes scopulos, ipsisque tremenda poetis
Littora cantavi, rabiemque fretumque sonoris
Versibus includens, placavi inamabile monstrum.
Hinc rate digressis flammas Trinacria longè
Fundit ab horrificæ tremulis fornacibus Ætnæ.
Succedunt miranda maris; petrosa Cythera,
Et laceri Maleæ scopuli; & circumsata crebris
Æquora Cycladibus. Dumque inter utramque subimus,
Hinc Chion, hinc Lesbon, tandem exoptata recepit
Smyrna sinu. Smyrnâ non certior ulla disertos
Jactat Nympha lares, & cive superbit Homero.
Credite, Wiccamidæ! nemorosâ in valle legebam
Ingentem Iliada, & resonantis ad antra Meletis
Somnia carpebam, cùm protinus alma verendi
Ante oculos stetit umbra senis, litemque diremit
Urbibus, & dixit, Sacras cave molliter herbas
Lædere, Smyrnæi quondam incunabula vatis.
Surgo, &, grandævum veneratus rite parentem,
Mox peto suppositam Tmoli radicibus urbem.
Hic Gygis, hic Crœsi stetit olim regia, Sardis:
Lene fluens ubi prata pater fœcunda propagat
Hermus, & auriferis exit Pactolus ab antris.

Hos tu flaventes pretioso semine venas
Præcipitare doces; dulcique errore sequaces
Oblectans puerorum animos, ita credere Musas
Et Phœbum, Aoniumque chorum, per vimina juras
Quæ tibi quadrifido surgunt divisa flagello.
Non procul hinc * Nioben Sipyli sub rupe rigentem
Aspexi, & dixi, lacrymarum, Saxea mater,
Desine longarum, finemque impone dolori.
Nam tibi nunc decies septeni fata puelli
Sub Lare Wiccamico redimunt; irasque Dianæ
Solantur; redduntque potenti carmine prolem.
Jamque Ephesum, & curvi ripas juvat ire Caystri.
Quas non ille vias, quos non secat amne retorto
Errabundus agros, cycnosque exquirit ademptos?
Cycnos astra rogat, cycnos rogat arva: sed illos
Detinet, heu! Thamesis, peregrino in littore, pratis
Cultior irriguis, & fortunatior amnis.
Parce, Dea, abrepto nimiâ dulcedine rerum:
Parce, Camœna comes! Duce quâ, freta vectus Abydi
Transeo, * Musæum meditans, & amabile carmen.
Hæret adhuc animo conspecta Leandria Turris;
Hæret amor, lumenque, hæret super omnia præsens
Fausta dies, quæ me Trojana ad littora primum
Duxit, & attonitum Sigeâ in rupe locavit.
Hectoris hic ibant, hic insidiantis Ulyssis
Agmina; Dardanios hic stravit flamma penates.
His Ajax procumbit agris, his fortis Achilles;
Hic stetit iratæ donum exitiale Minervæ.
Hic loca castrorum numero, pugnasque fugasque;
Luminibusque vagis campos permetior amens
Iliacos. Tum, siqua fides, venerande magister,
Hi nomen, me vate, tuum, doctosque labores
Senserunt: & Nympha fuit mirantis in ore
Wiccama. Non illic contendant Pergama Ventæ;
Non Catharinæum superaverit Ida cacumen.
O sacer, O collis, pedibusque obtrite sororum
Clive novem! siquâ tenebrosa oblivia vincas,
Tu Parnassus eris. Pueri properate frequentes,
Æquatisque pium paribus conscendite montem:
Et celebrate choros, Phœboque dicate perennem
Wiccamidisque locum. Sic, ô, sic, credere fas est,
Manibus Harrisii placitum, doctoque Chenæo,
Et tibi, Apollinei structor Nicolasie templi,
Quo nunc Wiccamicæ gaudent custode Camœnæ.
Horne tamen nomen neu quære absentis alumni:
Nec rogita quibus ortus avis, quo sanguine cretus,
Hæc tibi longinquis cecini preregrinus in oris.
Namque sagax citharam vatum explorare tuorum,
Perpetuúmque memor quid cuiquam scire dedisti,
Qualem animum, & quantas tribuisti in carmina vires,
Protinus invalidæ noscis conamina musæ:
Doctaque stridentem, millenos inter olores,
Millenasque tubas, auris distinguit avenam.

* Vid. Pausan. Attic. l. 1. c. xxi. Ταύτην τ̃ Νιόβην κ̀ αὐτὸς εἶδον ἀνελθὼν εἰς τὸν Σίπυλον τὸ ὄρος. Vide etiam Scholiast. in Hom. Νιόβην Ζεὺς εἰς λίθον μετέβαλεν, ὃς κ̀ μεχρὶ νῦν ἐν Σιπύλῳ τῆς Φρυγίας ὁρᾶται παρὰ πάντων. Iliad. ω. v. 602.

* Musæus v. 23. Σὺ δ' εἴποτε κεῖθι περήσεις
Δίζεό μοι τινὰ πύργον——

ANTI-

ANTIQUITATES

In hoc VOLUMINE comprehensæ.

De Opere

Partim nunc præstito, partim adhuc promisso,

ADMONITIO.

IIS omnibus qui, singularis hujus operis promovendi gratiâ, unum aureum Britannicum aut persolverunt, aut persolvent, tradetur nunc in manus primum hoc volumen complectens ANTIQUITATES ASIATICAS, *Christianam æram antecedentes.* Iisdemque nunc promittitur, conditione alterius aurei, perfecto demum opere, solvendi, alterum illud quod sequitur longè justius volumen, ANTIQUITATES etiam exhibens ASIATICAS *ex Inscriptionibus Græcis,* partem longe maximam ineditis, *Historicis, Honorariis, Agonisticis, Sepulchralibus,* unà cum Indicibus necessariis, & Lexico totius operis Alphabetico. Ita integrum prodibit opus conditiones hasce accipientibus, non jam tribus, ut propositum fuit, at duabus tantummodo partibus comprehensum ; neque constiturum plus quàm binis aureis Britannicis, hoc est, 2*l.* 2*s.* 0*d.* Chartâ autem regiâ utentes duplum reddere non gravabuntur.

die 29° Sept. A. D. 1731.

ANTIQUITATES ASIATICAS Pag. 61. a lineâ 21. ſic corrige.

His ſic ordine prænotatis, periculum feci, tum cùm hæc primùm ederem, an vitiatum à duobus antiquariis epigramma veræ ſuæ lectioni ſenſuique & acumini reſtitui fortè poſſet. Et cætera quidem rectè aſſecutum tamen fefellit me, quinto in verſiculo, εἶτα ἐρευνων pro εἴτε ἐρευνᾷ à Whelero non rectè poſitum. Neque à ſchedis oculati teſtis, modò ſenſum ferrent & conſtructionem, pro ſtatutâ mihi in his ſtudiis regulâ, unquam auſus ſum abſcedere. Sed hac æſtate ſpe omni melior fortuna lapidem ipſum, cum plumbo ſuo unciſque ferreis, & excavato ſuperiùs ad recipiendam ſtatuam foramine, in Muſeolum meum detulit. Jamque feliciùs receptus inter præcipua Britanniæ noſtræ cimelia loci honorem obtinet. Debet hoc Reſpublica literaria optimis duobus viris, *Mordaco Mackenzie*, Medico & Philologo egregio, & Reverendo *Thomæ Payne*, Anglorum Conſtantinopoli negotiantium ſacerdoti, doctrina & pietate multiſque aliis nominibus commendato. Horum beneficio oculis hodie uſurpamus nobiliſſimam inſcriptionem, Alexandro Magno coætaneam, ex ipſo Boſporano lapide in æs tranſlatam, ſervatâ ubique venerandâ antiquâ formâ, & præfixo etiam ſpecimine magnitudinis literarum.

ΟΥΡΙΟΝΕΚΠΡΥΜΝΗΣ κ. τ. λ.

ΟΥΡΙΟΝΕΚΠΡΥΜΝΗΣΤΙΣΟΔΗΓΗΤΗΡΑΚΑΛΕΙΤΩ

ΞΗΝΑΚΑΤΑΠΡΟΤΟΝΩΝΙΣΤΙΟΝΕΚΠΕΤΑΣΑΣ

ΕΙΤΕΠΙΚΥΑΝΕΑΣΔΙΝΑΣΔΡΟΜΟΣΕΝΘΑΠΟΣΕΙΔΩΝ

ΚΑΜΠΥΛΟΝΕΙΛΙΣΣΕΙΚΥΜΑΠΑΡΑΨΑΜΑΘΟΙΣ

ΕΙΤΕΚΑΤΑΙΓΑΙΗΝΠΟΝΤΟΥΠΛΑΚΑΝΟΣΤΟΝΕΡΕΥΝΑΙ

ΝΕΙΣΘΩΤΩΙΔΕΒΑΛΩΝΨΑΙΣΤΑΠΑΡΑΞΟΑΝΩΙ

ΩΔΕΤΟΝΕΥΑΝΤΗΤΟΝΑΕΙΘΕΟΝΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥΠΑΙΣ

ΣΤΗΣΕΦΙΛΩΝΑΓΑΘΗΣΣΥΜΒΟΛΟΝΕΥΠΛΟΙΗΣ.

ex autographo antiquo lapide, nunc penes praestantissimum virum Ricardum Mead M. D.

Idem Scriptione hodiernâ.

Οὔριον ἐκ πρύμνης τὶς ὁδηγητῆρα καλείτω
Ζῆνα, κατὰ προτόνων ἱστίον ἐκπετάσας.
Εἴτ' ἐπὶ Κυανέας δίνας δρόμος, ἔνθα Ποσειδῶν
Καμπύλον εἱλίσσει κῦμα παρὰ ψαμάθοις,
Εἴτε κατ' Αἰγαίην πόντου πλάκα νόστον ἐρευνᾷ,
Νείσθω, τῷδε βαλὼν ψαιστὰ παρὰ ξοάνῳ.
Ὧδε τὸν εὐάντητον ἀεὶ θεὸν, Ἀντιπάτρου παῖς,
Στῆσε Φίλων, ἀγαθῆς σύμβολον εὐπλοΐης.

Epigrammatis versio Latina.

Urion expansis jam promptus navita velis
Ductorem, ex altâ puppe, vocato *Jovem.*
Sive ad *Cyaneas* sit iter, quà mistus arenis
Neptunus tumidam vortice curvat aquam;
Seu reditum Ægæi vestigat in æquora Ponti;
Eja, eat, huic statuæ reddere liba memor.
Hocce Philo, Antipatri proles, optabile numen
*Hîc posuit, faustæ *symbolon* esse viæ.

* Aliter *Sic posuit:* quæ quidem longè est antiquior, & perpetua ferè apud Classicos vocis ὧδε significatio. Jovem scilicet *Sic posuit:* hoc est (ut inquit Dionysius Byzantinus) manibus *sic* protensis, facie *sic* serenâ & puerili, adeoque felix iter navigantibus symbolicè promittentem.

Alia pauca lege sic correcta, viz. Pag. 33. lin. 3.

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκε νέων ἀπὸ Τηλεβοάων. inferiùs verò in Notis,

ΑΜΓΗΙΤΡΥΟΝ: ΜΑΝΕΤΗΕΚΕ: ΝΕΟΝ: ΑΓΟ ΤΕΛΕΒΟΑΟΝ. i. e.

Amphitryo me Teleboâ de gente revertens —— Sacravit.

Hunc versum in Herodoto pessimè semper habitum restituit nuper Aristarchus quidam summè eruditus Cantabrigiensis; idemque alia mecum benignè communicavit: de quibus suo in loco. Ejusdem monitu

p. 99. passim pro τοῦ κείνου & τοῦ ἐκείνου lege τὸ κείνου & τὸ ἐκείνου.

p. 141. l. 3. pro οὐκ ἀλλὰ ἦ lege οὐκ ὀλίγα ἦ, & Latinè pro *neque minus* lege *neque pauca* &c.

p. 158. l. 23. pro ἢ ὁ μηδεὶς Θεῶν βουλήσει συντελευτήσωσιν lege ἢ, ὃ μηδεὶς Θεῶν βουλήσειεν, τελευτήσωσιν, & Latinè pro *Diis sic volentibus*, lege *quod nemo velit deorum*, &c. Hæc duo rectè admodum advertit vir humanissimus idem & doctissimus, Reverendus *Thomas Rud*, *Dunelmensis.*

p. 119. l. 2. & 126. l. 31. lege νευμηνία.

p. 201. l. 1. pro *pugnam Actiacam*, lege *victoriam Ægyptiacam.*